

Kryteria oceniania ucznia klasy pierwszej

(Podstawa Programowa 2017)

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie słuchania					
<p>- Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych</p>	<p>- Słucha z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, uroczystości, obdarza uwagą dzieci i dorosłych podczas przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych.</p> <p>- Tworzy spójną, kilkuzdaniową wypowiedź; używając bogatego</p>	<p>- Najczęściej słucha z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, najczęściej obdarza uwagą dzieci i dorosłych podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych.</p> <p>- Wypowiada się w formie logicznych</p>	<p>- Stara się słuchać z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób obdarzać uwagą dzieci i dorosłych podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych.</p> <p>- Wypowiada się najczęściej w formie</p>	<p>- Ma problemy ze słuchaniem czytanych tekstów i wypowiedzi innych osób, z obdarzaniem uwagą dzieci i dorosłych podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych.</p> <p>- Konstruuje wypowiedzi z</p>	<p>- Nie potrafi słuchać z uwagą czytanych przez innych tekstów.</p> <p>- Nie potrafi wypowiedzieć się w formie zdania na podany temat.</p> <p>- Nie uczy się zadawanych tekstów na pamięć.</p>

<p>i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.:</p> <p>- Słucha z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, obdarza uwagą dzieci i dorosłych podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych.</p> <p>- Tworzy spójną, kilkuzdaniową wypowiedź; używając bogatego słownictwa, dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe.</p> <p>- Chętnie i z ekspresją recytuje wiersze.</p>	<p>słownictwa, dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe.</p> <p>- Chętnie i z ekspresją recytuje wiersze.</p>	<p>zdań, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe.</p> <p>- Chętnie i recytuje wiersze.</p>	<p>odpowiedzi na pytania.</p> <p>- Poprawnie recytuje wiersze.</p>	<p>pomocą nauczyciela.</p> <p>- Z pomocą recytuje wiersze.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie czytania</p>					
<p>- Czyta płynnie głośno i cicho wszystkie teksty</p>	<p>- Czyta płynnie głośno i cicho wszystkie teksty</p>	<p>- Czyta poprawnie głośno i cicho omawiane teksty</p>	<p>- Czyta poprawnie głośno tylko przygotowane,</p>	<p>- Czyta poprawnie wyrazy i krótkie zdania pisane</p>	<p>- Nie potrafi czytać tekstów w zakresie</p>

<p>pisane samodzielnie i drukowane, ze zrozumieniem.</p> <p>- Samodzielnie wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty.</p> <p>- Chętnie czyta samodzielnie wybrane książki.</p>	<p>pisane samodzielnie i drukowane, ze zrozumieniem.</p> <p>- Samodzielnie wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty.</p> <p>- Czyta samodzielnie wybrane książki.</p>	<p>pisane samodzielnie i drukowane, ze zrozumieniem.</p> <p>- Najczęściej samodzielnie wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty.</p> <p>- Stara się czytać samodzielnie wybrane książki.</p>	<p>krótkie teksty pisane samodzielnie i drukowane; zwykle ze zrozumieniem.</p> <p>- Z niewielką pomocą wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty.</p> <p>- Zachęcany czyta samodzielnie wybrane książki.</p>	<p>samodzielnie i drukowane, nie zawsze rozumie czytany tekst.</p> <p>- Tylko z pomocą wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty.</p> <p>- Ma problem z samodzielnym czytaniem wybranych książek.</p>	<p>poznanych liter.</p>
Osiągnięcia w zakresie pisania					
<p>- Zawsze poprawnie pisze i łączy litery, dobrze rozmieszcza je w liniaturze.</p> <p>- Zawsze bezbłędnie pisze z pamięci i przepisuje teksty, samodzielnie układa i pisze zdania.</p>	<p>- Poprawnie pisze i łączy litery, dobrze rozmieszcza je w liniaturze.</p> <p>- Bezbłędnie pisze z pamięci i przepisuje teksty, samodzielnie układa i pisze zdania.</p>	<p>- Najczęściej poprawnie pisze i łączy litery i rozmieszcza je w liniaturze.</p> <p>- Popołnia nieliczne błędy w pisaniu z pamięci i przepisywaniu tekstów, układa i</p>	<p>- Odtwarza poprawnie kształty większości liter, nie zawsze poprawnie rozmieszcza tekst w liniaturze.</p> <p>- Popołnia błędy w pisaniu z pamięci i przepisywaniu tekstów, układa i</p>	<p>- Ma trudności z odtwarzaniem prawidłowego kształtu liter i poprawnym rozmieszczaniem tekstu w liniaturze.</p> <p>- Popołnia liczne błędy w pisaniu z pamięci. Przepisuje</p>	<p>- Nie odtwarza kształtu poznanych liter i niewłaściwie rozmieszcza tekst w liniaturze.</p> <p>- Nie potrafi pisać z pamięci.</p> <p>- Nie przepisuje wskazanych tekstów w</p>

		pisze zdania.	pisze proste zdania.	poprawnie tylko pod kierunkiem i z pomocą nauczyciela.	liniaturze.
Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego					
- Zawsze samodzielnie wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. - Zawsze bezbłędnie rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	- Samodzielnie wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. - Bezbłędnie rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	- Najczęściej samodzielnie wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. - Najczęściej rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	- Z niewielką pomocą wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. - Z niewielką pomocą rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	- Tylko z pomocą wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. - Tylko z pomocą rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych.	- Nie odróżnia w wypowiedziach zdań, wyrazów, sylab i głosek.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Poziom najwyższy	Poziom wysoki	Poziom średni	Poziom niski	Poziom bardzo niski	Poziom najniższy
-------------------------	----------------------	----------------------	---------------------	----------------------------	-------------------------

ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra	ocena dostateczna	ocena dopuszczająca	ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegły korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <p>- Samodzielnie i bezbłędnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni.</p> <p>- Samodzielnie określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu.</p> <p>- Bez problemu porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy.</p> <p>- Sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>.</p>	<p>- Samodzielnie i bezbłędnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni.</p> <p>- Samodzielnie określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu.</p> <p>- Najczęściej poprawnie porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy.</p> <p>- Dość sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>.</p>	<p>- Najczęściej poprawnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni.</p> <p>- Najczęściej poprawnie określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu.</p> <p>- Najczęściej poprawnie porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy.</p> <p>- Czasem sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>.</p>	<p>- Z niewielką pomocą określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni.</p> <p>- Z niewielką pomocą określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu.</p> <p>- Ma czasem problemy z porównaniem przedmiotów pod względem wyróżnionej cechy.</p> <p>- Czasem niewłaściwie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>.</p>	<p>- Potrzebuje dużej pomocy, określając wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni.</p> <p>- Tylko z pomocą określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu.</p> <p>- Ma problemy z porównaniem przedmiotów pod względem wyróżnionej cechy.</p> <p>- Ma problem z użyciem pojęć <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>.</p>	<p>- Nie określa położenia przedmiotów względem siebie.</p> <p>- Nie potrafi wskazać strony lewej lub prawej u siebie lub osoby stojącej naprzeciwko.</p>

<p>osoby widzianej z przodu.</p> <p>- Bez problemu porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy.</p> <p>- Sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>.</p>					
Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności					
<p>- Bezbłędnie liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie.</p> <p>- Bezbłędnie odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie.</p> <p>- Bezbłędnie wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową.</p> <p>- Bezbłędnie</p>	<p>- Bezbłędnie liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie.</p> <p>- Bezbłędnie odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie.</p> <p>- Bezbłędnie wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową.</p> <p>- Bezbłędnie</p>	<p>- Najczęściej poprawnie liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie.</p> <p>- Najczęściej poprawnie odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie.</p> <p>- Najczęściej poprawnie wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa</p>	<p>- Liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie, czasem popełnia błędy.</p> <p>- Odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie, czasem popełnia błędy.</p> <p>- Wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową, ale czasem popełnia błędy.</p>	<p>- Liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie, popełnia liczne błędy.</p> <p>- Odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie, popełnia liczne błędy.</p> <p>- Wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową, ale często popełnia błędy.</p>	<p>- Nie potrafi poprawnie liczyć w poznanym zakresie liczbowym.</p> <p>- Nie potrafi porównać wskazanych liczb w poznanym zakresie liczbowym.</p>

porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; poprawnie stosuje znaki $<$, $=$, $>$.	porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; poprawnie stosuje znaki $<$, $=$, $>$.	<p>kolejność, posługując się liczbą porządkową.</p> <p>- Najczęściej poprawnie porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; najczęściej poprawnie stosuje znaki $<$, $=$, $>$.</p>	- Porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie, czasem popełnia błędy; czasem ma problem ze stosowaniem znaków $<$, $=$, $>$.	- Porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie, często popełnia błędy; ma trudności ze stosowaniem znaków $<$, $=$, $>$.	
Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami					
- Bezbłędnie dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym.	- Bezbłędnie dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym.	- Najczęściej poprawnie dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym.	- Dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym, ale czasem popełnia błędy.	- Dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym, ale często popełnia błędy.	- Nie potrafi dodawać i odejmować liczb w pamięci w poznanym zakresie liczbowym.
Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych					
- Samodzielnie analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego	- Samodzielnie analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną	- Naprowadzony analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego	- Z pomocą analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania,	- Tylko z pomocą analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego	- Nie rozwiązuje prostych zadań tekstowych.

rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	
Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych					
- Bezbłędnie rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując sieć kwadratową. - Poprawnie mierzy długości odcinków, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostką	- Bezbłędnie rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując sieć kwadratową. - Poprawnie mierzy długości odcinków, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostką długości	- Najczęściej poprawnie rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując sieć kwadratową. - Najczęściej poprawnie mierzy długości odcinków, podaje wynik pomiaru,	- Nie zawsze poprawnie rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty), wykorzystując sieć kwadratową. - Nie zawsze poprawnie mierzy długości odcinków, podaje wynik pomiaru,	- Ma problem z rozpoznaniem – w naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figur geometrycznych: prostokątów, kwadratów, trójkątów, kół; wyodrębnianiem tych figury spośród innych figur; kreśleniem przy linijce linii prostych, rysowaniem odręcznie prostokątów (w tym kwadratów) z wykorzystaniem sieci kwadratowej. - Z pomocą mierzy długości odcinków, podaje wynik pomiaru,	- Nie rozpoznaje podstawowych figur geometrycznych. Nie potrafi mierzyć odcinków. - Nie dostrzega symetrii.

<p>długość <i>centymetr</i>.</p> <p>- Bezbłędnie dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.</p>	<p><i>centymetr</i>.</p> <p>- Bezbłędnie dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.</p>	<p>posługując się jednostką długości <i>centymetr</i>.</p> <p>- Najczęściej bezbłędnie dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.</p>	<p>posługując się jednostką długości <i>centymetr</i>.</p> <p>- Nie zawsze dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.</p>	<p>posługując się jednostką długości <i>centymetr</i>.</p> <p>- Ma problem z dostrzeganiem symetrii w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji</p>					
<p>- Bezbłędnie klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego ze względu na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku.</p> <p>- Bezbłędnie wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały</p>	<p>- Bezbłędnie klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego ze względu na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku.</p> <p>- Bezbłędnie wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego ze względu na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia</p>	<p>- Klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego ze względu na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku, ale czasem popełnia błędy.</p> <p>- Wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały monet i</p>	<p>- Klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego ze względu na wyodrębnione cechy; dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku, ale czasem popełnia błędy.</p> <p>- Ze znaczną pomocą wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia</p>	<p>- Nie potrafi zastosować umiejętności matematycznych w sytuacjach życiowych: klasyfikowanie obiektów, obliczenia pieniężne, odczytywanie pełnych godzin na zegarze, ważenie, pomiar temperatury, odmierzanie płynów.</p>

<p>monet i banknotów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezbłędnie odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką <i>czasugodzina</i>; posługuje się kalendarzem. - Bez problemu mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje. - Sprawnie dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych. - Waży; używa określenia <i>kilogram</i>; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, póllitra</i>. - Wykorzystuje warcaby i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, 	<p>monet i banknotów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezbłędnie odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem. - Bez problemu mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje. - Sprawnie dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych. - Waży; używa określenia <i>kilogram</i>; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, póllitr</i>. - Wykorzystuje warcaby i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia 	<p>nominały monet i banknotów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem. - Zazwyczaj poprawnie mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje. - Dość sprawnie dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych. - Z niewielką pomocą waży; używa określenia <i>kilogram</i>; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, póllitra</i>. - Z niewielką pomocą 	<p>banknotów, ale czasem popełnia błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem, ale czasem popełnia błędy. - Mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją, ale czasem się myli. - Stara się dokonywać obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych. - Ze znaczną pomocą waży; używa określenia <i>kilogram</i>; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, póllitra</i>. - Ze znaczną pomocą 	<p>nominały monet i banknotów, czasem popełnia błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem, ale często popełnia błędy. - Mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją, ale często się myli. - Z pomocą dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych. - Tylko z pomocą waży; używa określenia <i>kilogram</i>; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, póllitra</i>. 	
---	--	---	--	---	--

logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.	zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.	wykorzystuje warszaty i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.	wykorzystuje warszaty i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.	- Tylko z pomocą wykorzystuje warszaty i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.	
---	--	---	---	--	--

EDUKACJA SPOŁECZNA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego					
Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegłe korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy, uczestniczy w konkursach	- Zawsze identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach. - Poprawnie wyjaśnia, że wszyscy ludzie mają	- Najczęściej identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach. - Stara się poprawnie wyjaśniać, że wszyscy	- Stara się identyfikować się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród oraz respektować normy i reguły postępowania w tych grupach. - Z niewielką pomocą	- Wymaga dużej pomocy, by identyfikować się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród oraz respektować normy i reguły postępowania w tych grupach.	- Nie identyfikuje się ze swoją grupą społeczną i nie respektuje obowiązujących w niej norm. - Nie potrafi ocenić swojego zachowania i zachowania innych.

<p>szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujętew podstawie programowej, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawsze identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach. - Poprawnie wyjaśnia, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu. - Zawsze przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. - Obiektywnie ocenia postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność. - Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie 	<p>prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawsze przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. - Obiektywnie ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność. - Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; 	<p>ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. - Stara się obiektywnie oceniać swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność. - Stara się poprawnie przedstawiać siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; 	<p>wyjaśnia, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stara się przyjmować konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. - Z niewielką pomocą ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność. - Z niewielką pomocą przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; 	<ul style="list-style-type: none"> - Ma problem ze zrozumieniem, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu. - Często ma problem z przyjmowaniem konsekwencji swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. - Ze znaczną pomocą ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność. - Ze znaczną pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie szanuje zwyczajów i tradycji obowiązujących w różnych grupach społecznych.
--	--	---	---	---	--

<p>wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.</p> <p>- Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy; zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Właściwie stosuje pojęcia: porozumienie, umowa.</p>	<p>w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Właściwie stosuje pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>	<p>posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Stara się poprawnie rozpoznać i nazwać wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Stara się właściwie stosować pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Stara się szanować zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Stara się właściwie wykorzystać pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>	<p>posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Z niewielką pomocą poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Z niewielką pomocą właściwie stosuje pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Po przypomnieniach szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Z pomocą właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>	<p>przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Z pomocą rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Nie zawsze właściwie stosuje pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Nie zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Ma problem z właściwym wykorzystaniem pracy zespołowej w procesie uczenia się.</p>	
---	---	--	--	--	--

<p>- Zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>					
<p>Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym</p>					
<p>- Zawsze poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Świadomie uczestniczy w świątach narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której</p>	<p>- Zawsze poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Świadomie uczestniczy w świątach narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której</p>	<p>- Najczęściej poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Świadomie uczestniczy w świątach narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Najczęściej poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której</p>	<p>- Najczęściej poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Stara się świadomie uczestniczyć w świątach narodowych, wykonać kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Z niewielką pomocą rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której</p>	<p>- Z pomocą rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Pod opieką dorosłych stara się uczestniczyć w świątach narodowych, wykonać kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachować się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Z pomocą rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowości, w której</p>	<p>- Nie rozpoznaje symboli narodowych, nie wykonuje prac związanych ze świątami narodowymi, nie stosuje się do poznanych zasad w stosunku do symboli narodowych.</p>

<p>mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji. - Poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o sławnych Polakach. 	<p>mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji. - Poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o sławnych Polakach. 	<p>mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji. - Najczęściej poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o sławnych Polakach. 	<p>mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji. - Z niewielką pomocą opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o sławnych Polakach. 	<p>w której mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji. - Z pomocą opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o sławnych Polakach. 	
---	---	---	---	--	--

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegłe korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. - Poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. - Zazwyczaj poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. - Z niewielką pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> - Ze znaczną pomocą rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. - Ze znaczną pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie rozpoznaje podstawowych roślin i zwierząt występujących w najbliższym otoczeniu. - Nie prowadzi

<p>potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. - Poprawnie rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las. - Poprawnie rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Chętnie prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi. - Chętnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Świadomie chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Chętnie prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi. - Chętnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Świadomie chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi. - Wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Pod kierunkiem dorosłych stara się prowadzić proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi. - Stara się wykonywać proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Stara się chronić przyrodę, segregować odpady. 	<p>rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ze znaczną pomocą rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Tylko z pomocą nauczyciela prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi. - Tylko z pomocą nauczyciela wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Upominany, chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>obserwacji i hodowli proponowanych na zajęciach.</p>
--	---	---	---	--	---

<p>- Chętnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych.</p> <p>- Świadomie chroni przyrodę, segreguje odpady.</p>					
<p>Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku</p>					
<p>- Poprawnie przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz.</p> <p>- Poprawnie posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej.</p> <p>- Poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia.</p>	<p>- Poprawnie przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz.</p> <p>- Poprawnie posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej.</p> <p>- Poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia.</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji</p>	<p>- Z niewielką pomocą przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz.</p> <p>- Z niewielką pomocą posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej.</p> <p>- Stara się poprawnie posługiwać się danymi osobowymi w sytuacji</p>	<p>- Ze znaczną pomocą przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz.</p> <p>- Z pomocą posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej.</p> <p>- Nie zawsze poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia</p>	<p>- Nie odróżnia specyfiki podstawowych zawodów omawianych na zajęciach, nie zna numerów alarmowych.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Zawsze dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. - Ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia. - Poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia. - Zawsze ubiera się odpowiednio do stanu pogody. - Poprawnie rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego. - Zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku. - Zawsze ma 	<ul style="list-style-type: none"> - Zawsze dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. - Ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia. - Poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia. - Zawsze ubiera się odpowiednio do stanu pogody. - Poprawnie rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego. - Zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku. - Zawsze ma 	<p>zagrożenia zdrowia i życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. - Najczęściej ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia. - Zazwyczaj poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia. - Zazwyczaj ubiera się odpowiednio do stanu pogody. - Zazwyczaj poprawnie rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego. - Zazwyczaj stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w 	<p>zagrożenia zdrowia i życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wymaga pomocy w zakresie dbałości o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. - Z pomocą rozumie znaczenie odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia. - Z pomocą poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia. - Z niewielką pomocą ubiera się odpowiednio do stanu pogody. - Z niewielką pomocą rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego. - Stara się stosować do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, stosuje zasady bezpiecznej zabawy w 	<p>zdrowia i życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ma problem z dbałością o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. - Pod stałym nadzorem wyrabia sobie rozumienie znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia. - Ze znaczną pomocą przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia. - Stara się ubierać odpowiednio do stanu pogody. - Z pomocą rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego. - Nie zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną i stosuje zasady 	
---	---	---	--	---	--

<p>świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego.</p> <p>- Zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety.</p>	<p>świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego.</p> <p>- Zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety.</p>	<p>różnych warunkach i porach roku.</p> <p>- Zazwyczaj ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego.</p> <p>- Zazwyczaj stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety.</p>	<p>różnych warunkach i porach roku.</p> <p>- Z pomocą nauczyciela wyrabia sobie świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego.</p> <p>- Czasem ma problemy ze stosowaniem zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosowaniem zasad netykiety.</p>	<p>bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku.</p> <p>- Często nie rozumie sytuacji istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego.</p> <p>- Ma problemy ze stosowaniem zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosowaniem zasad netykiety.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej</p>					
<p>- Samodzielnie określa położenie swojej miejscowości.</p> <p>- Samodzielnie wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice.</p> <p>- Wymienia nazwę stolicy Polski, wskazuje na mapie jej położenie.</p>	<p>- Samodzielnie określa położenie swojej miejscowości.</p> <p>- Samodzielnie wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice.</p> <p>- Wymienia nazwę stolicy Polski, wskazuje na mapie jej położenie.</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie określa położenie swojej miejscowości.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice.</p> <p>- Wymienia nazwę stolicy Polski i z niewielką pomocą wskazuje na mapie jej</p>	<p>- Z niewielką pomocą określa położenie swojej miejscowości.</p> <p>- Z niewielką pomocą wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie wymienia nazwę stolicy Polski i z niewielką pomocą</p>	<p>- Tylko z pomocą określa położenie swojej miejscowości.</p> <p>- Tylko z pomocą wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice.</p> <p>- Ma problem z podaniem nazwy stolicy Polski i wskazaniem na mapie jej położenia.</p>	<p>- Nie potrafi pracować z mapą w zakresie określonym podstawą programową.</p>

		położenie.	wskazuje na mapie jej położenie.		
--	--	------------	----------------------------------	--	--

EDUKACJA PLASTYCZNA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.:</p> <p>- Samodzielnie zauważana obrazach, ilustracjach,</p>	<p>- Samodzielnie zauważa na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach:</p> <p>a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w</p>	<p>- Zazwyczaj zauważa na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach:</p> <p>a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w</p>	<p>- Z niewielką pomocą zauważa na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach:</p> <p>a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w</p>	<p>- Tylko z pomocą zauważa na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach:</p> <p>a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w</p>	<p>- Odmawia wypowiedzi na temat oglądanych prac plastycznych i dzieł artystycznych, nie wyodrębnia w nich wskazanych elementów.</p>

<p>impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach:</p> <p>a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.</p> <p>- Określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy na przedmiotach użytkowych), oraz kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.</p> <p>- Określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy na przedmiotach użytkowych), oraz kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.</p> <p>- Określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy na przedmiotach użytkowych), oraz kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.</p> <p>- Określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy na przedmiotach użytkowych), oraz kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.</p> <p>- Określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy na przedmiotach użytkowych), oraz kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	
Osiągnięcia w zakresie działalności ekspresji twórczej					
<p>- Samodzielnie rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem.</p> <p>- Samodzielnie maluje farbami, używając</p>	<p>- Samodzielnie rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem.</p> <p>- Samodzielnie maluje farbami,</p>	<p>- Zazwyczaj samodzielnie rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem.</p> <p>- Zazwyczaj</p>	<p>- Z niewielką pomocą rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem.</p> <p>- Z niewielką pomocą maluje farbami,</p>	<p>- Oczekuje pomocy, rysując kredką, ołówkiem, mazakiem.</p> <p>- Oczekuje pomocy, malując farbami z</p>	<p>- Nie wykonuje proponowanych prac plastycznych i nie oddaje ich w terminie do oceny.</p>

<p>pędzli, palców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Samodzielnie modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny - Samodzielnie powiela za pomocą kalki. - Samodzielnie wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Samodzielnie wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). - Samodzielnie ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane 	<p>używając pędzli, palców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Samodzielnie modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Samodzielnie powiela za pomocą kalki. - Samodzielnie wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Samodzielnie wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). - Samodzielnie ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) 	<p>samodzielnie maluje farbami, używając pędzli, palców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj samodzielnie wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Zazwyczaj samodzielnie modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Zazwyczaj samodzielnie powiela za pomocą kalki. - Zazwyczaj samodzielnie wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Zazwyczaj samodzielnie wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, 	<p>używając pędzli, palców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Z niewielką pomocą modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Z niewielką pomocą powiela za pomocą kalki. - Z niewielką pomocą wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Z niewielką pomocą wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). - Z niewielką pomocą ilustruje sceny i 	<p>użyciem pędzli, palców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oczekuje pomocy przy wydzieraniu, wycinaniu, składaniu, przylepianiu, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Oczekuje pomocy, modelując (lepiając i konstruując) z modeliny, plasteliny. - Oczekuje pomocy, powielając za pomocą kalki. - Oczekuje pomocy, wykonując prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Oczekuje pomocy wykonując prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). - Oczekuje pomocy 	
---	---	---	--	--	--

wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	zaproszenie). - Zazwyczaj samodzielnie ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	ilustrując sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	
Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych					
- Poprawnie nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Poprawnie rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Poprawnie wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Poprawnie nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Poprawnie rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Poprawnie wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Najczęściej poprawnie nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Najczęściej poprawnie rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Najczęściej poprawnie wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Z niewielką pomocą nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Z niewielką pomocą rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Z niewielką pomocą wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Tylko z pomocą nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Tylko z pomocą rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Tylko z pomocą wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Nie potrafi nazwać podstawowych dziedzin sztuk plastycznych i gatunków dzieł malarskich.

EDUKACJA TECHNICZNA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegły korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.:</p> <p>- Samodzielnie planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i</p>	<p>- Samodzielnie planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i</p>	<p>- Najczęściej samodzielnie planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Najczęściej poprawnie wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Najczęściej właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i</p>	<p>- Z niewielką pomocą planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Po naprowadzeniu wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Z niewielką pomocą ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i</p>	<p>- Tylko z pomocą planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Wspomagany/a pytaniami wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Z pomocą ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i</p>	<p>- Odmawia wykonywania proponowanych projektów.</p> <p>- Nie dba o porządek w miejscu pracy.</p>

<p>pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>urządzeń.</p> <p>- Właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>urządzeń.</p> <p>- Najczęściej właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>urządzeń.</p> <p>- Z niewielką pomocą właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>urządzeń.</p> <p>- Tylko z pomocą właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania</p>					
<p>- Samodzielnie wykonuje przedmioty</p>	<p>- Samodzielnie wykonuje przedmioty</p>	<p>- Najczęściej samodzielnie wykonuje</p>	<p>- Z niewielką pomocą wykonuje przedmioty</p>	<p>- Tylko z pomocą wykonuje przedmioty</p>	<p>- Nie wykonuje</p>

<p>użytkowe, w tym dekoracyjne:</p> <p>a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp.,</p> <p>b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,</p> <p>c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami.</p> <p>- Samodzielnie wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>użytkowe, w tym dekoracyjne:</p> <p>a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp.,</p> <p>b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,</p> <p>c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami.</p> <p>- Samodzielnie wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne:</p> <p>a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp.,</p> <p>b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,</p> <p>c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami.</p> <p>- Najczęściej wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>użytkowe, w tym dekoracyjne:</p> <p>a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp.,</p> <p>b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,</p> <p>c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami.</p> <p>- Z niewielką pomocą wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>użytkowe, w tym dekoracyjne:</p> <p>a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp.,</p> <p>b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną,</p> <p>c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami.</p> <p>- Tylko z pomocą wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>proponowanych przedmiotów użytkowych.</p>
Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych					
<p>- Poprawnie wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole.</p> <p>- Samodzielnie i</p>	<p>- Poprawnie wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole.</p> <p>- Samodzielnie i</p>	<p>- Najczęściej oprawnie wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole.</p>	<p>- Z pomocą wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole.</p> <p>- Wymaga niewielkiej</p>	<p>- Tylko z pomocą wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole.</p>	<p>- Nie potrafi wyjaśnić działania i funkcji narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole.</p>

bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi.	bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi.	- Najczęściej samodzielnie i bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi.	pomocy w czasie posługiwania się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.	- Tylko pod kontrolą posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.	- Nie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
---	---	--	--	--	--

EDUKACJA INFORMATYCZNA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów					
Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegłe korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w	Samodzielnie układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności. - Samodzielnie tworzy polecenie do określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu. - Samodzielnie rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki	- Zazwyczaj samodzielnie układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności. - Zazwyczaj samodzielnie tworzy polecenie dookreślonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu. - Zazwyczaj	- Z niewielką pomocą układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności. - Z niewielką pomocą tworzy polecenie dookreślonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu. - Z niewielką pomocą rozwiązuje zadania,	- Tylko z pomocą układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności. - Tylko z pomocą tworzy polecenie dookreślonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu. - Tylko z pomocą rozwiązuje zadania,	- Nie wykonuje poleceń według ustalonego planu na zajęciach edukacji informatycznej.

<p>podstawie programowej, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności. - Samodzielnie tworzy polecenie dookreślonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu. - Samodzielnie rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów. 	<p>prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>samodzielnie rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych</p>					
<p>- Poprawnie programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych z innymi uczniami.</p> <p>- Samodzielnie tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i</p>	<p>- Poprawnie programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych z innymi uczniami.</p> <p>- Samodzielnie tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych z innymi uczniami.</p> <p>- Zazwyczaj samodzielnie tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza,</p>	<p>- Z niewielką pomocą programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych z innymi uczniami.</p> <p>- Z niewielką pomocą tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i</p>	<p>- Tylko z pomocą programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych z innymi uczniami.</p> <p>- Tylko z pomocą tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i</p>	<p>- Nie wykonuje zadań z wykorzystaniem proponowanych programów i narzędzi.</p>

usuwa elementy graficzne. - Samodzielnie zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.	usuwa elementy graficzne. - Samodzielnie zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.	kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne. - Zazwyczaj samodzielnie zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.	usuwa elementy graficzne. - Z niewielką pomocą zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.	usuwa elementy graficzne. - Tylko z pomocą zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.	
Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi					
- Samodzielnie posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Samodzielnie korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Samodzielnie posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Samodzielnie korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Zazwyczaj samodzielnie posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Zazwyczaj samodzielnie korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Z niewielką pomocą posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Z niewielką pomocą korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Tylko z pomocą posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Tylko z pomocą korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Nie potrafi samodzielnie ani z pomocą posługiwać się komputerem.
Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych					
- Zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Zazwyczaj zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Nie zawsze zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Ma problemy ze zgodną współpracą z uczniami, wymianą pomysłów i doświadczeń, wykorzystując technologię.	- Nie współpracuje w czasie zajęć w pracach zespołowych, wymagających wykorzystania technologii.

Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa

<p>- Samodzielnie posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami.</p> <p>- Poprawnie rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.</p>	<p>- Samodzielnie posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami.</p> <p>- Poprawnie rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.</p>	<p>- Zazwyczaj samodzielnie posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.</p>	<p>- Z pomocą posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami.</p> <p>- Z pomocą rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.</p>	<p>- Ze znaczną pomocą posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami.</p> <p>- Ze znaczną pomocą rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.</p>	<p>- Nie potrafi korzystać z udostępnianych technologii komputerowych zgodnie z ustalonymi zasadami, zwłaszcza z sieci internet.</p>
---	---	---	--	--	--

EDUKACJA MUZYCZNA

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegły korzysta ze zdobytych wiadomości</p>	<p>- Uważnie słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje.</p> <p>- Uważnie słucha</p>	<p>- Zazwyczaj uważnie słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje.</p> <p>- Zazwyczaj uważnie</p>	<p>- Nie zawsze uważnie słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje.</p> <p>- Nie zawsze uważnie</p>	<p>- Ma problem z uważnym słuchaniem, poszukiwaniem źródeł dźwięku i ich identyfikacją.</p>	<p>- Nie potrafi słuchać proponowanych utworów muzycznych i reagować na sygnały muzyczne w różnych</p>

<p>w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uważnie słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje. - Uważnie słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp. - Poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych. - Samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne. - Poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Zawsze słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych. 	<p>muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych. - Samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne. - Poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Zawsze słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych. 	<p>słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych. - Zazwyczaj samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; zazwyczaj odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne. - Zazwyczaj poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Zazwyczaj słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych. 	<p>słucha muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie zawsze poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych. - Nie zawsze samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; nie zawsze odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne. - Nie zawsze poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Nie zawsze słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ma problem ze słuchaniem muzyki w połączeniu z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi: klaskanie, pstrykanie, tupanie, uderzanie o uda itp. - Ma problem z poprawnym reagowaniem na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych. - Ma problem z odróżnianiem dźwięków muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne, oraz odróżnianiem i nazywaniem wybranych instrumentów muzycznych. - Ma problem z rozróżnianiem na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Ma problem z uważnym słuchaniem 	<p>sytuacjach zadaniowych.</p>
--	--	--	---	---	--------------------------------

<p>muzyczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie rozróżnia na podstawie słuchanego utworu muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Zawsze słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych. 				<p>krótkich utworów muzycznych.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej – śpiew</p>					
<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Poprawnie nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. - Chętnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskiej tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Poprawnie nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. - Chętnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskiej tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Zazwyczaj poprawnie nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. - Poprawnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskiej tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów 	<ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Z pomocą nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. - Zazwyczaj poprawnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskiej tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów 	<ul style="list-style-type: none"> - Śpiewa niektóre zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie, naśladuje odgłosy zwierząt. - Ze znaczną pomocą nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. - Z pomocą śpiewa kilka śpiewanek, piosenek i pieśni charakterystycznych dla polskiej tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych. - Często upominany/a 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie uczestniczy w zespołowym śpiewieuczonych piosenek.

<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech oraz zachowując naturalną skalę głosu. - Poprawnie rozpoznaje i śpiewa hymn Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech oraz zachowując naturalną skalę głosu. - Poprawnie rozpoznaje i śpiewa hymn Polski. 	<p>patriotycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech oraz zachowując naturalną skalę głosu. - Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje i śpiewa hymn Polski. 	<p>patriotycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech oraz zachowując naturalną skalę głosu. - Z niewielką pomocą rozpoznaje i śpiewa hymn Polski, 	<p>śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech oraz zachowując naturalną skalę głosu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ze znaczną pomocą rozpoznaje i śpiewa hymn Polski, 	
Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec					
<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami. - Chętnie i samodzielnie wykonuje pąsy. - Chętnie i kreatywnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu przy muzyce - Chętnie i poprawnie tańczy według 	<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami. - Chętnie i samodzielnie wykonuje pąsy. - Chętnie i kreatywnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu przy muzyce. - Chętnie i poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami. - Poprawnie i samodzielnie wykonuje pąsy. - Poprawnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu przy muzyce. - Poprawnie tańczy 	<ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami. - Zazwyczaj poprawnie wykonuje pąsy. - Wykonuje czasem tańce według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu przy muzyce. - Z pomocą tańczy 	<ul style="list-style-type: none"> - Niechętnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami. - Wykonuje pąsy tylko z pomocą. - Niechętnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych, z rekwizytem, bez rekwizytu przy muzyce. - Niechętnie tańczy 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie uczestniczy w improwizacjach ruchowych przy muzyce i w tańcach.

układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych).	tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych).	według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych).	według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych).	według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców (w tym integracyjnych).	
Gra na instrumentach muzycznych					
<p>- Poprawnie gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne.</p> <p>- Chętnie i poprawnie realizuje schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Twórczo wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje te instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Poprawnie wykonuje</p>	<p>- Poprawnie gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne.</p> <p>- Chętnie i poprawnie realizuje schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Twórczo wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje te instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Poprawnie wykonuje</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne.</p> <p>- Najczęściej poprawnie realizuje schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Poprawnie wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje te instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p>	<p>- Z pomocą gra zadane przez nauczyciela schematy rytmiczne.</p> <p>- Z pomocą realizuje schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Z pomocą wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje te instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Z pomocą wykonuje akompaniament do</p>	<p>- Poprawnie gra nieliczne zadane przez nauczyciela schematy rytmiczne.</p> <p>- Z pomocą realizuje niektóre schematy i tematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Ze znaczną pomocą wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych oraz wykorzystuje te instrumenty do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Czasami wykonuje</p>	<p>- Nie gra zadanych przez nauczyciela schematów rytmicznych.</p> <p>- Nie wykonuje instrumentów m.in. z materiałów naturalnych i innych.</p> <p>- Nie wykonuje akompaniamentu do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Nie gra melodii piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na dzwonek, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub</p>

<p>akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Poprawnie gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych (do wyboru): na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.</p>	<p>akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Poprawnie gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych (do wyboru): na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych (do wyboru): na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.</p>	<p>śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Z pomocą gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych (do wyboru): na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.</p>	<p>akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Gra nieliczne melodie piosenek i utworów instrumentalnych (do wyboru): na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.</p>	<p>innych.</p>
<p>Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku</p>					
<p>- Poprawnie korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie: dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.</p>	<p>- Poprawnie korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie: dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie: dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.</p>	<p>- Z pomocą korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie: dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.</p>	<p>- Ze znaczną pomocą korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.</p>	<p>- Nie korzysta z pomocy podczas odczytywania zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.</p>

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Ocenianie na lekcjach wychowania fizycznego w klasie pierwszej

1. W klasach I–III szkoły podstawowej śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne są ocenami opisowymi.
2. Opisowa ocena śródroczna i roczna wynika bezpośrednio z cząstkowych ocen wspomagających, uzyskanych przez ucznia w ciągu każdego semestru.
3. Na cząstkowe oceny wspomagające składają się następujące elementy pracy ucznia:
 - aktywność na zajęciach,
 - zaangażowanie i wkład w wykonywane ćwiczenia,
 - samodzielność i kreatywność,
 - zainteresowanie przedmiotem,
 - przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.

Poziom najwyższy ocena celująca	Poziom wysoki ocena bardzo dobra	Poziom średni ocena dobra	Poziom niski ocena dostateczna	Poziom bardzo niski ocena dopuszczająca	Poziom najniższy ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia					
<p>Uczeń/ uczennica uczestniczy w dodatkowych zajęciach sportowych szkolnych i pozaszkolnych. Uczestniczy w konkursach lub mityngach sportowych oraz:</p> <p>- Zawsze utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności</p>	<p>- Zawsze utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie.</p> <p>- Zawsze dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu.</p>	<p>- Zazwyczaj utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie.</p> <p>- Zazwyczaj dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w</p>	<p>- Z pomocą utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie.</p> <p>- Z pomocą dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w</p>	<p>- Ze znaczną pomocą utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu; wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie.</p> <p>- Coraz częściej dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w</p>	<p>- Nie utrzymuje w czystości całego ciała, nie przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.</p> <p>- Nie dostosowuje stroju do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu.</p> <p>- Ma problem, by wyjaśnić znaczenie ruchu w procesie</p>

<p>samodzielnie i w stosownym momencie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawsze dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu. - Poprawnie wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Zawsze przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Zawsze uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Zawsze przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Zawsze uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu. 	<p>pomieszczeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Zazwyczaj przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma coraz większą świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Zazwyczaj uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu. 	<p>pomieszczeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Z pomocą przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Wymaga jeszcze przypomnienia, by wyrobić świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Wymaga przypomnienia, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu. 	<p>pomieszczeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wymaga pomocy, by wyjaśnić znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Wymaga znacznej pomocy, by przygotować we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma problem ze zrozumieniem znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Ma problem z uznaniem, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu. 	<p>utrzymania zdrowia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie rozumie znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Nie rozumie, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, nie potrafi zaakceptować sytuacji dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.
--	--	--	--	--	---

Osiągnięcia w zakresie sprawności motorycznych

<p>- Zawsze poprawnie przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Zawsze sprawnie pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Sprawnie wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Sprawnie wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspina się,</p>	<p>- Zawsze poprawnie przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Zawsze sprawnie pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Sprawnie wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Sprawnie wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspina się,</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p>	<p>- Z niewielką pomocą przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Stara się poprawnie pokonywać w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biegać, wysoko unosząc kolana, biegać w różnym tempie, realizować marszobiegi.</p> <p>- Stara się samodzielnie wykonać przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Stara się poprawnie wykonywać ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i</p>	<p>- Ze znaczną pomocą przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Ma problemy z pokonaniem w biegu przeszkód naturalnych i sztucznych, biegiem z wysokim unoszeniem kolana, biegiem w różnym tempie, realizacją marszobiegów.</p> <p>- Tylko z pomocą wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Z pomocą wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i</p>	<p>- Odmawia wykonywania ćwiczeń podczas zajęć ruchowych.</p>
---	---	---	---	---	---

<p>d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,</p> <p>e) podnoszenie i przenoszenie przyborów.</p> <p>- Sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej.</p> <p>- Poprawnie i samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.</p>	<p>d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,</p> <p>e) podnoszenie i przenoszenie przyborów.</p> <p>- Sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej.</p> <p>- Poprawnie i samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.</p>	<p>c) wspina się,</p> <p>d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,</p> <p>e) podnoszenie i przenoszenie przyborów.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.</p>	<p>tempa ruchu,</p> <p>c) wspina się,</p> <p>d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,</p> <p>e) podnoszenie i przenoszenie przyborów.</p> <p>- Stara się poprawnie wykonać ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej.</p> <p>- Stara się wykonywać ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.</p>	<p>tempa ruchu,</p> <p>c) wspina się,</p> <p>d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich,</p> <p>e) podnoszenie i przenoszenie przyborów.</p> <p>- Z pomocą wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej.</p> <p>- Z pomocą wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wadom postawy.</p>	
Osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych					
<p>- Chętnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez niego.</p> <p>- Zawsze zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa</p>	<p>- Chętnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez niego.</p> <p>- Zawsze zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa</p>	<p>- Poprawnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez niego.</p> <p>- Najczęściej zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa</p>	<p>- Z pomocą organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez niego.</p> <p>- Stara się zachować powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa</p>	<p>- Niechętnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez niego.</p> <p>- Ma problem z zachowaniem powściągliwości w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektowaniem ich</p>	<p>- Odmawia udziału w zajęciach zespołowych.</p> <p>- Nie przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych indywidualnych i zespołowych.</p>

<p>rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu.</p> <p>- Zawsze respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie.</p> <p>- Chętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek.</p> <p>- Chętnie wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych.</p>	<p>rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu.</p> <p>- Zawsze respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie.</p> <p>- Chętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek.</p> <p>- Chętnie wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych.</p>	<p>rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu.</p> <p>- Najczęściej respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie.</p> <p>- Uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek.</p> <p>- Wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych.</p>	<p>rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu.</p> <p>- Stara się respektować przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie.</p> <p>- Stara się uczestniczyć w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek.</p> <p>- Stara się wykonywać prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych.</p>	<p>prawa do indywidualnego tempa rozwoju oraz radzeniem sobie w sytuacji przegranej i akceptacji zwycięstwa, np. drużyny przeciwnej, ma problem z gratulowaniem drużynie zwycięskiej sukcesu.</p> <p>- Ma problem z respektowaniem przepisów, reguł zabaw i gier ruchowych, przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie.</p> <p>- Niechętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek.</p> <p>- Niechętnie wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych.</p>	
---	---	--	---	--	--

Kryteria oceniania ucznia klasy drugiej

(Podstawa Programowa 2017)

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie słuchania i mówienia					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Słucha z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych. - Tworzy spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, używając bogatego słownictwa, dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe. - Układa w formie ustnej opowiadanie, używając bogatego słownictwa. - Składa ustnie 	<ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej słucha z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych. - Wypowiada się w formie logicznych zdań, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe. - Układa w formie ustnej opowiadanie, używając podstawowego słownictwa. - Składa ustnie sprawozdanie z wykonanej pracy, 	<ul style="list-style-type: none"> - Stara się słuchać z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych. - Wypowiada się najczęściej w formie odpowiedzi na pytania. - Z niewielką pomocą tworzy opowiadanie w formie ustnej. - Po naprowadzeniu składa ustnie sprawozdanie z wykonanej pracy. - Z niewielką 	<ul style="list-style-type: none"> - Ma problemy ze słuchaniem czytanych tekstów, wypowiedzi innych osób, podczas uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych. - Konstruuje wypowiedzi i opowiadanie z pomocą nauczyciela. - Układa w formie ustnej opowiadanie, używając podstawowego słownictwa. - Składa ustnie sprawozdanie z wykonanej pracy, formułując proste zdania. - Wykonuje eksperymenty językowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie potrafi słuchać tekstów z uwagą czytanych przez innych. - Nie potrafi wypowiedzieć się w formie zdania na podany temat. - Nie rozwiązuje krzyżówek i nie wykonuje ćwiczeń wzbogacających czynny język. - Nie uczy się zadawanych tekstów na pamięć.

<p>programowej, tzn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Słucha z uwagą czytane teksty, wypowiedzi innych osób, uroczystości, przedstawień i innych zdarzeń kulturalnych. - Tworzy spójną, kilkuzdaniową wypowiedź, używając bogatego słownictwa, dostrzega i tworzy związki przyczynowo-skutkowe. - Układa w formie ustnej opowiadanie, używając bogatego słownictwa. - Składa sprawozdanie z wykonanej pracy, formułując rzeczowe wypowiedzi. - Samodzielnie i poprawnie wykonuje eksperymenty językowe. - Chętnie i z ekspresją recytuje wiersze. 	<p>sprawozdanie z wykonanej pracy formułując rzeczowe wypowiedzi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie i poprawnie wykonuje eksperymenty językowe. - Chętnie i z ekspresją recytuje wiersze. 	<p>formułując proste zdania.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stara się samodzielnie wykonywać eksperymenty językowe. - Chętnie recytuje wiersze. 	<p>pomocą wykonuje eksperymenty językowe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie recytuje wiersze. 	<p>tylko z pomocą nauczyciela.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą recytuje wiersze. 	
Osiągnięcia w zakresie czytania					
- Czyta płynnie	- Czyta płynnie	- Czyta poprawnie	- Czyta poprawnie	- Czyta poprawnie	- Czyta poprawnie

<p>głośno i cicho ze zrozumieniem wszystkie teksty pisane samodzielnie i drukowane.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie i poprawnie wskazuje postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach potrzebne fragmenty. - Chętnie czyta samodzielnie wybrane książki. 	<p>głośno i cicho ze zrozumieniem wszystkie teksty pisane samodzielnie i drukowane.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie wskazuje postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty. - Chętnie czyta samodzielnie wybrane książki. 	<p>głośno i cicho ze zrozumieniem omawiane teksty pisane samodzielnie i drukowane.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej samodzielnie wskazuje postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty. - Stara się czytać samodzielnie wybrane książki. 	<p>głośno tylko przygotowane, krótkie teksty pisane samodzielnie i drukowane;</p> <ul style="list-style-type: none"> zwykle ze zrozumieniem. - Z niewielką pomocą wskazuje postacie i zdarzenia w utworach literackich, wyszukuje w tekstach wskazane fragmenty. - Zachęcany czyta samodzielnie wybrane książki. 	<p>krótkie zdania pisane samodzielnie i drukowane, nie zawsze rozumie czytany tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tylko z pomocą wskazuje postacie i zdarzenia w omawianych utworach oraz wyszukuje w nich wskazane fragmenty. - Ma problem z samodzielnym czytaniem wskazanych książek. 	<p>wyrazy i krótkie zdania drukowane, nie rozumie czytanego tekstu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie korzysta z polecanej literatury dla dzieci.
Osiągnięcia w zakresie pisania					
<ul style="list-style-type: none"> - Właściwie, płynnie i estetycznie rozmieszcza tekst ciągły w liniaturze. - Samodzielnie pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie oraz krótkie teksty. - Zawsze bezbłędnie pisze z pamięci i przepisuje teksty, samodzielnie układa i pisze zdania. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie i płynnie rozmieszcza tekst ciągły w liniaturze. - Samodzielnie pisze krótką notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie oraz krótkie teksty. - Bezbłędnie pisze z pamięci i przepisuje teksty, samodzielnie układa i pisze zdania. - Bezbłędnie porządkuje wyrazy w 	<ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej poprawnie rozmieszcza tekst ciągły w liniaturze i dba o jego estetykę. - Po naprowadzeniu pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie oraz krótkie teksty. - Popelnia nieliczne błędy w pisaniu z pamięci i przepisywaniu 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie zawsze poprawnie rozmieszcza tekst ciągły w liniaturze. - Z niewielką pomocą pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie oraz krótkie teksty. - Popelnia błędy w pisaniu z pamięci i przepisywaniu tekstów, układa i 	<ul style="list-style-type: none"> - Ma trudności z poprawnym rozmieszczaniem tekstu w liniaturze. - Tylko z pomocą pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie oraz krótkie teksty. - Popelnia liczne błędy w pisaniu z pamięci. Przepisuje poprawnie tylko pod kierunkiem i z pomocą nauczyciela. - Wymaga pomocy w 	<ul style="list-style-type: none"> - Niewłaściwie rozmieszcza tekst w liniaturze. - Nie podejmuje próby napisania notatki, życzeń, ogłoszenia, zaproszenia. - Nie potrafi pisać z pamięci. - Nie przepisuje wskazanych tekstów w liniaturze. - Nie zna kolejności alfabetycznej liter.

<p>- Zawsze bezbłędnie porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej.</p>	<p>kolejności alfabetycznej.</p>	<p>tekstów, układa i pisze zdania. - Czasem popełnia błędy, porządkując wyrazy zgodnie z kolejnością alfabetyczną.</p>	<p>pisze proste zdania. - Po naprowadzeniu porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej.</p>	<p>czasie ustalania kolejności alfabetycznej wyrazów.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego</p>					
<p>- Zawsze samodzielnie wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. Dzieli wyrazy na sylaby. Wskazuje w zdaniach rzeczowniki i czasowniki. - Zawsze bezbłędnie rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych. - Samodzielnie korzysta z dostępnych źródeł informacji.</p>	<p>- Samodzielnie wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. Dzieli wyrazy na sylaby. Wskazuje w zdaniach rzeczowniki i czasowniki. - Bezbłędnie rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych. - Samodzielnie korzysta z dostępnych źródeł informacji.</p>	<p>- Najczęściej samodzielnie wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. Najczęściej poprawnie dzieli wyrazy na sylaby i wskazuje w zdaniach rzeczowniki i czasowniki. - Najczęściej rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych. - Korzysta ze wskazanych źródeł informacji.</p>	<p>- Z niewielką pomocą wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. Z niewielką pomocą dzieli wyrazy na sylaby i wskazuje w zdaniach rzeczowniki i czasowniki. - Z niewielką pomocą rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych. - Z niewielką pomocą korzysta ze wskazanych źródeł</p>	<p>- Tylko z pomocą wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach samogłoski i spółgłoski. Tylko z pomocą dzieli wyrazy na sylaby. Wskazuje w zdaniach rzeczowniki i czasowniki. - Tylko z pomocą rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych. - Tylko z pomocą korzysta ze wskazanych źródeł informacji.</p>	<p>- Nie odróżnia w wypowiedziach zdań, wyrazów, sylab i głosek. Nie dzieli wyrazów na sylaby. Nie potrafi wskazać w zdaniach rzeczowników i czasowników. - Niezgodnie z poleceniem korzysta z różnych źródeł informacji.</p>

			informacji.		
--	--	--	-------------	--	--

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych					
Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie	<ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie i bezbłędnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni. - Samodzielnie określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu. - Bez problemu porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy. - Sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej poprawnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni. - Najczęściej poprawnie określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu. - Najczęściej poprawnie porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy. - Dość sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni. - Z niewielką pomocą określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu. - Ma czasem problemy z porównaniem przedmiotów pod względem wyróżnionej cechy. - Czasem niewłaściwie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Potrzebuje dużej pomocy, gdy określa wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni. - Tylko z pomocą określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu. - Ma problemy z porównaniem przedmiotów pod względem wyróżnionej cechy. - Ma problem z użyciem pojęć <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie określa położenia przedmiotów względem siebie. - Nie potrafi wskazać strony lewej lub prawej u siebie lub osoby stojącej naprzeciwko.

<p>programowej, tzn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie i bezbłędnie określa i prezentuje wzajemne położenie przedmiotów na płaszczyźnie i w przestrzeni. - Samodzielnie określa położenie przedmiotu na prawo/na lewo od osoby widzianej z przodu. - Bez problemu porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy. - Sprawnie posługuje się pojęciami <i>pion</i>, <i>poziom</i>, <i>skos</i>. 					
Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności					
<ul style="list-style-type: none"> - Bezbłędnie liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie. - Bezbłędnie odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym 	<ul style="list-style-type: none"> - Bezbłędnie liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie. - Bezbłędnie odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie. - Bezbłędnie wyjaśnia 	<ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej poprawnie liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie. - Najczęściej poprawnie odczytuje i zapisuje 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie, czasem popełnia błędy. - Odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczy w przód i wstecz od podanej liczby po 1 w poznanym zakresie, popełnia liczne błędy. - Odczytuje i zapisuje za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie, popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie potrafi poprawnie liczyć w poznanym zakresie liczbowym. - Nie potrafi porównać wskazanych liczb w poznanym zakresie liczbowym.

zakresie. - Bezbłędnie wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową. - Bezbłędnie porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; poprawnie stosuje znaki <, =, >.	znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową. - Bezbłędnie porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; poprawnie stosuje znaki <, =, >.	za pomocą cyfr liczby w poznanym zakresie. - Najczęściej poprawnie wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową. - Najczęściej poprawnie porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie; najczęściej poprawnie stosuje znaki <, =, >.	poznanym zakresie, czasem popełnia błędy. - Wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową, ale czasem popełnia błędy. - Porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie, czasem popełnia błędy; czasem ma problem ze stosowaniem znaków <, =, >.	- Wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, określa kolejność, posługując się liczbą porządkową, ale często popełnia błędy. - Porównuje liczby; porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie, często popełnia błędy; ma trudności ze stosowaniem znaków <, =, >.	
Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami					
- Bezbłędnie dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym.	- Bezbłędnie dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym.	- Najczęściej poprawnie dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w	- Dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym, ale czasem popełnia	- Dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10 w poznanym zakresie liczbowym, ale często popełnia błędy.	- Nie potrafi dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić liczb w poznawanym zakresie liczbowym.

- Bezbłędnie mnoży i dzieli liczby w pamięci w poznanym zakresie liczbowym.	- Bezbłędnie mnoży i dzieli liczby w pamięci w poznanym zakresie liczbowym.	poznanym zakresie liczbowym. - Najczęściej poprawnie mnoży i dzieli liczby w pamięci w poznanym zakresie liczbowym.	błędy. - Mnoży i dzieli liczby w pamięci w poznanym zakresie liczbowym, ale czasem popełnia błędy.	- Mnoży i dzieli liczby w poznanym zakresie liczbowym, często wspomagając się konkretem i popełnia wiele błędów.	
Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych					
- Samodzielnie analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania i opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	- Samodzielnie analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	- Naprowadzony analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny oraz stara się stworzyć własną strategię jego rozwiązania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	- Z pomocą analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób.	- Tylko z pomocą analizuje i rozwiązuje proste zadania tekstowe; dostrzega problem matematyczny i opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku.	- Nie rozwiązuje prostych zadań tekstowych.
Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych					
- Bezbłędnie rozpoznaje – w naturalnym	- Bezbłędnie rozpoznaje – w naturalnym otoczeniu i	- Najczęściej poprawnie rozpoznaje – w	- Nie zawsze poprawnie rozpoznaje – w	- Ma problem z rozpoznaniem – w naturalnym otoczeniu i	- Nie rozpoznaje podstawowych figur geometrycznych.

<p>otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje figury, wykorzystując sieć kwadratową.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie mierzy długości odcinków i łamanej, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości <i>metr</i>, <i>centymetr</i>. - Bezbłędnie dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka. 	<p>na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje figury, wykorzystując sieć kwadratową.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie mierzy długości odcinków i łamanej, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości <i>metr</i>, <i>centymetr</i>. - Bezbłędnie dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka. 	<p>naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje figury, wykorzystując sieć kwadratową.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Najczęściej poprawnie mierzy długości odcinków i łamanej, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości <i>metr</i>, <i>centymetr</i>. - Najczęściej bezbłędnie dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka. 	<p>naturalnym otoczeniu i na rysunkach – figury geometryczne: prostokąt, kwadrat, trójkąt, koło; wyodrębnia te figury spośród innych figur; kreśli przy linijce linie proste, rysuje figury wykorzystując sieć kwadratową.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie zawsze poprawnie mierzy długości odcinków i łamanej, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości <i>metr</i>, <i>centymetr</i>. - Nie zawsze dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka. 	<p>na rysunkach – figur geometrycznych: prostokątów, kwadratów, trójkątów, kół; wyodrębnianiem tych figury spośród innych figur; kreśleniem przy linijce linii prostych, rysowaniem figur na sieci kwadratowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą mierzy długości odcinków i łamanej, podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości <i>metr</i>, <i>centymetr</i>. - Ma problem z dostrzeganiem symetrii w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu dziecka. 	<p>Nie potrafi mierzyć odcinków.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tylko po naprowadzeniu dostrzega symetrię.
<p>Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji</p>					

<p>- Bezbłędnie wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały monet i banknotów.</p> <p>- Bezbłędnie odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem.</p> <p>- Bez problemu mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje.</p> <p>- Sprawnie dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>- Waży; używa określeń <i>kilogram</i>, <i>dekagram</i>; zna</p>	<p>- Bezbłędnie wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały monet i banknotów.</p> <p>- Bezbłędnie odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem.</p> <p>- Bez problemu mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje.</p> <p>- Sprawnie dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>- Waży; używa określeń <i>kilogram</i>, <i>dekagram</i>; zna zależności między tymi jednostkami; odmierza płyny;</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały monet i banknotów.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje.</p> <p>- Dość sprawnie dokonuje obliczeń szacunkowych w</p>	<p>- Wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały monet i banknotów, ale czasem popełnia błędy.</p> <p>- Odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem, ale czasem popełnia błędy.</p> <p>- Mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje, ale czasem się myli.</p> <p>- Stara się dokonać obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>- Ze znaczną pomocą</p>	<p>- Ze znaczną pomocą wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie, rozróżnia nominały monet i banknotów, czasem popełnia błędy.</p> <p>- Odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinnym); wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu; posługuje się jednostką czasu <i>godzina</i>; posługuje się kalendarzem, ale często popełnia błędy.</p> <p>- Mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz ją odczytuje, ale często się myli.</p> <p>- Z pomocą dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych.</p> <p>- Tylko z pomocą waży; używa określeń <i>kilogram</i>, <i>dekagram</i>;</p>	<p>- Nie potrafi zastosować umiejętności matematycznych w sytuacjach życiowych (obliczenia pieniężne, odczytywanie pełnych godzin na zegarze, obliczenia kalendarzowe, ważenie, pomiar temperatury, odmierzanie płynów).</p>
---	---	---	--	--	--

<p>zależności między tymi jednostkami. - Odmierza płyny; używa określeń <i>litr, pół litra, ćwierć litra</i>; - Wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.</p>	<p>używa określeń <i>litr, pół litra, ćwierć litra</i>. - Wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.</p>	<p>różnych sytuacjach życiowych. - Z niewielką pomocą waży; używa określeń <i>kilogram, dekagram</i>; zna zależności między tymi jednostkami; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, pół litra, ćwierć litra</i>. - Z niewielką pomocą wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.</p>	<p>waży; używa określeń <i>kilogram, dekagram</i>; zna zależności między tymi jednostkami; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, pół litra, ćwierć litra</i>. - Ze znaczną pomocą wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.</p>	<p>zna zależności; odmierza płyny; używa określeń <i>litr, pół litra, ćwierć litra</i>. - Tylko z pomocą wykorzystuje warcaby, szachy i inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad itd.; przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.</p>	
--	--	--	--	---	--

EDUKACJA SPOŁECZNA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena
-------------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------	------------------------------------	---	----------------------------

					niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <p>- Zawsze identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w</p>	<p>- Zawsze identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i wywiązuje się z nich w codziennym życiu.</p> <p>- Zawsze przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.</p> <p>- Obiektywnie ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak:</p>	<p>- Najczęściej identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach.</p> <p>- Stara się poprawnie wyjaśniać, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i wywiązuje się z nich w codziennym życiu.</p> <p>- Najczęściej przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.</p> <p>- Stara się obiektywnie oceniać swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do</p>	<p>- Stara się identyfikować się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektować normy i reguły postępowania w tych grupach.</p> <p>- Z niewielką pomocą wyjaśnia, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i wywiązuje się z nich w codziennym życiu.</p> <p>- Stara się przyjmować konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.</p> <p>- Z niewielką pomocą ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości,</p>	<p>- Wymaga dużej pomocy, by identyfikować się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, naród; respektować normy i reguły postępowania w tych grupach.</p> <p>- Ma problem ze zrozumieniem, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i wywiązuje się z nich w codziennym życiu.</p> <p>- Często ma problem z przyjmowaniem konsekwencji swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.</p> <p>- Ze znaczną pomocą ocenia swoje postępowanie i innych</p>	<p>- Nie identyfikuje się ze swoją grupą społeczną i nie respektuje obowiązujących w niej norm.</p> <p>- nie potrafi ocenić swojego zachowania i zachowania innych.</p> <p>- Nie szanuje zwyczajów i tradycji obowiązujących w różnych grupach społecznych.</p>

<p>szkole, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia, że wszyscy ludzie mają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i wywiązuje się z nich w codziennym życiu.</p> <p>- Zawsze przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad.</p> <p>- Obiektywnie ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie,</p>	<p>sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.</p> <p>- Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Właściwie stosuje pojęcia <i>porozumienie</i>, <i>umowa</i>.</p>	<p>poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.</p> <p>- Stara się poprawnie przedstawiać siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Stara się poprawnie rozpoznać i nazwać wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Stara się właściwie</p>	<p>takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.</p> <p>- Z niewielką pomocą przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Z niewielką pomocą poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Z niewielką pomocą właściwie stosuje</p>	<p>osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.</p> <p>- Ze znaczną pomocą przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Z pomocą rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Nie zawsze</p>	
--	--	---	--	---	--

<p>przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.</p> <p>- Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.</p> <p>- Właściwie stosuje pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np.</p>	<p>- Zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>	<p>stosować pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Stara się szanować zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Stara się właściwie wykorzystać pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>	<p>pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Po przypomnieniu szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Z pomocą właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>	<p>właściwie stosuje pojęcia <i>porozumienie, umowa</i>.</p> <p>- Nie zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Ma problem z właściwym wykorzystaniem pracy zespołowej w procesie uczenia się.</p>	
--	---	--	---	--	--

<p>dotyczące świąt w różnych regionach Polski.</p> <p>- Właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.</p>					
<p>Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym</p>					
<p>- Zawsze poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Świadomie uczestniczy w świątach narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p>	<p>- Zawsze poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Świadomie uczestniczy w świątach narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i</p>	<p>- Najczęściej poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Świadomie uczestniczy w świątach narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Najczęściej poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <p>- Najczęściej poprawnie wyjaśnia</p>	<p>- Najczęściej poprawnie rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Stara się świadomie uczestniczyć w świątach narodowych, wykonać kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Z niewielką pomocą rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <p>- Z niewielką pomocą wyjaśnia znaczenie wybranych polskich</p>	<p>- Z pomocą rozpoznaje: godło, barwy, hymn narodowy.</p> <p>- Pod opieką dorosłych stara się uczestniczyć w świątach narodowych, wykonać kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachować się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.</p> <p>- Z pomocą rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie <i>patron</i>.</p> <p>- Z pomocą wyjaśnia znaczenie wybranych</p>	<p>- Nie rozpoznaje symboli narodowych, nie wykonuje prac związanych ze świątami narodowymi, nie stosuje się do poznanych zasad w stosunku do symboli narodowych.</p> <p>- Nie zna legend związanych z historią Polski.</p> <p>- Nie zna nazwisk wybitnych Polaków.</p>

<p>- Poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji.</p> <p>- Poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o Polakach: papież Jan Paweł II wybitnych, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.</p>	<p>tradycji.</p> <p>- Poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach: papież Jan Paweł II, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.</p>	<p>znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji.</p> <p>- Najczęściej poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach: papież Jan Paweł II, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.</p>	<p>zwyczajów i tradycji.</p> <p>- Z niewielką pomocą opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach: papież Jan Paweł II, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.</p>	<p>polskich zwyczajów i tradycji.</p> <p>- Z pomocą opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach: papież Jan Paweł II, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.</p>	
--	--	---	---	--	--

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegły korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne</p>	<p>- Poprawnie rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las.</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw,</p>	<p>- Z niewielką pomocą rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt.</p> <p>- Z niewielką pomocą rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw,</p>	<p>- Ze znaczną pomocą rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt.</p> <p>- Ze znaczną pomocą rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las.</p>	<p>- Nie rozpoznaje podstawowych roślin i zwierząt występujących w najbliższym otoczeniu.</p> <p>- Nie prowadzi obserwacji i hodowli proponowanych na</p>

<p>problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. - Poprawnie rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, pole, staw, las. - Poprawnie rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Chętnie prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Chętnie prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi. - Chętnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Świadomie chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>las.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi. - Wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>las.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Pod kierunkiem dorosłych stara się prowadzić proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi. - Stara się wykonywać proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Stara się chronić przyrodę, segregować odpady. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ze znaczną pomocą rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym. - Tylko z pomocą nauczyciela prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi. - Tylko z pomocą nauczyciela wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Upominany, chroni przyrodę, segreguje odpady. 	<p>zajęciach.</p>
---	---	---	---	--	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. - Świadomie chroni przyrodę, segreguje odpady. 					
Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku					
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej. - Poprawnie posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej. - Poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. - Zawsze dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej. - Poprawnie posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej. - Poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. - Zawsze dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj poprawnie przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej. - Zazwyczaj poprawnie posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej. - Zazwyczaj poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. - Najczęściej dba o 	<ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej. - Z niewielką pomocą posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej. - Stara się poprawnie posługiwać się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. - Wymaga pomocy w 	<ul style="list-style-type: none"> - Ze znaczną pomocą przedstawia charakterystykę wybranych zawodów użyteczności publicznej. - Z pomocą posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej. - Nie zawsze poprawnie posługuje się danymi osobowymi w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. - Ma problem z dbałością o higienę 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie odróżnia specyfiki podstawowych zawodów omawianych na zajęciach, nie zna numerów alarmowych.

<p>- Ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia.</p> <p>- Poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.</p> <p>- Zawsze ubiera się odpowiednio do stanu pogody.</p> <p>- Poprawnie rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego.</p> <p>- Zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku.</p> <p>- Zawsze ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska</p>	<p>- Ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia.</p> <p>- Poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.</p> <p>- Zawsze ubiera się odpowiednio do stanu pogody.</p> <p>- Poprawnie rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego.</p> <p>- Zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku.</p> <p>- Zawsze ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska</p>	<p>higienę oraz estetykę własną i otoczenia.</p> <p>- Najczęściej ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.</p> <p>- Zazwyczaj ubiera się odpowiednio do stanu pogody.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego.</p> <p>- Zazwyczaj stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i</p>	<p>zakresie dbałości o higienę oraz estetykę własną i otoczenia.</p> <p>- Z pomocą uświadamia sobie znaczenie odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia.</p> <p>- Z pomocą poprawnie przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.</p> <p>- Z niewielką pomocą ubiera się odpowiednio do stanu pogody.</p> <p>- Z niewielką pomocą rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego.</p> <p>- Stara się stosować do zasad</p>	<p>oraz estetykę własną i otoczenia.</p> <p>- Pod stałym nadzorem wyrabia sobie świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia.</p> <p>- Ze znaczną pomocą przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia.</p> <p>- Stara się ubierać odpowiednio do stanu pogody.</p> <p>- Z pomocą rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego.</p> <p>- Nie zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajdywaniem drogi ewakuacyjnej i stosowaniem zasad bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i</p>	
--	--	---	---	--	--

<p>naturalnego. - Zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety.</p>	<p>naturalnego. - Zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety.</p>	<p>porach roku. - Zazwyczaj ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego. - Zazwyczaj stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosuje zasady netykiety.</p>	<p>bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku. - Z pomocą nauczyciela uświadamia sobie istnienie zagrożeń ze środowiska naturalnego. - Czasem ma problemy ze stosowaniem zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosowaniem zasad netykiety.</p>	<p>porach roku. - Często nie rozumie sytuacji istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego. - Ma problemy ze stosowaniem zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami oraz stosowaniem zasad netykiety.</p>	
Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej					
<p>- Samodzielnie określa położenie swojej miejscowości. - Samodzielnie</p>	<p>- Samodzielnie określa położenie swojej miejscowości. - Samodzielnie</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie określa położenie swojej miejscowości.</p>	<p>- Z niewielką pomocą określa położenie swojej miejscowości.</p>	<p>- Tylko z pomocą określa położenie swojej miejscowości. - Tylko z pomocą</p>	<p>- Nie potrafi pracować z mapą w zakresie określonym</p>

wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice. - Wymienia nazwę stolicy Polski, wskazuje na mapie jej położenie.	wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice. - Wymienia nazwę stolicy Polski, wskazuje na mapie jej położenie.	- Zazwyczaj poprawnie wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice. - Wymienia nazwę stolicy Polski i z niewielką pomocą wskazuje na mapie jej położenie.	- Z niewielką pomocą wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice. - Zazwyczaj poprawnie wymienia nazwę stolicy Polski i z niewielką pomocą wskazuje na mapie jej położenie.	wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice. - Ma problem z podaniem nazwy stolicy Polski i wskazaniem na mapie jej położenia.	podstawą programową.
--	--	--	---	--	----------------------

EDUKACJA PLASTYCZNA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń					
Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biele korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a	- Samodzielnie wyróżnia na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach: a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy	- Zazwyczaj wyróżnia na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach: a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy	- Z niewielką pomocą wyróżnia na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach: a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy	- Tylko z pomocą wyróżnia na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach: a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy	- Odmawia wypowiedzi na temat oglądanych prac plastycznych i dzieł artystycznych, nie dostrzega w nich wskazanych elementów.

<p>umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <p>- Samodzielnie wyróżnia na obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, fotografiach:</p> <p>a) kształty obiektów; b) położenie obiektów i elementów; c) barwę, fakturę; d) cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci; cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się; 2) określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy w przedmiotach użytkowych); kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się; 2) określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy w przedmiotach użytkowych); kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się; 2) określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy w przedmiotach użytkowych); kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się; 2) określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy w przedmiotach użytkowych); kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	<p>charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się; 2) określa w swoim otoczeniu kompozycje obiektów i zjawisk, np. zamknięte (rytmy w przedmiotach użytkowych); kompozycje o budowie symetrycznej.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie działalności, ekspresji twórczej</p>					

<ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem. - Samodzielnie maluje farbami, używając pędzli, palców. - Samodzielnie wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Samodzielnie modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Samodzielnie powiela za pomocą kalki. - Samodzielnie wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Samodzielnie wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). 	<ul style="list-style-type: none"> - Samodzielnie rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem. - Samodzielnie maluje farbami, używając pędzli, palców. - Samodzielnie wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Samodzielnie modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Samodzielnie powiela za pomocą kalki. - Samodzielnie wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Samodzielnie wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). 	<ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj samodzielnie rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem. - Zazwyczaj samodzielnie maluje farbami, używając pędzli, palców. - Zazwyczaj samodzielnie wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Zazwyczaj samodzielnie modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Zazwyczaj samodzielnie powiela za pomocą kalki. - Zazwyczaj samodzielnie wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Zazwyczaj samodzielnie wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy 	<ul style="list-style-type: none"> - Z niewielką pomocą rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem. - Z niewielką pomocą maluje farbami, używając pędzli, palców. - Z niewielką pomocą wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Z niewielką pomocą modeluje (lepi i konstruuje) z modeliny, plasteliny. - Z niewielką pomocą powiela za pomocą kalki. - Z niewielką pomocą wykonuje prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Z niewielką pomocą wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> - Oczekuje pomocy, gdy rysuje kredką, ołówkiem, mazakiem. - Oczekuje pomocy, gdy maluje farbami, używając pędzli, palców. - Oczekuje pomocy, gdy wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp. - Oczekuje pomocy, modelując (lepiąc i konstruując) z modeliny, plasteliny. - Oczekuje pomocy, powielając za pomocą kalki. - Oczekuje pomocy, wykonując prace, modele, rekwizyty, impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej. - Oczekuje pomocy, wykonując prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie wykonuje proponowanych prac plastycznych i nie oddaje ich w terminie do oceny.
--	--	---	--	---	--

- Samodzielnie ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	- Samodzielnie ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie). - Zazwyczaj samodzielnie ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	(np. prezent, zaproszenie). - Z niewielką pomocą ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	(np. prezent, zaproszenie). - Oczekuje pomocy ilustrując sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem i muzyką.	
Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych					
- Poprawnie nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Poprawnie rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Poprawnie wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Poprawnie nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Poprawnie rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Poprawnie wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Najczęściej poprawnie nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Najczęściej poprawnie rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Najczęściej poprawnie wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Z niewielką pomocą nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Z niewielką pomocą rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Z niewielką pomocą wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Tylko z pomocą nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo. - Tylko z pomocą rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich. - Tylko z pomocą wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.	- Nie potrafi nazwać podstawowych dziedzin sztuk plastycznych i gatunków dzieł malarskich.

EDUKACJA TECHNICZNA

Poziom najwyższy,	Poziom wysoki,	Poziom średni,	Poziom niski,	Poziom bardzo niski,	Poziom najniższy,
-------------------	----------------	----------------	---------------	----------------------	-------------------

ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra	ocena dostateczna	ocena dopuszczająca	ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegle korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <p>- Samodzielnie planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i</p>	<p>- Samodzielnie planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Poprawnie wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i</p>	<p>- Najczęściej samodzielnie planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Najczęściej poprawnie wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Najczęściej właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Najczęściej właściwie organizuje pracę,</p>	<p>- Z niewielką pomocą planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Po naprowadzeniu wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Z niewielką pomocą ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Z niewielką pomocą właściwie organizuje pracę, wykorzystuje</p>	<p>- Tylko z pomocą planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te prace/projekty współdziała w grupie.</p> <p>- Wspomagany pytaniami wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Z pomocą ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Tylko z pomocą właściwie organizuje</p>	<p>- Odmawia wykonywania proponowanych projektów.</p> <p>- Nie dba o porządek w miejscu pracy.</p>

<p>porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa.</p> <p>- Właściwie ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: pracowitość, systematyczność, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń.</p> <p>- Właściwie organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	<p>pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie; zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.</p>	
<p>Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania</p>					
<p>- Samodzielnie wykonuje przedmioty użytkowe, w tym</p>	<p>- Samodzielnie wykonuje przedmioty użytkowe, w tym</p>	<p>- Najczęściej samodzielnie wykonuje przedmioty użytkowe,</p>	<p>- Z niewielką pomocą wykonuje przedmioty użytkowe, w tym</p>	<p>- Tylko z pomocą wykonuje przedmioty użytkowe, w tym</p>	<p>- Nie wykonuje proponowanych przedmiotów</p>

<p>dekoracyjne: a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp., b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną, c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami, 4) wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>dekoracyjne: a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp., b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną, c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami, 4) wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>w tym dekoracyjne: a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp., b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną, c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami, 4) wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>dekoracyjne: a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp., b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną, c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami, 4) wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>dekoracyjne: a) z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, sklejanie taśmą itp., b) używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną, c) bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami, 4) wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.</p>	<p>użytkowych.</p>
<p>Osiągnięcia w zakresie stosowania narzędzi i obsługi urządzeń technicznych</p>					
<p>- Poprawnie wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. - Samodzielnie posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.</p>	<p>- Poprawnie wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. - Samodzielnie posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.</p>	<p>- Najczęściej poprawnie wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. - Najczęściej samodzielnie posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.</p>	<p>- Z pomocą wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. - Wymaga niewielkiej pomocy, gdy posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.</p>	<p>- Tylko z pomocą wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. - Tylko pod kontrolą posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi.</p>	<p>- Nie potrafi wyjaśnić działania i funkcji narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. - Nie posługuje się prostymi narzędziami pomiarowymi z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.</p>

EDUKACJA INFORMATYCZNA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów					
<p>Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biegłe korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <p>- Samodzielnie układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności.</p>	<p>Samodzielnie układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności.</p> <p>- Samodzielnie tworzy polecenie do określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu.</p> <p>- Samodzielnie rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>- Zazwyczaj samodzielnie układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności.</p> <p>- Zazwyczaj samodzielnie tworzy polecenie do określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu.</p> <p>- Zazwyczaj samodzielnie rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>- Z niewielką pomocą układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności.</p> <p>- Z niewielką pomocą tworzy polecenie do określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu.</p> <p>- Z niewielką pomocą rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>- Tylko z pomocą układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności.</p> <p>- Tylko z pomocą tworzy polecenie do określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu.</p> <p>- Tylko z pomocą rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>	<p>- Nie wykonuje poleceń według ustalonego planu na zajęciach edukacji informatycznej.</p>

<p>- Samodzielnie tworzy polecenie do określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu. - Samodzielnie rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.</p>					
<p>Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych</p>					
<p>- Poprawnie programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami. - Samodzielnie tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne. - Samodzielnie zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.</p>	<p>- Poprawnie programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami. - Samodzielnie tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne. - Samodzielnie zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami. - Zazwyczaj samodzielnie tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne. - Zazwyczaj samodzielnie zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.</p>	<p>- Z niewielką pomocą programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami. - Z niewielką pomocą tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne. - Z niewielką pomocą zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.</p>	<p>- Tylko z pomocą programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami. - Tylko z pomocą tworzy proste rysunki, powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne. - Tylko z pomocą zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.</p>	<p>- Nie wykonuje zadań z wykorzystaniem proponowanych programów i narzędzi.</p>

Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi

- Samodzielnie posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Samodzielnie korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Samodzielnie posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Samodzielnie korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Zazwyczaj samodzielnie posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Zazwyczaj samodzielnie korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Z niewielką pomocą posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Z niewielką pomocą korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Tylko z pomocą posługuje się komputerem, wykonując zadanie. - Tylko z pomocą korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych	- Nie potrafi samodzielnie ani z pomocą posługiwać się komputerem.
--	--	--	--	--	--

Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych

- Zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Zazwyczaj zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Nie zawsze zgodnie współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię.	- Ma problemy ze zgodną współpracą z uczniami, wymianą pomysłów i doświadczeń, wykorzystując technologię.	- Nie współpracuje w czasie zajęć w pracach zespołowych, wymagających wykorzystania technologii.
--	--	--	---	---	--

Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa

- Samodzielnie posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami. - Poprawnie rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych	- Samodzielnie posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami. - Poprawnie rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych	- Zazwyczaj samodzielnie posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami. - Zazwyczaj poprawnie rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych	- Z pomocą posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami. - Z pomocą rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób korzystających z	- Ze znaczną pomocą posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami. - Ze znaczną pomocą rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych	- Nie potrafi korzystać z udostępnianych technologii komputerowych zgodnie z ustalonymi zasadami, zwłaszcza z sieci internet.
---	---	---	--	--	---

osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.	osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.	osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.	technologii, zwłaszcza w sieci internet.	osób korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci internet.	
--	--	--	--	--	--

EDUKACJA MUZYCZNA

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki					
<p>- Samodzielne zgłębia wiedzę, wykorzystując materiał rozszerzający, biele korzysta ze zdobytych wiadomości w różnych sytuacjach, potrafi twórczo rozwiązywać różne problemy dydaktyczne, uczestniczy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych oraz doskonale opanował/a umiejętności ujęte w podstawie programowej, tzn.</p> <p>- Uważnie słucha muzyki, łączy ją z aktywnością ruchową, gestami</p>	<p>- Uważnie słucha muzyki, łączy ją z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi.</p> <p>- Poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych.</p> <p>- Samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne.</p> <p>- Poprawnie rozróżnia muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp.</p> <p>- Zawsze słucha w skupieniu krótkich</p>	<p>- Zazwyczaj uważnie słucha muzyki, łączy ją z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych.</p> <p>- Zazwyczaj samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie rozróżnia muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp.</p> <p>- Zazwyczaj słucha w</p>	<p>- Nie zawsze uważnie słucha muzyki, łączy ją z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi.</p> <p>- Nie zawsze poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych.</p> <p>- Nie zawsze samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne.</p> <p>- Nie zawsze poprawnie rozróżnia muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp.</p>	<p>- Ma problem ze słuchaniem muzyki, łączy ją z aktywnością ruchową, gestami dźwiękotwórczymi.</p> <p>- Ma problem z poprawnym reagowaniem na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych.</p> <p>- Ma problem z odróżnianiem dźwięków muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnianiem i nazywaniem wybranych instrumentów muzycznych.</p> <p>- Ma problem z rozróżnianiem muzyki:</p>	<p>- Nie potrafi słuchać proponowanych utworów muzycznych i reagować na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych.</p>

<p>dźwiękotwórczymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie reaguje na sygnały muzyczne w różnych sytuacjach zadaniowych. - Samodzielnie odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie, długie – krótkie, ciche – głośne; odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne. - Poprawnie rozróżnia muzykę: smutną, wesołą, skoczną, marszową itp. - Zawsze słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych. 	<p>utworów muzycznych.</p>	<p>skupieniu krótkich utworów muzycznych.</p>	<p>- Nie zawsze słucha w skupieniu krótkich utworów muzycznych.</p>	<p>smutnej, wesołej, skocznej, marszowej itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ma problem z uważnym słuchaniem krótkich utworów muzycznych. 	
<p>Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej. Śpiew</p>					
<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie śpiewa poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Poprawnie nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chętnie śpiewa poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Poprawnie nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawnie śpiewa poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Zazwyczaj poprawnie nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą śpiewa różne zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie i tworzy własne, naśladuje odgłosy zwierząt. - Z pomocą nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości 	<ul style="list-style-type: none"> - Śpiewa niektóre zestawy głosek, sylaby, wykorzystuje poznane melodie, naśladuje odgłosy zwierząt. - Ze znaczną pomocą nuci poznane melodie, śpiewa piosenki podczas zabawy, nauki, uroczystości szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nie uczestniczy w zespołowym śpiewieuczonych piosenek.

<p>- Chętnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskich tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych.</p> <p>- Chętnie śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i śpiewa hymn Polski.</p>	<p>- Chętnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskich tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych.</p> <p>- Chętnie śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech.</p> <p>- Poprawnie rozpoznaje i śpiewa hymn Polski.</p>	<p>- Poprawnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskich tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje i śpiewa hymn Polski.</p>	<p>szkolnych, świąt, w tym świąt narodowych.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie śpiewa śpiewanki, piosenki i pieśni charakterystyczne dla polskich tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych.</p> <p>- Z niewielką pomocą śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech.</p> <p>- Z niewielką pomocą rozpoznaje i śpiewa hymn Polski.</p>	<p>- Z pomocą śpiewa kilka śpiewanek, piosenek i pieśni charakterystycznych dla polskich tradycji i zwyczajów oraz kilka utworów patriotycznych.</p> <p>- Wymaga częstego przypominania o zachowaniu prawidłowej postawy podczas śpiewu.</p> <p>- Ze znaczną pomocą rozpoznaje i śpiewa hymn Polski.</p>	
<p>Improwizacja ruchowa, rytmika i taniec</p>					
<p>- Chętnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami.</p> <p>- Chętnie i kreatywnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych do muzyki i przy muzyce.</p> <p>- Chętnie i poprawnie</p>	<p>- Chętnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami.</p> <p>- Chętnie i kreatywnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych do muzyki i przy muzyce.</p> <p>- Chętnie i poprawnie</p>	<p>- Poprawnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami.</p> <p>- Poprawnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych do muzyki i przy muzyce.</p> <p>- Poprawnie tańczy</p>	<p>- Z pomocą tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami.</p> <p>- Wykonuje czasem tańce według utworzonych przez siebie układów ruchowych do muzyki i przy muzyce.</p> <p>- Z pomocą tańczy</p>	<p>- Niechętnie tworzy improwizacje ruchowe inspirowane wyliczankami, rymowankami i rytmizowanymi tekstami.</p> <p>- Niechętnie porusza się i tańczy według utworzonych przez siebie układów ruchowych do muzyki i przy muzyce.</p> <p>- Niechętnie tańczy</p>	<p>- Nie uczestniczy w improwizacjach ruchowych ze śpiewem lub przy muzyce.</p>

tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców.	tańczy według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców.	według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców.	według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców.	według układów ruchowych charakterystycznych dla wybranych tańców.	
Gra na instrumentach muzycznych					
<p>- Poprawnie gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Twórczo wykonuje instrumenty oraz wykorzystuje je do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Poprawnie wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Poprawnie gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do</p>	<p>- Poprawnie gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Twórczo wykonuje instrumenty oraz wykorzystuje je do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Poprawnie wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Poprawnie gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie gra zadane przez nauczyciela i własne schematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Poprawnie wykonuje instrumenty oraz wykorzystuje je do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Zazwyczaj poprawnie gra melodie piosenek i utworów</p>	<p>- Z pomocą gra zadane przez nauczyciela schematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Z pomocą wykonuje instrumenty oraz wykorzystuje je do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Z pomocą wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Z pomocą gra melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na</p>	<p>- Poprawnie gra nieliczne zadane przez nauczyciela schematy rytmiczne, eksperymentuje, używając np. patyczków, pudełek, papieru, trawy, piszczałek, gwizdków, kogucików na wodę.</p> <p>- Ze znaczną pomocą wykonuje instrumenty oraz wykorzystuje je do akompaniamentu, realizacji dźwięku podczas zabaw i zadań edukacyjnych.</p> <p>- Czasami wykonuje akompaniament do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze (np. tupanie, klaskanie, pstrykanie, uderzanie o uda).</p> <p>- Gra nieliczne melodie piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na</p>	<p>- Nie gra zadanych przez nauczyciela schematów rytmicznych.</p> <p>- Nie wykonuje instrumentów m.in. z materiałów naturalnych i innych.</p> <p>- Nie wykonuje akompaniamentu do śpiewu, nie stosuje gestów dźwiękotwórczych (np. tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda).</p> <p>- Nie gra melodii piosenek i utworów instrumentalnych, do wyboru: na dzwonek, ksylofonie, flecie podłużnym, fletku polskim lub innych.</p>

wyboru: na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.	wyboru: na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.	instrumentalnych, do wyboru: na dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.	dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.	dzwonekch, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim lub innych.	
Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku					
- Poprawnie korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie.	- Poprawnie korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie.	- Zazwyczaj poprawnie korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie.	- Z pomocą korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie.	- Ze znaczną pomocą korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie.	- Nie korzysta z pomocy podczas odczytywania zapisu melodii w czasie gry na instrumencie.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Uwaga!

Na częściowe oceny wspomagające składają się następujące elementy pracy ucznia:

- aktywność na zajęciach,
- zaangażowanie i wkład w wykonywane ćwiczenia,
- samodzielność i kreatywność,
- zainteresowanie przedmiotem,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.

Poziom najwyższy, ocena celująca	Poziom wysoki, ocena bardzo dobra	Poziom średni, ocena dobra	Poziom niski, ocena dostateczna	Poziom bardzo niski, ocena dopuszczająca	Poziom najniższy, ocena niedostateczna
Osiągnięcia w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia					
Uczeń/uczennica bierze udział w dodatkowych	- Zawsze utrzymuje w czystości całe ciało,	- Zazwyczaj utrzymuje w czystości całe ciało,	- Z pomocą utrzymuje w czystości całe ciało,	- Ze znaczną pomocą utrzymuje w czystości	- Nie utrzymuje w czystości całego ciała,

<p>zajęciach sportowych szkolnych i pozaszkolnych. Uczestniczy w konkursach lub mityngach sportowych oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawsze utrzymuje w czystości całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu. - Zawsze dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych. - Poprawnie wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Zawsze przygotowuje w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Zawsze uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej. 	<p>przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawsze dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych. - Poprawnie wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Zawsze przygotowuje w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Zawsze uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej. 	<p>przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zazwyczaj dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych. - Zazwyczaj poprawnie wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Zazwyczaj przygotowuje w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma coraz większą świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Zazwyczaj uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej. 	<p>przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z pomocą dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych. - Z pomocą wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Z pomocą przygotowuje w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Wymaga jeszcze przypomnienia, by wyrobić świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Wymaga przypomnienia, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej. 	<p>całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coraz częściej dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu. - Wymaga pomocy, by wyjaśnić znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Wymaga znacznej pomocy, by przygotować w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu. - Ma problem ze zrozumieniem znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Ma problem z uznaniem, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej. 	<p>nie przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie dostosowuje stroju do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu. - Ma problem z wyjaśnieniem znaczenia ruchu w procesie utrzymania zdrowia. - Nie rozumie znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń. - Nie rozumie, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej.
<p>Osiągnięcia w zakresie sprawności motorycznych</p>					

<p>- Zawsze poprawnie przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Zawsze sprawnie pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Sprawnie wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Sprawnie wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspinanie się,</p> <p>d) mocowanie w pozycjach niskich i</p>	<p>- Zawsze poprawnie przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Zawsze sprawnie pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Sprawnie wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Sprawnie wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspinanie się,</p> <p>d) mocowanie w pozycjach niskich i</p>	<p>- Zazwyczaj poprawnie przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Zazwyczaj sprawnie wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspinanie się,</p> <p>d) mocowanie w</p>	<p>- Z niewielką pomocą przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Stara się poprawnie pokonywać w biegu przeszkody naturalne i sztuczne, biega, wysoko unosząc kolana, biega w różnym tempie, realizuje marszobiegi.</p> <p>- Stara się samodzielnie wykonać przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Stara się poprawnie wykonać ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspinanie się,</p> <p>d) mocowanie w</p>	<p>- Ze znaczną pomocą przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie jednonóż, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty.</p> <p>- Ma problemy z pokonaniem w biegu przeszkód naturalnych i sztucznych, biegiem z wysokim unoszeniem kolan, biegiem w różnym tempie, realizacją marszobiegu.</p> <p>- Tylko z pomocą wykonuje przeskoki zawrotny przez ławeczkę, naskoki i zeskoki, skoki zajęcze.</p> <p>- Z pomocą wykonuje ćwiczenia zwinnościowe:</p> <p>a) skłony, skrętoskłony, przetoczenie, czołganie, podciąganie,</p> <p>b) czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,</p> <p>c) wspinanie się,</p>	<p>- Odmawia wykonywania ćwiczeń podczas zajęć ruchowych.</p>
--	--	--	--	---	---

<p>wysokich, e) podnoszenie i przenoszenie przyborów. - Sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne. - Poprawnie i samodzielnie wykonuje ćwiczenia zapobiegające wadom postawy.</p>	<p>wysokich, e) podnoszenie i przenoszenie przyborów. - Sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne. - Poprawnie i samodzielnie wykonuje ćwiczenia zapobiegające wadom postawy.</p>	<p>pozycjach niskich i wysokich, e) podnoszenie i przenoszenie przyborów. - Zazwyczaj sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne. - Zazwyczaj poprawnie wykonuje ćwiczenia zapobiegające wadom postawy.</p>	<p>pozycjach niskich i wysokich, e) podnoszenie i przenoszenie przyborów. - Stara się poprawnie wykonać ćwiczenia równoważne. - Stara się wykonywać ćwiczenia zapobiegające wadom postawy.</p>	<p>d) mocowanie w pozycjach niskich i wysokich, e) podnoszenie i przenoszenie przyborów. - Z pomocą wykonuje ćwiczenia równoważne. - Z pomocą wykonuje ćwiczenia zapobiegające wadom postawy.</p>	
Osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych					
<p>- Chętnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową. - Zawsze zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo. - Zawsze respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do</p>	<p>- Chętnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową. - Zawsze zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo. - Zawsze respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do</p>	<p>- Poprawnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową. - Najczęściej zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo. - Najczęściej respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do</p>	<p>- Z pomocą organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową. - Stara się zachować powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju, radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo. - Stara się respektować przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do</p>	<p>- Niechętnie organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową. - Ma problem z zachowaniem powściągliwości w ocenie sprawności fizycznej uczestników zabawy, respektowaniem ich prawa do indywidualnego tempa rozwoju oraz radzeniem sobie w sytuacji przegranej i akceptacji zwycięstwa. - Ma problem z respektowaniem przepisów, reguł zabaw</p>	<p>- Odmawia udziału w zajęciach zespołowych. - Nie przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych indywidualnych i zespołowych. - Nie jest zainteresowany/zainteresowana aktywnością w zakresie układania gier i zabaw zespołowych. - Nie wykazuje się aktywnością w korzystaniu ze sprzętu sportowego.</p>

<p>pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek. - Chętnie wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych. - Wykazuje się dużą aktywnością w zakresie układania gier i zabaw zespołowych. - Sprawnie korzysta z dostępnego sprzętu sportowego. 	<p>pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek. - Chętnie wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych. - Wykazuje się dużą aktywnością w zakresie układania gier i zabaw zespołowych. - Sprawnie korzysta z dostępnego sprzętu sportowego. 	<p>pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek. - Wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych. - Wykazuje się aktywnością w zakresie układania gier i zabaw zespołowych. - Korzysta z dostępnego sprzętu sportowego. 	<p>pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stara się uczestniczyć w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek. - Stara się wykonywać prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych. - Czasem wykazuje się aktywnością w zakresie układania gier i zabaw zespołowych. - Stara się korzystać z dostępnego sprzętu sportowego. 	<p>i gier ruchowych, przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niechętnie uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek. - Niechętnie wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych. - Nie wykazuje się aktywnością w zakresie układania gier i zabaw zespołowych. - Niechętnie korzysta z dostępnego sprzętu sportowego. 	
--	--	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY 3

ROK SZKOLNY 2022/2023

Opracowano na podstawie Programu nauczania–uczenia się dla I etapu kształcenia – edukacji wczesnoszkolnej- Elementarz odkrywców - autorstwa - dr Teresy Janickiej-Panek, Wyd. Nowa Era.

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Słuchanie:

- słucha wypowiedzi nauczyciela, rówieśników i innych osób w różnych codziennych sytuacjach, najczęściej czeka na swoją kolej, aby się wypowiedzieć okazuje szacunek wypowiadającej się osobie,
- wykonuje proste zadania według usłyszanej instrukcji, podawanej przez nauczyciela,
- etapowo zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi,
- słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela,
- potrafi na ogół panować nad chęcią nagłego wypowiedzania się, szczególnie w momencie wykazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

Mówienie:

- wypowiada się, stosując adekwatne do sytuacji wybrane techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji,
- formułuje pytania, dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą,
- opowiada treść historyjek obrazkowych, dostrzegając związki przyczynowo-skutkowe,
- systematycznie wzbogaca słownictwo czynne,
- odpowiada na pytania dotyczące przeczytanych tekstów, ilustracji oraz omawia ich treść,
- nadaje znaczenie i tytuł obrazom i fragmentom tekstów,
- składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy,
- recytuje z pamięci krótkie rymowanki, wiersze, piosenki,
- dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno.

Czytanie:

- odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy,
- porządkuje we właściwej kolejności ilustracje historyjek obrazkowych,
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w czasie zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych,
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z nowych wyrazów
- czyta i rozumie krótkie teksty informacyjne,
- czyta w skupieniu po cichu i rozumie teksty drukowane,
- ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność,
- odróżnia zdarzenia istotne od mniej istotnych,
- wskazuje cechy i ocenia bohaterów,
- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych,

- wyszukuje w tekstach fragmenty będące odpowiedzią na sformułowane przez nauczyciela pytanie,
- wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela,
- eksperymentuje, przekształca tekst, układa opowiadanie twórcze, np. dalsze losy bohatera komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji lub przeczytanego fragmentu utworu
- wyróżnia w czytanych utworach literackich dialog, opowiadanie, opis
- czyta książki wskazane przez nauczyciela i samodzielnie wybrane

Pisanie:

- dba o estetykę i poprawność graficzną odręcznego pisma
- pisze czytelnie i płynnie zdania i tekst ciągły
- rozmieszcza poprawnie tekst ciągły na stronie zeszytu
- przepisuje zdania i tekst ciągły, pisze w jednej linii
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć
- pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy i zdania
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu
- zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne
- porządkuje i zapisuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery
- zapisuje poprawnie liczebniki oraz wybrane, poznane w trakcie zajęć pojęcia dotyczące dyscyplin naukowych
- pisze wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, ulic, nazwy geograficzne, tytuły utworów i książek
- zna zasadę pisowni wyrazów z „ó”(wymiana na „o, a, e”), „rz” wymiennego na „r”, „rz” po spółgłoskach
- zna zasadę pisowni wyrazów z końcówką „-ów, -ówka”
- zna zasadę pisowni „ż” wymiennego na „g”
- zna zasadę pisowni „ch” wymiennego na „sz”
- zna zasadę rozdzielnej pisowni „nie” z czasownikami i łącznej pisowni „nie” z przymiotnikami
- zna niektóre wyjątki w pisowni „sz” po spółgłoskach (pszczoła, pszenica, kształt, wszyscy, wszędzie)
- zna zasadę pisowni „sz” po spółgłoskach w pisowni przymiotników w stopniu wyższym i najwyższym (bez podawania nazw stopni)
- zna zasadę pisowni „u” w końcówce -uje, -uję, -ują w pisowni czasowników
- zna zasadę pisowni „u” w końcówkach -unek, -unka
- pisze poprawnie wyrażenia przyimkowe – nad, pod, obok, w, za, przy, przed
- pisze samodzielnie kilka zdań na podany temat
- pisze notatkę, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list
- zapisuje wielką literą adres nadawcy i odbiorcy listu
- układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności
- układa i pisze opis przedmiotu, rośliny, zwierzęcia na podstawie ilustracji lub własnych obserwacji
- układa i zapisuje opowiadanie złożone z około 10 zdań

Kształcenie językowe:

- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach sylaby oraz głoski
- różnicuje głoski na samogłoski i spółgłoski

- ♦ rozróżnia i stosuje w poprawnej formie rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki
- ♦ określa rodzaje rzeczownika w liczbie pojedynczej
- ♦ rozpoznaje czasy czasownika – wprowadzenie terminów: czas teraźniejszy, przeszły, przyszły
- ♦ rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące w wypowiedziach ustnych i pisemnych
- ♦ przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone
- ♦ stopniuje przymiotniki (stopniowanie regularne bez nazywania stopni)
- ♦ gromadzi słownictwo wokół danego tematu
- ♦ gromadzi wyrazy/skojarzenia z podanym wyrazem
- ♦ rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym, wyrazy pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym
- ♦ łączy w pary i tworzy pary wyrazów o znaczeniu przeciwnym (różne części mowy)
- ♦ zna wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- ♦ tworzy rodziny wyrazów
- ♦ tworzy rymy
- ♦ zna znaczenie wybranych porównań, stałych związków frazeologicznych i przysłów
- ♦ poprawnie formułuje zdania pojedyncze i zdania złożone

Samokształcenie:

- ♦ podejmuje próby zapisu nowych samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego
- ♦ korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii, zasobów Internetu i rozwija swoje zainteresowania
- ♦ wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Rozumienie stosunków przestrzennych i cech wielkościowych:

- ♦ określa położenie przedmiotów w przestrzeni i na płaszczyźnie
- ♦ rozróżnia lewą i prawą stronę swojego ciała i drugiej osoby
- ♦ wyprowadza kierunki od siebie i innej osoby widzianej z przodu (także przedstawionej na fotografii czy obrazku)
- ♦ dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę figury symetrycznej
- ♦ porównuje przedmioty pod względem wyróżnionej cechy i porządkuje je w serie malejące i rosnące
- ♦ posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos

Rozumienie liczb i ich własności:

- ♦ liczy (w przód i wstecz) od danej liczby po 1, po 2, po 10 w dostępnym mu zakresie
- ♦ liczy setkami do 1000
- ♦ rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym – wyjaśnia znaczenie cyfr w zapisie liczby; wskazuje jedności, dziesiątki, setki, tysiące
- ♦ odczytuje i zapisuje, za pomocą cyfr i słownie liczby od zera do tysiąca oraz wybrane liczby do miliona (np. 1500, 10 000, 800 000):
- ♦ umie zapisać cyframi i odczytać wybrane liczby do 1 000 000

- ♦ porównuje dwie dowolne liczby w zakresie 10 000 (słownie i z zastosowaniem znaków: $<$, $>$, $=$)
- ♦ porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie
- ♦ rozumie sformułowania typu: liczba o 7 i więcej większa, liczba o 10 i więcej mniejsza w zakresie dostępnym dla dziecka

Posługiwanie się liczbami:

- ♦ wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia oraz związki między nimi
- ♦ korzysta intuicyjnie z własności działań
- ♦ dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach) zakresie 1000
- ♦ mnoży i dzieli w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia
- ♦ mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20
- ♦ mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, częściowe wyniki działań
- ♦ rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko)
- ♦ stosuje własną strategię obliczeń, poprawnie zapisuje przeprowadzone obliczenia
- ♦ posługuje się znakiem równości, znakami czterech podstawowych działań
- ♦ dodaje liczby dwucyfrowe typu $32 + 24$, $45 + 38$ i odpowiednie przypadki odejmowania, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik
- ♦ sprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100
- ♦ sprawdza wyniki dodawania za pomocą odejmowania
- ♦ podejmuje próby obliczania sum i różnic różnymi sposobami
- ♦ dodaje i odejmuje sposobem pisemnym
- ♦ podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabeli mnożenia
- ♦ sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia
- ♦ ilustruje mnożenie i dzielenie
- ♦ zna terminy: czynniki, iloczyn, dzielna, dzielnik, iloraz
- ♦ ilustruje formuły działań na grafach i w tabelach, oblicza je
- ♦ porównuje, dodaje i odejmuje pełne tysiące w zakresie 10 000

Czytanie tekstów matematycznych:

- ♦ analizuje i rozwiązuje zadania matematyczne wyrażone w konkretnych sytuacjach, na rysunkach, diagramach, tabelkach lub w słownie podanej treści,
- ♦ dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków
- ♦ rozwiązuje, układa i przekształca zadania jednodziałaniowe
- ♦ rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe
- ♦ rozwiązuje zadania złożone
- ♦ stosuje w ćwiczeniach praktycznych porównywanie ilorazowe
- ♦ podejmuje próby rozwiązywania zadań złożonych w jednym zapisie zgodnie z kolejnością sugerowaną treścią zadania
- ♦ układa zadania tekstowe do podanych sytuacji, rysunków i formuł działań, rozwiązuje je i przekształca
- ♦ rozwiązuje zadania nietypowe i celowo źle sformułowane

Rozumienie pojęć geometrycznych:

- ♦ rozpoznaje i nazywa figury: koło, prostokąt (w tym kwadrat), trójkąt
- ♦ rozpoznaje i poprawnie nazywa figury położone nietypowo

- rysuje odcinki i łamane o podanej długości
- rysuje odręcznie prostokąty (w tym kwadraty) wykorzystując sieć kwadratową
- mierzy obwody różnych figur za pomocą narzędzi pomiarowych, także w kontekstach z życia codziennego
- oblicza obwód trójkąta i prostokąta (w tym kwadratu) o danych bokach
- rozpoznaje i nazywa wybrane cechy figur geometrycznych
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej
- mierzy i zapisuje wyniki pomiarów długości, szerokości i wysokości przedmiotów
- posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr, kilometr

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji:

- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka
- dzieli na dwie i cztery części, np. kartkę papieru, czekoladę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć
- używa pojęcia „kilometr” w sytuacjach życiowych (np. przejechaliśmy 27 km)
- wykonuje łatwe obliczenia dotyczące miar długości (z zamianą jednostek)
- waży przedmioty, używa określeń: tona, kilogram, pół kilograma, dekagram, gram
- porównuje ciężar przedmiotów, wskazuje przedmioty lżejsze i cięższe
- odmierza płyny różnymi miarkami
- używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra
- odczytuje godziny na zegarze, wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu
- posługuje się jednostkami czasu: doba, godzina, pół godziny, kwadrans, minuta, sekunda
- mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją
- zna kolejność dni tygodnia i miesięcy w roku, liczbę dni w miesiącu
- odczytuje, podaje i zapisuje daty
- wykonuje obliczenia pieniężne; zamienia złote na grosze i odwrotnie

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Rozumienie środowiska przyrodniczego:

- rozpoznaje i wyróżnia wybrane cechy ekosystemów: lasu, pola, łąki, zbiorników wodnych, a także sadu, ogrodu i parku
- opisuje przyrodę polskich gór
- określa składowe i funkcje ekosystemu na przykładzie lasu
- przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowlanymi
- planuje, wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych
- tworzy notatki z obserwacji, gromadzi i zabezpiecza zbiory przyrodnicze według wskazówek nauczyciela
- chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, pomaga zwierzętom przetrwać zimą itd.)
- zna wybrane zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka (spalanie śmieci, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów itd.)
- wie, jakie informacje można odnaleźć w „Czerwonej Księdze Roślin” oraz „Czerwonej Księdze Zwierząt”

- wyjaśnia słowo recykling, wymienia przykłady, co może powstać po przetworzeniu makulatury i innych odpadów

W zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku:

- opisuje zawód oraz inne zajęcia wykonywane przez rodziców oraz ludzi znanych z miejsca zamieszkania
- ma świadomość czym zajmują się osoby pracujące w szkole oraz w służbach mundurowych i medycznych
- zna numery alarmowe telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112
- dba o higienę oraz estetykę własną oraz otoczenia, również w trakcie nauki
- wymienia podstawowe przyczyny powstawania chorób (zna termin bakteria, wirus) oraz niepokojące objawy mogące świadczyć o chorobie
- zna podstawowe zasady zapobiegania chorobom zakaźnym i przeziębieniom
- opisuje piramidę żywienia i uzasadnia położenie poszczególnych produktów
- opowiada w jaki sposób można w domu przygotować dżem, jakie są etapy
- przygotowania chleba („od ziarenka do bochenka”)
- analizuje zjawiska i wiąże przyczynę ze skutkiem
- rozróżnia podstawowe znaki drogowe i stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w miejscach publicznych
- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, domu i na dworze, w tym: stosuje
- zasady bezpiecznej zabawy

Rozumienie przestrzeni geograficznej:

- określa położenie swojej miejscowości i podaje jej status administracyjny (wieś, miasto)
- opisuje charakterystyczne elementy wybranego obszaru w Polsce (np. okolicy zamieszkania) w tym Parki Krajobrazowe i Parki Narodowe
- wie, w jakim regionie Polski mieszka i wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice
- wskazuje na mapie Europy państwa graniczące z Polską
- wskazuje na mapie i opisuje warunki naturalne ważniejszych krain geograficznych Polski
- wymienia i opisuje wybrane bogactwa naturalne Polski (sól, węgiel, żelazo, siarkę, ropę naftową, glinę)
- wymienia i wskazuje na mapie główne kierunki geograficzne
- określa położenie miejscowości używając określeń „na północ od...”
- wymienia nazwę stolicy Polski, opisuje wygląd herbu
- wymienia stany skupienia wody, nazywa procesy przejścia między nimi (parowanie, skraplanie, topnienie, zamarzanie).
- zna podstawowe zasady obiegu wody w przyrodzie
- zna terminy: wody stojące i płynące, wymienia ich przykłady
- zna kolejność pór roku
- podaje daty rozpoczęcia kolejnych pór roku
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym
- podaje przykłady innych ciał niebieskich (planety, gwiazdy, Księżyc)
- zna znaczenie wyrazu atmosfera i grawitacja

EDUKACJA PLASTYCZNA:

- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie

- ♦ umie stosować poznane narzędzia i materiały
- ♦ posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura
- ♦ wykonuje prace rysunkowe, malarskie i graficzne
- ♦ wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.)
- ♦ rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem
- ♦ maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli
- ♦ wydiera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.
- ♦ modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny
- ♦ tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory
- ♦ rozpoznaje i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę

EDUKACJA TECHNICZNA:

- ♦ dobiera odpowiednie materiały i narzędzia, posługuje się nimi zgodnie z podanymi zasadami
- ♦ umie stosować poznane narzędzia i materiały
- ♦ odmierza odpowiednie ilości materiału (prezentuje ekonomiczny styl działania nie marnuje materiału)
- ♦ organizuje pracę i planuje kolejne czynności, utrzymuje ład i porządek w swoim miejscu pracy
- ♦ utrzymuje porządek wokół siebie (na stoliku, w sali zabaw, szatni, ogrodzie)
- ♦ dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy
- ♦ planuje i realizuje własne projekty/prace
- ♦ wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie
- ♦ wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i wykorzystują dziś siły przyrody (wiatr, wodę)
- ♦ umie ciąć papier, tekturę i wybrane tworzywa sztuczne

EDUKACJA INFORMATYCZNA

- ♦ tworzy własne układanki i logiczne sekwencje;
- ♦ poznaje pojęcie algorytmu i tworzy algorytmy najprostszych codziennych czynności;
- ♦ tworzy instrukcje do wymyślonych, własnych gier np. planszowych
- ♦ określa cechy wspólne dla różnych typów zachowań – np. ruchu
- ♦ tworzy sekwencje poleceń na potrzeby sterowania obiektem;
- ♦ tworzy proste programy w programie Scratch;
- ♦ tworzy ciągi poleceń służące do narysowania określonego kształtu, zawierające proste iteracje (np. kwadrat, prostokąt);
- ♦ formatuje tekst w edytorze tekstu;
- ♦ kopiuje pliki między folderami,
- ♦ wyszukuje w Internecie informacji na zadany temat;
- ♦ uruchamia przeglądarkę internetową, prawidłowo wpisuje adres strony;
- ♦ zna zasady bezpiecznej pracy w Internecie, rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania

EDUKACJA MUZYCZNA

- ♦ odróżnia podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo i dynamikę)
- ♦ aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy
- ♦ rozpoznaje i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny słuchanych utworów
- ♦ rozpoznaje utwory wykonywane solo i zespołowo, na chór i na orkiestrę
- ♦ podczas śpiewu dba o prawidłową postawę, artykulację i oddech
- ♦ śpiewa piosenki charakterystyczne dla tradycji i zwyczajów polskich
- ♦ śpiewa i rozpoznaje hymn Polski
- ♦ tańczy podstawowe kroki i figury poloneza i kujawiaka
- ♦ odtwarza proste rytmy i schematy rytmiczne na instrumentach perkusyjnych

WYCHOWANIE FIZYCZNE

□

- ♦ przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu
- ♦ zna wartość aktywności fizycznej i właściwego odżywiania dla prawidłowego funkcjonowania organizmu
- ♦ dba o prawidłową postawę podczas siedzenia w ławce i przy stole
- ♦ posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem
- ♦ przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie na jednej nodze, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty
- ♦ wykonuje skłony, skrętoskłony
- ♦ pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne
- ♦ biega z wysokim unoszeniem kolan
- ♦ biega w połączeniu ze skokiem i z przenoszeniem przyborów, np. piłki, pałeczki
- ♦ biega w różnym tempie
- ♦ rzuca i podaje jedną ręką piłką małą i dużą w miejscu i w ruchu
- ♦ rzuca oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą
- ♦ toczy i kołysuje piłkę
- ♦ skacze na jednej nodze i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała
- ♦ skacze przez skakankę
- ♦ wykonuje czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu
- ♦ wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej
- ♦ potrafi wykonać prawidłowo elementy charakterystyczne dla tych gier: rzuty ringiem, piłką do kolegi, oburącz

EDUKACJA SPOŁECZNA

Rozumienie środowiska społecznego:

- ♦ identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodziną, klasą, a także społecznością lokalną i narodem
- ♦ poznaje i respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach
- ♦ uczestniczy w wydarzeniach i uroczystościach szkolnych oraz organizowanych przez społeczność lokalną

- ♦ wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki oraz wymienia własne prawa i obowiązki jako członka rodziny i ucznia, stara się przestrzegać ich i stosować je w codziennym życiu
- ♦ przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad
- ♦ ocenia postępowanie swoje i innych osób odnosząc się do poznanych wartości
- ♦ stosuje formy grzecznościowe w stosunku do dorosłych, w uprzejmy sposób zwraca się do kolegów
- ♦ stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, przeciwdziała kłamstwu i obmowie nazywa wybrane narodowości
- ♦ jest tolerancyjny i wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa (bez względu na miejsce urodzenia, kolor skóry, wyznawaną religię czy status materialny)
- ♦ przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt i tradycji w różnych regionach Polski
- ♦ współpracuje z innymi w różnych sytuacjach życiowych
- ♦ jest uczynny i uprzejmy wobec innych a w sytuacjach codziennych niesie pomoc potrzebującym

Orientacja w czasie historycznym:

- ♦ powiada o legendarnym powstaniu państwa polskiego
- ♦ wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych
- ♦ opowiada wybrane polskie legendy związane m.in. z Wisłą, Krakowem, Warszawą, Wieliczką, powstaniem nazw wybranych miejscowości
- ♦ zna pełną nazwę swojej ojczyzny
- ♦ rozpoznaje symbole narodowe: herb, godło i flagę Polski, hymn polski oraz wybrane stroje ludowe (krakowski, góralski)
- ♦ opowiada o przygotowaniach do świąt, również państwowych
- ♦ zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu,
- ♦ rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, wyjaśnia pojęcie „patron”
- ♦ wymienia imię pierwszego króla Polski
- ♦ wymienia nazwy dawnych stolic Polski (Gniezno, Kraków)
- ♦ wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich
- ♦ podaje przykłady zmian, które zaszły w świecie w ciągu ostatnich stu lat

PROPOZYCJA PRZEDMIOTOWYCH ZASAD OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO do podręcznika *New English Adventure 1*

I. Zasady ogólne

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

I. Zasady ogólne

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) są zgodne z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem (WO), które stanowi załącznik do Statutu Szkoły.
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego i realizowanego przez nauczyciela programu nauczania uwzględniającego tą podstawę. W tym celu na początku cyklu przeprowadzana jest diagnoza wstępna, której wyniki podlegają potem porównaniu z przeprowadzonymi diagnozami w trakcie cyklu.
3. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. stan wiedzy i umiejętności uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.
4. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny oraz uzyskania oceny wyższej niż proponowana nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji języka angielskiego.
5. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii ppp oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
6. Niezależnie od przyjętego w szkole systemu oceniania (np. punktowy, ocena opisowa, średnia ważona) ocenę roczną wyraża się w sześciostopniowej skali - od 1 do 6.
7. Główną funkcją oceniania bieżącego jest monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - a) informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia,
 - b) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c) wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi,
 - d) planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności,
 - e) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
8. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym w WO.
9. Jeśli wynik klasyfikacji śródrocznej ucznia wskazuje na to, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi bądź utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła umożliwi uczniowi uzupełnienie braków w następujący sposób:
 - a) szczegółowe przedstawienie przez nauczyciela przedmiotu braków, pisemne wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia,
 - b) oferta dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwyciężenie trudności,
 - c) konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu.
10. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w WO.
11. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela (w sposób określony w Statucie szkoły).
12. Szkoła może zdecydować (w Statucie), że oceny bieżące będą ocenami opisowymi.
13. Oceny opisowe powinna wskazywać potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przezwyciężaniem trudności w nauce oraz rozwijaniem uzdolnień.

W przypadku przyjęcia zasad oceny opisowej nauczyciel zamiast wystawienia stopnia (ocenianie bieżące) w skali 1–6 powinien uczniowi napisać informację zwrotną względem wykonanej przez niego pracy w formie komentarza. Można (nie trzeba) przyjąć zasadę obowiązującą w ocenianiu kształtującym i podawać oceny w formie informacji, w której:

- a) wyszczególniamy i doceniamy dobre elementy pracy ucznia,
- b) odnotowujemy to, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy (ze strony ucznia),
- c) wskazujemy w jaki sposób uczeń powinien pracę poprawić (ile, które ćwiczenia, na kiedy – możliwie dokładna informacja),
- d) wskazujemy w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej.

Ocena opisowa ma pomagać uczniowi uczyć się, jest zatem zindywidualizowana i odnosi się do kryteriów oceniania podanych wcześniej uczniom, czyli do kryteriów dobrze wykonanej pracy. Stosując ocenianie opisowe w ocenianiu bieżącym, należy ustalić jak „opisy” zostaną w efekcie przełożone na oceny, bo oceny roczne ustala się w skali 1–6. Proponuję oceniać opisowo w trakcie zdobywania przez uczniów nowych umiejętności, ćwiczeń, pierwszych prób danej formy (np. pisanie listu), bo tu komentarze, wskazówki pomogą uczniom poprawić swoje wyniki, natomiast za testy/sprawdziany/kartkówki stawiać oceny w skali 1–6, stosowanie takiego mieszanego sposobu oceniania spełni dwie funkcje: pomoże uczniowi uczyć się i ułatwi wystawienie nauczycielowi oceny rocznej. Odradzam natomiast pisanie komentarzy, informacji obok ocen wyrażonych cyfrą. Są nieefektywne.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru, którym są obarczone powszechnie stosowane testy nauczycielskie.
2. Do sprawdzania wiedzy, umiejętności i postępów edukacyjnych ucznia stosuje się takie narzędzia jak: obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych – udział ucznia w zajęciach, udział w ćwiczeniach, testy, sprawdziany, prace pisemne, kartkówki, wypowiedzi ustne, prace domowe.
3. Uzyskane oceny są jawne, podlegają uzasadnieniu, a ocenione prace pisemne wglądowi.
4. Każdą oceną można poprawić w trybie określonym w WO.
5. Sprawdziany i ich zakres są zapowiadane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, kartkówki z bieżącego materiału nie podlegają tej zasadzie.
6. Sprawdziany, kartkówki i prace pisemne zapowiadane przez nauczyciela są obowiązkowe.
7. O terminach i zakresie prac domowych nauczyciel informuje na bieżąco.
8. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć dwa razy w semestrze i brak zadania pisemnego jeden raz w semestrze.
9. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).
10. Ocena roczna zostaje ustalona zgodnie z WO.

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen

Kryteria oceniania ogólne

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
Wiadomości: środki językowe, fonetyka, ortografia,		Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna ograniczoną liczbę podstawowych słów i wyrażeń, • popełnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie, • zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela, • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna część wprowadzonych słów i wyrażeń, • popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie, • zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych, • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, • zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia, • poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić. 	
		Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi. 	

<p>Umiejętności</p>	<p>Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela. Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.</p>	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są płynne uczeń przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji, uczeń stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur, uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość, uczeń przekazuje i uzyskuje większość istotnych informacji, uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi, uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są dość płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne, uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo i struktury, uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, nie zakłócające komunikacji. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje, wypowiedzi są logiczne i spójne, uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury, uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania.*</p> <p>*W świetle obowiązujących przepisów ocena ucznia ma wynikać ze stopnia przyswojenia przez niego treści wynikających z podstawy programowej. Ustalenie wymagań na ocenę celującą należy do nauczyciela, ale muszą one być zgodne z prawem. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy, można go za to nagrodzić dodatkowo, ale wiedza wykraczająca poza program nie może być elementem koniecznym do uzyskania oceny celującej - art. 44b ust. 3 Ustawy z dnia 7 września</p>
----------------------------	--	--	---	--	---	--

						1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, 2203 i 2361)
--	--	--	--	--	--	--

HELLO!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 2-3).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przybory szkolne, 2. Zwroty na powitanie i pożegnanie, 3. Konstrukcja <i>l'm</i> (<i>Anna</i>), 4. Kolory, 5. Polecenia i pytania dotyczące przyborów szkolnych i kolorów. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje przybory szkolne i kolory zgodnie z usłyszanymi nazwami, Reaguje adekwatnie na powitanie i pożegnanie, Przedstawia się innym, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Z problemami powtarza rymowanke, śpiewa piosenki.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: Nazywa przybory szkolne i kolory, Wita się i żegna z innymi, Przedstawia się, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie mówi rymowanke, śpiewa piosenki.

MY FACE				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 4–11).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popęnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	1. Części twarzy, 2. Kolory, 3. Słowa opisujące nastrój, 4. Przymiotniki: <i>big, small</i> , 5. Konstrukcja <i>I'm/She's/He's happy/sad</i> , 6. Polecenia i pytania dotyczące części twarzy, kolorów i przymiotników.			
	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.

UMIĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <p>W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje części twarzy, kolory i przymiotniki zgodnie z usłyszonymi nazwami, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Z problemami powtarza rymowanę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę</p>	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	<p>Uczeń:</p> <p>Nazywa części twarzy, kolory i przymiotniki, Opisuje zabawkę, własny wygląd oraz innych osób, małe i duże przedmioty oraz nastroje, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy części twarzy i kolory, Poprawnie mówi rymowanę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.</p>
Uczeń rozwiązuje TEST NR 1				
ANIMALS				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 12-19).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwierzęta, 2. Kolory, 3. Liczby 1-5, 4. Przymiotniki: <i>big, small</i>, 5. Konstrukcja <i>It's.../ It isn't...</i>, 6. Polecenia i pytania dotyczące zwierząt, kolorów i przymiotników. 			

UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje zwierzęta, kolory i przymiotniki zgodnie z usłyszczanymi nazwami, Rozumie liczby 1-5, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Pisze po śladzie, Z problemami powtarza rymowankę, śpiewa piosenkę czy powtarza historijkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: Nazywa zwierzęta, kolory i przymiotniki, Opisuje zwierzęta, Zna i stosuje liczby 1-5, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy zwierząt, kolorów i przymiotników, Poprawnie mówi rymowankę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historijkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 2				
MY TOYS				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 20-27).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabawki, 2. Kolory, 3. Liczby 1-10, 4. Figury geometryczne, 5. Przymiotniki: <i>big, small</i>, 6. Konstrukcja: <i>It's...</i> , 7. Pytania <i>Is it...?</i> 8. Polecenia i pytania dotyczące zabawek, kolorów i przymiotników. 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje zabawki, kolory, figury geometryczne i przymiotniki zgodnie z usłyszanymi nazwami, Rozumie liczby 1-10, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Pisze po śladzie, Z problemami powtarza rymówkę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: Nazywa zabawki, kolory, figury geometryczne i przymiotniki, Opisuje zabawki, Zna i stosuje liczby 1-10, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy zabawek, kolorów, figur i przymiotników, Poprawnie mówi rymówkę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 3				
FOOD				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 28-35).

WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popęnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produkty spożywcze, 2. Konstrukcje <i>I like..., I don't like...</i>, 3. Pytania o preferencje <i>Do you like...?</i> 4. Pytania i polecenia dotyczące produktów spożywczych. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <p>W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje produkty spożywcze zgodnie z usłyszonymi nazwami, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Pisze po śladzie, Z problemami powtarza rymowankę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.</p>	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <p>Nazywa produkty spożywcze, Pyta o preferencje, Opisuje preferencje, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy produktów spożywczych, Poprawnie mówi rymowankę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.</p>
Uczeń rozwiązuje TEST NR 4				
MY BODY				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 36-43).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popęnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Części ciała, 2. Przymiotniki: <i>big, small, long, short</i>, 3. Konstrukcja: <i>I've got...</i>, 4. Pytania i polecenia dotyczące części ciała. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje części ciała zgodnie z usłyszonymi nazwami, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Píše po śladzie, Z problemami powtarza rymowankę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: Nazywa części ciała, Opisuje wygląd, Mówi o swoim ulubionym sporcie, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy części ciała i przymiotników, Poprawnie mówi rymowankę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 5				
MY HOUSE				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 44-51).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> Miejsca w domu. Przedmioty w domu, Konstrukcje: <i>It's..., It isn't in...</i>, Pytania i polecenia dotyczące miejsc i przedmiotów w domu. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje miejsca i przedmioty w domu zgodnie z usłyszonymi nazwami, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Pisze po śladzie, Z problemami powtarza rymowankę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: Nazywa miejsca i przedmioty w domu, Podaje miejsce położenia przedmiotów, Opisuje swój dom i pokój, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy miejsc i przedmiotów w domu, Poprawnie pisze nazwy miejsc w domu, Poprawnie mówi rymowankę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 6				
MY CLOTHES				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 52-59).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> Ubrania, Konstrukcja <i>I'm wearing...</i>, Pytania i polecenia dotyczące ubrań. 			

UMIĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <p>W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje ubrania zgodnie z usłyszanymi nazwami, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Pisze po śladzie, Z problemami powtarza rymowankę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.</p>	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <p>Nazywa ubrania, Opisuje wybraną postać, Opisuje pogodę, Poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy ubrań, Poprawnie pisze nazwy kolorów, Poprawnie mówi rymowankę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.</p>
Uczeń rozwiązuje TEST NR 7				
MY PARTY				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 60-67).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwierzęta domowe, 2. Zwierzęta dzikie, 3. Konstrukcja <i>I'm...</i>, 4. Konstrukcja <i>It's...</i> 5. Konstrukcja <i>I'm wearing...</i>, 6. Konstrukcja <i>I like...</i>, 7. Konstrukcja <i>I've got...</i>, 8. Pytania i polecenia dotyczące zwierząt domowych i dzikich. 			

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <p>W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, Wskazuje zwierzęta zgodnie z usłyszanymi nazwami, Poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Częściowo poprawnie czyta poznane słowa, Częściowo poprawnie pisze nazwy zwierząt, zabawek i produktów spożywczych, Z problemami powtarza rymowankę, śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.</p>	<p>Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>Nazywa zwierzęta, Opisuje zwierzęta, Podaje, które zwierzęta lubi, a których nie, Mówi o posiadaniu zwierząt, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, Poprawnie czyta nazwy zwierząt, zabawek i produktów spożywczych, Poprawnie pisze nazwy zwierząt, zabawek i produktów spożywczych, Poprawnie mówi rymowankę, śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę.</p>
Uczeń rozwiązuje TEST NR 8				

PROPOZYCJA PRZEDMIOTOWYCH ZASAD OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO do podręcznika *New English Adventure 2*

I. Zasady ogólne

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

I. Zasady ogólne

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) są zgodne z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem (WO), które stanowi załącznik do Statutu Szkoły.
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego i realizowanego przez nauczyciela programu nauczania uwzględniającego tą podstawę. W tym celu na początku cyklu przeprowadzana jest diagnoza wstępna, której wyniki podlegają potem porównaniu z przeprowadzanymi diagnozami w trakcie cyklu.
3. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. stan wiedzy i umiejętności uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.
4. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny oraz uzyskania oceny wyższej niż proponowana nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji języka angielskiego.
5. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii ppp oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
6. Niezależnie od przyjętego w szkole systemu oceniania (np. punktowy, ocena opisowa, średnia ważona) ocenę roczną wyraża się w sześciostopniowej skali - od 1 do 6.
7. Główną funkcją oceniania bieżącego jest monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - a) informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia,
 - b) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c) wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi,
 - d) planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności,
 - e) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
8. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym w WO.
9. Jeśli wynik klasyfikacji śródrocznej ucznia wskazuje na to, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi bądź utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła umożliwi uczniowi uzupełnienie braków w następujący sposób:
 - a) szczegółowe przedstawienie przez nauczyciela przedmiotu braków, pisemne wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia,
 - b) oferta dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwyciężenie trudności,
 - c) konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu.
10. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w WO.
11. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela (w sposób określony w Statucie szkoły).
12. Szkoła może zdecydować (w Statucie), że oceny bieżące będą ocenami opisowymi.
13. Oceny opisowe powinny wskazywać potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przezwyciężaniem trudności w nauce oraz rozwijaniem uzdolnień.

W przypadku przyjęcia zasad oceny opisowej nauczyciel zamiast wystawienia stopnia (ocenianie bieżące) w skali 1–6 powinien uczniowi napisać informację zwrotną względem wykonanej przez niego pracy w formie komentarza. Można (nie trzeba) przyjąć zasadę obowiązującą w ocenianiu kształtującym i podawać oceny w formie informacji, w której:

- a) wyszczególniamy i doceniamy dobre elementy pracy ucznia,
- b) odnotowujemy to, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy (ze strony ucznia),
- c) wskazujemy w jaki sposób uczeń powinien pracę poprawić (ile, które ćwiczenia, na kiedy – możliwie dokładna informacja),
- d) wskazujemy w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej.

Ocena opisowa ma pomagać uczniowi uczyć się, jest zatem zindywidualizowana i odnosi się do kryteriów oceniania podanych wcześniej uczniom, czyli do kryteriów dobrze wykonanej pracy. Stosując ocenianie opisowe w ocenianiu bieżącym, należy ustalić jak „opisy” zostaną w efekcie przełożone na oceny, bo oceny roczne ustala się w skali 1–6. Proponuję oceniać opisowo w trakcie zdobywania przez uczniów nowych umiejętności, ćwiczeń, pierwszych prób danej formy (np. pisanie listu), bo tu komentarze, wskazówki pomogą uczniom poprawić swoje wyniki, natomiast za testy/sprawdziany/kartkówki stawiać oceny w skali 1–6, stosowanie takiego mieszanego sposobu oceniania spełni dwie funkcje: pomoże uczniowi uczyć się i ułatwi wystawienie nauczycielowi oceny rocznej. Odradzam natomiast pisanie komentarzy, informacji obok ocen wyrażonych cyfrą. Są nieefektywne.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru, którym są obarczone powszechnie stosowane testy nauczycielskie.
2. Do sprawdzania wiedzy, umiejętności i postępow edukacyjnych ucznia stosuje się takie narzędzia jak: obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych – udział ucznia w zajęciach, udział w ćwiczeniach, testy, sprawdziany, prace pisemne, kartkówki, wypowiedzi ustne, prace domowe.
3. Uzyskane oceny są jawne, podlegają uzasadnieniu, a ocenione prace pisemne wglądowi.
4. Każdą oceną można poprawić w trybie określonym w WO.
5. Sprawdziany i ich zakres są zapowiadane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, kartkówki z bieżącego materiału nie podlegają tej zasadzie.
6. Sprawdziany, kartkówki i prace pisemne zapowiadane przez nauczyciela są obowiązkowe.
7. O terminach i zakresie prac domowych nauczyciel informuje na bieżąco.
8. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć dwa razy w semestrze i brak zadania pisemnego jeden raz w semestrze.
9. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).
10. Ocena roczna zostaje ustalona zgodnie z WO.

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen

Kryteria oceniania ogólne

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
Wiadomości: środki językowe, fonetyka, ortografia		Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna ograniczoną liczbę podstawowych słów i wyrażeń, • popełnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie, • zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela, • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna część wprowadzonych słów i wyrażeń, • popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie, • zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych, • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, • zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia, • poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić. 	
		Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi. 	

<p>Umiejętności</p>	<p>Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela. Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.</p>	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są płynne uczeń przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji, uczeń stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur, uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość, uczeń przekazuje i uzyskuje większość istotnych informacji, uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi, uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są dość płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne, uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo i struktury, uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, nie zakłócające komunikacji. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje, wypowiedzi są logiczne i spójne, uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury, uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania.*</p> <p>*W świetle obowiązujących przepisów ocena ucznia ma wynikać ze stopnia przyswojenia przez niego treści wynikających z podstawy programowej. Ustalenie wymagań na ocenę celującą należy do nauczyciela, ale muszą one być zgodne z prawem. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy, można go za to nagrodzić dodatkowo, ale wiedza wykraczająca poza program nie może być elementem koniecznym do uzyskania oceny celującej - art. 44b ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198,</p>
----------------------------	---	--	---	--	---	--

						2203 i 2361)
--	--	--	--	--	--	--------------

HELLO!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 2-3).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popętnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolory 2. Zwroty na powitanie i pożegnanie 3. Konstrukcje: <i>I'm (Anna), This is (Tomek)</i>. 4. Liczby 1-10 5. Polecenia i pytania dotyczące kolorów i liczb. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje kolory i liczby zgodnie z usłyszczanymi nazwami, reaguje adekwatnie na powitanie i pożegnanie, przedstawia się innym, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, z problemami powtarza rymowanki.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa kolory i liczby, wita się i żegna z innymi, przedstawia się, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie mówi rymowanki.
MY FAVOURITE THINGS				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 4–11).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulubione rzeczy 2. Kolory 3. Liczby 1-15 4. Przymiotniki: big, small 5. Konstrukcje <i>It's a (bike), It isn't a (scooter)</i> 		<ol style="list-style-type: none"> 6. Pytanie <i>Is it a (scooter)?</i> 7. Polecenia i pytania dotyczące ulubionych rzeczy i liczb.
--	---	--	---

Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
--	--	---	---

UMIEJĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje ulubione rzeczy, liczby, kolory i przymiotniki zgodnie z usłyszczanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historijkę, z problemami opisuje ulubioną rzecz lub wygląd robota, z problemami zapisuje nazwy ulubionych rzeczy i liczb.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa ulubione rzeczy, liczby, kolory i przymiotniki opisuje ulubioną rzecz i wygląd robota, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy ulubionych rzeczy i liczb, poprawnie śpiewa piosenkę czy odgrywa historijkę. poprawnie zapisuje nazwy ulubionych rzeczy i liczb.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 1				
MY FAMILY				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 12-19).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Członkowie rodziny 2. Zwierzęta 3. Liczby 1-15 4. Ulubione rzeczy 5. Konstrukcje <i>I've got/ I haven't got a (brother), This is ...</i> 6. Polecenia i pytania dotyczące członków rodziny, zwierząt, liczb i ulubionych rzeczy. 			

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje członków rodziny zgodnie z usłyszanymi nazwami, rozumie liczby 1-15, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami opisuje siebie i swoją rodzinę, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa członków rodziny, opisuje siebie i swoją rodzinę, zna i stosuje liczby 1-15, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy członków rodziny, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 2				
MY BODY AND FACE				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 20-27).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Części ciała 2. Przymiotniki: długi, krótki, duży, mały, silny 3. Konstrukcje: <i>He's/She's got ...</i>, <i>He/She hasn't got ...</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pytania <i>Has he/she got ...?</i> 2. Polecenia i pytania dotyczące części ciała i przymiotników. 			

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje części ciała i przymiotniki zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami opisuje wygląd wybranych bohaterów/zwierząt, z problemami pisze opis postaci z filmu, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historjkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa części ciała i przymiotniki, opisuje wygląd wybranych bohaterów/zwierząt, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy części ciała i przymiotników, pisze opis postaci z filmu, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historjkę.

Uczeń rozwiązuje TEST NR 3

MY ROOM

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 28-35).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmioty w domu 2. Miejsca w domu 3. Przyimki miejsca 4. Liczby 1-20 5. Konstrukcje <i>It is/ It isn't in ...</i> 6. Pytanie <i>Where's ...?</i> 7. Pytania i polecenia dotyczące przedmiotów i miejsc w domu. 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje przedmioty i miejsca w domu, zgodnie z usłyszonymi nazwami, rozumie liczby 1-20, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami pyta o położenie przedmiotów, z problemami opisuje swój pokój, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: nazywa przedmioty i miejsca w domu, pyta o położenie przedmiotów, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy przedmiotów i miejsc w domu oraz liczb, poprawnie opisuje swój pokój, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 4				
I CAN JUMP!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 36-43).

WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czynności 2. Zwierzęta 3. Części ciała 4. Konstrukcje: <i>I can/ can't ...</i> 5. Pytanie <i>Can you ... ?</i> 1. Pytania i polecenia dotyczące czynności, zwierząt i części ciała.			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje czynności, zwierzęta i części ciała, zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami opisuje zwierzęta, z problemami mówi i pyta o umiejętności, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę, z problemami pisze swój opis uwzględniając wygląd i swoje umiejętności.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa czynności, zwierzęta i części ciała, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy czynności, zwierząt i części ciała, opisuje zwierzęta, poprawnie mówi i pyta o umiejętności, poprawnie śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę, poprawnie pisze swój opis uwzględniając wygląd i swoje umiejętności.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 5				
HE LIKES CHEESE!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 44-51).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	1. Produkty spożywcze 2. Posiłki 3. Konstrukcje: <i>He/She likes He/She doesn't like ...</i> 4. Pytania i polecenia dotyczące produktów spożywczych i posiłków.			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje produkty spożywcze i posiłki zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami mówi i pyta o to, co je na wybrany posiłek, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę, z problemami pisze o upodobaniach kulinarnych innych osób.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa produkty spożywcze i posiłki, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy produktów spożywczych i posiłków, poprawnie mówi i pyta o to, co je na wybrany posiłek, poprawnie śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę, poprawnie pisze o upodobaniach kulinarnych innych osób.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 6				
OUR WORLD				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 52-59).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elementy krajobrazu 2. Środki transportu 3. Konstrukcje: <i>There is ...</i>, <i>There are ...</i> 4. Pytania i polecenia dotyczące elementów krajobrazu i środków transportu. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje elementy krajobrazu i środki transportu zgodnie z usłyszczanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami podaje miejsce położenia i ilość pojazdów, z problemami opisuje krajobraz, z problemami mówi o elementach krajobrazu mapy Polski, o ich położeniu, atrakcyjności i ważności, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historijkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa elementy krajobrazu i środki transportu, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy elementów krajobrazu i środków transportu, poprawnie podaje miejsce położenia i ilość pojazdów, poprawnie opisuje krajobraz, poprawnie mówi o elementach krajobrazu mapy Polski, o ich położeniu, atrakcyjności i ważności, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historijkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 7				

WHAT'S HE WEARING?				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 60-67).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ubrania 2. Konstrukcje <i>I'm/He's/She's wearing ...</i> 3. Pytania i polecenia dotyczące ubrań. 			
UMIĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje ubrania zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, częściowo poprawnie opisuje swój ubiór oraz wygląd i ubiór innych, częściowo poprawnie opisuje zaprojektowany przez siebie mundurek szkolny, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historjkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa ubrania, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy ubrań, poprawnie opisuje swój ubiór oraz wygląd i ubiór innych, poprawnie opisuje zaprojektowany przez siebie mundurek szkolny, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 8				

PROPOZYCJA PRZEDMIOTOWYCH ZASAD OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO

I. Zasady ogólne

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

I. Zasady ogólne

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) są zgodne z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem (WO), które stanowi załącznik do Statutu Szkoły.
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego i realizowanego przez nauczyciela programu nauczania uwzględniającego tą podstawę. W tym celu na początku cyklu przeprowadzana jest diagnoza wstępna, której wyniki podlegają potem porównaniu z przeprowadzanymi diagnozami w trakcie cyklu.
3. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. stan wiedzy i umiejętności uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.
4. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny oraz uzyskania oceny wyższej niż proponowana nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji języka angielskiego.
5. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii PPP oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
6. Niezależnie od przyjętego w szkole systemu oceniania (np. punktowy, ocena opisowa, średnia ważona) ocenę roczną wyraża się w sześciostopniowej skali - od 1 do 6.
7. Główną funkcją oceniania bieżącego jest monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - a) informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia,
 - b) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c) wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi,
 - d) planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności,
 - e) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
8. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym w WO.
9. Jeśli wynik klasyfikacji śródrocznej ucznia wskazuje na to, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi bądź utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła umożliwia uczniowi uzupełnienie braków w następujący sposób:
 - a) szczegółowe przedstawienie przez nauczyciela przedmiotu braków, pisemne wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia,
 - b) oferta dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwycięzenie trudności,
 - c) konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu.
10. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w WO.
11. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela (w sposób określony w Statucie szkoły).
12. Szkoła może zdecydować (w Statucie), że oceny bieżące będą ocenami opisowymi.
13. Oceny opisowe powinny wskazywać potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przezwyciężaniem trudności w nauce oraz rozwijaniem uzdolnień.

W przypadku przyjęcia zasad oceny opisowej nauczyciel zamiast wystawienia stopnia (oceny bieżące) w skali 1–6 powinien uczniowi napisać informację zwrotną o stopniu spełniania wymagań edukacyjnych.

Oceny mogą być podawane w formie przyjętej w ocenianiu kształtującym. Komentarz taki składa się z:

- a) wyszczególniamy i doceniamy dobre elementy pracy ucznia,
- b) odnotowujemy to, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy (ze strony ucznia),
- c) wskazujemy w jaki sposób uczeń powinien pracę poprawić (ile, które ćwiczenia, na kiedy – możliwie dokładna informacja),
- d) wskazujemy w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej.

Ocena opisowa ma pomagać uczniowi uczyć się, jest zatem zindywidualizowana i odnosi się do kryteriów oceniania podanych wcześniej uczniom, czyli do kryteriów dobrze wykonanej pracy. Stosując ocenianie opisowe w ocenianiu bieżącym, należy ustalić jak „opisy” zostaną w efekcie przełożone na oceny, bo oceny roczne ustala się w skali 1–6. Proponuję oceniać opisowo w trakcie zdobywania przez uczniów nowych umiejętności, ćwiczeń, pierwszych prób danej formy (np. pisanie listu), bo tu komentarze, wskazówki pomogą uczniom poprawić swoje wyniki, natomiast za testy/sprawdziany/kartkówki stawiać oceny w skali 1–6, stosowanie takiego mieszanego sposobu oceniania spełni dwie funkcje: pomoże uczniowi uczyć się i ułatwi wystawienie nauczycielowi oceny rocznej. Odradzam natomiast pisanie komentarzy, informacji obok ocen wyrażonych cyfrą. Są nieefektywne.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru, którym są obarczone powszechnie stosowane testy nauczycielskie.
2. Do sprawdzania wiedzy, umiejętności i postępów edukacyjnych ucznia stosuje się takie narzędzia jak: obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych – udział ucznia w zajęciach, udział w ćwiczeniach, testy, sprawdziany, prace pisemne, kartkówki, wypowiedzi ustne, prace domowe.
3. Uzyskane oceny są jawne, podlegają uzasadnieniu, a ocenione prace pisemne wglądowi.
4. Każdą oceną można poprawić w trybie określonym w WO.
5. Sprawdziany i ich zakres są zapowiadane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, kartkówki z bieżącego materiału nie podlegają tej zasadzie.
6. Sprawdziany, kartkówki i prace pisemne zapowiadane przez nauczyciela są obowiązkowe.
7. O terminach i zakresie prac domowych nauczyciel informuje na bieżąco.
8. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć dwa razy w semestrze i brak zadania pisemnego jeden raz w semestrze.
9. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).
10. Ocena roczna zostaje ustalona zgodnie z WO.

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen

Kryteria oceniania ogólne

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
Wiadomości: środki językowe, fonetyka, ortografia		Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna ograniczoną liczbę podstawowych słów i wyrażeń, • popełnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie, • zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela, • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna część wprowadzonych słów i wyrażeń, • popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie, • zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych, • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, • zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia, • poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić. 	
		Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi. 	

<p>Umiejętności</p>	<p>Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela. Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.</p>	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są płynne uczeń przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji, uczeń stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur, uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość, uczeń przekazuje i uzyskuje większość istotnych informacji, uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi, uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są dość płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne, uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo i struktury, uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, niezakłócające komunikacji. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje, wypowiedzi są logiczne i spójne, uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury, uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania.*</p> <p>*W świetle obowiązujących przepisów ocena ucznia ma wynikać ze stopnia przyswojenia przez niego treści wynikających z podstawy programowej. Ustalenie wymagań na ocenę celującą należy do nauczyciela, ale muszą one być zgodne z prawem. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy, można go za to nagrodzić dodatkowo, ale wiedza wykraczająca poza program nie może być elementem koniecznym do uzyskania oceny celującej – art. 44b ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198,</p>
----------------------------	---	--	---	---	---	--

						2203 i 2361).
--	--	--	--	--	--	---------------

New English Adventure 3, rozdział 0: HELLO!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 2–3).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popetnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	1. alfabet 2. nazwy kolorów 3. liczby 1–20 4. formy powitań i pożegnań 5. konstrukcje: <i>That's A-N-D-Y, I'm ..., This is ..., I'm 8, My favourite colour / lucky number is ..., I can see something starting with ..., I like (blue).</i> 6. pytania: <i>What's your name?, What colour is it?, Who's this?, Right? How old are you?, What's your lucky number / favourite colour?</i>			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje litery, zazwyczaj poprawnie literuje krótkie słowa, • wskazuje kolory i liczby zgodnie z usłyszonymi nazwami, • reaguje adekwatnie na powitanie i pożegnanie, • przedstawia się innym, • podaje proste informacje na swój temat, korzystając z podanego wzoru wypowiedzi, • z problemami powtarza rymowanki. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • zna alfabet, literuje słowa • nazywa kolory i liczby 1–20, • wita się i żegna z innymi, • przedstawia się, podaje podstawowe informacje na swój temat, • poprawnie mówi rymowanki.

New English Adventure 3, rozdział 1: I'M HAPPY

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 4–11).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popetnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

1. nazwy uczuć
2. przymiotniki
3. nazwy członków rodziny
4. konstrukcje: *I'm / I'm not (sad), This is my (mum), I'm scared of (ghosts), Come on!, Phew!, He / She likes (water), I've / You've / He's got (a present), You can / can't,*
5. pytania: *Who's this?, Where are they?, Is (she) worried?, Are you (happy)?, Can you see ...?, Who's this / number (1)?, Where are they?, What's that?, Who's (happy)?, How*

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje ulubione rzeczy, używa podstawowych przymiotników do ich opisu, nazywa członków najbliższej rodziny, nazywa niektóre uczucia zgodnie z usłyszczanymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • z problemami opisuje swoje emocje i uczucia, • z problemami zapisuje poznane słowa.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa ulubione rzeczy, zna i używa przymiotników do ich opisu, nazywa wszystkich członków rodziny, nazywa uczucia, • szczegółowo opisuje swoje uczucia i emocje, • poprawnie czyta i pisze nazwy uczuć, • poprawnie śpiewa piosenkę lub odgrywa historyjkę. • poprawnie zapisuje wszystkie poznane słowa.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 1				
New English Adventure 3, rozdział 2: IT'S SNOWING				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 12–19).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy uczuć 2. nazwy ubrań 3. nazwy zjawisk pogodowych 4. nazwy pór roku 5. nazwy miesięcy 6. konstrukcje: <i>It's (raining), It's / isn't (hot), I'm wearing (a coat), He's wearing (a coat), It's (winter).</i> 7. pytania: <i>Who's this?, Where are they?, What's the weather like?, Is it (hot)?, What's he / she wearing?, Where's my (sweater)?, What's missing?, What's your favourite season?, Where (is) (a snowman)?, What's the month?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • nazywa niektóre uczucia, ubrania, zjawiska pogodowe, pory roku i wybrane nazwy miesięcy zgodnie z usłyszonymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje miesiące i zjawiska pogodowe, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historijkę. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa uczucia, ubrania, zjawiska pogodowe, pory roku i poznane nazwy miesięcy, • szczegółowo opisuje miesiące i zjawiska pogodowe, • poprawnie czyta i pisze poznane słowa, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historijkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 2				
New English Adventure 3, rozdział 3: I'M DANCING				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 20–27).

WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy czynności 2. nazwy uczuć 3. nazwy przedmiotów domowych i mebli 4. słowa związane ze sportem 5. konstrukcje: <i>I'm (dancing), He's / She's (jumping), Yes, it's (dancing)</i>; zwroty: <i>Look out!, Oh, dear!, He / She can (run)</i>. 6. pytania: <i>Who's this?, Where are they?, What is Chip?, What's he/she doing?, What's (he) wearing?, What is it doing?, Can you / he / she (throw a ball)?, Are you a (champion)?, Have you got / Has (he) got a (medal)?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • nazywa podstawowe czynności, meble i przedmioty domowe zgodnie z usłyszczanymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje czynności wykonywane przez inne osoby, • z problemami pisze o czynnościach przedstawionych na ilustracji, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historijkę. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa różne czynności, meble i przedmioty domowe, • szczegółowo opisuje czynności wykonywane przez siebie i inne osoby, • poprawnie czyta i pisze poznane słowa, • opisuje czynności zaprezentowane na ilustracji, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historijkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 3				
New English Adventure 3, rozdział 4: THERE'S A PARK				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ

		EDUKACYJNYCH	EDUKACYJNYCH	EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 28–35).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	1. nazwy miejsc w mieście 2. przyimki miejsca 3. nazwy czynności 4. konstrukcje: <i>There's / isn't a (school), There are (shops), Let's go in!, Find the (girl)</i> 5. pytania: <i>What's this?, How many cars?, Is there a ...?, Can you see ..?, Where's the (school)?, Is it (behind) the chair?, Is there a (river) in your town?, What can you see in London?, Where is it?, Can you walk in Green Park?</i>			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	<u>Z pomocą</u> nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje miejsca w mieście i nazywa czynności zgodnie z usłyszczanymi nazwami, • zazwyczaj poprawnie używa przyimków miejsca, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami pyta o miejsca w mieście, • z problemami opisuje swoje miasto, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę. 	<u>Z pomocą</u> nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa miejsca w mieście, • pyta o położenie określonych miejsc, używając właściwych przyimków, • poprawnie czyta i pisze poznane słowa, • poprawnie i szczegółowo opisuje swoje miasto, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 4				
New English Adventure 3, rozdział 5: MY DAY				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 36–43).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy czynności życia codziennego 2. pory dnia 3. podawanie czasu 4. konstrukcje: <i>I (get up), It's (one) o'clock, It's half past (five), I (get up) at (nine) o'clock, She (gets up) at (nine o'clock), It's early, We're late, Come on!</i> 5. pytania: <i>What time is it?, What time do you / does she (get up)?, Who's this?, Where are they in picture (1)?, Is Mickey (tired)?, What time is it?, Is Goofy in the bathroom?, What's there for breakfast?, Is it dark?, What time does he (get up)?, Is it daytime?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje czynności życia codziennego, nazywa pory dnia, podaje pełne godziny zgodnie z usłyszonymi nazwami i frazami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje swój dzień, • z problemami mówi i pyta o czynności wykonywane codziennie, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historijkę, • z problemami pisze opis swojego dnia, uwzględniając godziny. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa wszystkie poznane czynności życia codziennego, pory dnia, • poprawnie podaje godzinę, odczytuje godziny z zegarów, • poprawnie czyta i pisze nazwy czynności, • poprawnie nazywa i pyta o czynności wykonywane codziennie, • poprawnie śpiewa piosenkę lub odgrywa historijkę, • poprawnie i szczegółowo opisuje swój dzień, podając czas, w którym wykonuje określone czynności.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 5				

New English Adventure 3, rozdział 6: MY HOBBIES

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 44–51).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy czynności 2. nazwy hobby 3. nazwy dni tygodnia 4. konstrukcje: <i>I go (swimming), He goes (hiking), I (have art. lessons) at the weekend, I have fun, She (goes swimming) on (Monday), I don't do (karate) on (Friday), We do (ballet) on (Thursday)</i> 5. pytania: <i>What's (he) doing?, Who's this?, Where are they?, Who's (dancing)?, Do you (go) (swimming)?, What day is it today?, What colour is the word ('Friday')?, Which day is missing?, Who's this?, What does he/she do on (Monday)?, Where (is) (the girl)?, What is she doing?</i> 			
	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.

UMIĘJĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje hobby zgodnie z usłyszanymi nazwami, • nazywa większość dni tygodnia, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami mówi i pyta o hobby, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • z problemami pisze o swoich zainteresowaniach. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa hobby i wymienia, w który dzień tygodnia ma zajęcia dodatkowe, • zna i nazywa dni tygodnia, • poprawnie czyta i pisze nazwy hobby, • poprawnie mówi i pyta o hobby, • poprawnie śpiewa piosenkę lub odgrywa historyjkę, • poprawnie i szczegółowo pisze o swoich zainteresowaniach.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 6				
New English Adventure 3, rozdział 7: LIONS EAT MEAT				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 52–59).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy zwierząt 2. nazwy pożywienia dla zwierząt 3. konstrukcje: <i>Crocodiles eat (meat), Fly away, (Lions) don't eat (grass), There are ..., The bird is eating fruit.</i> 4. pytania: <i>What do (crocodiles) eat?, Who's this?, Where are they?, What's this?, Do (lions) eat (fruit)?, Have (lions) got (small) teeth?, Can you see (carnivores)?, Which animals are (carnivores)?</i> 			
	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.

UMIEJĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje zwierzęta i ich pożywienie zgodnie z usłyszonymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje zwierzęta i podaje informacje, czym się żywią, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historię, • z problemami opisuje wybrane zwierzę. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa wszystkie poznane zwierzęta i ich pożywienie, • poprawnie czyta i pisze poznane nazwy zwierząt, ich części ciała i pożywienia, • poprawnie i szczegółowo opisuje zwierzęta i podaje informacje, czym się żywią, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historię, • poprawnie i szczegółowo mówi o wybranym zwierzęciu
--------------	---	--	--	--

Uczeń rozwiązuje TEST NR 7

New English Adventure 3, rozdział 8: I LIKE SURFING

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 60–67).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy hobby 2. nazwy czynności 3. nazwy dyscyplin sportowych 4. nazwy sprzętu sportowego i ubrań sportowych 5. konstrukcje: <i>I like (swimming), I go (swimming), I don't like (diving), He / She likes / doesn't like (swimming), I'm sorry, This is fun, Let's play, You're right, Me too, Oh dear!</i> 6. pytania: <i>Do (they) like (surfing)?, Who's this?, Where are they?, What is (Nani) doing?, What does (he) like?, Does (he) like (surfing)?, What's (his) favourite sport?, What's (he) doing?, Can you see ...?, Is (he) (scared)?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe zgodnie z usłyszanymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • częściowo poprawnie opisuje hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • częściowo poprawnie opisuje zainteresowania swoje i kolegów. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe, • poprawnie czyta i pisze wszystkie poznane nazwy, • poprawnie i szczegółowo opisuje hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę, • poprawnie i szczegółowo opisuje zainteresowania swoje i swoich kolegów.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 8				

PROPOZYCJA PRZEDMIOTOWYCH ZASAD OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO do podręcznika *New English Adventure 2*

I. Zasady ogólne

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

I. Zasady ogólne

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) są zgodne z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem (WO), które stanowi załącznik do Statutu Szkoły.
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego i realizowanego przez nauczyciela programu nauczania uwzględniającego tą podstawę. W tym celu na początku cyklu przeprowadzana jest diagnoza wstępna, której wyniki podlegają potem porównaniu z przeprowadzanymi diagnozami w trakcie cyklu.
3. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. stan wiedzy i umiejętności uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.
4. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny oraz uzyskania oceny wyższej niż proponowana nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji języka angielskiego.
5. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii ppp oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
6. Niezależnie od przyjętego w szkole systemu oceniania (np. punktowy, ocena opisowa, średnia ważona) ocenę roczną wyraża się w sześciostopniowej skali - od 1 do 6.
7. Główną funkcją oceniania bieżącego jest monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - a) informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia,
 - b) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c) wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi,
 - d) planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności,
 - e) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
8. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym w WO.
9. Jeśli wynik klasyfikacji śródrocznej ucznia wskazuje na to, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi bądź utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła umożliwia uczniowi uzupełnienie braków w następujący sposób:
 - a) szczegółowe przedstawienie przez nauczyciela przedmiotu braków, pisemne wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia,
 - b) oferta dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwyciężenie trudności,
 - c) konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu.
10. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w WO.
11. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela (w sposób określony w Statucie szkoły).
12. Szkoła może zdecydować (w Statucie), że oceny bieżące będą ocenami opisowymi.
13. Oceny opisowe powinny wskazywać potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przezwyciężaniem trudności w nauce oraz rozwijaniem uzdolnień.

W przypadku przyjęcia zasad oceny opisowej nauczyciel zamiast wystawienia stopnia (ocenianie bieżące) w skali 1–6 powinien uczniowi napisać informację zwrotną względem wykonanej przez niego pracy w formie komentarza. Można (nie trzeba) przyjąć zasadę obowiązującą w ocenianiu kształtującym i podawać oceny w formie informacji, w której:

- a) wyszczególniamy i doceniamy dobre elementy pracy ucznia,
- b) odnotowujemy to, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy (ze strony ucznia),
- c) wskazujemy w jaki sposób uczeń powinien pracę poprawić (ile, które ćwiczenia, na kiedy – możliwie dokładna informacja),
- d) wskazujemy w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej.

Ocena opisowa ma pomagać uczniowi uczyć się, jest zatem zindywidualizowana i odnosi się do kryteriów oceniania podanych wcześniej uczniom, czyli do kryteriów dobrze wykonanej pracy. Stosując ocenianie opisowe w ocenianiu bieżącym, należy ustalić jak „opisy” zostaną w efekcie przełożone na oceny, bo oceny roczne ustala się w skali 1–6. Proponuję oceniać opisowo w trakcie zdobywania przez uczniów nowych umiejętności, ćwiczeń, pierwszych prób danej formy (np. pisanie listu), bo tu komentarze, wskazówki pomogą uczniom poprawić swoje wyniki, natomiast za testy/sprawdziany/kartkówki stawiać oceny w skali 1–6, stosowanie takiego mieszanego sposobu oceniania spełni dwie funkcje: pomoże uczniowi uczyć się i ułatwi wystawienie nauczycielowi oceny rocznej. Odradzam natomiast pisanie komentarzy, informacji obok ocen wyrażonych cyfrą. Są nieefektywne.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru, którym są obarczone powszechnie stosowane testy nauczycielskie.
2. Do sprawdzania wiedzy, umiejętności i postępow edukacyjnych ucznia stosuje się takie narzędzia jak: obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych – udział ucznia w zajęciach, udział w ćwiczeniach, testy, sprawdziany, prace pisemne, kartkówki, wypowiedzi ustne, prace domowe.
3. Uzyskane oceny są jawne, podlegają uzasadnieniu, a ocenione prace pisemne wglądowi.
4. Każdą oceną można poprawić w trybie określonym w WO.
5. Sprawdziany i ich zakres są zapowiadane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, kartkówki z bieżącego materiału nie podlegają tej zasadzie.
6. Sprawdziany, kartkówki i prace pisemne zapowiadane przez nauczyciela są obowiązkowe.
7. O terminach i zakresie prac domowych nauczyciel informuje na bieżąco.
8. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć dwa razy w semestrze i brak zadania pisemnego jeden raz w semestrze.
9. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).
10. Ocena roczna zostaje ustalona zgodnie z WO.

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen

Kryteria oceniania ogólne

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
Wiadomości: środki językowe, fonetyka, ortografia		Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna ograniczoną liczbę podstawowych słów i wyrażeń, • popełnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie, • zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela, • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna część wprowadzonych słów i wyrażeń, • popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie, • zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych, • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, • zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia, • poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić. 	
		Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	Recepcja Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi. 	

<p>Umiejętności</p>	<p>Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela. Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.</p>	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są płynne uczeń przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji, uczeń stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur, uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość, uczeń przekazuje i uzyskuje większość istotnych informacji, uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi, uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są dość płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne, uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo i struktury, uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, nie zakłócające komunikacji. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje, wypowiedzi są logiczne i spójne, uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury, uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania.*</p> <p>*W świetle obowiązujących przepisów ocena ucznia ma wynikać ze stopnia przyswojenia przez niego treści wynikających z podstawy programowej. Ustalenie wymagań na ocenę celującą należy do nauczyciela, ale muszą one być zgodne z prawem. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy, można go za to nagrodzić dodatkowo, ale wiedza wykraczająca poza program nie może być elementem koniecznym do uzyskania oceny celującej - art. 44b ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198,</p>
----------------------------	---	--	---	--	---	--

						2203 i 2361)
--	--	--	--	--	--	--------------

HELLO!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 2-3).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popęlnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kolory 2. Zwroty na powitanie i pożegnanie 3. Konstrukcje: <i>I'm (Anna), This is (Tomek)</i>. 4. Liczby 1-10 5. Polecenia i pytania dotyczące kolorów i liczb. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje kolory i liczby zgodnie z usłyszczanymi nazwami, reaguje adekwatnie na powitanie i pożegnanie, przedstawia się innym, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, z problemami powtarza rymowanki.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa kolory i liczby, wita się i żegna z innymi, przedstawia się, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie mówi rymowanki.
MY FAVOURITE THINGS				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 4–11).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulubione rzeczy 2. Kolory 3. Liczby 1-15 4. Przymiotniki: big, small 5. Konstrukcje <i>It's a (bike), It isn't a (scooter)</i> 		<ol style="list-style-type: none"> 6. Pytanie <i>Is it a (scooter)?</i> 7. Polecenia i pytania dotyczące ulubionych rzeczy i liczb.
--	---	--	---

Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
--	--	---	---

UMIEJĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje ulubione rzeczy, liczby, kolory i przymiotniki zgodnie z usłyszczanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historijkę, z problemami opisuje ulubioną rzecz lub wygląd robota, z problemami zapisuje nazwy ulubionych rzeczy i liczb.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa ulubione rzeczy, liczby, kolory i przymiotniki opisuje ulubioną rzecz i wygląd robota, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy ulubionych rzeczy i liczb, poprawnie śpiewa piosenkę czy odgrywa historijkę. poprawnie zapisuje nazwy ulubionych rzeczy i liczb.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 1				
MY FAMILY				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 12-19).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Członkowie rodziny 2. Zwierzęta 3. Liczby 1-15 4. Ulubione rzeczy 5. Konstrukcje <i>I've got/ I haven't got a (brother), This is ...</i> 6. Polecenia i pytania dotyczące członków rodziny, zwierząt, liczb i ulubionych rzeczy. 			

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje członków rodziny zgodnie z usłyszanymi nazwami, rozumie liczby 1-15, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami opisuje siebie i swoją rodzinę, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa członków rodziny, opisuje siebie i swoją rodzinę, zna i stosuje liczby 1-15, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy członków rodziny, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 2				
MY BODY AND FACE				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 20-27).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Części ciała 2. Przymiotniki: długi, krótki, duży, mały, silny 3. Konstrukcje: <i>He's/She's got ...</i>, <i>He/She hasn't got ...</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pytania <i>Has he/she got ...?</i> 2. Polecenia i pytania dotyczące części ciała i przymiotników. 			

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje części ciała i przymiotniki zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami opisuje wygląd wybranych bohaterów/zwierząt, z problemami pisze opis postaci z filmu, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historjkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa części ciała i przymiotniki, opisuje wygląd wybranych bohaterów/zwierząt, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy części ciała i przymiotników, pisze opis postaci z filmu, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historjkę.

Uczeń rozwiązuje TEST NR 3

MY ROOM

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 28-35).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmioty w domu 2. Miejsca w domu 3. Przyimki miejsca 4. Liczby 1-20 5. Konstrukcje <i>It is/ It isn't in ...</i> 6. Pytanie <i>Where's ...?</i> 7. Pytania i polecenia dotyczące przedmiotów i miejsc w domu. 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje przedmioty i miejsca w domu, zgodnie z usłyszanymi nazwami, rozumie liczby 1-20, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami pyta o położenie przedmiotów, z problemami opisuje swój pokój, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę.	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: nazywa przedmioty i miejsca w domu, pyta o położenie przedmiotów, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy przedmiotów i miejsc w domu oraz liczb, poprawnie opisuje swój pokój, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 4				
I CAN JUMP!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 36-43).

WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czynności 2. Zwierzęta 3. Części ciała 4. Konstrukcje: <i>I can/ can't ...</i> 5. Pytanie <i>Can you ... ?</i> 1. Pytania i polecenia dotyczące czynności, zwierząt i części ciała.			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje czynności, zwierzęta i części ciała, zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami opisuje zwierzęta, z problemami mówi i pyta o umiejętności, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę, z problemami pisze swój opis uwzględniając wygląd i swoje umiejętności.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa czynności, zwierzęta i części ciała, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy czynności, zwierząt i części ciała, opisuje zwierzęta, poprawnie mówi i pyta o umiejętności, poprawnie śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę, poprawnie pisze swój opis uwzględniając wygląd i swoje umiejętności.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 5				
HE LIKES CHEESE!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 44-51).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produkty spożywcze 2. Posiłki 3. Konstrukcje: <i>He/She likes He/She doesn't like ...</i> 4. Pytania i polecenia dotyczące produktów spożywczych i posiłków. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	<u>Z pomocą</u> nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje produkty spożywcze i posiłki zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami mówi i pyta o to, co je na wybrany posiłek, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historyjkę, z problemami pisze o upodobaniach kulinarnych innych osób.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa produkty spożywcze i posiłki, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy produktów spożywczych i posiłków, poprawnie mówi i pyta o to, co je na wybrany posiłek, poprawnie śpiewa piosenkę czy odgrywa historyjkę, poprawnie pisze o upodobaniach kulinarnych innych osób.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 6				
OUR WORLD				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 52-59).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elementy krajobrazu 2. Środki transportu 3. Konstrukcje: <i>There is ...</i>, <i>There are ...</i> 4. Pytania i polecenia dotyczące elementów krajobrazu i środków transportu. 			
UMIĘJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje elementy krajobrazu i środki transportu zgodnie z usłyszczanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, z problemami podaje miejsce położenia i ilość pojazdów, z problemami opisuje krajobraz, z problemami mówi o elementach krajobrazu mapy Polski, o ich położeniu, atrakcyjności i ważności, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historijkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa elementy krajobrazu i środki transportu, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy elementów krajobrazu i środków transportu, poprawnie podaje miejsce położenia i ilość pojazdów, poprawnie opisuje krajobraz, poprawnie mówi o elementach krajobrazu mapy Polski, o ich położeniu, atrakcyjności i ważności, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historijkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 7				

WHAT'S HE WEARING?				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 60-67).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ubrania 2. Konstrukcje <i>I'm/He's/She's wearing ...</i> 3. Pytania i polecenia dotyczące ubrań. 			
UMIĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, wskazuje ubrania zgodnie z usłyszanymi nazwami, poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, częściowo poprawnie czyta poznane słowa, częściowo poprawnie opisuje swój ubiór oraz wygląd i ubiór innych, częściowo poprawnie opisuje zaprojektowany przez siebie mundurek szkolny, z problemami śpiewa piosenkę czy powtarza historjkę.	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: nazywa ubrania, poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, poprawnie czyta i pisze nazwy ubrań, poprawnie opisuje swój ubiór oraz wygląd i ubiór innych, poprawnie opisuje zaprojektowany przez siebie mundurek szkolny, poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 8				

PROPOZYCJA PRZEDMIOTOWYCH ZASAD OCENIANIA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO

I. Zasady ogólne

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

I. Zasady ogólne

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania (PZO) są zgodne z Wewnątrzszkolnym Ocenianiem (WO), które stanowi załącznik do Statutu Szkoły.
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego i realizowanego przez nauczyciela programu nauczania uwzględniającego tą podstawę. W tym celu na początku cyklu przeprowadzana jest diagnoza wstępna, której wyniki podlegają potem porównaniu z przeprowadzanymi diagnozami w trakcie cyklu.
3. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. stan wiedzy i umiejętności uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.
4. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny oraz uzyskania oceny wyższej niż proponowana nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji języka angielskiego.
5. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii PPP oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
6. Niezależnie od przyjętego w szkole systemu oceniania (np. punktowy, ocena opisowa, średnia ważona) ocenę roczną wyraża się w sześciostopniowej skali - od 1 do 6.
7. Główną funkcją oceniania bieżącego jest monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - a) informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia,
 - b) udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c) wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi,
 - d) planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności,
 - e) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
8. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym w WO.
9. Jeśli wynik klasyfikacji śródrocznej ucznia wskazuje na to, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi bądź utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła umożliwia uczniowi uzupełnienie braków w następujący sposób:
 - a) szczegółowe przedstawienie przez nauczyciela przedmiotu braków, pisemne wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia,
 - b) oferta dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwycięzenie trudności,
 - c) konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu.
10. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w WO.
11. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela (w sposób określony w Statucie szkoły).
12. Szkoła może zdecydować (w Statucie), że oceny bieżące będą ocenami opisowymi.
13. Oceny opisowe powinny wskazywać potrzeby rozwojowe i edukacyjne ucznia związane z przezwyciężaniem trudności w nauce oraz rozwijaniem uzdolnień.

W przypadku przyjęcia zasad oceny opisowej nauczyciel zamiast wystawienia stopnia (ocenie bieżące) w skali 1–6 powinien uczniowi napisać informację zwrotną o stopniu spełniania wymagań edukacyjnych.

Oceny mogą być podawane w formie przyjętej w ocenianiu kształtującym. Komentarz taki składa się z:

- a) wyszczególniamy i doceniamy dobre elementy pracy ucznia,
- b) odnotowujemy to, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy (ze strony ucznia),
- c) wskazujemy w jaki sposób uczeń powinien pracę poprawić (ile, które ćwiczenia, na kiedy – możliwie dokładna informacja),
- d) wskazujemy w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej.

Ocena opisowa ma pomagać uczniowi uczyć się, jest zatem zindywidualizowana i odnosi się do kryteriów oceniania podanych wcześniej uczniom, czyli do kryteriów dobrze wykonanej pracy. Stosując ocenianie opisowe w ocenianiu bieżącym, należy ustalić jak „opisy” zostaną w efekcie przełożone na oceny, bo oceny roczne ustala się w skali 1–6. Proponuję oceniać opisowo w trakcie zdobywania przez uczniów nowych umiejętności, ćwiczeń, pierwszych prób danej formy (np. pisanie listu), bo tu komentarze, wskazówki pomogą uczniom poprawić swoje wyniki, natomiast za testy/sprawdziany/kartkówki stawiać oceny w skali 1–6, stosowanie takiego mieszanego sposobu oceniania spełni dwie funkcje: pomoże uczniowi uczyć się i ułatwi wystawienie nauczycielowi oceny rocznej. Odradzam natomiast pisanie komentarzy, informacji obok ocen wyrażonych cyfrą. Są nieefektywne.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru, którym są obarczone powszechnie stosowane testy nauczycielskie.
2. Do sprawdzania wiedzy, umiejętności i postępów edukacyjnych ucznia stosuje się takie narzędzia jak: obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych – udział ucznia w zajęciach, udział w ćwiczeniach, testy, sprawdziany, prace pisemne, kartkówki, wypowiedzi ustne, prace domowe.
3. Uzyskane oceny są jawne, podlegają uzasadnieniu, a ocenione prace pisemne wglądowi.
4. Każdą oceną można poprawić w trybie określonym w WO.
5. Sprawdziany i ich zakres są zapowiadane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, kartkówki z bieżącego materiału nie podlegają tej zasadzie.
6. Sprawdziany, kartkówki i prace pisemne zapowiadane przez nauczyciela są obowiązkowe.
7. O terminach i zakresie prac domowych nauczyciel informuje na bieżąco.
8. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć dwa razy w semestrze i brak zadania pisemnego jeden raz w semestrze.
9. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).
10. Ocena roczna zostaje ustalona zgodnie z WO.

III. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen

Kryteria oceniania ogólne

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
		NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	
Wiadomości: środki językowe, fonetyka, ortografia		<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna ograniczoną liczbę podstawowych słów i wyrażeń, • popełnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie, • zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela, • popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna część wprowadzonych słów i wyrażeń, • popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie, • zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych, • popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń, • zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia, • poprawnie je zapisuje i wymawia, • zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne, • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić. 	
		<p>Recepcja Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa. 	<p>Recepcja Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	<p>Recepcja Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie. 	<p>Recepcja Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, • poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi. 	

<p>Umiejętności</p>	<p>Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela. Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.</p>	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia nie są płynne uczeń przekazuje i uzyskuje niewielką część istotnych informacji, uczeń stosuje niewielki zakres słownictwa i struktur, uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość, uczeń przekazuje i uzyskuje większość istotnych informacji, uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi, uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są dość płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje, wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne, uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo i struktury, uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, niezakłócające komunikacji. 	<p>Produkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzi ucznia są płynne i mają odpowiednią długość, uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje, wypowiedzi są logiczne i spójne, uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury, uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne. 	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności określone programem nauczania.*</p> <p>*W świetle obowiązujących przepisów ocena ucznia ma wynikać ze stopnia przyswojenia przez niego treści wynikających z podstawy programowej. Ustalenie wymagań na ocenę celującą należy do nauczyciela, ale muszą one być zgodne z prawem. Jeżeli uczeń wykazuje zainteresowanie poszerzaniem wiedzy, można go za to nagrodzić dodatkowo, ale wiedza wykraczająca poza program nie może być elementem koniecznym do uzyskania oceny celującej – art. 44b ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198,</p>
----------------------------	---	--	---	---	---	--

						2203 i 2361).
--	--	--	--	--	--	---------------

New English Adventure 3, rozdział 0: HELLO!				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 2–3).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popetnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	1. alfabet 2. nazwy kolorów 3. liczby 1–20 4. formy powitań i pożegnań 5. konstrukcje: <i>That's A-N-D-Y, I'm ..., This is ..., I'm 8, My favourite colour / lucky number is ..., I can see something starting with ..., I like (blue).</i> 6. pytania: <i>What's your name?, What colour is it?, Who's this?, Right? How old are you?, What's your lucky number / favourite colour?</i>			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje litery, zazwyczaj poprawnie literuje krótkie słowa, • wskazuje kolory i liczby zgodnie z usłyszonymi nazwami, • reaguje adekwatnie na powitanie i pożegnanie, • przedstawia się innym, • podaje proste informacje na swój temat, korzystając z podanego wzoru wypowiedzi, • z problemami powtarza rymowanki. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • zna alfabet, literuje słowa • nazywa kolory i liczby 1–20, • wita się i żegna z innymi, • przedstawia się, podaje podstawowe informacje na swój temat, • poprawnie mówi rymowanki.

New English Adventure 3, rozdział 1: I'M HAPPY

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 4–11).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popetnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

1. nazwy uczuć
2. przymiotniki
3. nazwy członków rodziny
4. konstrukcje: *I'm / I'm not (sad), This is my (mum), I'm scared of (ghosts), Come on!, Phew!, He / She likes (water), I've / You've / He's got (a present), You can / can't,*
5. pytania: *Who's this?, Where are they?, Is (she) worried?, Are you (happy)?, Can you see ...?, Who's this / number (1)?, Where are they?, What's that?, Who's (happy)?, How*

UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje ulubione rzeczy, używa podstawowych przymiotników do ich opisu, nazywa członków najbliższej rodziny, nazywa niektóre uczucia zgodnie z usłyszczanymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • z problemami opisuje swoje emocje i uczucia, • z problemami zapisuje poznane słowa. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa ulubione rzeczy, zna i używa przymiotników do ich opisu, nazywa wszystkich członków rodziny, nazywa uczucia, • szczegółowo opisuje swoje uczucia i emocje, • poprawnie czyta i pisze nazwy uczuć, • poprawnie śpiewa piosenkę lub odgrywa historyjkę. • poprawnie zapisuje wszystkie poznane słowa.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 1				
New English Adventure 3, rozdział 2: IT'S SNOWING				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 12–19).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy uczuć 2. nazwy ubrań 3. nazwy zjawisk pogodowych 4. nazwy pór roku 5. nazwy miesięcy 6. konstrukcje: <i>It's (raining), It's / isn't (hot), I'm wearing (a coat), He's wearing (a coat), It's (winter).</i> 7. pytania: <i>Who's this?, Where are they?, What's the weather like?, Is it (hot)?, What's he / she wearing?, Where's my (sweater)?, What's missing?, What's your favourite season?, Where (is) (a snowman)?, What's the month?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • nazywa niektóre uczucia, ubrania, zjawiska pogodowe, pory roku i wybrane nazwy miesięcy zgodnie z usłyszonymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje miesiące i zjawiska pogodowe, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historijkę. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa uczucia, ubrania, zjawiska pogodowe, pory roku i poznane nazwy miesięcy, • szczegółowo opisuje miesiące i zjawiska pogodowe, • poprawnie czyta i pisze poznane słowa, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historijkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 2				
New English Adventure 3, rozdział 3: I'M DANCING				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 20–27).

WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy czynności 2. nazwy uczuć 3. nazwy przedmiotów domowych i mebli 4. słowa związane ze sportem 5. konstrukcje: <i>I'm (dancing), He's / She's (jumping), Yes, it's (dancing)</i>; zwroty: <i>Look out!, Oh, dear!, He / She can (run)</i>. 6. pytania: <i>Who's this?, Where are they?, What is Chip?, What's he/she doing?, What's (he) wearing?, What is it doing?, Can you / he / she (throw a ball)?, Are you a (champion)?, Have you got / Has (he) got a (medal)?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • nazywa podstawowe czynności, meble i przedmioty domowe zgodnie z usłyszczanymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje czynności wykonywane przez inne osoby, • z problemami pisze o czynnościach przedstawionych na ilustracji, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa różne czynności, meble i przedmioty domowe, • szczegółowo opisuje czynności wykonywane przez siebie i inne osoby, • poprawnie czyta i pisze poznane słowa, • opisuje czynności zaprezentowane na ilustracji, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 3				
New English Adventure 3, rozdział 4: THERE'S A PARK				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ

		EDUKACYJNYCH	EDUKACYJNYCH	EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 28–35).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	1. nazwy miejsc w mieście 2. przyimki miejsca 3. nazwy czynności 4. konstrukcje: <i>There's / isn't a (school), There are (shops), Let's go in!, Find the (girl)</i> 5. pytania: <i>What's this?, How many cars?, Is there a ...?, Can you see ..?, Where's the (school)?, Is it (behind) the chair?, Is there a (river) in your town?, What can you see in London?, Where is it?, Can you walk in Green Park?</i>			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje miejsca w mieście i nazywa czynności zgodnie z usłyszczanymi nazwami, • zazwyczaj poprawnie używa przyimków miejsca, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami pyta o miejsca w mieście, • z problemami opisuje swoje miasto, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę.	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa miejsca w mieście, • pyta o położenie określonych miejsc, używając właściwych przyimków, • poprawnie czyta i pisze poznane słowa, • poprawnie i szczegółowo opisuje swoje miasto, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 4				
New English Adventure 3, rozdział 5: MY DAY				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA

	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 36–43).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy czynności życia codziennego 2. pory dnia 3. podawanie czasu 4. konstrukcje: <i>I (get up), It's (one) o'clock, It's half past (five), I (get up) at (nine) o'clock, She (gets up) at (nine o'clock), It's early, We're late, Come on!</i> 5. pytania: <i>What time is it?, What time do you / does she (get up)?, Who's this?, Where are they in picture (1)?, Is Mickey (tired)?, What time is it?, Is Goofy in the bathroom?, What's there for breakfast?, Is it dark?, What time does he (get up)?, Is it daytime?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje czynności życia codziennego, nazywa pory dnia, podaje pełne godziny zgodnie z usłyszonymi nazwami i frazami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje swój dzień, • z problemami mówi i pyta o czynności wykonywane codziennie, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • z problemami pisze opis swojego dnia, uwzględniając godziny. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa wszystkie poznane czynności życia codziennego, pory dnia, • poprawnie podaje godzinę, odczytuje godziny z zegarów, • poprawnie czyta i pisze nazwy czynności, • poprawnie nazywa i pyta o czynności wykonywane codziennie, • poprawnie śpiewa piosenkę lub odgrywa historyjkę, • poprawnie i szczegółowo opisuje swój dzień, podając czas, w którym wykonuje określone czynności.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 5				

New English Adventure 3, rozdział 6: MY HOBBIES

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 44–51).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy czynności 2. nazwy hobby 3. nazwy dni tygodnia 4. konstrukcje: <i>I go (swimming), He goes (hiking), I (have art. lessons) at the weekend, I have fun, She (goes swimming) on (Monday), I don't do (karate) on (Friday), We do (ballet) on (Thursday)</i> 5. pytania: <i>What's (he) doing?, Who's this?, Where are they?, Who's (dancing)?, Do you (go) (swimming)?, What day is it today?, What colour is the word ('Friday')?, Which day is missing?, Who's this?, What does he/she do on (Monday)?, Where (is) (the girl)?, What is she doing?</i> 			
	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.

UMIĘJĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje hobby zgodnie z usłyszanymi nazwami, • nazywa większość dni tygodnia, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami mówi i pyta o hobby, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • z problemami pisze o swoich zainteresowaniach. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa hobby i wymienia, w który dzień tygodnia ma zajęcia dodatkowe, • zna i nazywa dni tygodnia, • poprawnie czyta i pisze nazwy hobby, • poprawnie mówi i pyta o hobby, • poprawnie śpiewa piosenkę lub odgrywa historyjkę, • poprawnie i szczegółowo pisze o swoich zainteresowaniach.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 6				
New English Adventure 3, rozdział 7: LIONS EAT MEAT				
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
WIEDZA: znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 52–59).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy zwierząt 2. nazwy pożywienia dla zwierząt 3. konstrukcje: <i>Crocodiles eat (meat), Fly away, (Lions) don't eat (grass), There are ..., The bird is eating fruit.</i> 4. pytania: <i>What do (crocodiles) eat?, Who's this?, Where are they?, What's this?, Do (lions) eat (fruit)?, Have (lions) got (small) teeth?, Can you see (carnivores)?, Which animals are (carnivores)?</i> 			
	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.

UMIĘTNOŚCI	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje zwierzęta i ich pożywienie zgodnie z usłyszonymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • z problemami opisuje zwierzęta i podaje informacje, czym się żywią, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historię, • z problemami opisuje wybrane zwierzę. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa wszystkie poznane zwierzęta i ich pożywienie, • poprawnie czyta i pisze poznane nazwy zwierząt, ich części ciała i pożywienia, • poprawnie i szczegółowo opisuje zwierzęta i podaje informacje, czym się żywią, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historię, • poprawnie i szczegółowo mówi o wybranym zwierzęciu
------------	---	--	--	--

Uczeń rozwiązuje TEST NR 7

New English Adventure 3, rozdział 8: I LIKE SURFING

OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA
	NISKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	PODSTAWOWY STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	ŚREDNI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH	WYSOKI STOPIEŃ SPEŁNIENIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
	Uczeń zna i stosuje kilka podstawowych słów.	Uczeń zna i stosuje część podstawowych słów i zwrotów.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów.	Zna i stosuje <u>wszystkie</u> poznane wyrazy oraz zwroty (str. 60–67).
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach i własnych wypowiedziach.

WIEDZA: znajomość środków językowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. nazwy hobby 2. nazwy czynności 3. nazwy dyscyplin sportowych 4. nazwy sprzętu sportowego i ubrań sportowych 5. konstrukcje: <i>I like (swimming), I go (swimming), I don't like (diving), He / She likes / doesn't like (swimming), I'm sorry, This is fun, Let's play, You're right, Me too, Oh dear!</i> 6. pytania: <i>Do (they) like (surfing)?, Who's this?, Where are they?, What is (Nani) doing?, What does (he) like?, Does (he) like (surfing)?, What's (his) favourite sport?, What's (he) doing?, Can you see ...?, Is (he) (scared)?</i> 			
UMIEJĘTNOŚCI	Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.	Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie większość komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa. W większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.	Rozumie szczegółowo komunikaty słowne w zakresie omawianych tematów. Poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie.
	Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na niektóre polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na słuchanie, • wskazuje hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe zgodnie z usłyszanymi nazwami, • częściowo poprawnie czyta poznane słowa, • częściowo poprawnie opisuje hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe, • z problemami śpiewa piosenkę lub powtarza historyjkę, • częściowo poprawnie opisuje zainteresowania swoje i kolegów. 	Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą. Zachowuje poprawność językową.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na polecenia i pytania dotyczące poznanego materiału, • nazywa hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe, • poprawnie czyta i pisze wszystkie poznane nazwy, • poprawnie i szczegółowo opisuje hobby, dyscypliny sportowe, sprzęt i ubrania sportowe, • poprawnie śpiewa piosenkę i odgrywa historyjkę, • poprawnie i szczegółowo opisuje zainteresowania swoje i swoich kolegów.
Uczeń rozwiązuje TEST NR 8				

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start! klasa 4

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Lidii Bancierz, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Rodzinne spotkania	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uzasadnia swoją wypowiedź • opowiada o sposobach spędzania wolnego czasu ze swoją rodziną • przedstawia własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających zacieśnieniu więzi rodzinnych
3. Witam w moim domu	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • nazywa wers i strofę • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers i strofę • wygłasza wiersz z 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa dwie cechy gospodarza i dwie cechy gościa 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy gospodarza i cechy gościa • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • określa zasady gościnności • przedstawia w nietypowy sposób swój dom, domowników i

		pamięci	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<p>przedstawionej w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • deklamuje wiersz odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej 	ulubione przedmioty
4. Co wiesz o swojej rodzinie?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • podejmuje próbę sporządzenia notatki w formie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • sporządza niepełną notatkę o bohaterze utworu w formie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterze utworu w formie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterach utworu w formie schematów • wyjaśnia, jak rozumie ostatnie wersy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze • wyjaśnia pojęcie drzewa genealogicznego • prezentuje informacje o swojej rodzinie w formie drzewa genealogicznego
5. Jak napisać kartkę z życzeniami lub pozdrowieniami?	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje miejscowość i datę • podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje adres • redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty do adresata • redaguje życzenia lub pozdrowienia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata • wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową • stosuje emotikony 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją
6., 7. Co wiemy o głoskach, literach i sylabach?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia litery w kolejności alfabetycznej • dzieli wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej • poprawnie dzieli wyrazy na sylaby • odróżnia głoski i litery 	<ul style="list-style-type: none"> • określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach • poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii • odróżnia samogłoski i 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • korzysta z katalogu bibliotecznego

			spółgłoski		
8. Jak korzystać ze słownika?	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje definicje wyrazów w słowniku języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe korzysta ze słownika ortograficznego podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego korzysta z internetowych wersji słowników
9. Jak się porozumiewamy?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe odczytuje znaki graficzne i symbole 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> przekazuje określone informacje odpowiednimi gestami i mimiką 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje przekazuje i odczytuje podstawowe słowa w języku migowym
10. Oznajmiam, pytam, rozkazuję...	<ul style="list-style-type: none"> buduje zdania rozdziela zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawnie proste zdania buduje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawnie zdania przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu
11. O czym rozmawiali pani Kropka i pan Przecinek?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik stosuje kropkę na końcu zdania 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik 	<ul style="list-style-type: none"> określa różnicę w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego: kropki, wykrzyknika, pytajnika 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje krótki dialog złożony z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne
12. List Karolka	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania przedstawia pomysły na ciekawe spędzenie wolnego czasu

			bohatera	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	
13–14. Jak napisać list?	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje miejscowość i datę • wymienia elementy listu • podejmuje próbę napisania listu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwrot do adresata • redaguje list według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty do adresata • stosuje zwroty grzecznościowe • redaguje list do kolegi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje różne zwroty do adresata • dzieli tekst na akapity • redaguje list do określonego adresata na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący list
15–16. Do czego służy rzeczownik i przez co się odmienia?	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj rzeczownika • odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przypadek i liczbę danego rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności, np. <i>pomarańcza, kontrola, kafelek</i> • poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności, a w przypadku wątpliwości korzysta ze słownika
17. Dlaczego pani Słowikowa płakała?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • dzieli wiersz na wersy, strofy, • wskazuje rymy, epitety • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, rym • wygłasza z pamięci wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wypisuje z wiersza przykłady rymów • określa 2–3 cechy bohaterów wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterów wiersza • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu • proponuje własne epitety • deklamuje wiersz, 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • przedstawia własne propozycje nazw oryginalnych dań

			<p>przedstawionej w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<p>odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej</p>	
<p>18. Dorośli i dzieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera • wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa <i>rytuał</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa narratora • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera • przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • sporządza notatkę o szkolnych albo rodzinnych rytuałach i wyjaśnia, czemu one służą
<p>19. „Wszystko jest poezją, każdy jest poetą”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • rozpoznaje wersy, strofy, epitety 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohaterki utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterki utworu • opowiada w ciekawy sposób o bohaterce wiersza • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poetyckie określenia dla zjawisk przyrody przedstawionych na zdjęciach

			<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wiersza epitety 		
20. Kto się czubi, ten się lubi	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki • wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa <i>anagram</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterki • przedstawia swoją opinię o bohaterce i jej zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o swoich relacjach z rodzeństwem lub przyjaciółmi • układa własne <i>anagramy</i>
21–23. Znam zasady – piszę bezbłędnie!	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> • poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -<i>ów</i>, -<i>ówka</i>, -<i>ówna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ó</i> i <i>u</i> • tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> wymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -<i>uj</i>, -<i>uje</i>, -<i>unek</i>, -<i>us</i>, -<i>usz</i>, -<i>uch</i>, -<i>ura</i>, -<i>ulec</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ó</i> niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia <i>ó</i> i <i>u</i>)
24–25. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 1.					
26. Wspólne zabawy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa kolory dominujące na obrazie • określa źródło światła • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • proponuje tematy rozmów postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • opowiada o innych sposobach spędzania wolnego czasu w gronie

				przedstawionych na obrazie	rówieśników • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
27. Na skrzydłach marzeń	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa bohatera wiersza • wyjaśnia, czym jest wers i epitet • wyjaśnia, czym jest ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera utworu • wskazuje w tekście wiersza wers i epitet • rozpoznaje w tekście ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohatera utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterze utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohatera utworu • opowiada w ciekawy sposób o bohaterze wiersza i jego marzeniach • określa nastrój utworu • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorce wiersza • wymyśla własne przykłady ożywienia
28. Pierwszy dzień w nowej szkole	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki • przedstawia sytuację, w której znalazła się 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterki • wyraża swoją opinię o bohaterce, jej sytuacji w nowej szkole i uczuciach, jakich doświadczyła • porównuje szkoły polską i szwedzką 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innego kraju

			bohaterka • przedstawia szkołę szwedzką		
29–30. Miły, grzeczny, koleżeński...	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki • wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przymiotniki w odpowiednich formach • odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika • określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika • opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników
31. Wspólna praca w grupie	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • określa narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje własne zdanie na temat pracy w grupie • pracując w grupie, ustala zasady, które powinny obowiązywać podczas wspólnego wykonywania zadań
32. Czym jest dla mnie książka?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa bohatera wiersza • wie, czym jest wers, strofa • podaje tytuł i autora swojej ulubionej książki 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera utworu • wskazuje w tekście wiersza wers i epitet • wskazuje wers, który mówi o korzyściach płynących z czytania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje wersy, które mówią o korzyściach płynących z czytania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa temat wiersza • przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelnicznych • pisze do gazetki szkolnej informacje o książce, którą warto przeczytać

		książek • przedstawia w 2–3 zdaniach swoją ulubioną książkę	książek • wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie • prezentuje swoją ulubioną książkę	• wyjaśnia sformułowania <i>książka – przyjaciółka</i> , <i>książka czeka</i> • prezentuje swoje ulubione książki	
33. Jak powstaje książka?	• wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku	• opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki	• określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek • opowiada w kilku zdaniach, jak powstaje książka	• opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka • opisuje budowę książki, posługując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki itp.)	• samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki
34–35. Widziałeś Rysia czy rysia?	• wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	• stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	• poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki • korzysta ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów radiowych i telewizyjnych, również ze spójnikami i przymkami wewnątrz tytułu • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)
36. Cudzysłów i kursywa	• wskazuje cudzysłów i kursywę • wymienia zastosowanie cudzysłowu i kursywy	• zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach	• zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzysłowach	• stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze	• poprawnie zapisuje e-mail do kolegi lub koleżanki na temat swoich ulubionych książek, filmów i programów TV • posługuje się poprawnymi formami

					rzeczownika <i> cudzysłów</i>
37. Dobry sposób na spędzanie wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • podaje nazwę formy spędzania wolnego czasu przedstawioną w wierszu • określa, czym jest wers, strofa i epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • wypowiada się na temat formy spędzania wolnego czasu przedstawionej w utworze • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę i epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o tym, co dzieje się w świecie opisanym w książkach • wskazuje w tekście wiersza epitety 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wyjaśnia, jak rozumie dwa ostatnie wersy wiersza <i>W bibliotece znajdziesz...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych • układa własne propozycje wyrazów rymujących się
38. Co znajduje się w bibliotece?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co znajduje się w księgozbiórce podręcznym • określa, czym jest katalog biblioteczny • wymienia zasady zachowania się w bibliotece 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje katalogów bibliotecznych • przestrzega zasad zachowania się w bibliotece 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych • wybiera katalog biblioteczny odpowiedni w określonej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z katalogu bibliotecznego przy szukaniu książek i materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego i wyszukuje potrzebne książki i materiały
39. Jakie informacje odczytujesz z karty katalogowej?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy karty katalogowej • odczytuje z karty katalogowej informacje o szukanej książce 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej 	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowego • korzysta z katalogu internetowego 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z katalogu internetowego i wyszukuje potrzebne książki i materiały
40–41. Jak sporządzić notatkę?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia różne sposoby notowania • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z tekstu ważne informacje • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę w określonej formie • wybiera sposób zanotowania ważnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi • odczytuje skróty: <i>wg, nr, np., ok., m.in., r., w. i</i>

					posługuje się nimi w notatkach
42. Anioł i szkolne zabawy	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • określa, czym jest wers, rym, epitet • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i epitet • wygłasza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohaterów utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia bohaterów utworu • opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • wyjaśnia, jak rozumie komentarz anioła • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń
43. Szkolne nieporozumienia	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • definiuje pojęcie narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera • wyjaśnia, na czym polegało nieporozumienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorce utworu • podaje przykłady innych szkolnych nieporozumień
44–45.	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze lektury i innych

Pierwsze spotkanie z lekturą „Akademia pana Kleksa”	utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	utworu • wskazuje postacie fantastyczne • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa wydarzenia i postacie fantastyczne	intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawia bohaterów utworu • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o lekturze	jego utworach • pisze opowiadanie wywołane treścią lektury • samodzielnie sporządza notatki
46. Niezwykłe lekcje w Akademii pana Kleksa	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wskazuje postacie fantastyczne	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia fantastyczne	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o lekcjach w Akademii pana Kleksa • określa 2–3 cechy pana Kleksa • określa wydarzenia, postacie i przedmioty fantastyczne • wypisuje wydarzenia fantastyczne	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy pana Kleksa • opowiada w ciekawy sposób o lekcjach w Akademii pana Kleksa • redaguje notatkę w punktach – plan dnia w Akademii pana Kleksa	• proponuje nietypowe przedmioty, których lekcje mogłyby się odbywać w szkole • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
47. Jak opisać postać?	• definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze elementy • wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci • opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i	• podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym • redaguje według wzoru opis postaci rzeczywistej	• redaguje opis postaci rzeczywistej	• stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń

	zachowanie postaci rzeczywistej				
48. Kłopoty z kolegami	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • definiuje pojęcie narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora w tekście utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy Pinokia 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia Pinokia z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze lektury • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
49–50. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 2.					
51. Poznajmy się!	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie przedstawione na obrazie (stroje, mimikę) • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory • określa źródło światła • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • nazywa emocje, które mogą odczuwać chłopcy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • proponuje, o czym mogą myśleć bohaterowie przedstawieni na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
52. Myślę, więc jestem	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, rym 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • przedstawia myśli osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa kilka cech osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazuje w tekście wiersza porównania i 	<ul style="list-style-type: none"> • wymyśla własne przykłady porównań • rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest porównanie 	<p>mówiącej w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i porównanie 	<p>mówiącej w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada w 2–3 zdaniach o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach i marzeniach • wskazuje w tekście porównania 	<p>określa ich funkcję</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach, planach i marzeniach 	intersemiotyczny)
<p>53–54. Co jest potrzebne dzieciom?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia 2–3 życzenia dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia życzenia dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy Macjusia • określa 2–3 cechy dzieci • ocenia postulaty dzieci • sporządza notatkę w formie tabeli na temat potrzeb dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ocenia ich zachowanie • proponuje własny postulat na sejm dziecięcy • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze lektury • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury • wyszukuje w internecie informacje o prawach dziecka i sporządza na ten temat notatkę
<p>55. Jaką cechę ośmiesza poeta?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, epitet • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet • wygłasza wiersz z 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa nastrój wiersza • wymienia kilka cech osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa osobę mówiącą w wierszu • określa cechy osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>chwalemiem</i> a <i>przechwalaniem</i> • wyjaśnia, jakimi osiągnięciami, wiedzą i umiejętnościami warto się

		pamięci	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu 	chwalić
56–58. Prawie wszystko o czasowniku	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czasowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określa bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia czasowniki przez liczby i osoby • odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • rozpoznaje bezokolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje czasowniki w odpowiednich formach • określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika • odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach • tworzy poprawne formy trudnych czasowników • określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika • używa bezokoliczników w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszcz</i>
59–60. Pisałem, piszę, będę pisał?	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • określa rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasownika w czasie przeszłym 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje • określa rodzaj czasownika w czasie przeszłym w liczbie pojedynczej i mnogiej • wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej • odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym • stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników

<p>61–62. Pierwsze spotkanie z lekturą „Mikołajek”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wyszukuje w lekturze określone informacje • wyraża w 2–3 zdaniach swoją opinię o lekturze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawia bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • wyszukuje w lekturze określone informacje i sporządza z nich notatki • wyraża swoją opinię o lekturze 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorach lektury • redaguje twórcze opowiadanie związane z treścią utworu, np. o zabawnej historii, która wydarzyła się w szkole
<p>63. Ludeczka da się lubić?!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • podaje nazwę opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia charakterystyczne cechy opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa 2–3 cechy bohaterki utworu • porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wskazuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się w sposób wyczerpujący na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

			doświadczenia bohaterów z własnymi <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania 	charakterystyczne cechy opowiadania	
64. Dobry sposób na przezwiska	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno określa, czym jest podmiot liryczny w wierszu określa, czym jest wers i strofa wyjaśnia, czym jest wyraz bliskoznaczny 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wers i strofę wskazuje wyrazy bliskoznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa nastrój wiersza określa osobę mówiącą w wierszu wymienia kilka cech bohaterki wiersza opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu dobiera wyrazy bliskoznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>przezwiskiem</i> a <i>przydomkiem</i> pracując w grupie, wymyśla ciekawe i zabawne przydomki odnoszące się do zalet oraz mocnych stron kolegów i koleżanek
65. Jak korzystać ze słownika wyrazów bliskoznacznych?	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe korzysta ze słownika synonimów 	<ul style="list-style-type: none"> trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne podjmuje próby korzystania z internetowych wersji słownika 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów
66. Nie wszyscy muszą być jednakowi	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze określa, czym jest opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście i wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>Nie wszyscy muszą być jednakowi</i>

		<p>utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia charakterystyczne cechy opowiadania 	<p>głównego bohatera utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania 	<p>utworu i ich relacje</p> <ul style="list-style-type: none"> wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania 	
<p>67–69. Każdy z nas potrafi zrozumieć zasady ortografii!</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -<i>arz</i>, -<i>erz</i>, -<i>mistrz</i>, -<i>mierz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> poprawnie zapisuje wyrazy z <i>ż</i> po <i>l</i>, <i>ł</i>, <i>r</i>, <i>n</i> 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> wymiennym korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni <i>rz</i> po spółgłoskach poprawnie zapisuje wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>rz</i> i <i>ż</i>) samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
<p>70–72. Niezwykle cenne stare tenisówki</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu i ich relacje wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje magiczne tenisówki Percy’ego i wyjaśnia, na czym polegała ich moc

73–74. Jak opisać przedmiot?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu redaguje według wzoru opis przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje opis przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję wydziała akapity 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis przedmiotu, unikając powtórzeń
75. Kto może zostać wielkim człowiekiem?	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno definiuje podmiot liryczny określa, czym jest wers i rym wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy wskazuje adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia 2–3 cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka wyjaśnia pisownię wielką literą wyrazu <i>Wielkość</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorce wiersza wyjaśnia pisemnie, jak rozumie słowa <i>Nie wiadomo wcale, jak się Wielkość w życiu rozpoczyna</i> samodzielnie przygotowuje informacje o osobie, która zasługuje na miano <i>wielkiego człowieka</i>
76–77. Podsumowanie wiadomości do rozdziału 3.					
78. Wiosenny pejzaż	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolory znajdujące się na obrazie określa czas i miejsce przedstawione na obrazie wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia elementy pejzażu przedstawione na obrazie określa czas i miejsce przedstawione na obrazie odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury 	<ul style="list-style-type: none"> określa dominujące na obrazie kolory określa źródło światła i ruch opisuje elementy pejzażu przedstawionego na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pierwszy i drugi plan obrazu wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

<p>79. Co łączy Polaków?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • wskazuje wers, strofy i rymy • określa pojęcie adresata utworu • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu • wygłasza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, jak rozumie słowo <i>patriotyzm</i> • określa nastrój utworu • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)
<p>80–81. Najważniejsza pieśń Polaków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza tekst hymnu z pamięci • przyjmuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu • wymienia uroczystości i sytuacje, w czasie których śpiewany jest hymn państwowy • określa, czym jest rytm 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje adresata utworu • wskazuje podmiot liryczny w utworze • wskazuje w tekście wersy, strofy, rymy • odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny w utworze • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa uczucia, jakie wyraża utwór, i wskazuje odpowiednie cytaty • określa nastrój utworu • wyjaśnia, na czym polega rytm utworu • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego • wyjaśnia, kim byli: Jan Henryk Dąbrowski, Stefan Czarniecki, Napoleon Bonaparte
<p>82–83. Poetycki zachwyt nad polskim niebem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór głośno • określa, czym jest liryczny • wskazuje wers i rymy • definiuje adresata utworu • odtwarza fragment utworu z pamięci • określa, czym jest porównanie i ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy • wskazuje porównanie i ożywienie • wygłasza z pamięci fragment utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wskazuje porównania i ożywienia 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych dziś • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyjaśnia występujące w 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • układa porównania opisujące inne zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę

			<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę w formie tabeli o przedstawionych w utworze chmurach, wypisując przymiotniki i czasowniki • wygłasza z pamięci fragment utworu w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<p>utworze porównania i ożywienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, dlaczego według tytułowego bohatera ojczyzna niebo jest piękniejsze od włoskiego • deklamuje fragment utworu, odpowiednio modulując głos i oddając jego nastrój 	
<p>84. Jaką funkcję pełni przysłówki?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przysłówki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje przysłówki w tekście • rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od przymiotników • posługuje się przysłówkami w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie przysłówków w zdaniu • dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków
<p>85. Tajemnicze życzenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze, zachowując chronologię • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wyjaśnia morał płynący z opowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o księciu Popielu i sporządza notatkę na jego temat • wyjaśnia, na czym polegał obrzęd <i>postrzyżyn</i> u Słowian

<p>86. „Tutaj się osiedlimy...”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o godle Polski i sporządza na jego temat notatkę • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o herbie miejscowości, w której mieszka
<p>87–88. Nie lubię niemiłych niespodzianek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
<p>89. Legenda o Juracie, bursztynie i sztormie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka • w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka

	<p>postacie realistyczne i fantastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest legenda 	<p>czas wydarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, pisze opowiadanie o legendarnych wydarzeniach, unikając powtórzeń • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pochodzeniu bursztynu
<p>90. Jak napisać plan wydarzeń?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń • przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy • stosuje odpowiedni układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń
<p>91. Fantazja czarnoksiężnika z Krakowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • wymienia jedno miejsce realistyczne występujące w legendzie • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wymienia dwa miejsca realistyczne występujące w legendzie • określa wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wymienia trzy miejsca realistyczne występujące w legendzie: rynek w Krakowie, kopalnie srebra w Olkusz, Maczugę Herkulesa koło Pieskowej Skały • określa cechy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie powiedzeń: <i>Co nagle, to po diable; Jak się człowiek śpieszy, to się diabeł cieszy</i> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń

		<p>i fantastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia charakterystyczne cechy legendy 	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy 	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy 	
<p>92–93. Co się zdarzyło w karczmie Rzym?</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno definiuje wers, strofę i rym wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne odtwarza fragment wiersza z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno, wyraźnie wymienia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy wygłasza z pamięci fragment wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat utworu prezentuje bohaterów utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy pana Twardowskiego wygłasza z pamięci fragment wiersza w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu i ich relacje wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu deklamuje fragment wiersza, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o panu Twardowskim 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorze utworu porównuje legendę o panu Twardowskim z utworem Adama Mickiewicza <i>Pani Twardowska</i>
<p>94. Niezwykłe spotkanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione 	<ul style="list-style-type: none"> czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w bibliotece lub internecie legendę o Złotej Kaczce opowiada legendę o Złotej Kaczce

	<p>w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne 	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy Złotego Kaczora 	<p>przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa cechy Złotego Kaczora, uwzględniając jego sposób mówienia • wyraża swoją opinię o Złotym Kaczorze i jego zachowaniu 	
<p>95. Teatralne czary</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • definiuje podmiot liryczny w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego • wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze
<p>96. Kto pracuje w teatrze?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby tworzące spektakl teatralny 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę • przedstawia 2–3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem • opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem • opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem • przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych

<p>97–98. Przygotowujemy inscenizację „Legendy o warszawskim Bazyliisku”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest dramat • zapisuje plan ramowy wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wskazuje tekst główny i tekst poboczny • redaguje plan ramowy wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • opisuje w 2–3 zdaniach Bazyliiska • określa cechy dramatu • rozwija plan ramowy wydarzeń w plan szczegółowy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • opisuje Bazyliiska • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny) • redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia „Legenda o warszawskim Bazyliisku”
<p>99–100. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 4.</p>					
<p>101. Ruszamy w podróż do baśniowej krainy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje umieszczone na obrazie przedmioty oraz postacie realistyczne i fantastyczne • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału
<p>102–103. Dobroć nagrodzona</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu

	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest baśń • zapisuje ramowy plan wydarzeń 	<p>uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni • redaguje ramowy plan wydarzeń 	<p>intonację</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia morał płynący z baśni o Kopciuszku 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny popularności baśni o Kopciuszku
<p>104. „Nie pomoże dobra wróżka...”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia tekst główny i poboczny 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje dialog i monolog • wskazuje elementy plakatu teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • odczytuje humorystyczny charakter utworu • odczytuje informacje z plakatu teatralnego • określa cechy dramatu (podział na akty i sceny) 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • przedstawia morał płynący z przedstawienia • planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy, rekwizyty do 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację <i>Kopciuszka</i>

				przedstawienia • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny, podział na akty i sceny)	
105. Jak napisać zaproszenie?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze elementy zaproszenia redaguje zaproszenie w sposób ustny 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje zaproszenie według wzoru poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje zaproszenie stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje pisemnie zaproszenie, uwzględniając konieczne elementy w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje zaproszenie i nadaje mu ciekawą formę graficzną
106. Jaką funkcję pełni przyimek?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyimki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje przyimki w tekście wskazuje wyrażenia przyimkowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrażenia przyimkowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie przyimków w zdaniu rozdziela wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych
107. W świecie baśni	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły znanych baśni rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni wymienia najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada swoją ulubioną baśń opisuje magiczny przedmiot i jego właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault opisuje magiczne przedmioty i ich właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault i ich twórczość opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń redaguje opis magicznego przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”
108. Wędrowka pełna przygód	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorach utworu rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk

	<p>wydarzenia przedstawione w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest baśń 	<p>czas wydarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<p>zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<p>sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni 	<p>kamishibai</p>
<p>109. Jaką funkcję pełni spójnik?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje spójniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje spójniki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie spójników w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
<p>110. Wielkie problemy z małym przecinkiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
<p>111–112. Checiwość nie popłaca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • nazywa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • nazywa baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

		baśni		utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia morał płynący z baśni o rybaku i złotej rybce 	
113–114. Jak napisać opowiadanie?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części • opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń • redaguje opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • redaguje początek opowiadania na podany temat • redaguje opowiadanie zgodnie z planem 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie twórcze • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń
115. Dobroć nagrodzona	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • redaguje opowiadanie, którego bohaterem jest postać z baśni

				<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pouczenie wpływające z baśni o szewczyku 	
116–117. Ucieczka z krainy baśni	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • rozpoznaje elementy rytmizujące utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, redaguje baśń
118–120. Praktyka czyni mistrza	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • zapisuje poprawnie wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> wymieniającym się na <i>g</i>, <i>z</i>, <i>ż</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością

					121 ortograficzną
121–122. Powtórzenie wiadomości z rozdziału 5.					
123. Co jest ważne w życiu?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolory znajdujące się na obrazie nazywa postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postacie przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określa dominujące na obrazie kolory opisuje sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie wyjaśnia, o czym może myśleć bohaterka obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
124. Magiczne słowa	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno nazywa zwroty grzecznościowe 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho posługuje się zwrotami grzecznościowymi 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie poznając nową osobę, przedstawia się w kilku zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo wyjaśnia, jak rozumie sformułowanie <i>słowa stanowią klucz do ludzi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bon ton, taktowny, kindersztuba, savoir-vivre</i>
125. Zabawa na łące	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno definiuje podmiot liryczny określa, czym jest wers, rym wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorze wiersza
126. Jak przygotować podziękowanie?	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest forma podziękowania i wymienia jego najważniejsze elementy redaguje ustne podziękowanie w określonej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje podziękowanie według wzoru poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje podziękowanie stosuje zwroty grzecznościowe 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje podziękowanie

				graficzny	
127. Gdy ludzie się różnią...	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego
128. Mogę przeciwstawić się przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, ustala zasady, których przestrzeganie sprawi, że każdy będzie się czuł w szkole bezpiecznie

<p>129. Jak rozwiązywać konflikty?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje postacie oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa postacie oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne • pracując w grupie, redaguje podziękowanie w imieniu Ikukiego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • pisze samodzielnie podziękowanie w imieniu Ikukiego 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów
<p>130. Jak Karol Lew przeżywał stratę brata?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • nazywa uczucia: <i>smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • używa 2–3 nazw uczuć w notatce 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • używa w notatce nazw uczuć: <i>smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorce utworu • samodzielnie, poprawnie pod względem językowym i ortograficznym, opisuje fantastyczną krainę Nangijalę

<p>131. Jak zapisać rozmowę?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dialog w tekście literackim 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi rozmowy na zadany temat • dobiera synonimy do czasowników: <i>powiedzieć, mówić</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dialog na określony temat • poprawnie zapisuje rozmowę 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje dialog, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
<p>132. W Polsce polkę tańczy Polka, czyli o pisowni wielką i małą literą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów • wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów • stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia małą i wielką literą)
<p>133. Lubię czytać komiksy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada treść komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami
<p>134. Jak kot stał się lekarstwem na nerwy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wskazuje bohatera utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohatera utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera

				<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co oznacza określenie <i>praktyczny</i> • przedstawia swoje sposoby radzenia sobie ze stresem 	
135. Jak rozpoznać orzeczenie i podmiot?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy głównych części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności • wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje główne części zdania w tekście 	
136–137. Czym różni się zdanie od równoważnika zdania?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie od równoważnika zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca równoważniki zdania w zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania w równoważniki zdania 	
138. Rozwiązujemy problemy z przecinkiem	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu • stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe, stawiając przecinek przed spójnikami: <i>ale, lecz, czyli, bo, więc, a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
139–140. Powtórzenie wiadomości z rozdziału 6.					
141. Gdybym znalazł się w takim miejscu...	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • nazywa postaci i elementy występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postaci i elementy przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła, ruch • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • opisuje sposób przedstawienia zjawisk przyrody: wiatru, chmur, deszczu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • układa krótkie opowiadanie o

				<ul style="list-style-type: none"> • opisuje umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne 	wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
142–143. Pragnienia a potrzeby	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
144. Zatopić się w marzeniach	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • definiuje wersy i rymy • wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera wiersza • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wyjaśnia, dlaczego poeta nazywa bohatera marzycielem • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze wiersza • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi • wypowiada się na temat swoich marzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego • używa zwrotów: <i>zatopić się w marzeniach</i>, <i>uciekać w świat marzeń</i>, <i>marzyć na jawie</i>

145. Zaginął pies! Jak napisać ogłoszenie?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest ogłoszenie i wymienia jego najważniejsze elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie • pisze krótko, zwięźle i konkretnie • podaje informacje kontaktowe 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pisemnie ogłoszenie, uwzględniając jego konieczne elementy • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje ogłoszenie
146. Kiedy marzenia się spełniają?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór głośno • definiuje pojęcie podmiotu lirycznego i adresata utworu • określa, czym jest wers, rym, refren 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny • wskazuje w tekście wersy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu • wskazuje w utworze refren 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wyszukuje w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyszukuje w tekście rady, jakich udziela osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada pisemnie na pytania zawarte w piosence: <i>Dokąd biegną sny, gdy mija noc? Gdzie czekają, aż je znajdzie ktoś?</i>
147. Marzenia się spełniają	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów tekstu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa temat artykułu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w tekście artykułu • korzystając z podanego słownictwa, redaguje wypowiedź pisemną na temat przedstawiony w artykule 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje i opowiada o działalności Fundacji Mam Marzenie • zbiera informacje i sporządza notatkę do gazetki szkolnej na temat: „Wolontariat w naszej szkole”

<p>148–149. Ciekawe pomysły</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach, ich zachowaniu i prezentowanych pomysłach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o wynalazku, który miał szczególne znaczenie dla ludzi, oraz przygotowuje na ten temat notatkę
<p>150. Spotkanie z lekturą „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohaterów komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze komiksu • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury
<p>151. Marzenie o lataniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • układa ramowy plan wydarzeń • wskazuje charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach • układa szczegółowy plan 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje własny komiks o zabawnym wydarzeniu

			komiksu	wydarzeń	
152. Lubię czytać komiksy	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów • podaje tytuł swojego ulubionego komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najbardziej znanych bohaterów komiksów • przedstawia w 2–3 zdaniach swój ulubiony komiks • wymienia najbardziej znanych autorów komiksów • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa początki sztuki komiksowej w Polsce • przedstawia najbardziej znanych autorów komiksów • przedstawia swój ulubiony komiks • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • notuje w dowolnej formie najważniejsze informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie • prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów • prezentuje ulubiony komiks • określa charakterystyczne cechy komiksu • sporządza notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pierwszych polskich komiksach
153. Od marynarzy do rycerzy	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • notuje rady dla początkujących twórców komiksów 	<ul style="list-style-type: none"> • układa pytania do wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pisemnie, jak rozumie ostatnie dwa zdania wypowiedzi Janusza Christy
154. Jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego?	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania złożone ze zdań pojedynczych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w zdanie złożone 	
155. Czym różni się zdanie nierozwinięte od zdania rozwiniętego?	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje zdania pojedyncze rozwinięte 	
156. Przecinek w zdaniu złożonym	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienia spójniki, 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	przed którymi nie należy stawiać przecinka				
157. Marzę, by w przyszłości być...	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohatera komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • przedstawia bohatera komiksu i jego marzenia • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa 2–3 cechy bohatera komiksu • przedstawia marzenia bohatera komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohatera komiksu • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach • wypowiada się na temat własnych marzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dowcipny sposób na kilku rysunkach swoje marzenia • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze zatytułowane „Gdybym został Supermanem...”
158–159. Wakacje tuż, tuż...	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • opisuje pejzaż i ukazane na obrazie postacie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie

Opracowała: Lidia Banczerz

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start! klasa 5

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Lidii Bancierz, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 5. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Szukam przyjaciela na dobre i na złe	<ul style="list-style-type: none"> wymienić kolory występujące na obrazie wskazać postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować postacie przedstawione na obrazie określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określić kolory dominujące na obrazie opisać sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu opisać pierwszy i drugi plan obrazu wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
3. Czy kumpel to już przyjaciel?	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz głośno wymienić bohaterów wiersza zdefiniować wers i strofę podać wyrazy bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz głośno, wyraźnie przedstawić bohaterów utworu wskazać w tekście wiersza wers i strofę wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określić temat wiersza wskazać w tekście wiersza rymy określić 3–4 cechy bohatera utworu zastosować wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określić podmiot liryczny określić nastrój utworu wskazać w tekście wiersza porównania opisać uczucia wyrażone w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania sporządzić notatkę w formie schematu opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela

	<ul style="list-style-type: none"> • skorzystać ze słownika języka polskiego 		bliskoznaczne do słowa <i>kumpel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określić cechy bohatera utworu 	
4. Przyjaźń poddana próbie	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wskazać w tekście utworu wersy, strofy 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu • wskazać rymy w tekście utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu • stworzyć komiks 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze • podać przykłady z życia codziennego przyjaźni wystawionej na próbę • wyjaśnić, jak rozumie pojęcie <i>prawdziwa przyjaźń</i> • ułożyć w grupie <i>kodeks przyjaźni</i> • stworzyć spójne opowiadanie
5. i 6. Jak stać się prawdziwym przyjacielem?	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać miejsce wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić 2–3 cechy bohaterów utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wykorzystać w praktyce poznane słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohaterów utworu • odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • określić uczucia bohaterów • wziąć aktywny udział w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę utworu • wyjaśnić, jak rozumie słowa: <i>Wielki ciężar spadł mu z serca</i>
7. i 8. Piszemy opowiadanie z dialogiem	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy wyróżniające opowiadanie • komponować początek opowiadania • podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości • ułożyć prosty plan wydarzeń • zredagować proste opowiadanie twórcze • wprowadzić do 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie twórcze • zredagować opowiadanie zgodnie z planem • wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję • w wypowiedzi pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń

	<ul style="list-style-type: none"> • podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu 	<p>opowiadania dialog</p> <ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów 	<p>zastosować trójdzielną kompozycję</p> <ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity 		
9. O głoskach, literach i sylabach	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić głoskę od litery • odróżnić literę od sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić samogłoskę od spółgłoski • określić liczbę głosek w wyrazie • dzielić wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać spółgłoski i samogłoski • określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski • samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
10. Odróżniam głoski miękkie od twardych	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby • zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych • wskazać spółgłoski miękkie i twarde 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić spółgłoski miękkie od twardych • zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> • określić spółgłoski miękkie i twarde • poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde • wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
11. Z miłości do zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • skorzystać ze słownika języka polskiego, aby odnaleźć potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • określić 3–4 cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić narratora w pierwszej i w drugiej części utworu • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera utworu • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • aktywnie uczestniczyć w rozmowie 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, czyniąc narratorem zwierzę • wyrazić swój sąd na temat trafności rysunku zamieszczonego na okładce książki • sformułować wypowiedź argumentacyjną

<p>12. i 13. Co znajdziemy w encyklopedii?</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać tekst informacyjny wskazać elementy hasła encyklopedycznego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego określić elementy hasła encyklopedycznego odczytać skróty stosowane w encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> określić cechy tekstu informacyjnego określić, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie zapisać pozyskane informacje na różne sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej
<p>14. i 15. Dlaczego warto pomagać innym?</p>	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno wymienić bohaterów utworu określić 2–3 cechy bohatera wymienić wydarzenia przedstawione w utworze skorzystać ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho rozpoznać opowiadanie przedstawić bohaterów utworu sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń odróżniać pytania otwarte i zamknięte 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, wyraźnie i cicho określić narratora określić czas wydarzeń opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohatera zredagować plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację określić charakterystyczne cechy opowiadania ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu porównać doświadczenia bohatera z własnymi formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady działań wolontariuszy sformułować argumenty przemawiające za tym, że warto pomagać przedstawić pomysły na ciekawe i pożyteczne spędzenie wolnego czasu
<p>16. Kim jesteśmy w internecie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno wymienić bohaterów utworu określić 2–3 cechy bohatera wymienić wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho rozpoznać opowiadanie przedstawić bohaterów utworu sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, wyraźnie i cicho określić narratora określić miejsce i czas wydarzeń opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację określić charakterystyczne cechy opowiadania ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze wyrazić swój sąd o 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając ze słownika, wyjaśnić znaczenie słów: <i>pozer, szpan, trendy</i> przedstawić pomysły na ciekawe spędzenie wolnego czasu bez komputera i smartfona

			<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z jakiego powodu bohater w e-mailach podaje się za inną osobę 	<p>bohaterze i jego zachowaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • zredagować rady dla osoby, która udaje kogoś innego • analizować ilustrację do tekstu 	
17. Porozmawiasz ze mną?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie • wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu • podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie • zredagować SMS-a do kolegi • wypowiedzieć się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi 	<ul style="list-style-type: none"> • podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie • wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu • zredagować SMS-a do nauczyciela • wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów 	<ul style="list-style-type: none"> • określić udogodnienia i zagrożenia wynikające z komunikowania się w internecie • włączyć się do dyskusji na forum • sformułować zasady właściwego zachowania się w internecie • podać różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie słów: <i>hejter, trollowanie</i> • zredagować komentarz do podanego posta • pracując w grupie, przygotować w formie makiety projekt klasowej strony internetowej
18. Jak napisać e-mail?	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego • wymienić zasady pisania listów elektronicznych • podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować e-maila do kolegi • stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zredagować e-maila do kolegi • zapisać adres e-mailowy • stosować zasady pisania listów elektronicznych • określić temat wiadomości • stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne • informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać adres e-mailowy • trafnie określić temat wiadomości • stosować poprawne zwroty do adresata • stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe • informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • pisać poprawnie pod względem językowym, 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji

			odpowiedniej formie • podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową	ortograficznym i interpunkcyjnym	
19. Czasownik we własnej osobie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać czasowniki wśród innych części mowy • wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określać osobę i liczbę czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • określać rodzaj czasownika • odmieniać czasowniki przez liczby i osoby • stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach • rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika • stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym • określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego • samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika
20. Wskazuję formy osobowe i nieosobowe czasownika	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać bezokoliczniki • wskazać czasowniki w formie osobowej • uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej • wskazać nieosobowe formy czasownika • przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych • zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować przepis, używając bezokoliczników • wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika • zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika • zredagować tekst, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>

<p>21. Poprawnie stosuję czasowniki w różnych trybach</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić tryby czasownika odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym 	<ul style="list-style-type: none"> określić tryb czasownika występującego w zdaniu układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego wskazać intencję wypowiedzi
<p>22. Piszemy poprawnie wyrazy z cząstką <i>by</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym wymienić zasady zapisywania cząstki <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej i bezokolicznikami poprawnie zapisać cząstkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika wymienić zasady zapisywania cząstki <i>by</i> ze spójnikami zastosować zasady zapisywania cząstki <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami 	<ul style="list-style-type: none"> stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z cząstką <i>by</i> i poprawnie je zapisywać poprawnie zapisywać cząstkę <i>by</i> ze spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie zapisać cząstkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię cząstki <i>by</i>
<p>23. Wikipedia od kuchni</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać tekst informacyjny czytać głośno tekst informacyjny wskazać w tekście informacje na temat Wikipedii 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego czytać głośno i cicho wynotowywać najważniejsze informacje 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić, czym jest Wikipedia określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią wyszukać określone hasła w Wikipedii 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać określone informacje w Wikipedii sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii wyjaśnić, dlaczego warto 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać w internecie informacje, jakie kryteria musi spełniać tekst oznaczony jako <i>Artykuł na medal</i> samodzielnie korzystać z Wikipedii

			<ul style="list-style-type: none"> • sporządzić notatkę na temat Wikipedii 	korzystać z Wikipedii i uzasadnić swoje zdanie	
26. Powiedz mi, co czujesz	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kolory dominujące na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • wymienić elementy pejzażu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu • opisać pierwszy i drugi plan obrazu • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
27. Mój klucz do szczęścia	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór głośno • określić podmiot liryczny • wskazać wersy, epitety • wskazać porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać porównanie • rozpoznać w tekście epitety i wyjaśnić ich funkcję • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wymienić uczucia, jakie wyraża utwór • wyszukać w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście porównania i wyjaśnić ich funkcję • wskazać wartości w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze wiersza • wymyślić własne przykłady porównań • wyjaśnić, jak rozumie sformułowanie <i>klucz do szczęścia</i>
28. Nie mówię tego dosłownie	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór głośno • zdefiniować podmiot liryczny • wskazać wersy, strofy, rymy • zdefiniować przenośnie • odtworzyć wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy, rymy • odczytać znaczenie przenośnych zestawień słów • wygłosić wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • stosować przenośne zestawienia słów w zdaniach • wygłosić wiersz z pamięci w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście przenośnie i wyjaśnić ich funkcję • deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze • wymyślić własne przenośnie • opisać w przenośny sposób przedmioty, obrazy
29. Nazywam uczucia i opisuję	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić określone emocje za pomocą mimiki

<p>ich przejawy</p>	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić 2 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wyjaśnić znaczenie powiedzenia <i>czuć do kogoś miętę</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić narratora • określić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera • wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych 	<p>intonację</p> <ul style="list-style-type: none"> • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyrazić swój sąd o bohaterze utworu i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i zastosować je w zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać uczucia na podstawie obserwacji lub opisu zachowania • odróżnić stopień intensywności określonych emocji
<p>30. i 31. Piszemy sprawozdanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia • podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia • stworzyć plan sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych • zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem • skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity • wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
<p>32. Co dwie kropki, to nie jedna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać dwukropek w tekście • wymienić zastosowanie dwukropka 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować dwukropek przed wyliczaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu • stosować dwukropek przed wprowadzaniem cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować dwukropek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek
<p>33. Zdobywamy szczyty wrażliwości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiedzieć ciekawie o 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić własne zdanie na temat tego, dlaczego trudno jest rozmawiać o śmierci

	najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • nazywać emocje bohaterki	wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wziąć czynny udział w rozmowie	• porównać doświadczenia bohaterki z własnymi
34. Emocje w słowach	• wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia • tworzyć zdrobnienia • wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy	• wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne • tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika	• odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów • stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia	• odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych	• zredagować kilkudzaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia
35., 36. i 37. Rzeczownik bez tajemnic	• wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika • zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite • przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odmieniać rzeczowniki zakończone na <i>-um</i>	• określać rodzaj rzeczownika • odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki • wskazywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej	• stosować rzeczowniki w odpowiednich formach • określić rzeczowniki własne i pospolite • przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	• określać przypadek i liczbę danego rzeczownika • odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych • poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie	• rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika • samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne • opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie
38. Kłopoty z dorosłymi	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiadać ciekawie o wydarzeniach	• wyrazić swój sąd na temat postępowania dorosłych wobec dzieci • zredagować list prywatny, w którym wyrazi określone

	wydarzenia przedstawione w utworze	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	przedstawionych w utworze <ul style="list-style-type: none"> • określić 2–3 cechy głównych bohaterów utworu • nazwać emocje bohaterów 	przedstawionych w utworze <ul style="list-style-type: none"> • określić cechy bohaterów • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi 	emocje <ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie twórcze
39. Jak pokonać złość?	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać adresata utworu • określić 2 cechy bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz tak, aby oddać emocje bohatera, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić sposoby radzenia sobie ze złością bohatera wiersza • wyjaśnić sens sformułowań o znaczeniu przenośnym i poprawnie je zastosować 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrecytować wiersz • zaprezentować własne sposoby radzenia sobie ze złością
40. i 41. Piszemy poprawnie ξ lub η w zakończeniu wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady pisowni ξ i η w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisywać ξ w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym • poprawnie zapisywać η w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisywać ξ w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego • poprawnie zapisywać η w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać ξ w nazwach istot niedorosłych • poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów teraźniejszego i przyszłego czasowników: <i>wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisywać ξ i η w zakończeniach wyrazów
42. Z jakich elementów jest zbudowany wyraz odmienny?	<ul style="list-style-type: none"> • odróżniać części mowy odmienne od nieodmiennych • odmieniać rzeczownik przez przypadki • oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznaczać końcówkę zerową • wskazywać tematy oboczne • określać oboczności 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zaznaczać końcówkę zerową • samodzielnie wskazywać tematy oboczne • samodzielnie określać oboczności 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając ze słownika języka polskiego, samodzielnie ustalić rzeczowniki, które w dopełniaczu mają dwie poprawne formy
43. Uczymy się	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • recytować głośno, 	<ul style="list-style-type: none"> • recytować w odpowiednim 	<ul style="list-style-type: none"> • wygłaszać tekst z 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie przygotować

pięknie recytować teksty	<p>dobrej recytacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • recytować tekst opanowany pamięciowo 	<p>wyraźnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizować tekst przygotowany do recytacji • wyraźnie wymawiać grupy spółgłoskowe i zakończenia wyrazów 	<p>tempie</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowywać oddech do recytowanego tekstu 	<p>odpowiednim napięciem emocjonalnym</p>	<p>piękną recytacją wybranego utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wziąć udział w konkursie recytatorskim
44. i 45. W zalewie reklam	<ul style="list-style-type: none"> • czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem • odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów • przedstawić znaczenie słowa <i>reklama</i> • podać przykłady reklam 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić problem przedstawiony w tekście • wyjaśnić pochodzenie słowa <i>reklama</i> • podać cechy hasła reklamowego 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie 	<ul style="list-style-type: none"> • układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> • opracować reklamę ulubionego przedmiotu
48. Wpływ obecności ludzi na nasze działania	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić dominujące na obrazie kolory • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • opisać w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci • nazwać 2–3 emocje wyrażone przez postacie ukazane na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kolory dominujące na obrazie • opisać gesty i mimikę przedstawionych postaci • określić emocje wyrażone przez bohaterów • nadać inny tytuł obrazowi 	<ul style="list-style-type: none"> • określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź • wypowiedzieć własne zdanie na temat zachowania postaci przedstawionych na obrazie • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
49. Chłopięcy świat	<ul style="list-style-type: none"> • skorzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa • skorzystać z różnych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce 	<ul style="list-style-type: none"> • zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury • wnioskować na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie realizować projekt

<p>50. W świecie chłopców z Placu Broni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić głównych bohaterów i krótko ich charakteryzuje • opisać miejsce zabaw chłopców i czynności, którymi się zajmowali 	<ul style="list-style-type: none"> • podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
<p>47. Jedni rozkazują, drudzy słuchają i wykonują</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów występujących we fragmencie utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych we fragmencie w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów występujących we fragmencie utworu • określić kilka cech głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych we fragmencie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterów głównych i drugoplanowych we fragmencie utworu • ciekawie opowiedzieć o przedstawionych wydarzeniach • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić wątek główny i wątki poboczne utworu • zidentyfikować utwór jako powieść 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: <i>wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi</i> • wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
<p>52. Przyjaciele i wrogowie – chłopcy z Placu Broni i czerwone koszule</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul • opisać przebieg bitwy o Plac Broni 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać chłopca, którego uważa za najważniejszą postać w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić sposoby walki z przeciwnikami akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemezcza 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemezcza • uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści

53. Okropna zdrada – o Gerebie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy charakteru Gereba 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu 	<ul style="list-style-type: none"> podać powody, które skłoniły Deza do powrotu do drużyny chłopców z Placu Broni wziąć udział w dyskusji na dany temat 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić postępowanie Gereba formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
54. Niepozorny bohater – Nemecek	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym Erno Nemecek wyróżniał się spośród rówieśników wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość 	<ul style="list-style-type: none"> określić sposób traktowania Nemecka przez Bokę 	<ul style="list-style-type: none"> wytłumaczyć, co Nemecek chciał udowodnić chłopcom 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemecka wpłynęło na postawę innych chłopców opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować opinię o książce i ją uzasadnia
55. Autorytet czy idol?	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno zdefiniować autorytet wyjaśnić, kim jest idol zredagować 1–2 zdania notatki 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho odróżnić autorytet od idola zredagować prostą notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem tekst publicystyczny czytać głośno, wyraźnie i cicho podać przykłady autorytetów zredagować notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację wyjaśnić, kto jest autorytetem i uzasadnić swój wybór zredagować notatkę w określonej formie wypowiada się na temat roli autorytetów w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować plakat przedstawiający znaną osobę wyjaśnić znaczenie słów: <i>kultura masowa, popkultura, fascynacja</i>
56. Kto jest pierwszym wzorem dla dziecka?	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać utwór głośno określić podmiot liryczny w utworze wskazać bohaterkę utworu wskazać w tekście wiersza epitet 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz głośno, wyraźnie przedstawić podmiot liryczny w wierszu wskazać adresata utworu określić 2 cechy bohaterki utworu wskazać w tekście wiersza epitety i porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określić temat wiersza scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu określić adresata utworu określić cechy bohaterki utworu wskazać w tekście wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać wiersz tak, aby oddać wyrażone emocje, stosując odpowiednie tempo i intonację przedstawić bohaterkę utworu określić funkcję epitetów i porównań w wierszu wypowiedzieć się na temat uczuć przedstawionych w 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować informacje o autorze wiersza wymyślić własne przykłady epitetów narysować ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) wyjaśnić, jak rozumie ostatnie dwa wersy wiersza

			porównania	wierszu	
57. Wiersz o pewnym czarodzieju	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu • wskazać w wierszu wersy, strofy, rymy • wskazać w tekście wiersza epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • określić 2–3 cechy bohatera utworu • wskazać w tekście wiersza porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu • wskazać przenośnię 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję środków stylistycznych • wyjaśnić, jak rozumie porównanie ojca do czarodzieja • określić nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze wiersza
58. Droga Lewego do sławy	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • nazwać bohatera tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować dedykację 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera tekstu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście • wyjaśnić tekst dedykacji 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera tekstu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określić funkcję dedykacji • przedstawić funkcję wyrazów zdrobniałych 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohatera • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać w internecie informacje o Robercie Lewandowskim i sporządzić na ten temat notatkę
59. i 60. Zasady pisania tekstów publicystycznych	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wskazać bohaterów tekstu • zdefiniować tekst publicystyczny • wymienić swoje zainteresowania 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów tekstu • wskazać tekst publicystyczny • przedstawić w 2–3 zdaniach swoje zainteresowania 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić cechy bohaterów tekstu • odróżnić tekst publicystyczny od tekstu literackiego • przedstawić swoje 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić cechy tekstu publicystycznego • ciekawie zaprezentować 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube

			zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	
61. O przymiotniku słów parę	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przymiotniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki 	<ul style="list-style-type: none"> określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej zastosować przymiotnik w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na <i>-cy, -dzy, -czy, -ży</i> w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
62. i 63. Wyższy i najwyższy – o stopniowaniu przymiotników	<ul style="list-style-type: none"> wymienić stopnie przymiotnika rozpoznać stopień przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny odróżnić stopniowanie proste od opisowego 	<ul style="list-style-type: none"> stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny stopniować przymiotniki w sposób opisowy rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniają 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
64. W jaki sposób realizować swoje marzenia?	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno wskazać bohaterkę tekstu wskazać najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście wskazać swoje ulubione postacie filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho wskazać miejsce i czas wydarzeń przedstawić bohaterkę tekstu przedstawić w 2–3 zdaniach wydarzenia przedstawić swoją ulubioną postać filmową 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, wyraźnie i cicho przedstawić miejsce i czas wydarzeń określić cechy bohaterki tekstu opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście przedstawić swoje ulubione postacie filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu ciekawie zaprezentować swoje ulubione postacie filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> opisać bohatera filmowego, którego zachowanie jest godne naśladowania i uzasadnić swoje zdanie
65. Zgłębiamy tajniki pracy filmowców	<ul style="list-style-type: none"> wymienić osoby tworzące film wskazać swój ulubiony film 	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć w kilku zdaniach swój ulubiony film poszerzyć zakres słownictwa związanego z kinematografią 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem opowiedzieć o swoim 	<ul style="list-style-type: none"> określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem wynotować twórców swojego ulubionego filmu ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych

			ulubionym filmie		
66. Co w filmie piszczy?	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wskazać bohatera w tekście • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera występującego w tekście • określić kilka cechy głównego bohatera • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o przedstawionych wydarzeniach • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • wyjaśnić, na czym polega przygotowanie oprawy dźwiękowej do filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje własne pomysły zaprezentowania określonych dźwięków w szkolnym przedstawieniu
67. Zdobywamy wiedzę o gatunkach filmowych	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować gatunki filmowe • wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego • wskazać swój ulubiony film 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnić gatunki filmowe • przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnić swoje zdanie • opowiedzieć o swojej wizycie w kinie • przedstawić zasady kulturalnego zachowania się w kinie 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego
68. Byliśmy w kinie i teatrze	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy sprawozdania z filmu lub ze spektaklu • zebrać najważniejsze informacje o wybranym filmie • skomponować początek 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrać informacje o wybranym filmie • skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu • stosować trójdzielną kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu, zachowując odpowiednią kompozycję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z filmu, unikając powtórzeń

	<p> sprawozdania – okoliczności zapoznania się z dziełem</p>				
<p>69. i 70. Liczymy na języku polskim</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać liczebniki wśród innych części mowy • zdefiniować liczebniki główne i porządkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić liczebniki główne od porządkowych • wskazać liczebniki zbiorowe 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych • stosować poprawne formy liczebników zbiorowych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
<p>71. Kropka czy bez kropki?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy • podać zasady stawiania kropki w zapisie dat 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • stosować kropkę po liczebnikach porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
<p>72. Ortograficzne potyczki – pisownia wyrazów z ó i u</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady ortograficzne pisowni ó i u • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować zasady ortograficzne pisowni ó i u • tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z ó wymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec • korzystać ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisywać zdrobnienia • poprawnie zapisywać wyrazy z ó niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego • poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)
<p>75. Historia malowana pędzlem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kolory występujące na obrazie • nazwać postać przedstawioną na obrazie • zdefiniować portret 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić elementy przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie • odróżnić portret od pejzażu i martwej natury 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kolory dominujące na obrazie • określić źródło światła • opisać elementy stroju postaci przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować bohatera przedstawionego na obrazie • opisać gesty i mimikę postaci • określić emocje wyrażone przez bohatera • określić nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować inne dzieła malarskie o tematyce historycznej • wypowiedzieć własne zdanie na temat postaci przedstawionej na obrazie • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

<p>76. i 77. Poznajemy Wandę, co nie chciała Niemca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę • zdefiniować wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy • wskazać wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy • objaśnić znaczenie słów, które mają wiele znaczeń • ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu • objaśnić sens wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego księżniczka nie przyjęła oświadczyn Rytgiera • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego
<p>78. Spotkanie z królową Wandą, która ma sekrety</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać bohaterów realistycznych i fantastycznych • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić realistycznych i fantastycznych bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać fragmenty tekstu, które mogą wywołać 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka

				rozbawienie czytelnika	
79. i 80. Niespodziewana lekcja historii	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę • wymienić zasady zachowania się w muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić 2–3 zasady zachowania się w muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wymienić poznane na wycieczkach szkolnych muzea • przedstawić zasady zachowania się w muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wymienić znane lub znajdujące się w pobliżu muzea • wyjaśnić zasady zachowania się w muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o faktach historycznych przedstawionych w utworze i sporządzić na ten temat krótką notatkę • wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o muzeach znajdujących się w pobliżu miejscowości, w której mieszka • pracując w grupie, zaplanować wycieczkę do wybranego muzeum
81. Co slychać i widać w Żelazowej Woli?	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • wskazać wers, strofę i rym • określić adresata utworu • zdefiniować uosobienie 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu • wskazać uosobienie w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować adresata utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać uosobienia w wierszu • określić nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • wskazać uosobienia i określić ich funkcję w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o Fryderyku Chopinie • wymyślić własne przykłady uosobień
82. i 83. O lirycznym wpisie do pamiętnika	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • rozpoznać wers, strofę i rym • wskazać adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazać adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • określić adresata utworu • scharakteryzować podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • wskazać uosobienia, 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) przedstawić to, za czym najbardziej by tęsknił, gdyby opuścił swój kraj

	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować uosobienie, epitet, zdrobnienie • odtworzyć wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać uosobienie, epitet, zdrobnienie w wierszu • wygłosić wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia w wierszu • określić nastrój utworu • recytować wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<p>epitety, zdrobnienia i określić ich funkcje w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • recytować wiersz głośno, wyraźnie, oddając nastrój utworu 	
<p>84. Grzeczność zawsze w cieniu!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wskazać wersy i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić osobę mówiącą w utworze • określić temat utworu • zaprezentować bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • opisać zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze utworu • napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”
<p>85. Grzybobranie jako ważny obyczaj szlachecki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić grzyby ukazane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • przedstawić grzyby ukazane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • określić temat utworu • określić osobę mówiącą • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić grzyby ukazane w utworze • wskazać epitety i porównania 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze • opisać grzyby ukazane w utworze • określić funkcję epitetów i porównań 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami

<p>86. Opisujemy krajobraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> dobierać wyrazy bliskoznaczne dobierać przymiotniki określające kolory, kształty zredagować opis krajobrazu według wzoru wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opis krajobrazu stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem wyrazić emocje wywołane widokiem 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
<p>87. Jak tu teraz nie wspomnieć o przysłówku?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przysłówki wśród innych części mowy wymienić stopnie przysłówka wskazać przysłówki w stopniu równym, wyższym i najwyższym 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać przysłówki w tekście rozpoznać przysłówki pochodzące od przymiotników tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówek 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć przysłówki od przymiotników posługiwać się przysłówkami w zdaniu stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy 	<ul style="list-style-type: none"> określić znaczenie przysłówek w zdaniu stopniować przysłówki w sposób prosty regularny i nieregularny 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówek w różnych stopniach
<p>88. Nad i ale – znam te słowa doskonale</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać spójniki wśród innych części mowy wskazać przyimki wśród innych części mowy zdefiniować wyrażenia przyimkowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy rozpoznać wyrażenia przyimkowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielić wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas 	<ul style="list-style-type: none"> określić znaczenie przyimków w zdaniu określić funkcję spójnika w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych poprawnie używać przyimka <i>na</i> przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. <i>na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację</i>
<p>89. i 90. Jakie więzi łączyły synów Bolesława Chrobrego?</p>	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno wymienić bohaterów utworu wymienić 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho przedstawić bohaterów utworu przedstawić miejsce i czas 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, wyraźnie i cicho opowiedzieć o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację ciekawie opowiedzieć o 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać w bibliotece lub w internecie informacje o synach Bolesława Chrobrego i sporządzić na

	najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu	wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	ich temat notatkę • wyjaśnić, czym charakteryzuje się język utworu
91. Ojczyzna w sercu Marcina Kozery	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera utworu • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu	• zaprezentować informacje o autorce utworu • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której przedstawi swoje zdanie na temat tego, co to znaczy czuć się Polakiem • stworzyć rebusy do podanych wyrazów z trudnością ortograficzną
92. i 93. Wspomnienie czasów wojny	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • wskazać narratora • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podać skojarzenia związane z wojną	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy głównej bohaterki utworu • określić sposób rozmowy ojca z córką • wyjaśnić określenia przypisane matce	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisać narratora • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• pracując w grupie, przygotować spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka • przeanalizować styl tekstu
94. Ile prawdy jest w przysłowia?	• czytać głośno • zdefiniować przysłowie • wskazać przysłowia w tekście	• czytać głośno i cicho • odczytać znaczenie przysłów	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • dobrać odpowiednie przysłowie do określonej sytuacji	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić wartość przysłów	• przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów • omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu

<p>95. Wiem o wypowiedzeniach, że...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wskazać zdania i równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • konstruować zdania pytające • wskazać zdania i równoważniki zdań • konstruować równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących • przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące • podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań • przekształcać równoważniki zdań na zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne • przekształcać zdania na równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń
<p>96. Wykrzyknik – znak pelen emocji!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady użycia wykrzyknika 	<ul style="list-style-type: none"> • stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach 	<ul style="list-style-type: none"> • stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik) • werbalnie wyrazić swoje intencje • przekazać zamierzony cel tekstu
<p>97. Ortograficzne przygody z rz i ż</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -<i>arz</i>, -<i>erz</i>, -<i>mistrz</i>, -<i>mierz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>rz</i> i <i>ż</i> • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>ż</i> po <i>l</i>, <i>t</i>, <i>r</i>, <i>n</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> wymiennym • korzystać ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>rz</i> i <i>ż</i> niewymiennym • poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na -<i>eż</i>, -<i>aż</i>, -<i>erz</i>, -<i>arz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>rz</i> i <i>ż</i>) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
<p>100. Wyobraźnia artystki – <i>Herkules i złota lania</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić dominujące na obrazie kolory i źródło światła • opisać postacie przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sposób przedstawienia ruchu • opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne • opisać pierwszy i drugi plan obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na

			<ul style="list-style-type: none"> • określić nastrój, jaki wywołuje obraz 		obrazie
101. Atlantyda, czyli „tam albo nie tam”	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować wers, strofę • zdefiniować pytanie retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy • wskazać pytanie retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wskazać pytania retoryczne • określić nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór • określić funkcję pytań retorycznych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze wiersza • w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantydę
102. i 103. Początki świata według Greków	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej lub chińskiej • zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wziął np. śnieg, grad, huragan

<p>104. Z wizytą na Olimpie – poznajemy greckich bogów</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić bogów greckich wymienić atrybuty bogów greckich 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać bogów greckich i ich atrybuty łączyć bogów greckich z ich atrybutami 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty opisać Olimp i jego mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje 	<ul style="list-style-type: none"> zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób wyszukać w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie
<p>105. Po stracie córki – porozmawiajmy o uczuciach matki</p>	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho wymienić bohaterów utworu wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne zdefiniować mit 	<ul style="list-style-type: none"> czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawić bohaterów utworu przedstawić miejsce i czas wydarzeń sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne wymienić charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, wyraźnie opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohaterów utworu wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku
<p>106. i 107. Daremny trud Syzyfa – o karze za zuchwałość</p>	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno i cicho wymienić bohaterów utworu wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze zdefiniować wydarzenia i postacie 	<ul style="list-style-type: none"> czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawić bohaterów utworu przedstawić miejsce i czas wydarzeń sformułować 2–3 zdania na 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, wyraźnie opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze określić cechy bohaterów utworu wyrazić swój sąd o 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia <i>syzyfowa praca</i>

	<p>realistyczne i fantastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować mit • zdefiniować związek frazeologiczny 	<p>temat wydarzeń przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu • wskazać związek frazeologiczny 	<p>mitu</p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśniać znaczenie związków frazeologicznych 	<p>bohaterach i ich zachowaniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne 	
108. Frazeologizm poprawny czy błędny	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania 	<ul style="list-style-type: none"> • zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi • odczytać skróty i oznaczenia słownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystać ze słownika frazeologicznego • podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego • korzystać z internetowych wersji słownika • ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
109. Krótko i zwięźle lub dłużej i ciekawiej	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie • zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie • wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego • ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych • sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
110. Pan przecinek przychodzi z wizytą	<ul style="list-style-type: none"> • czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne • podać zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym • wskazać spójniki, przed 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować przecinek przed określonymi spójnikami • nie stosować przecinka przed określonymi spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	<p>którymi należy postawić przecinek</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać spójniki, przed którymi należy stawiać przecinka 				
<p>111. i 112. Wyczyny Heraklesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować, czym są wydarzenia i postacie realistyczne oraz fantastyczne • zdefiniować mit 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • zredagować plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśniać, co łączy Heraklesa z Supermanem i Spider-Manem • wyjaśnić znaczenie wyrażenia <i>stajnia Augiasza</i>
<p>113. Opowiem, jak było</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze • ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń • zredagować początek opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi • zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie zgodnie z planem 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie odtwórcze • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń
<p>114. Jak Ariadna pomogła Teuszowi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia <i>nić Ariadny</i>

	<p>wydarzenia przedstawione w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować mit 	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu 	<p>postacie realistyczne i fantastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • sporządzić notatkę 	<p>przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu 	
<p>115. Pijemy nektar, jemy ambrosję i zbieramy laury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pochodzenie wskazanych związków frazeologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
<p>116. Dramat w przestworzach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować mit 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • narysować ilustrację do mitu • wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego <i>ikarowe loty</i> • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikarą, a nie Dedalą

<p>117. i 118. Spotkanie z podmiotami szeregowym i domyślnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować podmiot szeregowy • zdefiniować podmiot domyślny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podmiot szeregowy • wskazać podmiot domyślny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny
<p>119. Praktyka czyni mistrza – ćwiczymy pisownię wyrazów z <i>ch</i> i <i>h</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisać wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z <i>h</i> wymieniającym się na <i>g</i>, <i>z</i>, <i>ż</i> • korzystać ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać wyrazy z <i>h</i> niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
<p>122. Jakie drogowskazy odnajdziemy w książkach?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać miejsce przedstawione na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać pierwszy i drugi plan obrazu • nadać inny tytuł obrazowi 	<ul style="list-style-type: none"> • określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omawiać elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
<p>123. i 124. Zbójca o wrażliwym sercu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, z podziałem na role • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować wersy, strofy, rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy, strofy, rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy zbójcy • określić w tekście wiersza rytm 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać cicho, głośno i z podziałem na role • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze wiersza • zaprezentować mowę ciała emocje dzieci

<p>125. i 126. Co jest w życiu najważniejsze?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho oraz z podziałem na role • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy baśni • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako baśń i wskazać w nim charakterystyczne cechy baśni • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co według autora utworu jest najwyższą wartością
<p>127. Katarynka – spotkanie z lekturą i jej autorem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić czas i miejsce wydarzeń w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • skorzystać z różnych źródeł informacji • selekcjonować informacje na temat pisarza 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa
<p>128. Z wizytą u pana mecenasa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie w nim występują 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować pana Tomasza i opracować notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli • opisać stosunek pana Tomasza do katarynek 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować usposobienie pana Tomasza • wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w domu przy ulicy Miodowej • opisać mieszkanie bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu na Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić opinię
<p>129. Nowe mieszkanki ulicy Miodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały • opisać warunki, w jakich mieszkaly sąsiadki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze • określić, w jaki sposób matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlaczego wobec choroby 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między matką i córką

				córki była bezradna	
130. Historia niezwyklej przemiany	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować nowelę • zdefiniować punkt kulminacyjny • określić, czym jest puenta 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy noweli 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli • wskazać w utworze punkt kulminacyjny • wskazać w utworze puentę 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli • wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów
131. Jak ciekawie opowiadać?	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie twórcze • wprowadzać dialogi 	<ul style="list-style-type: none"> • planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan • wprowadzać dialogi 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie twórcze • zachować trójdzielność kompozycji opowiadania • określić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • planować zaskakujące zakończenie (puentę) 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować sformułowania nadające wydarzeniom dynamiczny charakter • wprowadzić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • wprowadzić zaskakujące zakończenie (puentę) 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, np. dotyczące dalszych losów wybranego bohatera literackiego • świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania

<p>132. Po co nam przydawki?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować przydawkę • wymienić pytania, na które odpowiada przydawka • stosować przydawki w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przydawkę w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić pytania, na które odpowiada przydawka 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu • ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
<p>133. Jak rozjaśnić obraz świata?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno • określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować przenośnię 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza przenośnię 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wyjaśnić, co oznaczają przenośnie: <i>otchłań ulicy</i>, <i>przepaść krawężnika</i> • wymienić 2 uczucia, które wyraża utwór • zinterpretować ostatnią zwrotkę utworu przez przykład intersemiotyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazać przenośnie i określić ich funkcję • wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określa uczucia wyrażone w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze wiersza • opowiadać o swojej działalności w szkolnym wolontariacie

<p>134. i 135. Jacy jesteście?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić po 2–3 cechy opisujące bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić temat rozmowy prowadzonej przez bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • zastosować słownictwo określające przeżycia bohaterów i oceniające ich postawy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • wyjaśnić, co sądzi o zasadzie nauczyciela: <i>Nigdy nie rezygnuj, jeśli uważasz, że słuszość leży po twojej stronie</i> i uzasadnić swoje zdanie
<p>136. Czy można żyć bez mediów?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno • wymienić bohaterów tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • określić zasady panujące w rodzinie Zwarowców 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić zasady panujące w domu narratorki 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wyrazić swój sąd o bohaterach • określić zasady panujące w jego domu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co sądzi o słowach mamy: <i>Rozrywka jest z ludźmi, a nie z urządzeniami</i> i uzasadnić swoje zdanie • pracując w grupie, ustalić wady i zalety wpływu mediów na życie współczesnych rodzin

<p>137. i 138. Prasa w naszym życiu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować gazetę i czasopismo • wymienić swoje ulubione czasopismo • odczytać tytuł, numer i datę wydania • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma • określić, czym są nagłówki, lid 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać gazety i czasopisma • wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • poprawnie zapisywać tytuły czasopism • przedstawić swoje ulubione czasopismo • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę • wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma • wskazać w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie • wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżniać gazety i czasopisma • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • zaprezentować swoje ulubione czasopismo • opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma • określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą • odróżniać fakty od opinii • określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na tematykę • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na odbiorcę • ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo • ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, przygotować wystawę ulubionych czasopism • zaprezentować zawartość wybranego czasopisma, np. <i>Victor Junior</i> • przygotować artykuł do gazetki szkolnej • określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
<p>139. i 140. Czym dopełnić zdanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować dopełnienie • zdefiniować okolicznik • stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać dopełnienie w zdaniu • wskazać okolicznik w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie • ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki

<p>141. Kiedy używamy wielokropka?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać zasady użycia wielokropka 	<ul style="list-style-type: none"> • stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)
<p>142. Nie, nie i jeszcze raz nie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami i przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
<p>145. Z kim wyruszyć w nieznane?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce przedstawione na obrazie • opisać miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • objaśnić rolę przedstawionych przedmiotów • ułożyć dialog osób przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać postacie ukazane na obrazie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie • opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymyślić własny tytuł dla obrazu • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

<p>146. Smak przygody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór głośno • wskazać podmiot liryczny • zdefiniować wers i strofy • podać definicje rymów dokładnych i niedokładnych • zdefiniować refren • zdefiniować przenośnie i epitety • zdefiniować piosenkę 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać w tekście wersy i strofy • wskazać rymy dokładne i niedokładne • wskazać w utworze refren • wskazać w tekście epitety • wskazać cechy piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • odróżniać rymy dokładne od niedokładnych • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • wskazać w tekście przenośnie • wymienić 2 uczucia, jakie wyraża utwór • określić cechy piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję epitetów i przenośni w utworze • wyjaśnić, jaką rolę odgrywa w życiu wyobraźnia 	<ul style="list-style-type: none"> • narysować krainę fantazji
<p>147. i 148. Dlaczego warto czytać książki?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować adaptację 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy adaptacji 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wyjaśnić pojęcie <i>adaptacja</i> • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • podać przykłady innych adaptacji 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • pracując w grupie, sporządzić listę książek zasługujących na uwagę młodego czytelnika
<p>149. Witajcie w Narnii – w krainie po drugiej stronie... szafy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce • korzystać ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wnioskować na podstawie tekstu • odczytać tekst za pomocą przekładu intersemiotycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • skorzystać z różnych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przybliżyć życie i twórczość Clive’a Staplesa Lewisa • samodzielnie zrealizować projekt

	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzyć zasób słownictwa 				
150. Światy po jednej i po drugiej stronie szafy	<ul style="list-style-type: none"> • określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja odkryła tajemnicze przejście w szafie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny, a który – za fantastyczny • opisać, jak wyglądała Narnia 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych występujących w lekturze • wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji • porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać wygląd postaci, którą mógłby spotkać w Narnii • wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na podstawie opisu koleżanki lub kolegi
151. Bohaterowie opowieści	<ul style="list-style-type: none"> • wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Białą Czarownicę • wymienić cechy charakteru Aslana 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał on się podatny na słowa Czarownicy • wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować przemianę Edmunda • porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku 	<ul style="list-style-type: none"> • wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
152. Walka dobra ze złem	<ul style="list-style-type: none"> • przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia, które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami • wytłumaczyć przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, dlaczego w baśniach pojawiają się nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia
153. W Narnii przygody nigdy się nie kończą!	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić inne powieści fantasy • wyjaśnić, dlaczego powieści fantasy znajdują wielu czytelników

		<p>wydarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne 	bohaterów utworu	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi 	
154. Jak napisać dedykację?	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować dedykację według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy • pisać krótko, zwięźle i konkretnie 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować zwroty grzecznościowe • stosować odpowiednią kompozycję i układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować dedykację odpowiednią do sytuacji i adresata • uzasadnić, że dedykacja to tekst użytkowy przydatny w podtrzymywaniu więzi społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
155. Jak są powiązane wyrazy w zdaniu?	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować związek główny i związki poboczne • wskazać w zdaniu związek główny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać związki wyrazowe • wskazać w związkach wyrazowych wyrazy określane i określające • wskazać w zdaniu związki poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć związki wyrazowe • wypisać ze zdania związki poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte • wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, ułożyć dialog tematycznie związany z kinematografią i wykorzysta w nim czasowniki, o których mowa w tekście <i>Gramatyka w praktyce</i>, s. 301
156. Martyna na dachu świata!	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterkę utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • określa temat tekstu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterki utworu • wskazuje zastosowane w tekście porównania i epitety 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w tekście • określić cechy bohaterki • wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu • określić uczucia bohaterki • określa funkcje wskazanych w tekście porównań i epitetów 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorce dziennika • zredagować wypowiedź zatytułowaną „Kartka z mojego dziennika”

<p>157. Wyprawa pełna emocji, czyli Tomek i Huck na tropie skarbu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować powieść przygodową • zdefiniować nadawcę i odbiorcę komunikatu 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterów utworu • określić tekst jako powieść przygodową • określić nadawcę i odbiorcę komunikatu na skale 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów • opisać uczucia bohaterów • podać inne przykłady powieści przygodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować informacje o autorze książki • zachęcić rówieśników do przeczytania całej lektury, prezentując inne przygody Tomka Sawyera
<p>158. i 159. Niezwykła tajemnica zamku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować powieść przygodową 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohatera utworu • określić tekst jako powieść przygodową 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów • opisać uczucia Paragona w czasie nocnej wyprawy na zamek • podać inne przykłady powieści przygodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach Paragona lub wykonać ćwiczenie 8, s. 311 • wyczerpująco wypowiedzieć się na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, odwołując się do znajomości całej lektury
<p>160. Zgłębiamy tajniki pracy radiowców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osoby tworzące audycje radiowe • wyjaśnić pojęcia: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić ich pracę • używać w zdaniach pojęć: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać pracę osób tworzących audycje radiowe • określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem • odróżniać rodzaje audycji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę • określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając z internetu, ustalić dni i godziny nadawania audycji radiowych dla dzieci i młodzieży w dowolnej stacji radiowej

			<p>radiowych</p> <ul style="list-style-type: none"> wypowiadać się na temat swojej ulubionej audycji radiowej w wypowiedzi posługiwać się pojęciami: <i>emisja, ramówka, program cykliczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ciekawie opowiadać o swojej ulubionej audycji radiowej wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją 	
<p>161. i 162. Tworzymy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować zdania złożone współrzędnie zdefiniować zdania złożone podrzędnie zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym układać zdania złożone ze zdań składowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać zdanie złożone współrzędnie wskazać zdanie złożone podrzędnie wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
<p>163. Gdzie postawić przecinek w zdaniu złożonym?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek wymienić spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu skorzystać ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie oddzielać przecinkiem zdania składowe 	<ul style="list-style-type: none"> stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
<p>164. Kiedy mała, a kiedy wielka litera?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą) wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów <i>ocean spokojny, japonka, węgierka</i>

	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet 	<ul style="list-style-type: none"> stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym 	<p>regionów, kontynentów i planet</p> <ul style="list-style-type: none"> stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów korzystać ze słownika ortograficznego 		
167. Jak artysta przedstawił pogodne życie?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić kolory występujące na obrazie wymienić postacie występujące na obrazie określić miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować postacie przedstawione na obrazie określić czas i miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła opisać miejsce przedstawione na obrazie opisać sytuacje przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> opisać pejzaż i ukazane na obrazie postacie określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła opisać kompozycję obrazu określić nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch namalować własny obraz zatytułowany „Pogodne życie”
168. Zawód nauczyciel	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć o swoich emocjach i refleksjach związanych z piosenką <i>Dzień jeden w roku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określić nastrój panujący w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wartości związane z Wigilią Bożego Narodzenia objaśnić zastosowane w tekście przenośnie 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję powtarzanych w utworze wersów i zwrotek 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć nagranie piosenki w wykonaniu Czerwonych Gitar i opowiedzieć o swoich wrażeniach związanych z tym utworem
170. Czego dziadkowi do	<ul style="list-style-type: none"> wymienić bohaterów tekstu i krótko się o nich 	<ul style="list-style-type: none"> określić potrzeby oraz doświadczenia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać znaczenie frazeologizmu <i>poczuć się jak</i> 	<ul style="list-style-type: none"> w identyfikacji problematyki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczyć w rozmowie na temat roli dziadków w

szczęścia potrzeba?	wypowiedzieć	tekstu i łączącą ich relację	w <i>niebie</i>	odwołać się do własnych doświadczeń	życiu uczniów oraz sytuacji starszych osób we współczesnym świecie
171. Wielkanoc – święta pełne radości	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określić nastrój panujący w utworze zredagować świąteczne życzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać zastosowane w utworze środki stylistyczne: epitety, zdrobnienie, uosobienie 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków stylistycznych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat wielkanocnych zwyczajów i symboli
172. Jakie święto obchodzimy 3 maja?	<ul style="list-style-type: none"> wskazać temat utworu i 	<ul style="list-style-type: none"> określić nastrój panujący w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> odwołać się do własnych doświadczeń oraz wiedzy związanych ze świętem Konstytucji 3 maja 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić przerośnię 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w rozmowie na temat patriotyzmu
173. Mama – najpiękniejsza istota na świecie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określić stosunek narratora do jego mamy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać zastosowane w tekście sformułowania – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opis twarzy bliskiej mu osoby wyjaśnić funkcję zastosowanych w tekście sformułowań – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczyć w rozmowie na temat potrzeb i marzeń mam

Opracowała: Lidia Bancierz

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Słowa na start!* dla klasy 6 szkoły podstawowej

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* do klasy 6. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
2. Inni, obcy, tacy sami?	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat specyfiki komiksu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
3. i 4. Wyobcowanie	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcia: <i>akcja, wątek, fabuła</i> <i>jednowątkowa, fabuła wielowątkowa, narrator</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat wyobcowania i tolerancji
5. Zmartwienia	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sposobu traktowania osób z niepełnosprawnością

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>związek frazeologiczny</i> 	doświadcza bohaterka		bohaterów	
6. Czym jest starość?	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat sposobu postrzegania ludzi starych
7. Tolerancja religijna	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje na temat jednej z religii wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na temat tolerancji religijnej
8. i 9. Co już wiemy o odmiennych częściach mowy?	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formę wskazanej części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście 	
10., 11., 12., 13. i 14. Rafał Kosik, Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantastycznonaukowa (science fiction)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety • podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji • tworzy opowiadanie w

		<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst 			konwencji <i>science-fiction</i>
15. i 16. Jak redaguje charakterystykę?	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego • stosuje zasady budowania akapitów 	
17. Wpływ otoczenia	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>stereotyp</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat stereotypowego postrzegania innych ludzi • przedstawia wybrany stereotyp
18. Jak korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny?	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w słowniku potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu 	
19. Wykluczenie	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę fragmentu do swoich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób

			własnych doświadczeń		
20. Człowiek wobec świata	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat zagrożeń, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii
21. Tęsknota	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie: <i>uchodźca</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których bohaterowie musieli opuścić swój dom • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • interpretuje metaforyczne wypowiedzi babci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia
22. Pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady pisowni zakończeń - <i>dztwo</i>, <i>-dzki</i> oraz <i>-ctwo</i>, <i>-cki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje właściwe formy wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników 	
23. Podsumowanie i powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>narrator</i>, <i>powieść</i>, <i>świat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>przedstawiony, akcja, wątek, fabuła jednowątkowa, powieść fantastycznonaukowa, charakterystyka, pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników, odmienne części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik poprawnej polszczyzny</i>				
25. Trudne sprawy	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę
26. Ważne pytania	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu • przytacza pytania zadane w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega pytanie filozoficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie szczęścia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własną opinię na temat zagadnień poruszonych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje inne pytania filozoficzne
27. Poetycki obraz jesieni	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje i interpretuje inne teksty przedstawiające jesień
28. Grypa duszy	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na

	fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których dziadek podjął decyzję o przeprowadzce • charakteryzuje bohaterów fragmentu	fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	temat przyczyn melancholii • omawia obraz Fredericka Cayley Robinsona
29. Dzieciństwo wobec dorosłości	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje i omawia różnice pomiędzy dorosłością a dzieciństwem	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa
30. Strata bliskiej osoby	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i>	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci
31. Jak opisuje przeżycia wewnętrzne?	• wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych	• przygotowuje materiały do opisu przeżyć	• redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych	• redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć	

		wewnętrznych		wewnętrznych • stosuje zasady budowania akapitów	
32. Pierwsza miłość	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat zachowań osób zakochanych • redaguje opis przeżyć wewnętrznych Kaśki
33. Czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników • wskazuje formy dokonane w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w odpowiednim kontekście 	
34. Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności • przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czasowniki nieprzechodnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego 	
35. Pisownia trudnych form czasowników	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: <i>bezokolicznik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników • wyjaśnia zasady pisowni 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników • zapisuje bezokoliczniki od podanych form 	<ul style="list-style-type: none"> • używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście 	

		końcówek bezokoliczników	osobowych		
38., 39. Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci, przedstawionych na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów, występujących na obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • tworzy pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne, posługując się bogatym słownictwem • przy opisie dzieła sztuki wnikliwie przedstawia elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość 	
36. i 37. Samotność	<p><i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny • wyjaśnia pojęcie: <i>anafora</i> <p><i>Rutka Joanny Fabickiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść 	<p><i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję <p><i>Rutka Joanny Fabickiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji 	<p><i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o problematyce utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<p><i>Wieczór Anny Kamieńskiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór <p><i>Rutka Joanny Fabickiej:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontekst historyczny fragmentu książki Joanny Fabickiej

	<p>fragmentu, ustala kolejność zdarzeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<p><i>Rutka</i> Joanny Fabickiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<p>do swoich własnych doświadczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przenośnię użytą we fragmencie 	
38. Jaka funkcję pełnią zaimki?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> • używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki 	<ul style="list-style-type: none"> • używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach 	
39. Rodzinny kryzys	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: <i>powieść detektywistyczna</i>, <i>szyfr</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wybraną powieść detektywistyczną • redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym

			bohaterów		
40. Ludzie telewizji	<ul style="list-style-type: none"> wymienia profesje związane z telewizją 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia specyfikę telewizji jako medium 	
41. Niewidzialne sprawy	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora wyjaśnia pojęcia: <i>teatr</i>, <i>fikcja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fragmentu wskazuje funkcję rodzaju narracji charakteryzuje bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę fragmentu wypowiada się na temat specyfiki teatru nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie określa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat <i>niewidzialnych ludzi i niewidzialnych spraw</i>
42. Programy telewizyjne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia programy telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady programów telewizyjnych i klasyfikuje je do właściwych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst informacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje reklamę
43. Korzystanie z telefonu	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść artykułu wyjaśnia pojęcia: <i>e-higiena</i>, <i>fonoholizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat i główną myśl tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia informacje o faktach od opinii 	
44. Podsumowanie i powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, podsumowuje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<p>detektywistyczna (kryminalna), narracja pierwszoosobowa, anafora, fikcja literacka, opis przeżyć wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników, zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, ludzie telewizji, programy telewizyjne</p>			i porównuje	
46. Jacy jesteśmy?	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję tła • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje fakt umieszczenia na obrazie rzeźby Rodina • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
47. i 48. Bajki Ignacego Krasickiego	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka</i>, <i>morał</i>, <i>epika</i>, <i>uosobienie</i> • relacjonuje treść bajek 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję • wskazuje w utworach cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia morał w bajkach • wskazuje wartości o których mowa w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
49. Prawda o ludziach zapisana w bajkach – Aleksander Fredro	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>bajka</i>, <i>morał</i>, <i>uosobienie</i> • relacjonuje treść bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia morał w baje • wymienia wartości, o 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy bajki podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią 	których mowa w utworze	bajki do własnych doświadczeń	bajce
50. Relacje międzyludzkie w krzywym zwierciadle	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>bajka, moral, uosobienie</i> relacjonuje treść bajki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję wymienia cechy bajki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i omawia moral w baje wymienia wartości, o których mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje bajkę
51. Jak korzystać ze słownika terminów literackich?	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> określa swoistość definicji słownikowych 	<ul style="list-style-type: none"> krytycznie ocenia pozyskane informacje 	
52. Kompleksy	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fragmentu wskazuje funkcję rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń interpretuje zakończenie fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat problematyki poruszonej we fragmencie
53. Jak dyskutować?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład</i> podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje argumentację do podanej tezy 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji aktywnie uczestniczyć w dyskusji 	

54. Jak przygotowuje wypowiedź o charakterze argumentacyjnym?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>teza</i>, <i>argumenty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej 	
55. Jak nas widzą inni?	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki • charakteryzuje bohaterkę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat i główną myśl tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi doświadczenia bohaterki fragmentu do swoich 	
56. Refleksja o sobie samym	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje obraz w kontekście wiersza
57. Co już wiemy o nieodmiennych częściach mowy?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy nieodmiennych części mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłowki od podanych przymiotników • rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • używa przysłówków w tekście • posługuje się przymkami i spójnikami w tekście 	
58. Jaka funkcję pełnią	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • używa partykuł i 	

wykrzyknik i partykuła?	<i>wykrzyknik i partykuła</i>	nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	partykuły i wykrzykniki	wykrzykników w tekście	
59. Pisownia <i>nie z różnymi częściami mowy</i>	• relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły <i>nie</i>	• odnajduje w tekście błędne zapisy <i>nie z</i> różnymi częściami mowy	• uzasadnia pisownię <i>nie z</i> różnymi częściami mowy w podanych przykładach	• stosuje zasady poprawnej pisowni <i>nie z</i> różnymi częściami mowy we własnym tekście	
60. Użycie dwukropka	• relacjonuje zasady używania dwukropka	• wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek	• uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach	• stosuje dwukropek we własnych tekstach	
61. Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>motto, apostrofa, bajka, moral, wypowiedź argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy, pisownia wyrazów z nie, dwukropek</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
63. Odkrywanie świata	• opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
64., 65., 66., 67. i 68. W pustyni i w puszczy Henryka Sienkiewicza	• wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza • relacjonuje treść lektury,	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • charakteryzuje	• określa problematykę utworu • wskazuje cechy	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę	• przedstawia tło historyczne powieści • wskazuje elementy

	<ul style="list-style-type: none"> ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora wyjaśnia pojęcie: <i>powieść przygodowa</i> 	bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych <ul style="list-style-type: none"> wskazuje funkcję rodzaju narracji nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie 	powieści przygodowej w utworze <ul style="list-style-type: none"> nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą
69. Postrzeganie Afryki	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>mit, fakt, stereotyp</i> relacjonuje treść artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat i główną myśl tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia stereotypowy obraz Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> konfrontuje przeczytane informacje z własnymi wyobrażeniami wyjaśnia przyczyny zakorzenienia stereotypów na temat Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację o wybranym państwie afrykańskim
70. Kodeks turysty	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli tekst na części tematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada swoją opinię na temat zasad przedstawionych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki
71. Podróż oczami poety	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść wiersza określa rodzaj literacki wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję wypowiada się na temat podmiotu lirycznego wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzysłowu określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat wiersza interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza notatkę na temat jednego z miast przedstawionych w wierszu
72. Różne rodzaje muzeów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje specyfikę poszczególnych muzeów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrane muzeum 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
73. i 74. Co już wiemy o	<ul style="list-style-type: none"> wymienia części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w podanych 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania tak, 	

częściach zdania?		poszczególne części zdania	zdaniach poszczególne części	aby zastosuje inny rodzaj podmiotu	
75. Jak wyrażamy oczekiwania?	<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje perswazji definiuje perswazję 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań 	
76. Znaki interpunkcyjne w dialogach	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy dialog stosując zasady interpunkcyjne 	
77. Jak urozmaicić wypowiedź twórczą?	<ul style="list-style-type: none"> definiuje wypowiedź twórczą wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające 	
78. Wspomnienia z podróży	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fragmentu charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu wskazuje funkcję rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst ocenia relację państwa Bongrain z ich wakacyjnego wyjazdu 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat sposobów relacjonowania swoich przeżyć
79. Pisownia wyrazów wielką i małą literą	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady pisowni wielką i małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje prawnie podane wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia pisownię podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą 	
80. i 81. Znajomość języków	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fragmentu charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu wskazuje funkcję rodzaju narracji 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje elementy 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje oryginalny scenariusz filmowy na podstawie własnego pomysłu

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: <i>scenariusz filmowy</i> 		komizmu	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje scenariusz filmowy na podstawie podanego tekstu 	
82. Człowiek wobec przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Bernta Groenvolda w odniesieniu do omawianego wiersza
83. Podsumowanie i powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść przygodowa, wyrażanie oczekiwań (perswazja), scenariusz filmowy, wypowiedź twórcza, pisownia wielką i małą literą, znaki interpunkcyjne w dialogach, części zdania</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
85. Na skrzydłach fantazji	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postać przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję namalowanej przestrzeni • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
86. Widzenie świata	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tezę postawioną przez autora • wymienia argumenty, którymi posłużył się autor 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zabiegi, za pomocą których autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi się do pytania postawionego na końcu tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady indywidualnego widzenia świata
87. Mowa muzyki	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obraz Mary DeLave w kontekście

	<ul style="list-style-type: none"> kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora wyjaśnia pojęcie: <i>wyrazy dźwiękonaśladowcze</i> 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu wskazuje elementy fantastyczne we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	fragmentu
88. Ludzie muzyki	<ul style="list-style-type: none"> wymienia profesje związane z muzyką 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki 	
89. Koncert Wojskiego	<ul style="list-style-type: none"> streszcza fragment omawia świat przedstawiony fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy, na które można podzielić <i>Koncert Wojskiego</i> wskazuje środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje język fragmentu omawia funkcję środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu wyraża własną opinię o fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
90. Pisownia <i>ą, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady pisowni <i>ą, ę</i> oraz <i>om, on, em, en</i> 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy tekst z użyciem poprawnych form 	
91., 92., 93., 94. i 95. John Ronald Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i>	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego charakteryzuje narratora wyjaśnia pojęcie: <i>powieść fantasy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wątek główny i wątki poboczne rozdziela elementy realistyczne i fantastyczne w utworze charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych określa tematykę utworu nazywa wrażenia, które 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu wskazuje cechy powieści <i>fantasy</i> w utworze nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia inny tekst kultury w konwencji <i>fantasy</i> porównuje książkę z filmem Petera Jacksona

		wzbudza w nim czytany tekst			
96. Jak redaguje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy?	<ul style="list-style-type: none"> definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy 	
97. Wyobraźnia	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść wiersza określa rodzaj literacki wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki stylistyczne wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje problematykę utworu określa funkcję środków stylistycznych nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat wiersza interpretuje znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat funkcji wyobraźni w życiu
98. Pamiętny dzień	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę fragmentu charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu wyjaśnia funkcję rodzaju narracji wskazuje elementy fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat powodów czytania książek
99. Zagadka Mony Lisy	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje obraz Leonarda da Vinci wymienia propozycje interpretacji obrazu Leonarda da Vinci 	<ul style="list-style-type: none"> określa główną myśl tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje ostatnie zdanie tekstu wypowiada się na temat zaprezentowanych wariacji na temat obrazu <i>Mona Lisa</i> 	
100. Co już wiemy o wypowiedzeniach?	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podział wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> łączy wypowiedzenia tak, aby powstały zdania 	<ul style="list-style-type: none"> zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca 	

		<ul style="list-style-type: none"> • przekształca równoważniki zdań w zdania 	złożone	w zdanie pojedyncze rozwinięte	
101. Jak łączą się wyrazy w zdaniu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje rodzaje związków wyrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> • w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki wyrazowe • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje związki wyrazowe 	
102. Przecinek w zdaniu pojedynczym – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym 	<ul style="list-style-type: none"> • w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek 	<ul style="list-style-type: none"> • koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy teksty poprawnie stosując przecinki 	
103. Podsumowanie i powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowcze, środki stylistyczne (poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy, pisownia q, ę oraz en, em, on, om, przecinek w zdaniu pojedynczym, różne rodzaje wypowiedzeń, związki wyrazowe, wyrazy poza związkami</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski • określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
105. A było to dobre	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • nazywa barwy użyte 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje funkcję użytych barw 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problem przedstawiony na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje obraz z innymi tekstami kultury

	przez malarza	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia skojarzenia związane z obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wymowę obrazu wyraża własny sąd o obrazie 	przedstawiającymi podobną problematykę
106. i 107. Co było na początku?	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu porządkuje informacje zaprezentowane w tekście wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, Księga Rodzaju</i> relacjonuje treść wiersza wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w wierszu wskazuje środki stylistyczne w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu określa problematykę utworu omawia funkcję środków stylistycznych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat fragmentu interpretuje wiersz wyraża własny pogląd na temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii
108. Pierwsi ludzie	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, raj, Eden, związek frazeologiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat i główną myśl fragmentu odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposób przedstawienia Boga we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje znaczenie wyrażeń niedosłownych 	<ul style="list-style-type: none"> w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisburyskiego
109. Punkt widzenia	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń omawia elementy świata przedstawionego wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposób w jaki fragmenty odnoszą się do Biblii charakteryzuje bohaterów fragmentu określa temat fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę fragmentu nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Skąd się biorą różnice w naszym postrzeganiu rzeczywistości?</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: <i>wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia</i> 			<ul style="list-style-type: none"> • odnosi problematykę poruszoną w fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	
110. Motywy biblijne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia motywy biblijne obecne w kulturze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych • wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie oraz znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego
111. Czy ziarno wyda plon?	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami • omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści
112. Ludzka dobroć	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę przypowieści • omawia zachowanie bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi wydarzenie opisane w fragmencie do własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat okazywania współczucia i pomocy w codziennym życiu
113. Korzystanie z talentu	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia, przypowieść, talent</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat wykorzystywania swoich możliwości
114. Wartość przygotowań	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: <i>Biblia,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat okoliczności, w których należy zachować

	<i>przypowieść, talent</i>		zaprezentowane w przypowieści		przezorność
115. Dobroczyńca ludzkości	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu • podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich
116. i 117. Siła miłości	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: <i>mit, mitologia, Tartar</i> <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa tematykę mitu • wskazuje cechy mitu w podanym fragmencie <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę mitu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza 	<p><i>Mit o Orfeuszu i Eurydyce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach <p>Leopold Staff, <i>Odys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odyseusza • interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa
118. W świecie mitów	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze postacie z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje najważniejsze postacie z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii
119. Jan redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści?	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniuje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje alternatywne zakończenie wybranego mitu lub przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie twórcze na podstawie mitu czy przypowieści 	
120. Zasady	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji

postępowania	fragmentu, ustala kolejność zdarzeń <ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora 	fragmentu <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje narratora oraz bohaterów utworu 	fragmentu <ul style="list-style-type: none"> • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	postaciach i zdarzeniach <ul style="list-style-type: none"> • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	na temat konieczności przestrzegania zasad
121. Tolerancja	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat wartości nadających życiu sens
122. Użycie nawiasu	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje zasady używania nawiasu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia podany tekst o nawiasy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z użyciem nawiasów 	
123. Radość obdarowywania	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie: <i>powieść obyczajowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat problemu poruszonego we fragmencie
124. Pisownia wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia podany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia podany tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje oryginalną oraz 	

obcych	zapisywania wyrazów obcego pochodzenia	odpowiednią formą wyrazu obcego	właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia	spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych	
125. Jak rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie?	<ul style="list-style-type: none"> definiuje zdanie złożone wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zdania złożone współrzędnie rozpoznaje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa rodzaje zdań złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje wykresy zdań złożonych 	
126. Jak rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje wykresy zdań 	
127. Podsumowanie i powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie posługuje się terminami i pojęciami: <i>powieść obyczajowa, pamiętnik, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści, pisownia wyrazów obcych, użycie nawiasu, zdanie złożone, zdanie złożone podrzędnie, zdania złożone współrzędnie (łącznie, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
129. Spotkania z naturą	<ul style="list-style-type: none"> opisuje obraz nazywa barwy użyte przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> omawia kompozycję obrazu charakteryzuje postacie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat sposobu przedstawienia zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje problem przedstawiony na obrazie interpretuje funkcję barw 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi podobną

		przestawione na obrazie	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tytuł obrazu wyraża własny sąd o obrazie 	problematykę
130. Zdziwienie światem	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść wiersza określa rodzaj literacki wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki stylistyczne wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu wyjaśnia funkcję środków stylistycznych nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat wiersza interpretuje znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury
131. Uczucia zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście określa temat tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określa główną myśl tekstu odróżnia informacje o faktach od opinii wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o temacie artykułu wypowiada się na temat ostatniego zdania w artykule 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania zwierząt przez ludzi
132. Człowiek w cywilizowanym świecie	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść wiersza określa rodzaj literacki wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki stylistyczne wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu wyjaśnia funkcję środków stylistycznych nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst charakteryzuje nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat wiersza interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na człowieka
133. Co dziedziczymy?	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść komiksu wyjaśnia pojęcie: <i>komiks</i> omawia świat 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat utworu charakteryzuje bohaterów komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu nazywa wrażenia, jakie 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje zakończenie komiksu charakteryzuje komiks 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych

	przedstawiony		budzi w nim komiks • wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie	jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy	na życie człowieka
134. Jak redaguje list oficjalny?	• definiuje list oficjalny	• wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego	• przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego	• redaguje list oficjalny	
135. Jak kulturalnie się porozumiewać?	• wymienia cechy języka potocznego • wymienia elementy składające się na etykietę językową	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej a w jakich – nieoficjalnej odmiany języka	• wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanim	• posługuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji	
136. Co już wiemy o głoskach i sylabach?	• odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski	• definiuje głoski, sylaby i litery	• odróżnia spółgłoski miękkie od twardych	• wskazuje słowa, w których litera <i>i</i> oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę	
137. Jak rozróżnić głoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz ustne i nosowe?	• wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach	• odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście	
138. Jak akcentować wyrazy? Jak intonować zdania?	• wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca • definiuje słowo: <i>intonacja</i>	• identyfikować akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim	• wskazuje akcent w podanych wyrazach	• czyta podany tekst poprawnie akcentując wszystkie wyrazy	

139. i 140. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ź, ch, h	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady pisowni ó i u, rz i ż oraz ch i h 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię poprawnie zapisuje podane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z ó, u, rz, ź, ch, h 	
141. Człowiek i natura	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść wiersza określa rodzaj literacki wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki stylistyczne wypowiada się na temat podmiotu lirycznego omawia sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> określa problematykę utworu określa funkcję środków stylistycznych nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd na temat wiersza interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka
142. Jak poprawnie używa średnika?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia podany tekst średnikami 	<ul style="list-style-type: none"> układa tekst z zastosowaniem średników 	
143. Walka z plastikiem	<ul style="list-style-type: none"> referuje treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego określa temat tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określa główną myśl tekstu omawia funkcję śródtytułów odróżnić informacje o faktach od opinii wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża własny sąd o temacie artykułu wyjaśnia, w jakim celu autor przywołuje dane wyrażone liczebnikami 	<ul style="list-style-type: none"> omawia fotografię umieszczoną w podręczniku w kontekście przeczytanego artykułu
144. Podsumowanie i powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie posługuje się terminami i pojęciami: <i>list oficjalny, pisownia wyrazów z ó, u, rz, ź, ch, h, średnik, głoski (spółgłoski miękkie i</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski określa własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretuje wymagany materiał właściwie argumentuje uogólnia, podsumowuje i porównuje 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bogate konteksty formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>twarde, funkcje litery i, głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe), wymowa (zasady akcentowania, zasady intonacji)</i>				
146. Kartki z kalendarza	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej
147. 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcie: <i>patriotyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat fragmentu • formułuje w punktach, na czym polega współczesny patriotyzm 	<ul style="list-style-type: none"> • określa główną myśl tekstu • wskazuje i nazywa wartości opisane w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję porównania do ogrodnika • wyraża własny sąd o temacie artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów postrzegania słowa: <i>patriotyzm</i>
148. 24 grudnia – Wigilia świąt Bożego Narodzenia	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat utworu • wypowiada się na temat specyfiki wiersza Ludwika Jerzego Kerna 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję epitetów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię na temat wiersza • omawia symbolikę ozdób choinkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów świętowania Bożego Narodzenia
149. 14 lutego – walentynki	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu • nazywa emocje, których doświadcza bohater 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn negatywnego nastawienia do walentynek
150, 2 kwietnia – Międzynarodowy Dzień	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść listu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat listu • wylicza, z czego składa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę listu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia książki, które najintensywniej zapadły

Książki dla Dzieci		się wyobraźnia według autorki listu	liście	• wyraża własny sąd o treści listu	mu w pamięć
151. Wielkanoc	<ul style="list-style-type: none"> • referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różne sposoby świętowania Wielkanocy

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
NOWE Słowa na start!, klasa 7 (NOWA EDYCJA 2020–2022)

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 7 (NOWA EDYCJA 2020–2022). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Charaktery	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz • nazwać barwy użyte przez artystę 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić skojarzenia związane z obrazem • wyrazić swoją opinię na temat obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie barw • wyjaśnić, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł obrazu • zinterpretować przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przyczyn postrzegania tej samej osoby na różne sposoby • porównać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
3. Wytrzymalność	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować główną bohaterkę utworu • omówić postawy pozostałych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia opisanej historii w artykułach prasowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ narracji na odbiór utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wywiadu z autorką wypowiedzieć się na temat funkcji humoru w tekstach literackich
4. Podróż w czasy starożytne	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności • wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je • omówić wybrane dzieła antycznej sztuki
5. Nieżłomność	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić przydomki Ateny i przypisywane jej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakteru Ateny i zilustrować je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postępowanie bogini 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu emocji na postępowanie

	atrybuty				
6. Pokora	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści • wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić zachowanie ojca • wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować morał przypowieści • wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sensu dawania komuś drugiej szansy • omówić obraz Keitha Vaughana <i>Powrót syna marnotrawnego</i> • odnaleźć w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • zinterpretować wskazane słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia rekinów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sentencji i odnieść te słowa do wybranych tekstów kultury
8. Czarny charakter	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić cechy Lorda Voldemorta • omówić metody działania Lorda Voldemorta 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cele Lorda Voldemorta • wymienić przeciwników Lorda Voldemorta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta • odnieść określenie <i>czarny charakter</i> do Lorda Voldemorta 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postawę Korneliusza Knota 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić postać będącą antywzorem z innego tekstu kultury
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu • wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej • uporządkować wskazaną wypowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawić wskazane wypracowanie • sformułować wstęp do wypracowania • wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie 	<ul style="list-style-type: none"> •
10. i 11. Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy mitu i przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych • zgromadzić informacje na temat metaforycznej wymowy przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy tekstu współczesnej wersji mitu • dokonać analizy tekstu współczesnej wersji przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować opis przeżyć wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej • stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią 	<ul style="list-style-type: none"> •

12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	<ul style="list-style-type: none"> wymienić odmienne i nieodmienne części mowy scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać części mowy występujące w tekście określić formy odmiennych części mowy uzupełnić tekst właściwymi przyimkami 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić formy czasowników użyć czasowników we właściwych formach przereklamować zdania, używając właściwych zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> użyć w zdaniach właściwych spójników 	
14. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie wymienić wyjątki od obowiązujących reguł 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i> 	
15. Imiesłowy przymiotnikowe	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować imiesłowy zdefiniować imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne omówić regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać imiesłowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe utworzyć i nazwać imiesłowy przymiotnikowe 	
16. Imiesłowy przysłówkowe	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać imiesłowy przysłówkowe w tekście i podzielić je na kategorie uzupełnić tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe utworzyć i nazwać imiesłowy przysłówkowe 	
17. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami 	<ul style="list-style-type: none"> zastąpić określenia oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i> 	
18. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>starożytność</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>sztuka antyczna, mit, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmienne części mowy, imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie, kompozycja tekstu, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią</i>			porównywać	
19. Cienie i blaski życia	<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> opisać postacie przedstawione na obrazie omówić kolorystykę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat roli gry światła 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrany tekst kultury tematycznie zbliżony do dzieła Auguste'a Renoira
20. Szczęście w nieszczęściu	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> opisać reakcje mędrca na poszczególne okoliczności określić myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję pytań retorycznych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować obraz Olega Kharkhana <i>Tragiczny list</i> w kontekście poznanej bajki filozoficznej
21. Podróż w czasy renesansu	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe renesansu wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować humanizm wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję wymienić najważniejszych twórców epoki 	<ul style="list-style-type: none"> omówić specyfikę sztuki renesansowej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić dzieło renesansowe 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane dzieło lub wynalazek Leonarda da Vinci opisać renesansowe miasto idealne
22. Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość poety 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety 	
23. Pół żartem, pół serio	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść utworów 	<ul style="list-style-type: none"> określić charakter fraszek 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy humoru we fraszkach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób obrazowania w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać konteksty utworów i nawiązania do nich

(lektura obowiązkowa)					
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>fraszka</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>rym</i>, <i>powtórzenie</i> • omówić treść fraszki • wskazać środki stylistyczne użyte przez Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić układ rymów we fraszce • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję powtórzenia na początku fraszki • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka • zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy wspólne poznanych fraszek
25. Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>apostrofa</i> • omówić treść fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki stylistyczne użyte przez poetę 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór • określić funkcję wyliczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować główną myśl fraszki • zinterpretować funkcję uosobienia w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności poznanej fraszki
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>archaizm</i> • omówić treść utworów • wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek • wskazać adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> • wskazać archaizmy w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek • wskazać apostrofę we fraszce <i>Na lipę</i> i wyjaśnić jej funkcję • przedstawić współczesne formy wskazanych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • określić kontekst biograficzny fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić renesansowy charakter fraszek 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
28. Wśród ludzi (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • określić temat każdego z utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy gatunkowe w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób wykorzystania frazeologizmów • wskazać związki frazeologiczne, do których nawiązał Jan Sztudynger w utworach <i>Głos w telefonie</i> i <i>Lustro</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat prawd życiowych przywołanych w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić podobieństwa i różnice pomiędzy utworami Jana Sztudyngera oraz Jana Kochanowskiego w kontekście historycznym
29.	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić symbolikę ogrodu, 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować przyjęcie przez 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić język utworu Czesława

Być szczęśliwym	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podmiot liryczny utworu 	temat podmiotu lirycznego utworu <ul style="list-style-type: none"> podzielić wiersz na części tematyczne 	przywołując kontekst biblijny <ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków stylistycznych użytych przez poetę zinterpretować tytuł utworu 	podmiot liryczny postawy wyprostowanej <ul style="list-style-type: none"> omówić postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny 	Miłosza <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat życia i twórczości poety
30. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> omówić treść pieśni wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu wymienić obowiązki gospodarza i gospodyni wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określić jego funkcję omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść utwór do renesansowego humanizmu
31. Radość życia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>rym gramatyczny</i>, <i>apostrofa</i>, <i>uosobienie</i> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu określić rodzaje rymów występujących w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metafory użyte w wierszu omówić funkcję personifikacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać adresata apostrofy zawartej w ostatniej zwrotce utworu i podać jego określenia bliskoznaczne odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
32. Stara bieda	<ul style="list-style-type: none"> sformułować główne myśli tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji wymienić funkcje narzekania 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zalety narzekania wymienione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat funkcji narzekania wymienić inne stereotypy dotyczące Polaków
33., 34. i 35. Wobec śmierci (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść trenów określić rodzaj liryki, który reprezentują treny 	<i>Tren I:</i> <ul style="list-style-type: none"> wskazać adresatów, wymienionych na początku utworu i wyjaśnić funkcję apostrofy <i>Tren V:</i>	<i>Tren I:</i> <ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka w wierszu omówić funkcję pytania retorycznego użytego w zakończeniu trenu 	<i>Tren I:</i> <ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie puenty utworu <i>Tren V:</i> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony w trenie 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego

		<ul style="list-style-type: none"> wskazać w wierszu porównanie homeryckie i określić jego funkcję <p><i>Tren VII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać adresatów utworu <p><i>Tren VIII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać adresata utworu wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny 	<p><i>Tren V:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika w utworze omówić funkcję pytania retorycznego użytego w puencie utworu <p><i>Tren VII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję zdrobnień w wierszu wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <p><i>Tren VIII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu 	<p><i>Tren VII:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka <p>wszystkie poznane treny:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównać poznane utwory i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego wskazać cechy wspólne poznanych trenów 	
36. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
37. Przeżywanie straty	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu wskazać narratora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować narratora tekstu opisać sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę 	<ul style="list-style-type: none"> omówić relacje pomiędzy bohaterami zinterpretować sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat przeżywania żałoby i sposobów kultywowania pamięci o zmarłych w innych kulturach
38. Jak opisywać dzieła sztuki?	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy, które powinien zawierać opis dzieła sztuki zgrupować informacje na temat opisywanego 	<ul style="list-style-type: none"> określić temat obrazu określić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> opisać kolorystykę i nastrój obrazu wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować opis wskazanego obrazu 	

	dzieła sztuki				
39. Malarstwo	<ul style="list-style-type: none"> wymienić typy dzieł malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnić najważniejsze typy dzieł malarskich wymienić główne środki wyrazu dzieła malarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie wymienić kryteria, według których ocenia się obraz 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić obraz według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować wizytę w galerii lub muzeum
40. Archaizmy	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi wskazać archaizmy w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> określić rodzaje podanych archaizmów określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst z archaizmami 	
41. Części zdania i związki wyrazowe w zdaniu – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić części zdania nazwać związki wyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać główne części zdania i je nazwać wskazać zdania bezpodmiotowe wskazać w zdaniach określenia i je nazwać 	<ul style="list-style-type: none"> wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania 	
42. Wypowiedzenia – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać rodzaje wypowiedzeń w zależności od celu wypowiedzi odróżnić zdanie od równoważnika zdania rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	
43. Zdania złożone współrzędnie – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów 	

44. Pisownia wyrazów wielką i małą literą – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów wyjaśnić zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym tekście 	
45. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>renesans, sztuka renesansu, fraszka, tren, pieśń, wiersz sylabiczny, porównanie homeryckie, malarstwo, opis dzieła sztuki, archaizmy, wypowiedzenia, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie, równoważnik zdania, części zdania i związki wyrazowe w zdaniu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
46. Relacje międzyludzkie	<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat postaci przedstawionych na obrazie określić sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję dzieła nazwać typ autoportretu, który naśladuje artystka 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcji mediów społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat estetyki selfie
47. Porozumienie	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaje narracji 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować głównego bohatera tekstu przedstawić opinie Marka o rodzicach 	<ul style="list-style-type: none"> porównać pierwszy i drugi wpis Marka oraz określić funkcję różnic między nimi wskazać elementy stylu 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy rozmowy ojca z synem dokonać analizy drugiego wpisu na blogu i wskazać 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat blogów młodzieżowych

			potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka	środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek	
48. Trudy wychowania (lektura uzupełniająca) UWAGA! Zgodnie z Rozporządzeniem MEiN w sprawie zmiany w liście lektur obowiązującym od 1.09.2021 pozycja <i>Ziele na kraterze Melchiora Wańkowicza</i> została przesunięta z listy lektur obowiązkowych na listę lektur uzupełniających.	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić rodzinę opisaną we fragmentach utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu w kontekście historycznym
49. Każdy może być dobry – sens życia według Ebenezera Scrooge’a (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge’a

		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło • porównać Scrooge'a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi 			
50. Przemiana bohatera pod wpływem świąt (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezera Scrooge'a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje towarzyszące Scrooge'owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni • określić, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezera Scrooge'a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego wewnętrzną przemianę • wyjaśnić, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?” 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej
51. i 52. Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisać sposób przedstawienia duchów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i> • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge'a, w której przekonuje on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przedstawić wiadomości o życiu w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii zdobyte dzięki lekturze <i>Opowieści wigilijnej</i>
53.	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić priorytety 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić specyfikę polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrane dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować wybraną postać

Podróż w czasy oświecenia	oświecenia • wyjaśnić etymologię nazwy epoki	oświeceniowe • wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienić dzieła sztuki oświeceniowej	oświecenia • scharakteryzować sztukę oświecenia	oświeceniowe	oświecenia
54. i 55. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek	• scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek	• wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety	• wskazać elementy światopoglądu oświeceniowego w bajkach Ignacego Krasickiego
56. i 57. W krzywym zwierciadle (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>satyra</i> • omówić treść satyry • określić rodzaj literacki utworu • wskazać narratora utworu	• podzielić utwór na części tematyczne i nadać im tytuły • scharakteryzować szlachcica i jego żonę • wskazać na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry	• omówić problem poruszony w satyrze • omówić związek satyry ze światopoglądem epoki	• podjąć dyskusję na temat celowości ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym	• podjąć dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
58. Co już wiemy o twórczości Ignacego Krasickiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
59. Przemijanie (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości • nazwać rodzaje rymów występujące w utworze	• zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu • wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję	• postawić tezę interpretacyjną • dokonać analizy obrazu miłości przedstawionego w utworze	• omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
60. Zrozumieć miłość	• omówić treść fragmentu utworu	• wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu	• wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i	• odszukać w podanych fragmentach tekstu zdania o

<p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży 	<p>Księżciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać • wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność 	<p>i co chciała ona dzięki niemu zyskać</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać dwa rodzaje miłości: Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia • wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się, pokochać</i> • wyjaśnić, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą 	<p>scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu • napisać pracę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?” 	<p>charakterze sentencji i wskazać to, które najbardziej do niego przemawia</p>
<p>61. i 62. Mały Książę jako baśń i przypowieść</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wskazać w utworze cechy przypowieści • scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księżciem, i wyjaśnić, co ona może symbolizować • opisać przemianę wewnętrzną pilota • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i> • wskazać adresata książki <i>Mały Książę</i> i uzasadnić swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu • odczytać znaczenie motywu wody w <i>Małym Księżciu</i> • wyjaśnić, dlaczego pilot wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat obecności zachowań, przedstawionych w utworze w świecie współczesnym
<p>63. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relację pomiędzy Małym Księżciem a różą i przedstawić stan 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury

(lektura obowiązkowa)		emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet • opisać sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej wędrówki i relacji z różą 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • sformułować listę przestroż, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu mieszkańców przedstawionych planet 	<ul style="list-style-type: none"> o nich myśli główny bohater książki • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • zredagować subiektywny opis Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
64. Wyobcowanie	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować tytułową bohaterkę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić nastrój utworu • omówić stan psychiczny bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wskazany fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat możliwości poznania samego siebie
65. Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różne typy argumentów w podanym tekście • sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć wypowiedź argumentacyjną 	
66. Rzeźba	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy rozwoju rzeźby 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju • rozróżniać najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić elementy języka rzeźby na przykładzie wybranego dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić dzieło sztuki według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej • przygotować prezentację na temat wybranego artysty • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
67. i 68. Typy zdań złożonych podrzędnie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić typy zdań złożonych podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe • wskazać zdanie nadrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować pytania do zdań podrzędnych • określić typy zdań podrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relację zdań na wykresie 	
69. Zdania złożone podrzędnie z	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować imiesłowy równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić podane wypowiedzenia imiesłowowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić relację zdań na wykresie • przekształcić podane 	

imiesłowowym równoważnikiem zdania		równoważnikami zdania • poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania	• wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowowe równoważniki zdania	
70. Mowa niezależna i mowa zależna	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	• przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształcić dowolny dialog na mowę zależną • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję	• zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej	
71. Jak napisać streszczenie?	• wymienić etapy pisania streszczenia	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu	• poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu	• stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego	
72. Zasady cytowania tekstów	• przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego	• uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• stworzyć tekst zawierający cytaty	• stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł	
73. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>oświecenie, sztuka oświecenia, rzeźba, rymy męskie i żeńskie, alegoria, bohater dynamiczny, zdania złożone podrzędnie, zdania</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, mowa zależna i niezależna, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</i>				
74. Człowieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> opisać, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać gesty namalowanych postaci omówić kompozycję obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować funkcję gestów namalowanych postaci zinterpretować przenikanie się kolorów i kształtów 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji
75. Odmienność	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu zaprezentować elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać fantastyczne i realistyczne elementy świata przedstawionego scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu porównać postawy rodziców i rodzeństwa w stosunku do Barnaby'ego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat ciężaru emocjonalnego słów matki 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu wymienić przyczyny lęku przed innością 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat przyczyn spełniania oczekiwań innych ludzi podjąć dyskusję na temat zalet i wad inności
76. Podróż w czasy romantyzmu	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe romantyzmu przedstawić etymologię nazwy epoki 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego wymienić cechy bohatera romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej
77. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość poety 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić informacje na temat życia społecznego poety 	
78. Wina i kara <small>(lektura obowiązkowa)</small>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo omówić sposób wywołania zjawy ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków 	<ul style="list-style-type: none"> opisać reakcję Guślarza na widok upiora wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki wymienić cechy charakteru złego pana i 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza wskazać w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku 	<ul style="list-style-type: none"> zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” stworzyć uniwersalny kodeks postępowania napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> podać propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan uzasadnić na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słuszność stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary

		zilustrować każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki • zinterpretować nauki moralne przekazane przez duchy	wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy	
79. i 80. Obrzęd dziadów w dramacie (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • określić czas akcji utworu • zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności • scharakteryzować relację między światem żywych a światem zmarłych nawiązaną dzięki dziadom • wyjaśnić, jaką rolę w życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może oznaczać rozpalany przy nim ogień 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze • wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach • stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi
81. Romantyczny dramat pełen zagadek (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem • opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnić, do którego świata należy ta postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić genezę poszczególnych części <i>Dziadów</i> • zinterpretować motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jak rozumie zakończenie <i>Dziadów</i> cz. II • opracować własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób dzięki dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu • wskazać związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Cmentarz w śniegu</i>
82. i 83. Wyobraźnia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki 	<ul style="list-style-type: none"> • ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze • wskazać cechy gatunkowe w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej <i>Świtezianki</i>

	utworu	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu 			
84. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
85. Miłość w obliczu śmierci	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze • scharakteryzować uczucie łączące bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić emocje bohaterów • zinterpretować tytuł książki 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu, w jaki bohaterowie mówią o chorobie 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sensu zaangażowania emocjonalnego w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
86. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić grę słów w poszczególnych aforyzmach 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł zbioru • ocenić aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić twórczość Małgorzaty Koniecznej
87. Natura ludzka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • wskazać emocje wyrażone przez podmiot liryczny i wyjaśnić, z czego one wynikają 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić proces przedstawiony w wierszu • wskazać środki stylistyczne wykorzystane przez poetę i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść wiersz Jerzego Lieberta do wymowy <i>Małego Księcia</i>
88. i 89. Jak napisać rozprawkę?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybrać spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać rozprawkę 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie sformułować temat rozprawki • zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł

		tezy			
90. Budowa słotwórcza wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wyrazy podstawowe i pochodne 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać formant w wyrazie pochodnym wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać oboczności w wyrazach 	
91. Rodzaje formantów i ich funkcje	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki wymienić funkcje formantów 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych 	
92. Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasady pisowni przedrostków: <i>z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i> omówić zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki, -dztwo, -cki, -ctwo</i> omówić zasady pisowni przyrostka <i>-stwo</i> 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni 	
93. Wyrazy podzielne i niepodzielne słotwórczo. Wyrazy pokrewne	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słotwórczo 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słotwórczo 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wyrazy należące do jednej rodziny wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> utworzyć rodzinę wyrazów 	
94. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasady pisowni wyrazów z literami: <i>ó, u, rz, ż, ch, h</i> 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu kłopotliwych liter 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst z kłopotliwymi literami 	
95. Złożenia, zrosty i	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować złożenia, zrosty i zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wśród podanych przykładów złożenia, 	<ul style="list-style-type: none"> wypisać zrosty, złożenia i zestawienia z mapy Polski 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst ze zrostami, złożeniami i z zestawieniami 	

zestawienia – czyli wyrazy złożone		zrosty i zestawienia • utworzyć złożenia, zrosty i zestawienia z podanych wyrazów	• poprawnie wymówić i odmienić podane zrosty		
96. Pisownia przymiotników złożonych	• przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przyporządkować przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych	• przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	• utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych	
97. Tworzenie i zapisywanie skrótów i skrótowców	• zdefiniować skróty • omówić zasady skracania wyrazów • wyliczyć rodzaje skrótowców • zreferować zasady zapisu skrótowców • zreferować zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach • omówić zasady stosowania skróconego zapisu	• rozszyfrować podane skróty • zamienić w podanym tekście podkreślone wyrazy na skróty • odnaleźć skrótowce w tekście	• poprawnie zastosować skrótowce w zdaniu • wyjaśnić, kiedy należy odmieniać skrótowce, a kiedy nie należy tego robić • wyjaśnić znaczenie skrótowców	• zastąpić podane nazwy właściwymi skrótowcami • poprawnie zapisać skróty podanych wyrazów	
98. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>romantyzm, sztuka romantyzmu, dramat, ballada, aforyzm, ironia, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>podzielne i niepodzielne słowotwórczo, zrosty, złożenia, zestawienia, skróty i skrótowce, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka</i>				
99. Dobro i zło	<ul style="list-style-type: none"> opisać, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> opisać kompozycję dzieła wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść scenę na obrazie do opowieści biblijnej omówić funkcję kolorystyki dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść wizerunek kobiety do tradycji biblijnej 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć konteksty i nawiązania do zaprezentowanego obrazu
100. Pokusa	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów tekstu omówić rolę Iana w grze 	<ul style="list-style-type: none"> opisać świat wirtualny z punktu widzenia Miki 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat zalet i wad gier komputerowych
101. Altruizm	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczyć fakty przedstawione przez Hannę Wiczorek wskazać fragmenty tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych przedstawić kompozycję tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czemu służy przedstawianie faktów i opinii 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję tytułu tekstu wskazać słowa kluczowe w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat przedstawionego we fragmentach artykułu
102. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego 	<ul style="list-style-type: none"> określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek podać różne określenia charakteryzujące Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu potwierdzające ten wybór wytłumaczyć, czym dla każdej z siostr jest miłość 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora udzielane przez Alinę i Balladynę wskazać zabiegi artystyczne w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy słów i postępowania obu siostr dokonać analizy losów wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnić, jaką cenę płaci każdy z nich za swoje zaangażowanie uczuciowe napisać wypracowanie na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy plakatu zapowiadającego inscenizację <i>Balladyny</i> w reżyserii Artura Tyszkiewicza sformułować na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki omówić nawiązania kulturowe obecne w utworze

			<ul style="list-style-type: none"> • wymienić wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadać im tytuły • przedstawić wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury <i>Balladyny</i> 	różnych tekstów kultury	
103. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie • wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego podtytule pojęcia <i>tragedia</i> • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego • udowodnić, że <i>Balladyna</i> ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który reprezentuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma ingerencja bohaterów fantastycznych • określić funkcję baśni i legend w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustosunkować się do stwierdzenia, że w dramacie pojawia się ironia • wymyślić alternatywny rozwój akcji dramatu i zapisać przykładowy plan tych wydarzeń
104. i 105. Dramat o władzy, winie i karze (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnić swoją odpowiedź odpowiednimi cytatami z ostatniej sceny dramatu • podać przykłady z dramatu ilustrujące wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • zestawić biblijną opowieść o Kainie i Abla z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć • przedstawić na podstawie lektury <i>Balladyny</i> kilka uniwersalnych prawd o ludzkiej psychice 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • zinterpretować sens słów Goplany o zemście natury

106. Co już wiemy o twórczości Juliusza Słowackiego?	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
107. Mowa nienawiści	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • opracować profil hejtera na podstawie tekstu • wskazać cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kompozycji tekstu, uwzględniając funkcję śródtytułów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających u podstaw nietolerancję i ksenofobię 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat możliwości przeciwdziałania mowie nienawiści
108. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy wypowiedzi manipulacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi • wyjaśnić, na czym polega manipulacyjny charakter wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny 	
109. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady sloganów reklamowych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach • dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i manipulacyjnych zastosowanych w podanych reklamach 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować slogany reklamowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat funkcji <i>fake newsów</i>
110. Jak przygotować przemówienie?	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić etapy przygotowywania przemówienia • wymienić środki retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady użycia środków retorycznych • dokonać analizy podanego przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność • dokonać analizy niewerbalnych środków 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować przemówienie • wygłosić przemówienie 	

			komunikacji		
111. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcia: <i>treść i zakres znaczeniowy wyrazu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści uporządkować wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym 	<ul style="list-style-type: none"> dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym 	
112. Synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne i homonimy	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>synonim, antonim, wyraz wieloznaczny, homonim</i> wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami 	<ul style="list-style-type: none"> zastąpić podane wyrazy ich synonimami podać antonimy do podanych wyrazów wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> podać różne znaczenia wskazanych wyrazów 	
113. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić podział głosek wymienić funkcje głoski <i>i</i> przedstawić zasady akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić słowa na głoski i sylaby podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać funkcje głoski <i>i</i> na podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiednio akcentować wyrazy 	
114. Rozbieżności między mową a pismem	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać upodobnienia fonetyczne wskazać różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia uzasadnić różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać uproszczenia grup spółgłoskowych 	
115. Pisownia wyrazów z q, ę, om, em, on, en – przypomnienie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i> 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami wyrazów wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> poprawić błędy w podanym tekście skorzystać ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q, ę, om, em, on, en</i> 	

i uzupełnienie wiadomości			wyrazów		
116. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, artykuł, etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja, środki perswazji i manipulacji w reklamie, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (miękka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna), głoska ustna i nosowa, uproszczenie grupy spółgłoskowej, upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie, utrata dźwięczności w wygłosie), sylaba, akcent i intonacja, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy, przemówienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
117. Konflikty	<ul style="list-style-type: none"> • opisać, co widzi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie względem siebie 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę • zinterpretować funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku jedna z namalowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję zegarka widocznego na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i omówić inne teksty kultury podejmujące temat konfliktów

			postaci		
118. Sens wojny	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omówić dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke'a i pana Gaydona 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiedzieć się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różne sposoby zaprezentowania wojny w wybranych tekstach kultury
119. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnić, o czym ono świadczy • uzasadnić stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I • wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z mularzami (murarzami) • zgromadzić informacje o Cześniku i Rejencie oraz uporządkować je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach • scharakteryzować stryja Klary na podstawie jego wypowiedzi • porównać Cześnika i Rejenta 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty • podać przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury
120. Komizm i humor w <i>Zemście</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności • wymienić cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny w utworze Aleksandra Fredry • wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji • wyjaśnić, na czym polega komizm językowy w scenie pisania listu miłosnego przez 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie • napisać wypracowanie na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym skutkuje wysmianie pewnych cech

	bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i>		Cześnika	temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów <i>Zemsty</i> nie ma postaci jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?”	
121. i 122. Zemsta – komedia o polskim społeczeństwie (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji wskazać wątek główny i wątki poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i> sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu wyjaśnić sens motto utworu dokonać analizy zakończenia <i>Zemsty</i> i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie wytłumaczyć, do jakich postaw Aleksander Fredro chciał nakłonić Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w utworze elementy kultury sarmackiej porównać treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy
123. Co wiemy o twórczości Aleksandra Fredry?	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
124. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Alicję omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią 	<ul style="list-style-type: none"> porównać reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat reakcji na niezależne od nas sytuacje
125. Prostota	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić relacje międzyludzkie i zasady obowiązujące w tytułowych <i>prostych krajach</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metafory zawierające przymiotnik <i>prosty</i> omówić funkcję pytań w poznanym wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat znaczenia i funkcji prostoty

		<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek podmiotu lirycznego do opisywanej rzeczywistości 			
126. Jak napisać recenzję?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić recenzję od sprawozdania • selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan recenzji • ocenić poszczególne elementy recenzji 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać recenzję wybranego filmu 	
127. Różne odmiany polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej • wymienić odmiany polszczyzny zależne od zasięgu słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej 	
128. Słownictwo o ograniczonym zasięgu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmiany języka o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować odmiany języka o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać na podstawie słownictwa odmiany języka o ograniczonym zasięgu • wskazać w tekście elementy gwarowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym 	
129. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>komedia, komizm (sytuacyjny, postaci, językowy), różne odmiany polszczyzny, oficjalna odmiana języka, nieoficjalna odmiana języka, kolokwializmy, język ogólnonarodowy, słownictwo o ograniczonym zasięgu,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>środowiskowe odmiany języka, terytorialne odmiany języka, języki zawodowe, recenzja</i>				
--	--	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
NOWE Słowa na start!, klasa 8 (NOWA EDYCJA 2020–2022)

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 8 (NOWA EDYCJA 2020–2022). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Wobec życiowych doświadczeń	<ul style="list-style-type: none"> opisać graffiti 	<ul style="list-style-type: none"> porównać graffiti Banksy’ego z XVII-wiecznym obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami
3. Nie bać się życia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu przyczyć argumenty wysuwane przez bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować każdą z bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć pracę pisemną związaną z tematem lekcji
4. Spotkanie z żywiołem – Burza Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> określić kontekst biograficzny utworu omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję omówić obraz natury wyłaniający się z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę sonetu wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta
5. i 6. Życie na ławie oskarżonych	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć z przemysłu bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy jest przejawem odwagi
7.	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób

<p>W obliczu zmian – <i>Jeżeli porcelana, to wyłącznie taka</i> Stanisława Barańczaka</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>		<p>stylistyczne użyte w utworze</p>	<p>przywołanych w utworze: porcelany, fotela, książki, odzieży, planów</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<p>przesłanie wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens wyrażen <i>gąsienica czółgu</i> i <i>but tragarza</i> 	<p>przedstawienia zmian i migracji w innym tekście kultury</p>
<p>8. Zaakceptować ograniczenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek narratora tekstu do życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukać informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń
<p>9. Niezwykły zawód</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wywiadu • zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji • przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegali Zbigniew Religa 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
<p>10. i 11. Wywiad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy tworzenia wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć pytania do autora podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania • wskazać błędy w podanym wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić • przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji
<p>12. Fotografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii • omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranej fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej

13. i 14. Jak doskonalić technikę pisania rozprawki?	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować tezę do podanego tematu rozprawki • skorygować błędy w podanych rozprawkach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy przykładowej rozprawki • stworzyć rozprawkę 	
15 i 16. Sposoby wzbogacania słownictwa	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi • przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych 	
17. i 18. Czym jest styl języka? Jakie style wyróżniamy?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy każdego ze stylów • wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać styl podanej wypowiedzi • przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst w wybranym stylu 	
19. Ortografia – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić podane teksty poprawnymi formami 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować teksty pod kątem ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym 	
20. i 21. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się terminami: <i>synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy, zapożyczenia, neologizmy, styl naukowy, styl urzędowy, styl publicystyczno-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	<i>dziennikarski, styl retoryczny, styl artystyczny, styl potoczny, wywiad, rozprawka</i>				
22. Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> opisać to, co zostało przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać topos, do którego odwołał się artysta omówić funkcje kolorystyki 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie symboli wyjaśnić wymowę obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać inne teksty kultury przedstawiające ojczyznę jako matkę
23. i 24. Fantastyka a historia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu wskazać środki językowe użyte do opisu walki i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić funkcję użycia obrazowania fantastycznego w kreacji pana Betona 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję opisywania świata z perspektywy dziecka sformułować uniwersalne wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst historyczny tekstu
25. Poświęcić się dla ojczyzny – Śmierć Pułkownika Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza opisać bohaterkę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję wymienić wartości istotne dla bohaterki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego wypowiedzieć się na temat nastroju dominującego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować ostatnią strofę utworu przedstawić współczesny model patriotyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
26. Walczyć za ojczyznę – Reduta Ordona Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść utworu wskazać podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady animizacji wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze omówić sposób przedstawienia cara określić funkcję animizacji określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować przesłanie <i>Reduty Ordona</i> omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów
27.	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść <i>Epilogu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić kontrasty 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst

<p>Geneza Pana Tadeusza Adama Mickiewicza w świetle Epilogu</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę” 	<p>przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia <i>kraju lat dzieciennych</i> 	<p>między przedstawieniem Paryża i <i>kraju lat dzieciennych</i> (przestrzenie: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt)</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji 	<p>przedstawienia przestrzeni w inwokacji</p>	<p>historyczny utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
<p>28. Dworek szlachecki w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać Soplicowo • wymienić głównych bohaterów epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić tytułowego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
<p>29. Obraz szlachty w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić formacje szlacheckie przedstawione w <i>Panu Tadeuszu</i> • omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wady każdej spośród formacji szlacheckich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję tradycji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek) 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów
<p>30. Jacek Soplica – bohater dynamiczny</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić biografię Jacka Soplicy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego • omówić funkcję miana przybranego przez bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast) 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną
<p>31. Historia w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela) • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> przywołanego na początku i na końcu dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski

	Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela				
32. Pan Tadeusz – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wymienić cechy epopei	• odnieść cechy epopei do <i>Pana Tadeusza</i>	• omówić funkcję przymiotnika <i>ostatni</i> , który często pojawia się w utworze • omówić sposób prezentacji przyrody w dziele	• dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Pana Tadeusza</i>
33. Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei	
34. i 35. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	• wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza	• określić przynależność gatunkową utworów	• przywołać problematykę omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	• odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	• podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej
36. Tęsknota za ojczyzną	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • wskazać w wierszu neologizmy	• wypowiedzieć się na temat adresata lirycznego wiersza • opisać kraj przedstawiony przez podmiot liryczny • nazwać uczucia podmiotu lirycznego	• omówić znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • omówić funkcję neologizmów w utworze	• zinterpretować znaczenie wyrażen: <i>światło-cień, bez-tęsknota i bez-myślenie</i> w kontekście wiersza	• omówić obraz Józefa Chełmońskiego <i>Bociany</i>
37. i 38. Podróż w czasy pozytywizmu	• określić ramy czasowe epoki • wymienić elementy programu pozytywistycznego	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego	• wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach	• dokonać analizy obrazu realistycznego	• wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych
39.–42. Henryk Sienkiewicz, Latarnik (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• omówić świat przedstawiony noweli • wskazać cechy gatunkowe noweli • scharakteryzować głównego bohatera utworu	• omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) • omówić sposób, w jaki bohater reaguje na	• wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • zinterpretować symbolikę latarni	• wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omówić kontekst historyczny noweli

		<ul style="list-style-type: none"> • omówić przemianę bohatera utworu 	<p>pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przyrody w noweli 	<p>morskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie utworu 	
43. Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera • uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa 	
44. Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy języka muzyki • wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę muzyki w wybranym filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki • stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla regionu, w którym mieszka
45. i 46. Jak napisać artykuł?	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować artykuł • wymienić cechy artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kompozycję artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zebrać informacje do artykułu • dokonać analizy formy i treści podanego artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać artykuł problemowy 	
47. i 48. Norma językowa i błąd językowy	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • przedstawić podział błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową • poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować • skorygować błędy interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie sformułować związki frazeologiczne • poprawnie odczytać podane wyrazy 	
49. i 50. Nazwy osobowe i miejscowe	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kategorie nazw osobowych i miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> • używać poprawnych form nazwisk • zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych 	
51. i 52. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i

	pojęciami: <i>artykuł, norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe</i>			argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	rozwiązywać problemy badawcze
53. Wzorce	• opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	• omówić kompozycję dzieła • omówić relacje pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie	• określić nastrój obrazu i wskazać środki, które go kształtują	• omówić funkcję światłocienia • zinterpretować obraz	• przygotować prezentację na temat swojego wzorca
54. Dlaczego potrzebujemy autorytetów?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>wywiad</i> • omówić treść fragmentów tekstu	• wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu • wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru	• omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie • dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę	• podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów • podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety	• przedstawić swój autorytet i uzasadnić ten wybór
55. Podróż w czasie z Sienkiewiczem – <i>Quo vadis</i> (lektura obowiązkowa)	• omówić treść lektury • wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych	• określić czas i miejsce akcji • wymienić wątki główne i poboczne	• odnieść definicję powieści historycznej do utworu	• wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu	• wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści
56. Świat na styku dwóch kultur – pogańskiej i chrześcijańskiej – <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści	• przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści • omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie • dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra	• określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan • omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu	• omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan • podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści	• podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania powieści
57. Wśród najważniejszych bohaterów powieści <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści	• scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych	• przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego • wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści	• porównać kreacje bohaterów powieści	• podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza

<p>58. Miłość (nie)jedno ma imię – <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości • omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach kultury
<p>59. Wiesz, umiesz, zdasz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści 	
<p>60. Co już wiemy o twórczości Henryka Sienkiewicza?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić przynależność gatunkową poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy problematyki omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej
<p>61. Być blisko w najtrudniejszych chwilach – <i>Oskar i pani Róża</i> Érica-Emmanuela Schmitta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić narrację fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści • określić temat przewodni fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę 	<ul style="list-style-type: none"> • postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historie • omówić relacje łączące Oskara z panią Różą 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat języka bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
<p>62. Mądrość, dobre życie, przyjaźń</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek Kołakowski 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców pojęcia <i>mędrzec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę częstego posługiwania się przez Leszka Kołakowskiego sformułowaniami wyrażającymi niepewność 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wypowiedzi Leszka Kołakowskiego • odnaleźć w tekstach kultury różne przedstawienia przyjaźni i je omówić
<p>63. Ludzie wobec ludzi – <i>List do ludożerców</i> Tadeusza Różewicza</p> <p>(lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować tytułowych <i>ludożerców</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza • omówić funkcję użycia wyrazu <i>ludożerca</i> w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie wiersza • odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat <i>ludożerców</i> w codziennej rzeczywistości • podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie <i>ludożercę</i>?”

64. Wobec niechcianych dobrych rad	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść felietonu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję • odnieść definicję felietonu do tekstu Anny Dziewit-Meller 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać główną myśl felietonu • odnieść pojęcie <i>stereotyp</i> do historii opisaną przez autorke 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany felieton
65. i 66. Jak napisać list otwarty?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy listu otwartego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kompozycję listu otwartego 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi • dokonać analizy przykładów listów otwartych 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować list otwarty 	
67. Film	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie • ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej
68. i 69. Odmienne i nieodmienne części mowy – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmienne i nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • rozpoznać nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić • dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników • poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie określić formy osobowe czasowników • poprawnie określić i stosować formy zaimków 	
70. Części zdania – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w zdaniu orzeczenie imienne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe 	
71. Typy wypowiedzi – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić zdania pojedyncze w złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań 	

	równoważniki zdań				
72. i 73. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>powieść historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzeń, list otwarty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
74. Życiowe wybory	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>mural, motyw biblijny, street art</i> • opisać mural 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę • wyjaśnić tytuł muralu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany przykład <i>street artu</i>
75. Bez wyboru – Igrzyska śmierci Suzanne Collins	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>antyutopia</i> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony w utworze • omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka • omówić sposób sprawowania władzy w Panem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss • wskazać cechy antyutopii w świecie opisywanym przez autorkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury
76. Z wizytą w Klerykowie – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać mieszkańców Klerykowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera 	
77. Szkoła pod zaborami – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • wymienić metody rusefikacji przedstawione w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusefikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusefikacją 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole
78. Lekcja patriotyzmu – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozdz. XV) 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanej lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego

(lektura obowiązkowa)					
79. Dojrzewanie, przyjaźń, nauka – Marcin Borowicz, Andrzej Radek, Bernard Zygier (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów • wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie
80. Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu 	
81. i 82. Podróż w czasy dwudziestolecia międzywojennego	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe epoki • wskazać najważniejsze tendencje w epoce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny epoki • odnieść termin <i>awangarda</i> do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestoleciu międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
83. Po stronie optymizmu – Zielono mam w głowie Kazimierza Wierzyńskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • opisać przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i> • wskazać sformułowania wiążące się z radością życia 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
84. W poszukiwaniu szczęścia – Piosenka o szczęściu Mariana Hemara i Juliana Tuwima (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • postawić tezę interpretacyjną • wypowiedzieć się na temat cech <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować puentę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i> w odniesieniu do wybranych tekstów kultury

85. Śmierć i miłość – Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzeczy główną... Jana Lechonia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję zwrotów do adresata 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie wiersza • wyjaśnić sens puenty 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
86. Wybór postawy życiowej – Szewczyk Bolesława Leśmiana (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wymienić cechy Boga i szewczyka 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w utworze • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru • zinterpretować postawę szewczyka 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów
87., 88. i 89. Kogut na drodze do sławy – Artysta Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>alegoria</i> • omówić treść tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
90. Odpowiedzialność za słowo – Tędy i owędy Melchiora Wańkowicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>literatura faktu</i>, <i>reportaż</i> • omówić treść fragmentów tekstu • przedstawić bohaterów fragmentów utworu • omówić zadania <i>reserczerki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić sposób pracy dziennikarzy w czasopiśmie „Time” 	<ul style="list-style-type: none"> • wyliczyć problemy, z jakimi zetknęła się Marta podczas wykonywania powierzonego jej zadania 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować puentę sformułowaną przez ojca Marty • wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenie i określić funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji
91. Jak napisać podanie?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej 	
92. i 93. Grafika	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>grafika</i>, <i>rysunek</i>, <i>perspektywa</i>, <i>grafika artystyczna</i>, <i>ilustracja</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie • wymienić i opisać 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki • omówić tradycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika • stworzyć pisemną

	<i>plakat, animacja, logo, identyfikacja wizualna firmy</i>	najważniejsze techniki graficzne	techniki graficzne		recenzję wybranego dzieła sztuki
94. Mowa zależna i niezależna – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej • zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisać dowolny dialog w mowie zależnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej • przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie 	
95. Wypowiedzenia wielokrotnie złożone	<ul style="list-style-type: none"> • podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie 	
96. i 97. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>grafika, liryka, alegoria, reportaż, neologizm artystyczny, sztuka dwudziestolecia międzywojennego, mowa zależna i niezależna, zdania wielokrotnie złożone, podanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
98. Wojna	<ul style="list-style-type: none"> • opisać rysunek 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania postaci na rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy stosunków międzyludzkich ukazanych na rysunku • odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postawę wobec działań wojennych, która wynika z rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić tematykę i środki wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego
99. Czasy nietolerancji – Złodziejka książek Markusa Zusaka	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>fasyzm, rasizm</i> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentów utworu • omówić funkcję postaci Jessego Owensa we 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego • omówić dialog pomiędzy ojcem i synem 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa • przedstawić kontekst historyczny fragmentów tekstu na podstawie

		fragmentach tekstu • scharakteryzować Rudy'ego			dowolnych źródeł
100. i 101. Czasy wojny i okupacji	• określić ramy czasowe epoki	• wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji	• omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji	• dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej
102. Wojenna pożoga i marzenia – liryka Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu	• określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu • omówić kontekst biograficzny utworu	• omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza	• podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury
103. Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego – pomiędzy gawędą harcerską a literaturą faktu (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej	• określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata	• zinterpretować sens tytułu	• omówić kontekst historyczny utworu
104. W służbie małego sabotażu i dywersji – Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem	• wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu	• wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych	• omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem	• porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
105. i 106. Alek, Rudy i Zośka jako przedstawiciele pokolenia wojennego (lektura obowiązkowa)	• omówić losy bohaterów utworu	• przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym	• przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako	• omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia <i>czasu pogardy</i> w utworze	• wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego

			przedstawiciele pokolenia wojennego		
107. Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu 	
108. Czas pogardy w wierszu Irit Amiel *** [Pierwszy wchodzi do Komory Król Maciuś Pierwszy...]	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>Holocaust</i> • wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w utworze • wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze • omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję • zinterpretować zabieg nazwania Janusza Korczaka <i>ostatnim Mohikaninem</i> • przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości • omówić wymowę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontekst historyczny utworu • wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary Holocaustu
109. Jak żyć po wojnie? – Pierwsza przechadzka Leopolda Staffa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście • wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
110. i 111. Jak przygotować życiorys i CV?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>życiorys</i>, <i>CV</i> (<i>curriculum vitae</i>) • wymienić elementy życiorysu i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje przydatne do napisania życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować oficjalne CV na podstawie życiorysu 	
112. i 113. Jak napisać list motywacyjny?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny 	
114.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać rodzaje głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kierunek 	

Fonetyka – przypomnienie wiadomości	<p>pojęć: <i>głoska, litera, ubezdzwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiły uproszczenia grup spółgłoskowych • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe 	<p>podziały wyrazów na sylaby</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły 	<p>upodobnienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w akcentowaniu 	
115. i 116. Słowotwórstwo – przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i> • wymienić kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów 	
117. i 118. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>wojna i okupacja, sztuka o wojnie, fonetyka, słowotwórstwo, życiorys i CV, list motywacyjny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
119. Dostrzec piękno	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie • omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy • omówić funkcję kolorystyki dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować różne sposoby przedstawiania miasta w tekstach kultury
120. Zatrzymać piękno	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kufierka 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić pytania zadane przez uczonego Kru 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst w kontekście mitu o

	<ul style="list-style-type: none"> określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>powiastka filozoficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: <i>stracić twarz, zachować twarz i twarzą w twarz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej 	<p>twarży</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić przenośne znaczenie tekstu 	<p>Narcyzie</p> <ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym
121. Przystanek współczesność	<ul style="list-style-type: none"> wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
122. Odnaleźć piękno życia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohatera utworu omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu odnieść utwór do definicji przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować porównanie życia do kartki zinterpretować diagnozę lekarki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu sformułować przesłanie płynące z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu
123. Przyroda okiem poety – Wiosna w Milanówku Jarosława Marka Rymkiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w wierszu opisy przejawów wiosny wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> postawić tezę interpretacyjną określić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze wskazać w tekście nawiązania biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować funkcję światła w wierszu omówić przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć prezentację na temat ogrodów w różnych czasach i kulturach
124. Potrzeba kochania	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu określić, w czym imieniu mówi podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska
125. Uważne spojrzenie	<ul style="list-style-type: none"> nazwać postawy zaprezentowane w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić dwie postawy zaprezentowane w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść przesłanie wiersza do znanych sobie osób, zjawisk i bohaterów tekstów kultury wyjaśnić, z czego mogą wynikać różne sposoby postrzegania świata 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata
126. Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	rozwiązywać problemy badawcze
127. i 128. Spotkanie z lekturami	• wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów	• problematyzować treść lektur obowiązkowych	• wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych

Steps Plus dla klasy IV

Wymagania edukacyjne

First Steps

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>First Steps</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>First Steps</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>First Steps</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>First Steps</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje różne przedmioty, uwzględniając ich kolor i odległość, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne przedmioty, stosując często używane przymiotniki i uwzględniając ich położenie, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne przedmioty, stosując często używane przymiotniki i uwzględniając ich położenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne przedmioty, stosując często używane przymiotniki i uwzględniając ich położenie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>First Steps</i> (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór roku, miesiące, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące <i>this/that</i> ,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>First Steps</i> (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór roku, miesiące, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące <i>this/that</i> , przedimki	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>First Steps</i> (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór roku, miesiące, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące <i>this/that</i> , przedimki nieokreślone <i>a/an</i> oraz tryb	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>First Steps</i> (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór roku, miesiące, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące <i>this/that</i> , przedimki nieokreślone <i>a/an</i> oraz tryb rozkazujący

	przedimki nieokreślone <i>a/an</i> oraz tryb rozkazujący.	nieokreślone <i>a/an</i> oraz tryb rozkazujący , popelniając nieliczne błędy.	rozkazujący, popelniając liczne błędy.	popelniając bardzo liczne błędy.
--	---	---	--	----------------------------------

UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń wita się, żegna i przedstawia się, podając swoje imię, przedstawia inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popelniając większych błędów.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe i popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, nie stosując właściwych form grzecznościowych popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popelniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin , popelniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesiący, liczebniki 1-20), a	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1(nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesiący, liczebniki 1-20), a także czasownik <i>be</i> w formie	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1(nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesiący, liczebniki 1-20), a także czasownik <i>be</i> w formie	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1(nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesiący, liczebniki 1-20), a także czasownik <i>be</i> w formie

	także czasownik <i>be</i> w formie twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's; stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion, nazwisk i nazw państw.	twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's, popelniając nieliczne błędy; zazwyczaj prawidłowo stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion, nazwisk i nazw państw.	twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's, popelniając liczne błędy; często popelnia błędy w zastosowaniu wielkich liter w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion, nazwisk i nazw państw.	twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's, popelniając bardzo liczne błędy; błędnie stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion, nazwisk i nazw państw.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, nie popelniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując różnorodne słownictwo, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując podstawowe słownictwo, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popelniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popelniając większych błędów.	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując właściwe formy grzecznościowe i popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, nie stosując właściwych form grzecznościowych popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami szkolnymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami szkolnymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami szkolnymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami szkolnymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik <i>be</i> w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające <i>what, when, where, who</i> , przecinki i spójnik <i>and</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik <i>be</i> w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające <i>what, when, where, who</i> , przecinki i spójnik <i>and</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik <i>be</i> w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające <i>what, when, where, who</i> , przecinki i spójnik <i>and</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik <i>be</i> w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające <i>what, when, where, who</i> , przecinki i spójnik <i>and</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, w miarę zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na

			niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik <i>be</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , przyimki miejsca, <i>a, any</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik <i>be</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , przyimki miejsca, <i>a, any</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik <i>be</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , przyimki miejsca, <i>a, any</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik <i>be</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , przyimki miejsca, <i>a, any</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia, popelniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie stara się reagować w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie i udzielanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi, popelniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny <i>can</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny <i>can</i> , popelniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny <i>can</i> , popelniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny <i>can</i> , popelniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, nie popelniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis rzeczy	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając

	tekstów, nie popełniając błędów.	niewielkie błędy.	dużo błędów.	bardzo dużo błędów
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik <i>have/has got</i> , spójnik <i>and</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik <i>have/has got</i> , spójnik <i>and</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik <i>have/has got</i> , spójnik <i>and</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik <i>have/has got</i> , spójnik <i>and</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje ilustracje, nie popełniając większych błędów.	Uczeń porównuje ilustracje, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje ilustracje, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje ilustracje, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie i udzielanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny, popełniając drobne błędy językowe,	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na

	rodziny.	nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik <i>have got</i> , przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące <i>this, that, these, those</i> , spójniki <i>and</i> i <i>but</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik <i>have got</i> , przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące <i>this, that, these, those</i> , spójniki <i>and</i> i <i>but</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik <i>have got</i> , przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące <i>this, that, these, those</i> , spójniki <i>and</i> i <i>but</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik <i>have got</i> , przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące <i>this, that, these, those</i> , spójniki <i>and</i> i <i>but</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń kupuje bilet autobusowy, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie i udzielanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia codziennego), a także czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia codziennego), a także czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia codziennego), a także czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia codziennego), a także czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, spójnik <i>or</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, spójnik <i>or</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, spójnik <i>or</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, spójnik <i>or</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Steps Plus dla klasy V

Wymagania edukacyjne

Welcome

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi i ich umiejętności, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania , często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Opis przedmiotów/zwierząt	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejscem wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymiki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki osobowe.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymiki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki osobowe, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymiki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki osobowe, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> , czasownik <i>have got</i> , czasownik <i>can</i> , przymiki miejsca, zaimki dopełnieniowe (<i>object pronouns</i>), zaimki osobowe, popełniając bardzo liczne błędy.

UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje różne pomieszczenia, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, stosując podstawowe słownictwo, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), <i>some, any</i> , przedimki <i>a/an</i> , konstrukcję <i>There is/There are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
----------------	--	---	--	--

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis upodobań	Uczeń w sposób płynny opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas <i>present continuous</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas <i>present continuous</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas <i>present continuous</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas <i>present continuous</i> , popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
----------------------------	--	---	--	--

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> , popelniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> , popelniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas <i>present simple</i> , czas <i>present continuous</i> , zaimki dzierżawcze, przedimki <i>a/an</i> i <i>the</i> , spójnik <i>because</i> , popelniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, nie popelniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, nie popelniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popelniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając bardzo dużo błędów
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popelniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popelniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popelniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik <i>because</i> , przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popelniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, nie popelniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej miejsce geograficzne, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych niebezpiecznych zwierząt, nie popelniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc w mieście, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popelniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając bardzo dużo błędów
Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje swoje miasto i inne miasta, nie popelniając większych błędów.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popelniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, popelniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popelniając błędy	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

			językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przyimki miejsca, konstrukcję <i>There is/There are</i> w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik <i>to be</i> w czasie <i>past simple</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobę, którą podziwia, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historią i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historią i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historią i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historią i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas <i>past simple</i> , czasowniki regularne i nieregularne, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie

		wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas <i>past simple</i> , przysłówki, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznane ekscytujące wydarzenie, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznane ekscytujące wydarzenie, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznane ekscytujące wydarzenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznane ekscytujące wydarzenie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Steps Plus 6

Wymagania edukacyjne

Welcome

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik <i>have got</i> , przyimki miejsca, <i>phrasal verbs</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik <i>have got</i> , przyimki miejsca, <i>phrasal verbs</i> i nieznaczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik <i>have got</i> , przyimki miejsca, <i>phrasal verbs</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem <i>to be</i> w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik <i>have got</i> , przyimki miejsca, <i>phrasal verbs</i> , popełniając bardzo liczne błędy.

UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania, wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z podróżą pociągiem.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z podróżą pociągiem, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z podróżą pociągiem, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z podróżą pociągiem, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy środków transportu, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności, określenia położenia geograficznego), czas <i>past simple</i> , łączniki w zdaniu, czasownik <i>have got</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas <i>present simple</i> , przysłówki częstotliwości, czasownik <i>have got</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając większych błędów.	Uczeń nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując podstawowe słownictwo, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując w rozmowie właściwie i popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując częściowo w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie, nie reagując w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), <i>go, play, do</i> , przedimki <i>a/an</i> , zaimki i przyimki <i>it, them, that, there, here</i> , znaki interpunkcyjne, czasy <i>past simple</i> i <i>past continuous</i>	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), <i>go, play, do</i> , przedimki <i>a/an</i> , zaimki i przyimki <i>it, them, that, there, here</i> , znaki interpunkcyjne, czasy <i>past simple</i> i <i>past continuous</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), <i>go, play, do</i> , przedimki <i>a/an</i> , zaimki i przyimki <i>it, them, that, there, here</i> , znaki interpunkcyjne, czasy <i>past simple</i> i <i>past continuous</i> popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), <i>go, play, do</i> , przedimki <i>a/an</i> , zaimki i przyimki <i>it, them, that, there, here</i> , znaki interpunkcyjne, czasy <i>past simple</i> i <i>past continuous</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis zwierząt /zjawisk/miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranym zwierzęciu, nie popełniając	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranym zwierzęciu, popełniając niewielkie błędy językowe,	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranym zwierzęciu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranym zwierzęciu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu

	większych błędów.	niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z pogodą	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pogodą, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pogodą, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z pogodą, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji <i>than</i> , stosuje właściwą kolejność przymiotników w zdaniu, nie popełniając błędów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji <i>than</i> , stosuje właściwą kolejność przymiotników w zdaniu, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji <i>than</i> , stosuje właściwą kolejność przymiotników w zdaniu, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji <i>than</i> , stosuje właściwą kolejność przymiotników w zdaniu popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia i, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje produkty żywnościowe i potrawy, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje produkty żywnościowe i potrawy, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje produkty żywnościowe i potrawy, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje produkty żywnościowe i potrawy, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia popelniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń, popelniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję <i>there is, there are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, <i>a/an, the, some i any</i> , formę rozkazującą zdań.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję <i>there is, there are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, <i>a/an, the, some i any</i> , formę rozkazującą zdań, popelniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję <i>there is, there are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, <i>a/an, the, some i any</i> , formę rozkazującą zdań, popelniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję <i>there is, there are</i> , rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, <i>a/an, the, some i any</i> , formę rozkazującą zdań popelniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, nie popelniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne, urządzenia elektroniczne codziennego użytku, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne, urządzenia elektroniczne codziennego użytku popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne, urządzenia elektroniczne codziennego użytku popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne, urządzenia elektroniczne codziennego użytku popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki <i>must, have to, should</i> , przysłówki sposobu	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki <i>must, have to, should</i> , przysłówki sposobu popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki <i>must, have to, should</i> , przysłówki sposobu, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki <i>must, have to, should</i> , przysłówki sposobu, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu,, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu,, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu,, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat ulubionych filmów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ulubionych filmów, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ulubionych filmów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ulubionych filmów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc/przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	Uczeń stara się uczestniczyć w prostej rozmowie reagując w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), <i>be going to, will/won't, must/mustn't</i> ,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), <i>be going to, will/won't, must/mustn't</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), <i>be going to, will/won't, must/mustn't</i> .popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), <i>be going to, will/won't, must/mustn't</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi/przedmiotów/zjawisk	Uczeń w sposób płynny opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia., popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia., popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia., popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas <i>present perfect</i> , formy <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z <i>ever</i> i <i>never</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas <i>present perfect</i> , formy <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z <i>ever</i> i <i>never</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas <i>present perfect</i> , formy <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z <i>ever</i> i <i>never</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas <i>present perfect</i> , formy <i>past participle</i> czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z <i>ever</i> i <i>never</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas <i>present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas <i>present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas <i>present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas <i>present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Steps Plus dla klasy VII

Kryteria oceny

Welcome

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, nie popełniając większych błędów.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku, popełniając błędy	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku, popełniając błędy

	przedmiotów osobistego użytku.	osobistego użytku, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, <i>possessive s</i> , pytanie <i>whose?</i>	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, <i>possessive s</i> , pytanie <i>whose?</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, <i>possessive s</i> , pytanie <i>whose?</i> , <i>phrasal verbs</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, <i>possessive s</i> , pytanie <i>whose?</i> popełniając bardzo liczne błędy.

UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy zewnętrzne różnych przedmiotów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy zewnętrzne różnych przedmiotów, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy zewnętrzne różnych przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy zewnętrzne różnych przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z. codziennymi zwyczajami.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi zwyczajami, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi zwyczajami, wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z codziennymi zwyczajami, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

			wypowiedzi.	
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje <i>there is, there are</i> , przedimki nieokreślone <i>some, any</i> , przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas <i>present simple</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje <i>there is, there are</i> , przedimki nieokreślone <i>some, any</i> , przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas <i>present simple</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje <i>there is, there are</i> , przedimki nieokreślone <i>some, any</i> , przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas <i>present simple</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje <i>there is, there are</i> , przedimki nieokreślone <i>some, any</i> , przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas <i>present simple</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze e-mali do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze e-mali do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mali do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mali do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobowość różnych osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując w rozmowie właściwie i popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując częściowo w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, nie reagując w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), <i>can/can't</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy <i>present simple</i> i <i>present continuous</i>	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), <i>can/can't</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy <i>present simple</i> i <i>present continuous</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), <i>can/can't</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy <i>present simple</i> i <i>present continuous</i> popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), <i>can/can't</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy <i>present simple</i> i <i>present continuous</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis zwierząt /zjawisk/miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności., popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności., często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności., korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków) określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, nie popełniając błędów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków), określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków), określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków), określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze <i>opinion essay</i> na temat marnowania żywności przez supermarkety, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze <i>opinion essay</i> na temat marnowania żywności przez supermarkety popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze <i>opinion essay</i> na temat marnowania żywności przez supermarkety, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze <i>opinion essay</i> na temat marnowania żywności przez supermarkety, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przestrzeganiem prawa do prywatności w domu i Internecie.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika <i>be</i> i <i>can</i> , czasowniki regularne i nieregularne w czasie <i>simple past</i> , czas <i>past continuous</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika <i>be</i> i <i>can</i> , czasowniki regularne i nieregularne w czasie <i>simple past</i> , czas <i>past continuous</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika <i>be</i> i <i>can</i> , czasowniki regularne i nieregularne w czasie <i>simple past</i> , czas <i>past continuous</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika <i>be</i> i <i>can</i> , czasowniki regularne i nieregularne w czasie <i>simple past</i> , czas <i>past continuous</i> . popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z wymarzoną karierą zawodową.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość. popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość. popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), <i>be going to</i> , <i>present continuous</i> dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), <i>be going to</i> , <i>present continuous</i> dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla przyszłości	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), <i>be going to</i> , <i>present continuous</i> dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla przyszłości,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), <i>be going to</i> , <i>present continuous</i> dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla przyszłości,

	przyszłości.	popelniając nieliczne błędy.	popelniając liczne błędy.	popelniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze swój życiorys, nie popelniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze swój życiorys, popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze swój życiorys, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze swój życiorys, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat ważnych w przyszłości zawodów, nie popelniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ważnych w przyszłości zawodów, popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ważnych w przyszłości zawodów, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ważnych w przyszłości zawodów, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje miejsca w mieście i ich położenie, nie popelniając większych błędów.	Uczeń opisuje p miejsca w mieście i ich położenie, popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje miejsca w mieście i ich położenie, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje miejsca w mieście i ich położenie popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popelniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popelniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum nie popelniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum, popelniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum, popelniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum, popelniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w prostej rozmowie reagując w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat możliwego życia ludzi na Marsie, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat możliwego życia ludzi na Marsie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat możliwego życia ludzi na Marsie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat możliwego życia ludzi na Marsie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik <i>will/won't</i> , stronę bierną w czasie <i>present simple</i> i <i>past simple</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik <i>will/won't</i> , stronę bierną w czasie <i>present simple</i> i <i>past simple</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik <i>will/won't</i> , stronę bierną w czasie <i>present simple</i> i <i>past simple</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik <i>will/won't</i> , stronę bierną w czasie <i>present simple</i> i <i>past simple</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum nie popełniając większych błędów.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect</i> w porównaniu do czasu <i>past simple</i>	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect</i> w porównaniu do czasu <i>past simple</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect</i> w porównaniu do czasu <i>past simple</i> popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect</i> w porównaniu do czasu <i>past simple</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób, możliwego postępowania w określonej sytuacji	Uczeń prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, <i>when</i> , <i>as soon as</i> , <i>unless</i> , zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką <i>-ed i -Ing</i>).	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, <i>when</i> , <i>as soon as</i> , <i>unless</i> , zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką <i>-ed i -Ing</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, <i>when</i> , <i>as soon as</i> , <i>unless</i> , zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką <i>-ed i -Ing</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, <i>when</i> , <i>as soon as</i> , <i>unless</i> , zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką <i>-ed i -Ing</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Steps Plus dla klasy VIII

Wymagania edukacyjne

Welcome

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z, podawaniem informacji związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, popełniając niewielkie błędy językowe, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje na polecenia wykonywania różnych czynności często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje na polecenia wykonywania różnych czynności korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, nie popełniając większych błędów.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

		wypowiedzi.		
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> , popełniając bardzo liczne błędy.

UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobowość różnych osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi, wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z relacjami międzyludzkimi, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

			wypowiedzi.	
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie ludzi i przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, osób popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając

	tekstów, nie popełniając błędów.	niewielkie błędy.	dużo błędów.	bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując w rozmowie właściwie i popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując częściowo w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, nie reagując w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzonym w Internecie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzonym w Internecie, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzonym w Internecie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzonym w Internecie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przysłówków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przysłówków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przysłówków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przysłówków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 3

**CEL KSZTAŁCENIA WG
NOWEJ PODSTAWY
PROGRAMOWEJ**

OCENA

BARDZO DOBRA

DOBRA

DOSTATECZNA

DOPUSZCZAJĄCA

Opis zjawisk	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make</i> i <i>do</i> , <i>may/may not/might/might</i> <i>won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably</i> , <i>definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-</i> , <i>il-</i> , <i>un-</i> , <i>im-</i> , <i>dis-</i> , <i>ir-</i> , <i>in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to</i> , <i>must</i> , <i>mustn't</i> , <i>can</i> , <i>can't</i> , nie popełniając błędów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make</i> i <i>do</i> , <i>may/may not/might/might</i> <i>won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably</i> , <i>definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-</i> , <i>il-</i> , <i>un-</i> , <i>im-</i> , <i>dis-</i> , <i>ir-</i> , <i>in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to</i> , <i>must</i> , <i>mustn't</i> , <i>can</i> , <i>can't</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make</i> i <i>do</i> , <i>may/may not/might/might</i> <i>won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably</i> , <i>definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-</i> , <i>il-</i> , <i>un-</i> , <i>im-</i> , <i>dis-</i> , <i>ir-</i> , <i>in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to</i> , <i>must</i> , <i>mustn't</i> , <i>can</i> , <i>can't</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make</i> i <i>do</i> , <i>may/may not/might/might</i> <i>won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably</i> , <i>definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-</i> , <i>il-</i> , <i>un-</i> , <i>im-</i> , <i>dis-</i> , <i>ir-</i> , <i>in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to</i> , <i>must</i> , <i>mustn't</i> , <i>can</i> , <i>can't</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności, korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awal, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awal, ride down, run after, run awal, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awal, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awal, ride down, run after, run awal, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> ., popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awal, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awal, ride down, run after, run awal, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> ., popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awal, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awal, ride down, run after, run awal, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> ., popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
-----------------------------------	--	--	--	--

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
-----------------------------------	---	---	---	---

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą, przewidywać dotyczących przyszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w prostej rozmowie reagując w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat fałszywych informacji w sieci, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat fałszywych informacji w, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat fałszywych informacji w, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat fałszywych informacji w, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
----------------------------	---	---	---	---

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje części ciała człowieka, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje części ciała człowieka, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje części ciała człowieka, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje części ciała człowieka, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum nie popełniając większych błędów.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach popełniając błędy językowe popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>should, ought to, 'd better not</i> , spójniki międzyzdaniowe <i>because, as since, while, before, after, until, if, unless, and, but, so, or, have/get something done</i> , czasownik z dwoma	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple</i> popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple</i> popełniając bardzo liczne błędy.

	dopełnieniami			
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA			
	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ...</i> <i>I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ...</i> <i>I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ...</i> <i>I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ...</i> <i>I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
----------------------------	--	--	--	--

Maximal 2 • Przedmiotowe zasady oceniania

I OGÓLNE ZASADY OCENIANIA

1. Celem oceniania jest:

- rozpoznawanie poziomu i postępów w nauce,
- informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych,
- pomaganie uczniom w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- zapobieganie niepowodzeniom,
- motywowanie uczniów do dalszej pracy,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) i nauczycieli o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

2. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, czyli umiejętności i stan wiedzy uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.

3. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego podczas pierwszej lekcji (tzw. lekcji organizacyjnej) informuje uczniów o:

- wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- kryteriach i sposobach oceniania,
- trybie poprawiania ocen,
- uzyskania oceny wyższej niż proponowana.

Fakt ten nauczyciel odnotowuje w dzienniku zajęć jako pierwszy temat lekcji.

4. Informacje dotyczące wymagań edukacyjnych oraz sposobów sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z przedmiotu są dostępne przez cały rok szkolny. Nauczyciel na bieżąco informuje uczniów o ich postępach i osiągnięciach edukacyjnych.

5. Wszystkie oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów). Sprawdzone i ocenione kartkówki, prace klasowe nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego. Nauczyciel udostępnia je zainteresowanym rodzicom w trakcie indywidualnych konsultacji. Prac pisemnych nie oddaje uczniom ani rodzicom do domu. Uczeń może obejrzeć swoją pracę w szkole, nie powinien robić zdjęcia tej pracy.

6. Ocenianie ma charakter ciągły, a oceny są wystawiane systematycznie i zgodnie z wewnątrzszkolnymi kryteriami oceniania. Zarówno ceny cząstkowe, semestralne jak i ocena roczna wyrażona jest w sześciostopniowej skali: od 1 do 6.

7. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie pisemnej opinii i orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej publicznej poradni specjalistycznej).

8. W przypadku, gdy uczeń nie pracuje na miarę swoich możliwości lub nauczyciel zauważy pojawiające się trudności w nauce, informuje o tym fakcie wychowawcę.

9. Do funkcji oceniania bieżącego należy przede wszystkim monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, a co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć, aby osiągać dobre wyniki.

10. Do zadań oceniania należy:

- informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w nauce,
- udzielanie pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o postępach w nauce,
- wskazywanie uczniowi mocnych stron, jego uzdolnień oraz słabych stron,
- planowanie rozwoju ucznia, rozwijanie jego uzdolnień, pokonywanie ewentualnych trudności,
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.

11. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości i jego umiejętnościami i wiedzą z danej partii materiału. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela w sposób określony w Statucie Szkoły.

12. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym i opisanym w Statucie Szkoły.

13. Nauczyciel zapowiada test z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i zapisuje termin w terminarzu dziennika elektronicznego. Kartkówki mogą być zapowiedziane lub niezapowiedziane. Kartkówki niezapowiedziane obejmują materiał najwyżej z trzech ostatnich lekcji.

14. Nauczyciel powinien poprawić testy, ocenić i oddać uczniom w ciągu maksymalnie dwóch tygodni od momentu ich napisania. W sytuacjach losowych dopuszcza się przesunięcie terminu oddania prac pisemnych. Nauczyciel nie może przeprowadzić innych sprawdzianów, dopóki nie zostanie oddana uczniom praca wcześniej napisana.

15. Niesamodzielna praca na sprawdzianach i kartkówkach równoznaczna jest z oceną niedostateczną. Fakt ten odnotowany zostaje w dzienniku.

16. Uczeń nieobecny w szkole ma obowiązek uzupełnić notatki i wiedzę.

17. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, nie może być klasyfikowany.

18. Za każdy brak zadania domowego uczeń otrzymuje „minus”, pod warunkiem, że wcześniej zgłosi ten fakt nauczycielowi. W przeciwnym wypadku otrzymuje „1”. Trzy minusy oznaczają ocenę niedostateczną.

19. Za zadania domowe uczeń może otrzymać ocenę lub „plus”. Trzy plusy oznaczają ocenę bardzo dobrą.

II FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW NA JĘZYKU NIEMIECKIM

Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Do sprawdzania postępów i wiedzy edukacyjnej oraz umiejętności ucznia stosuje się takie narzędzia, jak:

- obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych,
- udział ucznia w zajęciach (zaangażowanie),
- aktywność, praca na lekcji, zadania dodatkowe,
- wypowiedzi ustne,
- sprawdziany, testy,
- prace pisemne,
- kartkówki,
- zadania domowe,
- prace projekty.

2. Formy sprawdzania wiadomości mają wagę zgodną z zapisami w statucie Szkoły.

3. Przyjęto następującą skalę ocen:

niedostateczny = 1

dopuszczający = 2

dostateczny = 3

dobry = 4

bardzo dobry = 5

celujący = 6

Do zapisywania stopni częściowych stosuje się skalę poszerzoną o znaki „+” i „-”, w celu motywowania ucznia do zdobycia wyższej oceny.

4. Procentowa skala ocen prac pisemnych/ testów:

0% – 33% niedostateczny
 34% – 50% dopuszczający
 51% – 74%. dostateczny
 75% – 92% dobry
 93% – 99%. bardzo dobry
 100% celujący.

III WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO W KLASIE VIII					
ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra	ocena dostateczna	ocena dopuszczająca	ocena niedostateczna
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykracza wiadomościami poza program, - jest laureatem szkolnego, regionalnego lub ogólnopolskiego konkursu języka niemieckiego, - operuje wiedzą obejmującą cały program nauczania w danej klasie, - w semestrze nie otrzymuje ocen niedostatecznych z przedmiotu, - rozwija samodzielnie swoje umiejętności językowe (korzysta z niemieckojęzycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w pełni zakres wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w klasie VIII, - popełnia sporadycznie błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić, - bardzo dobrze rozumie polecenia, - bardzo dobrze rozumie treść tekstu słuchanego, - czyta płynnie, rozumie treść czytanego tekstu, zwraca uwagę na akcent zdaniowy i wyrazowy, - potrafi samodzielnie bez pomocy nauczyciela napisać krótki tekst użytkowy, - bardzo dobrze rozumie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w klasie VIII, - poprawnie stosuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania zadań, - popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić, - dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, - dobrze rozumie treść tekstu słuchanego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w klasie VIII - rozwiązuje zadania (czasami z pomocą nauczyciela), - popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych, które nie zawsze potrafi samodzielnie poprawić, - rozumie polecenia nauczyciela, - rozumie częściowo treść tekstu słuchanego (po kilkukrotnym wysłuchaniu), - w wypowiedzi ustnej stosuje proste zdania, często z pomocą nauczyciela, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w klasie VIII, - popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne, - zna ograniczoną liczbę podstawowych słów, - rozumie polecenia nauczyciela i w bardzo ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania, - odbiera tylko wcześniej poznane komunikaty, - w tekście słuchanym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opanował wiadomości określonych programem nauczania w klasie VIII, - braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy, - nie rozumie poleceń i pytań nauczyciela, - nie potrafi przekazywać informacji zarówno w formie pisemnej jak i ustnej, - nie opanował podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych, - nie potrafi skonstruować wypowiedzi pisemnej,

<p>źródeł internetowych, wykonuje dodatkowe zadania).</p>	<p>wypowiedzi nauczyciela i kolegów, - w wypowiedzi ustnej prezentuje bardzo dobre opanowanie struktur leksykalno-gramatycznych.</p>	<p>- w wypowiedzi ustnej popełnia nieliczne błędy, - dobrze rozumie treść czytanego tekstu, - samodzielnie tworzy krótką wypowiedź pisemną, popełniając nieliczne błędy.</p>	<p>- czyta wolno, popełnia liczne błędy i często ma problem ze zrozumieniem treści tekstu, - w wypowiedzi pisemnej popełnia błędy gramatyczne, posługując się prostymi strukturami gramatycznymi.</p>	<p>rozumie tylko pojedyncze słowa, - w wypowiedzi ustnej popełnia liczne błędy, które znacznie zakłócają komunikację, często wypowiedź jest tylko częściowo zrozumiała, - czyta bardzo wolno, artykułuje i akcentuje podobnie jak w języku polskim lub angielskim, - odwzorowuje napisany tekst, w większości używa nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.</p>	<p>- nie wykazuje żadnego zainteresowania przedmiotem, - nie wykazuje chęci poprawy zdobytych z przedmiotu ocen. - nie umie poprawnie budować prostych zdań, - operuje bardzo ubogim słownictwem.</p>
---	--	--	---	--	---

IV WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI (DYSLEKSJA, DYSORTOGRAFIA) NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO					
ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra	ocena dostateczna	ocena dopuszczająca	ocena niedostateczna
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - operuje wiedzą obejmującą cały program nauczania w danej klasie, - wykracza wiadomościami poza program, - rozwija samodzielnie swoje umiejętności językowe (wykonuje nadprogramowe zadania, czyta prasę i ogląda programy TV w języku niemieckim, korzysta z niemieckojęzycznych źródeł internetowych), - w semestrze nie otrzymuje ocen niedostatecznych z przedmiotu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bardzo dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, - bardzo dobrze rozumie treść tekstu słuchanego, - w wypowiedzi ustnej prezentuje bardzo dobre opanowanie struktur leksykalno-gramatycznych, - czyta w szybkim tempie, popełniając błędy, rozumie treść czytanego tekstu, zwraca uwagę na akcent zdaniowy i wyrazowy, - potrafi samodzielnie napisać krótki tekst użytkowy, popełniając nieliczne błędy ortograficzne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów, - dobrze rozumie treść tekstu słuchanego, - w wypowiedzi ustnej popełnia nieliczne błędy, - dobrze rozumie treść czytanego tekstu, - samodzielnie konstruuje krótką wypowiedź pisemną, popełniając błędy ortograficzne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie proste polecenia nauczyciela, - rozumie wybiórczo treść tekstu słuchanego (po kilkukrotnym wysłuchaniu), - w wypowiedzi ustnej stosuje proste zdania, często z pomocą nauczyciela, - czyta wolno, popełnia liczne błędy, często nie rozumie treści tekstu, - w wypowiedzi pisemnej popełnia błędy gramatyczne i ortograficzne, najczęściej posługuje się prostymi strukturami gramatycznymi. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odbiera tylko wcześniej poznane komunikaty, - w tekście słuchanym rozumie tylko pojedyncze słowa, - w wypowiedzi ustnej popełnia liczne błędy, które znacznie zakłócają komunikację, jego wypowiedź jest tylko częściowo zrozumiała, - czyta bardzo wolno, artykułuje i akcentuje podobnie do języka polskiego, - odwzorowuje napisany tekst, w większości używa nieprawidłowej pisowni i interpunkcji, - wymaga stałej stymulacji i instruowania przez nauczyciela przy pracy z tekstem pisanym i czytany. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie potrafi przekazywać informacji, - nie rozumie poleceń i pytań nauczyciela, - nie opanował podstawowych struktur gramatycznych i podstawowego słownictwa, - nie potrafi skonstruować wypowiedzi pisemnej, - nie umie poprawnie budować prostych zdań, - operuje bardzo ubogim słownictwem, - pisząc, popełnia liczne błędy ortograficzne, które całkowicie uniemożliwiają komunikację.

VI. WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH OCEN Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO W KLASIE VIII					
	ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra	ocena dostateczna	ocena dopuszczająca
rozumienie ze słuchu	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie tekst szczegółowo, - bezbłędnie wyszukuje określone informacje w tekście słuchanym, określa jego główną myśl, określa intencje nadawcy tekstu, rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu, - rozumie wszystkie wypowiedzi nauczyciela - rozumie wszystkie informacje w tekście słuchanym. 	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie tekst globalnie, - prawidłowo wyszukuje określone informacje, określa jego główną myśl, określa intencje nadawcy tekstu, rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu, - rozumie w większości wypowiedzi nauczyciela, - rozumie wszystkie ważne informacje. 	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą i dostateczną, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów na tematy objęte programem, - wyszukuje określone informacje w tekście słuchanym, określa jego główną myśl, określa intencje nadawcy tekstu, rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu, czasem z pomocą nauczyciela, - selektywnie rozumie tekst. 	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie krótkie zdania, proste teksty, - wyszukuje określone informacje w tekście słuchanym, określa jego główną myśl, określa intencje nadawcy tekstu, rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu, często z pomocą nauczyciela, - częściowo rozwiązuje zadanie zgodnie ze słuchanym tekstem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia nieliczne słowa w zdaniach obcego tekstu, - właściwie reaguje na podstawowe, często powtarzane polecenia nauczyciela w języku niemieckim, - rozumie proste, krótkie wypowiedzi (zgodne z tematyką programową).
mówienie	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje bezbłędnie dłuższą wypowiedź, - logicznie buduje odpowiedzi na zadane 	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formułuje dłuższą wypowiedź, - logicznie buduje odpowiedzi na zadane pytania, 	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą i dostateczną, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma większy zasób słownictwa, - konstruuje dłuższą wypowiedź na dany temat bez popełniania rażących błędów, 	<p>Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna więcej wyrazów z danego bloku tematycznego, - poprawnie wymawia poznane słownictwo, - wyraża swoje uczucia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna nazwy członków najbliższej rodziny, - zna kilka nazw zawodów, - zna kilka nazw zwierząt, - zna formy czasu przeszłego <i>Präteritum</i> czasowników <i>haben</i>

	<p>pytania, - w wypowiedziach ustnych poprawnie stosuje nie tylko poznane na lekcji słownictwo oraz zagadnienia gramatyczne, - nagrywa filmiki, używając trudniejszych zwrotów, - posiada dużą wiedzę o krajach, społeczeństwach kulturach niemieckiego obszaru językowego, - prezentuje w języku niemieckim swoją miejscowość/okolicę, - aktywnie współdziała w grupie, np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych pracach projektowych.</p>	<p>- nie korzysta z gotowych schematów, sam konstruuje wypowiedzi, - w wypowiedziach ustnych poprawnie stosuje poznane zagadnienia gramatyczne i słownictwo, - poprawnie wymawia poznane słownictwo, - parafrazuje wypowiedzi koleżanek/kolegów, - opisuje swoje plany i marzenia dotyczące miejsca zamieszkania, - opisuje swoje obowiązki domowe, - opisuje przebieg swojego dnia, - zadaje pytania i udziela odpowiedzi na temat przebiegu dnia, - opowiada o minionych zdarzeniach, - formułuje zakazy i reaguje na nie, - opowiada, z jakich środków transportu korzysta i dlaczego, - rozmawia na</p>	<p>- wyraża swoją opinię na temat ludzi, zwierząt, obiektów, - odpowiada na pytania o zwierzątko domowe, - pyta o plany zawodowe i odpowiada na pytania o plany zawodowe, - zna określenia czynności związanych z poszczególnymi zawodami, - opisuje dom, - poprawnie określa położenie i przemieszczanie różnych obiektów, stosując przyimki lokalne z biernikiem i celownikiem, - uzasadnia swoją opinię, - wymienia swoje obowiązki domowe, - w odpowiedzi na polecenie lub prośbę wyraża zgodę lub niezgodę, - podaje swoje plany na dany dzień i tydzień, - formułuje proste wypowiedzi w czasie przeszłym,</p>	<p>(sympatię, antypatię), - mówi, kim są z zawodu jego rodzice, - nazywa swoje zwierzątko domowe, niemieckojęzycznych, - wyraża swoją opinię o domu/pomieszczeniu, - stosuje przyimki lokalne z biernikiem i celownikiem, - opowiada o przebiegu swojego dnia, - rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi na temat czasu, - proponuje spotkanie w określonym miejscu, - zgadza się lub nie zgadza się na spotkanie, - według wzoru buduje zdania w czasie przeszłym, - pyta o drogę i wskazuje drogę, - formułuje zaproszenie na urodziny, - formułuje podziękowanie, - składa życzenia urodzinowe, - zna zaimek pytający</p>	<p>i <i>sein</i>, - zna odmianę czasowników <i>fahren, schlafen, waschen</i>, - zna nazwy podstawowych pomieszczeń w domu i sprzętów domowych, - zna odmianę czasowników <i>können, müssen</i>, - zna formy trybu rozkazującego - zna przyimki lokalne, - zna określenia czasu, - zna nazwy kilku miejsc, w których spędza się wolny czas, - zna odmianę czasowników rozdzielnie złożonych, - podaje nazwy codziennych czynności, - nazywa pory dnia, - zna odmianę czasowników <i>helfen, dürfen, wollen</i>, - zna formy czasu <i>Perfekt</i> z <i>haben</i> (czasowniki regularne, z końcówką <i>-ieren</i> i przedrostkiem <i>be-</i>)</p>
--	---	--	--	---	--

		<p>podstawie informacji z rozkładu jazdy i danych na biletach,</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje swoje ulubione ubrania, - zna piosenkę urodzinową, - opowiada o swoich planach wakacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - negocjuje propozycje spędzania wolnego czasu, - przyjmuje i odrzuca propozycje, - uzasadnia odrzucanie propozycji, - uzasadnia wybór środka transportu, - formułuje wypowiedź na temat wycieczki, - formułuje komplement dotyczący ubrania, - rozmawia na temat prezentów dla określonych osób, - określa czas wskazanych wydarzeń, poprawnie stosując przyimki <i>nach</i> i <i>vor</i>, - formułuje przypuszczenia. 	<p><i>welch-</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje pogodę, - nazywa pory roku, - stosuje wyrażenia związane z wakacjami (miejsca odpoczynku, czas trwania, atrakcje, cena), z pomocą nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna kilka nazw środków transportu, - zna kilka wyrażen związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, - zna zaimki dzierżawcze w celowniku, - zna przyimki <i>mit</i> i <i>zu</i>, - zna formy czasu przeszłego <i>Perfekt</i> z <i>haben</i> czasowników <i>sehen</i> i <i>essen</i> oraz formy czasu przeszłego <i>Perfekt</i> z <i>sein</i> czasowników <i>bleiben</i>, <i>fahren</i>, <i>gehen</i>, <i>kommen</i>, - zna wyrażenia związane z urodzinami, - zna kilka nazw ubrań, - umie podziękować, - składa proste życzenia urodzinowe, - zna odmianę czasowników <i>einladen</i>, <i>werden</i>, <i>sollen</i>, - zna zaimki osobowe w celowniku - zna kilka wyrażen związanych z pogodą, - umie powiedzieć, dokąd jedzie na wakacje,
--	--	--	---	--	--

					- zna liczebniki porządkowe, - zna przyimki <i>vor</i> i <i>nach</i> .
czytanie	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, ponadto: - czyta płynnie tekst z podręcznika, nie korzysta z pomocy nauczyciela, - aktywnie korzysta ze źródeł informacji w języku niemieckim.	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą, ponadto: - czyta tekst z podręcznika bez pomocy nauczyciela.	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą i dostateczną, ponadto: - wyszukuje określone informacje w tekście czytany, określa główną myśl tekstu, intencje autora oraz kontekst, rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi, czasami z pomocą nauczyciela.	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, ponadto: - z pomocą nauczyciela wyszukuje określone informacje w tekście czytany i określa jego główny temat.	Uczeń: - czyta bardzo krótki tekst z podręcznika, korzystając z pomocy nauczyciela, - wyszukuje określone informacje w tekście często z pomocą nauczyciela.
pisanie	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, ponadto: - formułuje prawie bezbłędnie dłuższą wypowiedź pisemną, - niemal bezbłędnie pisze dłuższy tekst użytkowy (SMS, w-mail,	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą, ponadto: - formułuje dłuższą wypowiedź pisemną, - samodzielnie pisze tekst użytkowy (SMS, w-mail, pocztówka, kartka z życzeniami itp.) - w wypowiedziach	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą i dostateczną, ponadto: - nie popełnia rażących błędów w pisowni, - formułuje krótką wypowiedź pisemną na temat swojej rodziny, miejsca zamieszkania itp. - bez pomocy	Uczeń opanował materiał wymagany na ocenę dopuszczającą, ponadto: - uzupełnia luki w tekście odpowiednimi wyrazami, - pisze bardzo krótki tekst użytkowy, - zmienia formę podanych zdań według wzoru.	Uczeń: - układa zdania z rozrzuconych elementów i zapisuje je poprawnie z pomocą nauczyciela, - zapisuje poprawnie poznane struktury, czasami z pomocą nauczyciela.

	<p>pocztówka, kartka z życzeniami itp.) - wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem, - pisze komentarze na niemieckich forach i blogach, - jest samodzielny w swoich wypowiedziach.</p>	<p>pisemnych poprawnie stosuje poznane słownictwo oraz zagadnienia gramatyczne.</p>	<p>nauczyciela zapisuje poprawnie poznane wyrazy i wyrażenia.</p>		
--	--	---	---	--	--

MUZYKA

WYMAGANIA EDUKACYJNE

KLASA IV - VI

Ocenianie ma na celu:

- informować uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych,
- pomagać uczniom w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- zapobiegać niepowodzeniom,
- motywować uczniów do dalszej pracy,
- informować rodziców (prawnych opiekunów) i nauczycieli o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena celująca:

Uczeń:

- › posiada wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego
- › wykazuje biegłość w posługiwaniu się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami muzycznymi
- › systematycznie bierze udział w muzycznych zajęciach dodatkowych
- › uczestniczy w konkursach i festiwalach muzycznych
- › prezentuje swoje umiejętności na forum szkoły lub poza nią
- › dzieli się swoją wiedzą i umiejętnościami nabytymi w Państwowej Szkole Muzycznej z innymi uczniami ze Szkoły Podstawowej
- › posiada umiejętność gry na wybranym instrumencie muzycznym z nut lub ze słuchu.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- › opanował w pełni materiał programowy
- › bardzo chętnie śpiewa solo pieśni historyczne i piosenki z repertuaru podręcznika lub inne
- › ma poczucie rytmu
- › posiada zasób wiedzy określonej w założeniach programowych
- › systematycznie pracuje na każdej lekcji
- › wykazuje wyraźne zainteresowanie muzyką i jest szczególnie aktywny na lekcji
- › systematycznie i estetycznie prowadzi zeszyt ćwiczeń.

Ocena dobra:

Uczeń:

- › opanował wiadomości i umiejętności zawartych w programie
- › śpiewa w grupie, a czasami solo pieśni historyczne i piosenki z repertuaru podręcznika lub inne.

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- › opanował większość wiadomości i umiejętności na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej

- › w ograniczonym zakresie rozwiązuje problemy muzyczne
- › wykazuje się słabą aktywnością na lekcjach.

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- › ma poważne braki, które jeszcze może usunąć w dalszym etapie kształcenia
- › potrafi rozwiązać zadania i ćwiczenia z pomocą nauczyciela
- › potrafi zaśpiewać dowolną znaną mu piosenkę
- › nie jest aktywny na lekcjach.

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- › nie podejmuje żadnej działalności i ma wyraźnie lekceważący stosunek do przedmiotu

OCENIANIE NA LEKCJACH MUZYKI

1. Uczeń jest oceniany za: śpiewanie piosenek w grupie i solo, grę na flecie lub dzwoneczkach chromatycznych i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych, słuchanie muzyki na lekcji, pewne formy ruchowe, zaangażowanie w ćwiczeniach twórczych, wiadomości z zakresu programu oraz zeszyt do nut. Dodatkową ocenę może uzyskać, gdy aktywnie uczestniczy w wydarzeniach muzycznych (chodzi na koncerty, należy do chóru, zespołu muzycznego, tanecznego itp.).
2. Uczeń jest przygotowany do lekcji, gdy posiada: podręcznik, zeszyt do nut oraz odrobioną pracę domową.
3. W każdym semestrze uczeń może przed lekcją zgłosić dwa nieprzygotowania ("bp." i "np."). Każde następne będzie równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej. Sumiennosc będzie oceniona i wyrażona w postaci dodatkowej oceny na koniec semestru.

INDYWIDUALIZACJA PROCESU NAUCZANIA

Nauczyciel bierze pod uwagę podejmowany wysiłek przez każdego ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków lekcyjnych, aktywność podczas lekcji, chęć uczestniczenia w zajęciach i zadaniach dodatkowych.

Nauczyciel obniża wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe i choroby uniemożliwiające sprostanie wymaganiom programowym, potwierdzone orzeczeniem poradni psychologiczno – pedagogicznej lub opinią lekarza specjalisty:

- uczeń nie jest zmuszany na siłę do śpiewania, czy wykonywania ćwiczeń sprawiających mu trudność;
- uczeń otrzymuje więcej czasu na opanowanie danej umiejętności;
- uczeń nie jest krytykowany;
- podczas oceniania brany jest przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp.;
- uczeń włączany jest do rywalizacji tylko tam, gdzie ma szanse;
- zawsze uwzględniane są trudności ucznia;
- w miarę możliwości uczeń jest wspierany, dodatkowo instruowany, naprowadzany;
- dane zadanie dzielone jest na etapy, a uczeń zachęcany jest do wykonywania go małutkimi krokami.

Nauczyciel stwarza również szansę wykazania się uczniom o uzdolnieniach muzycznych, doceniając ich samodzielność twórczą.

STANDARDY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W KLASIE IV:

Uczeń:

- zna pieśni patriotyczne: hymn państwowy i inne historyczne (np.: *Przybyli ułani*);
- zna wybrane pieśni artystyczne
- zna pieśni ludowe, w tym: kolędy i pastorałki;
- zna wartościowe piosenki dziecięce i młodzieżowe, w tym kanony;
- śpiewa, dbając o higienę głosu;
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty;
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne, wykonuje kroki poloneza oraz podstawowe kroki wybranych tańców towarzyskich;
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki;
- świadomie odbiera muzykę;
- rozumie zapis nutowy śpiewanych piosenek w stopniu elementarnym;
- stosuje podstawowe pojęcia muzyczne (melodia, akompaniament, rytm, dźwięk, dynamika, gama, tempo);
- rozróżnia w słuchanej muzyce:
 - rodzaj głosów,
 - brzmienie i barwę instrumentów perkusyjnych,
 - formę muzyczną: AB,
 - charakter, nastrój utworu;
- rozpoznaje w słuchanej muzyce rytm i charakter polskiego tańca narodowego - mazura;
- posiada podstawowe wiadomości na temat funkcji muzyki.

STANDARDY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W KLASIE V:

Uczeń:

- zna pieśni patriotyczne: hymn państwowy i inne historyczne (np. *Pierwszą Brygadę* lub *Piechotę*);
- zna wybrane pieśni artystyczne:
- zna pieśni ludowe, w tym: kolędy i pastorałki;
- zna wartościowe piosenki dziecięce i młodzieżowe, w tym kanony;
- śpiewa, dbając o higienę głosu;
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty;
- tworzy proste struktury rytmiczne,
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne, wykonuje kroki krakowiaka;
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki;
- świadomie odbiera muzykę;
- rozumie zapis nutowy śpiewanych piosenek w stopniu elementarnym;
- stosuje podstawowe pojęcia muzyczne (dźwięk, akord, gama, tempo, melodia, rytm, harmonia, agogika, dynamika, artykulacja);
- rozróżnia w słuchanej muzyce:
 - rodzaj głosów i instrumentów,
 - brzmienie i barwę instrumentów strunowych,
 - formy muzyczne: ABA, ABA₁,

- charakter, nastrój utworu;
- rozpoznaje w słuchanej muzyce rytm i charakter polskiego tańca narodowego – krakowiaka;
- posiada podstawowe wiadomości na temat funkcji muzyki.

STANDARDY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W KLASIE VI:

Uczeń:

- zna pieśni patriotyczne: hymn państwowy i inne historyczne (np. *Pałacyk Michła*);
- zna wybrane pieśni artystyczne (L. van Beethoven *Oda do Radości z IX Symfonii*);
- zna pieśni ludowe, w tym: kolędy i pastorałki;
- zna wartościowe piosenki dziecięce i młodzieżowe, w tym kanony;
- śpiewa, dbając o higienę głosu;
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty;
- tworzy proste struktury rytmiczne,
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne oraz podstawowe kroki wybranych tańców towarzyskich np.: samby;
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki;
- świadomie odbiera muzykę;
- rozumie zapis nutowy śpiewanych piosenek w stopniu elementarnym;
- stosuje podstawowe pojęcia muzyczne (dźwięk, akord, gama, tempo, melodia, rytm, harmonia, agogika, dynamika, artykulacja, pastisz muzyczny);
- rozróżnia w słuchanej muzyce:
 - rodzaj głosów i instrumentów,
 - brzmienie i barwę instrumentów dętych,
 - formy muzyczne: ABA, ABA₁, rondo,
 - charakter, nastrój utworu;
- rozpoznaje w słuchanej muzyce rytmy i charakter polskich tańców narodowych (kujawiak i oberek) oraz wybranych krajów;
- wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.
- posiada podstawowe wiadomości na temat form muzyczno-teatralnych (opera, balet, musical).

PLASTYKA KLASY 4-7

Wymagania edukacyjne

Sformatowano: Górny: 1,25 cm,
Dolny: 1 cm

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę należy zwrócić na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre wyniki osiągnięte w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Ocenianie prac plastycznych należy do najbardziej kontrowersyjnych aspektów ewaluacji, gdyż nie wszyscy uczniowie wykazują uzdolnienia w dziedzinie działań artystycznych. Aby dokonać sprawiedliwej oceny, nauczyciel powinien jawnie i w sposób konkretny określić kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań, oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Stopnie szkolne

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu *plastyka* stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obligatoryjnych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne – oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną. Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią (startuje w konkursach plastycznych, wykonuje gazetki szkolne i oprawy plastyczne imprez, należy do koła zainteresowań) oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje referaty i pomoce dydaktyczne, uczęszcza do galerii, muzeów itp.) oraz posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza wymagania określone w programie nauczania, może uzyskać stopień celujący. Ponadto powinien aktywnie uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych, osiągać sukcesy w konkursach plastycznych, wykazywać zaangażowanie i twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią.

Wymagania edukacyjne

<p>Wymagania konieczne Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dopuszczającą.</p>	<p>Z pomocą nauczyciela uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">· wymienia placówki działające na rzecz kultury,· tłumaczy zasady zachowania się w muzeum,· wskazuje zabytki znajdujące się w regionie,· podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,· wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym,· opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,· nazywa elementy dzieła plastycznego (linia, punkt, kontur, plama, walor barwa, światłocień, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa),· wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje,· wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych,· wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografika, film, instalacja, asamblaż, happening, performance),· rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.),· tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt,· wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem,· uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe,· wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego,· nazywa niektóre gatunki filmowe,· wskazuje środki przekazu należące do nowych mediów,· wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach,· podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych,· wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności,· utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,· stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.
--	---

Sformatowano: Tabulatory: 1,61 cm,
Do lewej

<p>Wymagania podstawowe Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dostateczną.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">· określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,· wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzeć dzieła plastyczne,· wymienia najstojniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie,· podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych,· wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,· opisuje elementy dzieła plastycznego,· tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych,· wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki,· omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża,· wyjaśnia najważniejsze podziały barw,· wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję,· przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji,· rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach,· wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy,· podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich,· tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego,· wymienia poszczególne rodzaje rzeźby,
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> · dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje, · wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu, · projektuje przedmioty codziennego użytku, · wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej, · określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi, · omawia funkcję nowych mediów w sztuce, · rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografika i filmowca, · omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych, · przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego, · stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża, · dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych, · prowadzi zeszyt przedmiotowy, · uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęcie ze strony nauczyciela, · stosuje się do zasad organizacji pracy, · przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia, · aktywnie pracuje w grupie, · utrzymuje w porządku swój warsztat pracy, · przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.
--	--

<p>Wymagania rozszerzające Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dobrą.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu, · podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych, · wymienia najsłynniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie, · analizuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji, · wskazuje najbliższy skansen, · wyjaśnia, czym są pieta i świątek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii, · omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą, · charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki, · opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło, · wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji, · określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji, · rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji, · wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto, · tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki, · omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka, · rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.), · charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy, · wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną, · porównuje wzornictwo przemysłowe z rzemiosłem artystycznym,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> · wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną, nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła, · wymienia cechy charakterystyczne sztuki nowych mediów, · stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych, · używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy, · wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien na rysunku, · dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej, · posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi, · porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach, · wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji, · omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji, · tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie, · dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną, · realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej, · wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym, · określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej, · prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy, · zachowuje koncentrację podczas lekcji, · uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, · organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia, · efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą, · utrzymuje w porządku swój warsztat pracy, · przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.
--	--

<p>Wymagania dopełniające</p> <p>Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę bardzo dobrą.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka, · wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów), · zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie, · wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują, · omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa, · wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków, · rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, · określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych tekstów kultury z danej epoki, · posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki, · bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki, · porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego, · omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału, · opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie, · wylicza różnice między malarstwem realistycznym a malarstwem abstrakcyjnym, · określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów, · opowiada o wybranej zabytkowej budowlu i charakteryzuje jej funkcje, · analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki, · omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocien, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach, · określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu, · świadomie korzysta z narzędzi sztuki nowych mediów (programy graficzne itp.) w swojej działalności twórczej,
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> · przestrzega praw autorskich, · potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości, · operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną, · wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem, · wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych, · tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża, · realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne, · posługuje się biegłe poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego, · stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach, · dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych, · wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie, · analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego, · bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią, · prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie, · jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach, · organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia, · efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą, · utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu, · przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.
--	--

<p>Wymagania wykraczające Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę celującą.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> · wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi, · uzasadnia swoje upodobania estetyczne, · ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu, · gromadzi dodatkowe wiadomości związane z plastyką, · kolekcjonuje reprodukcje dzieł plastycznych i książki o sztuce, · wykazuje znajomość literatury przedmiotu wykraczającą poza materiał omawiany na lekcjach, · orientuje się w wydarzeniach plastycznych odbywających się w kraju i na świecie (wystawy, konkursy, biennale), · uczęszcza do galerii, muzeów itp., · wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie, · ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata, · posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania, · bierze czynny udział w zajęciach plastycznych, · analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania, · wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.), · wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań), · aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu, · zdobywa nagrody na konkursach plastycznych, · wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem ilustracyjnym i teoretycznym), · przygotowuje się systematycznie do zajęć, · utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu, · przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.
--	--

Roczny plan pracy z historii dla klasy 4 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś” (edycja 2020-2022)

Wymagania na poszczególne oceny

*Gwiazdką oznaczono tematy dodatkowe (nieobowiązkowe) z podstawy programowej

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty						
1. Historia – nauka o przeszłości	<ul style="list-style-type: none"> – historia jako nauka o przeszłości; – historia a baśnie i legendy; – efekty pracy historyków i archeologów; – źródła historyczne, ich przykłady oraz podział. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń</i>; – rozróżnia przeszłość od współczesności; – potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>archeologia, źródła historyczne</i>; – rozróżnia pracę historyków i archeologów; – potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych; – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.
2. Historia wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie pamiątek rodzinnych; – drzewo genealogiczne – sposób przedstawienia historii rodziny; – „wielka” i „mała” ojczyzna; – patriotyzm jako miłość do ojczyzny; – sposoby wyrażania patriotyzmu; – „małe ojczyzny” i ich 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna, patriotyzm</i>; – podaje przykłady pamiątek rodzinnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>ród, drzewo genealogiczne</i>; – przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny; – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>tradycja</i>; – podaje przykłady regionalnych tradycji. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem „<i>mała ojczyzna</i>”; – tworzy przewodnik po własnej miejscowości. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.

	<p>tradycje; – znaczenie terminów: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, ojczyzna, mała ojczyzna, patriotyzm.</i></p>					
3. Mieszkamy w Polsce	<p>– państwo polskie i jego krainy historyczne; – mój region częścią Polski; – naród polski jako zbiorowość posługująca się tym samym językiem, mająca wspólną przeszłość i zamieszkująca to samo terytorium; – dziedzictwo narodowe; – polskie symbole narodowe; – polskie święta państwowe ; – znaczenie terminów: <i>kraina historyczna, naród, symbole narodowe, Polonia.</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem <i>symbole narodowe</i>; – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>naród</i>; – przedstawia polskie symbole narodowe; – przedstawia najważniejsze święta państwowe; – wskazuje na mapie stolicę państwa.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>region</i>; – wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta; – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>Polonia</i>; – podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków.</p>	<p>– omawia genezę polskich symboli narodowych; – tworzy przewodnik po własnym regionie.</p>

4. Czas w historii	<ul style="list-style-type: none"> – chronologia i przedmiot jej badań; – oś czasu i sposób umieszczania na niej dat; – podstawowe określenia czasu historycznego (<i>data</i>, <i>okres p.n.e. i n.e.</i>, <i>tysiąclecie</i>, <i>wiek</i>); – cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki; – epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych: <i>tysiąclecie</i>, <i>wiek</i>; – umieszcza daty na osi czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia</i>, <i>okres p.n.e. i n.e</i> – zamienia cyfry arabskie na rzymskie; – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>era</i>, <i>epoka historyczna</i>; – podaje cezury czasowe epok historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery; – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne epoki historyczne.
5. Obliczanie czasu w historii	<ul style="list-style-type: none"> – obliczanie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami; – określanie, w którym wieku doszło do danego wydarzenia; – podział czasu na wieki i półwiecza. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa początek i koniec wieku; – poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er. 	<ul style="list-style-type: none"> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.

6. Czytamy mapę i plan	<ul style="list-style-type: none"> – podobieństwa i różnice między mapą a planem; – znaczenie mapy w pracy historyka; – odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej; – najstarsze mapy świata. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i>; – dostrzega różnice między mapą a planem. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, symbol</i>; – objaśnia symbole legendy mapy; – odczytuje z mapy podstawowe informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest kartografia; – przygotowuje proste plany miejscowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.
Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów						
1. Mieszko I i chrzest Polski	<ul style="list-style-type: none"> – słowiańskie pochodzenie Polaków; – legendarne początki państwa polskiego; – księżę Mieszko I pierwszym historycznym władcą Polski; – małżeństwo Mieszka I z Dobrawą; – chrzest Mieszka I i jego znaczenie – znaczenie terminów: <i>plemię, Słowianie, Piastowie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>plemię, dynastia</i>; – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Piastowie</i>; – wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Słowianie, poganin</i>; – zna wydarzenia związane z data 966. 	<ul style="list-style-type: none"> – przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego; – wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka; – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich; – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego.
2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski	<ul style="list-style-type: none"> – misja świętego Wojciecha u Prusów; – zjazd gnieźnieński i pielgrzymka cesarza Ottona III; – wojny Bolesława Chrobrego z sąsiadami 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, koronacja, wojowie</i>; – wie, kto był pierwszym królem Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie, gród, drużyna</i>; – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025; – charakteryzuje misję św. Wojciecha. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>biskupstwo, arcybiskupstwo</i>; – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018; – wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego; – wyjaśnia znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego.

	<p>i przyłączenie nowych ziem; – koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski; – znaczenie terminów: <i>misja, relikwie, cesarz, arcybiskupstwo, biskupstwo, koronacja, gród, drużyna, wojowie.</i></p>				<p>koronacji Bolesława Chrobrego.</p>	
<p>*W średniowiecznym klasztorze</p>	<p>– zakony chrześcijańskie; – życie w klasztorze; – wpływ zakonów na rozwój średniowiecznego rolnictwa; – rola zakonów w rozwoju wiedzy i średniowiecznego piśmiennictwa; – najstarsze zakony na ziemiach polskich i ich znaczenie; – znaczenie terminów: <i>duchowieństwo, zakon, mnich, klasztor.</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>duchowieństwo, zakon, mnich, klasztor;</i> – opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu.</p>	<p>– podaje przykłady średniowiecznych zakonów; – opisuje życie wewnątrz klasztoru.</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>reguła zakonna, skrytorium;</i> – charakteryzuje wkład duchowieństwa w średniowieczną kulturę.</p>	<p>– podaje przykłady współczesnych zakonów chrześcijańskich.</p>

<p>3. Polska Kazimierza Wielkiego</p>	<p>– Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów; – reformy Kazimierza Wielkiego; – zjazd monarchów w Krakowie – uczta u Wierzyńka; – umocnienie granic państwa (<i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>); – utworzenie Akademii Krakowskiej; – znaczenie terminu: <i>żak, uniwersytet</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet, żak</i>; – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”.</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370; – wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>.</p>	<p>– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego; – wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej; – wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>uczta u Wierzyńka</i>; – opisuje zjazd monarchów w Krakowie.</p>	<p>– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.</p>
<p>*Rycerze i zamki</p>	<p>– średniowieczni rycerze i ich rola; – funkcje i wygląd zamków; – od pazia do rycerza; – uzbrojenie rycerskie; – turnieje rycerskie; – kodeks rycerski; – znaczenie terminów: <i>rycerz, zamek, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, fosa</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, fosa, kopia, zamek</i>; – opisuje wygląd średniowiecznego rycerza i zamku.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>pasowanie, paż, giermek</i>; – wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta</i>; – charakteryzuje kodeks rycerski.</p>	<p>– podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie.</p>	<p>– przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach.</p>

4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	<ul style="list-style-type: none"> – objęcie władzy przez Jadwigę; – zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki; – przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie; – okoliczności objęcia władzy w Polsce przez Władysława Jagiełłę; – skutki zawarcia unii polsko-litewskiej; – zagrożenie ze strony Krzyżaków; – znaczenie terminów: <i>unia, Jagiellonowie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>Jagiellonowie</i>; – charakteryzuje postać <i>Jadwigi i Władysława Jagiełły</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>unia</i>; – zna wydarzenia związane z datą 1385; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności zawiazania unii polsko-litewskiej; – wymienia postanowienia unii w Krewie. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Andegawenowie</i>; – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.
5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem	<ul style="list-style-type: none"> – postać Zawiszy Czarnego; – bitwa pod Grunwaldem i biorący w niej udział rycerze. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datą 1410; – wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim; – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego.
6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom	<ul style="list-style-type: none"> – Mikołaj Kopernik i jego życie; – odkrycie Mikołaja Kopernika i powiedzenie <i>Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i>; – dokonania Kopernika spoza dziedziny astronomii; – znaczenie terminu: 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>astronomia</i>; – wie, kim był Mikołaj Kopernik. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób; – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>teoria heliocentryczna</i>; – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.

	<i>astronomia.</i>					
Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej						
1. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski	– złoty wiek Polski; – kariera polityczna i wojskowa Jana Zamoyskiego; – Zamość – miasto renesansowe; – znaczenie terminów: <i>szlachta, kanclerz, hetman.</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i> ; – zna królów Polski: <i>Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego.</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman</i> ; – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.	– poprawnie posługuje się terminem <i>złoty wiek</i> ; – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; – wskazuje na mapie Zamość.	– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i> ;	– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.
2. XVII wiek – stulecie wojen	– potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego; – obrona Jasnej Góry i rola przeora Augustyna Kordeckiego; – król Jan III Sobieski i jego zwycięstwa nad Turkami; – rola husarii w polskich sukcesach militarnych; – znaczenie terminów: <i>potop szwedzki, husaria, wielki wezyr, odsiecz.</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>potop szwedzki</i> ; – wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej.	– wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej; – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;	– poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska</i> ; – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii; – zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>husaria, wielki wezyr</i> ; – przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry; – przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej.	– wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.

<p>*Czasy stanisławowskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ideały epoki oświecenia; – dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej i jej znaczenie; – kultura doby stanisławowskiej oraz jej przedstawiciele; – zabytki budownictwa i architektury polskiej 2 poł. XVIII w.; – znaczenie terminów: <i>Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska, kadet</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>mecenas</i>; – wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.
<p>3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII w.; – Konstytucja 3 maja; – rozbiory Rzeczypospolitej dokonane przez Rosję, Prusy i Austrię; – dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu w 1794 r.; – bitwa pod Racławicami i rola kosynierów; – klęska powstania i III rozbiór 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zaborcy, powstanie</i>; – wymienia państwa, które dokonały rozbiorów; – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy</i>; – zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; – charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki. – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki; – wskazuje na mapie rozbiory Polski; – wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;

	Rzeczypospolitej; – znaczenie terminów: <i>rozbiory, konstytucja, powstanie, kosynierzy</i>					
4. Legiony Polskie i hymn narodowy	– losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej; – Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady; – generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w stworzeniu Legionów Polskich; – Józef Wybicki – autor <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> ; – znaczenie słów <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> ; – <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> hymnem Polski; – znaczenie terminów: <i>emigracja, hymn państwowy</i> .	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>hymn państwowy</i> ; – zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; – zna słowa hymnu Polski.	– poprawnie posługuje się terminem <i>emigracja</i> ; – przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze; – zna wydarzenia związane z datą: 1797; – charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego.	– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.	– wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona.	– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte; – wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .
5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	– branka i wybuch powstania styczniowego; – wojna partyzancka; – Romuald Traugutt dyktatorem powstania; – represje po upadku powstania	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zabór rosyjski, Syberia</i> ; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>branka, dyktator</i> ; – charakteryzuje postać Romualda Traugutta; – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864.	– poprawnie posługuje się terminem <i>działalność konspiracyjna</i> ; – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>wojna partyzancka</i> ; – opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego.	– wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.

	styczniowego; – znaczenie terminów: <i>zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna partyzancka, dyktator, Syberia.</i>					
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	– edukacja Marii Skłodowskiej-Curie na ziemiach polskich; – tajne nauczanie i Latający Uniwersytet; – kariera naukowa Marii Skłodowskiej-Curie; – Nagrody Nobla przyznane Marii Skłodowskiej-Curie; – polscy nobliści; – znaczenie terminów: <i>tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat.</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat;</i> – wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji.	– charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie; – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla.	– przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla .	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający;</i> – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla.	– opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.
Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce						
1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	– wybuch I wojny światowej; – udział Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – odzyskanie	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita;</i> – wskazuje na mapie obszar II RP; – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem	– poprawnie posługuje się terminem <i>Naczelnik Państwa;</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r.	– przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego.	– poprawnie posługuje się terminem <i>orłęta lwowskie;</i> – wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918-1921 r.	– opisuje przebieg walk o granice II Rzeczpospolitej.

	<p>niepodległości przez Polskę;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Józef Piłsudski Naczelnikiem Państwa; – walki o ustalenie granic II Rzeczypospolitej i Bitwa Warszawska; – Narodowe Święto Niepodległości; – znaczenie terminów: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita, Naczelnik Państwa, orlęta lwowskie.</i> 	państwowym.				
*Bitwa Warszawska	<ul style="list-style-type: none"> – Rosja Sowiecka i komunizm; – wojna polsko-bolszewicka; – Bitwa Warszawska i jej legenda; – 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.; – odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej; – wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>front, komunizm, bolszewicy</i>; – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego. 	– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej.	– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką.	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem „<i>cud nad Wisłą</i>”; – charakteryzuje mit „<i>cudu nad Wisłą</i>”.
2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	<ul style="list-style-type: none"> – problemy odrodzonej Polski; – zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego na polu gospodarczym – budowa portu w Gdyni, Centralny Okręg 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie</i>; – wskazuje na mapie Polski Gdynię. 	– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.	– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.	– charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>minister, eksport, import.</i>

	Przemysłowy; – Gdynia polskim oknem na świat; – znaczenie terminów: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie, import, eksport, minister.</i>					
3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze	– wybuch II wojny światowej; – sytuacja społeczeństwa polskiego pod niemiecką okupacją; – Szare Szeregi (Zośka, Alek, Rudy); – akcja pod Arsenalem; – powstanie warszawskie jako wyraz patriotyzmu młodego pokolenia; – znaczenie terminów: <i>okupacja, Armia Krajowa, Szare Szeregi.</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja</i> ; – zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r.; – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Armia Krajowa, Szare Szeregi</i> ; – zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.	– wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie; – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Sowiecki, powstanie warszawskie</i> ; – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.	– przedstawia przebieg powstania warszawskiego.
4. „Żołnierze niezłomni”	– przejście władzy w powojennej Polsce przez komunistów; – polityka komunistów wobec polskiego podziemia; – działalność wojenna i powojenna Witolda Pileckiego; – postawa Danuty Siedzikówny, ps. Inka	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>„żołnierze niezłomni”</i> ; – opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>„żołnierze niezłomni”</i> ; – rozwija skrót PRL;	– wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.	– charakteryzuje postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i> .	– wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

	– znaczenie terminów: <i>opozycja antykomunistyczna, „żołnierze niezłomni”.</i>					
5. Jan Paweł II – papież pielgrzym	– dzieciństwo i początek kapłaństwa Karola Wojtyły; – opozycyjna rola Kościoła w czasach komunizmu; – wybór Karola Wojtyły na papieża; – pielgrzymki papieża do ojczyzny (<i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>); – wsparcie Kościoła dla opozycji; – Jan Paweł II jako papież pielgrzym; – znaczenie terminów: <i>papież, teologia, pielgrzymka, konklawe, kardynał, prymas, pontyfikat.</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> – wie, kim był Karol Wojtyła; – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>papież, teologia, pielgrzymka</i> ; – wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II.	– charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan.	– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i> ; – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i> ; – wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia; – charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II.
6. „Solidarność” i jej bohaterowie	– życie codzienne w okresie PRL.; – działalność opozycyjna; – strajki robotnicze i powstanie NSZZ „Solidarność”;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy</i> ; – wie, jak się nazywał	– wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych; – opisuje okoliczności zawiania związku zawodowego	– zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; – zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>stan wojenny, Okrągły Stół</i> ; – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu	– wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.

	<p>– bohaterowie „Solidarności”: <i>Lech Wałęsa</i> i <i>Anna Walentynowicz</i>; – wprowadzenie stanu wojennego i represje przeciwko opozycji; – przełom 1989 r. i upadek komunizmu; – znaczenie terminów: <i>strajk, związek zawodowy, solidarność, stan wojenny, Okrągły Stół</i>.</p>	<p>pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent.</p>	<p>„Solidarność”.</p>		<p>wojennego; – wyjaśnia skutki rozmów Okrągłego Stołu.</p>	
--	---	--	-----------------------	--	--	--

Roczny plan pracy z historii dla klasy 5 szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Wymagania na poszczególne oceny

* Gwiazdką oznaczono tematy dodatkowe (nieobowiązkowe) z podstawy programowej

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Pierwsze cywilizacje						
1. Życie pierwszych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> • pochodzenie człowieka • różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • życie człowieka pierwotnego • epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza • początki rolnictwa i udomowienie zwierząt • dawne i współczesne sposoby wytopienia żelaza • terminy: <i>pięściak, hodowla, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza</i> 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>koczowniczy i osiadły tryb życia, pięściak</i></p> <p>– opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym</p> <p>– potrafi wyjaśnić, jakie korzyści daje człowiekowi umiejętność uprawy ziemi i hodowli zwierząt</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego narzędzia metalowe są lepsze od kamiennych</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>pięściak, hodowla, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza</i></p> <p>– przedstawia, skąd wywodzą się praludzie</p> <p>– opisuje życie ludzi pierwotnych</p> <p>– charakteryzuje epoki kamienia, brązu i żelaza</p> <p>– wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności wskrzeszenia ognia przez człowieka</p>	<p>– porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna</p> <p>– przedstawia dawne i współczesne sposoby wytopienia żelaza</p>	<p>– wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia</p> <p>– wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej</p> <p>– wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty</p>	<p>– wyjaśnia pojęcie ewolucji</p> <p>– charakteryzuje kierunki ewolucji człowieka</p> <p>– porównuje poziom cywilizacyjny ludzi w różnych epokach</p>
2. Miasta-państwa Mezopotamii	<ul style="list-style-type: none"> • Mezopotamia jako kolebka cywilizacji • znaczenie wielkich rzek dla rozwoju najstarszych cywilizacji • osiągnięcia cywilizacyjne mieszkańców 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, kodeks</i></p> <p>– wyjaśnia, jaką funkcję mogą pełnić rzeki w życiu człowieka</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki</i></p>	<p>– opisuje rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji</p> <p>– charakteryzuje i podaje przykłady państw-miast z terenu Mezopotamii</p>	<p>– objaśnia różnicę między prawem zwyczajowym a skodyfikowanym</p> <p>– tłumaczy, w jaki sposób powstawały pierwsze państwa</p>	<p>– przedstawia kraje leżące obecnie na obszarze dawnej Mezopotamii</p> <p>– wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było</p>

	<p>Mezopotamii</p> <ul style="list-style-type: none"> • powstanie pierwszych państw • zajęcia różnych grup społecznych • Kodeks Hammurabiego • terminy: <i>cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki</i> 	<p>– wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii</p> <p>– wyjaśnia zasadę <i>oko za oko, ząb za ząb</i></p>	<p>– samodzielnie wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Tygrys, Eufrat, Ur, Babilon</p> <p>– wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym</p>		<p>możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii</p>
3. W Egipcie faraonów	<ul style="list-style-type: none"> • Egipt jako przykład starożytnej cywilizacji • Egipt darem Nilu • osiągnięcia cywilizacji egipskiej • struktura społeczna • wierzenia Egipcjan jako przykład religii politeistycznej • terminy: <i>faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag</i> 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>piramida, faraon</i></p> <p>– wskazuje na mapie: Egipt oraz Nil</p> <p>– opisuje wygląd piramid</p> <p>– porównuje wygląd hieroglifów i pisma współczesnego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag</i></p> <p>– wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej</p> <p>– opisuje zakres władzy faraona</p>	<p>– wyjaśnia rolę Nilu w rozwoju cywilizacji egipskiej</p> <p>– przedstawia strukturę społeczną Egiptu</p> <p>– podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan</p>	<p>– wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny</p> <p>– opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy</p>	<p>– opisuje etapy pochówku faraonów</p> <p>– charakteryzuje najbardziej znane przykłady sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutenchamona, popiersie Nefertiti), piramidy w Gizie, świątynia Abu Simbel</p>
4. W starożytnym Izraelu	<ul style="list-style-type: none"> • judaizm jako przykład religii monoteistycznej • biblijne dzieje Izraelitów • Dekalog i Tora • postaci biblijne: Abraham, Mojżesz, Dawid, Salomon • terminy: <i>judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga,</i> 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Tora, Żydzi, Dekalog</i></p> <p>– wyjaśnia, o czym opowiada Biblia</p> <p>– wymienia najważniejsze postaci biblijne związane z dziejami Żydów</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, plemię, Palestyna, prorok, Świątynia Jerozolimska</i></p> <p>– wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę</p> <p>– wyjaśnia różnicę</p>	<p>– opisuje główne etapy historii Izraelitów</p> <p>– charakteryzuje judaizm</p> <p>– porównuje wierzenia Egiptu oraz Izraela</p>	<p>– charakteryzuje dokonania najważniejszych przywódców religijnych i politycznych Izraela (Abraham, Mojżesz, Dawid, Salomon)</p> <p>– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem</p>	<p>– wyjaśnia terminy: <i>synagoga, rabin</i></p> <p>– podaje przykład synagogi we współczesnej Polsce</p>

	<i>Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, plemię, Palestyna, prorok, Świątynia Jerozolimska</i>		między politeizmem a monoteizmem			
5. Cywilizacje Indii i Chin	<ul style="list-style-type: none"> osiągnięcia cywilizacyjne Dalekiego Wschodu system kastowy w Indiach cywilizacja Doliny Indusu terminy: <i>Daleki Wschód, Ariowie, kasta, hinduizm, Wielki Mur Chiński, Jedwabny Szlak</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Daleki Wschód, Wielki Mur Chiński</i> wskazuje na mapie: Indie, Chiny przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego jedwab i porcelana były towarami poszukiwanymi na Zachodzie 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>Daleki Wschód, Ariowie, kasta, hinduizm, Wielki Mur Chiński, Jedwabny Szlak</i> wymienia osiągnięcia cywilizacji doliny Indusu wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej wyjaśnia, kiedy narodziło się cesarstwo chińskie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje system kastowy w Indiach charakteryzuje wierzenia hinduistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę Jedwabnego Szlaku w kontaktach między Wschodem a Zachodem przedstawia terakotową armię jako zabytek kultury chińskiej wymienia i wskazuje na mapie: rzeki: Indus, Huang He, Jangcy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje buddyzm opowiada o filozofii Konfucjusza
6. Od hieroglifów do alfabetu	<ul style="list-style-type: none"> powstanie pisma i jego znaczenie dla rozwoju cywilizacji pismo a prehistoria i historia terminy: <i>papyrus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>pismo obrazkowe, hieroglify, alfabet, pismo alfabetyczne</i> wyjaśnia, do czego służy pismo charakteryzuje polskie pismo jako przykład pisma alfabetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie posługuje się terminami: <i>papyrus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński</i> wyjaśnia, w jaki sposób umiejętność pisania wpłynęła na dalsze osiągnięcia człowieka porównuje pismo obrazkowe i alfabetyczne wyjaśnia związek między wynalezieniem pisma a historią i prehistorią omawia przyczyny wynalezienia pisma 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różne przykłady sposobów porozumiewania się między ludźmi i przekazywania doświadczeń przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły wymienia przykłady materiałów pisarskich stosowanych w przeszłości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób pismo obrazkowe przekształciło się w klinowe przedstawia genezę współczesnego pisma polskiego wyjaśnia, jakie były trudności z odczytywaniem pisma obrazkowego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady narodów, które posługują się pismem sięgającym tradycją do pisma greckiego oraz do łaciny opowiada o przykładach alternatywnych języków umownych (alfabet Morse'a, język migowy)

* Tajemnice sprzed wieków – Jak odczytano pismo Egipcjan?	<ul style="list-style-type: none"> • wyprawa Napoleona do Egiptu • hieroglify – litery czy słowa? • postaci: Jean F. Champollion • terminy: <i>Kamień z Rosetty</i> 	– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego po wielu stuleciach ludzie nie potrafili odczytać hieroglifów	– wyjaśnia, na czym polegały trudności w odczytaniu hieroglifów	– charakteryzuje i przedstawia znaczenie Kamienia z Rosetty – wyjaśnia, jak udało się odczytać hieroglify	– przedstawia postać oraz dokonania Jeana F. Champolliona	– wyjaśnia, jaki był wpływ wyprawy Napoleona do Egiptu oraz odczytania hieroglifów na pojawienie się egiptologii
Rozdział 2. Starożytna Grecja						
1. Demokratyczne Ateny	<ul style="list-style-type: none"> • warunki naturalne Grecji • życie w greckiej polis • cechy charakterystyczne demokracji ateńskiej • Perykles – najwybitniejszy przywódca demokratycznych Aten • terminy: <i>Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora</i> • postaci historyczne: Perykles 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>demokracja, zgromadzenie ludowe</i> – przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd greckiego polis i życie w nim na przykładzie Aten	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora</i> – wskazuje na mapie: Grecję, Ateny – wyjaśnia znaczenie terminu <i>demokracja</i> i charakteryzuje demokrację ateńską	– wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis) – wyjaśnia, kim był Perykles – opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach	– wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną demokracją parlamentarną	– wyjaśnia, w jaki sposób kultura grecka rozprzestrzeniła się w basenie Morza Śródziemnego
*2. Sparta i wojny z Persami	<ul style="list-style-type: none"> • ustrój i społeczeństwo starożytnej Sparty • cechy i etapy wychowania spartańskiego • powstanie i rozwój imperium perskiego • wojny grecko-perskie • terminy: <i>Persowie, danina, sojusz, hoplita, falanga</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>danina, sojusz</i> – przy pomocy nauczyciela przedstawia cele i charakter wychowania spartańskiego	– poprawnie posługuje się terminami: <i>danina, sojusz, hoplita, falanga</i> – przedstawia cele i charakter wychowania spartańskiego – wyjaśnia, dlaczego Spartan uważano za najlepszych wojowników greckich – wskazuje na mapie:	– charakteryzuje ustrój i społeczeństwo starożytnej Sparty – posługuje się wyrażeniami: <i>spartańskie warunki, mówić lakonicznie</i> – wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg wojen grecko-perskich – wskazuje na mapie: Maraton, Termopile,	– opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy – wyjaśnia genezę biegów maratońskich – tłumaczy znaczenie zwrotu: <i>wrócić z tarczy lub na tarczy</i>	– porównuje ustroje Aten i Sparty – opisuje przebieg bitwy pod Termopilami i ocenia postać króla Leonidasa

	<ul style="list-style-type: none"> • wydarzenia: bitwa pod Maratonem, bitwa pod Termopilami, bitwa pod Salaminą • postaci historyczne: Dariusz, Kserkses, Leonidas 		<p>Spartę, Persję – wyjaśnia, kim byli Dariusz, Kserkses i Leonidas</p>	<p>Salaminę – zaznacza na osi czasu daty: 490 r. p.n.e., 480 r. p.n.e.</p>		
3. Bogowie i mity	<ul style="list-style-type: none"> • wierzenia starożytnych Greków • mity greckie • najważniejsi greccy bogowie: Zeus, Hera, Posejdon, Afrodyta, Atena, Hades, Hefajstos, Ares, Apollo, Hermes • Homer i jego dzieła – <i>Iliada</i> i <i>Odyseja</i> • terminy: <i>Olimp</i>, <i>mit</i>, <i>heros</i>, <i>Partenon</i>, <i>Herakles</i>, <i>Achilles</i>, <i>Odyseusz</i>, <i>wojna trojańska</i>, <i>koń trojański</i> • postać historyczna: Homer 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mit</i>, <i>heros</i> – przy pomocy nauczyciela charakteryzuje najważniejszych bogów greckich</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Olimp</i>, <i>mit</i>, <i>heros</i>, <i>Partenon</i>, <i>Herakles</i>, <i>Achilles</i>, <i>Odyseusz</i>, <i>koń trojański</i> – przedstawia wierzenia starożytnych Greków – wskazuje na mapie: górę Olimp, Troję – wyjaśnia, kim był Homer</p>	<p>– charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali – omawia różne mity greckie – przedstawia treść <i>Iliady</i> i <i>Odysei</i> – wyjaśnia współczesne rozumienie wyrażenia: <i>koń trojański</i></p>	<p>– opisuje wybrane miejsca kultu starożytnych Greków – omawia znaczenie wyroczni w życiu starożytnych Greków</p>	<p>– wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazeologizmy mitologiczne): <i>objęcia Morfeusza</i>, <i>stajnia Augiasza</i>, <i>szyfowa praca</i>, <i>męki Tantalosa</i>, <i>nić Ariadny</i> – opisuje archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi</p>
4. Kultura starożytnej Grecji	<ul style="list-style-type: none"> • wspólne elementy w kulturze greckich polis • najważniejsze dokonania sztuki greckiej • narodziny teatru greckiego • znaczenie filozofii w starożytnej Grecji i najwybitniejsi filozofowie • grecka matematyka i medycyna 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>amfiteatr</i>, <i>igrzyska</i>, <i>olimpiada</i>, <i>stadion</i> – opisuje rolę sportu w codziennym życiu greckim – przy pomocy nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki i jakie było jego znaczenie dla Hellenów</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Wielkie Dionizje</i>, <i>amfiteatr</i>, <i>tragedia</i>, <i>komedia</i>, <i>filozofia</i>, <i>igrzyska</i>, <i>olimpiada</i>, <i>Olimpia</i>, <i>stadion</i>, <i>pięciobój olimpijski</i> – wskazuje różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji – opisuje charakter antycznych igrzysk</p>	<p>– opisuje charakter i cele antycznego teatru – przedstawia dokonania nauki greckiej – objaśnia, czym jest filozofia, i przedstawia jej najwybitniejszych przedstawicieli – wyjaśnia, kim byli: Fidiasz, Myron, Sofokles, Pitagoras, Tales z Miletu, Sokrates, Platon, Arystoteles – zaznacza na osi czasu</p>	<p>– przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich – porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi</p>	<p>– charakteryzuje rolę kultury w życiu społecznym – przybliża postać i dokonania Archimedesesa – podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • rola sportu w życiu starożytnych Greków • terminy: <i>Wielkie Dionizje, amfiteatr, tragedia, komedia, filozofia, igrzyska, olimpiada, Olimpia, stadion, pięciobój olimpijski</i> • postaci historyczne: Fidiasz, Myron, Ajschylos, Sofokles, Eurypides, Arystofanes, Sokrates, Platon, Arystoteles, Hipokrates, Pitagoras, Tales z Miletu 		sportowych	datę: 776 r. p.n.e.		
*5. Imperium Aleksandra Wielkiego	<ul style="list-style-type: none"> • podboje Aleksandra Wielkiego • wojna z Persją (bitwy nad rzeczką Granik, pod Issos i pod Gaugamelą) • wyprawa Aleksandra do Indii • kulturowe skutki podbojów Aleksandra Wielkiego • terminy: <i>imperium, falanga macedońska, węzeł gordyjski, hellenizacja, kultura hellenistyczna</i> • postaci historyczne: Filip II, Aleksander Macedoński (Wielki) 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>imperium</i></p> <p>– uzasadnia, dlaczego Aleksandra nazwano „Wielkim”</p> <p>– określa, na jakim obszarze toczyły się opisywane wydarzenia</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>imperium, węzeł gordyjski, hellenizacja</i></p> <p>– wskazuje na mapie: Macedonię, Persję, Indie i Aleksandrię w Egipcie</p> <p>– opisuje przebieg kampanii perskiej Aleksandra Macedońskiego</p> <p>– opisuje dokonania Filipa II i Aleksandra Macedońskiego (Wielkiego)</p>	<p>– wyjaśnia charakter kultury hellenistycznej</p> <p>– przedstawia skutki podbojów Aleksandra</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 333 r. p.n.e., 331 r. p.n.e.</p> <p>– posługuje się terminami: <i>falanga macedońska, kultura hellenistyczna</i></p>	<p>– omawia znaczenie Biblioteki Aleksandryjskiej</p> <p>– charakteryzuje sposób walki wojsk Aleksandra Macedońskiego</p>	<p>– przedstawia siedem cudów świata</p> <p>– wymienia państwa, które leżą dziś na terenach podbitych przez Aleksandra Wielkiego</p>

* Tajemnice sprzed wieków – Jak wyglądała latarnia morska na Faros?	<ul style="list-style-type: none"> • siedem cudów świata • konstrukcja latarni morskiej na Faros 	– wyjaśnia, dlaczego w przeszłości ludzie mieli problem ze wznoszeniem wysokich budowli	– przedstawia, w jaki sposób działała latarnia w starożytności	– opisuje losy latarni na Faros	– charakteryzuje siedem cudów świata	– omawia inny wybrany obiekt z listy siedmiu cudów świata starożytnego
Rozdział III. Starożytny Rzym						
1. Ustrój starożytnego Rzymu	<ul style="list-style-type: none"> • legendarne początki państwa rzymskiego • zasady ustrojowe republiki rzymskiej • społeczeństwo starożytnego Rzymu • dokonania Gajusza Juliusza Cezara • upadek republiki • powstanie cesarstwa rzymskiego • terminy: <i>Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz</i> • postaci legendarne i historyczne: Romulus i Remus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>dyktator, cesarz</i> – wskazuje na mapie: Rzym – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz</i> – przedstawia legendarne początki Rzymu – wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński – omawia dokonania Gajusza Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta	– charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy – przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich – opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami – zaznacza na osi czasu daty: 753 r. p.n.e., 44 r. p.n.e.	– omawia przyczyny oraz okoliczności upadku republiki rzymskiej – porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej	– wyjaśnia różnice w rozumieniu terminu <i>republika</i> przez Rzymian i współcześnie – przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski
2. Imperium Rzymskie	<ul style="list-style-type: none"> • podboje rzymskie • Imperium Rzymskie i jego prowincje • organizacja armii rzymskiej • podział cesarstwa • upadek cesarstwa zachodniorzymskiego • terminy: <i>Kartagina,</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>prowincja, legiony, plemiona barbarzyńskie, wielka wędrówka ludów</i> – przedstawia wygląd i uzbrojenie rzymskiego legionisty	– poprawnie posługuje się terminami: <i>prowincja, legiony, romanizacja, plemiona barbarzyńskie, Germanie, Hunowie, wielka wędrówka ludów</i> – wymienia główne prowincje Imperium	– opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie – opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego – zaznacza na osi czasu daty: 395 r. n.e., 476 r. n.e. – zna postać cesarza	– wymienia korzyści oraz zagrożenia funkcjonowania państwa o rozległym terytorium – wyjaśnia wpływ kultury rzymskiej na podbite ludy	– przedstawia postać Hannibala i wojny punickie – pokazuje przykłady romanizacji we współczesnej Europie – przybliży postaci wodzów barbarzyńskich Attyli oraz Odoakera

	<i>provincia, limes, legiony, legioniści, Imperium Rzymskie, pax Romana, romanizacja, barbarzyńcy, Germanie, Konstantynopol, Hunowie, wielka wędrówka ludów</i>		Rzymskiego – wskazuje na mapie: Kartaginę, granice Imperium Rzymskiego w II w. n.e., Konstantynopol – omawia etapy powstawania Imperium Rzymskiego	Konstantyna Wielkiego		
3. Życie w Wiecznym Mieście	<ul style="list-style-type: none"> • Rzym jako stolica imperium i Wieczne Miasto • życie codzienne i rozrywki w Rzymie • podział społeczeństwa rzymskiego • wierzenia religijne Rzymian i najważniejsze bóstwa • terminy: <i>bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>amfiteatr, gladiatorzy, niewolnicy</i> – przy pomocy nauczyciela przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu – omawia wierzenia Rzymian i wpływ, jaki wywarła na nie religia Greków	– poprawnie posługuje się terminami: <i>bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki</i> – wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i określa, jakimi dziedzinami życia się opiekowały – charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego	– wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem – opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum – wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw	– wyjaśnia, dlaczego cesarze rzymscy starali się kierować się zawołaniem ludu: <i>chleba i igrzysk!</i>	– przedstawia pozostałości Pompejów i Herculanium jako źródła wiedzy o życiu codziennym w starożytności
4. Dokonania starożytnych Rzymian	<ul style="list-style-type: none"> • Rzymianie jako wielcy budowniczy • kultura i sztuka starożytnego Rzymu jako kontynuacja dokonań antycznych Greków • prawo rzymskie i jego znaczenie dla funkcjonowania państwa • najważniejsze budowle w starożytnym Rzymie • terminy: <i>kopuła,</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>luk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, kodeks</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kopuła, akwedukt, luk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana</i> – wyjaśnia powiedzenie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i>	– uzasadnia i ocenia twierdzenie, że Rzymianie potrafili czerpać z dorobku kulturowego podbitych ludów – omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej – wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu – omawia dokonania Wergiliusza i Horacego	– wyjaśnia, dlaczego dobra sieć drogowa jest ważna dla funkcjonowania każdego państwa	– opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie – ocenia, które z dokonań Rzymian uważa za najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź

	<p>akwedukt, łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana</p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci historyczne: Wergiliusz, Horacy 					
5. Początki chrześcijaństwa	<ul style="list-style-type: none"> • Jezus z Nazaretu jako twórca nowej religii monoteistycznej • przyczyny prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie • rola świętych Pawła i Piotra w rozwoju chrześcijaństwa • Edykt mediolański i zakończenie prześladowań chrześcijan w cesarstwie • terminy: <i>Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański</i> • postaci historyczne: Jezus z Nazaretu, święty Piotr, święty Paweł z Tarsu, Konstantyn Wielki 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>apostołowie, Jezus z Nazaretu, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański</i></p> <p>– charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa</p> <p>– wskazuje na mapie: Palestynę, Jerozolimę, Mediolan</p> <p>– omawia nauki Jezusa z Nazaretu oraz dokonania świętego Piotra, świętego Pawła z Tarsu i Konstantyna Wielkiego</p>	<p>– wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa</p> <p>– wyjaśnia znaczenie Edyktu mediolańskiego dla rozwoju chrześcijaństwa</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 33 r. n.e., 313 r. n.e.</p>	<p>– opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie</p> <p>– wyjaśnia związki między judaizmem a chrześcijaństwem</p>	<p>– przedstawia dzieje wybranego świętego (na przykład swojego patrona)</p>
* Tajemnice sprzed wieków – Bursztynowy szlak	<ul style="list-style-type: none"> • rola szlaków handlowych w starożytności • bursztyn i jego znaczenie dla 	<p>– wskazuje na mapie: przebieg bursztynowego szlaku (Pruszcz Gdański, Kalisz, Brama Morawska)</p> <p>– wyjaśnia, czym jest</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego bursztyn był ceniony przez Rzymian</p>	<p>– wyjaśnia rolę szlaków handlowych</p>	<p>– podaje argumenty za twierdzeniem i przeciwnie, że miasto Kalisz istniało w starożytności</p>	<p>– opisuje, jakie ludy żyły na ziemiach polskich w okresie funkcjonowania bursztynowego szlaku</p>

	starożytnych Rzymian • kontakty handlowe Rzymian z wybrzeżem Bałtyku	bursztyn i do czego się go stosuje				
Rozdział IV. Początki średniowiecza						
1. Bizancjum w czasach świetności	<ul style="list-style-type: none"> • cesarstwo bizantyjskie pod panowaniem Justyniana I Wielkiego • dokonania Justyniana I Wielkiego • Konstantynopol jako Nowy Rzym • tradycja grecka w Bizancjum • osiągnięcia naukowe Bizantyjczyków • upadek Konstantynopola, jego przyczyny i skutki • terminy: <i>Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika</i> • postaci historyczne: Justynian I Wielki 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>ikona, freski, mozaika</i>	– poprawnie posługuje się terminami: <i>Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika</i> – wskazuje na mapie: Konstantynopol, granice cesarstwa bizantyjskiego w czasach Justyniana I Wielkiego – tłumaczy, dlaczego Konstantynopol zaczęto określać Nowym Rzymem – wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>bizantyjski przepytych</i>	– wskazuje, jaką rolę w periodyzacji dziejów odegrał upadek cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wschodniorzymskiego – charakteryzuje styl bizantyjski w sztuce – podaje przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego – zaznacza na osi czasu datę upadku Konstantynopola – 1453 r. – zna postać Justyniana I Wielkiego – omawia dokonania Justyniana I Wielkiego	– wyjaśnia, w jaki sposób położenie geograficzne wpłynęło na bogactwo Konstantynopola – uzasadnia twierdzenie, że Bizancjum połączyło w nauce tradycję zachodniorzymską i grecką – wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa ma kodyfikacja praw	– wyjaśnia, jaki wpływ na chrześcijaństwo miał podział Rzymu na część zachodnią i wschodnią – opisuje, jakie zmiany w bazylice Hagia Sofia zostały dokonane przez muzułmanów
2. Arabowie i początki islamu	<ul style="list-style-type: none"> • pochodzenie Arabów • działalność Mahometa i narodziny islamu • religia muzułmańska i jej zasady • dżihad i podboje Arabów • kultura i nauka arabska • terminy: <i>oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allah, Koran, meczet, minaret,</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>oaza, islam, Allah, Koran, meczet</i> – przy pomocy nauczyciela wskazuje podstawowe różnice między chrześcijaństwem a islamem	– poprawnie posługuje się terminami: <i>oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allah, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski</i> – omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów – wskazuje na mapie:	– przedstawia postać i działalność Mahometa – omawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu – charakteryzuje i ocenia stosunek Arabów do ludów podbitych w średniowieczu – zaznacza na osi czasu datę: 622 r.	– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem a islamem – podaje przykłady wpływu kultury, nauki i języka arabskiego na Europejczyków	– wyjaśnia, jak zmieniło się nastawienie części muzułmanów do innych kultur w średniowieczu i współcześnie – ocenia potrzebę tolerancji religijnej – wskazuje na podobieństwa i różnice w sposobie postrzegania dziejów i odmierzania czasu między

	<p><i>mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci historyczne: Mahomet 		<p>Półwysep Arabski, Mekkę, Medynę oraz imperium arabskie w okresie świetności</p>			<p>chrześcijaństwem a islamem</p>
<p>3. Nowe państwa w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • powstanie państwa Franków • cesarstwo Karola Wielkiego • rozwój kultury i nauki w państwie Karola Wielkiego • traktat w Verdun i jego skutki – nowe państwa w Europie • Rzesza Niemiecka • terminy: <i>Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, układ w Verdun, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka</i> • postaci historyczne: Chlodwig, Karol Młot, Pepin Mały, Karol Wielki, Otton I 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>dynastia, cesarstwo, możnowładca</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki”</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, układ w Verdun, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka</i></p> <p>– wskazuje na mapie: zasięg terytorialny państwa Franków w czasach Karola Wielkiego, Akwizgran i Rzym</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów</p> <p>– charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego</p> <p>– przedstawia postanowienia traktatu w Verdun oraz jego skutki</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 800 r., 843 r., 962 r.</p> <p>– omawia dokonania: Chlodwiga, Karola Młota, Pepina Małego, Karola Wielkiego i Ottona I</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia Rzeszy Niemieckiej</p> <p>– tłumaczy, dlaczego Karol Wielki jest jednym z patronów zjednoczonej Europy</p>	<p>– wyjaśnia skąd pochodzi polskie słowo „król”</p>
<p>4. Konflikt papieża z cesarstwem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wielka schizma wschodnia i jej skutki • spór o inwestyturę między cesarzem a papieżem w XI w. • Canossa jako miejsce pokuty cesarza Henryka IV • konkordat wormacki i jego postanowienia 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>prawosławie, ekskomunika</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat</i></p> <p>– wyjaśnia konsekwencje ekskomunikacji cesarza</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej</p> <p>– wyjaśnia, czym są religie, a czym wyznania religijne</p> <p>– przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI w.</p> <p>– przedstawia postanowienia konkordatu</p>	<p>– wyjaśnia, na czym polegał spór o inwestyturę</p> <p>– omawia przykładowe różnice pomiędzy Kościołem katolickim a prawosławnym</p>	<p>– przedstawia okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego</p>

	<ul style="list-style-type: none"> terminy: <i>dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat</i> postaci historyczne: papież Grzegorz VII, cesarz Henryk IV 		<p>i opisuje ukorzenie się cesarza Henryka IV w Canossie</p> <p>– przedstawia postaci: papieża Grzegorza VI, cesarza Henryka IV</p>	<p>w Wormacji</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1054 r., 1077 r., 1122 r.</p>		
5. Wyprawy krzyżowe	<ul style="list-style-type: none"> zajęcie Ziemi Świętej przez Turków synod w Clermont krucjaty utworzenie Królestwa Jerozolimskiego powstanie zakonów rycerskich: templariuszy, joannitów i Krzyżaków upadek twierdzy Akka skutki wypraw krzyżowych terminy: <i>Ziemia Święta, synod, krucjaty, krzyżowcy, zakony rycerskie</i> postaci historyczne: papież Urban II 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>krucjaty, krzyżowcy, zakony rycerskie</i></p> <p>– opisuje wygląd rycerzy zakonnych</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Ziemia Święta, synod, krucjaty, krzyżowcy, zakony rycerskie</i></p> <p>– wyjaśnia przyczyny ogłoszenia krucjat</p> <p>– wskazuje na mapie: Ziemię Świętą i trasy wybranych krucjat</p> <p>– omawia skutki pierwszej krucjaty</p>	<p>– przedstawia zakony templariuszy, joannitów i Krzyżaków oraz ich zadania</p> <p>– opisuje skutki wypraw krzyżowych</p> <p>– przedstawia postać: Urbana II</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1096 r., 1291 r.</p>	<p>– omawia okoliczności zlikwidowania zakonu templariuszy</p>	<p>– przedstawia informacje, które z zakonów rycerskich funkcjonują współcześnie i jaka obecnie jest ich rola</p> <p>– ocenia rolę krucjat w kształtowaniu się relacji między chrześcijanami a muzułmanami</p>

* Tajemnice sprzed wieków – Skarb templariuszy	<ul style="list-style-type: none"> • zakon templariuszy i jego funkcje po zakończeniu krucjat • wzrost znaczenia i bogactwa templariuszy • przyczyny kasacji zakonu • polskie posiadłości templariuszy 	– wyjaśnia, do jakich celów został powołany zakon templariuszy	– przedstawia genezę bogactwa templariuszy – opisuje mit skarbu templariuszy	– przedstawia dzieje templariuszy po upadku Królestwa Jerozolimskiego – opisuje losy ostatniego mistrza zakonu Jakuba de Molay	– przedstawia legendę o św. Graalu	– wskazuje posiadłości zakonu na obszarze dzisiejszej Polski
Rozdział V. Społeczeństwo średniowiecza						
I. System feudalny	<ul style="list-style-type: none"> • podział na seniorów i wasali • społeczna drabina feudalna • podział społeczeństwa średniowiecznego na stany • terminy: <i>feudalizm, senior, wasal, lenno, hold lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>senior, wasal, hold lenny, przywilej</i> – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, na czym polegała drabina feudalna	– poprawnie posługuje się terminami: <i>feudalizm, senior, wasal, lenno, hold lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłopci, szlachta, mieszczaństwo</i> – przedstawia, jak wyglądał hold lenny – wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym	– omawia różnice pomiędzy społeczeństwem stanowym a współczesnym – opisuje zależność między seniorem a wasalem	– wyjaśnia, które stany były uprzywilejowane	– wyjaśnia, kim byli w Europie Zachodniej hrabiowie i baronowie
2. Epoka rycerzy	<ul style="list-style-type: none"> • ideał rycerza i jego obowiązki • od pazia do rycerza • życie codzienne rycerzy • elementy wyposażenia średniowiecznego rycerza 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, herb, kopia, ostrogi</i> – opisuje uzbrojenie rycerzy	– poprawnie posługuje się terminami: <i>rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi</i> – charakteryzuje ideał rycerza średniowiecznego – wyjaśnia, kto mógł	– opisuje życie codzienne rycerstwa – przedstawia poszczególne etapy wychowania rycerskiego – opisuje ceremonię pasowania na rycerza	– przedstawia historię najsłynniejszego polskiego rycerza Zawiszy Czarnego z Garbowa	– przedstawia literackie ideały rycerskie: hrabiego Rolanda, króla Artura i rycerzy Okrągłego Stołu

	<ul style="list-style-type: none"> • kultura rycerska • elementy wyposażenia średniowiecznego rycerza • terminy: <i>rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi</i> 		zostać rycerzem – opisuje uzbrojenie rycerskie			
* Tajemnice sprzed wieków – Dlaczego rycerze brali udział w turniejach?	<ul style="list-style-type: none"> • rola turniejów rycerskich • przebieg turniejów • konsekwencje zwycięstwa i porażki w turnieju • obyczajowość turniejowa 	– przy pomocy nauczyciela omawia, z jakimi konsekwencjami wiązała się porażka w turnieju	– przedstawia, w jaki sposób byli nagradzani zwycięzcy turniejów	– wyjaśnia, dlaczego rycerze byli skłonni uczestniczyć w turniejach	– opisuje przebieg turniejów rycerskich	– wyjaśnia, dlaczego współczesna młodzież organizuje się w bractwa rycerskie i kultywuje tradycję rycerską; podaje przykład takiego bractwa
3. Średniowieczne miasto i wieś	<ul style="list-style-type: none"> • powstanie osad rzemieślniczych i kupieckich • lokacje miast i wsi • samorząd miejski i jego organy • społeczeństwo miejskie • organa samorządu wiejskiego • wygląd średniowiecznego miasta • zajęcia ludności wiejskiej • terminy: <i>gród, osada targowa, lokacja, zasadzka, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska,</i> 	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, ratusz, pług, radło, brona</i> – porównuje życie codzienne mieszkańców średniowiecznych miast i wsi	– poprawnie posługuje się terminami: <i>gród, osada targowa, lokacja, zasadzka, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona</i> – opisuje, gdzie i w jaki sposób tworzyły się miasta – charakteryzuje główne zajęcia mieszkańców miast – opisuje życie i obowiązki ludności wiejskiej	– wyjaśnia, na czym polegały lokacje miast i wsi – przedstawia organy samorządu miejskiego – charakteryzuje różne grupy społeczne mieszczan – wyjaśnia, na czym polegała trójpolówka	– opisuje wybrany średniowieczny zabytek mieszczkański w Polsce – znajduje i przedstawia informacje o założeniu własnej miejscowości	– przedstawia historie i okoliczności założenia najstarszych miast w regionie

	<i>trójpolówka, plug, radło, brona</i>					
4. Kościół w średniowieczu	<ul style="list-style-type: none"> • duchowni w średniowieczu, ich przywileje i obowiązki • religijność doby średniowiecza • średniowieczne zakony: benedyktyni, cystersi, franciszkanie, dominikanie • życie w średniowiecznym klasztorze • średniowieczne szkolnictwo • terminy: <i>zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiści, franciszkanie, dominikanie, asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet</i> • postać historyczna: święty Franciszek z Asyżu 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>zakon, klasztor, uniwersytet</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela omawia życie w średniowiecznym klasztorze i jego organizację</p> <p>– wyjaśnia, czym zajmowali się kopiści</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiści, franciszkanie, dominikanie, asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet</i></p> <p>– charakteryzuje stan duchowny w średniowieczu</p> <p>– opisuje różne role, jakie odgrywali duchowni w społeczeństwie średniowiecznym</p>	<p>– przedstawia najważniejsze zakony średniowieczne</p> <p>– wyjaśnia określenie <i>benedyktyńska praca</i></p> <p>– charakteryzuje średniowieczne szkolnictwo i współczesne</p> <p>– przedstawia dokonania świętego Franciszka z Asyżu</p>	<p>– porównuje zakony kontemplacyjne i zakony żebracze</p> <p>– wyjaśnia, jaką funkcję w klasztorze spełniają: refektarz, wirydarz, dormitorium i kapitularz</p>	<p>– znajduje i przedstawia informacje o najstarszych polskich kronikarzach: Gallu Anonimie i Wincentym Kadłubku</p> <p>– opisuje jeden z klasztorów działających w Polsce, wyjaśnia, jakiego zgromadzenia jest siedzibą, i przedstawia w skrócie dzieje tego zgromadzenia</p>
5. Sztuka średniowiecza	<ul style="list-style-type: none"> • rola sztuki w średniowieczu • znaczenie <i>biblia pauperum</i> • styl romański i jego cechy • styl gotycki i jego charakterystyczne elementy • rzeźba i malarstwo średniowieczne 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>katedra, witraże, miniatura</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela omawia zabytki sztuki średniowiecznej w Polsce</p> <p>– wymienia różne dziedziny sztuki średniowiecznej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>biblia pauperum, katedra, styl romański, styl gotycki, portal, sklepienie, witraże, łuki oporowe, apsyda, rozeta, przypory, miniatura, inicjał</i></p> <p>– wyjaśnia, czym była i jakie zadania spełniała</p>	<p>– charakteryzuje styl romański</p> <p>– omawia cechy stylu gotyckiego</p>	<p>– porównuje styl gotycki i romański</p> <p>– przedstawia przykłady rzeźby i malarstwa średniowiecznego</p>	<p>– znajduje i przedstawia informacje o średniowiecznych świątyniach w swoim regionie oraz elementach ich wystroju</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • pismo i miniatury w rękopisach • zabytki średniowieczne w Polsce • terminy: <i>biblia pauperum</i>, <i>styl romański</i>, <i>styl gotycki</i>, <i>katedra</i>, <i>portal</i>, <i>sklepienie</i>, <i>witraże</i>, <i>luki oporowe</i>, <i>apsyda</i>, <i>rozeta</i>, <i>przypory</i>, <i>miniatura</i>, <i>inicjał</i> 		<i>biblia pauperum</i>			
Rozdział VI. Polska pierwszych Piastów						
I. Zanim powstała Polska	<ul style="list-style-type: none"> • najstarsze osadnictwo na ziemiach polskich w świetle wykopalisk archeologicznych • gród w Biskupinie • Słowianie w Europie i ich kultura • wierzenia dawnych Słowian • pierwsze państwa słowiańskie • plemiona słowiańskie na ziemiach polskich • terminy: <i>kurhan</i>, <i>kamienne kręgi</i>, <i>Biskupin</i>, <i>wielka wędrówka ludów</i>, <i>Słowianie</i>, <i>Swaróg</i>, <i>Perun</i>, <i>Świętowit</i>, <i>plemię</i>, <i>Państwo Wielkomorawskie</i>, <i>Wiślanie</i>, <i>Polanie</i> • postaci historyczne: święty Cyryl i święty 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>wielka wędrówka ludów</i>, <i>plemię</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd osady w Biskupinie</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kurhan</i>, <i>kamienne kręgi</i>, <i>Biskupin</i>, <i>wielka wędrówka ludów</i>, <i>Słowianie</i>, <i>Swaróg</i>, <i>Perun</i>, <i>Świętowit</i>, <i>plemię</i>, <i>Państwo Wielkomorawskie</i>, <i>Wiślanie</i>, <i>Polanie</i></p> <p>– przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich</p> <p>– charakteryzuje wierzenia Słowian</p> <p>– wskazuje na mapie: rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich</p>	<p>– przedstawia najstarsze państwa słowiańskie</p> <p>– wymienia państwa słowiańskie, które przyjęły chrześcijaństwo w obrządku łacińskim, oraz te, które przyjęły je w obrządku greckim</p> <p>– wyjaśnia rolę, jaką w rozwoju państw słowiańskich odegrali święci Cyryl i Metody</p>	<p>– podaje przykłady tradycji pogańskich zachowanych do czasów współczesnych</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób powstał alfabet słowiański</p>	<p>– wymienia pozostałości bytowania ludów przedśłowiańskich na ziemiach polskich</p> <p>– przedstawia współczesne konsekwencje wynikające dla krajów słowiańskich z przyjęcia chrześcijaństwa w obrządku greckim lub łacińskim</p>

	Metody					
2. Mieszko I i początki Polski	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój państwa Polan • dynastia Piastów • panowanie Mieszka I • małżeństwo Mieszka z Dobrawą • chrzest Polski i jego skutki • konflikt z margrabią Hodonem i bitwa pod Cedynią • terminy: <i>książę</i>, <i>dynastia</i>, <i>Piastowie</i>, <i>biskupstwo</i>, <i>dyplomacja</i>, <i>poganin</i>, <i>Dagome iudex</i> • postaci historyczne: Mieszko I, Dobrawa 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>książę</i>, <i>dynastia</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, skąd pochodzi nazwa „Polska”</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>książę</i>, <i>dynastia</i>, <i>Piastowie</i>, <i>biskupstwo</i>, <i>dyplomacja</i>, <i>poganin</i>, <i>Dagome iudex</i></p> <p>– wyjaśnia, dlaczego w przeciwieństwie do legendarnych przodków Mieszko I jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polski</p> <p>– opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 966 r., 972 r.</p> <p>– wskazuje na mapie: Gniezno, Poznań, Wielkopolskę, granice państwa Mieszka I</p>	<p>– przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I</p> <p>– wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I</p> <p>– opisuje stosunki Mieszka I z sąsiadami</p>	<p>– uzasadnia twierdzenie, że przyjęcie chrztu przez Mieszka I należało do najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski</p>	<p>– omawia dokument <i>Dagome iudex</i> i jego wartość jako źródła historycznego</p> <p>– przedstawia bilans korzyści, jakie mogło przynieść Mieszkowi I przyjęcie chrztu lub pozostanie przy wierzeniach pogańskich</p>
3. Polska Bolesława Chrobrego	<ul style="list-style-type: none"> • misja biskupa Wojciecha i jej skutki • zjazd gnieźnieński i jego konsekwencje • powstanie niezależnej organizacji na ziemiach polskich • stosunki Bolesława Chrobrego z sąsiadami • koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski i jej znaczenie • terminy: <i>relikwie</i>, <i>zjazd gnieźnieński</i>, <i>arcybiskupstwo</i>, <i>Milsko</i>, <i>Łużyce</i>, <i>Grody</i> 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>arcybiskupstwo</i>, <i>koronacja</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie</i>, <i>zjazd gnieźnieński</i>, <i>arcybiskupstwo</i>, <i>Milsko</i>, <i>Łużyce</i>, <i>Grody</i></p> <p>– opisuje misję świętego Wojciecha do pogańskich Prusów</p> <p>– wskazuje na mapie: granice państwa Bolesława Chrobrego na początku jego panowania oraz ziemie przez niego podbite</p> <p>– omawia rolę, jaką w dziejach Polski</p>	<p>– przedstawia przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie</p> <p>– opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie utworzenia niezależnego Kościoła w państwie polskim</p> <p>– opisuje Drzwi Gnieźnieńskie jako przykład źródła ikonograficznego z najstarszych dziejów Polski</p>	<p>– wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki prowadzonej przez Bolesława Chrobrego</p>

	<p><i>Czerwieńskie, koronacja</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • postaci historyczne: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III 		<p>odegrali: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1000 r., 1025 r.</p>			
4. Kryzys i odbudowa państwa polskiego	<ul style="list-style-type: none"> • kryzys państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego • panowanie Mieszka II • reformy Kazimierza Odnowiciela • Kraków stolicą państwa • polityka zagraniczna Bolesława Śmiałego • koronacja Bolesława Śmiałego • konflikt króla z biskupem Stanisławem i jego skutki • terminy: <i>insygnia królewskie</i> • postaci historyczne: Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały, biskup Stanisław 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>insygnia królewskie</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>insygnia królewskie</i></p> <p>– wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”</p> <p>– wskazuje na mapie: ziemie polskie pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela</p> <p>– omawia działalność: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława</p> <p>– zaznacza na osi czasu datę: 1076 r.</p>	<p>– opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego</p> <p>– ocenia postawę Bezpryma</p> <p>– przedstawia skutki kryzysu państwa polskiego</p> <p>– charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego</p>	<p>– opisuje sytuację międzynarodową w okresie rządów Bolesława Śmiałego</p> <p>– wyjaśnia przyczyny i skutki sporu króla z biskupem Stanisławem</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa wczesnopiastowskiego</p> <p>– ocenia dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego</p>
5. Rządy Bolesława Krzywoustego	<ul style="list-style-type: none"> • rządy Władysława Hermana i Sieciecha • podział władzy między synów Władysława Hermana • bratobójcza wojna między Bolesławem i Zbigniewem • najazd niemiecki na ziemie polskie i obrona 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>senior i juniorzy, zasada senioratu</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>palatyn (wojewoda), testament, zasada senioratu, senior i juniorzy</i></p> <p>– wskazuje na mapie: państwo Bolesława Krzywoustego</p> <p>– opisuje postaci:</p>	<p>– opisuje rządy Władysława Hermana i rolę Sieciecha w jego państwie</p> <p>– przedstawia przebieg konfliktu między Bolesławem a Zbigniewem</p> <p>– opisuje niemiecki najazd w 1109 r. i obronę Głogowa</p> <p>– przedstawia sukcesy Krzywoustego w walkach</p>	<p>– ocenia postawę Bolesława wobec brata</p> <p>– wyjaśnia zasadę senioratu</p> <p>– wyjaśnia, jakie skutki dla państwa mogą mieć wewnętrzne spory o tron</p>	<p>– przedstawia postać Galla Anonima</p> <p>– wyjaśnia znaczenie dostępu państwa do morza</p> <p>– ocenia szanse i zagrożenia wynikające z wprowadzenia zasady senioratu</p>

	<p>Głogowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • podbój Pomorza przez Bolesława Krzywoustego • testament Krzywoustego i jego założenia • terminy: <i>palatyn (wojewoda), testament, zasada senioratu, senior i juniorzy</i> • postaci historyczne: Władysław Herman, Sieciech, Zbigniew, Bolesław Krzywousty 		<p>Władysława Hermana, Sieciecha, Bolesława Krzywoustego i Zbigniewa</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1109 r. i 1138 r.</p>	<p>z Pomorzanami</p> <p>– omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego</p>		
<p>6. Społeczeństwo w czasach pierwszych Piastów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • grody i ich funkcje • życie w grodzie i na podgrodziu • sposoby uprawy roli na ziemiach polskich • podział społeczeństwa w państwie pierwszych Piastów • zakres władzy panującego • powinności poddanych wobec władcy • powstanie rycerstwa w Polsce • terminy: <i>metoda żarowa, gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, posługi, osada służebna, wojowie, drużyna książęca</i> 	<p>– posługuje się terminami: <i>gród, podgrodzie, danina, posługi</i></p> <p>– przedstawia wygląd i budowę średniowiecznego grodu</p> <p>– opisuje sposoby pozyskiwania ziemi uprawnej i jej uprawiania</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, posługi, osada służebna</i></p> <p>– charakteryzuje grupy ludności w państwie wczesnopiastowskim</p> <p>– omawia zakres władzy panującego w państwie pierwszych Piastów</p>	<p>– przedstawia charakter drużyny książęcej</p> <p>– wyjaśnia powinności ludności względem władcy</p>	<p>– wyjaśnia, czym się różnił wojownik drużyny od rycerza</p>	<p>– wskazuje przykłady nazw miejscowości, które mogły w średniowieczu pełnić funkcję osad służebnych</p>

* Tajemnice sprzed wieków – Kto spisywał dzieje Polski?	<ul style="list-style-type: none"> • źródła historyczne dotyczące początków państwa polskiego • obiektywizm i prawda historyczna 	<p>– wymienia nazwy źródeł historycznych dotyczących dziejów państwa polskiego za panowania pierwszych Piastów</p> <p>– tłumaczy konieczność weryfikacji prawdziwości źródeł historycznych</p>	<p>– przedstawia dokonania postaci: Galla Anonima i Wincentego Kadłubka</p>	<p>– omawia teorie dotyczące pochodzenia Galla Anonima</p> <p>– wymienia przyczyny powstania kronik</p>	<p>– określa ramy chronologiczne wydarzeń opisanych w kronikach Galla Anonima i Wincentego Kadłubka</p>	<p>– przedstawia przykład innej średniowiecznej kroniki polskiej</p>
Rozdział VII. Polska w XIII–XV wieku						
I. Rozbicie dzielnicowe	<ul style="list-style-type: none"> • walki wewnętrzne między książętami piastowskimi o prymat w Polsce • utrwalenie rozbicia dzielnicowego • osłabienie Polski na arenie międzynarodowej • sprowadzenie Krzyżaków do Polski • najazdy Mongołów i bitwa pod Legnicą • przemiany społeczne i gospodarcze w okresie rozbicia dzielnicowego • terminy: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, osadnictwo, kolonizacja, trójpolówka</i> • postaci historyczne: Władysław Wygnaniec, Leszek Biały, Konrad Mazowiecki, Henryk Pobożny 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, jakie były przyczyny wewnętrznych walk między książętami piastowskimi</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>rozbicie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, osadnictwo, kolonizacja, trójpolówka</i></p> <p>– charakteryzuje państwo polskie podczas rozbicia dzielnicowego</p> <p>– wskazuje na mapie: podział państwa na różne dzielnice oraz ziemie utracone w okresie rozbicia dzielnicowego</p> <p>– omawia postaci: Władysława Wygnańca, Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1226 r., 1227 r., 1241 r.</p>	<p>– opisuje okoliczności sprowadzenia zakonu krzyżackiego do Polski oraz konsekwencje tego wydarzenia</p> <p>– omawia skutki rozbicia dzielnicowego</p> <p>– opisuje kolonizację na ziemiach polskich</p>	<p>– przedstawia historię zakonu krzyżackiego</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego książęta dzielnicowi często nadawali przywileje oraz ziemię rycerstwu i duchowieństwu</p>	<p>– charakteryzuje sposób walki Mongołów</p> <p>– przedstawia dynastię panującą na Pomorzu Gdańskim w okresie rozbicia dzielnicowego</p>

<p>2. Zjednoczenie Polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koronacja i śmierć Przemysła II • panowanie Wacława II • rola arcybiskupów gnieźnieńskich i jednolitej organizacji kościelnej w zjednoczeniu dzielnic polskich • przejęcie władzy przez Władysława Łokietka i jego koronacja • rządy Władysława Łokietka • konflikt Łokietka z Krzyżakami i bitwa pod Płowcami • terminy: <i>starosta, Szczerbiec</i> • postaci historyczne: Przemysł II, arcybiskup Jakub Świnka, Wacław II, Władysław Łokietek 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>starosta, Szczerbiec</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>starosta, Szczerbiec</i></p> <p>– wskazuje na mapie: granice państwa polskiego za panowania Władysława Łokietka, ziemie utracone na rzecz Krzyżaków</p> <p>– omawia postaci: Przemysła II, arcybiskupa Jakuba Świnki, Wacława II, Władysława Łokietka</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1295 r., 1309 r., 1320 r., 1331 r.</p>	<p>– przedstawia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II</p> <p>– opisuje, w jakich okolicznościach Władysław Łokietek utracił Pomorze Gdańskie</p> <p>– przedstawia działania Władysława Łokietka na rzecz zjednoczenia kraju</p> <p>– opisuje przebieg konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami</p>	<p>– wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu kraju odegrał Kościół katolicki</p>	<p>– przedstawia wyobrażenie na temat świętego Stanisława jako patrona zjednoczenia kraju</p>
<p>3. Czasy Kazimierza Wielkiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • polityka dyplomacji Kazimierza Wielkiego • pokój z zakonem krzyżackim w Kaliszu • przyłączenie nowych ziem do państwa polskiego • reformy Kazimierza Wielkiego • umocnienie granic polskiego państwa • utworzenie Akademii Krakowskiej i skutki tej decyzji • zjazd monarchów 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela tłumaczy, co zdecydowało o przyznaniu Kazimierzowi przydomka „Wielki”</p> <p>– wyjaśnia znaczenie słów, że Kazimierz Wielki: <i>zastał Polskę drewnianą, a zostawił</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i></p> <p>– wskazuje na mapie: granice monarchii Kazimierza Wielkiego i ziemie włączone do Polski przez tego władcę</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1333 r., 1343 r., 1364 r.</p>	<p>– przedstawia i ocenia postanowienia pokoju w Kaliszu</p> <p>– charakteryzuje reformy Kazimierza Wielkiego</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz dbał o obronność państwa</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki za najważniejsze uznał reformy wewnętrzne państwa</p> <p>– tłumaczy, jakie znaczenie miało założenie Akademii Krakowskiej</p> <p>– wyjaśnia znaczenie uczytu u Wierzyńka</p>	<p>– przedstawia cele oraz konsekwencje układu dynastycznego zawartego przez Kazimierza Wielkiego z Węgrami</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego sól należała niegdyś do najdroższych towarów</p> <p>– przedstawia wybrany zamek wzniesiony w czasach Kazimierza Wielkiego</p>

	<p>w Krakowie</p> <ul style="list-style-type: none"> • ucztą u Wierzyńka • terminy: <i>uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska</i> • postać historyczna: Kazimierz Wielki 	<i>murowaną</i>					
4. Unia polsko-litewska	<ul style="list-style-type: none"> • koniec dynastii Piastów na polskim tronie • rządy Andegawenów w Polsce • unia polsko-litewska w Krewie • wielka wojna z zakonem krzyżackim i bitwa pod Grunwaldem • I pokój w Toruniu • unia w Horodle • terminy: <i>Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie</i> • postaci historyczne: Ludwik Węgierski, Jadwiga, Władysław Jagiełło, wielki książę Witold, Paweł Włodkowic, Ulrich von Jungingen 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>unia personalna</i></p> <p>– przedstawia dynastię zapoczątkowaną przez Władysława Jagiełłę</p> <p>– przy pomocy nauczyciela opisuje przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie</i></p> <p>– wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej</p> <p>– opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem</p> <p>– wskazuje na mapie: granice Wielkiego Księstwa Litewskiego, Krewa, Horodło, Grunwald, Toruń</p> <p>– opisuje postaci: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, wielkiego księcia Witolda, Pawła Włodkowica, Ulricha von Jungingena</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1385 r., lata 1409–1411, 1410 r., 1413 r.</p>	<p>– przedstawia okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jadwigę</p> <p>– wymienia postanowienia unii w Krewie</p> <p>– przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu</p> <p>– wyjaśnia zasady współpracy między Polską a Litwą ustalone w zapisach unii w Horodle</p>	<p>– charakteryzuje stanowisko polskiej delegacji na soborze w Konstancji</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska została przemianowana na Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>– uzasadnia twierdzenie, że poglądy Pawła Włodkowica na temat wojen religijnych są aktualne także dzisiaj</p>	
* Tajemnice sprzed wieków – Jaką bitwę namalował Jan Matejko?	<ul style="list-style-type: none"> • okoliczności powstania obrazu <i>Bitwa pod Grunwaldem</i> • Jan Matejko jako malarz dziejów Polski 	– przedstawia, kim był Jan Matejko	– wyjaśnia, w jaki sposób Jan Matejko przygotowywał się do namalowania obrazu	– wyjaśnia, dlaczego podczas II wojny światowej Niemcom zależało na zniszczeniu dzieła	– wymienia cele namalowania obrazu <i>Bitwa pod Grunwaldem</i>	– omawia nieścisłości w przekazie historycznym	– wyjaśnia, jakie warunki powinno spełniać dzieło sztuki, aby można je było traktować jako źródło

	<ul style="list-style-type: none"> • obrazy jako źródło wiedzy historycznej • znaczenie <i>Bitwy pod Grunwaldem</i> 				obrazu <i>Bitwa pod Grunwaldem</i>	historyczne – omawia inne dzieło Jana Matejki
5. Czasy świetności dynastii Jagiellonów	<ul style="list-style-type: none"> • okoliczności zawarcia unii polsko-węgierskiej • bitwa pod Warną • panowanie Kazimierza Jagiellończyka • wojna trzynastoletnia • II pokój toruński i jego postanowienia • panowanie Jagiellonów w Czechach i na Węgrzech • terminy: <i>Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żold</i> • postaci historyczne: Władysław III Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk, Zbigniew Oleśnicki 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>wojska zaciężne, żold</i></p> <p>– przy pomocy nauczyciela opisuje okoliczności śmierci Władysława Warneńczyka</p> <p>– przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego dla Polski ważne stało się odzyskanie dostępu do morza</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żold</i></p> <p>– wskazuje na mapie: Węgry, Warnę, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, państwa rządzone przez Jagiellonów w drugiej połowie XV w.</p> <p>– omawia dokonania: Władysława III Warneńczyka, Zbigniewa Oleśnickiego i Kazimierza Jagiellończyka</p> <p>– zaznacza na osi czasu daty: 1444 r., 1454 r., 1466 r.</p>	<p>– przedstawia okoliczności zawarcia unii polsko-węgierskiej</p> <p>– charakteryzuje rządy Kazimierza Jagiellończyka</p> <p>– opisuje przebieg wojny trzynastoletniej</p> <p>– przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego doszło do zawiazania Związku Pruskiego</p> <p>– porównuje postanowienia I i II pokoju toruńskiego</p> <p>– uzasadnia twierdzenie, że odzyskanie dostępu do morza miało przełomowe znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki</p>	<p>– przedstawia Jana Długosza jako historyka i wychowawcę przyszłych królów Polski</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego wojska zaciężne pod koniec średniowiecza zastąpiły w bitwach tradycyjne rycerstwo</p>
6. Monarchia stanowa w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • monarchia patrymonialna i stanowa • wpływ przywilejów nadawanych przez władcę na osłabienie władzy królewskiej • przekształcenie się rycerstwa w szlachtę • przywileje szlacheckie i ich konsekwencje dla władzy królewskiej 	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>szlachta, sejm walny, izba poselska, senat</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat</i></p> <p>– przedstawia sejm walny oraz jego skład</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób rycerstwo przekształciło się w szlachtę</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce</p> <p>– przedstawia najważniejsze przywileje szlacheckie</p> <p>– wyjaśnia znaczenie konstytucji <i>Nihil novi</i></p>	<p>– przedstawia, kiedy i w jaki sposób doszło do utworzenia stanów w Polsce</p> <p>– tłumaczy różnice między monarchią patrymonialną a stanową</p> <p>– wyjaśnia, jaka jest geneza nazw obu izb sejmu walnego: izby poselskiej oraz senatu</p>	<p>– ocenia, jakie szanse i jakie zagrożenie niesło za sobą zwiększenie wpływu szlachty na władzę</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ukształtowanie się sejmu walnego • konstytucja <i>Nihil novi</i> i jej znaczenie dla ustroju Rzeczypospolitej • terminy: <i>monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat</i> 		<p>– zaznacza na osi czasu daty: 1374 r., 1505 r.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

[uwaga dla DTP:

Skład tabeli od strony 4 Książki Nauczyciela

Wzór tabeli można pobrać z KN dla klasy 4, uwaga trzeba w główce tabeli dodać słowo „uczeń”, czyli stąd:

Historia SP W CZORAJ I DZIŚ RE kl. 4 Książka naucz. (Id: 16906 , Kod Handlowy: 062007)

Roczny plan pracy z historii dla klasy szóstej szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Wymagania na poszczególne oceny

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata						
1. Wielkie odkrycia geograficzne	– średniowieczne wyobrażenia o Ziemi – przyczyny wypraw żeglarskich na przełomie XV i XVI w. – najważniejsze wyprawy przełomu XV i XVI w. oraz ich dowódcy	– wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki – podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia	– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie postępuje się terminami: <i>karawela</i> , <i>kompas</i> – podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę	– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz) – poprawnie	– wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii – podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy – poprawnie postępuje się terminem: <i>astrolabium</i> – wyjaśnia, dlaczego	– tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich

			wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	posługuje się terminem: <i>tubylec</i> – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami	Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód	
2. Skutki odkryć geograficznych	– cywilizacje prekolumbijskie i ich dokonania – podbój Ameryki przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz jego następstwa – zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych	– wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie) – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat, Nowy Świat</i> – podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą	– poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i> – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki – przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i> – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce – wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska	– przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych – poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i> – opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro) – wskazuje na mapie tereny skolonizowane przez Hiszpanów i Portugalczyków	– przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych – wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie
3. Renesans – narodziny nowej epoki	– renesans – cechy charakterystyczne epoki – humaniści i ich poglądy	– zaznacza na osi czasu epokę renesansu – wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku	– poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i> , – podaje czas trwania epoki renesansu – przedstawia ideał	– poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwizm, humanizm</i> – charakteryzuje	– wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu – przedstawia	– wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy

	<ul style="list-style-type: none"> – ideał człowieka w dobie renesansu – wynalezienie druku i jego znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań 	<p>człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu 	<p>epokę renesansu</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia nazwę nowej epoki 	<p>poglądy humanistów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni
4. Kultura renesansu w Europie	<ul style="list-style-type: none"> – renesansowa radość życia – architektura renesansu – wybitni twórcy odrodzenia i ich dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia – poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i> – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców, – poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i>, podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka, arkada, kopuła</i> do opisu budowli renesansowych 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> – podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę
5. Reformacja – czas wielkich zmian	<ul style="list-style-type: none"> – kryzys Kościoła katolickiego – Marcin Luter i jego poglądy – reformacja i jej następstwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji – poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> – wymienia wyznania protestanckie 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja, protestanci</i> – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji – charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor, celibat, zbór</i> – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji – opisuje okoliczności powstania anglikanizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje poglądy Marcina Lutra – opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> – przedstawia na mapie podział religijny Europy 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina – wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej

			wyznania protestanckie i podaje ich założycieli	– przedstawia skutki reformacji		
6. Kontrreformacja	– postanowienia soboru trydenckiego – działalność jezuitów – wojna trzydziestoletnia i jej następstwa	– poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i> – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie – wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją – oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela)	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrreformacja, seminarium duchowne</i> – przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji – wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów	– przedstawia postanowienia soboru trydenckiego – poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i> – wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych	– charakteryzuje działalność zakonu jezuitów – przedstawia zasady obowiązujące jezuitów	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej – podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia
Rozdział II. W Rzeczypospolitej szlacheckiej						
1. Demokracja szlachecka	– szlachta i jej zajęcia – prawa i obowiązki szlachty – sejm walny i sejmiki ziemskie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i> – przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach – wymienia zajęcia szlachty – wskazuje na ilustracji postać szlachcica	– poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i> – wymienia izby sejmu walnego – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego	– przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i> – wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu – podaje i zaznacza na	– poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i> – przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym – charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej – porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski

			– wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i>	osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i>	– przedstawia skład izb sejmu walnego	– wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej
2. W folwarku szlacheckim	– folwark szlachecki – gospodarcza działalność szlachty – spław wiślany – statuty piotrkowskie	– poprawnie postępuje się terminami: <i>folwark, dwór</i> – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	– poprawnie postępuje się terminami: <i>spław wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i> – przedstawia gospodarczą działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	– wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje – wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	– wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki – wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego	– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
3. W czasach ostatnich Jagiellonów	– ostatni Jagiellonowie na tronie Polski – wojna z zakonem krzyżackim 1519–1521 – hołd pruski i jego postanowienia	– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.),	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie, Inflanty – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski – wyjaśnia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty	– przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.) – wymienia państwa walczące o Inflanty i wskazuje sporne	– poprawnie postępuje się terminem: <i>hołd lenny</i> – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki	– opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego – charakteryzuje politykę wschodnią ostatnich Jagiellonów

	– polityka wschodnia ostatnich Jagiellonów	określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Hołd pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna		terytorium na mapie – wyjaśnia skutki rywalizacji Polski, Szwecji, Moskwy i Danii o Inflanty		i jej następstwa
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	– idee renesansowe w Polsce – literatura polskiego renesansu i jej twórcy – renesansowy Wawel Jagiellonów – odkrycie Mikołaja Kopernika	– wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce – poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie	– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim – charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata	– poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce – uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu – przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika	– poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i> – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu	– wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski – opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie

<p>5. Rzeczpospolita Obojga Narodów</p>	<p>– geneza unii lubelskiej – postanowienia unii lubelskiej – struktura narodowa i wyznaniowa I Rzeczypospolitej</p>	<p>– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> – wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie</p>	<p>– przedstawia postanowienia unii lubelskiej – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej – analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego</p>	<p>– opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę</p>	<p>– wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p>
<p>6. „Państwo bez stosów”</p>	<p>– Rzeczpospolita państwem wielowyznaniowym – <i>Akt konfederacji warszawskiej</i> – reformacja w Polsce</p>	<p>– wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej – poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i> – zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej</p>	<p>– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”</p>	<p>– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i> – nazywa świątynie różnych wyznań – wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce – omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie</i> – charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej – wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii – tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian</p>	<p>– nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań – wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej</p>

7. Pierwsza wolna elekcja	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny elekcyjności tronu polskiego – przebieg pierwszej wolnej elekcji – <i>Artykuły henrykowskie i pacta conventa</i> – następstwa wolnych elekcji 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>elekcja</i> – krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji – wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminami: <i>wolna elekcja, bezkrólewie</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji – opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zasady wyboru monarchy – na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji – wyjaśnia skutki wolnych elekcji 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni – poprawnie postępuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie, pacta conventa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej
Rozdział III. W obronie granic Rzeczypospolitej						
1. Wojny z Rosją	<ul style="list-style-type: none"> – wojny Stefana Batorego o Inflanty – dymitriada i polska interwencja w Rosji – pokój w Polanowie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski – poprawnie postępuje się terminem: <i>hetman</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego – podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem – wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty – poprawnie postępuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i> – opisuje następstwa dymitriady – wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim) 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo – wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca – wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji – podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji – przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie

			Moskwę i Kłuszyn			
2. Początek wojen ze Szwecją	<ul style="list-style-type: none"> – Wazowie na tronie Polski – przyczyny wojen ze Szwecją – wojna o Inflanty – walka o ujście Wisły – skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w. – Warszawa stolicą Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę – wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa) 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie – podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz) – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – poprawnie posługuje się terminem: <i>czo</i> – opowiada przebieg wojny o Inflanty – wskazuje na mapie Oliwę – podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała swoich sukcesów militarnych 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)
3. Powstanie Chmielnickiego	<ul style="list-style-type: none"> – sytuacja Kozaków zaporoskich – powstanie Kozaków na Ukrainie – ugoda w Perejasławiu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie – wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kim byli Kozacy – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie – omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską – wskazuje na mapie Perejasław – podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654) 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki powstania Chmielnickiego – wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.) – ocenia politykę szlachty wobec Kozaków

					r.)	
4. Potop szwedzki	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją – najazd Szwedów na Polskę w latach 1655–1660 – postawa społeczeństwa polskiego wobec najeźdźcy – skutki potopu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> – wskazuje Stefana Czarnieckiego jako bohatera walk ze Szwedami – wymienia obronę Jasnej Góry jako przełomowy moment potopu szwedzkiego – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postaci Stefana Czarnieckiego i Augustyna Kordeckiego – uzasadnia znaczenie bohaterskiej obrony Częstochowy dla prowadzenia dalszej walki z najeźdźcą – podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i> – wyjaśnia przyczyny prowadzenia wojny podjazdowej przez Polskę – wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce – przedstawia zobowiązania Jana Kazimierza złożone podczas ślubów lwowskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki potopu szwedzkiego – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego
5. Wojny z Turcją	<ul style="list-style-type: none"> – imperium osmańskie – przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją w XVII w. – wojna o Mołdawię – najazd Turków na Polskę w II poł. XVIII w. i jego skutki – odsiecz wiedeńska 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>sułtan, husarz, janczar</i> – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń – wskazuje na mapie Wiedeń 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>islam, wezyr</i> – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz, ekspansja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.) – wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w. – przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu – przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.

	Jana III Sobieskiego		(1683 r.) – wymienia skutki wojen z Turcją – wskazuje na mapie Podole, Chocim i Kamieniec Podolski	tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim) – wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.	oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.)	
6. Kryzys Rzeczypospolitej	– skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. – sytuacja polityczno-gospodarcza kraju na przełomie XVII i XVIII w.	– charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.	– wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	– poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i> – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy) – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw	– charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii – wskazuje objawy kryzysu państwa – podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego	– przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego – wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci – wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmiku

7. Barok i sarmatyzm	<ul style="list-style-type: none"> – barok – epoka kontrastów – cechy charakterystyczne stylu barokowego – architektura i sztuka barokowa – Sarmaci i ich obyczaje 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w. – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie) 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i> – zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym – wyjaśnia, czym były kalwarie 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i>, <i>ornament</i> – wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki						
1. Monarchia absolutna we Francji	<ul style="list-style-type: none"> – Edykt nantejski i jego skutki – umacnianie władzy monarchy we Francji – rządy absolutne Ludwika XIV – Francja potęgą militarną i gospodarczą 	<ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i> – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura</i>, <i>clo</i>, <i>import</i>, <i>eksport</i> – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i> – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) – omawia politykę gospodarczą ministra Colberta – opowiada o twórczości Moliera 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy – wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV

<p>2. Monarchia parlamentarna w Anglii</p>	<ul style="list-style-type: none"> – absolutyzm angielski – konflikt Karola I z parlamentem – dyktatura Olivera Cromwella – ukształtowanie się monarchii parlamentarnej 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Anglię i Londyn – przy pomocy nauczyciela postępuje się terminem: <i>parlament</i> – wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i> – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej – wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego – przedstawia zakres władzy dyktatora 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminami: <i>purytanie</i>, <i>nowa szlachta</i>, <i>rojaliści</i> – przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii – porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
<p>3. Oświecenie w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ideologia oświecenia – wybitni myśliciele doby oświecenia – trójpodział władzy według Monteskiusza – najważniejsze dokonania naukowe oświecenia – architektura oświeceniowa 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>oświecenie</i> – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa) 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>klasycyzm</i> – wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie – charakteryzuje styl klasycystyczny – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia – tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie postępuje się terminem: <i>ateizm</i> – omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>

			europejskiej została nazwana oświeceniem			
4. Nowe potęgi europejskie	<ul style="list-style-type: none"> – absolutyzm oświecony – narodziny potęgi Prus – monarchia austriackich Habsburgów – Cesarstwo Rosyjskie w XVIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus – wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm, absolutyzm oświecony</i> – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu” – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw – opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego – podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.)
5. Stany Zjednoczone Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> – kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – konflikt kolonistów z rządem brytyjskim – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych – ustrój polityczny USA 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA – przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, konstytucja</i> – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie zwane bostońskim picciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA – opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA – wymienia miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres, Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustrój polityczny USA

			– wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice	lipca 1776 r.) – charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA	związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA	
Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej						
1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	– unia personalna z Saksonią – początek ingerencji Rosji w sprawy Polski – podwójna elekcja w 1733 r. – rządy Augusta III – projekty reform Rzeczypospolitej	– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w. – opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform	– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa</i> – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.	– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego – podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.) – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III	– charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
2. Pierwszy rozbiór Polski	– Stanisław August Poniatowski królem Polski – pierwsze reformy	– poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i> – podaje i zaznacza na	– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego – wskazuje na mapie	– opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski	– poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i>	– przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej

	<p>nowego władcy – konfederacja barska – I rozbiór Polski</p>	<p>osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski</p>	<p>ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski – ocenia postawę Tadeusza Rejtana – poprawnie postępuje się terminami: <i>ambasador, emigracja</i></p>	<p>– wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa konfederacji barskiej – porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i></p>	<p>– podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) – przedstawia cel walki konfederatów barskich – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego</p>	
3. Kultura polskiego oświecenia	<p>– literatura okresu oświecenia – Teatr Narodowego i jego zadania – mecenat Stanisława Augusta Poniatowskiego – architektura i sztuka klasycystyczna w Polsce – reforma szkolnictwa w Polsce</p>	<p>– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki – podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej – poprawnie postępuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i> – podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych</p>	<p>– poprawnie postępuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej – wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.</p>	<p>– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych – charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN</p>	<p>– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform – przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia – wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli) – wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej</p>	<p>– charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego – podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie</p>

<p>4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja</p>	<ul style="list-style-type: none"> – reformy Sejmu Wielkiego – Konstytucja 3 Maja – wojna polsko-rosyjska w 1792 r. – drugi rozbiór Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.) – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski – na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji) – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego – przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.) – wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja – przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
<p>5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wybuch powstania kościuszkowskiego – Uniwersał połaniecki – przebieg powstania – trzeci rozbiór Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i> – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie postępuje się terminem: <i>insurekcja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) – wymienia przyczyny 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie – wskazuje na mapie Racławice i Połaniec – wyjaśnia, dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>uniwersał</i> – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

		Polski	wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru	Kościuszek zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego	wydarzenia w kolejności chronologicznej – wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania	
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński						
1. Rewolucja francuska	– sytuacja we Francji przed wybuchem rewolucji burżuazyjnej – stany społeczne we Francji – wybuch rewolucji francuskiej – uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela – Francja monarchią konstytucyjną	– wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie postępuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i> – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską – wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca	– poprawnie postępuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) – charakteryzuje postać Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – opisuje położenie stanów społecznych we Francji – wyjaśnia zadania Konstytuanty – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela – poprawnie postępuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i>	– przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji – opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.) – charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji	– przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela
2. Republika Francuska	– Francja republiką – terror jakobinów – upadek rządów jakobinów	– poprawnie postępuje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI – poprawnie postępuje się terminem: <i>republika</i> – charakteryzuje postać Maksymiliana	– poprawnie postępuje się terminami: <i>jakobini, dyrektoriat</i> – opisuje rządy jakobinów – wyjaśnia, dlaczego	– poprawnie postępuje się terminem: <i>radikalizm</i> – wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre’a sens	– wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

			<p>Robespierre'a</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja 	<p>rzędy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy – charakteryzuje rządy dyktatoratu 	<p>powiedzenia: <i>Rewolucja pożera własne dzieci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki rządów jakobinów – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów 	
<p>3. Epoka Napoleona Bonapartego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – obalenie rządów dyktatoratu – Napoleon Bonaparte cesarzem Francuzów – Kodeks Napoleona – Napoleon u szczytu potęgi 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską – przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie – poprawnie postępuje się terminem: <i>zamach stanu</i> – przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu – poprawnie postępuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i> – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu – przedstawia etapy kariery Napoleona – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.) – wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów – podaje datę pokoju w Tylicy (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego

<p>4. Upadek Napoleona</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyprawa na Rosję – odwrót Wielkiej Armii – bitwa pod Lipskiem i klęska cesarza 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów” – wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> – przedstawia strategię obronną Rosji – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję – podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.) – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona – podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.) – wskazuje na mapie Borodino – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny klęski Napoleona
<p>5. Legiony Polskie we Włoszech</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Polacy po utracie niepodległości – utworzenie Legionów Polskich we Włoszech – organizacja i zasady życia legionowego – udział legionistów w wojnach napoleońskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwa zaborcze – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie postępuje się terminami: <i>legiony, emigracja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) – wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Polacy wzięli nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich – przedstawia powody wystania legionistów na San Domingo 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych

6. Księstwo Warszawskie	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie Księstwa Warszawskiego – konstytucja Księstwa Warszawskiego – Polacy pod rozkazami Napoleona – upadek Księstwa Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.) 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego – wskazuje na mapie Raszyn – wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej – wskazuje na mapie Somosierrę – opowiada o szarży polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków – podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)
-------------------------	--	--	---	---	---	--

Wczoraj i dziś kl. 7 NOWA EDYCJA

Rozkład materiału i wymagania na oceny do historii dla klasy 7 szkoły podstawowej

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej. Uczeń:	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I: Europa po kongresie wiedeńskim							
1. Kongres wiedeński	<ul style="list-style-type: none"> – okoliczności zwołania kongresu wiedeńskiego – uczestnicy kongresu wiedeńskiego i ich rola w podejmowaniu decyzji – „sto dni” Napoleona, jego klęska pod Waterloo i ostateczny upadek cesarza Francuzów – postanowienia kongresu wiedeńskiego – zmiany ustrojowe i terytorialne – Świąte Przymierze – jego cele i uczestnicy – znaczenie terminów: <i>restauracja</i>, <i>legitymizm</i>, <i>równowaga europejska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich (XIX.1) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>restauracja</i>, <i>legitymizm</i>, <i>równowaga europejska</i>; – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815); – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim; – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Świąte Przymierze; – zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świątego Przymierza (IX 1815); – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego; – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Związek Niemiecki; – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815); – identyfikuje postać Aleksandra I; – przedstawia i wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu „sto dni”; – identyfikuje postacie: Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III, Aleksandra I; – omawia przebieg „stu dni” Napoleona; – ocenia zasady, na których podstawie stworzono ład wiedeński; – przedstawia działalność Świątego Przymierza. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju; – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński; – ocenia działalność Świątego Przymierza; – wyjaśnia, dlaczego Turcja nie przystąpiła do Świątego Przymierza.
2. Rewolucja przemysłowa	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny rewolucji przemysłowej – uwarunkowania i 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rewolucja przemysłowa</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: skonstruowania 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności narodzin

	<p>kierunki rozwoju przemysłu w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> – pierwsze wielkie ośrodki przemysłowe w Europie – rozwój transportu – skutki gospodarcze rewolucji przemysłowej – wynalazki XIX w. – elektryczność i początki telekomunikacji – znaczenie terminów: <i>fabryka, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, kapitalizm</i> – postacie historyczne: James Watt, Michael Faraday, Samuel Morse 	<p>przemysłowej (wynalazki i ich zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktury społecznej i warunków życia) (XIX.2)</p>	<p><i>maszyna parowa, manufaktura;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763); – identyfikuje postać Jamesa Watta; – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej. 	<p>urbanizacja, kapitalizm;</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Samuela Morse’a; – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej; – omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji. 	<p>telegrafu (1837);</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Michaela Faradaya jako konstruktora silnika elektrycznego; – zna zasady kapitalizmu; – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy; – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu. 	<p>przemysłowa, metropolia;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji; – wyjaśnia znaczenie wynaleźienia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji; – opisuje sposób działania maszyny parowej. 	<p>przemysłu w XIX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
3. Nowe idee polityczne	<ul style="list-style-type: none"> – nowe ideologie: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm i komunizm – teoretycy nowych ideologii 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ideologia, proletariat, strajk, fabrykanci;</i> – wymienia ideologie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>liberalizm, konserwatyzm, socjalizm, komunizm, związek</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, liberalizm ekonomiczny, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie

	<ul style="list-style-type: none"> – aspekty gospodarcze i społeczno-polityczne nowych ideologii – narodziny ruchu robotniczego – związki zawodowe – znaczenie terminów: <i>ideologia, wolna konkurencja, strajk, związek zawodowy</i> – postacie historyczne: Adam Smith, Edmund Burke, Robert Owen, Karol Marks 	(socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIV.4)	społeczno- polityczne w XIX wieku.	<p><i>zawodowy;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa, Adama Smitha; – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia warunki pracy dzieci w XIX wiecznych fabrykach; – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego. 	<p><i>manifest komunistyczny;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę wydania <i>Manifestu komunistycznego</i> (1848); – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami; – wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego. 	XIX w.;
4. Przeciwno Świątemu Przymierzu	<ul style="list-style-type: none"> – powstanie dekabrystów w Rosji – rewolucja lipcowa we Francji – przyczyny Wiosny Ludów – przebieg i skutki rewolucji lutowej we Francji – Wiosna Ludów w Europie na przykładzie Prus, Austrii, Węgier i Włoch – wojna krymska – przyczyny, przebieg i 	– wymienia wydarzenia związane z walką z porządkiem wiedeńskim, charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów w Europie (XXI.1)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wiosna Ludów, uwłaszczenie;</i> – zna datę Wiosny Ludów (1848–1849); – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów; – wymienia przyczyny Wiosny Ludów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>burżuazja;</i> – zna datę wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848); – identyfikuje postać Ludwika Napoleona Bonapartego; – przedstawia przyczyny Wiosny Ludów; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, dekabryści; – zna daty: dekabrystów (XII 1825), wojny krymskiej (1853–1856); – identyfikuje postacie: Mikołaja 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa zaangażowane w wojnę krymską; – opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich; – wymienia przyczyny i skutki 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha; – ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich.

	<p>skutki</p> <p>– znaczenie terminów: <i>uwłaszczenie chłopów</i></p> <p>– postacie historyczne: Ludwik Napoleona Bonaparte</p>			<p>– przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów;</p> <p>– przedstawia skutki Wiosny Ludów w Europie.</p>	<p>I; Aleksandra II;</p> <p>– wskazuje na mapie państwa, w których w latach 1815–1847 wybuchły rewolucje i powstania;</p> <p>– omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji;</p> <p>– przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich.</p>	<p>wojny krymskiej.</p>	
Rozdział II: Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim							
<p>1. Po upadku Księstwa Warszawskiego</p>	<p>– podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim</p> <p>– podstawowe zasady ustrojowe w Królestwie Polskim, Wielkim Księstwie Poznańskim i Rzeczypospolitej Krakowskiej</p>	<p>– wskazuje na mapie podział polityczny ziem polskich po kongresie wiedeńskim (XX.1)</p> <p>– charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego</p> <p>– ustrój, osiągnięcia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>uwłaszczenie</i>;</p> <p>– zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815);</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>autonomia, Galicja, unia personalna</i>;</p> <p>– charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego;</p> <p>– wymienia organy</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: namiestnik, protektorat;</p> <p>– identyfikuje postacie: Aleksandra I, Wielkiego księcia</p>	<p>– zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), zniesienia pańszczyzny w zaborze austriackim (1848);</p> <p>– wskazuje na</p>	<p>– ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim;</p> <p>– ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego;</p> <p>– wymienia wady i</p>

	<p>– sytuacja społeczno-gospodarcza Polaków w zaborach pruskim, austriackim i w Królestwie Polskim</p> <p>– reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w Królestwie Polskim</p> <p>– reformy uwłaszczeniowe w zaborze pruskim i austriackim</p> <p>– znaczenie terminu: <i>autonomia, protektorat</i></p> <p>– znaczenie terminu: <i>ziemie zabrane</i></p>	<p>w gospodarce, kulturze i edukacji (XX.2)</p> <p>– omawia położenie Polaków w zaborach pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej (XX.4)</p>	<p>– wymienia ustalenia kongresu wiedeńskiego w sprawie ziem polskich.</p>	<p>władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego;</p> <p>– wymienia reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego;</p> <p>– wymienia ośrodki przemysłowe w Królestwie Polskim;</p> <p>– wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim.</p>	<p>Konstantego;</p> <p>– charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego;</p> <p>– opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej;</p> <p>– charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego i zaboru austriackiego oraz Królestwa Polskiego;</p> <p>– omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim i austriackim.</p>	<p>mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim;</p> <p>– porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami.</p>	<p>zalety ustroju Królestwa Polskiego.</p>
--	--	---	--	---	---	---	--

<p>2. Powstanie listopadowe</p>	<p>– działalność opozycyjna i spiskowa (Towarzystwo Filomatów, Towarzystwo Filaretów, Towarzystwo Patriotyczne, Sprzysiężenie Podchorążych)</p> <p>– znaczenie terminów: <i>cenzura, konspiracja, kalizanie</i></p> <p>– przyczyny wybuchu powstania listopadowego</p> <p>– przebieg powstania i charakterystyka władz powstańczych</p> <p>– wojna polsko-rosyjska</p> <p>– wielkie bitwy powstania listopadowego</p> <p>– walki powstańcze poza Królestwem Polskim</p> <p>– przyczyny klęski powstania listopadowego</p> <p>– znaczenie terminów: <i>noc listopadowa,</i></p>	<p>– przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagani i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach (XX.3)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa;</p> <p>– zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830);</p> <p>– identyfikuje postać Piotra Wysockiego;</p> <p>– wymienia przyczyny powstania listopadowego.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>cenzura, kalizanie, konspiracja, dyktator;</i></p> <p>– identyfikuje postacie: Aleksandra I, Józefa Chłopickiego, Mikołaja I, Waleriana Łukasińskiego;</p> <p>– wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich cele;</p> <p>– wymieni miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego;</p> <p>– omawia przyczyny klęski powstania listopadowego.</p>	<p>– zna daty: bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko-rosyjskiej (II–X 1831), bitwy pod Ostrołęką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831);</p> <p>– identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater;</p> <p>– wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego;</p> <p>– wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I;</p> <p>– opisuje przebieg nocy listopadowej</p> <p>– charakteryzuje poczynania władz</p>	<p>– zna daty: bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831);</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Tomasza Zana;</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty;</p> <p>– opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej;</p> <p>– przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności;</p>	<p>– omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim;</p> <p>– ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej;</p> <p>– ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia.</p>
---------------------------------	--	--	---	--	---	---	--

	<p><i>detronizacja, dyktator</i></p> <p>– postacie historyczne: Piotr Wysocki, Emilia Plater, Józef Sowiński, car Mikołaj I</p>				<p>powstańców do wybuchy wojny polsko-rosyjskiej;</p>	<p>– opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych;</p> <p>– przedstawia przebieg walk powstańców poza Królestwem Polskim.</p>	
<p>3. Polacy po powstaniu listopadowym</p>	<p>– rozmiary i znaczenie Wielkiej Emigracji</p> <p>– stronnictwa polityczne polskiej emigracji i ich programy polityczno-społeczne (Komitet Narodowy Polski, Towarzystwo Demokratyczne Polskie, Hôtel Lambert, Gromady Ludu Polskiego)</p> <p>– skutki powstania listopadowego w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych – represje</p> <p>popowstaniowe</p> <p>– zmiany ustrojowe w</p>	<p>– charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji [...] (XX.5)</p> <p>– przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania dla Polaków w różnych zaborach (XX.3)</p> <p>– charakteryzuje [...] ruch spiskowy w kraju (XX.5);</p> <p>– omawia przyczyny i skutki</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, Wielka Emigracja;</i></p> <p>– identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego;</p> <p>– wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji;</p> <p>– wymienia główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zsyłka, represja, emisariusz;</i></p> <p>– identyfikuje postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego;</p> <p>– wymienia formy działalności Polaków na emigracji;</p> <p>– omawia przykłady polityki władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Statut organiczny, kontrybucja;</i></p> <p>– identyfikuje postacie: Szymona Konarskiego, Piotra Ściegiennego;</p> <p>– zna daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtelu Lambert (1833);</p> <p>– charakteryzuje program</p>	<p>– zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835), wprowadzenia Statutu organicznego (1832);</p> <p>– identyfikuje postacie: Stanisława Worcella, Wiktora Heltmana;</p> <p>– przedstawia program Komitetu Narodowego</p>	<p>– zna daty: wprowadzenia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim (1847);</p> <p>– opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji;</p> <p>– ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego.</p>

	<p>Królestwie Polskim</p> <ul style="list-style-type: none"> – początki rusyfikacji – represje w zaborze pruskim – działalność spiskowa po powstaniu listopadowym – znaczenie terminów: <i>Statut organiczny, kontrybucja, Kościół greckokatolicki, rusyfikacja, katorga</i> – postacie historyczne: Szymon Konarski, Piotr Ściegienny 	<p>powstania krakowskiego [...] (XXI.2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji; – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego. 		<p>Towarzystwa Demokratycznego Polskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtel Lambert. 	<p>Polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego; – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim; 	
<p>4. Wiosna Ludów na ziemiach polskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – próba wzniesienia powstania narodowego w 1846 r. w zaborze pruskim, powstanie krakowskie – rabacja galicyjska i jej następstwa – przebieg i skutki Wiosny Ludów w Wielkopolsce – początki działalności polskich działaczy narodowych na Mazurach i Śląsku – przebieg i skutki Wiosny Ludów w Galicji 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny i skutki [...] Wiosny Ludów na ziemiach polskich (XXI.2) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>uwłaszczenie</i>; – zna datę: wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846); – wymienia tereny objęte powstaniem krakowskim; – wskazuje na mapie zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>rabacja galicyjska</i>; – zna datę: powstania wielkopolskiego (IV–V 1848); – identyfikuje postacie: Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli; – wyjaśnia przyczyny wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę: likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (XI 1846), uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848); – identyfikuje postać Ludwika Mierosławskiego ; – opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim; – omawia przebieg 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę bitwy pod Miostawiem (IV 1848); – identyfikuje postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smółki; – przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania krakowskiego; – przedstawia działalność polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego; – ocenia skutki Wiosny Ludów na ziemiach polskich – ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu chłopów.

	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie hasła <i>Za wolność waszą i naszą</i> – udział Polaków w europejskiej Wiośnie Ludów – znaczenie terminu <i>rabacja</i> – postacie historyczne: Jakub Szela, Edward Dembowski, Ludwik Mierosławski, Józef Lompa, Józef Bem 			<ul style="list-style-type: none"> zaborami; – omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego; – omawia przebieg i skutki rabacji galicyjskiej; 	<ul style="list-style-type: none"> Wiosny Ludów w Galicji; 	<ul style="list-style-type: none"> społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku. 	
5. Kultura polska pod zaborami	<ul style="list-style-type: none"> – kultura polska i oświata w zaborach pruskim, austriackim i w Rzeczypospolitej Krakowskiej – kultura polska po rozbiorach – idee romantyzmu – osiągnięcia kultury polskiej doby romantyzmu – polski mesjanizm – początki badań historii Polski – znaczenie terminów: <i>racjonalizm, romantyzm, mesjanizm</i> – postacie historyczne: Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz, Juliusz 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne nurty oraz postacie Wielkiej Emigracji [...] (XX.5) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm; – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina; – wymienia poglądy romantyków. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: <i>racjonalizm, mesjanizm</i>; – identyfikuje postacie: Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego; – wymienia przykłady dzieł polskich romantyków; – wymienia przykłady szkół działających w Królestwie Polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać: Joachima Lelewela, Artura Grottgera; – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm; – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami. 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera, Antoniego Malczewskiego; – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę: otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817), otwarcia Uniwersytetu Warszawskiego (1816); – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków

	Słowacki, Andrzej Towiański, Artur Grottger, Joachim Lelewel						
Rozdział III: Europa i świat po Wiośnie Ludów							
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych – rozwój demograficzny, napływ imigrantów, osadnictwo i los rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej – dualizm gospodarczy i polityczny Stanów Zjednoczonych w połowie XIX w. – problem niewolnictwa i ruch abolicjonistyczny – przyczyny i przebieg wojny secesyjnej – skutki wojny domowej – znaczenie terminów: <i>abolicjonizm, secesja, Unia, Konfederacja, dyskryminacja</i> – postać historyczna: Abraham Lincoln 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych (XXIII.2) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>secesja, Północ, Południe, dyskryminacja</i>; – zna datę wojny secesyjnej (1861–1865); – identyfikuje postać Abrahama Lincolna; – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wojna secesyjna, Konfederacja, Unia</i>; – zna datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863); – identyfikuje postacie: Roberta Lee, Ulyssesa Granta; – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa; – wymienia skutki wojny secesyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie</i>; – zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861); – opisuje przebieg wojny secesyjnej; – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na Fort Sumter (IV 1861); – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.; – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych.

					niewolnictwa; – dzieli skutki wojny secesyjnej na: społeczne, polityczne i gospodarcze.		
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	– rola Piemontu w procesie jednoczenia Włoch – przebieg wojny z Austrią i rola Francji w procesie jednoczenia Włoch – wyprawa „tysiąca czerwonych koszul” – zjednoczenie Włoch i powstanie Królestwa Włoch – koncepcje zjednoczenia Niemiec – rola Prus w procesie jednoczenia Niemiec – polityka Ottona von Bismarcka – wojny Prus z Danią, Austrią i Francją oraz ich znaczenie dla poszerzania wpływów pruskich w Niemczech – proklamacja	– opisuje sytuację polityczną w Europie w drugiej połowie XIX wieku, w tym procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec (XXIII.1)	– zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871); – identyfikuje postać Giuseppe Garibaldiego; – wymienia, jakie wojny stoczono podczas jednoczenia Niemiec; – wymienia wydarzenia, które doprowadziły do zjednoczenia Włoch.	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”</i> ; – zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870-1871); – identyfikuje postacie: Wilhelma I, Wiktora Emanuela II, Ottona von Bismarcka; – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi; – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck.	– zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), bitwy pod Sadową (1866), bitwy pod Sedanem (1870); – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy; – opisuje przebieg procesu jednoczenia Niemiec; – wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch; – omawia skutki wojen Prus z Danią	– zna daty: wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870); – identyfikuje postacie: Henriego Dunant’a; – wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec.	– ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia swoich państw.

	<p>Cesarstwa Niemieckiego</p> <p>– znaczenie terminów: „<i>czzerwone koszule</i>”</p> <p>– postacie historyczne: Wiktor Emanuel II, Giuseppe Garibaldi, Otto von Bismarck, Wilhelm I</p>				<p>i Austrię dla procesu jednoczenia Niemiec;</p> <p>– przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej.</p>		
<p>3. Kolonializm w XIX wieku</p>	<p>– przyczyny ekspansji kolonialnej w XIX w.</p> <p>– kolonizacja Afryki</p> <p>– polityka kolonialna w Azji</p> <p>– gospodarcza i społeczna rola kolonii w XIX w.</p> <p>– konflikty kolonialne</p> <p>– imperium kolonialne Wielkiej Brytanii</p> <p>– znaczenie terminu <i>kolonializm, wojny burskie</i></p> <p>– postacie historyczne: królowa Wiktoria</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku (XXIII.3)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>kolonializm, metropolia</i>;</p> <p>– identyfikuje postać królowej Wiktorii;</p> <p>– wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>kompania handlowa</i></p> <p>– wskazuje państwa, które posiadały najwięcej kolonii;</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekspansja, eksterminacja, Kompania Wschodnioindyjska</i>;</p> <p>– wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w.;</p> <p>– wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych;</p> <p>– przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powstanie sipajów, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów</i>;</p> <p>– porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji.</p>	<p>– ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw.</p>

					<p>mieszkańców terenów podbitych;</p> <p>– przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji;</p> <p>– wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych.</p>		
4. Przemiany polityczno-społeczne w Europie	<p>– demokratyzacja życia politycznego</p> <p>– rozwój ruchu robotniczego</p> <p>– narodziny nurtu socjaldemokratycznego</p> <p>– ideologia anarchistyczna</p> <p>– początki chrześcijańskiej demokracji</p> <p>– rozwój ideologii nacjonalistycznych</p> <p>– wpływ przemian cywilizacyjnych na proces emancypacji kobiet</p> <p>– znaczenie terminów: <i>społeczeństwo industrialne, anarchizm,</i></p>	<p>– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>system republikański, monarchia parlamentarna, demokratyzacja;</i></p> <p>– wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji;</p> <p>– wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>socjaldemokracja, chrześcijańska demokracja (chadecja), emancypantki, sufrażystki;</i></p> <p>– identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII;</p> <p>– wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>nacjonalizm, szowinizm, syjonizm;</i></p> <p>– przedstawia założenia programowe socjalistów;</p> <p>– charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji;</p> <p>– przedstawia cele i metody działania anarchistów;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>solidaryzm społeczny, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka, encyklika;</i></p> <p>– zna datę ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891);</p> <p>– przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości</p>	<p>– zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889);</p> <p>– porównuje systemy ustrojowe w XIX-wiecznej Europie.</p>

	<p><i>nacjonalizm, syjonizm, emancypacja, sufrażystki</i></p> <p>– postać historyczna: papież Leon XIII</p>				<p>– omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami;</p> <p>– wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet.</p>	<p>narodowych;</p> <p>– przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia.</p>	
<p>5. Postęp techniczny i kultura przełomu XIX i XX wieku</p>	<p>– teoria ewolucji i jej znaczenie dla rozwoju nauki</p> <p>– rozwój nauk przyrodniczych oraz medycyny i higieny w drugiej połowie XIX w.</p> <p>– odkrycia z dziedziny fizyki – promieniotwórczość pierwiastków</p> <p>– rozwój komunikacji i środków transportu</p> <p>– budowa wielkich kanałów morskich i ich znaczenie (Kanał Sueski i Panamski)</p> <p>– nowe nurty w literaturze, malarstwie, muzyce i architekturze</p>	<p>– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXIII.4)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teoria ewolucji, promieniowanie X, kultura masowa</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie;</p> <p>– wymienia odkrycia naukowe, przełomu XIX i XX wieku;</p> <p>– przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej;</p> <p>– wymienia nowe kierunki w sztuce i</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>pasteryzacja</i>;</p> <p>– zna datę ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859),</p> <p>– identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie, Ludwika Pasteura, Auguste’a i Louisa Lumière, Claude Moneta, Rudolfa Diesela;</p> <p>– przedstawia założenia teorii</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>secesja, realizm, impresjonizm, naturalizm, kubizm</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Wilhelma Roentgena, Charelsa Dickensa, Pierre’a Curie;</p> <p>– charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu;</p> <p>– charakteryzuje nowe kierunki w</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu: <i>historyzm, symbolizm, futuryzm, ekspresjonizm</i>;</p> <p>– zna datę pierwszych igrzysk olimpijskich (1896);</p> <p>– identyfikuje postacie: Émile’a Zoli, Roberta Kocha, Karla Benza, Gottlieba Daimlera,</p> <p>– wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek</p>	<p>– ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu;</p> <p>– ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji;</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.</p>

	<p>drugiej połowy XIX w. (impresjonizm, secesja)</p> <p>– postacie historyczne: Karol Darwin, Maria Skłodowska-Curie, Ludwik Pasteur, bracia Wright, bracia Lumière</p> <p>– narodziny kultury masowej (radio, kino)</p> <p>– upowszechnienie sportu i kultury fizycznej</p> <p>– znaczenie terminów: <i>realizm, naturalizm, impresjonizm, historyzm, secesja</i></p>		<p>architekturze.</p>	<p>ewolucji;</p> <p>– wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne;</p> <p>– wymienia wynalazki, które miały wpływ na rozwój medycyny i higieny.</p>	<p>sztuce i architekturze;</p> <p>– wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów;</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.;</p> <p>– przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.</p>	<p>liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.;</p>	
--	--	--	-----------------------	--	---	--	--

Rozdział IV: Ziemie polskie po Wiośnie Ludów

<p>1. Powstanie styczniowe</p>	<p>– początki idei pracy organicznej na ziemiach polskich</p> <p>– odwilż posewastopolska w Rosji i Królestwie Polskim</p> <p>– manifestacje patriotyczne i „rewolucja moralna” – wzrost aktywności politycznej polskiego społeczeństwa</p>	<p>– omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861–1862 (XXII.1)</p> <p>– dokonuje charakterystyki działań powstańców z uwzględnieniem,</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>praca organiczna, branka, dyktator</i>;</p> <p>– zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864);</p> <p>– identyfikuje postać Romualda Traugutta;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „<i>czerni</i>”, „<i>biali</i>”, <i>wojna partyzancka, ukaz</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Aleksandra Wielopolskiego Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza;</p> <p>– wymienia przykłady</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>odwilż (wiosna) posewastopolska</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Jarosława Dąbrowskiego, Leopolda Kronenberga;</p> <p>– zna datę ogłoszenia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu „<i>rewolucja moralna</i>”;</p> <p>– zna daty: aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III</p>	<p>– ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego;</p> <p>– ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego.</p>
--------------------------------	---	---	---	--	--	--	--

	<p>– stronnictwa polityczne w Królestwie Polskim – „biali” i „czerwoni”</p> <p>– polityka A. Wielopolskiego i jego reformy</p> <p>– bezpośrednie przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego</p> <p>– wymowa i znaczenie manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego</p> <p>– przebieg i charakter walk powstańczych w Królestwie Polskim i na Litwie</p> <p>– rola dyktatorów i Rządu Narodowego</p> <p>– kwestia chłopska podczas powstania styczniowego – dekret cara o uwłaszczeniu</p> <p>– znaczenie terminów: „rewolucja moralna”, <i>biali</i>, <i>czerwoni</i>, <i>branka</i>, <i>dyktator</i>, <i>państwo podziemne</i>, <i>wojna partyzancka</i></p> <p>– postacie historyczne:</p>	<p>jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie (XXII.2)</p> <p>– omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim oraz porównuje z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach (XXII.3)</p>	<p>– wymienia założenia pracy organicznej;</p> <p>– określa przyczyny powstania styczniowego;</p> <p>– wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego.</p>	<p>realizacji programu pracy organicznej;</p> <p>– przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”;</p> <p>– przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego;</p> <p>– wskaże na mapie miejsca walk powstańczych;</p> <p>– omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim.</p>	<p>manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863);</p> <p>– charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim;</p> <p>– wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”;</p> <p>– omawia cele manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego;</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska.</p>	<p>1863);</p> <p>– identyfikuje postacie: Andrzeja Zamoyskiego, Józefa Hauke-Bosaka;</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania;</p> <p>– porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--

	Aleksander Wielopolski, Romuald Traugutt, Ludwik Mierosławski						
2. Po powstaniu styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> – represje wobec uczestników powstania styczniowego – likwidacja odrębności Królestwa Polskiego i polityka Rosji na ziemiach zabranych – polityka rusyfikacji urzędów i szkolnictwa – represje wobec Kościoła katolickiego i unickiego – sposoby oporu Polaków przed polityką rusyfikacji – znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, Uniwersytet Latający, tajne komplety, kibitka, trójlojalizm</i> – polityka germanizacji w zaborze pruskim – rugi pruskie, Kulturkampf – autonomia Galicji i jej przejawy – polonizacja oświaty i rozwój kultury 	<ul style="list-style-type: none"> – wycicha formy represji popowstaniowych (XXII.4) – wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – [...] germanizacja (Kulturkampf), autonomia galicyjska (XXIV.1) – opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIV.2) – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rusyfikacja, germanizacja;</i> – identyfikuje postać Michała Drzymały; – wymienia bezpośrednio represje wobec uczestników powstania styczniowego; – charakteryzuje politykę germanizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>trójlojalizm, Kraj Przywiślański, autonomia, kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie;</i> – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901); – identyfikuje postać Marii Konopnickiej; – wymienia postawy Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji; – przedstawia przykłady rusyfikacji i germanizacji ziem zabranych; – wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampf; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kibitka, tajne komplety, Komisja Kolonizacyjna, Hakata;</i> – identyfikuje postać Ottona von Bismarcka, Mieczysława Ledóchowskiego, Piotra Wawrzyniaka; – zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886); – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem; – omawia postawę Polaków wobec 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Uniwersytet Latający, Towarzystwo Czytelni Oświatowych, nowela osadnicza, ustawa kagańcowa;</i> – zna datę ogłoszenia tzw. noweli osadniczej (1904), – przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie; 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych; – ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji i germanizacji; – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego.

	<ul style="list-style-type: none"> – postawy Polaków wobec polityki zaborców w zaborze pruskim i austriackim – świadomość narodowa Polaków pod zaborami i proces powstawania nowoczesnego narodu polskiego – znaczenie terminów: <i>rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, Kulturkampf, ustawa kagańcowa, strajk szkolny, germanizacja, rusyfikacja</i> – postacie historyczne: Mieczysław Ledóchowski, Michał Drzymała 	narodowej Polaków (XXIV.3)		– wymienia instytucje autonomiczne w Galicji.	rusyfikacji i germanizacji;		
3. Zmiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> – przemiany gospodarcze i społeczne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – specyfika sytuacji gospodarczej poszczególnych zaborów. – inne narodowości na 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójjlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIV.2) – opisuje 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: <i>emigracja zarobkowa, robotnicy</i>; – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego; – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>burżuazja, inteligencja, ziemiaństwo</i>; – zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864); – wymienia przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe</i>; – zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów; – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko- 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaborami;

	<p>ziemiach dawnej Rzeczypospolitej</p> <ul style="list-style-type: none"> – postęp cywilizacyjny na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – znaczenie terminów: <i>emigracja zarobkowa, ziemiaństwo</i> – postacie historyczne: Hipolit Cegielski, Ignacy Łukasiewicz, Franciszek Stefczyk 	<p>formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3)</p>	<p>Polaków pod koniec XIX w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w. 	<p>przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady;</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji; – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w. 	<p>(1851);</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Franciszka Stefczyka; – przedstawia rozwój i rolnictwa w zaborze rosyjskim; – omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego; – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji; – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich. 	<p>wiedeńskiej (1848);</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki; – opisuje przykłady przedsiębiorczości w zaborze rosyjskim, pruskim i austriackim; 	
<p>4. Działalność polityczna na ziemiach polskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> – okoliczności narodzin nowych ruchów politycznych na ziemiach polskich – założenia programowe i działalność partii socjalistycznych, nacjonalistycznych i ludowych, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia narodziny i pierwsze lata istnienia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIV.4) 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę rewolucji 1905–1907; – rozwinię skróty: SDKP, SDKPiL, PPS, PSL; – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela, solidaryzm narodowy</i>; – zna datę krwawej niedzieli (22 I 1905); 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>endecja</i>; – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Duma Państwowa, Macierz Szkolna</i>; – zna daty: powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami; – ocenia skalę realizacji haseł polskich partii politycznych w XIX

	<p>– podziały na polskiej scenie politycznej na przełomie XIX i XX w.</p> <p>– przyczyny rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich oraz jej kontekst narodowy i społeczny</p> <p>– przebieg rewolucji lat 1905–1907</p> <p>– orientacja proaustriacka i prorosyjska – ich oczekiwania polityczne i najważniejsi działacze</p> <p>– powstanie organizacji niepodległościowych (Związek Walki Czynnej, Związek Strzelecki)</p> <p>– znaczenie terminów: <i>solidaryzm narodowy</i>, <i>antysemityzm</i></p> <p>– postacie historyczne: Ludwik Waryński, Józef Piłsudski, Roman Dmowski</p> <p>– znaczenie terminu: <i>organizacja paramilitarna</i></p> <p>– postacie historyczne: Józef Mirecki, Stefan</p>	<p>– wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905–1907 (XXIV.5)</p> <p>– charakteryzuje spór orientacyjny w latach 1908–1914 (XXIV.6)</p>	<p>Wincentego Witosa;</p> <p>– wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego;</p>	<p>– identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Róży Luksemburg, Ignacego Daszyńskiego;</p> <p>– wymienia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich;</p> <p>– charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską;</p> <p>– wymienia przyczyny i przebieg rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim;</p> <p>– wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami.</p>	<p>Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903);</p> <p>– wymienia założenia programowe SDKPiL i PPS;</p> <p>– przedstawia założenia ruchu robotniczego i ruchu narodowego;</p> <p>– przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.</p>	<p>Socjaldemokracji Królestwa i Polskiego i Litwy (1900), Stronnictwa Ludowego (1895), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897);</p> <p>– identyfikuje postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Stanisława Stojąłowskiego, Franciszka Stefczyka, Marii i Bolesława Wystouchów;</p> <p>– omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji;</p>	<p>i na początku XX w.</p>
--	---	--	---	---	--	--	----------------------------

	Okrzeja					<ul style="list-style-type: none"> – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL; – porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r. 	
5. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – program polskiego pozytywizmu i jego teoretycy – znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw dla społeczeństwa polskiego – wzrost popularności powieści i malarstwa historycznego – Młoda Polska i jej wkład w rozwój kultury polskiej przełomu wieków – początki kultury masowej na ziemiach polskich – znaczenie terminów: <i>modernizm</i>, <i>Młoda Polska</i>, <i>realizm</i>, – postacie historyczne: 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIV.3) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pozytywizm</i>, <i>praca organiczna</i>, <i>praca u podstaw</i>, <i>Młoda Polska</i>; – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Elizy Orzeszkowej, Jana Matejki, Marii Konopnickiej, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego; – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>modernizm</i>; – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury; – charakteryzuje kulturę Młodej Polski; – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>literatura postyczniowa</i>, <i>skauting</i>; – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury; – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>ogródki jordanowskie</i>, – identyfikuje postacie: Henryka Jordana, Heleny Modrzejewskiej, Andrzeja Małkowskiego, Kazimierza Prószyńskiego; – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego; – charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc.

	Bolesław Prus, Henryk Sienkiewicz, Maria Konopnicka, Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska		ku pokrzepieniu serc; – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc.			sztukę polską przełomu XIX i XX w.	
Rozdział V: I wojna światowa							
1. Świat na drodze ku wojnie	– rola nowych mocarstw (Stany Zjednoczone, Niemcy i Japonia) w zmianie układu sił na świecie – wojna rosyjsko-japońska i jej znaczenie – wyścig zbrojeń – nowe rozwiązania techniczne w służbie armii – narastanie konfliktów politycznych, gospodarczych i militarnych między mocarstwami europejskimi – powstanie trójprzymierza i trójporozumienia – wojny bałkańskie i ich skutki – znaczenie terminów: <i>trójprzymierze</i> ,	– omawia najważniejsze konflikty pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX wieku (XXV.1) – wymienia główne przyczyny wojny: polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie (XXV.2)	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>trójprzymierze/państwa centralne</i> , <i>trójporozumienie/ententa</i> , <i>aneksja</i> ; – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia; – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia; – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń.	– zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907); – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kocioł bałkański</i> ; – wymienia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami; – przedstawia przykłady rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach; – wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko-japońskiej.	– wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w.; – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia; – omawia przebieg wojny rosyjsko-japońskiej i jej skutki.	– zna daty: I wojny bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913), wojny rosyjsko-japońskiej (1904–1905), bitwy pod Cuszimą (1905); – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie; – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich.	– ocenia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrenie sytuacji międzynarodowej w Europie.

	<i>trójporozumienie, kocioł bałkański</i>						
2. Na frontach I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – rola zamachu w Sarajewie dla losów Europy – działania na froncie zachodnim (bitwy nad Marną, pod Verdun) – przebieg walk na froncie wschodnim (bitwy pod Tannenbergiem i Gorlicami) – działania wojenne na morzach i ich znaczenie dla przebiegu wojny – okoliczności przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny – zakończenie działań wojennych – traktat brzeski, rozejm w Compiègne – znaczenie terminów: <i>wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, państwa centralne</i> – postać historyczna: arcyksiążę Franciszek Ferdynand Habsburg 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny wojny – polityczne i gospodarcze, pośrednie i bezpośrednie (XXV.2) – omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie (XXV.3) – charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej (XXV.4) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wielka Wojna, front</i>; – identyfikuje postać Franciszka Ferdynanda Habsburga; – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro-Węgry (28 VII 1914), I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918); – wymienia przyczynę bezpośrednią wybuchu Wielkiej Wojny; – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, wojna manewrowa, nieograniczona wojna podwodna</i>; – zna daty: wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918); – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych; – wymienia przyczyny pośrednie wybuchu Wielkiej Wojny; – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>U–boot, ofensywa</i>; – identyfikuje postacie: Karola I Habsburga, Wilhelma II, Gawriło Principa; – przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy; – przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: przyłączenia się Włoch do ententy (1915), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917); – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro-Węgrzech; – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim i wschodnim; – przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej; – ocenia skutki zastosowania nowych rodzajów broni; – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim.

			I wojny światowej.	miało wprowadzenie nowych rodzajów broni; – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych.		przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech.	
3. Rewolucje w Rosji	<ul style="list-style-type: none"> – przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lutowej w Rosji – konflikt wewnętrzny w okresie dwuwładzy (działalność Lenina, ogłoszenie tzw. tez kwietniowych) – rewolucja październikowa i jej skutki – wojna domowa i interwencje sił ententy – następstwa polityczne i międzynarodowe rewolucji bolszewickiej i wojny domowej – znaczenie terminów: <i>mienszewicy, bolszewicy, Biała Gwardia, Armia Czerwona, Czeka</i> – postacie historyczne: 	– opisuje rewolucję i wojnę domową w Rosji (XXV.5)	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bolszewicy, Armia Czerwona, tagry</i>; – zna daty: wybuchu rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917); – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina; – rozwinie skrót ZSRS. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rewolucja lutowa, rewolucja październikowa</i>; – zna daty: wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922); – identyfikuje postać Mikołaja II; – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz rewolucji październikowej; – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej; – wymienia, kto 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Rada Komisarzy Ludowych, dwuwładza, Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czeka, tezy kwietniowe</i>; – zna datę obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917); – identyfikuje postacie: Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego; – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej; – określa przyczyny, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eserowcy, mienszewicy</i>; – zna datę powstania Rady Komisarzy Ludowych (XI 1917); – identyfikuje postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Grigorij Rasputin; – wymienia założenia programowe rosyjskich stronnictw politycznych; 	– ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy.

	Aleksander Kiereński, Włodzimierz Lenin, Feliks Dzierżyński			sprawuje władzę w Rosji po rewolucji październikowej.	omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji.	– omawia przebieg rewolucji lutowej; – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji.	
4. Sprawa polska podczas I wojny światowej	– postawy Polaków w sytuacji nadchodzącej wojny – działania Kompanii Kadrowej i Legionów Polskich – kryzys przysięgowy i jego znaczenie – działalność polskich formacji zbrojnych u boku Rosji – powstanie Błękitnej Armii – postawa państw zaborczych wobec sprawy polskiej – Akt 5 listopada i jego znaczenie dla sprawy polskiej – stanowisko państw ententy w sprawie polskiej – znaczenie orędzie prezydenta T.W. Wilsona dla sprawy	– charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny (XXVI.1) – omawia umiędzynarodowie nie sprawy polskiej: akt 5 listopada 1916 roku, rolę USA i rewolucji rosyjskich, deklarację z 3 czerwca 1918 roku (XXVI.2) – ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny, wymienia prace państwotwórcze podczas wojny (XXVI.3)	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Legiony Polskie</i> ; – zna datę sformowania Legionów Polskich (1914), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919); – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego; – wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kryzys przysięgowy, Błękitna Armia</i> ; – zna datę kryzysu przysięgowego (VII 1917); – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy.	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy), Rada Regencyjna</i> ; – zna daty: wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918); – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r.; – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności.	– wyjaśnia znaczenie terminu: <i>Kompania Kadrowa, Legion Puławski, I II Brygada Legionów Polskich</i> ; – zna daty: odezwy cara Mikołaja II (1916), powstania Rady Regencyjnej (1917), wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Legionu Puławskiego (1914); – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji.	– porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim; – ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków.

	<p>polskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> – udział Polaków w obradach konferencji pokojowej w Paryżu i jej decyzje w kwestii ziem polskich – znaczenie terminów: <i>Legiony Polskie, kryzys przysięgowy, Akt 5 listopada, Rada Regencyjna, linia Curzona</i> – postacie historyczne: Józef Haller, Ignacy Jan Paderewski, Thomas Woodrow Wilson, Roman Dmowski, Władysław Grabski 						
Rozdział VI: Świat w okresie międzywojennym							
1. Świat po I wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> – skutki społeczne, ekonomiczne i polityczne I wojny światowej – traktat wersalski i traktaty pokojowe z państwami centralnymi oraz ich postanowienia – powstanie Ligi Narodów i jej znaczenie w okresie międzywojennym – powstanie nowych 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej oraz traktatu w Locarno; ocenia funkcjonowanie Ligi Narodów i ładu wersalski (XXVII.2) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy</i>; – zna daty: podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919); – wymienia państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wielka Czwórka, demilitaryzacja, ładu wersalski, czarny czwartek, New Deal</i>; – zna daty: obrad konferencji paryskiej (XI 1918–VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920), układu w Locarno 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plebiscyt, wolne miasto, mały traktat wersalski</i>; – charakteryzuje postanowienia małego traktatu wersalskiego; – charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934) – identyfikuje postacie: Davida Lloyd George’a, Thomasa Wilsona, Vittorio Orlando; 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego; – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie; – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał

	<p>lub odzyskanie niepodległości przez narody europejskie (Polska, Czechosłowacja, Królestwo SHS, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Irlandia)</p> <p>– konferencja w Locarno i jej postanowienia</p> <p>– wielki kryzys gospodarczy – przyczyny i jego skutki polityczne</p> <p>– znaczenie terminów: <i>traktat wersalski, mały traktat wersalski, demilitaryzacja, państwo monoetniczne, Liga Narodów, czarny czwartek, New Deal</i></p> <p>– postacie historyczne: Franklin Delano Roosevelt</p>		<p>– wymienia postanowienia traktatu wersalskiego</p> <p>– przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej;</p>	<p>(1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia <i>New Deal</i> (1933);</p> <p>– identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta;</p> <p>– wskazuje na mapie państwa powstałe po I wojnie światowej;</p> <p>– wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów.</p>	<p>działalność Ligi Narodów;</p> <p>– charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim;</p> <p>– charakteryzuje postanowienia konferencji w Locarno.</p>	<p>– omawia postanowienia pokoi podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec;</p>	<p>układ w Locarno.</p>
2. Narodziny faszystów	<p>– przyczyny powojennego kryzysu demokracji</p> <p>– narodziny i rozwój włoskiego faszystów (ideologia, działalność</p>	<p>– charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (włoskiego faszystów, niemieckiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>faszystów, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny,</i></p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>marsz na Rzym, antysemityzm, „czarne koszule”, ustawy norymberskie,</i></p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>noc długich noży, ustawy norymberskie, noc</i></p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>korporacja, pucz, indoktrynacja,</i></p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy totalitarne;</p> <p>– ocenia zbrodniczą</p>

	<p>partii faszystowskiej) – okoliczności przejścia władzy przez B. Mussoliniego i budowa państwa totalitarnego – powstanie i rozwój niemieckiego narodowego socjalizmu (ideologia, działalność partii narodowosocjalistycznej) – okoliczności przejścia władzy przez A. Hitlera, budowa państwa i społeczeństwa totalitarnego w Niemczech – represje i zbrodnie nazistów w pierwszych latach sprawowania władzy w Niemczech – znaczenie terminów: <i>faszyzm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), system monopartyjny, propaganda, totalitaryzm, autorytaryzm, antysemityzm, ustawy norymberskie, „noc</i></p>	<p>narodowego socjalizmu [...]): ideologię i praktykę (XXVII.3)</p>	<p><i>führer;</i> – zna daty: marszu na Rzym (1922), przejścia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933); – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera; – wymienia cechy charakterystyczne faszyzmu i nazizmu.</p>	<p><i>totalitaryzm, Gestapo;</i> – zna datę przyjęcia ustaw norymberskich (1935), nocy kryształowej (1938); – identyfikuje postać Josefa Goebbelsa, Heinricha Himmlera; – opisuje okoliczności przejścia władzy przez Benita Mussoliniego i Adolfa Hitlera; – charakteryzuje politykę nazistów wobec Żydów.</p>	<p><i>kryształowa, totalitaryzm;</i> – zna daty: przejścia przez Benita Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), przejścia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934); – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli.</p>	<p><i>pakty laterańskie;</i> – zna daty: powstania Związków Włoskich Kombatantów (1919), puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933); – przedstawia sytuację Włoch i Niemiec po zakończeniu I wojny światowej; – omawia przyczyny popularności faszystów we Włoszech i nazistów w Niemczech.</p>	<p>politykę nazistów do 1939 r.; – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benita Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli.</p>
--	--	---	--	---	---	---	---

	<p><i>długich noży”, obóz koncentracyjny, „noc kryształowa”, hitlerjugend</i></p> <p>– postacie historyczne: Benito Mussolini, Adolf Hitler, Josef Goebbels, Heinrich Himmler</p>						
3. ZSRS – imperium komunistyczne	<p>– ekspansja terytorialna Rosji Radzieckiej</p> <p>– utworzenie ZSRS</p> <p>– okoliczności przejścia władzy przez J. Stalina i metody jej sprawowania</p> <p>– funkcjonowanie gospodarki w ZSRS w okresie międzywojennym</p> <p>– terror komunistyczny i wielka czystka</p> <p>– propaganda komunistyczna</p> <p>– stosunki sowiecko-niemieckie w okresie międzywojennym i znaczenie współpracy tych państw</p> <p>– powstanie, cele i działalność Kominternu</p> <p>– znaczenie terminów:</p>	<p>– charakteryzuje oblicza totalitaryzmu ([...] systemu sowieckiego): ideologię i praktykę (XXVII.3)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>stalinizm, kult jednostki, łagier</i>;</p> <p>– zna daty: utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939);</p> <p>- rozwinię skrótu NEP;</p> <p>– identyfikuje postać Józefa Stalina;</p> <p>– wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka czystka, NKWD, Gułag</i>;</p> <p>– zna datę układu w Rapallo (1922);</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki;</p> <p>- rozwinię skrótu NKWD;</p> <p>– wymienia metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kołchoz, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa, czystka</i>;</p> <p>– zna daty: ogłoszenia NEP (1921), wielkiej czystki (1936–1938), kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933);</p> <p>- rozwinię skróty: WKP(b);</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Mołotowa, Joachima</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>komunizm wojenny</i>;</p> <p>– wskazuje na mapie największe skupiska łagrów;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy;</p> <p>– charakteryzuje reformy gospodarcze Józefa Stalina.</p>	<p>– ocenia politykę Stalina wobec przeciwników;</p> <p>– ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina.</p>

	<p><i>stalinizm, NKWD, kult jednostki, wielka czystka, komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja, gospodarka planowa, Gułag, łagry</i></p> <p>– postać historyczna: Józef Stalin</p>				<p>Ribbentropa;</p> <p>– omawia relacje między ZSRS a Niemcami do 1939 r.</p>		
<p>4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym</p>	<p>– przemiany społeczne i obyczajowe po I wojnie światowej</p> <p>– przemiany w modzie i życiu codziennym</p> <p>– rozwój nauki i techniki (wynalazki, środki transportu publicznego, motoryzacja, kino, radio, telewizja)</p> <p>– kultura masowa i jej wpływ na społeczeństwo</p> <p>– nowe kierunki w architekturze i sztuce</p> <p>– znaczenie terminów: <i>emancypacja, kultura masowa, mass media, produkcja taśmowa, indoktrynacja, funkcjonalizm</i></p>	<p>– opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny (XXVII.1)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mass media, emancypacja, prawa wyborcze;</i></p> <p>– identyfikuje postać Charliego Chaplina;</p> <p>– wymienia rodzaje mass mediów;</p> <p>– wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce;</p> <p>– przedstawia społeczne skutki I wojny światowej.</p>	<p>– przedstawia rozwój środków komunikacji i mass mediów w okresie międzywojennym;</p> <p>– charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>modernizm, dadaizm, surrealizm, futurizm;</i></p> <p>– identyfikuje postać Orsona Wellesa;</p> <p>– wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>funkcjonalizm, socrealizm, indoktrynacja;</i></p> <p>– identyfikuje postać Rudolfa Valentino ;</p> <p>– zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918);</p> <p>– wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu</p>	<p>– ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej.</p>

	– postacie historyczne: Orson Wells, Charlie Chaplin					międzywojennym.	
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> – militaryzacja Niemiec i jej konsekwencje – wojna domowa w Hiszpanii i jej kontekst międzynarodowy – znaczenie zbliżenia politycznego Włoch, Niemiec i Japonii – okoliczności <i>Anschlussu</i> Austrii – polityka ustępstw Zachodu wobec Niemiec – konferencja w Monachium i jej następstwa – Europa w przededniu wojny – aneksja Czechosłowacji, zajęcie Kłajpedy przez III Rzeszę – ekspansja Japonii na Dalekim Wschodzie – znaczenie terminów: <i>remilitaryzacja</i>, <i>Anschluss</i>, <i>państwa osi</i>, <i>polityka ustępstw</i> – postacie historyczne: Francisco Franco, Neville Chamberlain 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia japońską agresję na Dalekim Wschodzie (XXXI.1) – przedstawia ekspansję Włoch i wojnę domową w Hiszpanii (XXXI.2) – opisuje politykę hitlerowskich Niemiec: rozbijanie systemu wersalsko-lokarneńskiego (od remilitaryzacji Nadrenii do układu w Monachium) (XXXI.3) – charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXXI.4) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: <i>aneksja</i>, <i>Anschluss</i>, <i>oś Berlin-Rzym-Tokio (państwa osi)</i>; – identyfikuje postacie: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera; – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch; – podaje przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Hitlera; – wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>appeasement</i>; – zna daty: <i>Anschlussu</i> Austrii (III 1938), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938); – identyfikuje postać Francisco Franco; – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii; – wymienia postanowienia konferencji w Monachium. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu <i>państwo marionetkowe</i>, <i>remilitaryzacja</i>; – zna daty: remilitaryzacji Nadrenii (1936), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939); – przedstawia przyczyny <i>Anschlussu</i> Austrii; – identyfikuje postać Neville’a Chamberlaina; – przedstawia proces militaryzacji Niemiec; – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: wojny domowej w Hiszpanii (1936-1939), ataku Japonii na Chiny (1937), proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939); – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej; – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium; – ocenia skutki polityki <i>appeasementu</i> dla Europy.

Rozdział VII: Polska w okresie międzywojennym

<p>1. Odrodzenie Rzeczypospolitej</p>	<p>– sytuacja ziem polskich pod koniec I wojny światowej – powstanie lokalnych ośrodków polskiej władzy: Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie, Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu i Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie – powrót J. Piłsudskiego z Magdeburga i przejęcie władzy – powołanie i pierwsze reformy rządów J. Moraczewskiego i I.J. Paderewskiego – znaczenie terminów: <i>Naczelnik Państwa</i> – postacie historyczne: Ignacy Daszyński, Jędrzej Moraczewski</p>	<p>– omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej – od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji” (XXVIII.1) – charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego (XXIX.1)</p>	<p>– zna daty: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918); – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego; – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich; – wie, dlaczego 11 listopada stał się symboliczną datą odzyskania przez Polskę niepodległości.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Tymczasowy Naczelnik Państwa</i>; – identyfikuje postacie: Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego; – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>nacjonalizacja</i>; – umiejscawia w czasie powołanie rządu Moraczewskiego (18 XI 1918) oraz rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919); – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę.</p>	<p>– przedstawia założenia programowe tymczasowych ośrodków władzy; – przedstawia założenia programowe rządu Jędrzeja Moraczewskiego.</p>	<p>– charakteryzuje sytuację polityczną na ziemiach polskich w pierwszym roku niepodległości; – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości; – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości.</p>
<p>2. Kształtowanie się granic</p>	<p>– spór o kształt odrodzonej Polski – koncepcje granic i</p>	<p>– przedstawia proces wykuwania granic: wersalskie</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>plebiscyt</i>;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Orlęta</i></p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>linia</i></p>	<p>– zna daty: zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału</p>	<p>– ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej</p>

<p>odrodzonej Polski</p>	<p>koncepcje państwa R. Dmowskiego i J. Piłsudskiego – konflikt polsko-ukraiński o Galicję Wschodnią – przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – zaślubiny z morzem i odzyskanie Pomorza przez Polskę – wyniki plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu – wojna polsko-bolszewicka (wyprawa na Kijów, Bitwa Warszawska, pokój w Rydze i jego postanowienia) – problem Litwy Środkowej, „bunt” gen. L. Żeligowskiego i jego skutki – przyczyny wybuchu III powstania śląskiego oraz jego skutki – konflikt z Czechosłowacją o Śląsk Cieszyński – znaczenie terminów:</p>	<p>decyzje a fenomen Powstania Wielkopolskiego i powstań śląskich (zachód) – federacyjny dylemat a inkorporacyjny rezultat (wschód) (XXVIII.2) – opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki (pokój ryski) (XXVIII.3)</p>	<p>– zna daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921); – identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego; – wymienia postanowienia pokoju ryskiego; –wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt granic państwa polskiego.</p>	<p><i>lwowskie;</i> – zna daty: wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), pierwszego powstania śląskiego (1919), drugiego powstania śląskiego (1920), trzeciego powstania śląskiego (1921); – identyfikuje postacie: Lucjana Żeligowskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Jana Paderewskiego; – wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszar powstania wielkopolskiego; – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej; – przedstawia, w jaki</p>	<p><i>Curzona, „cud nad Wisłą”, koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, „bunt” Żeligowskiego;</i> – zna daty: włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922), plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920), – identyfikuje postacie: Wojciecha Korfantego, Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego; – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim; – porównuje koncepcję inkorporacyjną</p>	<p>Śląska Cieszyńskiego (VII 1920); – identyfikuje postać Józefa Hallera; – charakteryzuje kształtowanie się granic odrodzonej Polski z wykorzystaniem mapy; – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r.; – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki; – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki.</p>	<p>w Galicji Wschodniej; – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu; – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska; – omawia okoliczności zaślubin Polski z morzem.</p>
--------------------------	---	--	--	---	---	--	---

	<p><i>koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orłęta Lwowskie, „cud nad Wisłą”, linia Curzona, bunt Żeligowskiego, plebiscyt</i></p> <p>– postacie historyczne: Symon Petlura, Lucjan Żeligowski, Wojciech Korfanty</p>			<p>sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską;</p> <p>– omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego;</p> <p>– omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku.</p>	<p>i federacyjną;</p> <p>– charakteryzuje przebieg wojny polsko-bolszewickiej;</p> <p>– wskazuje na mapie obszary plebiscytowe, zasięg powstań śląskich,</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich.</p>		
3. Rządy parlamentarne	<p>– początki odbudowy państwowości polskiej</p> <p>– trudności w unifikacji państwa</p> <p>– postanowienia małej konstytucji z 1919 r.</p> <p>– ustrój II Rzeczypospolitej w świetle konstytucji marcowej z 1921 r.</p> <p>– sytuacja międzynarodowa odrodzonego państwa na początku lat dwudziestych – sojusze z Francją i Rumunią</p> <p>– elekcja G.</p>	<p>– omawia formowanie się centralnego ośrodka władzy państwowej: od październikowej deklaracji Rady Regencyjnej do „Małej Konstytucji” (XXVIII.1)</p> <p>– charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 roku (XXIX.2)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Naczelnik Państwa</i>;</p> <p>– zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta (XII 1922), układu polsko-francuskiego (II 1921),;</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mała konstytucja, konstytucja marcowa, hiperinflacja</i>;</p> <p>– zna daty: pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (I 1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919), zabójstwa prezydenta Gabriela Narutowicza (16 XII</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wojna celna, system parlamentarny, Kresy Wschodnie</i>;</p> <p>– wymienia postanowienia małej konstytucji;</p> <p>– omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata, dywersja</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Ignacego Daszyńskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de</p>	<p>– ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926;</p> <p>– charakteryzuje wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję międzynarodową II Rzeczypospolitej.</p>

	<p>Narutowicza na prezydenta i jego zabójstwo</p> <p>– rząd W. Grabskiego i jego reformy</p> <p>– charakterystyka rządów parlamentarnych w latach 1919–1926</p> <p>– znaczenie terminów: <i>mała konstytucja, konstytucja marcowa, kontrasygnata, Kresy Wschodnie, dywersja, Korpus Ochrony Pogranicza</i></p> <p>– postacie historyczne: Wincenty Witos, Wojciech Korfanty, Roman Rybarski, Gabriel Narutowicz, Stanisław Wojciechowski</p>	<p>– przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5)</p>	<p>Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego;</p> <p>– wymienia partie polityczne II Rzeczypospolitej;</p> <p>– wymienia państwa, z którymi II Rzeczypospolita zawarła sojusze.</p>	<p>1922);</p> <p>– wymienia postanowienia konstytucji marcowej;</p> <p>– wymienia postanowienia sojuszy Polski z Francją i Rumunią;</p> <p>– identyfikuje postacie: Wincentego Witosa, Wojciecha Korfantego, Władysława Grabskiego.</p>	<p>– charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926.</p>	<p>Courtenaya;</p> <p>– charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej;</p>	
<p>4. Zamach majowy i rządy sanacji</p>	<p>– przyczyny i przejawy kryzysu rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej</p> <p>– przebieg i skutki zamachu majowego</p> <p>– wybór I. Mościckiego na prezydenta</p> <p>– wzmocnienie władzy</p>	<p>– omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce</p> <p>– przyczyny, przebieg i skutki przewrotu majowego (XXIX.3)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zamach majowy, sanacja</i>;</p> <p>– zna daty: początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej</p>	<p>– zna daty: traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934);</p> <p>– wyjaśnia znaczenie</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie</i>;</p> <p>– zna datę dymisji</p>	<p>– zna datę procesu brzeskiego (1932);</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>partyjniactwo „cuda nad urną”, grupa</i></p>	<p>– charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie;</p> <p>– ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy</p>

	<p>wykonawczej poprzez wprowadzenie noweli sierpniowej i konstytucji kwietniowej z 1935 r.</p> <p>– stosunek rządów sanacyjnych do opozycji politycznej (proces brzeski, wybory brzeskie)</p> <p>– stosunki międzynarodowe władz sanacyjnych – koncepcja Międzymorza, polityka równowagi</p> <p>– relacje Polski z Niemcami i ZSRR (traktat o nieagresji z ZSRR, deklaracja o niestosowaniu przemocy z Niemcami)</p> <p>– śmierć J. Piłsudskiego i rywalizacja o władzę w obozie sanacji</p> <p>– polski autorytaryzm na tle europejskim</p> <p>– znaczenie terminów: <i>przewrót majowy, piłsudczycy, sanacja, autorytaryzm, nowela sierpniowa, BBWR,</i></p>	<p>– opisuje polski autorytaryzm – rządy sanacji, zmiany ustrojowe (konstytucja kwietniowa z 1935 roku) (XXIX.4)</p> <p>– przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5)</p>	<p>(23 IV 1935);</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego, Stanisława Wojciechowskiego;</p> <p>– wymienia nazwy traktatu z ZSRR i układu z Niemcami z okresu polityki równowagi;</p>	<p>terminów: nowela sierpniowa, autorytaryzm, konstytucja kwietniowa, polityka równowagi;</p> <p>– identyfikuje postać Józefa Becka;</p> <p>– wymienia przyczyny zamachu majowego;</p> <p>– charakteryzuje przebieg zamachu majowego;</p> <p>– przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej.</p>	<p>rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (14 V 1926), wyborów brzeskich (XI 1930);</p> <p>– identyfikuje postacie: Macieja Rataja, Walerego Sławka, Edwarda Rydza- Śmigłego;</p> <p>– opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego;</p>	<p><i>pułkowników;</i></p> <p>– porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej;</p> <p>– charakteryzuje rządy sanacyjne;</p> <p>– przedstawia politykę sanacji wobec opozycji;</p> <p>– omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego.</p>	<p>II Rzeczypospolitej i jej obywateli.</p>
--	--	--	---	---	--	---	---

	<p><i>Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, konstytucja kwietniowa, Bereza Kartuska</i></p> <p>– postacie historyczne: Ignacy Mościcki, Walery Sławek, Józef Beck, Edward Rydz-Śmigły</p>						
5. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	<p>– problemy gospodarki II RP (różnice w rozwoju gospodarczym ziem polskich, trudności w ich integracji, podział na Polskę A i B)</p> <p>– reformy gospodarcze dwudziestolecia międzywojennego – reformy W. Grabskiego (walutowa) i E. Kwiatkowskiego (budowa Gdyni oraz COP)</p> <p>– wielki kryzys gospodarczy w Polsce</p> <p>– struktura społeczna, narodowościowa i wyznaniowa II Rzeczypospolitej</p> <p>– polityka II</p>	<p>– ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, a zwłaszcza powstanie Gdyni, magistrali węglowej i Centralnego Okręgu Przemysłowego (XXX.3)</p> <p>– omawia skutki światowego kryzysu gospodarczego na ziemiach polskich (XXX.2)</p> <p>– charakteryzuje społeczną, narodowościową i wyznaniową strukturę państwa polskiego (XXX.1)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy;</i></p> <p>– wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B, obszar COP-u, Gdynię;</p> <p>– wymienia różnice między Polską A i Polską B;</p> <p>- rozwinie skrót COP;</p> <p>– charakteryzuje społeczeństwo II Rzeczypospolitej pod względem narodowościowym;</p> <p>– przedstawia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>reforma rolna, reforma walutowa, hiperinflacja, magistrala węglowa;</i></p> <p>– identyfikuje postacie: Eugeniusza Kwiatkowskiego, Władysława Grabskiego;</p> <p>– na podstawie mapy wymienia okręgi przemysłowe II Rzeczypospolitej;</p> <p>– omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej;</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>asymilacja narodowa, getto ławkowe, hiperinflacja;</i></p> <p>– zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937);</p> <p>– wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej;</p>	<p>– zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), przeprowadzenia spisów powszechnych w II Rzeczypospolitej (1921 i 1931);</p> <p>– opisuje sposoby przewyższania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej;</p> <p>– charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców.</p>	<p>– ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej;</p> <p>– ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej;</p> <p>– ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego;</p> <p>– ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych.</p>

	<p>Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych</p> <p>– znaczenie terminów: <i>magistrala węglowa, reforma walutowa, Centralny Okręg Przemysłowy, asymilacja narodowa, getto ławkowe, numerus clausus</i></p> <p>– postać historyczna: Eugeniusz Kwiatkowski, Władysław Grabski</p>		<p>strukturę społeczną II Rzeczypospolitej.</p>	<p>– wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego;</p> <p>– przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni;</p>	<p>– przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości;</p> <p>– omawia założenia i realizację reformy rolnej;</p> <p>– omawia stosunki polsko– żydowskie;</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa;</p>		
6. Kultura i nauka II RP	<p>– rozwój szkolnictwa w II Rzeczypospolitej</p> <p>– osiągnięcia polskiej nauki (filozofia, matematyka, chemia)</p> <p>– dorobek i twórcy polskiej kultury w dwudziestoleciu międzywojennym (literatura, poezja, malarstwo, architektura)</p> <p>– rozwój polskiej</p>	<p>– podaje najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym (XXX.4)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu <i>analfabetyzm</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Reymonta, Stefana Żeromskiego;</p> <p>– wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym i</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekspresjonizm, impresjonizm</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Zofii Nałkowskiej, Marii Dąbrowskiej, Witolda Gombrowicza, Juliana Tuwima;</p> <p>– omawia rozwój</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>formizm, modernizm, funkcjonalizm</i>;</p> <p>– identyfikuje postacie: Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury;</p> <p>– wymienia przykłady wyższych</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>skamandryci, awangarda</i>;</p> <p>– zna datę reformy szkolnictwa (1932);</p> <p>– identyfikuje postacie: Brunona Schulza, Tadeusza Dołęgi-</p>	<p>– ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym.</p>

	<p>kinematografii</p> <p>– postacie historyczne: Stefan Banach, Władysław Reymont, Stefan Żeromski, Witold Gombrowicz, Bruno Schulz, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Julian Tuwim, Zofia Nałkowska, Maria Dąbrowska, Franciszek Żwirko, Stanisław Wigura</p> <p>– znaczenie terminów: <i>analfabetyzm,</i> <i>awangarda, Enigma,</i> <i>Luxtorpeda</i></p>		<p>ich dzieła;</p> <p>– wymienia nurty, które powstały w malarstwie i architekturze.</p>	<p>edukacji w II Rzeczypospolitej</p> <p>– wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk matematycznych.</p>	<p>uczelni funkcjonujących w II RP;</p> <p>– wymienia przedstawicieli nauk matematycznych, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojennej;</p>	<p>Mostowicza, Hanki Ordonówny;</p> <p>– wymienia architektów tworzących w okresie II Rzeczypospolitej i ich osiągnięcia;</p> <p>– charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze i literaturze II Rzeczypospolitej.</p>	
<p>7. Schyłek niepodległości</p>	<p>– postawa Polski wobec decyzji konferencji monachijskiej</p> <p>– zajęcie Zaolzia przez Polskę</p> <p>– niemieckie żądania wobec Polski</p> <p>– stanowisko władz polskich wobec roszczeń Hitlera</p> <p>– zacieśnienie współpracy Polski z Francją i Wielką</p>	<p>– przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (system sojuszy i politykę równowagi) (XXIX.5)</p> <p>– charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXXI.4)</p>	<p>– zna datę paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939);</p> <p>– wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym;</p> <p>– przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r.;</p> <p>– wymienia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu: <i>Zaolzie,</i> <i>eksterytorialność;</i></p> <p>– zna datę zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938);</p> <p>– identyfikuje postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, Józefa Becka;</p>	<p>– charakteryzuje stosunki polsko- -radzieckie i polsko- -niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym;</p> <p>– wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej;</p> <p>– wyjaśnia, jakie</p>	<p>– zna datę przemówienia sejmowego Józefa Becka (5 V 1939);</p> <p>– przedstawia przyczyny konfliktu polsko- czechosłowackiego o Zaolzie;</p> <p>– charakteryzuje relacje polsko- brytyjskie i polsko-</p>	<p>– ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej;</p> <p>– ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia.</p>

	<p>Brytanią</p> <ul style="list-style-type: none"> – pakt Ribbentrop–Mołotow i jego konsekwencje – postawa społeczeństwa polskiego wobec zagrożenia wybuchem wojny – postacie historyczne: Joachim von Ribbentrop, Władysław Mołotow 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow (XXXI.5) 	<p>postanowienia paktu Ribbentrop- Mołotow.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie: Zaalzie, obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS; – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich; – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop– Mołotow. 	<p>cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r.</p>	<p>francuskie w przededniu II wojny światowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera; – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop- Mołotow. 	
--	---	---	---	--	---	--	--

Rozkład opracowany przez p. Lidię Leszczyńską, oparty na programie nauczania *Wczoraj i dziś* autorstwa Tomasza Maćkowskiego

Wczoraj i dziś kl. 8 EDYCJA 2021–2023

Rozkład materiału i wymagania na oceny do historii dla klasy 8 szkoły podstawowej

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I: II wojna światowa							
1. Napaść na Polskę	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowania Niemiec do wojny 2. Polski plan obrony 3. Wybuch II wojny światowej 4. Wojna obronna w 1939 r. 5. Napaść sowiecka 6. Ewakuacja polskich władz 7. Bilans wojny obronnej 	<p>XXXII.1 XXXII.2 XXXII.3</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna błyskawiczna (Blitzkrieg), „dziwna wojna”, internowanie</p> <p>– zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939)</p> <p>– identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina</p>	<p>– identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego</p> <p>– wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej</p> <p>– podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna,</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r.</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, bitwa graniczna, „polskie Termopile”</p> <p>– zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), kapitulacja</p>	<p>– identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga, Tadeusza Kutrzeby</p> <p>– przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r.</p> <p>– omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow</p> <p>– wymienia i charakteryzuje etapy wojny</p>	<p>– ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r.</p> <p>– ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r.</p>

				bitwa pod Kockiem, obrona Helu	Warszawy (28 IX 1939), kapitulacji pod Kockiem (6 X 1939) – przedstawia stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski – wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi	obronnej Polski	
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939–1941)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wojna zimowa 2. Agresja Niemiec na Danię i Norwegię 3. Atak III Rzeszy na Francję 4. Państwo Vichy 5. Bitwa o Anglię 6. Wojna na Bałkanach 	XXXIII.1	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: alianci, bitwa o Anglię</p> <p>– identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a</p> <p>– wskazuje na mapie obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: linia Maginota, kolaboracja</p> <p>– zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940), ataku III Rzeszy na Francję (V–VI 1940), bitwy o Anglię (VII–X 1940)</p> <p>– wymienia państwa, które padły ofiarą agresji sowieckiej</p>	<p>– identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, państwo marionetkowe, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji</p> <p>– opisuje skutki bitwy o Anglię oraz</p>	<p>– zna daty: wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV 1941)</p> <p>– przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941</p>	– opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941

				oraz niemieckiej do 1941 r.	omawia jej polityczne i militarne znaczenie	– przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1940	
TSW – Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak pokonać flotę brytyjską? 2. Bitwa o Anglię 3. Pierwsza porażka Hitlera 	XXXIII.1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – zna datę: bitwy o Anglię (lato–jesień 1940) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Winstona Churchilla 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Lew morski” – wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940) – wskazuje wynalazki techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami – przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę nalotu na Coventry (XI 1940) – identyfikuje postacie: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego, Henryka Zygalskiego – omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię – porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie bitwy o Anglię 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię – ocenia wkład polskich lotników w walki o Wielką Brytanię
3. Wojna III Rzeszy z ZSRS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Atak niemiecki na ZSRS 2. Wielka Wojna Ojczyźniana 3. Bitwa o Moskwę 4. Przełomowe 	XXXIII.1 XXXIII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, Wielka Wojna Ojczyźniana	– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą	– wyjaśnia znaczenie terminu blokada Leningradu – identyfikuje	– zna daty: blokady Leningradu (1941–1944), bitwy o Moskwę (XI–XII 1941), bitwy pod	– wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS

	wydarzenia na froncie wschodnim 5. Losy jeńców sowieckich		– zna datę agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941) – omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej	i pod Stalingradem – wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki	postać Gieorgija Żukowa – wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r. – przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej	Stalingradem (VIII 1942 – II 1943), bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943) – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943 – przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich	– wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS
4. Polityka okupacyjna III Rzeszy	1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych 2. Ruch oporu w okupowanej Europie 3. Polityka niemiecka wobec Żydów 4. Holokaust 5. Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady 6. Postawy wobec Holokaustu	XXXIII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obóz koncentracyjny, pacyfikacja, gwiazda Dawida, obóz zagłady – identyfikuje postacie: Adolfa Eichmanna, Ireny Sendlerowej	– przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji, szczególnie wobec Żydów – omawia bilans Holokaustu	– wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), Generalny Plan Wschodni, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, Szoa, „Żegota” – charakteryzuje politykę okupacyjną	– wyjaśnia znaczenie terminów: szmalcownicy, Babi Jar, Ponary – zna datę konferencji w Wannsee (I 1942) – identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josipa Broza-Tity – wskazuje na	– omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich agresorów – ocenia postawy wobec Holokaustu

					<p>Niemiec</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu – wyjaśnia, jakimi sposobami ludność obszarów okupowanych przez Niemców niosła pomoc Żydom 	<p>mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców – przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów 	
5. Wojna poza Europą	<ol style="list-style-type: none"> 1. Walki w Afryce Północnej 2. Wojna na Atlantyku 3. Przystąpienie Japonii i USA do wojny 4. Ofensywa japońska w Azji 	<p>XXXIII.1 XXXIII.3</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot, konwój, Enigma, lotniskowiec, pancernik – zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Atlantyk, wilcze stada – identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta, Erwina Rommla 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway, oraz lokalizuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942), walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943) – identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’ego, Dwighta Eisenhowera – wskazuje na mapie obszary 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia działania wojenne na morzach i oceanach – ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny – przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na morzach i oceanach

					– wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej	opanowane przez Japończyków do końca 1942 r. – przedstawia przebieg walk w Afryce – charakteryzuje ekspansję japońską w Azji	
6. Droga do zwycięstwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Początek Wielkiej Koalicji 2. Walki na Sycylii i we Włoszech 3. Konferencja Wielkiej Trójki 4. Otwarcie drugiego frontu w Europie 5. Koniec wojny w Europie 6. Walki na Dalekim Wschodzie 	<p>XXXIII.1 XXXIII.3 XXXIII.4</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: izolacjonizm, Karta atlantycka, Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie</p> <p>– zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), desantu aliantów w Normandii (VI 1944), konferencji jałtańskiej (II 1945), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945), zrzućenia bomb atomowych na</p>	– wyjaśnia genezę i cele Wielkiej Koalicji	– przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Lend-Lease Act</i>, operacja „Market Garden”, operacja „Bagration”, taktyka żabich skoków, kamikadze</p> <p>– zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII 1941 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 i I 1945), zdobycia Berlina</p>	<p>– przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej</p> <p>– ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii</p>

			<p>Hiroszimą i Nagasaki (VIII 1945), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945)</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry’ego Trumana</p>			<p>(2 V 1945)</p> <p>– identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Douglasa MacArthura, Bernarda Montgomery’ego</p> <p>– charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej</p> <p>– charakteryzuje działania na frontach w latach 1944–1945</p>	
Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej							
1. Dwie okupacje	<p>1. Podział ziem polskich</p> <p>2. Okupacja niemiecka</p> <p>3. Terror hitlerowski</p> <p>4. Okupacja sowiecka</p> <p>5. Deportacje w głąb ZSRS</p> <p>6. Zbrodnia katyńska</p>	<p>XXXIV.1</p> <p>XXXIV.2</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, sowietyzacja, łapanka, wysiedlenia, deportacja, akcja „AB”</p> <p>– zna datę zbrodni katyńskiej (IV–V</p>	<p>– wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsytek i kaźni ludności polskiej w ZSRS</p>	<p>– zna datę podpisania traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939)</p> <p>– podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: volksdeutsch, volkslista, gadzinówka, Akcja Specjalna „Kraków”, „granatowa”</p>	<p>– porównuje i ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec społeczeństwa polskiego</p>

			1940)	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej 	<p>(Palmiry, kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, Katyń)</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej 	<p>policja, Pawiak</p> <ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postać Hansa Franka – przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją – przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie – przedstawia cele deportacji Polaków w głąb ZSRS 	
--	--	--	-------	--	--	---	--

<p>2. Władze polskie na uchodźstwie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie polskiego rządu na emigracji 2. Armia Polska na Zachodzie 3. Polacy na frontach II wojny światowej 4. Relacje polsko-sowieckie 5. Armia Andersa w ZSRS 6. Sprawa katyńska 7. Śmierć generała Sikorskiego 	<p>XXXIV.2 XXXV.1</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, układ Sikorski–Majski, armia Andersa, sprawa katyńska</p> <p>– zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939), układu Sikorski–Majski (VII 1941)</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa</p> <p>– przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, katastrofa gibraltarska</p> <p>– wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</p> <p>– wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem na uchodźstwie</p>	<p>– omawia postanowienia układu Sikorski–Majski</p> <p>– wymienia i wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, Monte Cassino, Falaise, Arnhem, Berlin, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku)</p>	<p>– zna daty: walk o Narwik (1940), walk o Tobruk (1941), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (IV 1943), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943)</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Maczka, Stanisława Sosabowskiego, Zygmunta Berlinga</p> <p>– wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie</p> <p>- omawia okoliczności</p>	<p>– omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej</p> <p>– omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej</p> <p>– przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych</p>
---	---	---------------------------	--	---	--	--	---

						<p>powstania układu Sikorski–Majski</p> <p>– opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii Andersa</p> <p>– wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</p>	
TSW – Kim był kapral Wojtek?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak Wojtek został żołnierzem? 2. Niedźwiedzie zadania bojowe 3. Niedźwiedź cywil 	XXXV.2	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu żołd</p> <p>– identyfikuje postacie: gen. Władysława Andersa, kaprala Wojtka</p>	<p>– przedstawia okoliczności przygarnięcia niedźwiadka przez polskich żołnierzy</p> <p>– opisuje prace, które pomagał wykonywać niedźwiedź Wojtek</p>	– opisuje trasę, którą przemierzyła armia Andersa	<p>– omawia powojenne losy niedźwiedzia Wojtka</p> <p>– tłumaczy, dlaczego niedźwiedź Wojtek nie trafił po wojnie do Polski</p>	
3. Polskie Państwo Podziemne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Początki działalności konspiracyjnej 2. Powstanie Armii Krajowej 3. Działalność polskiego podziemia 4. Polskie Państwo 	XXIV.4	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Armia Krajowa (AK), Szare Szeregi</p>	<p>– wskazuje na mapie rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki</p> <p>– przedstawia struktury Polskiego</p>	– wyjaśnia znaczenie terminów: partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Delegatura Rządu RP na Kraj,	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: cichociemni, dywersja, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia</p>	<p>– charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny</p>

	Podziemne		<p>– zna datę powstania AK (II 1942)</p> <p>– identyfikuje postacie: Stefana Roweckiego „Grota”, Tadeusza Komorowskiego „Bora”</p>	Państwa Podziemnego	<p>sabotaż</p> <p>– wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa</p>	<p>Ludowa, Armia Ludowa</p> <p>– zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939), akcji pod Arsenalem (1943), zamachu na F. Kutschere (II 1944)</p> <p>– identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Jana Bytnara „Rudego”, Jana Karskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj</p> <p>– wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ/AK</p>	utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją
TSW – Akcje polskiego ruchu oporu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kedyw 2. Akcja pod Arsenalem 3. Akcja 	XXXIV.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: sabotaż,	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem, zamach	– przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F.	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja	– omawia przebieg akcji pod Arsenalem oraz zamachu na

	„Główki”		<p>dywersja</p> <p>– identyfikuje postacie: Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, Franza Kutschery</p>	<p>na F. Kutschere, Kedyw</p> <p>– zna daty: akcji pod Arsenalem (III 1943), zamachu na F. Kutschere (II 1944)</p>	<p>Kutschere</p> <p>– podaje przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem</p> <p>– przedstawia metody działania Kedywu</p>	<p>pod Arsenalem („Meksyk II”), akcja „Główki”</p> <p>– zna daty: decyzji AK o przejściu od biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem (1942)</p> <p>– identyfikuje postać Emila Fieldorfa „Nila”</p>	<p>F. Kutschere</p> <p>– wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie akcji pod Arsenalem</p> <p>– ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem</p>
4. Społeczeństwo polskie pod okupacją	<p>4. Postawa Polaków wobec okupantów</p> <p>5. Zagłada polskich Żydów</p> <p>6. Powstanie w getcie warszawskim</p> <p>7. Polacy wobec Holokaustu</p> <p>8. Rzeź wołyńska</p>	<p>XXXIV.1</p> <p>XXXIV.2</p> <p>XXXIV.3</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska</p> <p>– zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (IV 1943), rzezi wołyńskiej (1943)</p>	<p>– identyfikuje postacie: Ireny Sendlerowej, Józefa i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego</p> <p>– wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego</p>	<p>– wymienia znaczenie terminów: szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne</p> <p>– identyfikuje postacie: Jana Karskiego, Stepana Bandery</p> <p>– omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich</p> <p>– charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy</p> <p>– opisuje postawy Polaków wobec</p>	<p>– przedstawia stosunek państw zachodnich do Holokaustu</p> <p>– ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów</p>

					skutki	Holokaustu – opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim	
5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akcja „Burza” i jej przebieg 2. Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego 3. Wybuch powstania warszawskie 4. Powstanie warszawskie 5. Skutki powstania 	XXXIV.5	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: godzina „W”, plan „Burza”, zrzuty</p> <p>– zna daty wybuchu i upadku powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944)</p>	<p>– identyfikuje postacie: Tadeusza Komorowskiego „Bora”</p> <p>– przedstawia założenia planu „Burza”</p>	– przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Ostra Brama”</p> <p>– zna datę operacji „Ostra Brama” (VII 1944)</p> <p>– omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie</p> <p>– charakteryzuje etapy przebiegu powstania warszawskiego</p>	<p>– opisuje realizację planu „Burza” na Kresach Wschodnich</p> <p>– omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego</p> <p>– ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną</p> <p>– ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec powstania warszawskiego</p>
6. Sprawa polska pod koniec	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polska Lubelska 2. Wielka Trójka a sprawa polska 3. Represje wobec 	XXXV.3 XXXVII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Krajowa Rada Narodowa,	– wyjaśnia znaczenie terminu proces szesnastu	– zna daty: rozwiązania AK (I 1945), procesu	– wyjaśnia znaczenie terminu Niepodległość	– ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej

wojny	<p>Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>4. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej</p>		<p>Manifest PKWN, Polska Lubelska, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN)</p> <p>– zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (VII 1944), konferencji w Jałcie (II 1945)</p>	<p>– identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego</p> <p>– wymienia postanowienia konferencji w Teheranie oraz w Jałcie dotyczące Polski</p>	<p>szesnastu (VI 1945), powstania TRJN (VI 1945)</p> <p>– omawia okoliczności i skutki powstania TRJN</p>	<p>(„NIE”)</p> <p>– identyfikuje postać Edwarda Osóbki-Morawskiego</p> <p>– przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów</p> <p>– podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie</p> <p>– opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego</p>	
Rozdział III: Świat po II wojnie światowej							
1. Początek zimnej wojny	<p>1. Skutki II wojny światowej</p> <p>2. Konferencja w Poczdamie i procesy norymberskie</p> <p>3. Powstanie ONZ</p> <p>4. Ekspansja</p>	<p>XXXIII.4</p> <p>XXXVI.1</p> <p>XXXVI.2</p> <p>XXXVI.3</p> <p>XXXVI.4</p> <p>XXXVI.7</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów:</p> <p>Organizacja Narodów Zjednoczonych, układ dwubiegunowy, Powszechna deklaracja praw</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: procesy norymberskie, plan Marshalla, doktryna Trumana</p> <p>– zna daty:</p>	<p>– identyfikuje postacie: George’a Marshalla</p> <p>– wymienia postanowienia konferencji</p>	<p>– opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS w powojennym świecie</p> <p>– ocenia znaczenie</p>

	<p>komunizmu w Europie</p> <p>5. Zimna wojna i doktryna Trumana</p> <p>6. Kryzys berliński</p> <p>7. Powstanie dwóch państw niemieckich</p> <p>8. Powstanie NATO</p>		<p>człowieka, strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, blokada Berlina Zachodniego, NATO, mur berliński, reparacje wojenne</p> <p>– identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana</p> <p>– wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni</p>	<p>konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), konferencji poczdamskiej (VII–VIII 1945), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948), powstania RFN i NRD (1949), powstania NATO (1949), budowy muru berlińskiego (1961)</p> <p>– przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń</p> <p>– wyjaśnia, czym była zimna wojna</p>	<p>w Poczdamie</p> <p>– przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich</p> <p>– wskazuje okoliczności powstania NATO</p>	<p>terminów: Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, powstanie berlińskie, cztery D: denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja</p> <p>– zna daty: podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945), ogłoszenia planu Marshalla (1947), przemówienia W. Churchilla w Fulton (1946), ogłoszenia doktryny Trumana (1947), blokady Berlina Zachodniego (1948-1949)</p>	<p>powstania ONZ</p> <p>– ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec</p>
--	--	--	---	--	--	---	---

						<p>– przedstawia polityczne skutki II wojny światowej</p> <p>– wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego</p>	
TSW – Mur berliński	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miasto podzielone żelazną kurtyną 2. Ucieczka do lepszego świata 3. Solidarni z berlińczykami 4. Upadek muru 	XXXVI.7	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu mur berliński</p> <p>– zna daty: rozpoczęcia budowy muru berlińskiego (VIII 1961), zjednoczenia Niemiec (1990)</p>	<p>– identyfikuje postać Helmuta Kohla</p> <p>– wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego</p>	– wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego	<p>– omawia okoliczności upadku muru berlińskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Checkpoint Charlie</p> <p>– zna datę wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961)</p> <p>– identyfikuje postacie: Johna Fitzgeralda Kennedy’ego, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa</p> <p>– opisuje, jak budowano mur berliński</p>	<p>– wyjaśnia, jaką rolę w komunistycznej propagandzie odgrywał mur berliński</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób międzynarodowa opinia publiczna zareagowała na budowę muru berlińskiego</p> <p>– ocenia znaczenie, jakie dla podzielonego Berlina miały wizyty prezydentów USA – J.F. Kennedy’ego i R. Reagana</p>

2. Za żelazną kurtyną	<ol style="list-style-type: none"> 1. ZSRS po II wojnie światowej 2. Kraje demokracji ludowej 3. Odwilż w bloku wschodnim 4. Układ Warszawski 5. Powstanie węgierskie w 1956 r. 6. Polityka odprężenia 	<p>XXXVI.4 XXXVI.5</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: supermocarstwo, kraje demokracji ludowej, odwilż, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja, Układ Warszawski</p> <p>– zna datę śmierci J. Stalina (1953)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu powstanie węgierskie</p> <p>– zna datę powstania węgierskiego (X 1956)</p> <p>– identyfikuje postać Nikity Chruszczowa</p> <p>– omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)</p> <p>– wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej</p> <p>– omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego</p>	<p>– zna daty: powstania RWPG (1949), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (1956)</p> <p>– identyfikuje postać Imre Nagya</p> <p>– przedstawia najważniejsze tezy referatu N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje ogłoszenia tego przemówienia</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1956 r.</p> <p>– przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.</p>	<p>– charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina</p> <p>– charakteryzuje sposób sprawowania władzy i politykę prowadzoną przez N. Chruszczowa</p> <p>– wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowych w latach 1953–1960</p>
3. Rozpad systemu	1. Wojna domowa w Chinach	XXXVI.6	– wyjaśnia znaczenie terminów: Wielki	– wyjaśnia znaczenie terminu metoda	– omawia sposoby realizacji i skutki	– zna datę powstania Chińskiej	– przedstawia rywalizację USA i

kolonialnego	<p>2. Polityka wewnętrzna Mao Zedonga</p> <p>3. Wojna w Korei</p> <p>4. Rozpad systemu kolonialnego</p> <p>5. Klęska Francji w Indochinach</p> <p>6. Powstanie Indii i Pakistanu</p> <p>7. Upadek kolonializmu w Afryce</p> <p>8. Kraje Trzeciego Świata</p>	XXXVI.9	<p>Skok, rewolucja kulturalna, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki</p> <p>– zna daty: wojny w Korei (1950–1953), Roku Afryki (1960)</p> <p>– wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego</p>	<p>biernego oporu</p> <p>– identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Kim Ir Sena, Mahatmy Gandhiego</p> <p>– wskazuje na mapie Koreę, Wietnam, Chiny, Indie, Pakistan</p> <p>– przedstawia najważniejsze skutki polityczne i gospodarcze procesu dekolonizacji</p>	<p>Wielkiego Skoku w Chinach</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach</p>	<p>Republiki Ludowej (1949)</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: czerwona książeczka, neokolonializm</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej</p> <p>– opisuje komunistyczne reżimy w Chinach i Korei Północnej, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki</p> <p>– opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga</p> <p>– podaje przyczyny konfliktu indyjsko-</p>	<p>ZSRS podczas wojny w Korei</p> <p>– opisuje proces dekolonizacji Indochin</p> <p>– charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce</p> <p>– charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości</p> <p>– omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny</p> <p>– ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii</p>
--------------	--	---------	--	--	--	--	---

						<p>-pakistańskiego</p> <p>– przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach</p>	
4. Konflikt na Bliskim Wschodzie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie państwa Izrael 2. Kryzys sueski 3. Wojna sześciodniowa i Jom Kippur 4. Konflikt palestyński pod koniec XX w. 5. Rewolucja islamska w Iranie 6. I wojna w Zatoce Perskiej 	XXXVI.8	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, syjonizm</p> <p>– zna daty: powstania Izraela (1948), rewolucji islamskiej w Iranie (1979), I wojny w Zatoce Perskiej (1990)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: konflikt żydowsko-palestyński, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP)</p> <p>– identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata, Ruhollaha Chomejniego</p> <p>– wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Autonomia Palestyńska, operacja „Pustynna burza”</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki konfliktów izraelsko-arabskich</p> <p>– przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael</p>	<p>– zna daty: wojny o niepodległość Izraela (1948–1949), wojny izraelsko-egipskiej (1956), wojny sześciodniowej (1967), wojny Jom Kippur (1973), porozumienia z Oslo (1993)</p> <p>– identyfikuje postacie: Gamala Abdela Nasera, Saddama Husajna</p> <p>– omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych latach</p>	<p>– ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu</p> <p>– ocenia rolę mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim</p> <p>– charakteryzuje i ocenia zjawisko terroryzmu palestyńskiego</p>

						<p>niepodległości</p> <p>– opisuje charakter konfliktu bliskowschodniego</p> <p>– omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie</p>	
5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rywalizacja Wschód–Zachód 2. Kryzys kubański 3. Wojna w Wietnamie 4. Rywalizacja w kosmosie 5. Rządy Breżniewa 6. Praska Wiosna 1968 r. 	<p>XXXVI.5</p> <p>XXXVI.7</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wyścig zbrojeń, odprężenie</p> <p>– identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego, Leonida Breżniewa</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, Praska Wiosna</p> <p>– zna daty: wystąpienia pierwszego człowieka w kosmos (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (1962), Praskiej Wiosny (1968)</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja (zimna wojna) między USA i ZSRS w dziedzinach:</p>	<p>– zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1957), lądowania na Księżycu (1969)</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego</p> <p>– omawia przyczyny i skutki Praskiej Wiosny</p>	<p>– identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Jurija Gagarina, Neila Armstronga, Aleksandra Dubčeka, Pol Pot</p> <p>– omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w.</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki amerykańskiej interwencji</p>	<p>– omawia wpływy ZSRS na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje</p>

				wojskowości i podboju kosmosu		w Wietnamie – wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji	
6. Droga ku wspólnej Europie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demokryzacja Europy Zachodniej 2. Upadek europejskich dyktatur 3. Początek integracji europejskiej 4. Powstanie EWG i Euratomu 5. Powstanie Unii Europejskiej 	XXXVI.12	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Unia Europejska, euro</p> <p>– zna datę powstania Unii Europejskiej w wyniku zawarcia traktatu z Maastricht (1992)</p> <p>– podaje przyczyny integracji europejskiej</p> <p>– identyfikuje postać Roberta Schumana</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Euratom, układ z Schengen, traktat z Maastricht</p> <p>– zna daty: powstania EWWiS (1952), podpisania traktatów rzymskich (1957)</p>	<p>– zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1950), podpisania układu w Schengen (1985)</p> <p>– identyfikuje postacie: Konrada Adenauera, Alcida de Gasperiego</p> <p>– wskazuje na mapie państwa założycielskie EWG oraz państwa należące do UE</p> <p>– wymienia zjawiska, które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Rada Europejska, Beneluks, unia celna</p> <p>– przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do demokratycznych przemian w krajach Europy Zachodniej i Południowej</p>	<p>– wskazuje na mapie etapy rozszerzania EWG</p> <p>– omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokryzację państw Europy Zachodniej</p> <p>– ocenia gospodarcze i polityczne skutki integracji europejskiej</p>

					II wojnie światowej		
7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rewolucja obyczajowa 2. Ruchy kontestatorskie 3. Bunt studentki 4. Prawa kobiet 5. Terroryzm polityczny 6. Walka z segregacją rasową w USA 7. Sobór watykański II 	XXXVI.13	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja obyczajowa, ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa	<p>– zna datę obrad soboru watykańskiego II (1962–1965)</p> <p>– identyfikuje postacie: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI</p>	<p>– zna datę buntów studenckich we Francji (1968)</p> <p>– przedstawia przyczyny przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w.</p> <p>– omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki</p>	<p>– przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60.</p> <p>– wymienia hasła ruchów kontestatorskich</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA</p> <p>– wymienia skutki obrad soboru watykańskiego II</p> <p>– prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w.</p> <p>– omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich</p> <p>– opisuje walkę o równouprawnie-</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: kontrkultura, laicyzacja, Greenpeace, Woodstock, terroryzm polityczny</p> <p>– omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych</p> <p>– wymienia przejawy terroryzmu politycznego</p> <p>– ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w.</p> <p>– ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II</p>

						nie rasowe – wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.	
Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej							
1. Początki władzy komunistów w Polsce	1. Nowa Polska 2. Polacy wobec komunistów 3. Referendum ludowe w 1946 r. 4. Sfałszowane wybory w 1947 r. 5. Podziemie antykomunistyczne 6. Przemiany gospodarcze	XXXIII.5 XXXVII.1 XXXVII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemia Odzyskane, przesiedlenia ludności, Polska Partia Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), żołnierze niezłomni (wyklęci)	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wisła”, referendum ludowe, demokracja ludowa, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu – zna daty: referendum ludowego (1946), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (1947) – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Witolda Pileckiego,	– wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), cenzura przewencyjna, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN), bitwa o handel – identyfikuje postać Józefa Franczaka „Lalusia” – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie	– charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania ukształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej – przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego – przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego – przedstawia etapy	– ocenia postawę żołnierzy wyklętych – ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu – podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie – omawia przebieg odbudowy Warszawy – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji

				<p>Danuty Siedzikówny „Inki”</p> <p>– wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej, kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich</p>	<p>światowej</p> <p>– opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce</p>	<p>przejmowania władzy w Polsce przez komunistów</p> <p>– przytacza metody terroru stosowane przez komunistów</p>	<p>przemysłu</p>
<p>TSW – Jak Polacy zasiedlali Ziemie Odzyskane?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przejmowanie kontroli 2. Napływ osadników 3. Zagospodarowanie Ziem Odzyskanych 4. <i>Sami swoi</i> 	<p>XXXVII.1 XXXVIII.1</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, szabrownictwo</p> <p>– zna daty: początku napływu osadników na Ziemie Odzyskane (1945), akcji „Wisła” (1947)</p>	<p>– omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemiami Odzyskanymi przez Polaków</p> <p>– wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemach Odzyskanych</p>	<p>– omawia przyczyny napływu osadników na Ziemie Odzyskane</p> <p>– przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemach Odzyskanych</p>	<p>– wyjaśnia, jak propaganda komunistyczna propagowała ideę Ziem Odzyskanych</p> <p>– wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemie Odzyskane</p> <p>– przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziem Odzyskanych z Polską</p> <p>– wymienia przykłady filmów</p>	<p>– ocenia politykę władz komunistycznych wobec Ziem Odzyskanych</p>

						o losach Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańcach	
2. Polska w czasach stalinizmu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie PZPR 2. Przemiany gospodarczo-społeczne 3. Próba kolektywizacji rolnictwa 4. Okres stalinizmu w Polsce (1948–1956) 5. Socrealizm 6. Konstytucja stalinowska 1952 r. 7. Walka z Kościołem katolickim 	<p>XXXVIII.1 XXXVIII.2</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), system monopartyjny, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL), system centralnego sterowania gospodarką, Państwowe Gospodarstwo Rolne</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, socrealizm</p> <p>– zna daty: powstania PZPR (1948), przyjęcia Konstytucji PRL (1952)</p> <p>– podaje założenia planu sześcioletniego</p>	<p>– zna datę planu sześcioletniego (1950–1955)</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „wyścig pracy”, przodownik pracy, kułak</p> <p>– podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim</p> <p>– wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej</p>	<p>– przedstawia okoliczności powstania PZPR</p> <p>– przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego</p> <p>– omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu</p> <p>– przedstawia założenia Konstytucji PRL z 1952 r.</p> <p>– opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła</p>	<p>– ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu</p>
3. Czasy Gomułki	<ol style="list-style-type: none"> 1. PRL po śmierci Stalina 2. Poznański Czerwiec 	<p>XXXVIII.3 XXXIX.1 XXXIX.2</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Służba</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: poznański</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny i skutki</p>	<p>– zna datę wystosowania listu</p>	<p>– ocenia postawę W. Gomułki wobec</p>

(1956–1970)	<p>3. Rządy Gomułki – mała stabilizacja</p> <p>4. Spór z Kościołem</p> <p>5. Marzec 1968 r.</p> <p>6. Grudzień 1970 r.</p>	<p>XXXIX.3</p> <p>XXXIX.4</p>	<p>Bezpieczeństwa (SB), odwilż październikowa, mała stabilizacja, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski</p> <p>– zna daty: śmierci J. Stalina (1953), obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966)</p> <p>– identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, kardynała Stefana Wyszyńskiego</p> <p>– prezentuje okoliczności dojścia W. Gomułki do władzy</p>	<p>Czerwiec, „polska droga do socjalizmu”, Marzec 1968 r., Grudzień 1970 r.</p> <p>– zna daty: wydarzeń poznańskich (VI 1956), polskiego Października (X 1956), wydarzeń marcowych (III 1968), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (XII 1970)</p> <p>– charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL</p>	<p>oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r.</p> <p>– omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce</p> <p>– przedstawia przebieg obchodów milenijnych</p>	<p>episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965)</p> <p>– identyfikuje postać Romka Strzałkowskiego</p> <p>– omawia proces odwilży</p> <p>– charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim</p> <p>– wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemskiej w Polsce w 1968 r.</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>List 34</i>, <i>Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej</i></p>	<p>wydarzeń poznańskich</p> <p>– ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.</p> <p>– ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL</p> <p>– wymienia przedstawicieli polskiej szkoły filmowej</p> <p>– opisuje normalizację stosunków między Polską a Republiką Federalną Niemiec</p>
-------------	--	-------------------------------	--	--	--	---	--

						(ZOMO) – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.	
4. Polska w czasach Gierka	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Druga Polska” Edwarda Gierka 2. Życie na kredyt 3. Życie codzienne w PRL 4. Propaganda sukcesu 5. Nowelizacja konstytucji 	XXXIX.2 XXXIX.3	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „druga Polska”, propaganda sukcesu</p> <p>– identyfikuje postać Edwarda Gierka</p> <p>– przedstawia przemiany w życiu codziennym Polaków za rządów E. Gierka</p>	<p>– wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka</p> <p>– opisuje życie codzienne w czasach PRL</p>	<p>– zna datę nowelizacji Konstytucji PRL (1976)</p> <p>– omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu w czasie rządów E. Gierka</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju</p> <p>– identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Kazimierza Górskiego, Huberta Wagnera</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie przyniosła spodziewanych rezultatów</p> <p>– przedstawia okoliczności i skutki</p>	– ocenia okres rządów E. Gierka

						nowelizacji konstytucji w 1976 r. – przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków	
Rozdział V: Upadek komunizmu							
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce	1. Czerwiec 1976 r. 2. Powstanie opozycji antykomunistycznej 3. Rozwój opozycji 4. Papież Polak	XXXIX.4 XXXIX.5 XXXIX.6	– wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Obrony Robotników (KOR) – identyfikuje postacie: Jana Pawła II, Jacka Kuronia	– wyjaśnia znaczenie terminu Czerwiec 1976 r. – zna daty: wydarzeń czerwcowych (1976), powstania KOR (1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978), pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (1979)	– opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r. – określa cele i opisuje działalność KOR-u – wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce	– wyjaśnia znaczenie terminów: drugi obieg, Wolne Związki Zawodowe (WZZ) – identyfikuje postacie: Stanisława Pyjasa, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, Leszka Moczulskiego – przedstawia okoliczności	– wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne

						<p>narodzin opozycji demokratycznej w Polsce</p> <p>– charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w.</p>	
2. Powstanie „Solidarności”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Strajki sierpniowe w 1980 r. 2. Utworzenie NSZZ „Solidarność” 3. Na drodze do konfrontacji 	<p>XXXIX.7 XXXIX.8</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: strajk okupacyjny, 21 postulatów „Solidarności”, NSZZ „Solidarność”</p> <p>– zna datę strajków sierpniowych (VIII 1980), porozumień sierpniowych z Gdańska (31 VIII 1980)</p> <p>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, porozumienia sierpniowe</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki strajków sierpniowych w 1980 r.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał „Solidarności”</p> <p>– omawia przebieg wydarzeń sierpniowych</p>	<p>– zna daty: powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), zamachu na Jana Pawła II (V 1981)</p> <p>– identyfikuje postacie: Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy, Mehmeta Alego Ağcy</p> <p>– omawia działalność NSZZ „Solidarność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności”</p> <p>– przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją</p>

						w Polsce w 1980 r.	
3. Stan wojenny w Polsce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie stanu wojennego 2. Internowanie opozycjonistów 3. Reakcja społeczeństwa 4. Ostatnie lata PRL 	<p>XL.1 XL.2</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), internowanie</p> <p>– zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981)</p> <p>– identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki</p>	<p>– przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce</p>	<p>– charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce</p>	<p>– zna daty: pacyfikacji kopalni „Wujek” (XII 1981), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984)</p> <p>– przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego, w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie</p> <p>– charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego</p> <p>– przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny</p> <p>– wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu</p>	<p>– ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego</p>

						w Polsce	
TSW – Jak Pomarańczowa Alternatywa walczyła z komunizmem?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Początki Pomarańczowej Alternatywy 2. Pomarańczowa Alternatywa w akcji 3. Działalność po Okrągłym Stole 	XL.2	– wyjaśnia znaczenie terminu Pomarańczowa Alternatywa	– zna daty: szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1987–1988), końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990) – identyfikuje postać Waldemara Fydrycha	– wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie – wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy	– identyfikuje postać Krzysztofa Skiby – zna daty pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981) – przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy – wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy – omawia działalność Pomarańczowej Alternatywy po Okrągłym Stole	– ocenia wpływ Pomarańczowej Alternatywy na kształtowanie postaw antykomunistycznych i obalenie komunizmu
4. Rozpad bloku wschod-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kryzys ZSRS 2. Ronald Reagan prezydentem USA 3. Próby reform 	XXXVI.10 XXXVI.11	– wyjaśnia znaczenie terminu Jesień Ludów	– wyjaśnia znaczenie terminów: aksamitna rewolucja,	– wyjaśnia znaczenie terminu pucz Janajewa	– zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS	– ocenia rolę M. Gorbaczowa i R. Reagana

niego	<p>w ZSRS</p> <p>4. Jesień Ludów</p> <p>5. Rozpad ZSRS</p>		<p>– identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Václava Havla</p>	<p><i>perestrojka, głasnost</i></p> <p>– zna daty: obalenia komunizmu w europejskich państwach bloku wschodniego (1989–1990), zjednoczenia Niemiec (1990), rozpadu ZSRS (1991)</p>	<p>– identyfikuje postacie: Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa</p> <p>– przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w.</p> <p>– wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS</p>	<p>w Afganistanie (1979–1989), przejęcia władzy przez Gorbaczowa (1985), puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991), rozwiązania ZSRS (XII 1991)</p> <p>– charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej</p> <p>– charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego</p> <p>– omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie</p> <p>– wyjaśnia, jakie były przyczyny</p>	<p>w zmianie układu sił w polityce międzynarodowej – przedstawia rolę Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego</p> <p>– wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne</p>
-------	--	--	---	--	---	---	---

						rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego	
5. Początek III Rzeczypospolitej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obrady Okrągłego Stołu 2. Wybory czerwcowe w 1989 r. 3. „Wasz prezydent, nasz premier” 4. Budowa III Rzeczypospolitej 	XL.3 XLI.1	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe</p> <p>– zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989)</p> <p>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego, Tadeusza Mazowieckiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy</p> <p>– zna datę powołania rządu T. Mazowieckiego (1989)</p>	<p>– podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu</p> <p>– przedstawia następstwa wyborów czerwcowych</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „gruba linia”/„gruba kreska”, ustalenia z Magdaleny</p> <p>– zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989)</p> <p>– identyfikuje postacie: Czesława Kiszczaka, Leszka Balcerowicza, Bronisława Geremka, Krzysztofa Skubiszewskiego</p> <p>– omawia okoliczności zwołania Okrągłego Stołu</p> <p>– przedstawia reformy rządu</p>	– ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce

						T. Mazowieckiego	
rozdział VI: Polska i świat w nowej epoce							
1. Europa po rozpadzie ZSRS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Europa na przełomie XX i XXI w. 2. Powrót mocarstwowych ambicji Rosji 3. Kraje postsowieckie 4. Wojna w byłej Jugosławii 5. Masakra w Srebrenicy 	<p>XXXVI.10 XXXVI.11</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Wspólnota Niepodległych Państw (WNP), kraj postsowiecki</p> <p>– identyfikuje postacie: Billa Clintona, Borysa Jelcyna, Władimira Putina</p>	<p>– zna daty: powstania Wspólnoty Niepodległych Państw (1991), wejścia Polski, Czech i Węgier do NATO (1999), rozpadu Jugosławii (1991–1992)</p> <p>– przedstawia okoliczności wstąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO</p>	<p>– charakteryzuje rządy W. Putina w Rosji</p> <p>– wymienia problemy, z jakimi spotkały się podczas transformacji ustrojowej kraje postsowieckie</p> <p>– prezentuje skutki rozpadu Jugosławii</p>	<p>– zna daty: wojny w Jugosławii (1991–1995), I wojny czeczeńskiej (1994–1996), ludobójstwa w Srebrenicy (1995), porozumienia w Dayton (XI 1995), II wojny czeczeńskiej (1999–2009), rewolucji róż (2003), wojny o Osetię Południową (2008), Euromajdanu (2013–2014)</p> <p>– identyfikuje postacie: Aleksandra Łukaszenki, Wiktora Janukowycza, Wiktora Juszczienki, Micheila Saakaszwilego, Dżochara Dudajewa</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki</p>	<p>– omawia sytuację polityczną Ukrainy i Gruzji</p> <p>– ocenia rolę W. Putina w przywracaniu Rosji roli mocarstwa</p>

						wojen w byłej Jugosławii i Czeczenii – charakteryzuje sytuację polityczną na Kaukazie	
TSW – Terroryzm czeczeński	1. Pierwsze zamachy 2. Śmierć w teatrze 3. Atak na szkołę	XXXVI.10	– wyjaśnia znaczenie terminu terroryzm – zna datę zamachu na szkołę w Biesłanie (2004)	– wyjaśnia przyczyny narodzin terroryzmu czeczeńskiego	– wymienia przykłady zamachów terrorystycznych organizowanych przez bojowników czeczeńskich	– zna daty: pierwszego ataku terrorystycznego w Rosji przeprowadzonego przez bojowników czeczeńskich (1995), zamachu w teatrze na Dubrowce (2002) – identyfikuje postać Szamila Basajewa – omawia przebieg i skutki zamachu na szpital w Budionnowsku – opisuje przebieg zamachu na teatr na Dubrowce – przedstawia	– ocenia postawy bojowników czeczeńskich i władz rosyjskich wobec problemu czeczeńskiego – omawia skutki społeczne i polityczne zamachów bojowników czeczeńskich

						<p>przyczyny, przebieg i skutki zamachu na szkołę w Biestanie</p> <p>– opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom czeczeńskim</p>	
<p>2. Konflikty na świecie po 1989 r.</p>	<p>1. Daleki Wschód</p> <p>2. Kraje afrykańskie</p> <p>3. Współczesne konflikty na świecie</p> <p>4. Konflikt palestyńsko-izraelski</p> <p>5. Wojna z terroryzmem</p>	<p>XXXVI.8</p> <p>XXXVI.9</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Autonomia Palestyńska, Al-Kaida</p> <p>– zna datę ataku na World Trade Center (11 IX 2001)</p> <p>– identyfikuje postacie: George’a W. Busha, Osamy bin Ladena, Saddama Husajna</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: polityka neokolonializmu, apartheid</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega polityka neokolonializmu i jakie niesie za sobą skutki</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: masakra na placu Tiananmen, talibowie</p> <p>– wyjaśnia przyczyny i skutki wojny z terroryzmem po 2001 r.</p>	<p>– zna daty: ludobójstwa w Rwandzie (1994), masakry na placu Tiananmen (VI 1989), wybuchu wojny w Syrii (2011), aneksji Krymu (2014)</p> <p>– identyfikuje postacie: Nelsona Mandeli, Jasira Arafata, Icchaka Rabina, Szimona Peresa, Baszara al-Asada</p> <p>– przedstawia rozwój gospodarczy Chin i Japonii w drugiej połowie</p>	<p>– ocenia problem terroryzmu</p> <p>– ocenia wpływ USA na sytuację polityczną współczesnego świata</p> <p>– wyjaśnia, jakie są przyczyny współczesnych konfliktów w Afryce</p>

						XX w. – przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku	
3. Polska w latach 90. XX w.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reformy gospodarcze 2. Społeczne koszty przemian ustrojowych 3. Rozpad obozu solidarnościowego 4. Sytuacja wewnętrzna Polski 5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 6. Plan Balcerowicza i jego skutki 	XLI.1 XLI.2 XLI.3	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie</p> <p>– identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Balcerowicza, pluralizm polityczny</p> <p>– zna daty: wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (1991), wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), uchwalenia Konstytucji RP (1997), wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005)</p> <p>– wymienia reformy przeprowadzone</p>	– omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu „wojna na górze”</p> <p>– zna daty: rozwiązania PZPR (1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), reformy administracyjnej (1999)</p> <p>– identyfikuje postacie: Jana Olszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Ryszarda Kaczorowskiego</p> <p>– omawia koszty społeczne reform gospodarczych</p> <p>– charakteryzuje scenę polityczną</p>	<p>– ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r.</p> <p>– omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r.</p>

				<p>w 1999 r.</p> <p>– wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej</p>		<p>pierwszych lat demokratycznej Polski</p> <p>– przedstawia proces budowania podstaw prawnych III Rzeczypospolitej</p> <p>– wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego</p>	
4. Polska w NATO i UE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polska polityka zagraniczna 2. Polska w strukturach NATO 3. Polska droga do UE 4. Polskie społeczeństwo wobec Unii 5. Polska w walce z terroryzmem 	<p>XLII.1</p> <p>XLII.2</p> <p>XLII.3</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: NATO, referendum akcesyjne, Unia Europejska</p> <p>– zna daty: przyjęcia Polski do NATO (1999), wejścia Polski do UE (2004)</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu referendum akcesyjne</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki przystąpienia Polski do NATO i UE</p> <p>– omawia konsekwencje członkostwa Polski w NATO</p>	<p>– wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE</p> <p>– przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka</p> <p>– zna daty: wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993), obecności polskich żołnierzy na wojnach w Afganistanie (od 2002) i Iraku (2003–2008)</p> <p>– określa główne kierunki polskiej polityki</p>	<p>– ocenia rezultaty polskiego członkostwa w NATO i UE</p> <p>– opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem</p> <p>– wymienia korzyści, jakie przyniosły Polsce integracja z UE oraz wejście do NATO</p>

						zagranicznej – wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO	
5. Wyzwania współczesnego świata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Globalizacja 2. Rewolucja informacyjna 3. Kultura masowa i amerykańska 4. Problemy demograficzne 5. Problem migracji 6. Przestępczość zorganizowana i terroryzm 7. Zagrożenia ekologiczne 	XXXVI.13	– wyjaśnia znaczenie terminów: internet, globalizacja, amerykańska, kultura masowa	<p>– omawia zalety i wady wprowadzenia nowych środków komunikacji</p> <p>– wyjaśnia, jakie szanse i zagrożenia niesie za sobą globalizacja</p> <p>– opisuje przejawy globalizacji we współczesnym świecie</p>	<p>– wskazuje cechy współczesnej kultury masowej</p> <p>– opisuje zjawisko amerykańskiej</p> <p>– prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata</p> <p>– omawia przyczyny, kierunki i skutki ruchów migracyjnych we współczesnym świecie</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: bogata Północ, biedne Południe, „globalna wioska”, Dolina Krzemowa, efekt cieplarniany, arabska wiosna, Państwo Islamskie, protokół z Kioto</p> <p>– określa przyczyny i skutki narastania nierówności społecznych we współczesnym świecie</p> <p>– wyjaśnia, jakie zagrożenia niesie za sobą przestępczość zorganizowana</p> <p>– przedstawia działania</p>	<p>– omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych</p> <p>– ocenia skutki amerykańskiej kultury na świecie</p> <p>– omawia zjawisko terroryzmu islamskiego</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki przemian w świecie arabskim w latach 2010–2013</p> <p>– przedstawia działania podejmowane w celu niwelowania problemów</p>

						<p>współczesnego świata na rzecz poprawy stanu ekologicznego naszej planety</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegają kontrasty społeczne we współczesnym świecie</p> <p>– wymienia problemy demograficzne współczesnego świata</p> <p>– wskazuje najważniejsze zagrożenia społeczne współczesnego świata</p>	<p>demograficznych, społecznych i ekologicznych we współczesnym świecie</p> <p>– przedstawia konsekwencje wzrostu poziomu urbanizacji współczesnego świata</p>
--	--	--	--	--	--	---	--

Rozkład opracowany przez Lidię Leszczyńską, oparty na programie nauczania *Wczoraj i dziś* autorstwa Tomasza Maćkowskiego

Plan wynikowy do wiedzy o społeczeństwie dla klasy 8 szkoły podstawowej

Temat	Wymagania na poszczególne oceny				
	Dopuszczająca Uczeń:	Dostateczna Uczeń:	Dobra Uczeń:	Bardzo dobra Uczeń:	Celująca Uczeń:
I. ŻYCIE SPOŁECZNE					
1. Człowiek w społeczeństwie	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest społeczeństwo, - podaje przykłady potrzeb człowieka, - przytacza przykłady ról społecznych, - wymienia osoby, podmioty oraz instytucje, które mają wpływ na rozwój młodego człowieka i zaspokajanie jego potrzeb, - podaje przykłady norm społecznych, - przytacza przykłady pozytywnych i negatywnych wzorców zachowań funkcjonujących w swoim środowisku rówieśniczym. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady potrzeb człowieka z podziałem na kategorie (bezpieczeństwa, przynależności, uznania, samorealizacji i duchowych), - wskazuje różnice między potrzebami naturalnymi a społecznymi, - wymienia podstawowe społeczne oczekiwania wynikające z pełnienia roli dziecka i ucznia, - wlicza przykłady oddziaływania rodziny, szkoły i rówieśników na postawy i zachowania jednostki, - przedstawia czynniki mające wpływ na 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną, - wyjaśnia, na czym polega proces socjalizacji, - określa, jaką rolę w procesie socjalizacji odgrywa rodzina, - wymienia kategorie norm społecznych, - określa, które spośród podanych zachowań są oceniane z zastosowaniem norm prawnych i uzasadnia swój wybór. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zależności pomiędzy procesem zaspokajania potrzeb a rozwojem człowieka, - tłumaczy, czym jest osobowość, i jakie ma związku z socjalizacją, - porównuje społeczne oczekiwania dotyczące pełnienia roli dziecka i rodzica oraz ucznia i nauczyciela, - podaje przykłady konfliktu ról społecznych, - wskazuje przyczyny i skutki nieprzestrzegania przez jednostkę norm społecznych, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat teorii Abrahama Masłowa. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zależności między zaspokojeniem potrzeb i wywiązywaniem się z ról społecznych a samorealizacją i samooceną jednostki, - podaje konsekwencje braku zaspokojenia poszczególnych potrzeb człowieka, - przytacza przykłady konfliktu ról społecznych, wskazuje przyczyny, konsekwencje, sposoby rozwiązania problemu, - przedstawia problem przestrzegania norm społecznych w swoim środowisku (ocena zjawiska, przyczyny i konsekwencje).

		<p>samoocenę człowieka,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady norm społecznych obowiązujących w wybranych społecznościach, np. w rodzinie, szkole. 			
<p>2. Grupy społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podaje rodzaje grup społecznych, - wymienia grupy społeczne, do których należy, - przytacza przykłady korzyści wynikających z bycia w grupie, - wymienia typowe konflikty występujące w szkole i grupie rówieśniczej, - określa, jakie zachowania prowadzą do sporów, - wymienia podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej i w szkole, - podaje przykłady autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest grupa społeczna, i wymienia jej cechy, - wyciąga główne zasady współpracy w grupie, - podaje przykłady postaw jednostek wobec konfliktu, - wskazuje dobre i złe strony poszczególnych postaw wobec konfliktu, - proponuje sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej, szkole i społeczeństwie, - porównuje grupę nieformalną, koleżeńską z grupą zadaniową, - wskazuje różnicę między idolem a autorytetem, - uczestniczy w przygotowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podział grup społecznych, - omawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów: rozmowę, negocjacje, mediacje i arbitraż, wskazuje ich dobre i złe strony, - wymienia warunki prowadzenia skutecznych negocjacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wady i zalety różnych metod podejmowania decyzji w grupie, - określa, które metody są najwłaściwsze dla zespołowego wykonania określonych zadań, - podaje przykłady sytuacji konfliktowych z codziennego życia, proponuje metody rozwiązania sporu w każdej z nich i uzasadnia swój wybór, - przytacza przykłady autorytetów, określa, co odróżnia te osoby od idoli, i uzasadnia swoje zdanie, - redaguje w punktach przebieg negocjacji w przypadku zaczerpniętym ze swojego codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje strategie przyjmowane w czasie konfliktu, - porównuje konsekwencje przyjęcia określonych postaw wobec sytuacji konfliktowej dla jednostki i społeczeństwa, - przygotowuje poradnik unikania konfliktów i ich skutecznego rozwiązywania, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego uczuć, jakie towarzyszą ludziom podczas konfliktu.

		projektu dotyczącego uczuć, jakie towarzyszą ludziom podczas konfliktu.		życia.	
3. Komunikacja i autoprezentacja	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest komunikacja międzyludzka, - nazywa uczestników komunikacji (nadawca, odbiorca), - wymienia podstawowe rodzaje komunikacji, - tłumaczy, czym są dyskusja i debata, - podaje przykłady sytuacji, w których młody człowiek powinien zachować się asertywnie, - gromadzi argumenty o szkodliwości używek. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady komunikatów werbalnych i niewerbalnych, - przedstawia reguły udanej komunikacji, - wskazuje przykłady łamania zasad komunikacji, - wycisza podstawowe zasady publicznych wystąpień, - tłumaczy, czym jest trema, - podaje przykładowe elementy składające się na kształtowanie wizerunku, - przytacza przykłady zachowań asertywnych, - określa różnice między asertywnością a agresją. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym różni się przekaz werbalny od niewerbalnego, - tłumaczy, jaką rolę pełni komunikacja niewerbalna, - tłumaczy, co oznaczają zaprezentowane na zdjęciach gesty, - podaje reguły obowiązujące uczestników dyskusji i debaty, - omawia elementy składające się na kształtowanie wizerunku, - przedstawia warunki asertywności, - buduje asertywną wypowiedź na temat szkodliwości używek. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby przygotowania publicznego wystąpienia i zainteresowania odbiorców, - proponuje, jak radzić sobie z trema, - uzasadnia potrzebę umiejętności publicznego występowania, - wyjaśnia społeczne znaczenie umiejętności autoprezentacji, - tłumaczy, dlaczego podane przykłady zachowań zakłócają skuteczną komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest asertywność i jakie ma znaczenie dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie, - dokonuje samooceny pod kątem asertywności, - stosuje w praktyce zasady skutecznej komunikacji, np. w wystąpieniu na forum klasy.
4. Życie rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest rodzina, - wycisza podstawowe wartości kształtujące życie rodzinne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy rodziny jako grupy społecznej, - podaje funkcje rodziny i przykłady ich 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia argumenty na poparcie twierdzenia, że rodzina jest podstawową grupą społeczną, 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje cechy różnych typów rodzin, - wskazuje przykłady realizacji poszczególnych funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcjonowanie współczesnej rodziny, - przeprowadza ankietę dotyczącą wartości

	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o roli rodziców, dzieci i osób starszych w rodzinie, - przedstawia wartości ważne dla jego rodziny. 	<p>realizacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje czynniki sprzyjające zacieśnianiu więzi rodzinnych, - wylicza główne prawa i obowiązki dzieci w rodzinie, - podaje podstawowe problemy zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu współczesnych rodzin, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego tego, jak w przeszłości obchodzono święta narodowe i religijne. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia najważniejsze funkcje rodziny, - wylicza typy rodziny, - tłumaczy, czym jest władza rodzicielska, - omawia prawa i obowiązki dzieci w rodzinie, - podaje nazwy instytucji wspierających rodziny. 	<p>rodziny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przypadki nieprawidłowego realizowania przez rodzinę swoich funkcji, - wyjaśnia znaczenie szczęścia rodzinnego i jego wpływ na człowieka, - wskazuje zależności między systemem wartości a zasadami funkcjonowania rodziny. 	<p>ważnych w jego rodzinie i prezentuje jej wyniki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak na poszczególnych etapach życia jednostki, zmienia się rola rodziny w procesie socjalizacji, - charakteryzuje przyczyny problemów współczesnych rodzin i omawia ich skutki dla ich członków oraz dla społeczeństwa, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego tego, jak w przeszłości obchodzono święta narodowe i religijne.
<p>5. Edukacja i praca</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wylicza podstawowe funkcje szkoły, - przedstawia podstawowe warianty kontynuowania edukacji po ukończeniu szkoły podstawowej, - podaje podstawowe prawa i obowiązki ucznia, - określa, kto tworzy samorząd uczniowski, 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia działania, za pomocą których szkoła realizuje poszczególne funkcje, - wylicza typy szkół tworzących strukturę szkolnictwa w Polsce, - przytacza przykłady działań samorządu uczniowskiego, - podaje formy organizacji życia 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje polski system szkolnictwa, - określa, jaki wpływ na rozwój i przyszłość młodego człowieka wywiera szkoła, - omawia prawa i obowiązki ucznia, - charakteryzuje poszczególne instytucje życia szkolnego (organizacja, zadania, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sposób wybierania i funkcjonowania samorządu uczniowskiego, - wypowiada się na temat najczęściej i najrzadziej wykorzystywanych praw ucznia zapisanych w statucie jego szkoły, - proponuje różne 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia korzyści płynące z edukacji ustawicznej, - przedstawia strategię planowania swojej przyszłości zawodowej, - tłumaczy reguły funkcjonowania rynku pracy, - omawia wymogi współczesnego rynku pracy i ich wpływ na

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne etapy skutecznego przygotowania się do pracy zawodowej, - znajduje potrzebne informacje w statucie swojej szkoły, - rozpoznaje przypadki naruszania praw ucznia, - wskazuje osoby, u których może szukać pomocy w przypadku naruszania praw ucznia. 	<p>społeczności szkolnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest edukacja ustawiczna, - tłumaczy, czym jest własna przedsiębiorczość, - wylicza przykładowe cechy pożądane u przyszłych pracowników, - wyjaśnia, jak należy reagować w sytuacji naruszenia praw ucznia lub pracownika szkoły. 	<p>formy działania),</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje kompetencje właściwe dla wybranych kategorii społeczno-zawodowych, - planuje swoją dalszą edukację pod kątem przyszłej aktywności zawodowej, - na podstawie <i>Konstytucji RP</i> wyjaśnia, jak należy reagować w przypadkach naruszania praw uczniów lub pracowników szkoły. 	<p>warianty kontynuowania edukacji po ukończeniu szkoły podstawowej z uwzględnieniem potrzebnych kwalifikacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia wady i zalety wyboru poszczególnych wariantów dalszej edukacji. 	<p>kompetencje pracowników.</p>
<p>6. Ekonomia na co dzień</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest gospodarstwo domowe, - tłumaczy pojęcie budżetu, - odróżnia dochody rodziny od wydatków, - wymienia podstawowe zasady konstruowania budżetu domowego, - wyjaśnia, kim jest konsument, - wylicza podstawowe prawa przysługujące 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje strukturę typowego budżetu domowego, - podaje przykłady łamania praw konsumenta, - ocenia, czy przykładowy budżet domowy został prawidłowo skonstruowany. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy podstawowe zasady ekonomii kierujące budżetem gospodarstwa domowego, - proponuje, jak uzyskać nadwyżkę budżetową oraz jak uniknąć „dziury” w budżecie, - wylicza przyczyny powstawania deficytu w budżecie domowym, - przedstawia zasady świadomych, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia poszczególne typy dochodów i wydatków składających się na strukturę budżetu domowego, - pisze reklamację. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak bycie świadomym konsumentem wpływa na funkcjonowanie gospodarstwa domowego.

	<p>konsumentowi, - wypełnia typowy formularz reklamacyjny, - oblicza podstawowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego.</p>		<p>bezpiecznych zakupów, - wskazuje, w jakich przypadkach konsument ma prawo do zwrotu towaru, - wymienia instytucje chroniące prawa konsumenta.</p>		
II. Prawo i prawa człowieka					
<p>1. Prawa człowieka</p>	<p>- tłumaczy, czym są prawa człowieka, - wyjaśnia, czym jest <i>Powszechna deklaracja praw człowieka</i>, - przedstawia podstawowe prawa zawarte w <i>Konwencji o prawach dziecka</i>, - podaje przykłady łamania praw dziecka, - wyjaśnia, czym jest UNICEF, - rozwija skrót UNICEF.</p>	<p>- określa funkcje praw człowieka, - wymienia cechy praw człowieka, - wyjaśnia, na czym polega szczególnie znaczenie <i>Powszechniej Deklaracji Praw Człowieka</i>, - tłumaczy sformułowania preambuły <i>Powszechniej deklaracji praw człowieka</i>, - uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach.</p>	<p>- podaje okoliczności uchwalenia i postanowienia <i>Powszechniej deklaracji praw człowieka</i>, - wyjaśnia znaczenie poszczególnych cech praw człowieka, - omawia genezę i treść <i>Konwencji o prawach dziecka</i>, - prezentuje okoliczności powstania i działalność UNICEF, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach.</p>	<p>- proponuje hierarchię funkcji praw człowieka i uzasadnia swoje zdanie, - uzasadnia potrzebę istnienia międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka, - przedstawia historię praw człowieka, - na podstawie preambuły <i>Powszechniej deklaracji praw człowieka</i> wykazuje konieczność ochrony praw człowieka, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach i przytacza</p>	<p>- na wybranych przykładach wykazuje, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych, - proponuje sposoby włączenia się młodych ludzi w działania prowadzone przez UNICEF.</p>

				trafne argumenty.	
2. Katalog praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykładowe prawa i wolności, - wylicza kategorie praw człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne wolności i prawa człowieka i obywatela zagwarantowane w <i>Konstytucji RP</i>, - wskazuje przykłady praw pierwszej, drugiej i trzeciej generacji, - odszukuje w <i>Konstytucji RP</i> fragmenty dotyczące wolności i praw politycznych, - bierze udział w dyskusji na temat prawa do wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnicę między prawami a wolnościami, - wskazuje ograniczenia praw i wolności, - omawia poszczególne kategorie praw człowieka, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat prawa do wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje kategorie wolności oraz praw człowieka i obywatela zagwarantowane w <i>Konstytucji RP</i>, - określa źródła generacji praw człowieka, - tłumaczy, na czym polega różnica między prawami pierwszej, drugiej i trzeciej generacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że wolności i prawa polityczne są konieczne dla funkcjonowania demokracji, - prezentuje życiorys i działalność Malali Yousafzai.
3. Ochrona praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady łamania praw człowieka, - wylicza przykłady spraw, z którymi można zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich, - przytacza przykłady spraw, które należy zgłosić do Rzecznika Praw Dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia nazwy przykładowych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka, - wyszukuje wiadomości o interwencjach Rzecznika Praw Obywatelskich, - analizuje informacje umieszczone na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przyczyny łamania praw człowieka, - wskazuje zagrożenia wynikające z łamania praw człowieka, - przedstawia sposób wyboru, metody działania oraz uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, - prezentuje sposób powoływania, metody działania oraz kompetencje Rzecznika Praw Dziecka. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia kategorie spraw kierowanych do Rzecznika Praw Dziecka, - charakteryzuje działalność wybranych organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony praw człowieka, - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa system ochrony praw 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje prezentację na temat działalności wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw człowieka, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego ochrony praw człowieka.

		- uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego ochrony praw człowieka.		człowieka.	
4. Bezpieczeństwo nieletnich	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest przemoc i kogo dotyczy, - podaje przykłady przemocy, - wskazuje przykładowe osoby i instytucje, do których można się zwrócić w sytuacji doświadczania przemocy, - wymienia główne zalety i wady korzystania z internetu, - odczytuje dane z wykresu dotyczącego zwyczajów związanych z korzystaniem z internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są społeczności internetowe, - opowiada o zagrożeniach obecnych w środowisku sieciowym (cyberprzemoc), - wyciąga skutki przemocy, - podaje zasady bezpiecznego korzystania z sieci, - analizuje własne zwyczaje związane z wykorzystywaniem internetu, - uczestniczy w przygotowaniu plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są przemoc fizyczna, psychiczna, dręczenie, - proponuje, jak na przemoc powinni reagować jej świadkowie, - opowiada o różnych sposobach szukania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy, - podaje przykłady społeczności internetowych, analizuje własną przynależność do nich, - przedstawia korzyści, jakie zyskują użytkownicy internetu, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia konsekwencje przemocy dla osób, które jej doświadczyły, - charakteryzuje zjawiska uzależnienia od internetu, cyberprzemocy, oszustw i wyłudzeń w sieci oraz podaje metody przeciwdziałania tym zjawiskom, - projektuje ciekawą formę plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wyniki ogólnopolskiego badania uczniów dotyczącego wykorzystywania internetu i porównuje je z własnymi doświadczeniami, - przygotowuje poradnik bezpiecznego korzystania z internetu.
5. Nieletni wobec prawa	- tłumaczy, kim są niepełnoletni i nieletni,	- wymienia główne zasady	- wskazuje, w jakich przypadkach	- wyjaśnia, jakie są cele postępowania	- wymienia inne niż policja i straż miejska

	<ul style="list-style-type: none"> - przytacza przykłady spraw, którymi zajmuje się policja, - wylicza podstawowe uprawnienia policji, - podaje główne prawa przysługujące obywatelom w kontaktach z policją, - odczytuje dane z wykresów dotyczących przestępczości nieletnich. 	<p>odpowiedzialności prawnej nieletnich,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego prawo inaczej traktuje niepełnoletnich i dorosłych, - przytacza przykłady spraw, którymi zajmuje się straż miejska (gminna), - podaje podstawowe uprawnienia straży miejskiej (gminnej), - wskazuje uprawnienia przysługujące służbom porządkowym, - wyszukuje informacje o <i>Niebieskich kartach</i> i sporządza notatkę na temat praw ofiar przemocy domowej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci oraz unikania zagrożeń związanych z przestępczością. 	<p>odpowiedzialność ponosi sprawca, a w jakich jego rodzice lub opiekunowie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia uprawnienia i zadania policji, - przedstawia prawa przysługujące obywatelom (zwłaszcza niepełnoletnim) w kontaktach z policją, - charakteryzuje kompetencje i działania straży miejskiej (gminnej), - wskazuje instytucje, do których należy się zwrócić w przypadku wystąpienia przemocy domowej. 	<p>sądowego wobec niepełnoletnich,</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa czynniki brane pod uwagę przez organy państwowe przy rozstrzygnięciu spraw dotyczących nieletnich, - uzasadnia konieczność znajomości praw przysługujących obywatelom w kontaktach ze służbami mundurowymi i porządkowymi, - uzasadnia konieczność reagowania w przypadkach doświadczania przemocy domowej lub bycia jej świadkiem. 	<p>(gminna) służby porządkowe i określa ich uprawnienia,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci oraz unikania zagrożeń związanych z przestępczością.
III. Społeczność lokalna i regionalna					
1. Czym jest samorząd?	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest samorząd, - wymienia rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkcjonowanie samorządu 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zadania samorządów terytorialnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje, w jakich przypadkach zostaje wprowadzony zarząd

	<p>samorządów działających w Polsce,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady zadań samorządów, - wymienia jednostki podziału terytorialnego w Polsce, - podaje nazwy gminy, powiatu i województwa, w których mieszka, oraz nazwy województw sąsiednich, - odczytuje dane z wykresu. 	<p>terytorialnego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wylicza organy samorządu terytorialnego, - wskazuje podobieństwa i różnice między państwem a samorządem terytorialnym, - bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat województwa, w którym mieszka (znajduje informacje na odpowiednich stronach internetowych). 	<p>zawodowych, uczniowskich i porównuje te jednostki,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym się różni gmina wiejska od gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej, - określa, jaki charakter ma gmina, w której mieszka, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat województwa, w którym mieszka. 	<p>odgrywa samorząd terytorialny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady niezależności samorządów i decentralizacji władzy publicznej, - odczytuje i analizuje dane z wykresu oraz uzasadnia wyciągnięte przez siebie wnioski. 	<p>komisaryczny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenia, czy system władz samorządowych sprzyja zaangażowaniu mieszkańców w życie społeczności lokalnej, i przytacza argumenty na poparcie swojego stanowiska, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat województwa, w którym mieszka.
<p>2. Samorząd gminny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia organy władzy w gminie, - wskazuje, jakich organów dotyczą wybory samorządowe, - wylicza podstawowe zadania gminy, - wyjaśnia, czym jest budżet obywatelski, - przygotowuje notatkę na temat władz gminy, w której mieszka (praca urzędu gminy, osoby pełniące najważniejsze funkcje w gminie). 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych gminy, - określa sposób wyłaniania władz gminy oraz ich odwołania, - podaje główne źródła finansowania gminy oraz jej wydatki, - bierze udział w dyskusji o zadaniach gminy, - przytacza przykłady wpływu mieszkańców na życie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zadania poszczególnych organów władzy w gminie, - podaje przykłady zadań własnych i zleconych gminy, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o zadaniach gminy, wskazuje, które spośród zadań gminy są najpilniejsze i uzasadnia swoje zdanie, - przedstawia, jak jest uchwalany budżet 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasady referendum lokalnego i wskazuje sprawy, których może ono dotyczyć, - tłumaczy, czemu służą raporty o stanie gminy, - opisuje strukturę budżetu gminy, - określa znaczenie środków unijnych dla realizacji zadań przez gminę, - wyjaśnia, jak działają młodzieżowe rady gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat gminy lub miasta, w których mieszka (zasłużone postacie i wydarzenia z dziejów gminy), - redaguje petycję do władz w sprawie budżetu obywatelskiego, - gromadzi wiadomości na temat funkcjonowania

		<ul style="list-style-type: none"> - bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat gminy lub miasta, w których mieszka (zasłużone postacie i wydarzenia z dziejów gminy), - odszukuje na stronach urzędu swojej gminy informacje o działalności młodzieżowej rady gminy, inwestycjach ze środków unijnych, budżecie obywatelskim, - bierze udział w dyskusji o bieżących problemach społeczności lokalnej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego strategii rozwiązania określonego problemu społeczności lokalnej. 	<p>obywatelski,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje korzyści wynikające z funkcjonowania budżetu obywatelskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywnie uczestniczy w dyskusji o bieżących problemach społeczności lokalnej i przytacza trafne argumenty, - uzasadnia konieczność angażowania się mieszkańców w życie gminy i rozwiązywanie jej problemów. 	<p>budżetów obywatelskich w różnych miastach Polski i wyciąga wnioski z analizy zebranego materiału,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego strategii rozwiązania określonego problemu społeczności lokalnej.
<p>3. Powiat i województwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zadania powiatu, - wylicza organy powiatu, - podaje organy województwa, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sposób wyboru i odwołania organów powiatu, - tłumaczy, jak są wyłaniane i odwoływane organy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia zadania rady powiatu i zarządu powiatu, - odróżnia organy uchwałodawcze od organów 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje strukturę władz samorządu powiatowego i wojewódzkiego, - określa, które z organów samorządu 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację dotyczącą działań podjętych przez władze swojego

	<p>- określa zadania samorządu wojewódzkiego, - wskazuje, gdzie znajdują się siedziby władz powiatu i województwa, w których mieszka.</p>	<p>wojewódzkie, - uczestniczy w przygotowaniu prezentacji dotyczącej działań podjętych przez władze swojego powiatu i województwa (znajduje informacje na odpowiednich stronach internetowych), - uczestniczy w dyskusji na temat znaczenia współpracy między władzami samorządowymi a państwowymi dla funkcjonowania województwa, - przygotowuje notatkę dotyczącą struktury politycznej sejmiku swojego województwa, - uczestniczy w przygotowaniu projektu lub prezentacji na temat swojego regionu (postacie i wydarzenia z dziejów, tradycje, zwyczaje), - uczestniczy w przygotowaniu</p>	<p>wykonawczych powiatu i województwa, - bierze aktywny udział w dyskusji na temat znaczenia współpracy między władzami samorządowymi a państwowymi dla funkcjonowania województwa i przytacza trafne argumenty.</p>	<p>powiatowego i wojewódzkiego mogą zostać odwołane przez mieszkańców, - wskazuje zadania wykonywane przez samorząd gminny, powiatowy i wojewódzki.</p>	<p>powiatu i województwa, - analizuje wpływ struktury politycznej sejmiku województwa na pracę organów samorządu, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu lub przygotowaniu prezentacji na temat swojego regionu (postacie i wydarzenia z dziejów, tradycje, zwyczaje), - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego koncepcji akcji promującej region za granicą.</p>
--	---	---	--	---	---

		projektu dotyczącego koncepcji akcji promującej region za granicą.			
4. Obywatele a organy samorządu	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, jak przygotować się do wizyty w urzędzie, - wymienia rodzaje spraw, którymi zajmują się poszczególne urzędy, - odszukuje stronę internetową własnego urzędu gminy, starostwa powiatowego, urzędu marszałkowskiego, - określa, do czego służy profil zaufany, - tłumaczy, czym jest korupcja, - przytacza przykłady aktywności obywatelskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wylicza przykładowe sprawy, które można załatwić za pośrednictwem strony Gov.pl, - wyjaśnia, czym jest Biuletyn Informacji Publicznej, - podaje prawa obywatela w kontaktach z urzędami, - odnajduje informacje o projektach zrealizowanych w gminie w ramach budżetu obywatelskiego, - wypełnia wnioski o wydanie dowodu osobistego i paszportu, - przygotowuje notatkę na temat struktury urzędu swojej gminy lub swojego miasta, - bierze udział w dyskusji na temat zasad etycznych w życiu publicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia procedurę załatwiania spraw przez stronę Gov.pl, - odszukuje informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, - omawia zasady etycznego postępowania urzędników, - tłumaczy konsekwencje łamania zasad etycznych w życiu publicznym, - podaje, jakie sprawy można załatwić w poszczególnych wydziałach urzędu swojej gminy lub swojego miasta, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat zasad etycznych w życiu publicznym i przytacza trafne argumenty. 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje zawartość Biuletynu Informacji Publicznej urzędu swojego miasta, powiatu lub województwa, - wyjaśnia znaczenie aktywności obywatelskiej dla funkcjonowania społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje inicjatywy, które warto by zrealizować w okolicy, i wskazuje sposoby ich realizacji, - przygotowuje poradnik dla osób starszych dotyczący zakładania profilu zaufanego.

IV. Wspólnota narodowa

<p>1. Naród i ojczyzna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, jakie więzi łączą jednostkę z ojczyzną i małą ojczyzną, - wymienia i opisuje symbole RP, - podaje sytuacje, w jakich najczęściej wykorzystuje się symbole narodowe, - wylicza wybrane święta narodowe, - przedstawia zasady właściwego zachowania w trakcie uroczystości państwowych, świąt narodowych, wobec symboli narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są naród i wspólnota etniczna, - określa, czym jest tożsamość narodowa, - wylicza przykładowe elementy i wartości składające się na polskie dziedzictwo narodowe, - wyszukuje informacje o polskich zabytkach i miejscach wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, - bierze udział w grupowym opracowaniu zagadnienia ochrony polskiego dziedzictwa i pamięci o przeszłości narodu, - uczestniczy w dyskusji o problemie znieważania symboli narodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica między wspólnotą narodową a etniczną, - analizuje czynniki kształtujące poczucie wspólnoty narodowej i etnicznej, - tłumaczy znaczenie dziedzictwa narodowego, - charakteryzuje elementy i wartości budujące polskie dziedzictwo narodowe, - wylicza najważniejsze polskie święta narodowe i wskazuje wydarzenia historyczne, które są podczas nich upamiętniane. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia sens bycia Polakiem lub członkiem innej wspólnoty narodowej albo etnicznej, - przytacza historię symboli RP, - ocenia, w jakim stopniu znajomość historii wpływa na rozumienie współczesnej sytuacji narodu polskiego, - wyczerpująco opracowuje zagadnienie ochrony polskiego dziedzictwa i pamięci o przeszłości narodu, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o problemie znieważania symboli narodowych i przytacza trafne argumenty. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego polskie godło w czasach komunizmu wyglądało inaczej niż obecnie, - prezentuje wybrany element polskiego dziedzictwa narodowego i wyjaśnia, na czym polega jego wyjątkowość, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat polskich zabytków i miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.
<p>2. Obywatelstwo i narodowość</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest obywatelstwo, - tłumaczy, do czego służy paszport, - wymienia podstawowe prawa 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest tożsamość europejska, - podaje definicję narodowości, - tłumaczy, czym są prawo krwi i prawo 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje więzi łączące obywatela i państwo, - omawia konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy zależności między różnymi tożsamościami, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat różnych tożsamości 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje sylwetki wybranych wybitnych Polaków i ocenia znaczenie ich dorobku dla narodu.

	<p>i obowiązki obywatela RP,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady wartości obywatelskich. 	<p>ziemi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia podstawowe sposoby nabycia obywatelstwa polskiego, - wymienia wybitnych Polaków XX i XXI w., - bierze udział w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno-kulturowych. 	<p>RP,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zagadnienie tożsamości zbiorowej, - wskazuje różnice między obywatelstwem a narodowością, - porównuje sposoby nabycia obywatelstwa polskiego, - charakteryzuje wartości obywatelskie i wyjaśnia ich wartość dla społeczeństwa, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno-kulturowych. 	<p>społeczno-kulturowych i przytacza trafne argumenty,</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność popularyzowania wartości obywatelskich we współczesnym państwie demokratycznym. 	
<p>3. Postawa patriotyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są patriotyzm i patriotyzm lokalny, - wymienia przejawy patriotyzmu, - określa, jakie zachowania składają się na postawę patriotyczną, - wylicza sposoby wyrażania patriotyzmu na co dzień przez uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady działań patriotycznych w gospodarce. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia różnice w rozumieniu patriotyzmu dawniej i współcześnie, - określa, w jaki sposób zachowanie młodych ludzi wpływa na los ich ojczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wyniki badań dotyczących rozumienia patriotyzmu, - wyjaśnia znaczenie poszczególnych działań dla polskiej gospodarki. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia rolę patriotyzmu we współczesnym świecie.
<p>4. Mniejszości i migranci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa różnicę między obywatelami 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są mniejszość narodowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica między 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia strukturę ludności zamieszkującej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co wpłynęło na rozlokowanie

	<p>RP a cudzoziemcami, - odczytuje z mapy, gdzie znajdują się największe skupiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - wyjaśnia, czym jest Polonia, - znajduje na mapie państwa, w których występuje najliczniejsza Polonia.</p>	<p>i etniczna, - podaje nazwę języka regionalnego uznanego w polskim prawie, - rozróżnia imigrantów, emigrantów i uchodźców, - tłumaczy, czym jest azyl, - wymienia mniejszości narodowe i etniczne we współczesnej Polsce, - gromadzi informacje na temat inicjatyw kulturalnych podejmowanych przez środowiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego koncepcji kampanii informacyjnej popularyzującej dorobek wybranych mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkających w Polsce.</p>	<p>mniejszością narodową a etniczną, - tłumaczy, dlaczego uchodźcom przysługują szczególne prawa, - wymienia podstawowe prawa mniejszości w Polsce, - podaje korzyści, jakie niesie dla Polaków poznanie kultury mniejszości zamieszkujących Polskę.</p>	<p>terytorium Polski, - tłumaczy, jakie cechy języka kaszubskiego zdecydowały o uznaniu go za język regionalny, - omawia czynniki przyciągające i wypychające wpływające na migrację, - na podstawie tekstu ustawy podaje kryteria, które decydują w Polsce o uznaniu danej społeczności za mniejszość narodową lub etniczną, - uzasadnia konieczność ochrony prawnej mniejszości narodowych i etnicznych.</p>	<p>skupisk poszczególnych mniejszości narodowych w Polsce, - określa czynniki, które miały wpływ na rozmieszczenie Polonii na świecie, - przygotowuje wystąpienie dotyczące kryzysów uchodźczych na świecie, - opracowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat kultury mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego koncepcji kampanii informacyjnej popularyzującej dorobek wybranych mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkających w Polsce.</p>
--	--	--	---	--	--

<p>5. Tolerancja i przejawy ksenofobii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym jest tolerancja, - rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są stereotypy, - podaje definicję nietolerancji, - określa, czym jest ksenofobia, - objaśnia, czym są szowinizm, rasizm i antysemityzm, - wskazuje skutki szowinizmu, rasizmu i antysemityzmu, - tłumaczy, czym jest kosmopolityzm, - podaje definicję Holokaustu, - opracowuje sposoby przeciwdziałania nietolerancji, - bierze udział w dyskusji o granicach tolerancji, - opowiada o swoich wrażeniach po przeczytaniu tekstu źródłowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia cechy stereotypu, - przytacza argumenty obalające wybrane stereotypy, - przedstawia konsekwencje braku tolerancji w społeczeństwie, - charakteryzuje przyczyny i skutki ksenofobii, - określa różnice między ksenofobią a kosmopolityzmem, - analizuje tekst źródłowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje ograniczenia postawy tolerancyjnej i tłumaczy ich przyczyny, - omawia różnice między szowinizmem a nacjonalizmem, - prezentuje konsekwencje upowszechniania się ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, - formułuje argumenty na poparcie tezy, że walka z brakiem tolerancji jest ważna dla funkcjonowania społeczeństwa, - analizuje tekst źródłowy, omawia problemy w nim poruszone i formułuje swoje stanowisko wobec nich. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wpływ skrajnych postaw na historię XX w.
<p>V. Polska państwem demokratycznym</p>					
<p>1. Państwo i demokracja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa, czym jest państwo, - podaje cechy państwa, - wymienia nazwy współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wlicza podstawowe funkcje państwa, - rozróżnia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa, - wskazuje różnicę 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między narodem a państwem, - omawia znaczenie suwerenności i przymusowości 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia potrzebę realizowania przez państwo funkcji zewnętrznych, - analizuje różnice między demokracją, 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stan demokracji w państwie i uzasadnia swoje zdanie, - określa, jak zmieniła się liczba monarchii

	ustrojów politycznych (demokracja, autorytaryzm, totalitaryzm).	między monarchią a republiką, - podaje główne różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem, - wlicza podstawowe cechy państwa demokratycznego, - wyjaśnia, czym się różni demokracja bezpośrednia od pośredniej, - wymienia podstawowe formy demokracji bezpośredniej, - wskazuje na mapie Europy monarchie i republiki, - określa korzyści, jakie daje obywatelom ustrój demokratyczny, - bierze udział w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej.	państwa, - charakteryzuje poszczególne funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa, - tłumaczy, czym jest demokracja konstytucyjna, - wskazuje wady i zalety demokracji bezpośredniej i pośredniej, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej.	autorytaryzmem a totalitaryzmem w obszarach władzy, praw obywateli, wolności słowa i mediów oraz ideologii państwowej, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej, prezentuje stanowisko swojej grupy i przytacza trafne argumenty.	i republik w Europie w ciągu ostatnich 200 lat, - wyjaśnia, dlaczego większość państw demokratycznych rzadko wykorzystuje model bezpośredni, - ocenia, która historyczna forma demokracji jest najbardziej zbliżona do dzisiejszego ustroju demokratycznego.
2. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej	- określa znaczenie konstytucji w państwie, - wymienia główne rodzaje władzy	- wyjaśnia, czym jest państwo prawa, - tłumaczy, czym są akty prawne, i podaje	- tłumaczy zasadę konstytucjonalizmu, - określa znaczenie zasady trójpodziału	- omawia hierarchię aktów prawnych w Polsce, - opisuje procedurę	- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat

	<p>państwowej, - opisuje konstrukcję tekstu <i>Konstytucji RP</i>.</p>	<p>ich główne rodzaje, - wskazuje główne aspekty określone w konstytucji, - podaje, jaką funkcję pełni Trybunał Konstytucyjny, - wycisza podstawowe zasady ustroju Polski zawarte w <i>Konstytucji RP</i>, - wymienia wartości, do których odwołuje się preambuła <i>Konstytucji RP</i>, - odnajduje w <i>Konstytucji RP</i> rozdziały, w których zostały opisane wolności, prawa i obowiązki obywateli, - znajduje potrzebne informacje we fragmencie ustawy o referendum ogólnokrajowym, - odszukuje źródła dotyczące ogólnokrajowych referendów przeprowadzonych w Polsce po 1989 r., - uczestniczy</p>	<p>władzy i równowagi władz dla funkcjonowania demokracji, - wymienia rozdziały <i>Konstytucji RP</i>, - charakteryzuje poszczególne zasady ustroju RP zawarte w <i>Konstytucji RP</i>, - przygotowuje wyczerpującą notatkę na temat ogólnokrajowych referendów przeprowadzonych w Polsce po 1989 r.</p>	<p>zmiany konstytucji i wyjaśnia, z jakiego powodu jest ona szczególna, - interpretuje artykuły <i>Konstytucji RP</i> dotyczące referendum ogólnokrajowego, - wskazuje, które opisane w <i>Konstytucji RP</i> wolności, prawa i obowiązki obywateli uważa za najważniejsze, i uzasadnia swoje zdanie.</p>	<p>historii polskich konstytucji.</p>
--	--	--	--	---	---------------------------------------

		w przygotowaniu prezentacji na temat historii polskich konstytucji.			
3. Sejm i Senat	<ul style="list-style-type: none"> - określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę ustawodawczą, - podaje skład polskiego parlamentu, - wymienia podstawowe kompetencje sejmu i senatu, - odczytuje dane z wykresu dotyczącego aktywności ustawodawczej sejmu. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak sejm i senat podejmują decyzje, kto kieruje pracami obu izb oraz ile trwa kadencja posłów i senatorów, - tłumaczy, czym jest immunitet, - wycisza główne zasady wyborów do sejmu i senatu, - wymienia główne etapy procesu ustawodawczego, - określa, kto w Polsce może wystąpić z inicjatywą ustawodawczą, - wyjaśnia, jakie uprawnienia w trakcie prac nad ustawą posiada prezydent, - bierze udział w dyskusji na temat ograniczania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, jak w pracy parlamentu przejawia się zasada przedstawicielstwa, - wskazuje, czym wyróżnia się Zgromadzenie Narodowe, - omawia kompetencje sejmu i senatu, - charakteryzuje poszczególne zasady wyborów do sejmu i senatu, - analizuje wykres dotyczący aktywności ustawodawczej sejmu i dokonuje potrzebnych obliczeń, - na podstawie odpowiednich artykułów <i>Konstytucji RP</i> odpowiada, w jakich sytuacjach obraduje Zgromadzenie Narodowe, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat ograniczania prawa do 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkcjonowanie sejmu i senatu z uwzględnieniem działalności klubów i kół poselskich tworzących koalicję i opozycję, - wyjaśnia znaczenie immunitetu dla funkcjonowania władzy ustawodawczej, - wskazuje różnice w organizacji wyborów do sejmu i senatu, - omawia proces ustawodawczy, - porównuje role sejmu i senatu w procesie ustawodawczym, - wymienia skutki, jakie niesie dla państwa i społeczeństwa niska frekwencja wyborcza. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym zajmują się komisje sejmowe, Prezydium Sejmu i Konwent Seniorów, - przygotowuje w ciekawej formie prezentację na temat historii polskiego parlamentu.

		<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje informacje o ugrupowaniach politycznych, które mają swoje kluby lub koła w sejmie, przyporządkowuje je do koalicji i opozycji. 	<ul style="list-style-type: none"> głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych i przedstawia trafne argumenty, - wyjaśnia, jakie znaczenie w państwie demokratycznym ma aktywność wyborcza obywateli. 		
<p>4. Prezydent i Rada Ministrów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę wykonawczą, - wymienia podstawowe kompetencje Prezydenta RP, - wyjaśnia, kim jest premier i czym jest Rada Ministrów, - podaje, czym zajmuje się rząd, - odczytuje dane z tabel dotyczących frekwencji w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, - gromadzi informacje o składzie osobowym urzędującej Rady Ministrów (imię i nazwisko premiera, 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia główne zasady wyboru Prezydenta RP, - omawia kompetencje Prezydenta RP, - wyjaśnia, jak są powoływani premier i Rada Ministrów, - omawia kompetencje rządu, - wlicza Prezydentów RP po 1989 r., - wskazuje, który prezydent nie został wybrany w wyborach powszechnych, - określa, za kadencji którego prezydenta uchwalono <i>Konstytucję RP</i>, - odszukuje w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia poszczególne kompetencje Prezydenta RP z podziałem na politykę wewnętrzną i zagraniczną, - opisuje procedurę tworzenia rządu, - charakteryzuje poszczególne kompetencje rządu, - określa, w jaki sposób współdziałają rząd i prezydent, - analizuje dane zebrane w tabelach dotyczących frekwencji w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, - wskazuje, który prezydent nie został 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia związek funkcjonowania urzędu Prezydenta RP z republikańską formą rządów, - tłumaczy, na jakich zasadach działają wotum zaufania i wotum nieufności, - określa, na czym polega zasada kontrasygnaty, - tłumaczy, czym jest Rada Gabinetowa, - wyjaśnia, dlaczego jest potrzebne poparcie większości sejmowej dla Rady Ministrów i premiera, - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia okoliczności przywrócenia urzędu prezydenta w Polsce, - podaje najważniejsze informacje związane z kadencjami kolejnych prezydentów, - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, przyjmuje rolę lidera grupy i jako minister wygłasza przemówienie oraz przytacza trafne argumenty, - prezentuje w ciekawej i wyczerpującej formie życiorysy polityczne prezydentów Polski

	wicepremierów i ministra odpowiedzialnego za sprawę edukacji).	wiadomości na temat decyzji obecnego rządu, które wpłynęły na życie jego rodziny, - bierze udział w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, - znajduje informacje o działaniach obecnego Prezydenta RP związanych z polityką wewnętrzną i zagraniczną kraju.	wybrany w wyborach powszechnych, i wyjaśnia przyczyny tego faktu, - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów.	przygotowywania reform przez ministrów, przyjmuje rolę lidera grupy.	wybranych w wyborach powszechnych.
5. Sądy i trybunały	- określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę sądowniczą, - wyjaśnia, co nazywamy wymiarem sprawiedliwości, - wymienia rodzaje polskich sądów, - przedstawia rolę sędziów, - tłumaczy, kim są prokurator, obrońca i obrońca z urzędu.	- podaje zasady działania sądów, - opisuje hierarchię polskich sądów, - wlicza sprawy, w których orzeka sąd rejonowy, - wyjaśnia, czym zajmują się sądy administracyjne, - wymienia zadania trybunałów, - na podstawie tekstu źródłowego przytacza przykłady spraw, którymi zajmują się współczesne sądy,	- przedstawia zasady działania sądów, - wyjaśnia znaczenie zasad bezstronności i niezawisłości sędziów oraz ich immunitetu i nieusuwalności, - omawia hierarchię sądów w Polsce i podaje zadania poszczególnych jednostek systemu sądownictwa, - tłumaczy, kim jest ławnik, - analizuje tekst źródłowy, na jego	- opisuje salę rozpraw w procesie karnym, - ocenia, czy Sąd Najwyższy jest potrzebny, i uzasadnia swoje zdanie, - charakteryzuje działania Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, - analizuje tekst źródłowy, na jego podstawie omawia wpływ sędziów na sferę polityki i życia społecznego.	- wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego w państwie demokratycznym, - objaśnia, czego dotyczyło ostateczne orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego.

		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla obywateli dwuinstancyjność postępowania sądowego, - odszukuje informacje na temat ostatniego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, - bierze udział w dyskusji na temat immunitetów sędziowskich. 	<p>podstawie wyjaśnia określenie <i>rzędy sędziów</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między wymiarem sprawiedliwości a władzą sędziowską, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat immunitetów sędziowskich i przytacza trafne argumenty. 		
<p>6. Partie polityczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są partie polityczne, - wymienia rodzaje partii politycznych, - podaje elementy kampanii wyborczej partii, - wylicza systemy partyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zawartość programu politycznego partii, - określa, w jaki sposób partie dążą do osiągnięcia swoich celów, - przedstawia systemy partyjne, - tłumaczy, czym są koalicja i opozycja w parlamencie, - wymienia nazwy największych polskich partii politycznych, - wyjaśnia, czym jest statut partii, - wyszukuje potrzebne informacje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcje partii politycznych, - opisuje partie prawicowe, centrowe i lewicowe, - tłumaczy znaczenie kampanii wyborczej dla funkcjonowania partii, - charakteryzuje systemy partyjne, wskazuje wady i zalety każdego z nich, - tłumaczy, jak utworzyć partię polityczną, - analizuje tekst ustawy o partiach politycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje działalność partii w państwie demokratycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje polską scenę polityczną.

		ustawy o partiach politycznych.			
7. Organizacje obywatelskie	<ul style="list-style-type: none"> - tłumaczy, czym są organizacje pozarządowe, i podaje ich główne rodzaje, - określa, czym jest wolontariat, i przytacza przykłady działań wolontariuszy, - wymienia korzyści wynikające z pracy w wolontariacie, - podaje przykłady ogólnopolskich organizacji młodzieżowych, - odczytuje dane statystyczne z wykresu. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co oznacza prawo do swobodnego zrzeszania się, - przytacza przykłady działań organizacji pozarządowych, - wymienia cele działalności ogólnopolskich organizacji młodzieżowych, - wlicza przykładowe działania podejmowane przez związki zawodowe, - odszukuje informacje o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego założenia stowarzyszenia, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego akcji wolontariackiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa zasada swobodnego zrzeszania się, - tłumaczy, czym jest społeczeństwo obywatelskie, - charakteryzuje działalność organizacji pozarządowych, - wskazuje różnice między stowarzyszeniem a fundacją, - charakteryzuje rodzaje wolontariatu, - określa, jakie działania trzeba podjąć, aby zostać wolontariuszem. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia poszczególne obszary działalności organizacji pozarządowych, - wyjaśnia, czym jest organizacja pożytku publicznego i w jaki sposób można wspomóc jej działalność, - uzasadnia konieczność angażowania się w działania organizacji pozarządowych, - na podstawie analizy danych statystycznych z wykresu wskazuje obszar, w którym organizacje pozarządowe powinny być bardziej aktywne, i uzasadnia swoje zdanie, - wyjaśnia, jak rozumie słowa Tadeusza Kotarbińskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia rolę NSZZ „Solidarność” w najnowszej historii, - odpowiada, czy międzynarodowe organizacje pozarządowe powinny wpływać na władze danego kraju, i przytacza trafne argumenty, - opowiada o swoich doświadczeniach z pracy wolontariackiej, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego założenia stowarzyszenia, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego akcji wolontariackiej.

<p>8. Media i opinia publiczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest opinia publiczna, - wymienia rodzaje mass mediów, - wskazuje różnice między mediami komercyjnymi a publicznymi, - objaśnia, czym są fake newsy i bańki informacyjne, - odróżnia fakty od opinii i komentarzy, - podaje negatywne skutki oddziaływania reklam, - opisuje wybraną reklamę. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa, do czego służą sondaże, - tłumaczy, czym jest wolność słowa, - wycisza funkcje mediów, - podaje zalety i wady mediów społecznościowych, - wymienia główne zasady etyki dziennikarskiej, - wycisza środki wyrazu reklamy, - wymienia funkcje reklamy, - określa, czym jest kampania społeczna i czym różni się od reklamy, - podaje definicję spotu wyborczego, - wskazuje pozytywne i negatywne skutki rozwoju środków masowego przekazu dla społeczeństwa, - porównuje sposób przedstawienia jednego wydarzenia w artykułach z kilku źródeł i oddziela fakty od opinii, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla wolności słowa, - omawia funkcje sondaży, - opisuje specyfikę mediów jednokierunkowych i interaktywnych, - opowiada o poszczególnych funkcjach mediów, - przedstawia rolę mediów społecznościowych w demokracji, - podaje przykłady fake newsów i uzasadnia swój wybór, - omawia zasady pracy i postępowania dziennikarzy, - charakteryzuje konstrukcję przekazu reklamowego, - opisuje obszary tematyczne kampanii społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - przytacza argumenty na poparcie tezy, że wolność słowa i wolne media są fundamentem demokracji, - charakteryzuje misję mediów publicznych, - omawia przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu mediów - uzasadnia konieczność przestrzegania zasad etyki dziennikarskiej, - wyjaśnia rolę opinii i komentarzy w demokratycznych mediach, - omawia funkcje reklamy i wskazuje przykłady ich realizacji, - bada sposób ukazania jednego wydarzenia w artykułach z kilku źródeł, oddziela fakty od opinii i przedstawia wnioski, - uzasadnia konieczność oddzielania faktów od 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia, jak często na jego poglądy, decyzje i wybory mają wpływ media społecznościowe, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat wybranej kampanii społecznej, dokonuje analizy zastosowanych w niej środków, - analizuje wybraną reklamę i wyjaśnia cel zastosowania w niej konkretnych elementów.
--	--	---	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - gromadzi materiały dotyczące wybranej kampanii społecznej, - wskazuje funkcje mediów przejawiające się w stronach internetowych, które odwiedza, - opisuje wybraną reklamę z uwzględnieniem istotnych elementów przekazu. 		opinii.	
VI. Sprawy międzynarodowe					
1. Współpraca międzynarodowa	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są polityka zagraniczna i współpraca międzynarodowa, - rozwija skrót ONZ, - przytacza przykłady inicjatyw ONZ, - podaje pełną nazwę NATO, - wymienia przykłady działań NATO, - odczytuje z mapy nazwy państw członkowskich NATO, - odczytuje dane z wykresu prezentującego wyniki badań opinii publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przejawy realizacji przez państwo polityki zagranicznej, - wymienia podstawowe zadania ambasadora i konsula, - wylicza główne cele i działania ONZ, - tłumaczy, czemu służą misje pokojowe ONZ, - określa najważniejsze cele NATO, - przytacza przykłady aktywności Polski w ONZ i NATO, - odszukuje informacje o przypadku zastosowania weta w czasie obrad Rady 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie współpracy międzynarodowej dla pokoju na świecie, - charakteryzuje rolę ambasadora i konsula w polityce zagranicznej, - podaje czas i okoliczności powstania ONZ, - określa, ilu członków liczy ONZ, - wymienia główne organy ONZ, - opisuje genezę NATO, - podaje nazwę głównego organu NATO, - wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę organizacji międzynarodowych na arenie światowej, - wyjaśnia, jaką rolę odgrywa NATO w polityce obronnej państwa polskiego, - wylicza wybrane ugrupowania międzynarodowe, do których należy Polska, - opracowuje notatkę o trzech operacjach NATO przeprowadzonych po 2000 r. z uwzględnieniem ich celów i uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje wyniki badań opinii publicznej, formułuje wnioski, określa przyczyny zaobserwowanych zjawisk, wyraża własną opinię na wskazany temat i uzasadnia odpowiedź, - znajduje informacje o protestach przed ambasadami różnych krajów, omawia to zjawisko i przedstawia swoje zdanie na ten temat, - ocenia, jaki wpływ ma prawo weta w Radzie Bezpieczeństwa ONZ

		<p>Bezpierczeństwa ONZ, - ocenia, czy ONZ odgrywa ważną rolę we współczesnym świecie, i uzasadnia swoje zdanie, - znajduje wiadomości o trzech operacjach NATO przeprowadzonych po 2000 r.</p>	<p>państwa członkowskie NATO z uwzględnieniem kolejnych etapów powiększania się organizacji.</p>		<p>na skuteczność działań tego organu, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat najważniejszych działań Polski w strukturach ONZ i NATO.</p>
<p>2. Unia Europejska</p>	<p>- podaje datę i miejsce utworzenia Unii Europejskiej, - wylicza najważniejsze zadania UE, - odpowiada, czym jest euro, - odczytuje z mapy nazwy państw członkowskich UE.</p>	<p>- wymienia główne przyczyny integracji europejskiej, - wyjaśnia, kim byli ojcowie założyciele zjednoczonej Europy, - na podstawie mapy podaje nazwę państwa, które przystąpiło do UE później niż Polska, - wylicza nazwy głównych organów Unii Europejskiej, - podaje imiona i nazwiska Polaków pełniących ważne funkcje w organach unijnych, - odszukuje w Deklaracji Schumana potrzebne informacje, - bierze udział w pracy</p>	<p>- omawia główne etapy integracji europejskiej, - opisuje okoliczności powstania Unii Europejskiej, - opowiada o politykach nazywanych ojcami założycielami zjednoczonej Europy, - wskazuje na mapie państwa członkowskie UE, uwzględniając kolejne etapy rozszerzania organizacji, - wymienia podstawowe uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej, - analizuje tekst</p>	<p>- wskazuje wady i zalety procesu integracji europejskiej, - podaje nazwy trzech wspólnot europejskich, - omawia uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej, - analizuje tekst Deklaracji Schumana i określa, jak zmieniła się sytuacja w Europie od czasów autora, - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, przedstawia trafne argumenty, uzasadnia swoje stanowisko.</p>	<p>- omawia główne zagadnienia i problemy funkcjonowania UE, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację dotyczącą przedstawicieli Polski zasiadających w Parlamencie Europejskim, - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, organizuje głosowanie i podsumowuje jego wyniki, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego</p>

		zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego obchodów Dnia Europejskiego.	Deklaracji Schumana, - podaje praktyczne przykłady realizacji celów UE.		obchodów Dnia Europejskiego.
3. Polska w Unii Europejskiej	- podaje datę wejścia Polski do UE i określa sposób, w jaki Polacy podjęli decyzję, - wskazuje główne korzyści, które wynikły dla Polski, jej obywateli i polskich firm z przystąpienia do UE, - szuka informacji do broszury o sposobach wykorzystywania funduszy unijnych w swojej gminie lub swoim mieście.	- wylicza podstawowe prawa obywatela UE, - wymienia cztery najważniejsze zasady europejskiego rynku wewnętrznego, - przedstawia podstawowe korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej dla pracowników i osób podróżujących, - określa źródła funduszy unijnych i główne kierunki ich dysponowania, - gromadzi materiały dotyczące brexitu, - bierze udział w dyskusji na temat skutków brexitu.	- omawia przygotowania Polski do przystąpienia do UE, - charakteryzuje poszczególne prawa obywatela UE, - przedstawia znaczenie zasad europejskiego rynku wewnętrznego, - tłumaczy, czym jest i jak działa strefa Schengen, - wylicza cele, na które są w Polsce przeznaczane dotacje unijne, - podaje przykłady wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych, - redaguje broszurę o sposobach wykorzystywania funduszy unijnych	- wskazuje koszty przynależności Polski do UE, - przedstawia negatywne skutki swobodnego przepływu osób, - omawia przeznaczenie poszczególnych rodzajów funduszy unijnych, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat brexitu i przytacza trafne argumenty.	- ocenia proces integracji Polski z Unią Europejską, - rozważa, jakie mogą być konsekwencje wychodzenia kolejnych krajów z UE, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat inicjatyw unijnych skierowanych do młodych ludzi.

			<p>w swojej gminie lub swoim mieście,</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje materiały dotyczące brexitu. 		
<p>4. Problemy współczesnego świata</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym jest globalizacja, - przytacza przykłady globalizacji z codziennego życia, - podaje przykłady pomocy dla krajów rozwijających się, - tłumaczy, czym jest zjawisko ocieplania klimatu, - podaje główne różnice między sytuacją w krajach Północy i Południa. 	<ul style="list-style-type: none"> - wycisza główne skutki globalizacji, - określa, z czego wynika podział na kraje rozwinięte i rozwijające się, - wskazuje główny kierunek migracji, - wycisza główne zagrożenia i wyzwania XXI w., - bierze udział w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją, - opracowuje notatkę o wybranej polskiej organizacji pozarządowej, która pomaga mieszkańcom państw rozwijających się, - przygotowuje plakat przestrzegający przed skutkami zmian klimatu, - uczestniczy w pracach nad prezentacją na temat najbiedniejszych 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje zjawiska globalizacji i amerykanizacji kultury, - tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm, - tłumaczy, na czym polegają pomoc rozwojowa i pomoc humanitarna, - charakteryzuje zmiany klimatu i określa ich skutki. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia pozytywne i negatywne skutki globalizacji w różnych dziedzinach, - przedstawia sytuację krajów rozwiniętych i rozwijających się, - uzasadnia konieczność udzielania pomocy humanitarnej, - wyjaśnia, czym jest grupa G7, - omawia problemy związane z migracją, - omawia główne zagrożenia i wyzwania XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje, w jaki sposób młodzi ludzie mogą dbać o środowisko, - wyjaśnia, czym jest Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, - przedstawia sylwetkę Greta Thunberg, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją, przytacza trafne argumenty, proponuje sposoby rozwiązania problemu, - znajduje informacje o inicjatywach na rzecz osób potrzebujących z krajów Południa, w które mogą się zaangażować młodzi ludzie, - opracowuje reportaż dotyczący zmian klimatu, - przygotowuje w ciekawej

		państw świata, - bierze udział w dyskusji dotyczącej wpływu światowych problemów na niego i jego rówieśników.			i wyczerpującej formie prezentację na temat najbiedniejszych państw świata, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat wpływu światowych problemów na niego i jego rówieśników oraz przytacza trafne argumenty.
5. Konflikty zbrojne na świecie	- podaje główne przyczyny konfliktów zbrojnych, - wyjaśnia, czym jest ludobójstwo, - przytacza przykłady działań terrorystycznych, - odczytuje z mapy informacje o wybranych współczesnych konfliktach na świecie, - odczytuje wyniki badań opinii publicznej dotyczących zagrożenia terroryzmem w Polsce.	- tłumaczy, na czym polega terroryzm, - wymienia skutki terroryzmu, - określa skutki konfliktów, - odszukuje informacje na temat cyberterroryzmu, - znajduje w internecie wiadomości o zbrodniach ludobójstwa popełnionych w XX w., - bierze udział w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych.	- omawia przyczyny i rodzaje konfliktów, - przedstawia źródła i rodzaje terroryzmu, - na podstawie mapy charakteryzuje wybrane współczesne konflikty na świecie, - analizuje wyniki badań opinii publicznej dotyczących zagrożenia terroryzmem w Polsce i ocenia, jak poglądy Polaków na ten problem kształtują się obecnie, - omawia zagrożenia wynikające z cyberterroryzmu dla współczesnych państw i społeczeństw, - aktywnie uczestniczy	- wyjaśnia, dlaczego walka ze współczesnym terroryzmem jest trudna, - redaguje notatkę na temat zamachów terrorystycznych przeprowadzonych w Europie w XXI w. - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych, przedstawia trafne argumenty.	- opowiada o zamachu na World Trade Center, - przygotowuje prezentację dotyczącą konfliktu na Ukrainie, - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych, podaje konkretne propozycje i przedstawia trafne argumenty.

			w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych.		
--	--	--	---	--	--

Przedmiotowe zasady oceniania

Klasa 4 – wymagania na poszczególne oceny szkolne

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	
Dział 1. Poznawanie przyrody (odpowiada treściom kształcenia z działów I i częściowo II z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)					
1. Sposoby poznawania przyrody	<ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła wiedzy o przyrodzie; wymienia zmysły potrzebne do poznawania przyrody; podaje przykłady obiektów, które można obserwować przez lupę. 	<ul style="list-style-type: none"> określa, co to jest przyroda; podaje po dwa przykłady obserwacji przyrodniczych, w których wykorzystuje się lornetkę. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady obiektów, organizmów, które można obserwować przez mikroskop; wyjaśnia, do czego jest potrzebna mapa, kompas i taśma miernicza. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są narzędzia zmyślowe i jaka jest ich rola w poznawaniu przyrody. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie są źródła wiedzy o przyrodzie.
2. Obserwacje przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady organizmów, obiektów i zjawisk, które można obserwować. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby dokumentowania obserwacji przyrodniczej; wymienia zasady bezpieczeństwa, których należy przestrzegać; prowadząc obserwacje przyrodnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest obserwacja przyrodnicza. 	<ul style="list-style-type: none"> opracowuje kartę obserwacji dowolnego obiektu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kiedy można na podstawie obserwacji wyciągnąć wnioski.
3. Doświadczenia przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady pytań, na które można uzyskać odpowiedź, przeprowadzając doświadczenie przyrodnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, których należy przestrzegać, prowadząc doświadczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia punkty, które zawiera karta doświadczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między próbą badawczą a kontrolną w doświadczeniu. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego w doświadczeniu jest potrzebna próba kontrolna.
4. Kierunki geograficzne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kiedy jest nam potrzebna znajomość kierunków świata; wyznacza kierunki świata za pomocą gnomonu i Słońca. 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje kierunki świata na różny kierunków; określa kierunki świata w terenie. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby wyznaczania kierunków świata w sytuacji, gdy nie ma przyrządów i gdy nie widać Słońca. 	<ul style="list-style-type: none"> konstruuje kompas domowym sposobem według instrukcji i posługuje się nim.
5. Zmiany położenia Słońca na niebie	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady świadczące o porożnych zmianach położenia Słońca na niebie; wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> określa długość dnia (od wschodu do zachodu Słońca); wyjaśnia pojęcie widnokregu. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje widnokrąg w mieście i na wsi; analizuje zależności między długością cienia a wysokością Słońca nad widnokregiem. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje zależności między wielkością widnokregu a wysokością, na jakiej znajduje się obserwator. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego droga Słońca nad widnokregiem odbywa się w cyklu dobowym.

AUTORZY: Ewa Gromek, Ewa Kłos, Wawrzyniec Kofta, Ewa Laskowska, Andrzej Melson

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	
6. Położenie Słońca na niebie w różnych porach roku	<ul style="list-style-type: none"> wymienia daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku; wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>równonoc</i> i <i>przesilenie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokresem w zależności od pory roku. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i wskazuje rysunki przedstawiające drogę Słońca w dniach rozpoczynających pory roku; wyjaśnia zależność między wysokością Słońca nad widnokresem a długością cienia w różnych porach roku. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny występowania różnic w długości drogi Słońca nad widnokresem, w zależności od pory roku. 	
7. Podsumowanie działu 1. – Poznanie przyrody	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 1–6.				
Dział 2. Orientacja w terenie i pogoda (odpowiada treściom kształcenia z działów II (częściowo) i III z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)					
8. Co to jest plan?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest plan; podaje przykłady zastosowania planów. 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje proste plany małych przedmiotów w zeszycie, np. pudełko od zapalek; wyjaśnia, dlaczego nie można narysować planu klasy bez zmniejszenia jej wymiarów. 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje obiekty w podanych dowolnych zmniejszeniach, np. plan klasy, pokoju, ławki szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> szacuje na podstawie pomiarów sali lekcyjnej, ile razy należy zmniejszyć długość i szerokość sali, aby jej plan zmieścił się na kartce. 	<ul style="list-style-type: none"> wyciąga wnioski dotyczące zależności między zastosowanymi pomniejszeniami obiektu a wielkością tego obiektu na planie.
9. Plan i mapa	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnice między planem i mapą; wymienia stałe elementy mapy; odczytuje na mapie topograficznej, gdzie znajduje się np. las, szkoła, kościół. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na mapie znaki topograficzne liniowe, powierzchniowe i punktowe, podaje ich przykłady. rozpoznaje mapę topograficzną wśród innych map do wyboru. 	<ul style="list-style-type: none"> określa kierunki świata na mapie topograficznej; analizuje mapy topograficzne pod względem liczby zabudowań i innych elementów. 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i opisuje trasę wycieczki, określając kierunki świata; wyznacza trasę wędrowki, zgodnie z opisem na mapie topograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady innych map (np. tematycznych) i opisuje ich zastosowanie.
10. Korzystanie z planów i map	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje plany miast wśród map; wymienia sytuacje życiowe, kiedy plan miasta jest niezbędny. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje z planu miasta i mapy topograficznej w podstawowym zakresie; wskazuje ulice i określa kierunki, w których przebiegają, np. z północy na południe; pokazuje na planie punkty wymienione przez nauczyciela; określa kierunki świata na mapie topograficznej i planie miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> planuje trasę wycieczki po mieście lub po najbliższej okolicy z uwzględnieniem najekscytowniej punktów lub punktów wskazanych przez nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> orientuje plan miasta i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie; opisuje przebieg podanej trasy z uwzględnieniem kierunków przebiegu ulic, lokalizacji zabytków itp. 	<ul style="list-style-type: none"> szkicuje trasę ze szkoły do domu, uwzględniając kierunki świata, bez korzystania z mapy.

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
11. Składniki pogody	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje poszczególne składniki pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela opady i osady atmosferyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie prognozy pogody opisuje jej składniki.
12. Pomiar składników pogody	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje składniki pogody do urządzeń pomiarowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia jednostki pomiaru składników pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje wartości składników pogody z urządzeń pomiarowych. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wartości poszczególnych składników pogody opisuje warunki pogodowe.
13. Mapa pogody w różnych porach roku	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia składniki pogody za pomocą symboli graficznych. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje składniki pogody z mapy pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> określa pogodę na podstawie mapy pogody wybranej części kraju. 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela pory roku na podstawie wybranych map pogody.
14. Niebezpieczeństwa związane z pogodą	<ul style="list-style-type: none"> wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, jak należy zachować się podczas burzy. 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje, jak należy zachować się podczas wichury, ulewy i śnieżyicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasadę działania piorunochronu.
15. Podsumowanie działu 2. – Orientacja w terenie i pogoda	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 8–14.			
Dział 3. Ja i moje ciało (odpowiada treściom kształcenia z działu IV z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)				
16. Organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady narządów w organizmie człowieka oraz ich funkcje. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że podstawowym elementem budującym organizm jest komórka; wymienia główne układy narządów organizmu człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje funkcje układów narządów w organizmie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych.
17. Układ ruchu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje szkieletu; wskazuje na planzynie podstawowe części szkieletu; określa rolę układu mięśniowego w organizmie. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje dwa przeciwstawnie działające mięśnie, np. zginacz i prostownik przedramienia; wskazuje na modelu szkieletu człowieka rodzaje połączeń kości. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy składowe szkieletu człowieka; wskazuje główne mięśnie organizmu człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego mięśnie muszą pracować parami.
18. Układ pokarmowy	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę układu pokarmowego. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na schematach budowy układu pokarmowego tworzące go narządy i podaje ich nazwy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ogólnie przebieg procesów zachodzących w przewodzie pokarmowym człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje zębów człowieka i podaje ich funkcje.

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
19. Układ oddechowy	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę układu oddechowego. 	<ul style="list-style-type: none"> na schematach budowy układu oddechowego wskazuje tworzące go narządy i podaje ich nazwy. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego oddychanie przez nos jest zdrowsze niż przez usta. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje proces wymiany gazowej zachodzący w płucach.
20. Układ krwionośny	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne funkcje krwi. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę serca. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rodzaje naczyń krwionośnych. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ryciny omawia budowę serca.
21. Układ nerwowy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy układ nerwowy; nazywa podstawowe elementy układu nerwowego. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę układu nerwowego w funkcjonowaniu organizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje podziału układu nerwowego pod względem budowy. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje, jakie pełni mózdek.
22. Układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w budowie komórki jajowej i plemnika, podaje nazwy poszczególnych elementów budowy układu rozrodczego kobiety i układu rozrodczego mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę układu rozrodczego kobiety i układu rozrodczego mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy rozmieszczenie narządów rozrodczych kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę poszczególnych narządów w układzie rozrodczym męskim i układzie rozrodczym żeńskim.
23. Zmiany zachodzące dojrzwania	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zmiany zachodzące w organizmach dziewcząt i chłopców w okresie dojrzwania. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega dojrzwanie dziewcząt i chłopców. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na rozwój organizmu w okresie dojrzwania. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etap dojrzewania.
24. Narządy zmysłów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zmysły człowieka i wskazuje je na własnym organizmie; podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę poszczególnych zmysłów w odbieraniu informacji ze środowiska zewnętrznego; uzasadnia, dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyki oraz korzystać zbyt długo z telefonów komórkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to znaczy, że zmysły ulegają adaptacji; podaje przykłady świadczące o ochronnym działaniu zmysłów dla organizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę mózgu w odbieraniu informacji ze środowiska zewnętrznego przez narządy zmysłów.

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
25. Jak dbać o własne ciało i otoczenie?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia substancje wydalanane i wydzielane przez skórę; podaje zasady pielęgnacji skóry, włosów, zębów i paznokci. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia; podaje przykłady ubioru dostosowanego do pory roku i rodzaju pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje poprawne zasady mycia zębów. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka.
26. Podsumowanie działu 3. – Ja i moje ciało	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 16–25.			
Dział 4. Ja i moje otoczenie (odpowiada treściom kształcenia z działu V z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)				
27. Świat substancji	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy stany skupienia substancji. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje trzy stany skupienia substancji w zależności od ułożenia drobin oraz możliwości ich przemieszczania. 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji.
28. Niebezpieczne substancje	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu lub etykiecie. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie instrukcji omawia sposób posługiwania się środkami czystości. 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia celowość umieszczenia symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych. 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi.
29. Uszkodzenia ciała	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sposoby postępowania podczas opatrywania otarcia lub skaleczenia; opisuje sposoby zabezpieczenia ciała przed skutkami nadmiernego promieniowania słonecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny uszkodzeń skóry; opisuje objawy złamania kości. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje poprawne postępowanie w wypadku pogryzienia przez zwierzę. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między zwichnięciem a złamaniem; wyjaśnia, dlaczego nie należy opalać się bez właściwego zabezpieczenia skóry.
30. Choroby zakaźne i zapobieganie im	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są choroby zakaźne; opisuje podstawowe sposoby zapobiegania chorobom zakaźnym. 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia konieczność zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zachorowania na chorobę zakaźną; podaje przykłady chorób zakaźnych człowieka i dróg zakażenia się nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady chorób bakteryjnych i wirusowych; zasadnia celowość wykonywania szczepień ochronnych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych.
				<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje uszkodzeń ciała i opisuje sposoby udzielania pierwszej pomocy.
				<ul style="list-style-type: none"> omawia ogólnie zasady działania szczepionki.

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
31. Niebezpieczne organizmy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia typowe objawy alergii; opisuje zachowania mogące uszczęśliwić człowieka przed gryzającą. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zwierząt jadowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady roślin mogących wywołać alergię u ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność.
32. Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sposoby odstawiania picia alkoholu, palenia tytoniu i zażywania narkotyków. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sytuacje, w których należy powiedzieć <i>nie</i>; wyjaśnia, co to jest uzależnienie. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zachowań asertywnych wobec presji otoczenia; wyjaśnia, dlaczego znajomości zawarte przez internet mogą być niebezpieczne. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje skutki działania nikotyny na organizm człowieka. uzasadnia konieczność zachowania postawy antyalkoholowej i antynikotynowej.
33. Zdrowy styl życia	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia; podaje przykłady potraw, których powinna się wystrzegać osoba prowadząca zdrowy styl życia; wymienia czynniki mające szkodliwy wpływ na organizm. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasady zdrowego stylu życia; wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną w wypadku bycia namawianym do zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub spróbowania narkotyków. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia stwierdzenie: <i>Ruch i umiędność odpoczynku sę bardzo ważne dla organizmu.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak rozumie stwierdzenie: <i>Wytyczaj sobie realistyczne cele życiowe i wytrwale dąż do ich osiągnięcia.</i>
34. Podsumowanie działu 4. –Ja i moje otoczenie	Wykazuje się wiadomościami i umiędnościami z lekcji 27–33.			
Dział 5. Środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy (odpowiada treściom ksztalcenia z działu VI z Podstawy programowej ksztalcenia ogólnego)				
35. Przyroda ożywiona i nieożywiona. Rodzaje skał	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady elementów przyrody ożywionej i nieożywionej; wymienia rodzaje skał (lite, sypkie i zwięzłe). 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to sę skały i minerały; odróżnia skały lite od pozostałych, rozpoznaje granity i piaskowce. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej; charakteryzuje różne rodzaje skał i rozpoznaje je; wyjaśnia, co to sę surowce mineralne; podaje ich pochodzenie. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych; podaje przykłady surowców jubilerskich.

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
36. Formy ukształtowania powierzchni Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy ukształtowania terenu; wskazuje, które z form są wklęsłe, a które wypukłe (na fotografiach, modelach lub w terenie). 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracjach i nazywa poszczególne formy ukształtowania terenu. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i nazywa elementy pagórka; rozpoznaje zbocza łagodne i strome; wskazuje na modelu i nazywa elementy doliny rzecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej w terenie.
37. Warunki życia na łądzie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy środowisk lądowych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sposobów przetrwania zimy przez rośliny i zwierzęta. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady przystosowań roślin do warunków suchych i wilgotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady roślin światłolubnych i cieniolubnych.
38. Organizmy najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje pospolite drzewa, krzewy i rośliny zielne występujące w najbliższej okolicy oraz podaje ich nazwy; rozpoznaje pospolite zwierzęta występujące w najbliższej okolicy oraz podaje ich nazwy. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między drzewem iglastym a liściastym; wyjaśnia, czym różni się drzewo od krzewu i rośliny zielnej; wskazuje pień i koronę drzewa. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady bylin występujących w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są byliny. podaje różnice między roślinami jednorocznymi, dwuletnimi i wieloletnimi.
39. Las jako środowisko życia organizmów	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest las; wymienia funkcje lasu; podaje podstawowe zasady zachowania się w lesie. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie tablic informacyjnych umieszczanych przy wejściu do lasu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między lasem liściastym, iglastym i mieszanym. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>buczyna</i>, <i>bór</i>, <i>las mieszany</i>.
40. Organizmy różnych warstw lasu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia warstwy roślinności w lesie; podaje przykłady grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie w poszczególnych warstwach lasu; opisuje, jak można poznać las za pomocą różnych zmysłów. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przystosowania roślin w poszczególnych warstwach lasu do panujących tam warunków.
41. Sposoby odżywiania się organizmów	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela cudzożywny i sam żywny sposób odżywiania się. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady znaczenia roślin w przyrodzie i życiu człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia, że człowiek jest organizmem cudzożywym. 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia, że rośliny to organizmy sam żywny.

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
42. Przystosowania organizmów do zdobywania pokarmu	<ul style="list-style-type: none"> na wybranych przykładach przedstawia przystosowania zwierząt roślinożernych i mięsożernych do zdobywania pokarmu. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnorodność sposobów polowania zwierząt mięsożernych. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że budowa roślin stanowi przystosowanie do samożywczego odżywiania się. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym.
43. Łąka jako środowisko życia organizmów	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wykorzystywania łąk przez człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje typowe rośliny łąkowe. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące. 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia rośliny jednoroczne i byliny.
44. Rośliny uprawne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia produkty otrzymane z poszczególnych zbóż; wymienia produkty otrzymane z ziemniaków i buraków cukrowych. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zboża uprawiane w Polsce; nazywa rośliny oleiste; podaje przykłady roślin warzywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> określa cel tworzenia pól uprawnych; opisuje zastosowanie i wykorzystanie różnych rodzajów i różnych części roślin. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między polem uprawnym a łąką; opisuje wykorzystanie i zastosowanie roślin włóknodajnych.
45. Wody stojące i płynące	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wody występujące w najbliższej okolicy; podaje przykłady wód płynących i stojących. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zbiorników sztucznych i naturalnych; omawia wykorzystanie wód płynących i stojących. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>bagna, staw, jezioro</i>; wyjaśnia, co to jest źródło i ujście rzeki; opisuje rzekę w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe w najbliższej okolicy i podaje ich nazwy; wyjaśnia, co to jest nurt rzeki; opisuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne i rozpoznaje je w terenie.
46. Warunki życia w wodzie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia korzyści, jakie daje organizmom środowisko wodne. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w środowisku wodnym. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na łądzie. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje proces wymiany gazowej u ryby.
47. Organizmy stłokowodne	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ryb stłokowodnych występujących w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady stłokowodnych zwierząt (innych niż ryby) żyjących w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia strefy występowania roślin w jeziorze. 	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie.
48. Podsumowanie działu 5. – Środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 35–47.			

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń na ocenę:		Wymagania ponadpodstawowe Uczeń na ocenę:	
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
Dział 6. Krajobraz najbliższej okolicy (odpowiada treściom kształcenia z działu VII z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)				
49. Wpływ działalności człowieka na krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> opisuje dzisiejszy wygląd krajobrazu w mieście i na wsi; wymienia obiekty budowlane wykonane przez człowieka wpływające na krajobraz. 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jak wyglądał krajobraz przed setkami lat (na podstawie ryciny) i czym zajmowali się ludzie; omawia, jakie zmiany krajobrazu następowały w ciągu stuleci pod wpływem działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego krajobrazów naturalnych na Ziemi jest niewiele; porównuje krajobraz miejski i wiejski; opisuje krajobrazy zdegradowane przez człowieka, np. tereny kopalń odkrywkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zmian krajobrazu na skutek gwałtownego rozwoju przemysłu w XIX w.; wyjaśnia, na czym polega rekultywacja krajobrazu.
50. Krajobraz wsi i miasta	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki krajobrazu wiejskiego i miejskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje krajobraz wiejski i miejski. 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia zależność krajobrazu rolniczego od pór roku. 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: <i>krajobraz rolniczy</i> i <i>krajobraz miejski</i>.
51. Krajobraz antropogeniczny	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady krajobrazów antropogenicznych; wymienia składniki krajobrazu antropogenicznego w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje elementy krajobrazu antropogenicznego w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrany typ krajobrazu antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między określeniem <i>rewitalizacja</i> i <i>rekultywacja</i>.
52. Krajobraz okolicy dawniej i dziś	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki krajobrazu w swojej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela aktualne i dawne elementy krajobrazu w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje krajobraz najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje krajobraz okolicy na nośnikach cyfrowych.
53. Obiekty chronione w najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy ochrony przyrody w Polsce; podaje przykład parku narodowego położonego w najbliższej okolicy i wskazuje go na mapie; opisuje podstawowe zasady zachowania się na terenie parku narodowego; podaje możliwości ochrony przyrody przez ucznia klasy 4. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sposoby ochrony przyrody w Polsce; wyjaśnia co oznacza skrót LOP. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje krajobraz najbliższej okolicy. podaje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w Polsce; wskazuje miejsca w najbliższej okolicy zasługujące na ochronę i uzasadnia swój wybór. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego ochrona przyrody ma w Polsce długą tradycję.
54. Podsumowanie działu 6. – Krajobraz najbliższej okolicy	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 49–53.			

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 5

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Mapa Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się planem miasta w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
2. Krajobrazy Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce • opisuje krajobraz najbliższej okolicy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy

<ul style="list-style-type: none"> •wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy •wymienia pasy rzeźby terenu Polski •wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie •wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego •wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim •wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego •wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie •odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim •wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką •wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką •wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej •podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy •określa położenie Warszawy na mapie Polski •wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy •wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską •wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej 	<ul style="list-style-type: none"> •określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski •przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji •omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego •wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego •przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej •wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej •opisuje cechy krajobrazu wielkomejskiego •wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej •przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej •omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji •wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr •wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego •omawia cechy pogody w górach •wymienia atrakcje turystyczne Tatr 	<p>w odniesieniu do pasów rzeźby terenu</p> <ul style="list-style-type: none"> •opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz •przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim •opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego •przedstawia wpływ łąd lodu na krajobraz pojezierzy •omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej •przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy •omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej •charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej •omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych •charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej •charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach •opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala 	<p>estetyki zagospodarowania</p> <ul style="list-style-type: none"> •porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach •wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne •wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie •wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim •charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej •opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy •omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki •opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej •opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej •charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd •przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich •opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> •prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły •przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego •przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy •analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej •planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie •przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka •analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej •przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd •wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
---	---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską •wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej •określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej •podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej •określa na podstawie mapy położenie Tatr •wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie 				
--	--	--	--	--

3. Lądy i oceany

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe •wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie •wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna •wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie •porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów •wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje przyczyny odkryć geograficznych •wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo •opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej • opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
--	---	--	---	--

4. Krajobrazy świata

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> •wymienia składniki pogody •wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje z klimatogramu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •oblicza średnią roczną temperaturę powietrza •oblicza różnicę między średnią 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na
--	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> •wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi •wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi •wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej •podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji •rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> •wskazuje na mapie strefy sawann i stepów •wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów •wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> •wskazuje na mapie obszary występowania pustyni gorących i pustyni lodowych •rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyni gorących i pustyni lodowych •wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich •wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym 	<p>temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej •omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych •omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> •omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów •opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych •wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego •wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego •wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry •wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje •charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach •opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach 	<p>temperaturze powietrza</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów •porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym •wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych •przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej •charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego •charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazu sawann i stepów •omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych •omawia rzeźbę terenu pustyni gorących •omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego •charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry •charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach 	<p>temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku</p> <ul style="list-style-type: none"> •oblicza roczną sumę opadów •prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych •porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów •omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyni gorących i pustyni lodowych •prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej •porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry •analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności 	<p>podstawie map tematycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia wpływ człowieka na krajobraz Ziemi •porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt •analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu •przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych •opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej •porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach
---	---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none">• rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej• wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga</i>, <i>tundra</i>, <i>wieloletnia zmarzlina</i>• wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry• rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry• wskazuje na mapie Himalaje• wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt				
---	--	--	--	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny. Planeta Nowa 6

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> określa czas trwania ruchu obrotowego demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> podaje różnicę między gwiazdą a planetą wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji omawia przebieg linii zmiany daty przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę Układu Słonecznego wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi

<ul style="list-style-type: none"> wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi 				
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie Europy na mapie świata wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego podaje liczbę państw Europy wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia wymienia starzejące się kraje Europy wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej wymienia główne języki i religie występujące w Europie wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej wymienia przyczyny migracji Ludności wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie wymienia cechy krajobrazu wielkomijskiego wymienia i wskazuje na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii

	<p>największe miasta Europy i świata</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów 			
4. Gospodarka Europy				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zadania i funkcje rolnictwa • wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> • wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier • wymienia zadania i funkcje przemysłu • wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie • omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów • wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa • przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
5. Sąsiedzi Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • wymienia atrakcje turystyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe • rozpoznaje obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach • przedstawia atrakcje turystyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • porównuje cechy środowiska 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii • udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem

<p>w Czechach i na Słowacji</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw wskazuje na mapie sąsiadów Polski wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji omawia znaczenie usług w Rosji charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>przyrodniczego Czech i Słowacji</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>turystycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji

**Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,
spójne z Programem nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic**

Wymagania na poszczególne oceny ¹				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje całkowitą powierzchnię Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie • wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacjalna)</i> • wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski • wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie *wymienia główne rodzaje skał • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> • wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego • podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski • wymienia elementy klimatu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobową temperatura powietrza</i> • wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce • określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływy</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>źródło,</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia proces powstawania gór • wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce • omawia zlodowacenia na obszarze Polski • opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe • porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy • dokonuje podziału surowców mineralnych • podaje cechy klimatu Polski • podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej • opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • rozpoznaje typy ujść rzecznych • opisuje zjawisko powodzi • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski • opisuje dzieje Ziemi • wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy • opisuje cechy różnych typów genetycznych gór • przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski • omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski • opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • omawia warunki klimatyczne w Europie • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce • omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce • odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów • wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski • charakteryzuje jednostki geologiczne Polski • wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze • przedstawia proces powstawania lodowców • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski • przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski • rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce • opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski • opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce • omawia najważniejsze typy jezior w Polsce • analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej • omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki • omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku • omawia procesy i czynniki glebotwórcze • opisuje typy lasów w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy • wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze • wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę • ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce • omawia na wybranych przykładach wpływylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce • wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego • ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce • podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego • planuje wycieczkę do parku

¹ Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

<p><i>rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejcowate</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> •wymienia przyczyny powodzi w Polsce •określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego •wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny •omawia linię brzegową Bałtyku •podaje główne cechy fizyczne Bałtyku •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i> •wymienia typy gleb w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> •wymienia różne rodzaje lasów w Polsce •wymienia formy ochrony przyrody w Polsce •wskazuje parki narodowe na mapie Polski 	<p>Polski obszary zagrożone powodzią</p> <ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych •omawia wielkość i głębokość Bałtyku •charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata •opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku •opisuje wybrane typy gleb w Polsce •przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski •omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski •omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce •podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu •charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry •opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry •wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce •określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników •charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku •omawia powstawanie gleby •wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych •omawia funkcje lasów •omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce •ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski 	<p>narodowego lub rezerwatu przyrody</p>
--	--	--	---	--

2. Ludność i urbanizacja w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską •wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolicy •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny</i> •wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> •odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich •prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej •omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 •omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce •omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw •wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. •oblicza współczynnik przyrostu naturalnego •podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce •omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce •porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych •oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski •opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce •opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia podział administracyjny Polski •omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy •omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku •omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski •oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce •charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski •analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego •analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce •ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie •ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich •omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce
--	--	--	--	--

<p>życia w Polsce na podstawie danych statystycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> • wymienia przyczyny migracji wewnętrznych • odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski • wymienia główne skupiska Polonii • wymienia mniejszości narodowe w Polsce • wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> • odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki • odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i> • wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie • wymienia funkcje miast • odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy • wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich • wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce • podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce • wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce • określa kierunki napływu imigrantów do Polski • wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności • charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce • podaje przyczyny bezrobocia w Polsce • porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych • podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce • podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce • wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady • wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną • omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności • analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego • porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich • określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach • porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich • charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce • omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce • porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy • analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich • omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce • przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy • omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach • analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji • omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy • określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej • identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
<p>3. Rolnictwo i przemysł Polski</p>				

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje rolnictwa wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> wymienia główne uprawy w Polsce wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy wymienia funkcje przemysłu wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej wymienia źródła energii wymienia typy elektrowni wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego podaje przyczyny kwaśnych opadów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce omawia cechy polskiego przemysłu wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim lokalizuje na mapie Polski elektrownie cieplne, wodne i niekonwencjonalne opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich opisuje strukturę połowów ryb w Polsce charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce omawia rozwój przemysłu stoczniowego w Polsce analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego
---	---	---	---	--

4. Usługi w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> wyróżnia rodzaje transportu w Polsce wskazuje na mapie Polski porty morskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zróżnicowanie usług w Polsce omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju identyfikuje związki między transportem
---	---	--	--	---

<p>oraz lotnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> wyróżnia rodzaje łączności wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<ul style="list-style-type: none"> omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego omawia czynniki rozwoju turystyki wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<p>wodnego i lotniczego</p> <ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach 	<p>morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski
---	---	--	---	---

5. Mój region i moja mała ojczyzna

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu prezentuje główne cechy gospodarki regionu opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie wyказuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej
--	---	--	--	---

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
I. Azja				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej wymienia największe rzeki Azji wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii wymienia główne uprawy w Japonii określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej określa położenie geograficzne Indii porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i> wymienia główne rośliny uprawne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata charakteryzuje różnicowanie środowiska geograficznego Azji przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji omawia strefy roślinne Azji omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji opisuje przebieg trzęsienia ziemi omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii omawia cechy gospodarki Chin analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin przedstawia problemy demograficzne Indii omawia system kastowy w Indiach przedstawia różnicowanie indyjskiej edukacji analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie

<p>w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej przedstawia cele organizacji OPEC 	<p>wykresu</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii omawia różnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie omawia wpływ religii na życie muzułmanów przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu 		
--	---	---	--	--

II. Afryka

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia strefy klimatyczne Afryki wymienia największe rzeki i jeziora Afryki wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce wymienia główne uprawy w Afryce wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki określa położenie geograficzne Etiopii wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem określa położenie geograficzne Kenii wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych omawia przemysł wydobywczy w Afryce wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu omawia gospodarkę w strefie Sahelu omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu omawia typy rolnictwa w Afryce przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki
---	--	--	--	--

III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Ameryki • wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową • wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i> • wskazuje na mapie Aleję Tornad • wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku • określa położenie geograficzne Amazonii • omawia florę i faunę lasów równikowych • podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu • wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> • wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie • wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie • przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia główne uprawy na terenie Kanady • wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej • określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i> • wymienia główne działy przemysłu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki • wymienia strefy klimatyczne Ameryki • omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunku ich przemieszczania się • podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii • omawia cechy klimatu Amazonii • podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki • przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej • przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia ukształtowanie powierzchni Kanady • przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady • omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu • opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych • wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej • omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki • omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki • porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce • charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu • omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej • przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej • przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych płodów rolnych na podstawie wykresu • omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych • omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce • omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce • przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii • przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej • omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie • opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady • charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych • omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych • omawia przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych • przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii • omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej • opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych • wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie • omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu • ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych • ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych

<p>w Stanach Zjednoczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych 				
IV. Australia i Oceania				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Australii i Oceanii wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii wymienia strefy klimatyczne w Australii charakteryzuje wody powierzchniowe Australii omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki</i> wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową prezentuje osiągnięcia polskiej badawczy obszarów okołobiegunowych wyjaśnia status prawny Antarktydy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie dostępnych źródeł omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 5 szkoły podstawowej oparte na Programie nauczania biologii „Puls życia” autorstwa Anny Zdziennickiej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Biologia – nauka o życiu	1. Biologia jako nauka	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje biologię jako naukę o organizmach wymienia czynności życiowe organizmów podaje przykłady dziedziny biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa przedmiot badań biologii jako nauki opisuje wskazane cechy organizmów wyjaśnia, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje cechy wspólne organizmów opisuje czynności życiowe organizmów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wszystkie czynności życiowe organizmów wymienia hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego charakteryzuje wybrane dziedziny biologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje jedność budowy organizmów porównuje poziomy organizacji organizmów u roślin i zwierząt wymienia inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii
	2. Jak poznawać biologię?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje obserwacje i doświadczenia jako źródła wiedzy biologicznej wymienia źródła wiedzy biologicznej z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obserwację z doświadczeniem jako źródła wiedzy biologicznej korzysta ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie metodą naukową rozdziela próbę kontrolną i próbę badawczą opisuje źródła wiedzy biologicznej wymienia cechy dobrego badacza 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zalety metody naukowej samodzielnie przeprowadza doświadczenie metodą naukową posługuje się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej do rozwiązywania wskazanych problemów charakteryzuje cechy dobrego badacza 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i przeprowadza doświadczenie metodą naukową krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł wiedzy biologicznej analizuje swoją postawę w odniesieniu do cech dobrego badacza
	3. Obserwacje mikroskopowe	<ul style="list-style-type: none"> z pomocą nauczyciela podaje nazwy części mikroskopu optycznego obserwuje pod mikroskopem preparaty przygotowane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy wskazanych przez nauczyciela części mikroskopu optycznego z pomocą nauczyciela wykonuje proste preparaty mikroskopowe oblicza powiększenie mikroskopu optycznego 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie opisuje budowę mikroskopu optycznego samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe z niewielką pomocą nauczyciela nastawia ostrość mikroskopu i wyszukuje obserwowane elementy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje wskazywanych części mikroskopu optycznego w kolejności tworzenia się obrazu obiektu wykonuje preparaty mikroskopowe, nastawia ostrość mikroskopu, rysuje obraz widziany pod mikroskopem optycznym 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługuje się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonuje preparaty, rysuje dokładny obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem wskazuje zalety mikroskopu elektronowego*

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Budowa i czynności życiowe organizmów	4. Składniki chemiczne organizmów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy najważniejsze pierwiastki budujące organizm wymienia wodę i sole mineralne jako elementy wchodzące w skład organizmu wskazuje białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sześć najważniejszych pierwiastków budujących organizm wymienia produkty spożywcze, w których występują białka, cukry i tłuszcze 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkie najważniejsze pierwiastki budujące organizm oraz magnez i wapń wyjaśnia, że woda i sole mineralne są związkami chemicznymi występującymi w organizmie wymienia białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawia role dwóch z nich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia role wody i soli mineralnych w organizmie wymienia białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawia ich role 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje, że związki chemiczne są zbudowane z kilku pierwiastków omawia funkcje białek, cukrów, tłuszczów i kwasów nukleinowych w organizmie i wskazuje produkty spożywcze, w których one występują
	5. Budowa komórki zwierzęcej	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę życia podaje przykłady organizmów jedno- i wielokomórkowych obserwuje preparat nabłonka przygotowany przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego komórkę nazywamy podstawową jednostką organizmu wymienia organelle komórki zwierzęcej z pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje kształty komórek zwierzęcych opisuje budowę komórki zwierzęcej na podstawie ilustracji z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji elementy budowy komórki zwierzęcej i omawia ich funkcje wykonuje preparat nabłonka rozpoznaje organelle komórki zwierzęcej i rysuje jej obraz mikroskopowy 	<ul style="list-style-type: none"> z dowolnego materiału tworzy model komórki, zachowując cechy organeli sprawnie posługuje się mikroskopem samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem, z zaznaczeniem widocznych elementów komórki
	6. Komórka roślinna. Inne rodzaje komórek	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie obserwacji preparatów, ilustracji i schematów wnioskuje o komórkowej budowie organizmów wymienia elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej obserwuje pod mikroskopem preparat moczarki kanadyjskiej przygotowany przez nauczyciela pod opieką nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady komórki bezjądrowej i jądrowej wymienia funkcje elementów komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej z pomocą nauczyciela wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej obserwuje pod mikroskopem organelle wskazane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym są komórki jądrowe i bezjądrowe oraz podaje ich przykłady samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej odróżnia pod mikroskopem elementy budowy komórki wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki z niewielką pomocą nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> omawia elementy i funkcje budowy komórki na podstawie ilustracji analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek, wskazuje cechy umożliwiające rozróżnienie komórek samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej, rozpoznaje elementy budowy komórki roślinnej i rysuje jej obraz mikroskopowy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek i wykazuje ich związek z pełnionymi funkcjami sprawnie posługuje się mikroskopem, samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Budowa i czynności życiowe organizmów	7. Samożywność	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest odżywianie się • wyjaśnia, czym jest samożywność • podaje przykłady organizmów samożywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fotosyntezę jako sposób odżywiania się • wskazuje substancje biorące udział w fotosyntezie i wymienia produkty fotosyntezy • z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność przebiegu fotosyntezy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki niezbędne do przeprowadzania fotosyntezy • wskazuje substraty i produkty fotosyntezy • <i>omawia sposoby wykorzystania przez roślinę produktów fotosyntezy</i> • z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega fotosynteza • omawia zależność przebiegu fotosyntezy od obecności wody, dwutlenku węgla i światła • schematycznie zapisuje i omawia przebieg fotosyntezy • na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przystosowanie roślin do przeprowadzania fotosyntezy • planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy • na podstawie zdobytej wcześniej wiedzy wskazuje w różnych warzywach i owocach materiały zapasowe jako produkty fotosyntezy
	8. Cudzożywność	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest cudzożywność • podaje przykłady organizmów cudzożywnych • wymienia rodzaje cudzożywności 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko opisuje różne sposoby odżywiania się zwierząt • wyjaśnia, w jaki sposób wskazany organizm cudzożywny pobiera pokarm 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane sposoby cudzożywności • podaje przykłady organizmów należących do różnych grup organizmów cudzożywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje cudzożywności występujące u różnych grup organizmów • wykazuje przystosowania do pobierania pokarmów występujące u różnych grup organizmów cudzożywnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie organizmów odżywiających się martwą substancją organiczną • <i>wyjaśnia, na czym polega cudzożywność roślin pasożytniczych i półpasożytniczych</i>
	9. Sposoby oddychania organizmów	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest oddychanie • wymienia sposoby oddychania • wskazuje drożdże jako organizmy przeprowadzające fermentację 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia oddychanie tlenowe i fermentację • wskazuje organizmy uzyskujące energię z oddychania tlenowego i fermentacji • wyjaśnia, że produktem fermentacji drożdży jest dwutlenek węgla • wskazuje mitochondrium jako miejsce, w którym zachodzi utlenianie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie oddychania komórkowego • wskazuje różnice w miejscu przebiegu utleniania i fermentacji w komórce • wymienia narządy wymiany gazowej zwierząt lądowych i wodnych • omawia doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże 	<ul style="list-style-type: none"> • schematycznie zapisuje przebieg oddychania • określa warunki przebiegu oddychania i fermentacji • charakteryzuje wymianę gazową u roślin i zwierząt • z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje zapis przebiegu oddychania tlenowego z zapisem przebiegu fermentacji • analizuje związek budowy narządów wymiany gazowej ze środowiskiem życia organizmów • samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Wirusy, bakterie, protisty i grzyby	10. Klasyfikacja organizmów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia jednostki klasyfikacji biologicznej wymienia nazwy królestw organizmów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym zajmuje się systematyka podaje definicję gatunku wymienia nazwy królestw i podaje przykłady organizmów należących do danego królestwa 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje hierarchiczną strukturę jednostek klasyfikacji biologicznej charakteryzuje wskazane królestwo na podstawie ilustracji przyporządkowuje organizm do królestwa 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wcześniejsze i współczesne zasady klasyfikacji organizmów wyjaśnia zasady nadawania nazw gatunkom przedstawia cechy organizmów, na podstawie których można je zaklasyfikować do danego królestwa 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia konieczność klasyfikacji organizmów porównuje jednostki klasyfikacji zwierząt z jednostkami klasyfikacji roślin z pomocą nauczyciela korzysta z różnych kluczy do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy
	11. Wirusy i bakterie	<ul style="list-style-type: none"> krótko wyjaśnia, dlaczego wirusy nie są organizmami wymienia miejsca występowania wirusów i bakterii wymienia formy morfologiczne bakterii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnorodność form morfologicznych bakterii opisuje cechy budowy wirusów i bakterii wymienia cechy, którymi wirusy różnią się od organizmów podaje przykłady wirusów i bakterii 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje, dlaczego wirusy nie są organizmami rozpoznaje formy morfologiczne bakterii widoczne w preparacie mikroskopowym lub na ilustracji omawia wybrane czynności życiowe bakterii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ bakterii na organizm człowieka wskazuje drogi wnikania wirusów i bakterii do organizmu prezentuje wszystkie czynności życiowe bakterii ocenia znaczenie wirusów i bakterii w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza doświadczenie z samodzielnym otrzymywaniem jogurtu omawia choroby wirusowe i bakteryjne, wskazuje drogi ich przenoszenia oraz zasady zapobiegania tym chorobom
	12. Różnorodność protistów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy protistów wskazuje miejsca występowania protistów wymienia grupy organizmów należących do protistów z pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnorodność protistów wymienia przedstawicieli poszczególnych grup protistów wymienia czynności życiowe wskazanych grup protistów z niewielką pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane grupy protistów wykazuje chorobotwórcze znaczenie protistów opisuje czynności życiowe protistów – oddychanie, odżywianie, rozmnażanie się zakłada hodowlę protistów z niewielką pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje czynności życiowe poszczególnych grup protistów wymienia choroby wywoływane przez protisty zakłada hodowlę protistów, rozpoznaje protisty pod mikroskopem, rysuje i z pomocą nauczyciela opisuje budowę protistów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zagrożenia epidemiologiczne chorobami wywołwanymi przez protisty wskazuje drogi zakażenia chorobami wywołwanymi przez protisty oraz zasady zapobiegania tym chorobom zakłada hodowlę protistów, wyszukuje protisty w obrazie mikroskopowym, rysuje i opisuje budowę protistów

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	13. Budowa i różnorodność grzybów. Porosty	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środowiska życia grzybów i porostów podaje przykłady grzybów i porostów na podstawie okazu naturalnego lub ilustracji opisuje budowę grzybów wymienia sposoby rozmnażania się grzybów rozpoznaje porosty wśród innych organizmów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy pozwalające zaklasyfikować organizm do grzybów omawia wskazaną czynność życiową grzybów podaje przykłady znaczenia grzybów w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka analizuje różnorodność budowy grzybów wyjaśnia sposoby oddychania i odżywiania się grzybów wykazuje, że porosty są zbudowane z grzybni i glonu 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie poszczególnych komponentów w budowie plechy porostu rozpoznaje różne formy morfologiczne porostów i podaje ich nazwy opisuje czynności życiowe grzybów – odżywianie, oddychanie i rozmnażanie się 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka proponuje sposób badania czystości powietrza na podstawie informacji o wrażliwości porostów na zanieczyszczenia wyjaśnia, dlaczego porosty określa się mianem organizmów pionierskich
IV. Tkanki i organy roślinne	14. Tkanki roślinne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest tkanka wymienia podstawowe rodzaje tkanek roślinnych z pomocą nauczyciela rozpoznaje na ilustracji tkanki roślinne 	<ul style="list-style-type: none"> określa najważniejsze funkcje wskazanych tkanek roślinnych opisuje rozmieszczenie wskazanych tkanek w organizmie roślinnym rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek roślinnych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy adaptacyjne tkanek roślinnych do pełnienia określonych funkcji na podstawie opisu rozpoznaje wskazane tkanki roślinne z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem przyporządkowuje tkanki do organów i wskazuje na hierarchiczną budowę organizmu roślinnego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek roślinnych, wykazuje przystosowania tkanek do pełnionych funkcji
	15. Korzeń – organ podziemny rośliny	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe funkcje korzenia rozpoznaje systemy korzeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracjach modyfikacje korzeni omawia budowę zewnętrzną korzenia i jego podział na poszczególne strefy 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek modyfikacji korzenia z adaptacją do środowiska zajmowanego przez roślinę opisuje przyrost korzenia na długość 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśnienia sposobu pobierania wody przez roślinę na podstawie ilustracji lub materiału roślinnego klasyfikuje przekształcone korzenie 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje doświadczenie świadczące o przewodzeniu wody z korzenia w górę rośliny
	16. Pęd. Budowa i funkcje łodygi	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy elementów budowy zewnętrznej pędu wymienia funkcje łodygi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między pędem a łodygą wskazuje części łodygi roślin zielnych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje poszczególnych elementów pędu na okazy roślinnym lub ilustracji wskazuje i omawia części łodygi 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie okazu roślinnego żywego, zielnikowego lub ilustracji wykazuje modyfikacje łodygi ze względu na środowisko, w którym żyje roślina 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśnienia budowy i funkcji łodygi
	17. Liść – wytwórnia pokarmu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje liści rozpoznaje elementy budowy liścia rozpoznaje liście pojedyncze i liście złożone 	<ul style="list-style-type: none"> na materiale zielnikowym lub ilustracji wykazuje związek budowy liścia z pełnionymi przez niego funkcjami 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiału zielnikowego lub ilustracji rozpoznaje różne modyfikacje liści rozdziela typy ulistnienia łodygi 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje modyfikacje liści ze względu na środowisko zajmowane przez roślinę 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji liści

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
V. Różnorodność roślin	18. Mchy	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje mchy wśród innych roślin wymienia miejsca występowania mchów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy elementów budowy mchów z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje elementy budowy mchów i wyjaśnia ich funkcje analizuje cykl rozwojowy mchów omawia znaczenie mchów w przyrodzie i dla człowieka z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego mchy uważane są za najprostsze rośliny lądowe według opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy na podstawie informacji o budowie mchów wykazuje ich rolę w przyrodzie
	19. Paprotniki	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca występowania paprotników na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje paprotniki wśród innych roślin 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy organów paproci wyjaśnia rolę poszczególnych organów paprotników rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, trzy gatunki rodzimych paprotników 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie paprotników w przyrodzie i dla człowieka rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, pięć gatunków rodzimych paprotników analizuje cykl rozwojowy paprotników 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów wykazuje różnorodność organizmów zaliczanych do paprotników rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, osiem gatunków rodzimych paprotników 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje budowę poszczególnych organów u paprotników wykonuje portfolio dotyczące różnorodności paprotników
	20. Nagonasienne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca występowania roślin nagonasiennych na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny nagonasienne wśród innych roślin 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcje kwiatów i nasion omawia budowę rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje cykl rozwojowy sosny wymienia przystosowania roślin nagonasiennych do warunków życia 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje przystosowania roślin nagonasiennych do środowiska omawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzime gatunki roślin nagonasiennych określa, z jakiego gatunku drzewa lub krzewu pochodzi wskazana szyszka
	21. Okrytonasienne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca występowania roślin okrytonasiennych na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny okrytonasienne wśród innych roślin na ilustracji lub żywym okazy rozpoznaje organy roślinne i wymienia ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji, żywego lub zielnikowego okazy roślinnego wykazuje różnorodność form roślin okrytonasiennych podaje nazwy elementów budowy kwiatu odróżnia kwiat od kwiatostanu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje poszczególnych elementów kwiatu rozpoznaje formy roślin okrytonasiennych wymienia sposoby zapylania kwiatów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cykl rozwojowy roślin okrytonasiennych wyjaśnia, dlaczego kwiatostany ułatwiają zapylanie 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek budowy kwiatu ze sposobem zapylania

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
V. Różnorodność roślin	22. Rozprzestrzenianie się roślin okrytonasiennych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje owoców przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się owoców wymienia elementy łodyg służące do rozmnażania wegetatywnego 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji lub żywych okazów omawia budowę owoców wymienia rodzaje owoców wymienia etapy kiełkowania nasion rozpoznaje fragmenty pędów służące do rozmnażania wegetatywnego 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleniu określa rolę owocni w klasyfikacji owoców wyjaśnia funkcje poszczególnych elementów nasienia rozpoznaje na pędzie fragmenty, które mogą posłużyć do rozmnażania wegetatywnego 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje adaptacje budowy owoców do sposobów ich rozprzestrzeniania się na podstawie ilustracji lub okazu naturalnego omawia budowę nasion zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania wegetatywnego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ różnych czynników na kiełkowanie nasion planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na kiełkowanie nasion zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania wegetatywnego i obserwuje ją
	23. Znaczenie i przegląd roślin okrytonasiennych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie z pomocą nauczyciela korzysta z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady znaczenia roślin okrytonasiennych dla człowieka z niewielką pomocą nauczyciela korzysta z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie rozpoznaje na ilustracji pięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce korzysta z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych dla człowieka rozpoznaje na ilustracji dziesięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce sprawnie korzysta z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracjach dwanaście gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce na dowolnych przykładach wykazuje różnorodność roślin okrytonasiennych i ich znaczenie żywego okazu

* Zagadnienia spoza podstawy programowej oznaczono kursywą.

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej oparte na Programie nauczania biologii – Puls życia autorstwa Anny Zdziennickiej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	
I. Świat zwierząt	I. W królestwie zwierząt	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wspólne cechy zwierząt wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowe od bezkręgowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poziomy organizację ciała zwierząt kręgowych i bezkręgowych podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia <i>komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> na podstawie podręcznika przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców podaje przykłady szkieletów bezkręgowców 	<p>ocena celująca</p> <p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Tkanki: nabłonkowa, mięśniowa i nerwowa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wspólne cechy zwierząt wyjaśnia, czym jest tkanka wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej opisuje budowę wskazanej tkanki przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych wykazuje związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych wykonuje z dowolnego materiału model wybranej tkanki zwierzęcej
	3. Tkanka łączna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje tkanki łącznej wymienia składniki krwi przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie opisuje składniki krwi przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej omawia funkcje składników krwi samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami wykonuje mapę mentalną dotyczącą związku między budową poszczególnych tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem

Poziom wymagań						
Dział	Temat	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Od parzydełkowców do pierścienic	4. Parzydełkowce – najprostsze zwierzęta tkankowe	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsce występowania parzydełkowców rozpoznaje na ilustracji parzydełkowca wśród innych zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy budowy parzydełkowców wyjaśnia, na czym polega rola parzydełek 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy rozpoznaje wybrane gatunki parzydełkowców 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane czynności życiowe parzydełkowców ocenia znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową parzydełkowców a środowiskiem ich życia przedstawia tabelę, w której porównuje polipa z meduzą wykonuje model parzydełkowca
	5. Plazińce – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsce występowania plazińców rozpoznaje na ilustracji tasiemca 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przystosowanie tasiemca do pasyżniczego trybu życia charakteryzuje znaczenie plazińców omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane czynności życiowe plazińców omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez plazińce ocenia znaczenie plazińców w przyrodzie i dla człowieka
	6. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowisko życia nicieni rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy nicieni omawia budowę zewnętrzną nicieni wymienia choroby wywołane przez nicienie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk” 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie omawia znaczenie profilaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez nicienie przygotowuje prezentację multimedialną na temat chorób wywoływanych przez nicienie charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
	7. Pierścienice – zwierzęta zbudowane z segmentów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt wskazuje środowisko życia pierścienic 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic wyjaśnia znaczenie szczecinek 	<ul style="list-style-type: none"> omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodelko i wyjaśnia jego rolę 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic 	<ul style="list-style-type: none"> zakłada hodowlę dżdżownicy, wskazując, jak zwierzęta te przyczyniają się do poprawy struktury gleby ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka

Dział	Temat	Poziom wymagań				ocena celująca
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	
III. Stawonogi i mięczaki	8. Cechy stawonogów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca bytowania stawonogów rozdziela wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki opisuje funkcje odnóży stawonogów wyjaśnia, czym jest oskórek 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków wymienia cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twardy pancerz	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne części ciała skorupiaków wskazuje środowiska występowania skorupiaków rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cztery grupy skorupiaków 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów wylicza środowiska życia owadów rozpoznaje owady wśród innych stawonogów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową odnóży owadów a środowiskiem ich życia na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje jej związek z pobieranym pokarmem
11. Pajęczaki – stawonogi, które mają cztery pary odnóży	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środowiska występowania pajęczaków rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków omawia sposób odżywiania się pajęczaków 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli charakteryzuje odnoża pajęczaków 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia 	

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Kręgowce zmiennocieplne	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca występowania mięczaków wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka 	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę zewnętrzną mięczaków wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe mięczaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków
	13. Ryby – kręgowce środowisk wodnych	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wodę jako środowisko życia ryb rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb nazywa i wskazuje położenie płetw opisuje proces wymiany gazowej u ryb 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe ryb przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie
	14. Przegląd i znaczenie ryb	<ul style="list-style-type: none"> określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby wyjaśnia, czym jest ławica i plankton 	<ul style="list-style-type: none"> kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania
	15. Plazy – kręgowce środowisk wodno-łądowych	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowisko życia płazów wymienia części ciała płazów 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza wymienia stadia rozwojowe żaby 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie omawia wybrane czynności życiowe płazów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach wykazuje związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennocieplnością
	16. Przegląd i znaczenie płazów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady płazów żyjących w Polsce wymienia główne zagrożenia dla płazów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie omawia główne zagrożenia dla płazów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie wskazuje sposoby ochrony płazów 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce
	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środowiska życia gadów omawia budowę zewnętrzną gadów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością rozpoznaje gady wśród innych zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie omawia tryb życia gadów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	
18. Przegląd i znaczenie gadów	Przegląd i znaczenie gadów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie 	<ul style="list-style-type: none"> określa środowiska życia gadów podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady wskazuje sposoby ochrony gadów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje gady występujące w Polsce wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat gadów żyjących w Polsce
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje piór wymienia elementy budowy jaja wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przystosowania ptaków do lotu omawia budowę piór wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją wskazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie rozpoznaje gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę
20. Przegląd i znaczenie ptaków	Przegląd i znaczenie ptaków	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka wskazuje zagrożenia dla ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego pokarmu omawia sposoby ochrony ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między stałocieplnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia korzysta z klucza do oznaczenia popularnych gatunków ptaków
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowiska występowania ssaków na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne wymienia wytwory skóry ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne wspólne dla ssaków wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków identyfikuje wytwory skóry ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk zajmowanych przez ssaki
22. Przegląd i znaczenie ssaków	Przegląd i znaczenie ssaków	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych środowisk ich bytowania 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem nazywa wskazane zęby ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ssaków dla człowieka wymienia zagrożenia dla ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje sposoby ich ochrony wykazuje przynależność człowieka do ssaków

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 7 szkoły podstawowej opracowane na podstawie *Programie nauczania biologii Puls życia* autorstwa Anny Zdziennickiej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Organizm człowieka. Skóra – powłoka organizmu	1. Organizm człowieka jako funkcjonalna całość	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje komórkę jako podstawowy element budowy ciała człowieka wyjaśnia, czym jest tkanka wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych wyjaśnia, czym jest narząd wymienia układy narządów człowieka wymienia rodzaje tkanki łącznej 	<ul style="list-style-type: none"> określa najważniejsze funkcje poszczególnych tkanek zwierzęcych podaje rozmieszczenie przykładowych tkanek zwierzęcych w organizmie opisuje podstawowe funkcje poszczególnych układów narządów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych rozpoznaje pod mikroskopem lub na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych wyjaśnia funkcje poszczególnych układów narządów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka przyporządkowuje tkanki narzędom i układom narządów analizuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek zwierzęcych wykazuje zależność między poszczególnymi układami narządów tworzy mapę pojęciową ilustrującą hierarchiczną budowę organizmu człowieka
	2. Budowa i funkcje skóry	<ul style="list-style-type: none"> wymienia warstwy skóry przedstawia podstawowe funkcje skóry wymienia wytwory naskórka z pomocą nauczyciela omawia wykonane doświadczenie, wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje skóry i warstwy podskórnej rozpoznaje warstwy skóry na ilustracji lub schemacie samodzielnie omawia wykonane doświadczenie, wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje na konkretnych przykładach związek między budową a funkcjami skóry opisuje funkcje poszczególnych wytworów naskórka z pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie opisu wykonuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje odpowiednie informacje i planuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Organizm człowieka. Skóra – powłoka ciała.	3. Higiena i choroby skóry	<ul style="list-style-type: none"> wymienia choroby skóry podaje przykłady dolegliwości skóry omawia zasady pielęgnacji skóry młodzieńczej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje stan zdrowej skóry wskazuje konieczność dbania o dobry stan skóry wymienia przyczyny grzybic skóry wskazuje metody zapobiegania grzybicom skóry omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń i odmrożeń skóry 	<ul style="list-style-type: none"> omawia objawy dolegliwości skóry wyjaśnia zależność między ekspozycją skóry na silne nasłonecznienie a rozwojem czerniaka uzasadnia konieczność konsultacji lekarskiej w przypadku pojawienia się zmian na skórze 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ promieni słonecznych na skórę wyszukuje informacje o środkach kosmetycznych z filtrem UV przeznaczonych dla młodzieży demonstruje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń skóry 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje pytania i przeprowadza wywiad z lekarzem lub pielęgniarką na temat chorób skóry oraz profilaktyki czerniaka i grzybicy wyszukuje w różnych źródłach informacje do projektu edukacyjnego na temat chorób, profilaktyki i pielęgnacji skóry młodzieńczej
	4. Aparat ruchu. Budowa szkieletu	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje części: bierną i czynną aparatu ruchu podaje nazwy wskazanych elementów budowy szkieletu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na schemacie, rysunku i modelu szkielet osiowy oraz szkielet obręczy i kończyn 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sposób działania części biernej i czynnej aparatu ruchu wskazuje na związek budowy kości z ich funkcją w organizmie rozpoznaje różne kształty kości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek budowy kości z ich funkcją w organizmie 	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje podane kości pod względem kształtów na przykładzie własnego organizmu wykazuje związek budowy kości z ich funkcją
II. Aparat ruchu.	5. Budowa kości	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy kości wymienia chemiczne składniki kości 	<ul style="list-style-type: none"> podaje funkcje elementów budowy kości na podstawie ilustracji omawia doświadczenie dotyczące chemicznej budowy kości 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zmiany zachodzące w obrębie kości człowieka wraz z wiekiem wskazuje na związek budowy poszczególnych elementów budowy kości z pełnią przez nie funkcją wymienia typy tkanki kostnej z pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie dotyczące chemicznej budowy kości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek pomiędzy chemicznymi składnikami kości a funkcją pełnioną przez te struktury opisuje zmiany zachodzące w obrębie szkieletu człowieka wraz z wiekiem wyjaśnia związek pomiędzy budową poszczególnych elementów kości a funkcją pełnioną przez te struktury wykonuje doświadczenie dotyczące chemicznej budowy kości 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje oba typy szpiku kostnego planuje i samodzielnie wykonuje doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości wyszukuje odpowiednie informacje i przeprowadza doświadczenie ilustrujące wytrzymałość kości na złamanie

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Aparat ruchu	6. Budowa i rola szkieletu osiowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy szkieletu osiowego wymienia elementy budujące klatkę piersiową podaje nazwy odcinków kręgosłupa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na modelu lub ilustracji mózgowiczaszkę i trzewioczaszkę wymienia narządy chronione przez klatkę piersiową wskazuje na schemacie, rysunku i modelu elementy szkieletu osiowego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kości budujące szkielet osiowy charakteryzuje funkcje szkieletu osiowego wyjaśnia związek budowy czaszki z pełnionymi przez nią funkcjami 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę chrząstek w budowie klatki piersiowej porównuje budowę poszczególnych odcinków kręgosłupa rozpoznaje elementy budowy mózgowiczaszki i trzewioczaszki 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związek budowy poszczególnych kręgów kręgosłupa z pełnioną przez nie funkcją wykazuje związek budowy odcinków kręgosłupa z pełnioną przez nie funkcją
	7. Szkielet kończyn	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy szkieletu kończyn oraz ich obręczy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na modelu lub schemacie kości kończyny górnej i kończyny dolnej wymienia rodzaje połączeń kości opisuje budowę stawu rozpoznaje rodzaje stawów odróżnia staw zawiasowy od stawu kulistego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kości tworzące obręcz: barkową i miedniczną porównuje budowę kończyny górnej i dolnej charakteryzuje połączenia kości wyjaśnia związek budowy stawu z zakresem ruchu kończyny 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek budowy szkieletu kończyn z funkcjami kończyn: górnej i dolnej wykazuje związek budowy szkieletu obręczy kończyn z ich funkcjami 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje kończyn: górnej i dolnej oraz wykazuje ich związek z funkcjonowaniem człowieka w środowisku
	8. Budowa i rola mięśni	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje tkanki mięśniowej wskazuje położenie w organizmie człowieka tkanek: mięśniowej gładkiej i mięśniowej poprzecznie prążkowanej szkieletowej 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje wskazanych mięśni szkieletowych opisuje cechy tkanki mięśniowej z pomocą nauczyciela wskazuje na ilustracji najważniejsze mięśnie szkieletowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje mięśnie szkieletowe wskazane na ilustracji opisuje czynności mięśni wskazanych na schemacie wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie mięśni omawia warunki prawidłowej pracy mięśni 	<ul style="list-style-type: none"> określa warunki prawidłowej pracy mięśni charakteryzuje budowę i funkcje mięśni gładkich i poprzecznie prążkowanych 	<ul style="list-style-type: none"> na przykładzie własnego organizmu analizuje współdziałanie mięśni, ścięgien, kości i stawów w wykonywaniu ruchów
	9. Higiena i choroby układu ruchu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia naturalne krzywizny kręgosłupa opisuje przyczyny powstawania wad postawy wymienia choroby aparatu ruchu wskazuje ślad stopy z płaskostopiem omawia przedstawione na ilustracji wady podstawy 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przedstawione na ilustracji wady postawy opisuje urazy mechaniczne kończyn omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów mechanicznych kończyn omawia przyczyny chorób aparatu ruchu omawia wady budowy stóp 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje naturalne krzywizny kręgosłupa wyjaśnia przyczyny powstawania wad postawy charakteryzuje zmiany zachodzące wraz z wiekiem w układzie kostnym określa czynniki wpływające na prawidłowy rozwój muskulatury ciała wyjaśnia przyczyny i skutki osteoporozy 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje dotyczące zapobiegania płaskostopiu planuje i demonstruje czynności udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów mechanicznych kończyn przewiduje skutki przyjmowania nieprawidłowej postawy ciała 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje i prezentuje ćwiczenia zapobiegające deformacjom kręgosłupa wyszukuje i prezentuje ćwiczenia rehabilitacyjne likwidujące płaskostopie uzasadnia konieczność regularnych ćwiczeń gimnastycznych dla prawidłowego funkcjonowania aparatu ruchu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III Układ pokarmowy	10. Pokarm – budulec i źródło energii	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe składniki odżywcze wymienia produkty spożywcze zawierające białko podaje przykłady pokarmów, które są źródłem węglowodanów wymienia pokarmy zawierające tłuszcze omawia z pomocą nauczyciela przebieg doświadczenia badającego wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje składniki odżywcze na budulcowe i energetyczne określa aminokwasy jako cząsteczki budulcowe białek wskazuje rolę tłuszczów w organizmie samodzielnie omawia przebieg doświadczenia badającego wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie składników odżywczych dla organizmu określa znaczenie błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu układu pokarmowego uzasadnia konieczność systematycznego spożywania owoców i warzyw porównuje pokarmy pełnowartościowe i niepełnowartościowe analizuje etykiety produktów spożywczych pod kątem zawartości różnych składników odżywczych przeprowadza z pomocą nauczyciela doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> ilustruje na przykładach źródła składników odżywczych i wyjaśnia ich znaczenie dla organizmu wyjaśnia związek między spożywaniem produktów białkowych a prawidłowym wzrostem ciała omawia rolę aminokwasów egzogennych w organizmie człowieka porównuje wartość energetyczną węglowodanów i tłuszczów wyjaśnia skutki nadmiernego spożywania tłuszczów samodzielnie przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi analizuje zależność między rodzajami spożywanych pokarmów a funkcjonowaniem organizmu wyszukuje informacje dotyczące roli błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu przewodu pokarmowego
	11. Witaminy, sole mineralne, woda	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady witamin rozpuszczalnych w wodzie i rozpuszczalnych w tłuszczach podaje przykład jednej awitaminozy wymienia najważniejsze pierwiastki budujące ciało organizmów podaje rolę dwóch wybranych makroelementów w organizmie człowieka wymienia po trzy makroelementy i mikroelementy omawia z pomocą nauczyciela przebieg doświadczenia dotyczącego wykrywania witaminy C 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia witaminy rozpuszczalne w wodzie i rozpuszczalne w tłuszczach wymienia skutki niedoboru witamin wskazuje rolę wody w organizmie omawia znaczenie makroelementów i mikroelementów w organizmie człowieka omawia na schemacie przebieg doświadczenia dotyczącego wykrywania witaminy C 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rodzaje witamin przedstawia rolę i skutki niedoboru witamin: A, C, B₆, B₉, B₁₂, D przedstawia rolę i skutki niedoboru składników mineralnych: Mg, Fe, Ca określa skutki niewłaściwej suplementacji witamin i składników mineralnych na przygotowanym sprzęcie i z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie dotyczące wykrywania witaminy C 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje skutki niedoboru witamin, makroelementów i mikroelementów w organizmie przewiduje skutki niedoboru wody w organizmie samodzielnie wykonuje doświadczenie dotyczące wykrywania witaminy C 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące wykrywania witaminy C

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III Układ pokarmowy	12. Budowa i rola układu pokarmowego	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega trawienie pokarmów • wymienia rodzaje zębów u człowieka • wymienia odcinki przewodu pokarmowego człowieka • omawia z pomocą nauczyciela przebieg doświadczenia badającego wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę poszczególnych rodzajów zębów • wskazuje odcinki przewodu pokarmowego na planszy lub modelu • rozpoznaje wątrobę i trzustkę na schemacie • lokalizuje położenie wątroby i trzustki we własnym ciele • samodzielnie omawia przebieg doświadczenia badającego wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje poszczególne rodzaje zębów człowieka • wykazuje rolę zębów w mechanicznej obróbce pokarmu • omawia funkcje poszczególnych odcinków przewodu pokarmowego • lokalizuje odcinki przewodu pokarmowego i wskazuje odpowiednie miejsca na powierzchni swojego ciała • charakteryzuje funkcje wątroby i trzustki • przeprowadza z pomocą nauczyciela doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie procesu trawienia • opisuje etapy trawienia pokarmów w poszczególnych odcinkach przewodu pokarmowego • analizuje miejsca wchłaniania strawionego pokarmu i wody • samodzielnie przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi • uzasadnia konieczność stosowania zróżnicowanej diety dostosowanej do potrzeb organizmu • uzasadnia konieczność dbania o zęby
	13. Higiena i choroby układu pokarmowego	<ul style="list-style-type: none"> • określa zasady zdrowego żywienia i higieny żywności • wymienia przykłady chorób układu pokarmowego • wymienia zasady profilaktyki chorób układu pokarmowego • według podanego wzoru oblicza indeks masy ciała • wymienia przyczyny próchnicy zębów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje grupy pokarmów w piramidzie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej • wskazuje na zależność diety od zmiennych warunków zewnętrznych • układa jadłospis w zależności od zmiennych warunków zewnętrznych • wymienia choroby układu pokarmowego • analizuje indeks masy ciała swój i kolegów, wykazuje prawidłowości i odchylenia od normy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>wartość energetyczna pokarmu</i> • wykazuje zależność między dietą a czynnikami, które ją warunkują • przewiduje skutki złego odżywiania się • omawia zasady profilaktyki choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, zatrucia pokarmowego, raka jelita grubego oraz WZW A, WZW B i WZW C • analizuje indeks masy ciała w zależności od stosowanej diety 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależność między higieną odżywiania się a chorobami układu pokarmowego • wskazuje zasady profilaktyki próchnicy zębów • wyjaśnia, dlaczego należy stosować zróżnicowaną i dostosowaną do potrzeb organizmu (wiek, stan zdrowia, tryb życia, aktywność fizyczna, pora roku) dietę • układa odpowiednią dietę dla uczniów z nadwagą i niedowagą 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje i prezentuje wystąpienie w dowolnej formie na temat chorób związanych z zaburzeniami łaknienia i przemiany materii • uzasadnia konieczność badań przesiewowych w celu wykrywania wczesnych stadiów raka jelita grubego

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Układ krążenia	14. Budowa i funkcje krwi	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy elementów morfotycznych krwi • wymienia grupy krwi • wymienia składniki biorące udział w krzepnięciu krwi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcje krwi • wymienia grupy krwi i wyjaśnia, co stanowi podstawę ich wyodrębnienia • wyjaśnia, czym jest konflikt serologiczny 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie krwi • charakteryzuje elementy morfotyczne krwi • omawia rolę hemoglobiny • przedstawia społeczne znaczenie krwiodawstwa • przewiduje skutki konfliktu serologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady transfuzji krwi • wyjaśnia mechanizm krzepnięcia krwi • rozpoznaje elementy morfotyczne krwi na podstawie obserwacji mikroskopowej 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę wykonywania badań zapobiegających konfliktowi serologicznemu • analizuje wyniki laboratoryjnego badania krwi
	15. Krążenie krwi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia narządy układu krwionośnego • z pomocą nauczyciela omawia na podstawie ilustracji mały i duży obieg krwi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcje wybranego naczynia krwionośnego • porównuje budowę i funkcje żył, tętnic oraz naczyń włosowatych • opisuje funkcje zastawek żylnych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje krwiobiegi: mały i duży • opisuje drogę krwi płynącej w małym i dużym krwiobiegu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje poszczególne naczynia krwionośne na ilustracji • wykazuje związek budowy naczyń krwionośnych z pełnionymi przez nie funkcjami 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związek przepływu krwi w naczyniach z wymianą gazową
	16. Budowa i działanie serca	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje położenie serca we własnym ciele • wymienia elementy budowy serca • podaje prawidłową wartość pulsu i ciśnienia zdrowego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje elementy budowy serca i naczynia krwionośnego na schemacie (ilustracji z podręcznika) • wyjaśnia, czym jest puls 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje mechanizm pracy serca • omawia fazy cyklu pracy serca • mierzy koledze puls • wyjaśnia różnicę między ciśnieniem skurczowym a ciśnieniem rozkurczowym krwi 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje rolę zastawek w funkcjonowaniu serca • porównuje wartości ciśnienia skurczowego i ciśnienia rozkurczowego krwi • omawia doświadczenie wykazujące wpływ wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia krwi 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia krwi
	17. Higiena i choroby układu krwionośnego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia choroby układu krwionośnego • omawia pierwszą pomoc w wypadku krwawień i krwotoków 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny chorób układu krwionośnego • wymienia czynniki wpływające korzystnie na funkcjonowanie układu krwionośnego 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny chorób układu krwionośnego • charakteryzuje objawy krwotoku żylnego i tętniczego • wyjaśnia, na czym polegają białaczka i anemia • przedstawia znaczenie aktywności fizycznej i prawidłowej diety dla właściwego funkcjonowania układu krwionośnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje portfolio na temat chorób układu krwionośnego • demonstruje pierwszą pomoc w wypadku krwotoków • wyjaśnia znaczenie badań profilaktycznych chorób układu krwionośnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje i prezentuje w dowolnej formie materiały edukacyjne oświaty zdrowotnej na temat chorób społecznych: miażdżycy, nadciśnienia tętniczego i zawałów serca
	18. Układ limfatyczny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy układu limfatycznego • wymienia narządy układu limfatycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę układu limfatycznego • omawia rolę węzłów chłonnych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę układu limfatycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje na ilustracji lub schemacie narządy układu limfatycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje układ limfatyczny z układem krwionośnym

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Układ krążenia	19. Budowa i funkcjonowanie układu odpornościowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy układu odpornościowego wymienia rodzaje odporności przedstawia różnice między surowicą a szczepionką 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia odporność swoistą i nieswoistą, czynną i bierną, naturalną i sztuczną definiuje szczepionkę i surowicę jako czynniki odpowiadające za odporność nabytą 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę elementów układu odpornościowego charakteryzuje rodzaje odporności określa zasadę działania szczepionki i surowicy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia mechanizm działania odporności swoistej opisuje rodzaje leukocytów odróżnia działanie szczepionki od działania surowicy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wykaz szczepień w swojej książeczce zdrowia ocenia znaczenie szczepień
	20. Zaburzenia funkcjonowania układu odpornościowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki mogące wywołać alergie opisuje objawy alergii 	<ul style="list-style-type: none"> określa przyczynę choroby AIDS wyjaśnia, na czym polega transplantacja narządów podaje przykłady narządów, które można przeszczepiać 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje drogi zakażeń HIV wskazuje zasady profilaktyki zakażeń HIV 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że alergia jest związana z nadwrażliwością układu odpornościowego ilustruje przykładami znaczenie transplantologii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie przeszczepów oraz zgody na transplantację narządów po śmierci
V. Układ oddechowy	21. Budowa i rola układu oddechowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia odcinki układu oddechowego rozpoznaje na ilustracji narządy układu oddechowego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje elementów układu oddechowego opisuje rolę nagłośni na podstawie własnego organizmu przedstawia mechanizm wentylacji płuc 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia drogi oddechowe i narządy wymiany gazowej wykazuje związek budowy elementów układu oddechowego z pełnionymi funkcjami 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia głośnię i nagłośnię demonstruje mechanizm modulacji głosu definiuje płuca jako miejsce zachodzenia wymiany gazowej wykazuje związek między budową a funkcją płuc 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje z dowolnych materiałów model układu oddechowego wyszukuje odpowiednie metody i bada pojemność własnych płuc
	22. Mechanizm oddychania	<ul style="list-style-type: none"> wymienia narządy biorące udział w procesie wentylacji płuc demonstruje na sobie mechanizm wdechu i wydechu z pomocą nauczyciela omawia doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu definiuje mitochondrium jako miejsce oddychania komórkowego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w ruchach klatki piersiowej i przepony podczas wdechu i wydechu przedstawia rolę krwi w transporcie gazów oddechowych omawia zawartość gazów w powietrzu wdychanym i wydychanym oblicza liczbę wdechów i wydechów przed wysiłkiem fizycznym i po nim z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu zapisuje słownie równanie reakcji chemicznej ilustrujące utlenianie glukozy 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia procesy wentylacji płuc i oddychania komórkowego opisuje dyfuzję O₂ i CO₂ zachodzącą w pęcherzykach płucnych wyjaśnia zależność między liczbą oddechów a wysiłkiem fizycznym na przygotowanym sprzęcie samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu określa znaczenie oddychania komórkowego 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wyniki doświadczenia wykrywającego CO₂ w wydychanym powietrzu przedstawia graficznie zawartość gazów w powietrzu wdychanym i wydychanym analizuje proces wymiany gazowej w płucach i tkankach omawia obserwację dotyczącą wpływu wysiłku fizycznego na częstość oddechów samodzielnie przygotowuje zestaw laboratoryjny i przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność CO₂ w wydychanym powietrzu 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i wykonuje obserwację wpływu wysiłku fizycznego na częstość oddechów wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność CO₂ w wydychanym powietrzu opisuje zależność między ilością mitochondriów a zapotrzebowaniem narządów na energię zapisuje za pomocą symboli chemicznych równanie reakcji ilustrujące utlenianie glukozy

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	23. Higiena i choroby układu oddechowego	<ul style="list-style-type: none"> definiuje kichanie i kaszel jako reakcje obronne organizmu wymienia choroby układu oddechowego wymienia czynniki wpływające na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje źródła infekcji górnych i dolnych dróg oddechowych określa sposoby zapobiegania chorobom układu oddechowego omawia wpływ zanieczyszczeń pyłowych na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje objawy wybranych chorób układu oddechowego wyjaśnia związek między wdychaniem powietrza przez nos a profilaktyką chorób układu oddechowego opisuje zasady profilaktyki anginy, gruźlicy i raka płuc rozdzieli czynne i bierne palenie tytoniu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ palenia tytoniu na funkcjonowanie układu oddechowego wyszukuje w dowolnych źródłach informacje na temat przyczyn rozwoju raka płuc 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wywiad w przychodni zdrowia na temat profilaktyki chorób płuc przeprowadza według podanego schematu i pod opieką nauczyciela badanie zawartości substancji smolistych w jednym papierosie
VI. Układ wydalniczy	24. Budowa i działanie układu wydalniczego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady substancji, które są wydalane przez organizm człowieka wymienia narządy układu wydalniczego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia <i>wydalanie</i> i <i>defekacja</i> wymienia drogi wydalania zbędnych produktów przemiany materii wymienia CO₂ i mocznik jako zbędne produkty przemiany materii 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wydalanie i defekację omawia na podstawie ilustracji proces powstawania moczu wskazuje na modelu lub ilustracji miejsce powstawania moczu pierwotnego opisuje sposoby wydalania mocznika i CO₂ 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na modelu lub materiale świeżym warstwy budujące nerkę omawia rolę układu wydalniczego w prawidłowym funkcjonowaniu całego organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje z dowolnego materiału model układu moczowego tworzy schemat przemian substancji odżywczych od zjedzenia do wydalania lub defekacji
	25. Higiena i choroby układu wydalniczego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady higieny układu wydalniczego wymienia choroby układu wydalniczego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na zakażenia dróg moczowych i kamicę nerkową jako choroby układu wydalniczego wymienia badania stosowane w profilaktyce tych chorób określa dzienne zapotrzebowanie organizmu człowieka na wodę 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny chorób układu wydalniczego wyjaśnia znaczenie wykonywania badań kontrolnych moczu wskazuje na konieczność okresowego wykonywania badań kontrolnych moczu 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia konieczność picia dużej ilości wody podczas leczenia chorób nerek uzasadnia konieczność regularnego opróżniania pęcherza moczowego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje własne wyniki laboratoryjnego badania moczu i na tej podstawie określa stan zdrowia własnego układu wydalniczego omawia na ilustracji przebieg dializy ocenia rolę dializy w ratowaniu życia

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
VII. Regulacja nerwowo-hormonalna	26. Budowa i funkcjonowanie układu hormonalnego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia gruczoły dokrewne wymienia przykłady hormonów wskazuje na ilustracji położenie najważniejszych gruczołów dokrewnych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>gruczoł dokrewny</i> wyjaśnia, czym są hormony 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy hormonów przyporządkowuje hormony do odpowiednich gruczołów, które je wytwarzają charakteryzuje działanie insuliny i glukagonu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia biologiczną rolę hormonu wzrostu, tyreksyny, insuliny, adrenaliny, testosteronu, estrogenów omawia znaczenie swoistego działania hormonów wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie insuliny i glukagonu 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że nie należy bez konsultacji z lekarzem przyjmować preparatów i leków hormonalnych
	27. Zaburzenia funkcjonowania układu hormonalnego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki nadmiaru i niedoboru hormonu wzrostu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie <i>równowaga hormonalna</i> podaje przyczyny cukrzycy 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje skutki nadmiaru i niedoboru hormonów 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia związek niedoboru insuliny z cukrzycą 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i wykazuje różnice między cukrzycą typu I a cukrzycą typu II
	28. Budowa i rola układu nerwowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje układu nerwowego wymienia elementy budowy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego rozpoznaje na ilustracji ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje elementy budowy komórki nerwowej wskazuje na ilustracji neuronu przebieg impulsu nerwowego wyróżnia somatyczny i autonomiczny układ nerwowy 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje układu nerwowego wykazuje związek budowy komórki nerwowej z jej funkcją omawia działanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sposób działania synapsy charakteryzuje funkcje somatycznego i autonomicznego układu nerwowego porównuje funkcje współczulnej i przywspółczulnej części autonomicznego układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia rolę regulacji nerwowo-hormonalnej w prawidłowym funkcjonowaniu całego organizmu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
VII. Regulacja nerwowo-hormonalna	29. Ośrodkowy układ nerwowy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na ilustracji najważniejsze elementy mózgowia wymienia mózgowie i rdzeń kręgowy jako narządy ośrodkowego układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy budowy rdzenia kręgowego na ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę rdzenia kręgowego objasnia na ilustracji budowę mózgowia 	<ul style="list-style-type: none"> określa mózgowie jako jednostkę nadrzędną w stosunku do pozostałych części układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia nadrzędną funkcję mózgowia w stosunku do pozostałych części układu nerwowego
	30. Obwodowy układ nerwowy. Odruchy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje nerwów obwodowych podaje po trzy przykłady odruchów warunkowych i bezwarunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia nerwy czuciowe i ruchowe omawia na podstawie ilustracji drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym odróżnia odruchy warunkowe i bezwarunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między odruchem warunkowym a bezwarunkowym charakteryzuje odruchy warunkowe i bezwarunkowe przedstawia graficznie drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę odruchów warunkowych w procesie uczenia się na podstawie rysunku wyjaśnia mechanizm odruchu kolanowego 	<ul style="list-style-type: none"> dowodzi znaczenia odruchów warunkowych i bezwarunkowych w życiu człowieka demonstruje na kolezde odruch kolanowy i wyjaśnia działanie tego odruchu
	31. Higiena układu nerwowego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wywołujące stres podaje przykłady używek wymienia skutki zażywania niektórych substancji psychoaktywnych dla stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sposoby radzenia sobie ze stresem przedstawia negatywny wpływ na zdrowie człowieka niektórych substancji psychoaktywnych oraz nadużywania kofeiny i niektórych leków (zwłaszcza oddziałujących na psychikę) 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia dodatni i ujemny wpływ stresu na funkcjonowanie organizmu opisuje wpływ palenia tytoniu na zdrowie omawia skutki działania alkoholu na funkcjonowanie organizmu wyjaśnia mechanizm powstawania uzależnień wyjaśnia znaczenie profilaktyki uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ snu na procesy uczenia się i zapamiętywania oraz na odporność organizmu wykazuje zależność między przyjmowaniem używek a powstawaniem nałogu wskazuje alternatywne zajęcia pomagające uniknąć uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związek między prawidłowym wysypianiem się a funkcjonowaniem organizmu wykonuje w dowolnej formie prezentację na temat profilaktyki uzależnień

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
VIII. Narządy zmysłów	32. Budowa i działanie narządu wzroku	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie zmysłów w życiu człowieka rozdziela w narządzie wzroku aparat ochronny oka i gałkę oczną wymienia elementy wchodzące w skład aparatu ochronnego oka rozpoznaje na ilustracji elementy budowy oka 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje elementów aparatu ochronnego oka wyjaśnia pojęcie <i>akomodacja oka</i> omawia znaczenie adaptacji oka omawia funkcje elementów budowy oka 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję aparatu ochronnego oka wykazuje związek budowy elementów oka z pełnionymi przez nie funkcjami opisuje drogę światła w oku wskazuje lokalizację receptorów wzroku ilustruje w formie prostego rysunku drogę światła w oku i powstawanie obrazu na siatkówce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia powstawanie obrazu na siatkówce planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące reakcję tęczówki na światło o różnym natężeniu ilustruje za pomocą prostego rysunku drogę światła w oku i powstawanie obrazu na siatkówce oraz wyjaśnia rolę soczewki w tym procesie 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność tarczy nerwu wzrokowego w oku ilustruje za pomocą prostego rysunku drogę światła w oku oraz tłumaczy powstawanie i odbieranie wrażeń wzrokowych, używając odpowiedniej terminologii
	33. Ucho – narząd słuchu i równowagi	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji elementy budowy ucha wyróżnia ucho zewnętrzne, środkowe i wewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na ilustracji położenie narządu równowagi wymienia funkcje poszczególnych elementów ucha 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje poszczególnych elementów ucha omawia funkcje ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia mechanizm odbierania i rozpoznawania dźwięków wskazuje lokalizację receptorów słuchu i równowagi w uchu wyjaśnia zasadę działania narządu równowagi 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg bodźca słuchowego, uwzględniając przetwarzanie fal dźwiękowych na impulsy nerwowe
	34. Higiena oka i ucha	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wady wzroku omawia zasady higieny oczu wymienia choroby oczu i uszu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji krótkowzroczność i dalekowzroczność definiuje hałas jako czynnik powodujący głuchotę omawia przyczyny powstawania wad wzroku 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wady wzroku wyjaśnia, na czym polegają daltonizm i astygmatyzm charakteryzuje choroby oczu omawia sposób korygowania wad wzroku 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela rodzaje soczewek korygujących wady wzroku analizuje, w jaki sposób nadmierny hałas może spowodować uszkodzenie słuchu 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje informacje na temat źródeł hałasu w swoim miejscu zamieszkania analizuje źródła hałasu w najbliższym otoczeniu i wskazuje na sposoby jego ograniczenia
	35. Zmysły powonienia, smaku i dotyku	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę zmysłów powonienia, smaku i dotyku wskazuje rozmieszczenie receptorów powonienia, smaku i dotyku wymienia podstawowe smaki wymienia bodźce odbierane przez receptory skóry omawia rolę węchu w ocenie pokarmów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje kubków smakowych omawia doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie kubków smakowych na języku z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że skóra jest narządem dotyku analizuje znaczenie wolnych zakończeń nerwowych w skórze wykonuje na podstawie opisu doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku

IX. Rozmnażanie i rozwój człowieka

	36. Męski układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia męskie narządy rozrodcze wskazuje na ilustracji męskie narządy rozrodcze wymienia męskie cechy płciowe 	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę plemnika i wykonuje jego schematyczny rysunek omawia proces powstawania nasienia określa funkcję testosteronu wymienia funkcje męskiego układu rozrodczego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje poszczególnych elementów męskiego układu rozrodczego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że główka plemnika jest właściwą gametą męską wykazuje zależność między produkcją hormonów płciowych a zmianami zachodzącymi w ciele mężczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wspólną funkcjonalność prącia jako narządu wydalania i narządu rozrodczego
	37. Żeński układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia żeńskie narządy rozrodcze wskazuje na ilustracji żeńskie narządy rozrodcze wymienia żeńskie cechy płciowe 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje funkcje żeńskiego układu rozrodczego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowe żeńskie cechy płciowe opisuje funkcje wewnętrznych narządów rozrodczych 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek budowy komórki jajowej z pełnioną przez nią funkcją 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje podobieństwa i różnice w budowie męskich i żeńskich układów narządów: rozrodczego i wydalniczego
	38. Funkcjonowanie żeńskiego układu rozrodczego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia żeńskie hormony płciowe wymienia kolejne fazy cyklu miesięczkowego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w cyklu miesięczkowym dni płodne i niepłodne definiuje jajnik jako miejsce powstawania komórki jajowej 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje ilustracje przebiegu cyklu miesięczkowego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany hormonalne i zmiany w macicy zachodzące w trakcie cyklu miesięczkowego analizuje rolę ciała żółtego 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza dni płodne i niepłodne u kobiet w różnych dniach cyklu miesięczkowego i z różną długością cyklu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IX. Rozmnażanie i rozwój człowieka	39. Rozwój człowieka – od poczęcia do narodzin	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy błon płodowych podaje długość trwania rozwoju płodowego wymienia zmiany zachodzące w organizmie kobiety podczas ciąży 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje etapy rozwoju zarodka od zapłodnienia do zagnieżdżenia wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>zapłodnienie</i> omawia zasady higieny zalecane dla kobiet ciężarnych podaje czas trwania ciąży omawia wpływ różnych czynników na prawidłowy rozwój zarodka i płodu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje funkcje błon płodowych charakteryzuje okres rozwoju płodowego wyjaśnia przyczyny zmian zachodzących w organizmie kobiety podczas ciąży charakteryzuje etapy porodu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje funkcje łożyska uzasadnia konieczność przestrzegania zasad higieny przez kobiety w ciąży omawia mechanizm powstawania ciąży pojedynczej i mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat rozwoju prenatalnego
	40. Rozwój człowieka – od narodzin do starości	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy życia człowieka wymienia rodzaje dojrzałości człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> określa zmiany rozwojowe u swoich rówieśników opisuje objawy starzenia się organizmu wymienia różnice w tempie dojrzewania dziewcząt i chłopców 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane okresy rozwojowe przedstawia cechy oraz przebieg fizycznego, psychicznego i społecznego dojrzewania człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje różnice między przekwitaniem a starością przyporządkowuje okresom rozwojowym zmiany zachodzące w organizmie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy w dowolnej formie prezentację na temat dojrzewania tworzy portfolio ze zdjęciami swojej rodziny, której członkowie znajdują się w różnych okresach rozwoju

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IX. Rozmnażanie i rozwój człowieka	41. Higiena i choroby układu rozrodczego	<ul style="list-style-type: none"> wymienia choroby układu rozrodczego wymienia choroby przenoszone drogą płciową 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje kontakty płciowe jako potencjalne źródło zakażenia układu rozrodczego przyporządkowuje chorobom źródła zakażenia wyjaśnia różnicę między nosicielstwem HIV a chorobą AIDS wymienia drogi zakażenia wirusami: HIV, HBV, HCV i HPV przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia konieczność regularnych wizyt u ginekologa przyporządkowuje chorobom ich charakterystyczne objawy omawia zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy: HIV, HBV, HCV i HPV 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ryzykowne zachowania seksualne, które mogą prowadzić do zakażenia HIV przewiduje indywidualne i społeczne skutki zakażenia wirusami: HIV, HBV, HCV i HPV uzasadnia konieczność wykonywania badań kontrolnych jako sposobu wczesnego wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy i raka prostaty 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat planowanych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka, wywołującemu raka szyjki macicy
	X. Równowaga wewnętrzna organizmu	42. Mechanizmy regulacyjne organizmu	<ul style="list-style-type: none"> własnymi słowami wyjaśnia, na czym polega homeostaza wyjaśnia mechanizm termoregulacji u człowieka wskazuje drogi wydalania wody z organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy zależność działania układów pokarmowego i krwionośnego opisuje, które układy narządów mają wpływ na regulację poziomu wody we krwi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega homeostaza na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania układów: nerwowego, pokarmowego i krwionośnego na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wyjaśnia mechanizm regulacji poziomu glukozy we krwi 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania poszczególnych układów narządów w organizmie człowieka na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wyjaśnia, które układy narządów biorą udział w mechanizmie regulacji poziomu glukozy we krwi

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
X. Równowaga wewnętrzna organizmu	43. Choroba – zaburzenie homeostazy	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ trybu życia na stan zdrowia człowieka • podaje przykłady trzech chorób zakaźnych wraz z czynnikami, które je wywołują • wymienia choroby cywilizacyjne • wymienia najczęstsze przyczyny nowotworów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne • podaje przykłady wpływu środowiska na życie i zdrowie człowieka • przedstawia znaczenie aktywności fizycznej dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka • przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób nowotworowych • klasyfikuje podaną chorobę do grupy chorób cywilizacyjnych lub zakaźnych • omawia znaczenie szczepień ochronnych • wskazuje alergię jako skutek zanieczyszczenia środowiska • wskazuje metody zapobiegania chorobom cywilizacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki wpływające na zdrowie człowieka • przedstawia znaczenie pojęć <i>zdrowie</i> i <i>choroba</i> • rozróżnia zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne • wymienia najważniejsze choroby człowieka wywołwane przez wirusy, bakterie, protisty i pasożyty zwierzęce oraz przedstawia zasady profilaktyki tych chorób • podaje kryterium podziału chorób na choroby zakaźne i cywilizacyjne • podaje przykłady szczepień obowiązkowych i nieobowiązkowych • wyjaśnia przyczyny powstawania chorób społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ środowiska na zdrowie • uzasadnia, że antybiotyki i inne leki należy stosować zgodnie z zaleceniami lekarza (dawka, godziny przyjmowania leku i długość kuracji) • dowodzi, że stres jest przyczyną chorób cywilizacyjnych • uzasadnia, że nerwice są chorobami cywilizacyjnymi • uzasadnia konieczność okresowego wykonywania podstawowych badań kontrolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty przemawiające za tym, że nie należy bez wyraźnej potrzeby przyjmować ogólnodostępnych leków oraz suplementów

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 8 szkoły podstawowej oparte na Programie nauczania biologii Puls życia autorstwa Anny Zdziennickiej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Genetyka	1. Czym jest genetyka?	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa zakres badań genetyki wyjaśnia, że podobieństwo dziecka do rodziców jest wynikiem dziedziczenia cech 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdziela cechy dziedziczne i niedziedziczne definiuje pojęcia <i>genetyka</i> i <i>zmienność organizmów</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy indywidualne i gatunkowe podanych organizmów omawia zastosowanie genetyki w różnych dziedzinach: medycynie, kryminalistyce, rolnictwie i archeologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia występowanie zmienności genetycznej wśród ludzi wskazuje różnice między cechami gatunkowymi a indywidualnymi wyjaśnia, z czego wynika podobieństwo organizmów potomnych w rozmnażaniu bezpłciowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dowodzi, że cechy organizmu kształtują się dzięki materiałowi genetycznemu oraz są wynikiem wpływu środowiska wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej w kształtowaniu się zmienności organizmów
	2. Nośnik informacji genetycznej – DNA	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsca występowania DNA wymienia elementy budujące DNA przedstawia rolę DNA jako nośnika informacji genetycznej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia budowę nukleotydu wymienia nazwy zasad azotowych omawia budowę chromosomu definiuje pojęcia: <i>kariotyp</i>, <i>helisa</i>, <i>gen</i> i <i>nukleotyd</i> wykazuje rolę jądra 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje konieczność związania DNA przez białka i powstania chromatyny w jądrze komórkowym wyjaśnia, z czego wynika komplementarność zasad azotowych graficznie przedstawia regułę komplementarności 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia proces replikacji rozpoznaje DNA i RNA* na modelu lub ilustracji porównuje budowę DNA z budową RNA* omawia budowę i funkcję RNA* 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia konieczność zachodzenia procesu replikacji DNA przed podziałem komórki wykonuje dowolną techniką model DNA wykazuje rolę replikacji w zachowaniu niezmienionej informacji genetycznej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Genetyka	3. Podziały komórkowe	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy podziałów komórkowych podaje liczbę chromosomów w komórkach somatycznych i płciowych człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: <i>chromosomy homologiczne</i>, <i>komórki haploidalne</i> i <i>komórki diploidalne</i> wskazuje miejsce zachodzenia mitozy i mejozy w organizmie człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie mitozy i mejozy oblicza liczbę chromosomów w komórce haploidalnej, znając liczbę chromosomów w komórce diploidalnej danego organizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje konieczność redukcji ilości materiału genetycznego w komórkach macierzystych gamet wykazuje różnice między mitozą a mejozą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej podczas mejozy wykonuje dowolną techniką model mitozy lub mejozy
	4. Podstawowe prawa dziedziczenia	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia <i>fenotyp</i> i <i>genotyp</i> wyjaśnia symbole używane przy zapisywaniu krzyżówek genetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia badania Gregora Mendla zapisuje genotypy homozygoty dominującej i homozygoty recesywnej oraz heterozygoty wykonuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie jednego genu 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje allele dominujące i recesywne omawia prawo czystości gamet na schemacie krzyżówki genetycznej rozpoznaje genotyp oraz określa fenotyp rodziców i pokolenia potomnego 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje cechy osobników potomnych na podstawie prawa czystości gamet interpretuje krzyżówki genetyczne, używając określeń: <i>homozygota</i>, <i>heterozygota</i>, <i>cecha dominująca</i> i <i>cecha recesywna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie określonej cechy i przewiduje genotypy oraz fenotypy potomstwa ocenia znaczenie prac Gregora Mendla dla rozwoju genetyki
	5. Dziedziczenie cech u człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje u ludzi przykładowe cechy dominującą i recesywną z pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy dominujące i recesywne u człowieka z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że cechę recesywną determinują allele homozygoty recesywnej na podstawie krzyżówki genetycznej przewiduje wystąpienie cechu potomstwa 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy człowieka, które są zarówno wynikiem działania genów, jak i czynników środowiska ustala prawdopodobieństwo występowania cechy u potomstwa, jeśli nie są znane genotypy obojga rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ środowiska na kształtowanie się cech na podstawie znajomości cech dominujących i recesywnych projektuje krzyżówki genetyczne, poprawnie posługując się terminami <i>homozygota</i> i <i>heterozygota</i>

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Genetyka	6. Dziedziczenie płci u człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę chromosomów występujących w komórce diploidalnej człowieka • wymienia przykłady chorób dziedzicznych sprzężonych z płcią 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kariotyp człowieka • określa cechy chromosomów X i Y • omawia zasadę dziedziczenia płci 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę chromosomów płci i autosomów • przedstawia zjawisko nosicielstwa chorób pod kątem dziedziczenia płci 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm ujawniania się cech recesywnych sprzężonych z płcią • wykonuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie hemofilii oraz daltonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie hemofilii oraz daltonizmu • ocenia znaczenie poznania budowy ludzkiego DNA
	7. Dziedziczenie grup krwi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cztery główne grupy krwi występujące u człowieka • przedstawia przykłady cech zależnych od wielu genów oraz od środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób dziedziczenia grup krwi • wyjaśnia sposób dziedziczenia czynnika Rh • wyjaśnia wpływ środowiska na rozwój cech osobniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje grupy krwi na podstawie zapisu genotypów • wykonuje krzyżówkę genetyczną przedstawiającą dziedziczenie grup krwi • określa możliwość wystąpienia konfliktu serologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala grupy krwi dzieci na podstawie znajomości grup krwi ich rodziców • ustala czynnik Rh dzieci na podstawie znajomości czynnika Rh ich rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • określa konsekwencje dla drugiej ciąży wiążące się z wystąpieniem konfliktu serologicznego • wykazuje, że dziedziczenie czynnika Rh jest jednogenowe
	8. Mutacje	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie <i>mutacja</i> • wymienia czynniki mutagenne • podaje przykłady chorób uwarunkowanych mutacjami genowymi i chromosomowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia mutacje genowe i chromosomowe • omawia przyczyny wybranych chorób genetycznych • wskazuje mechanizm dziedziczenia mukowiscydozy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegają mutacje genowe i chromosomowe • omawia znaczenie poradnictwa genetycznego • charakteryzuje wybrane choroby i zaburzenia genetyczne • wyjaśnia podłoże zespołu Downa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm powstawania mutacji genowych i chromosomowych • omawia zachowania zapobiegające powstawaniu mutacji • wyjaśnia znaczenie badań prenatalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że mutacje są podstawowym czynnikiem zmienności organizmów • analizuje przyczyny mutacji i wskazuje ich skutki • wykonuje portfolio na temat chorób i zaburzeń genetycznych

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Ewolucja życia	9. Źródła wiedzy o ewolucji	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie <i>ewolucja</i> wymienia dowody ewolucji wskazuje przykłady narządów szczytkowych w organizmie człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> omawia dowody ewolucji wymienia przykłady różnych rodzajów skamieniałości definiuje pojęcie <i>żywa skamieniałość</i> wymienia przykłady reliktyw 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istotę procesu ewolucji rozpoznaje żywe skamieniałości omawia przykłady potwierdzające jedność budowy i funkcjonowania organizmów wymienia przykłady struktur homologicznych i analogicznych 	<ul style="list-style-type: none"> określa warunki powstawania skamieniałości analizuje formy pośrednie wskazuje istnienie związku między rozmieszczeniem gatunków a ich pokrewieństwem 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje jedność budowy i funkcjonowania organizmów ocenia rolę struktur homologicznych i analogicznych jako dowodów ewolucji
	10. Mechanizmy ewolucji	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>endemit</i> podaje przykłady doboru sztucznego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady endemitów wyjaśnia, na czym polega dobór naturalny i dobór sztuczny omawia ideę walki o byt 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia główne założenia teorii ewolucji Karola Darwina wskazuje różnicę pomiędzy doбором naturalnym a doбором sztucznym wymienia główne założenia syntetycznej teorii ewolucji* 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje izolację geograficzną jako drogę do powstawania nowych gatunków wykazuje rolę endemitów z Galapagos w badaniach Darwina* uzasadnia, że walka o byt jest formą doboru naturalnego ocenia korzyści doboru naturalnego w przekazywaniu cech potomstwu omawia współczesne spojrzenie na ewolucję – syntetyczną teorię ewolucji 	<ul style="list-style-type: none"> ilustruje przykładami działanie doboru naturalnego i doboru sztucznego ocenia korzyści dla człowieka płynące z zastosowania doboru sztucznego
	11. Pochodzenie człowieka	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady organizmów należących do nadrodziny człekokształtnych omawia cechy człowieka rozumnego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsce, gdzie rozpoczęła się ewolucja człowieka wymienia czynniki, które miały wpływ na ewolucję człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> określa stanowisko systematyczne człowieka wskazuje na przykładzie szympansa różnice pomiędzy człowiekiem a innymi człekokształtnymi 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg ewolucji człowieka wykazuje cechy wspólne człowieka z innymi człekokształtnymi wymienia cechy człowieka pozwalające zaklasyfikować go do poszczególnych jednostek systematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje różne gatunki człowieka w przebiegu jego ewolucji wykazuje, że człekokształtne to ewolucyjni krewni człowieka

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Ekologia	12. Organizm a środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym zajmuje się ekologia • wymienia czynniki ograniczające występowanie gatunków w różnych środowiskach • nazywa formy morfologiczne porostów wykorzystywane w skali porostowej 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje siedlisko wybranego gatunku • omawia, czym jest nisza ekologiczna organizmu • wyjaśnia, do czego służy skala porostowa 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia siedlisko i niszę ekologiczną • określa wpływ wybranych czynników środowiska na funkcjonowanie organizmów • wykazuje związek między zakresem tolerancji a stosowaniem skali porostowej odczytuje z wykresu dane dotyczące zakresu tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależność między czynnikami środowiska a występującymi w nim organizmami • rozpoznaje na ilustracji formy morfologiczne porostów wykorzystywane w skali porostowej 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wykres przedstawiający zakres tolerancji ekologicznej danego gatunku • praktycznie wykorzystuje skalę porostową
	13. Cechy populacji	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia <i>populacja</i> i <i>gatunek</i> • wylicza cechy populacji • wymienia typy rozmieszczenia osobników w populacji • określa wady i zalety życia organizmów w grupie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależność między definicją populacji i gatunku • wymienia przykłady zwierząt żyjących w stadzie • określa przyczyny migracji • przedstawia, jakie dane można odczytać z piramidy wiekowej populacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje populacje różnych gatunków • określa wpływ migracji na liczebność populacji • wyjaśnia wpływ cech populacji na jej liczebność • odczytuje dane z piramidy wiekowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależność między liczebnością populacji a jej zagęszczeniem • graficznie przedstawia różne typy rozmieszczenia osobników w populacji i podaje ich przykłady • wykazuje zależność między strukturą płciową a liczebnością populacji • charakteryzuje grupy wiekowe w piramidach 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza w terenie obliczanie zagęszczenia wybranego gatunku • przewiduje losy populacji na podstawie jej piramidy wiekowej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Ekologia	14. Konkurencja	<ul style="list-style-type: none"> nazywa zależności międzygatunkowe wymienia zasoby, o które konkurują organizmy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega konkurencja wskazuje rodzaje konkurencji 	<ul style="list-style-type: none"> graficznie przedstawia zależności między organizmami, zaznacza, który gatunek odnosi korzyści, a który – straty porównuje konkurencję wewnątrzgatunkową z konkurencją międzygatunkową 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny i skutki konkurencji międzygatunkowej i wewnątrzgatunkowej wykazuje zależność między zasobami środowiska a intensywnością konkurencji 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, wykorzystując wiedzę z ewolucjonizmu, że konkurencja jest czynnikiem doboru naturalnego
	15. Drapieżnictwo. Roślinożerność	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady roślinożerców wskazuje przykłady drapieżników i ich ofiar omawia przystosowania organizmów do drapieżnictwa podaje przykłady roślin drapieżnych 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie roślinożerców w przyrodzie omawia adaptacje roślinożerców do zjadania pokarmu roślinnego wyjaśnia na wybranych przykładach, na czym polega drapieżnictwo wymienia charakterystyczne cechy drapieżników i ich ofiar 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i roślinożercy wzajemnie regulują swoją liczebność omawia różne strategie polowań stosowanych przez drapieżniki opisuje sposoby obrony organizmów przed drapieżnikami wykazuje przystosowania rośliny drapieżnej do zdobywania pokarmu 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie drapieżników i roślinożerców w środowisku wskazuje adaptacje drapieżników i roślinożerców do zdobywania pokarmu określa rolę drapieżników w przyrodzie jako regulatorów liczebności ofiar charakteryzuje sposoby obrony roślin przed zjadaniem 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależności między liczebnością populacji drapieżników a liczebnością populacji ich ofiar wyjaśnia przyczyny drapieżnictwa i wskazuje metody zdobywania pokarmu przez rośliny drapieżne wykazuje korzyści dla roślin płynące z roślinożerności przedstawia pozytywne i negatywne skutki roślinożerności
	16. Pasożytnictwo	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych wymienia przykłady pasożytnictwa u roślin 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo klasyfikuje pasożyty na zewnętrzne i wewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przystosowania organizmów do pasożytniczego trybu życia charakteryzuje pasożytnictwo u roślin 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie pasożytnictwa w przyrodzie wskazuje przystosowania roślin do pasożytniczego trybu życia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pasożytnictwa w regulacji zagęszczenia populacji ofiar

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Ekologia	17. Nieantagonistyczne zależności między gatunkami	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nieantagonistyczne zależności międzygatunkowe podaje przykłady organizmów, które łączą zależność nieantagonistyczna 	<ul style="list-style-type: none"> określa warunki współpracy między gatunkami rozdziela pojęcia <i>komensalizm</i> i <i>mutualizm</i> omawia budowę korzeni roślin motylkowych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnice między komensalizmem a mutualizmem charakteryzuje role grzyba i glonu w plesze porostu 	<ul style="list-style-type: none"> określa warunki występowania nieantagonistycznych relacji między organizmami różnych gatunków charakteryzuje relacje między rośliną motylkową 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie bakterii azotowych występujących w glebie wyjaśnia, jakie praktyczne znaczenie ma wiedza o mikoryzie
	18. Czym jest ekosystem?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe ekosystemy przedstawia składniki biotopu i biocenozy rozdziela ekosystemy sztuczne i naturalne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy biotopu i biocenozy wybranego ekosystemu omawia, do czego człowiek wykorzystuje ekosystemy wymienia przemiany w ekosystemach 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnice między ekosystemami naturalnymi a sztucznymi omawia przebieg sukcesji pierwotnej i wtórnej* 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje różnicę między sukcesją pierwotną a wtórną* 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależności między biotopem a biocenozą wyszukuje w terenie miejsce zachodzenia sukcesji wtórnej*
	19. Zależności pokarmowe	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego przyporządkowuje znane organizmy poszczególnym ogniom łańcucha pokarmowego rysuje schematy prostych łańcuchów pokarmowych w wybranych ekosystemach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny istnienia łańcuchów pokarmowych wskazuje różnice między producentami a konsumentami rysuje schemat prostej sieci pokarmowej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wybrane powiązania pokarmowe we wskazanym ekosystemie charakteryzuje role poszczególnych ogniw łańcucha pokarmowego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki, które zakłócają równowagę ekosystemu 	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje skutki, jakie dla ekosystemu miałyby wyginiecie określonego ogniwka we wskazanym łańcuchu pokarmowym interpretuje, na czym polega równowaga dynamiczna ekosystemu
	20. Materia i energia w ekosystemie	<ul style="list-style-type: none"> omawia na podstawie ilustracji piramidę ekologiczną 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje, że materia krąży w ekosystemie omawia na podstawie ilustracji obieg węgla w ekosystemie* 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że energia przepływa przez ekosystem wykazuje rolę producentów, konsumentów i destruentów w krążeniu materii 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje zależności między poziomem pokarmowym a biomasą i liczebnością populacji analizuje informacje przedstawione w formie piramidy ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny zaburzeń w krążeniu materii w ekosystemach uzasadnia spadek energii w ekosystemie na kolejnych poziomach troficznych

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Człowiek i środowisko	21. Różnorodność biologiczna	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia poziomy różnorodności biologicznej wymienia czynniki wpływające na stan ekosystemów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega różnorodność biologiczna wyjaśnia różnice pomiędzy dwoma poziomami różnorodności biologicznej wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat skutków spadku różnorodności 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poziomy różnorodności biologicznej omawia wpływ klimatu na kształtowanie się różnorodności biologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zmiany różnorodności biologicznej podczas sukcesji* porównuje poziomy różnorodności biologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przyczyny prowadzące do nagłego wymarcia gatunku
	22. Wpływ człowieka na różnorodność biologiczną	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady działalności człowieka przyczyniającej się do spadku różnorodności biologicznej podaje przykłady obcych gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje działalność człowieka jako przyczynę spadku różnorodności biologicznej wskazuje gatunki wymarłe jako przykład działalności człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, w jaki sposób niszczenie siedlisk wpływa na stan gatunkowy ekosystemów wyjaśnia, skąd się biorą nowe gatunki roślin i zwierząt w ekosystemach naturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na eliminowanie gatunków ocenia wpływ wprowadzania obcych gatunków na bioróżnorodność w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zależności między działalnością człowieka a zmianą czynników środowiskowych wpływających na spadek różnorodności biologicznej
	23. Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady zasobów przyrody wyjaśnia znaczenie recyklingu dla racjonalnego gospodarowania zasobami 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody ilustruje przykładami, jak należy dbać o ochronę zasobów 	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje zasoby przyrody na niewyczerpywalne i wyczerpywalne, podaje ich przykłady omawia racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje skutki niewłaściwej eksploatacji zasobów wyjaśnia, na czy polega zrównoważony rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia, w jaki sposób odtwarzają się odnawialne zasoby przyrody wyjaśnia, jak młodzież może się przyczynić do ochrony zasobów przyrody
	24. Sposoby ochrony przyrody	<ul style="list-style-type: none"> określa cele ochrony przyrody wymienia sposoby ochrony gatunkowej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy ochrony przyrody omawia formy ochrony indywidualnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega ochrona obszarowa wykazuje różnicę między ochroną gatunkową ścisłą a częściową 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne formy ochrony przyrody wyjaśnia, czego dotyczy program Natura 2000 prezentuje wybrane przykłady czynnej ochrony przyrody w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje formy ochrony przyrody występujące w najbliższej okolicy uzasadnia konieczność stosowania form ochrony przyrody dla zachowania gatunków i ekosystemów

* Zagadnienia spoza podstawy programowej oznaczono gwiazdką

**WYMAGANIA PROGRAMOWE Z CHEMII NA POSZCZEGÓLNE OCENY PRZYGOTOWANE NA PODSTAWIE TREŚCI
ZAWARTYCH
W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ ORAZ PROGRAMIE NAUCZANIA DLA KLASY SIÓDMEJ.**

I/ SUBSTANCJE I ICH PRZEMIANY

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zalicza chemię do nauk przyrodniczych - stosuje zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni chemicznej - nazywa wybrane elementy szkła i sprzętu laboratoryjnego oraz określa ich przeznaczenie - zna sposoby opisywania doświadczeń chemicznych - opisuje właściwości substancji będących głównymi składnikami znanych produktów - definiuje gęstość i podaje wzór na gęstość - wymienia jednostki gęstości - odróżnia właściwości fizyczne od chemicznych - definiuje pojęcie mieszanina substancji - opisuje cechy mieszanin jednorodnych i niejednorodnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego chemia jest nauką przydatną ludziom - wyjaśnia, czym są obserwacje, a czym wnioski z doświadczenia - przelicza jednostki (masy, objętości, gęstości) - przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć masa, gęstość, objętość - wyjaśnia, czym się różni ciało fizyczne od substancji - wymienia i wyjaśnia podstawowe sposoby rozdzielania mieszanin na składniki - sporządza mieszaninę i dobiera metodę rozdzielania mieszaniny na składniki - opisuje i porównuje zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną - definiuje pojęcie stopy metali - podaje przykłady zjawisk 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje substancje na podstawie podanych właściwość - przeprowadza obliczenia z wykorzystaniem pojęć: masa, gęstość, objętość - wskazuje różnice między właściwościami fizycznymi składników mieszaniny, które umożliwiają jej rozdzielanie - wskazuje w podanych przykładach reakcję chemiczną i zjawisko fizyczne - wyjaśnia różnicę między mieszaniną a związkiem chemicznym - odszukuje w układzie okresowym pierwiastków podane pierwiastki chemiczne - proponuje sposoby zabezpieczenia przed rdzewieniem przedmiotów wykonanych z żelaza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektuje doświadczenia ilustrujące reakcję chemiczną lub zjawisko fizyczne i formułuje wnioski - projektuje doświadczenie o podanym tytule (rysuje schemat, zapisuje obserwacje i formułuje wnioski) - projektuje i przewiduje wyniki doświadczeń na podstawie posiadanej wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasadę rozdzielania mieszanin metodą chromatografii - definiuje pojęcie patyna - opisuje sposób rozdzielania na składniki bardziej złożonych mieszanin z wykorzystaniem złożonych metod - wykonuje trudne obliczenia

<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady mieszanin – opisuje proste metody rozdzielania mieszanin na składniki – definiuje pojęcia zjawisko fizyczne i reakcja chemiczna – podaje przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka – definiuje pojęcia pierwiastek chemiczny i związek chemiczny – dzieli substancje chemiczne na proste i złożone, na pierwiastki i związki chemiczne – dzieli pierwiastki chemiczne na metale i niemetale – odróżnia metale i niemetale na podstawie ich właściwości – opisuje, na czym polegają rdzewienie i korozja – wymienia niektóre czynniki powodujące korozję 	<ul style="list-style-type: none"> fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka – wyjaśnia potrzebę wprowadzenia symboli chemicznych – rozpoznaje pierwiastki i związki chemiczne – wyjaśnia różnicę między pierwiastkiem, związkiem chemicznym i mieszaniną 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje doświadczenie wykonywane na lekcji 		
---	---	--	--	--

II/ SKŁADNIKI POWIETRZA I RODZAJE PRZEMIAN, JAKIM ULEGAJĄ

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje skład i właściwości powietrza – określa, co to są stałe i zmienne składniki powietrza – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru – podaje, że woda jest związkiem chemicznym wodoru i tlenu – omawia obieg tlenu i tlenku węgla(IV) w przyrodzie – określa znaczenie powietrza, wody, tlenu, tlenku węgla(IV) – podaje, jak można wykryć tlenek węgla(IV) – opisuje, na czym polegają reakcje syntezy, analizy, wymiany – omawia, na czym polega spalanie – definiuje pojęcia substrat i produkt reakcji chemicznej – wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej – wymienia typy reakcji chemicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną jednorodną gazów - tłumaczy, na czym polega zmiana stanów skupienia na przykładzie wody – wymienia stałe i zmienne składniki powietrza – oblicza przybliżoną objętość tlenu i azotu – opisuje, jak można otrzymać tlen – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne gazów szlachetnych, azotu – podaje przykłady wodorków niemetali – wyjaśnia, na czym polega proces fotosyntezy – określa, jak zachowują się substancje higroskopijne – wymienia niektóre zastosowania azotu, gazów szlachetnych, tlenku węgla(IV), tlenu, wodoru – podaje sposób otrzymywania tlenku węgla(IV) (na przykładzie reakcji węgla z tlenem) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia dotyczące zawartości procentowej substancji występujących w powietrzu – planuje doświadczenie umożliwiające wykrycie obecności tlenku węgla(IV) w powietrzu wydychanym z płuc – definiuje pojęcie reakcja charakterystyczna – opisuje właściwości tlenku węgla(II) – wyjaśnia rolę procesu fotosyntezy w naszym życiu – podaje przykłady substancji szkodliwych dla środowiska – określa zagrożenia wynikające z efektu cieplarnianego, dziury ozonowej – proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się dziury ozonowej i efektu cieplarnianego – opisuje doświadczenia, w których otrzyma tlen, tlenek węgla(IV), wodór – projektuje doświadczenia, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – otrzymuje tlenek węgla(IV) w reakcji węglanu wapnia z kwasem chlorowodorowym – wymienia różne sposoby otrzymywania tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru – projektuje doświadczenia dotyczące powietrza i jego składników – planuje sposoby postępowania umożliwiające ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami – wykazuje zależność między rozwojem cywilizacji a występowaniem zagrożeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje destylację skroplonego powietrza – uzasadnia, na podstawie reakcji magnezu z tlenkiem węgla(IV), że tlenek węgla(IV) jest związkiem chemicznym węgla i tlenu – uzasadnia, na podstawie reakcji magnezu z parą wodną, że woda jest związkiem chemicznym tlenu i wodoru

<ul style="list-style-type: none"> – określa, co to są tlenki i zna ich podział – wymienia podstawowe źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza – wskazuje różnicę między reakcjami egzo- i endoenergetyczną – podaje przykłady reakcji egzo- i endoenergetycznych – wymienia niektóre efekty towarzyszące reakcjom chemicznym 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to jest efekt cieplarniany – opisuje rolę wody i pary wodnej w przyrodzie – wyjaśnia pojęcie higroskopijność – zapisuje słownie przebieg reakcji chemicznej – wskazuje w zapisie słownym przebiegu reakcji chemicznej substraty i produkty, pierwiastki i związki chemiczne – opisuje, na czym polega powstawanie dziury ozonowej – opisuje sposób identyfikowania gazów: wodoru, tlenu, tlenku węgla(IV) - wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza - wymienia niektóre sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami – definiuje pojęcia reakcje egzo- i endoenergetyczne 	<p>w których zbada właściwości tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje słownie przebieg różnych rodzajów reakcji chemicznych – podaje przykłady reakcji egzo- i endoenergetycznych 		
---	---	--	--	--

III/ ATOMY I CZĄSTECZKI

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie materii i pojęcie dyfuzji – opisuje ziarnistą budowę materii – definiuje pojęcia jednostka masy atomowej, masa atomowa, masa cząsteczkowa – oblicza masę cząsteczkową prostych związków chemicznych – opisuje i charakteryzuje skład atomu pierwiastka chemicznego (jądro – protony i neutrony, powłoki elektronowe – elektrony) – definiuje pojęcie elektrony walencyjne – wyjaśnia, co to są liczba atomowa, liczba masowa – ustala liczbę protonów, elektronów, neutronów w atomie danego pierwiastka chemicznego, gdy znane są liczby atomowa i masowa – definiuje pojęcie izotop – dokonuje podziału izotopów – wymienia dziedziny życia, w których mają 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planuje doświadczenie potwierdzające ziarnistość budowy materii – podaje założenia teorii atomistyczno-cząsteczkowej budowy materii – opisuje, czym różni się atom od cząsteczki – oblicza masy cząsteczkowe dowolnych związków – opisuje pierwiastek chemiczny jako zbiór atomów o danej liczbie atomowej Z – wyjaśni, co to są nukleony – wymienia rodzaje izotopów wodoru – korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych – wykorzystuje informacje odczytane z układu okresowego pierwiastków chemicznych – podaje maksymalną liczbę elektronów na poszczególnych powłokach (K, L, M) – zapisuje konfiguracje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnice między pierwiastkiem a związkiem chemicznym na podstawie założeń teorii atomistyczno-cząsteczkowej budowy materii – definiuje pojęcie masy atomowej jako średniej mas atomów danego pierwiastka z uwzględnieniem jego składu izotopowego – korzysta z informacji zawartych w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – oblicza maksymalną liczbę elektronów w powłokach – określa zmianę właściwości pierwiastków w grupie i w okresie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oblicza zawartość procentową izotopów w pierwiastku chemicznym – wyjaśnia związek między podobieństwami właściwości pierwiastków chemicznych zapisanych w tej samej grupie układu okresowego a budową ich atomów i liczbą elektronów walencyjnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje historię odkrycia budowy atomu, powstania układu okresowego pierwiastków – definiuje pojęcie promieniotwórczość – określa, na czym polegają promieniotwórczość naturalna i sztuczna – definiuje pojęcie reakcja łańcuchowa – wymienia ważniejsze zagrożenia związane z promieniotwórczością – wyjaśnia pojęcie okres półtrwania (okres połowicznego rozpadu) – rozwiązuje zadania związane z pojęciami okres półtrwania i średnia masa atomowa – charakteryzuje rodzaje promieniowania – wyjaśnia, na czym polegają przemiany α, β

<p>zastosowanie izotopy</p> <ul style="list-style-type: none">– opisuje układ okresowy pierwiastków chemicznych– podaje treść prawa okresowości– podaje, kto jest twórcą układu okresowego pierwiastków chemicznych– odczytuje z układu okresowego podstawowe informacje o pierwiastkach chemicznych– określa rodzaj pierwiastków (metal, niemetal)	<p>elektronowe</p> <ul style="list-style-type: none">– rysuje modele atomów pierwiastków chemicznych– określa, jak zmieniają się niektóre właściwości pierwiastków w grupie i w okresie			
---	--	--	--	--

IV/ ŁĄCZENIE SIĘ ATOMÓW. RÓWNANIA REAKCJI CHEMICZNYCH

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia typy wiązań chemicznych – podaje definicje wiązania kowalencyjnego, wiązania jonowego – definiuje pojęcia jon, kation, anion – posługuje się symbolami pierwiastków chemicznych – odróżnia wzór sumaryczny od wzoru strukturalnego – zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne prostych cząsteczek – definiuje pojęcie wartościowości – podaje wartościowość pierwiastków chemicznych w stanie wolnym – odczytuje z układu okresowego maksymalną wartościowość pierwiastków chemicznych względem wodoru grup 1, 2 i 13- 17 – zapisuje wzory sumaryczny i strukturalny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje rolę elektronów zewnętrznej powłoki w łączeniu się atomów – definiuje pojęcie elektroujemność i odczytuje elektroujemność pierwiastków chem – opisuje sposób powstawania jonów – określa rodzaj wiązania w prostych przykładach cząsteczek – przedstawia tworzenie się wiązań chemicznych kowalencyjnego i jonowego dla prostych przykładów – określa wartościowość na podstawie układu okresowego pierwiastków – zapisuje wzory związków chemicznych na podstawie podanej wartościowości lub nazwy pierwiastków chemicznych – podaje nazwę związku chemicznego na podstawie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa typ wiązania chemicznego w podanym przykładzie – wyjaśnia na podstawie budowy atomów, dlaczego gazy szlachetne są bardzo mało aktywne chemicznie – wyjaśnia różnice między typami wiązań chemicznych – opisuje powstawanie wiązań kowalencyjnych dla wymaganych przykładów – opisuje mechanizm powstawania wiązania jonowego – opisuje, jak wykorzystać elektroujemność do określenia rodzaju wiązania chemicznego w cząsteczce – odczytuje z układu okresowego wartościowość pierwiastków chemicznych grup 1, 2 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje pojęcie elektroujemności do określania rodzaju wiązania w podanych substancjach – uzasadnia i udowadnia doświadczalnie, że masa substratów jest równa masie produktów – rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące poznanych praw (zachowania masy, stałości składu związku chemicznego) – wskazuje podstawowe różnice między wiązaniami – opisuje zależność właściwości związku chemicznego od występującego w nim wiązania chemicznego – porównuje właściwości związków kowalencyjnych i jonowych – zapisuje i odczytuje równania reakcji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia na podstawie równania reakcji chemicznej – wykonuje obliczenia z wykorzystaniem pojęcia wydajność reakcji – określa, na czym polegają reakcje utleniania-redukcji – definiuje pojęcia utleniacz i reduktor – zaznacza w zapisie słownym przebiegu reakcji chemicznej procesy utleniania i redukcji oraz utleniacz, reduktor – podaje przykłady reakcji utleniania-redukcji zachodzące w naszym otoczeniu, uzasadniając swój wybór

<p>cząsteczki związku dwupierwiastkowego na podstawie wartościowości</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa na podstawie wzoru liczbę pierwiastków w związku chemicznym – interpretuje zapisy (odczytuje ilościowo i jakościowo proste zapisy), np. H_2, $2 H$, $2 H_2$ itp. – ustala na podstawie wzoru sumarycznego nazwę dla prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych – ustala na podstawie nazwy wzór sumaryczny dla prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych – rozróżnia podstawowe rodzaje reakcji chemicznych – wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej – podaje treść prawa zachowania masy – podaje treść prawa stałości składu związku chemicznego 	<p>wzoru</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa wartościowość pierwiastków w związku chemicznym – zapisuje wzory cząsteczek, korzystając z modeli – wyjaśnia znaczenie współczynnika stechiometrycznego i indeksu stechiometrycznego – przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem prawa zachowania masy i prawa stałości składu związku chemicznego – wyjaśnia pojęcie równania reakcji chemicznej – odczytuje proste równania reakcji chemicznych – zapisuje równania reakcji chemicznych - dobiera współczynniki w równaniach reakcji chemicznych. 	<p>i 13- 17 (względem wodoru, maksymalną względem tlenu)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych (o większym stopniu trudności) – przedstawia modelowy schemat równania reakcji chemicznej – rozwiązuje zadania na podstawie prawa zachowania masy i prawa stałości składu związku chemicznego – dokonuje prostych obliczeń stechiometrycznych. 	<p>chemicznych o dużym stopniu trudności</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia stechiometryczne 	
--	---	--	---	--

V/ WODA I ROZTWORY WODNE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rodzaje wód występujących w przyrodzie – podaje, na czym polega obieg wody w przyrodzie – podaje przykłady źródeł zanieczyszczenia wód – wymienia niektóre skutki zanieczyszczeń oraz – wymienia stany skupienia wody – nazywa przemiany stanów skupienia wody – opisuje właściwości wody – zapisuje wzory sumaryczny i strukturalny cząsteczki wody – definiuje pojęcie dipol – identyfikuje cząsteczkę wody jako dipol – podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się i nie rozpuszczają się w wodzie – wyjaśnia pojęcia rozpuszczalnik i substancja rozpuszczana 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę cząsteczki wody – wyjaśnia, co to jest cząsteczka polarna – wymienia właściwości wody zmieniające się pod wpływem zanieczyszczeń – planuje doświadczenie udowadniające, że woda z sieci wodociągowej i naturalnie występująca w przyrodzie są mieszaninami – proponuje sposoby racjonalnego gospodarowania wodą – tłumaczy, na czym polegają procesy rozpuszczania – określa, dla jakich substancji woda jest dobrym rozpuszczalnikiem – charakteryzuje substancje ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie – planuje doświadczenia wykazujące wpływ 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega tworzenie wiązania kowalencyjnego spolaryzowanego w cząsteczce wody – określa właściwości wody wynikające z jej budowy polarnej – przewiduje zdolność do rozpuszczania się różnych substancji w wodzie – podaje rozmiary cząstek substancji wprowadzonych do wody i znajdujących się w roztworze właściwym, koloidzie, zawiesinie – wykazuje doświadczalnie wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałej w wodzie – wykonuje obliczenia z wykorzystaniem wykresu rozpuszczalności – oblicza masę wody, znając masę roztworu i jego stężenie procentowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proponuje doświadczenie udowadniające, że woda jest związkiem wodoru i tlenu – określa wpływ ciśnienia atmosferycznego na wartość temperatury wrzenia wody – porównuje rozpuszczalność w wodzie związków kowalencyjnych i jonowych – wykazuje doświadczalnie, czy roztwór jest nasycony czy nienasycony – rozwiązuje z wykorzystaniem gęstości zadania rachunkowe dotyczące stężenia procentowego – oblicza rozpuszczalność substancji w danej temperaturze, znając stężenie procentowe jej roztworu nasyconego w tej temperaturze – oblicza stężenie roztworu 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega asocjacja cząsteczek wody – rozwiązuje zadania rachunkowe na stężenie procentowe roztworu, w którym rozpuszczono mieszaninę substancji stałych

<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie rozpuszczalność – wymienia czynniki, które wpływają na rozpuszczalność substancji – określa, co to jest wykres rozpuszczalności – odczytuje z wykresu rozpuszczalności danej substancji w podanej temperaturze – wymienia czynniki wpływające na szybkość rozpuszczania się substancji stałej w wodzie – definiuje pojęcia roztwór właściwy, koloid i zawiesina – podaje przykłady substancji tworzących z wodą roztwór właściwy, zawiesinę, koloid – definiuje pojęcia roztwór nasycony, roztwór nienasycony, roztwór stężony, roztwór rozcieńczony – definiuje pojęcie krystalizacja – definiuje stężenie procentowe roztworu – podaje wzór opisujący 	<ul style="list-style-type: none"> różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie – porównuje rozpuszczalność różnych substancji w tej samej temperaturze – oblicza ilość substancji, którą można rozpuścić w określonej objętości wody w podanej temperaturze – podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się w wodzie, tworząc roztwory właściwe – podaje sposoby otrzymywania roztworu nienasyconego z nasyconego i odwrotnie – podaje przykłady substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie, tworząc koloidy lub zawiesiny – wskazuje różnice między roztworem właściwym a zawiesiną – opisuje różnice między roztworami rozcieńczonym, stężonym, nasyconym 	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzi obliczenia z wykorzystaniem pojęcia gęstości – podaje sposoby na zmniejszenie lub zwiększenie stężenia roztworu – oblicza stężenie procentowe roztworu powstałego przez zagęszczenie, rozcieńczenie roztworu – oblicza stężenie procentowe roztworu nasyconego w danej temperaturze – sporządza roztwór o określonym stężeniu procentowym 	<p>powstałego po zmieszaniu roztworów tej samej substancji o różnych stężeniach</p>	
---	--	--	---	--

<p>stężenie procentowe roztworu</p> <ul style="list-style-type: none">– prowadzi proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć: stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu	<p>i nienasyconym</p> <ul style="list-style-type: none">– przekształca wzór na stężenie procentowe roztworu tak, aby obliczyć masę substancji rozpuszczonej lub masę roztworu– oblicza masę substancji rozpuszczonej lub masę roztworu, znając stężenie procentowe roztworu– wyjaśnia, jak sporządzić roztwór o określonym stężeniu procentowym			
--	---	--	--	--

VI/ TLENKI I WODOROTLENKI

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie tlenek – podaje sposoby otrzymywania tlenków – podaje podział tlenków na tlenki metali i tlenki niemetalu – wymienia zasady BHP dotyczące pracy z zasadami – definiuje pojęcia wodorotlenek i zasada – odczytuje w tabeli rozpuszczalności, czy wodorotlenek jest rozpuszczalny w wodzie – opisuje budowę wodorotlenków – zna wartościowość grupy wodorotlenowej – rozpoznaje wzory wodorotlenków – zapisuje wzory sumaryczne wodorotlenków: NaOH, KOH, Ca(OH)₂, Al(OH)₃, Cu(OH)₂ – opisuje właściwości oraz zastosowania wodorotlenków: sodu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenków metali i tlenków niemetalu – definiuje pojęcie katalizator – opisuje właściwości i zastosowania wybranych tlenków – podaje wzory i nazwy wodorotlenków – wymienia wspólne właściwości zasad i wyjaśnia, z czego one wynikają – wymienia dwie główne metody otrzymywania wodorotlenków – zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenku sodu, potasu i wapnia – wyjaśnia pojęcia woda wapienna, wapno palone i wapno gaszone – odczytuje równania dysocjacji jonowej zasad – podaje nazwy jonów powstałych w wyniku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia wodorotlenek i zasada – wymienia przykłady wodorotlenków i zasad – wyjaśnia, dlaczego podczas pracy z zasadami należy zachować szczególną ostrożność – wymienia poznane tlenki zasadowe – zapisuje równania reakcji otrzymywania wybranego wodorotlenku – planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać wodorotlenki sodu, potasu lub wapnia – planuje sposób otrzymywania wodorotlenków nierozpuszczalnych w wodzie – określa odczyn roztworu zasadowego i uzasadnia – opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzór sumaryczny wodorotlenku dowolnego metalu – planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać różne wodorotlenki, także praktycznie nierozpuszczalne w wodzie – zapisuje równania reakcji otrzymywania różnych wodorotlenków – identyfikuje wodorotlenki na podstawie podanych informacji – odczytuje równania reakcji chemicznych – wyjaśnia pojęcie skala pH 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje i bada właściwości wodorotlenków amfoterycznych

<p>potasu i wapnia</p> <ul style="list-style-type: none"> – łączy nazwy zwyczajowe (wapno palone i wapno gaszone) z nazwami systematycznymi tych związków chemicznych – definiuje pojęcia: elektrolit, nieelektrolit, dysocjacja jonowa, wskaźnik odczynu – wymienia rodzaje odczynów roztworów – podaje barwy wskaźników w roztworze o podanym odczynie – definiuje pojęcie dysocjacja jonowa zasad – zapisuje równania dysocjacji jonowej zasad (proste przykłady) – odróżnia zasady od innych substancji za pomocą wskaźników – rozróżnia pojęcia: wodorotlenek i zasada – posługuje się skalą pH 	<p>dysocjacji jonowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie odczyn zasadowy – omawia skalę pH – bada odczyn i pH roztworu – zapisuje obserwacje do przeprowadzanych na lekcji doświadczeń 	<p>obserwacje, wniosek)</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyny kwasowy, zasadowy, obojętny) – opisuje zastosowania wskaźników – planuje doświadczenie, które umożliwi zbadanie wartości pH produktów używanych w życiu codziennym 		
---	--	--	--	--

**WYMAGANIA PROGRAMOWE Z CHEMII NA POSZCZEGÓLNE OCENY
PRZYGOTOWANE NA PODSTAWIE TREŚCI ZAWARTYCH
W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ ORAZ PROGRAMIE NAUCZANIA DLA KLASY ÓSMEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

I/ KWASY

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady bhp dotyczące obchodzenia się z kwasami - zalicza kwasy do elektrolitów - definiuje pojęcie kwasy zgodnie z teorią Arrheniusa - opisuje budowę kwasów - opisuje różnice w budowie kwasów beztlenowych i kwasów tlenowych - zapisuje wzory sumaryczne kwasów: HCl, H₂S, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄ - zapisuje wzory strukturalne kwasów beztlenowych - podaje nazwy poznanych kwasów - wskazuje wodór i resztę kwasową we wzorze kwasu - wyznacza wartościowość reszty kwasowej - wyjaśnia, jak można otrzymać np. kwas chlorowodorowy, siarkowy(IV) - wyjaśnia, co to jest tlenek kwasowy - opisuje właściwości kwasów, np.: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udowadnia, dlaczego w nazwie danego kwasu pojawia się wartościowość - zapisuje wzory strukturalne poznanych kwasów - wymienia metody otrzymywania kwasów tlenowych i kwasów beztlenowych - zapisuje równania reakcji otrzymywania poznanych kwasów - wyjaśnia pojęcie <i>tlenek kwasowy</i> - wskazuje przykłady tlenków kwasowych - opisuje właściwości poznanych kwasów - opisuje zastosowania poznanych kwasów - wyjaśnia pojęcie dysocjacja jonowa - zapisuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów - nazywa kation H⁺ i aniony reszt kwasowych - rozdzieli doświadczalnie odczyny roztworów za pomocą wskaźników - określa odczyn roztworu (kwasowy) - wymienia wspólne właściwości kwasów - wyjaśnia, z czego wynikają wspólne właściwości kwasów - zapisuje obserwacje z przeprowadzanych doświadczeń - posługuje się skalą pH - bada odczyn i pH roztworu - wyjaśnia, jak powstają kwaśne opady - podaje przykłady skutków kwaśnych opadów - oblicza masy cząsteczkowe kwasów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisuje równania reakcji otrzymywania wskazanego kwasu - wyjaśnia, dlaczego podczas pracy ze stężonymi roztworami kwasów należy zachować szczególną ostrożność - projektuje doświadczenia, w wyniku których można otrzymać omawiane na lekcjach kwasy - wymienia poznane tlenki kwasowe - wyjaśnia zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) - planuje doświadczenie wykrycie białka w próbce żywności (np.: w serze, mleku, jajku) - opisuje reakcję ksantoproteinową - zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) kwasów - zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) w formie stopniowej dla H₂S, H₂CO₃ - określa kwasowy odczyn roztworu na podstawie znajomości jonów obecnych w badanym roztworze - opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski) - podaje przyczyny odczynu roztworów: kwasowego, zasadowego, obojętnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisuje wzór strukturalny kwasu nieorganicznego o podanym wzorze sumarycznym - nazywa dowolny kwas tlenowy (określenie wartościowości pierwiastków chemicznych, uwzględnienie ich w nazwie) - projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wyniku można otrzymać kwasy - identyfikuje kwasy na podstawie podanych informacji - odczytuje równania reakcji chemicznych - rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności - proponuje sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów - wyjaśnia pojęcie <i>skala pH</i> 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady innych wskaźników i określa ich zachowanie w roztworach o różnych odczynach - opisuje wpływ pH na glebę i uprawy, wyjaśnia przyczyny stosowania poszczególnych nawozów - definiuje pojęcie <i>stopień dysocjacji</i> - dzieli elektrolity ze względu na stopień dysocjacji

<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasadę rozcieńczania kwasów – opisuje podstawowe zastosowania kwasów: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI) – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) kwasów – definiuje pojęcia: <i>jon, kation</i> i <i>anion</i> – zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów (proste przykłady) – wymienia rodzaje odczynu roztworu – wymienia poznane wskaźniki – określa zakres pH i barwy wskaźników d – wyjaśnia pojęcie <i>kwaśne opady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza zawartość procentową pierwiastków chemicznych w cząsteczkach kwasów 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyny: kwasowy, zasadowy, obojętny) – opisuje zastosowania wskaźników – planuje doświadczenie, które pozwala zbadać pH produktów występujących w życiu codziennym – rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności – analizuje proces powstawania i skutki kwaśnych opadów – proponuje niektóre sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów 		
---	---	---	--	--

II/ SOLE

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę soli – podaje nazwy i wzory soli (typowe przykłady) – wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli – tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych (proste przykłady) – wskazuje wzory soli wśród wzorów różnych związków chemicznych – definiuje pojęcie <i>dysocjacja jonowa (elektrolityczna) soli</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia cztery najważniejsze sposoby otrzymywania soli – tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli (np. chlorków, siarczków) – tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw – zapisuje równania reakcji zobojętniania w formach: cząsteczkowej, jonowej oraz jonowej skróconej – podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji jonowej soli – odczytuje równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy i zapisuje nazwy i wzory soli: chlorków, siarczków, azotanów(V), siarczanów(IV), siarczanów(VI), węglanów, fosforanów(V) (ortofosforanów(V)) – zapisuje i odczytuje równania dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) soli – otrzymuje sole doświadczalnie – wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania i reakcji strąceniowej – zapisuje równania reakcji otrzymywania soli – ustala, korzystając z szeregu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia metody otrzymywania soli – przewiduje, czy zajdzie dana reakcja chemiczna (poznane metody, tabela rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie, szereg aktywności metali) – zapisuje i odczytuje równania reakcji otrzymywania dowolnej soli – wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w odczynie roztworów poddanych reakcji zobojętniania – proponuje reakcję tworzenia 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>hydrat</i>, wymienia przykłady hydratów, ich występowania i zastosowania – wyjaśnia pojęcie <i>hydroliza</i>, zapisuje równania reakcji hydrolizy i wyjaśnia jej przebieg – wyjaśnia pojęcia: <i>sól podwójna, wodorosole</i> i <i>hydroksosole</i>; podaje przykłady tych soli

<ul style="list-style-type: none"> – dzieli sole ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie – ustala rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie – opisuje sposób otrzymywania soli trzema podstawowymi metodami (kwas + zasada, metal + kwas, tlenek metalu + kwas) – zapisuje cząsteczkowo równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady) – definiuje pojęcia <i>reakcja zobojętniania</i> i <i>reakcja strąceniowa</i> – podaje przykłady zastosowań najważniejszych soli 	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta z tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie – zapisuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcja strąceniowa) w formach cząsteczkowej i jonowej (proste przykłady) – zapisuje i odczytuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej soli – określa związek ładunku jonu z wartościąowością metalu i reszty kwasowej – – dzieli metale ze względu na ich aktywność chemiczną (szereg aktywności metali) – opisuje sposoby zachowania się metali w reakcji z kwasami (np. miedź i magnez w reakcji z kwasem chlorowodorowym) – zapisuje obserwacje z doświadczeń przeprowadzanych na lekcji – wymienia zastosowania soli 	<ul style="list-style-type: none"> aktywności metali, które metale reagują z kwasami według schematu: metal + kwas → sól + wodór – projektuje i przeprowadza reakcję zobojętniania (HCl + NaOH) – projektuje doświadczenia pozwalające otrzymać substancje trudno rozpuszczalne i praktycznie nierozpuszczalne (sole i wodorotlenki) w reakcjach strąceniowych – zapisuje odpowiednie równania reakcji w formie cząsteczkowej i jonowej (reakcje otrzymywania substancji trudno rozpuszczalnych w reakcjach strąceniowych) – podaje przykłady soli występujących w przyrodzie – wymienia zastosowania soli 	<ul style="list-style-type: none"> soli trudno rozpuszczalnej i praktycznie nierozpuszczalnej – przewiduje wynik reakcji strąceniowej – identyfikuje sole na podstawie podanych informacji – podaje zastosowania reakcji strąceniowych – projektuje i przeprowadza doświadczenia dotyczące otrzymywania soli – przewiduje efekty zaprojektowanych doświadczeń dotyczących otrzymywania soli (różne metody) – opisuje zaprojektowane doświadczenia
--	---	--	---

III/ ZWIĄZKI WĘGLA Z WODOREM

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>związki organiczne</i> – podaje przykłady związków chemicznych zawierających węgiel – wymienia naturalne źródła węglowodorów – wymienia nazwy produktów destylacji ropy naftowej i podaje przykłady ich zastosowania – stosuje zasady bhp w pracy z gazem ziemnym oraz produktami przeróbki ropy naftowej – definiuje pojęcie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>szereg homologiczny</i> – tworzy nazwy alkenów i alkinów na podstawie nazw odpowiednich alkanów – zapisuje wzory: sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe); podaje nazwy: alkanów, alkenów i alkinów – buduje model cząsteczki: metanu, etenu, etynu – przyporządkowuje dany węglowodór do odpowiedniego szeregu homologicznego – wyjaśnia różnicę między spalaniem całkowitym a spalaniem niecałkowitym – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (spalanie) alkanów (metanu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy wzory ogólne alkanów, alkenów, alkinów (na podstawie wzorów kolejnych związków chemicznych w danym szeregu homologicznym) – proponuje sposób doświadczalnego wykrycia produktów spalania węglowodorów – zapisuje równania reakcji spalania alkanów przy dużym i małym dostępie tlenu – zapisuje równania reakcji spalania alkenów i alkinów – zapisuje równania reakcji otrzymywania etynu – odczytuje podane równania reakcji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje właściwości węglowodorów – porównuje właściwości węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanów – opisuje wpływ wiązania wielokrotnego w cząsteczce węglowodoru na jego reaktywność – zapisuje równania reakcji przyłączania (np. bromowodoru, wodoru, chloru) do węglowodorów zawierających 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg suchej destylacji węgla kamiennego – wyjaśnia pojęcia: <i>izomeria, izomery</i> – wyjaśnia pojęcie <i>węglowodory aromatyczne</i> – podaje przykłady tworzyw sztucznych, tworzy syntetycznych – podaje właściwości i zastosowania wybranych tworzyw sztucznych – wymienia przykładowe oznaczenia opakowań wykonanych z tworzy sztucznych

<p>węglowodory</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie szeregu homologicznego – definiuje pojęcia: węglowodory nasycone, węglowodory nienasycone, alkanony, alkeny, alkinony – zalicza alkanony do węglowodorów nasyconych, a alkeny i alkinony – do nienasyconych – zapisuje wzory sumaryczne: alkanonów, alkenonów i alkinonów o podanej liczbie atomów węgla – rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe): alkanonów, alkenonów i alkinonów o łańcuchach prostych (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) – podaje nazwy systematyczne alkanonów (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) – podaje wzory ogólne: alkanonów, alkenonów i alkinonów – podaje zasady tworzenia nazw alkenonów i alkinonów – opisuje budowę i występowanie metanu – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne metanu, etanu – wyjaśnia, na czym polegają spalanie całkowite i spalanie niecałkowite – zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i spalania niecałkowitego metanu, etanu – podaje wzory sumaryczne i strukturalne etenu i etynu – opisuje najważniejsze właściwości etenu i etynu 	<p>etanu) oraz etenu i etynu</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje i odczytuje równania reakcji spalania metanu, etanu, przy dużym i małym dostępie tlenu – pisze równania reakcji spalania etenu i etynu – porównuje budowę etenu i etynu – wyjaśnia, na czym polegają reakcje przyłączenia i polimeryzacji – opisuje właściwości i niektóre zastosowania polietylenu – wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić węglowodory nasycone od węglowodorów nienasyconych, np. metan od etenu czy etynu – wyjaśnia, od czego zależą właściwości węglowodorów – wykonuje proste obliczenia dotyczące węglowodorów – podaje obserwacje do wykonywanych na lekcji doświadczeń 	<p>chemicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równania reakcji etenu i etynu z bromem, polimeryzacji etenu – opisuje rolę katalizatora w reakcji chemicznej – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanonów (np. stanem skupienia, lotnością, palnością, gęstością, temperaturą topnienia i wrzenia) – wyjaśnia, co jest przyczyną większej reaktywności węglowodorów nienasyconych w porównaniu z węglowodorami nasyconymi – opisuje właściwości i zastosowania polietylenu – projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych – opisuje przeprowadzane doświadczenia chemiczne – wykonuje obliczenia związane z węglowodorami – wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanonów, etenu i etynu; wymienia je – zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu 	<p>wiązanie wielokrotne</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenia chemiczne dotyczące węglowodorów – projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych – stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania zadań obliczeniowych o wysokim stopniu trudności – analizuje znaczenie węglowodorów w życiu codziennym 	
---	---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: <i>polimeryzacja, monomer</i> i <i>polimer</i> – opisuje wpływ węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych na wodę bromową 				
---	--	--	--	--

IV/ POCHODNE WĘGLOWODORÓW

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że alkohole, kwasy karboksylowe, estry i aminokwasy są pochodnymi węglowodorów – opisuje budowę pochodnych węglowodorów (grupa węglowodorowa + grupa funkcyjna) – wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład pochodnych węglowodorów – zalicza daną substancję organiczną do odpowiedniej grupy związków chemicznych – zaznacza grupy funkcyjne w alkoholach, kwasach karboksylowych, estrach, aminokwasach; podaje ich nazwy – zapisuje wzory ogólne alkoholi, kwasów karboksylowych i estrów – dzieli alkohole na monohydroksylowe i polihydroksylowe – zapisuje wzory sumaryczne i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do trzech atomów węgla w cząsteczce – tworzy nazwy systematyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisuje nazwy i wzory omawianych grup funkcyjnych – wyjaśnia, co to są alkohole polihydroksylowe – zapisuje wzory i podaje nazwy alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych (zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce) – zapisuje wzory sumaryczne i półstrukturalny (grupowy) propano-1,2,3-triolu (glicerolu) – uzasadnia stwierdzenie, że alkohole i kwasy karboksylowe tworzą szeregi homologiczne – podaje odczyn roztworu alkoholu – opisuje fermentację alkoholową – zapisuje równania reakcji spalania etanolu – podaje przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie i wymienia ich zastosowania – tworzy nazwy prostych kwasów karboksylowych (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) i zapisuje ich wzory sumaryczne i strukturalne – podaje właściwości kwasów metanowego (mrówkowego) i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego alkohol etylowy ma odczyn obojętny – wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwę systematyczną glicerolu – zapisuje równania reakcji spalania alkoholi – podaje nazwy zwyczajowe i systematyczne alkoholi i kwasów karboksylowych – wyjaśnia, dlaczego niektóre wyższe kwasy karboksylowe nazywa się kwasami tłuszczowymi – porównuje właściwości kwasów organicznych i nieorganicznych – bada i opisuje wybrane właściwości fizyczne i chemiczne kwasu etanowego (octowego) – porównuje właściwości kwasów karboksylowych – opisuje proces fermentacji octowej – dzieli kwasy karboksylowe – zapisuje równania reakcji chemicznych kwasów karboksylowych – podaje nazwy soli kwasów organicznych – określa miejsce występowania wiązania podwójnego w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proponuje doświadczenie chemiczne do podanego tematu z działu <i>Pochodne węglowodorów</i> – opisuje doświadczenia chemiczne (schemat, obserwacje, wnioski) – przeprowadza doświadczenia chemiczne do działu <i>Pochodne węglowodorów</i> – zapisuje wzory podanych alkoholi i kwasów karboksylowych – zapisuje równania reakcji chemicznych alkoholi, kwasów karboksylowych o wyższym stopniu trudności (np. więcej niż pięć atomów węgla w cząsteczce) – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia i reaktywnością alkoholi oraz kwasów karboksylowych – zapisuje równania reakcji otrzymywania estru o podanej nazwie lub podanym wzorze – planuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymać ester o podanej nazwie – opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań – przewiduje produkty reakcji 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości i zastosowania wybranych alkoholi (inne niż na lekcji) – opisuje właściwości i zastosowania wybranych kwasów karboksylowych (inne niż na lekcji) – zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących w twardej wodzie po dodaniu mydła sodowego – wyjaśnia pojęcie <i>hydroksykwasu</i> – wyjaśnia, czym są aminy; omawia ich przykłady; podaje ich wzory; opisuje właściwości, występowanie i zastosowania – wyjaśnia, co to jest hydroliza estru – zapisuje równania reakcji hydrolizy estru o podanej nazwie lub podanym wzorze

<p>alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do trzech atomów węgla w cząsteczce, podaje zwyczajowe (metanolu, etanolu)</p> <p>– rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne kwasów monokarboksylowych o łańcuchach prostych zawierających do dwóch atomów węgla w cząsteczce; podaje ich nazwy systematyczne i zwyczajowe (kwasu metanowego i kwasu etanowego)</p> <p>– zaznacza resztę kwasową we wzorze kwasu karboksylowego</p> <p>– opisuje najważniejsze właściwości metanolu, etanolu i glicerolu oraz kwasów etanowego i metanowego</p> <p>– bada właściwości fizyczne glicerolu</p> <p>– opisuje podstawowe zastosowania etanolu i kwasu etanowego</p> <p>– dzieli kwasy karboksylowe na nasycone i nienasycone</p> <p>– wymienia najważniejsze kwasy tłuszczowe</p> <p>– opisuje najważniejsze właściwości długłańcuchowych kwasów karboksylowych (stearynowego i oleinowego)</p> <p>– wymienia związki chemiczne, które są substratami reakcji estryfikacji</p> <p>– definiuje pojęcie <i>estry</i></p> <p>– wymienia przykłady występowania estrów w przyrodzie</p> <p>– opisuje zagrożenia związane z alkoholami (metanol, etanol)</p> <p>– omawia budowę i właściwości aminokwasów (na przykładzie</p>	<p>etanowego (octowego)</p> <p>– bada wybrane właściwości fizyczne kwasu etanowego (octowego)</p> <p>– opisuje dysocjację jonową kwasów karboksylowych</p> <p>– bada odczyn wodnego roztworu kwasu etanowego (octowego)</p> <p>– zapisuje równania reakcji spalania i reakcji dysocjacji jonowej kwasów metanowego i etanowego</p> <p>– zapisuje równania reakcji kwasów metanowego i etanowego z metalami, tlenkami metali i wodorotlenkami</p> <p>– podaje nazwy soli pochodzących od kwasów metanowego i etanowego</p> <p>– podaje nazwy długłańcuchowych kwasów monokarboksylowych (przykłady)</p> <p>– zapisuje wzory sumaryczne kwasów: palmitynowego, stearynowego i oleinowego</p> <p>– definiuje pojęcie <i>mydła</i></p> <p>– wyjaśnia, jak można doświadczalnie udowodnić, że dany kwas karboksylowy jest kwasem nienasyconym</p> <p>– podaje przykłady estrów</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji</p> <p>– tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi (proste przykłady)</p> <p>– opisuje sposób otrzymywania wskazanego estru</p> <p>– zapisuje równania reakcji otrzymywania estru (proste przykłady, np. octanu metylu)</p> <p>– wymienia właściwości fizyczne octanu etylu</p>	<p>cząsteczce kwasu oleinowego</p> <p>– podaje nazwy i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe) długłańcuchowych kwasów monokarboksylowych (kwasów tłuszczowych) nasyconych (palmitynowego, stearynowego) i nienasyconego (oleinowego)</p> <p>– projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie kwasu oleinowego od kwasów palmitynowego lub stearynowego</p> <p>– zapisuje równania reakcji chemicznych prostych kwasów karboksylowych z alkoholami monohydroksylowymi</p> <p>– zapisuje równania reakcji otrzymywania podanych estrów</p> <p>– tworzy wzory estrów na podstawie nazw kwasów i alkoholi</p> <p>– tworzy nazwy systematyczne i zwyczajowe estrów na podstawie nazw odpowiednich kwasów karboksylowych i alkoholi</p> <p>– zapisuje wzór poznanego aminokwasu</p> <p>– opisuje budowę oraz wybrane właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie kwasu aminooctowego (glicyny)</p> <p>– opisuje właściwości omawianych związków chemicznych</p> <p>– wymienia zastosowania: metanolu, etanolu, glicerolu, kwasu metanowego, kwasu octowego</p> <p>– bada niektóre właściwości fizyczne i chemiczne omawianych związków</p> <p>– opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne</p>	<p>chemicznej</p> <p>– identyfikuje poznane substancje</p> <p>– omawia szczegółowo przebieg reakcji estryfikacji</p> <p>– omawia różnicę między reakcją estryfikacji a reakcją zobojętniania</p> <p>– zapisuje równania reakcji chemicznych w formach: cząsteczkowej, jonowej i skróconej jonowej</p> <p>– analizuje konsekwencje istnienia dwóch grup funkcyjnych w cząsteczce aminokwasu</p> <p>– zapisuje równanie kondensacji dwóch cząsteczek glicyny</p> <p>– opisuje mechanizm powstawania wiązania peptydowego</p> <p>– rozwiązuje zadania dotyczące pochodnych węglowodorów (o dużym stopniu trudności)</p>	
--	--	--	--	--

glicyny) – podaje przykłady występowania aminokwasów – wymienia najważniejsze zastosowania poznanych związków chemicznych	– opisuje negatywne skutki działania etanolu na organizm – bada właściwości fizyczne omawianych związków – zapisuje obserwacje z wykonywanych doświadczeń chemicznych			
---	--	--	--	--

V/ SUBSTANCJE O ZNACZENIU BIOLOGICZNYM

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – wymienia główne pierwiastki chemiczne wchodzące w skład organizmu – wymienia podstawowe składniki żywności i miejsca ich występowania – wymienia pierwiastki chemiczne, których atomy wchodzą w skład cząsteczek: tłuszczów, cukrów (węglowodanów) i białek – dzieli tłuszcze ze względu na: pochodzenie i stan skupienia – zalicza tłuszcze do estrów – wymienia rodzaje białek – dzieli cukry (sacharydy) na cukry proste i cukry złożone – definiuje białka jako związki chemiczne powstające z aminokwasów – wymienia przykłady: tłuszczów, sacharydów i białek – wyjaśnia, co to są węglowodany – wymienia przykłady występowania celulozy i skrobi w przyrodzie – podaje wzory sumaryczne: glukozy i fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy – wymienia zastosowania	Uczeń: – wyjaśnia rolę składników odżywczych w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu – opisuje budowę cząsteczki tłuszczu jako estru glicerolu i kwasów tłuszczowych – opisuje wybrane właściwości fizyczne tłuszczów – opisuje wpływ oleju roślinnego na wodę bromową – wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić tłuszcze nienasycone od tłuszczów nasyconych – opisuje właściwości białek – wymienia czynniki powodujące koagulację białek – opisuje właściwości fizyczne: glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy – bada właściwości fizyczne wybranych związków chemicznych (glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy) – zapisuje równanie reakcji sacharozy z wodą za pomocą wzorów sumarycznych – opisuje przebieg reakcji chemicznej skrobi z wodą – wykrywa obecność skrobi i białka	Uczeń: – podaje wzór ogólny tłuszczów – omawia różnice w budowie tłuszczów stałych i tłuszczów ciekłych – wyjaśnia, dlaczego olej roślinny odbarwia wodę bromową – definiuje białka jako związki chemiczne powstające w wyniku kondensacji aminokwasów – definiuje pojęcia: <i>peptydy</i> , <i>peptyzacja</i> , <i>wysalanie białek</i> – opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek – wyjaśnia, co to znaczy, że sacharoza jest disacharydem – wymienia różnice we właściwościach fizycznych skrobi i celulozy – zapisuje poznane równania reakcji sacharydów z wodą – definiuje pojęcie <i>wiązanie peptydowe</i> – projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie tłuszczu nienasyconego od tłuszczu nasyconego – projektuje doświadczenia chemiczne umożliwiające	Uczeń: – podaje wzór tristearynianu glicerolu – projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka – wyjaśnia, na czym polega wysalanie białek – wyjaśnia, dlaczego skrobia i celuloza są polisacharydami – wyjaśnia, co to są dekstryny – omawia przebieg reakcji chemicznej skrobi z wodą – planuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne weryfikujące postawioną hipotezę – identyfikuje poznane substancje	Uczeń: – bada skład pierwiastkowy białek – udowadnia doświadczalnie, że glukoza ma właściwości redukujące – przeprowadza próbę Trommera i próbę Tollensa – wyjaśnia, na czym polega próba akroleinowa – projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnienie tłuszczu od substancji tłustej (próba akroleinowa) – opisuje proces utwardzania tłuszczów – opisuje hydrolizę tłuszczów, zapisuje równanie dla podanego tłuszczu – wyjaśnia, na czym polega efekt Tyndalla

<p>poznanych cukrów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze właściwości omawianych związków chemicznych - definiuje pojęcia: <i>denaturacja</i>, <i>koagulacja</i>, <i>żel</i>, <i>żol</i> - wymienia czynniki powodujące denaturację białek - podaje reakcje charakterystyczne białek i skrobi - opisuje znaczenie: wody, tłuszczów, białek, sacharydów, witamin i mikroelementów dla organizmu - wyjaśnia, co to są związki wielkocząsteczkowe; wymienia ich przykłady - wymienia funkcje podstawowych składników odżywczych 	<p>w produktach spożywczych</p>	<p>wykrycie białka za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V)</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje doświadczenia chemiczne umożliwiające badanie właściwości omawianych związków chemicznych - opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne - opisuje znaczenie i zastosowania skrobi, celulozy i innych poznanych związków chemicznych 		
---	---------------------------------	---	--	--

■ Szczegółowe wymagania na poszczególne stopnie (oceny) - fizyka, klasa 7

Symbolem^R oznaczono treści spoza podstawy programowej

W oparciu o wymagania: Autor: Teresa Szalewska © Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. • www.nowaera.pl

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
I. PIERWSZE SPOTKANIE Z FIZYKĄ			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa, czym zajmuje się fizyka wymienia podstawowe metody badań stosowane w fizyce rozdziela pojęcia: ciało fizyczne i substancja oraz podaje odpowiednie przykłady przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina) wybiera właściwe przyrządy pomiarowe (np. do pomiaru długości, czasu) oblicza wartość średnią wyników pomiaru (np. długości, czasu) wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń wymienia i rozdziela rodzaje oddziaływań (elektrostatyczne, grawitacyjne, magnetyczne, mechaniczne) oraz podaje przykłady oddziaływań podaje przykłady skutków oddziaływań w życiu codziennym posługuje się pojęciem siły jako miarą oddziaływań wykonuje doświadczenie (badanie rozciągania gumki lub sprężyny), korzystając z jego opisu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady powiązań fizyki z życiem codziennym, techniką, medycyną oraz innymi dziedzinami wiedzy rozdziela pojęcia: obserwacja, pomiar, doświadczenie rozdziela pojęcia: obserwacja, pomiar, doświadczenie wyjaśnia, co to są wielkości fizyczne i na czym polegają pomiary wielkości fizycznych; rozdziela pojęcia wielkość fizyczna i jednostka danej wielkości charakteryzuje układ jednostek SI przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mikro-, mili-, centy-, hekto-, kilo-, mega-) przeprowadza wybrane pomiary i doświadczenia, korzystając z ich opisów (np. pomiar długości ołówka, czasu staczenia się ciała po pochylni) wyjaśnia, dlaczego żaden pomiar nie jest idealnie dokładny i co to jest niepewność pomiarowa oraz uzasadnia, że dokładność wyniku pomiaru nie może być większa niż dokładność przyrządu pomiarowego wyjaśnia, w jakim celu powtarza się pomiar kilka razy, a następnie z uzyskanych wyników oblicza średnią wyjaśnia, co to są cyfry znaczące 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wielkości fizycznych wraz z ich jednostkami w układzie SI; zapisuje podstawowe wielkości fizyczne (posługując się odpowiednimi symbolami) wraz z jednostkami (długość, masa, temperatura, czas) szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru, np. długości, czasu wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku pomiaru lub doświadczenia posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub danych ^Rklasyfikuje podstawowe oddziaływania występujące w przyrodzie opisuje różne rodzaje oddziaływań wyjaśnia, na czym polega wzajemność oddziaływań porównuje siły na podstawie ich wektorów oblicza średnią siłę i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady osiągnięć fizyków cennych dla rozwoju cywilizacji (współczesnej techniki i technologii) wyznacza niepewność pomiarową przy pomiarach wielokrotnych przewiduje skutki różnego rodzaju oddziaływań podaje przykłady rodzajów i skutków oddziaływań (bezpośrednich i na odległość) inne niż poznane na lekcji szacuje niepewność pomiarową wyznaczonej wartości średniej siły buduje siłomierz według własnego projektu i wyznacza przy jego użyciu wartość siły wyznacza i rysuje siłę równoważącą kilka sił działających wzdłuż tej samej prostej o różnych zwrotach, określa jej cechy rozwiązuje zadania złożone, nietypowe dotyczące treści rozdziału: <i>Pierwsze spotkanie z fizyką</i>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się jednostką siły; wskazuje siłomierz jako przyrząd służący do pomiaru siły • odróżnia wielkości skalarne (liczbowe) od wektorowych i podaje odpowiednie przykłady • rozpoznaje i nazywa siłę ciężkości • rozpoznaje i nazywa siły ciężkości i sprężystości • rozróżnia siłę wypadkową i siłę równoważącą • określa zachowanie się ciała w przypadku działania na nie sił równoważących się 	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrągla wartości wielkości fizycznych do podanej liczby cyfr znaczących • wykazuje na przykładach, że oddziaływania są wzajemne • wymienia i rozróżnia skutki oddziaływań (statyczne i dynamiczne) • odróżnia oddziaływania bezpośrednie i na odległość, podaje odpowiednie przykłady tych oddziaływań • stosuje pojęcie siły jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot wektora siły • przedstawia siłę graficznie (rysuje wektor siły) • doświadczalnie wyznacza wartość siły za pomocą siłomierza albo wagi analogowej lub cyfrowej (mierzy wartość siły za pomocą siłomierza) • zapisuje wynik pomiaru siły wraz z jej jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności • wyznacza i rysuje siłę wypadkową dla dwóch sił o jednakowych kierunkach • opisuje i rysuje siły, które się równoważą • określa cechy siły wypadkowej dwóch sił działających wzdłuż tej samej prostej i siły równoważącej inną siłę • podaje przykłady sił wypadkowych i równoważących się z życia codziennego • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – badanie różnego rodzaju oddziaływań, – badanie cech sił, wyznaczanie średniej siły, – wyznaczanie siły wypadkowej i siły równoważącej za pomocą siłomierza, korzystając z opisów doświadczeń • opisuje przebieg przeprowadzonego 	<p>liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub danych</p> <ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty siłomierz i wyznacza przy jego użyciu wartość siły, korzystając z opisu doświadczenia • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru siły • wyznacza i rysuje siłę wypadkową dla kilku sił o jednakowych kierunkach; określa jej cechy • określa cechy siły wypadkowej kilku (więcej niż dwóch) sił działających wzdłuż tej samej prostej • rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe dotyczące treści rozdziału: <i>Pierwsze spotkanie z fizyką</i> • selekcjonuje informacje uzyskane z różnych źródeł, np. na lekcji, z podręcznika, z literatury popularnonaukowej, z internetu • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Jak mierzone czas i jak mierzy się go obecnie</i> lub innego 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów, ilustruje wyniki)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego problemu • rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału: <i>Pierwsze spotkanie z fizyką</i> • wyznaczanie siły wypadkowej i siły równoważącej za pomocą siłomierza, korzystając z opisów doświadczeń • opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów, ilustruje wyniki) • wyodrębnia z tekstów i rysunków informacji kluczowe dla opisywanego problemu • rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału: <i>Pierwsze spotkanie z fizyką</i> 		
II. WŁAŚCIWOŚCI I BUDOWA MATERII			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zjawisk świadczące o cząsteczkowej budowie materii • posługuje się pojęciem napięcia powierzchniowego • podaje przykłady występowania napięcia powierzchniowego wody • określa wpływ detergentu na napięcie powierzchniowe wody • wymienia czynniki zmniejszające napięcie powierzchniowe wody i wskazuje sposoby ich wykorzystywania w codziennym życiu człowieka • rozróżnia trzy stany skupienia substancji; podaje przykłady ciał stałych, cieczy, gazów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje podstawowe założenia cząsteczkowej teorii budowy materii • ^Rpodaje przykłady zjawiska dyfuzji w przyrodzie i w życiu codziennym • posługuje się pojęciem oddziaływań międzycząsteczkowych; odróżnia siły spójności od sił przylegania, rozpoznaje i opisuje te siły • wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą oddziaływań międzycząsteczkowych (sił spójności i przylegania) • wyjaśnia napięcie powierzchniowe jako skutek działania sił spójności • doświadczalnie demonstruje zjawisko napięcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem hipotezy • wyjaśnia zjawisko zmiany objętości cieczy w wyniku mieszania się, opierając się na doświadczeniu modelowym • ^Rwyjaśnia, na czym polega zjawisko dyfuzji i od czego zależy jego szybkość • ^Rwymienia rodzaje menisków; opisuje występowanie menisku jako skutek oddziaływań międzycząsteczkowych • ^Rna podstawie widocznego menisku danej cieczy w cienkiej rurce określa, czy większe są siły przylegania czy siły spójności • wyjaśnia, że podział na ciała sprężyste, plastyczne i kruche jest podziałem 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: • uzasadnia kształt spadającej kropli wody • projektuje i przeprowadza doświadczenia (inne niż opisane w podręczniku) wykazujące cząsteczkową budowę materii • projektuje i wykonuje doświadczenie potwierdzające istnienie napięcia powierzchniowego wody • projektuje i wykonuje doświadczenia wykazujące właściwości ciał stałych, cieczy i gazów • projektuje doświadczenia związane z wyznaczeniem gęstości cieczy oraz ciał stałych o regularnych i nieregularnych

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia substancje kruche, sprężyste i plastyczne; podaje przykłady ciał plastycznych, sprężystych, kruchych posługuje się pojęciem masy oraz jej jednostkami, podaje jej jednostkę w układzie SI rozróżnia pojęcia: masa, ciężar ciała posługuje się pojęciem siły ciężkości, podaje wzór na ciężar określa pojęcie gęstości; podaje związek gęstości z masą i objętością oraz jednostkę gęstości w układzie SI posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania gęstości substancji; porównuje gęstości substancji wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe mierzy: długość, masę, objętość cieczy; wyznacza objętość dowolnego ciała za pomocą cylindra miarowego przeprowadza doświadczenie (badanie zależności wskazania siłomierza od masy obciążników), korzystając z jego opisu; opisuje wyniki i formułuje wnioski opisuje przebieg przeprowadzonych doświadczeń 	<p>powierzchniowego, korzystając z opisu</p> <ul style="list-style-type: none"> ilustruje istnienie sił spójności i w tym kontekście opisuje zjawisko napięcia powierzchniowego (na wybranym przykładzie) ilustruje działanie sił spójności na przykładzie mechanizmu tworzenia się kropli; tłumaczy formowanie się kropli w kontekście istnienia sił spójności charakteryzuje ciała sprężyste, plastyczne i kruche; posługuje się pojęciem siły sprężystości opisuje budowę mikroskopową ciał stałych, cieczy i gazów (strukturę mikroskopową substancji w różnych jej fazach) określa i porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów analizuje różnice gęstości (ułożenia cząsteczek) substancji w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów stosuje do obliczeń związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym oblicza i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych posługuje się pojęciem gęstości oraz jej jednostkami stosuje do obliczeń związek gęstości z masą i objętością wyjaśnia, dlaczego ciała zbudowane z różnych substancji mają różną gęstość przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mikro-, mili-, centy-, dm-, kilo-, mega-); przelicza jednostki: masy, ciężaru, gęstości rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą 	<p>nieostrym; posługuje się pojęciem twardości minerałów</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje różnice w budowie mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów; posługuje się pojęciem powierzchni swobodnej analizuje różnice gęstości substancji w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów (analizuje zmiany gęstości przy zmianie stanu skupienia, zwłaszcza w przypadku przejścia z cieczy w gaz, i wiąże to ze zmianami w strukturze mikroskopowej) wyznacza masę ciała za pomocą wagi laboratoryjnej; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> badanie wpływu detergentu na napięcie powierzchniowe, badanie, od czego zależy kształt kropli, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski planuje doświadczenia związane z wyznaczeniem gęstości cieczy oraz ciał stałych o regularnych i nieregularnych kształtach szacuje wyniki pomiarów; ocenia wyniki doświadczeń, porównując wyznaczone gęstości z odpowiednimi wartościami tabelarycznymi rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału: <i>Właściwości i budowa materii</i> (z zastosowaniem związku między siłą 	<p>kształtach</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje nietypowe (złożone) zadania, (lub problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Właściwości i budowa materii</i> (z zastosowaniem związku między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym (wzoru na ciężar) oraz związku gęstości z masą i objętością) realizuje projekt: <i>Woda – białe bogactwo</i> (lub inny związany z treściami rozdziału: <i>Właściwości i budowa materii</i>))

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>na podstawie danych (wyników doświadczenia); rozpoznaje proporcjonalność prostą oraz posługuje się proporcjonalnością prostą</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia z tekstów lub rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – wykazanie cząsteczkowej budowy materii, – badanie właściwości ciał stałych, cieczy i gazów, – wykazanie istnienia oddziaływań międzycząsteczkowych, – wyznaczanie gęstości substancji, z jakiej wykonany jest przedmiot o kształcie regularnym za pomocą wagi i przymiaru lub o nieregularnym kształcie za pomocą wagi, cieczy i cylindra miarowego oraz wyznaczanie gęstości cieczy za pomocą wagi i cylindra miarowego, <p>korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; przedstawia wyniki i formułuje wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje przebieg doświadczenia; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów • posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności • rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Właściwości i budowa materii</i> (stosuje związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym oraz korzysta ze związku gęstości z masą i objętością) 	<p>ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym (wzoru na ciężar) oraz ze związku gęstości z masą i objętością)</p>	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
III. HYDROSTATYKA I AEROSTATYKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa siły ciężkości i nacisku, podaje ich przykłady w różnych sytuacjach praktycznych (w otaczającej rzeczywistości); wskazuje przykłady z życia codziennego obrazujące działanie siły nacisku rozdziela parcie i ciśnienie formułuje prawo Pascala, podaje przykłady jego zastosowania wskazuje przykłady występowania siły wyporu w otaczającej rzeczywistości i życiu codziennym wymienia cechy siły wyporu, ilustruje graficznie siłę wyporu przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> badanie zależności ciśnienia od pola powierzchni, badanie zależności ciśnienia hydrostatycznego od wysokości słupa cieczy, badanie przenoszenia w cieczy działającej na nią siły zewnętrznej, badanie warunków pływania ciał, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa, formułuje wnioski przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, kilo-, mega-) wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciem parcia (nacisku) posługuje się pojęciem ciśnienia wraz z jego jednostką w układzie SI posługuje się pojęciem ciśnienia w cieczach i gazach wraz z jego jednostką; posługuje się pojęciem ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego doświadczalnie demonstruje: <ul style="list-style-type: none"> zależność ciśnienia hydrostatycznego od wysokości słupa cieczy, istnienie ciśnienia atmosferycznego, prawo Pascala, prawo Archimedesesa (na tej podstawie analizuje pływanie ciał) posługuje się prawem Pascala, zgodnie z którym zwiększenie ciśnienia zewnętrznego powoduje jednakowy przyrost ciśnienia w całej objętości cieczy lub gazu wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą praw i zależności dotyczących ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego przelicza wielokrotności i podwielokrotności (centy-, hekto-, kilo-, mega-); przelicza jednostki ciśnienia stosuje do obliczeń: <ul style="list-style-type: none"> związek między parciem a ciśnieniem, związek między ciśnieniem hydrostatycznym a wysokością słupa cieczy i jej gęstością; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych analizuje siły działające na ciała zanurzone 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy przyrządów służących do pomiaru ciśnienia wyjaśnia zależność ciśnienia atmosferycznego od wysokości nad poziomem morza opisuje znaczenie ciśnienia hydrostatycznego i ciśnienia atmosferycznego w przyrodzie i w życiu codziennym opisuje paradoks hydrostatyczny opisuje doświadczenie Torricellego opisuje zastosowanie prawa Pascala w prasie hydraulicznej i hamulcach hydraulicznych wyznacza gęstość cieczy, korzystając z prawa Archimedesesa rysuje siły działające na ciało, które pływa w cieczy, tkwi w niej zanurzone lub tonie; wyznacza, rysuje i opisuje siłę wypadkową wyjaśnia, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone na podstawie prawa Archimedesesa, posługując się pojęciami siły ciężkości i gęstości planuje i przeprowadza doświadczenie w celu zbadania zależności ciśnienia od siły nacisku i pola powierzchni; opisuje jego przebieg i formułuje wnioski projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające słuszność prawa Pascala dla cieczy lub gazów, opisuje jego przebieg oraz analizuje i ocenia wynik; formułuje komunikat o swoim doświadczeniu rozwiązuje typowe zadania obliczeniowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone, korzystając z wzorów na siły wyporu i ciężkości oraz gęstość rozwiązuje złożone, nietypowe zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Hydrostatyka i aerostatyka</i> (z wykorzystaniem: zależności między ciśnieniem, parciem i polem powierzchni, związku między ciśnieniem hydrostatycznym a wysokością słupa cieczy i jej gęstością, prawa Pascala, prawa Archimedesesa, warunków pływania ciał) posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących wykorzystywania prawa Pascala w otaczającej rzeczywistości i w życiu codziennym

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>w cieczech lub gazach, posługując się pojęciem siły wyporu i prawem Archimedesesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza wartość siły wyporu dla ciał zanurzonych w cieczy lub gazie • podaje warunki pływania ciał: kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie zanurzone w cieczy • opisuje praktyczne zastosowanie prawa Archimedesesa i warunków pływania ciał; wskazuje przykłady wykorzystywania w otaczającej rzeczywistości • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących pływania ciał • wyodrębnia z tekstów lub rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – wyznaczenie siły wyporu, – badanie, od czego zależy wartość siły wyporu i wykazanie, że jest ona równa ciężarowi wypartej cieczy, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności; wyciąga wnioski i formułuje prawo Archimedesesa • rozwiązuje proste (typowe) zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>-Hydrostatyka i aerostatyka</i> (z wykorzystaniem: zależności między ciśnieniem, parciem i polem powierzchni, związku między ciśnieniem hydrostatycznym 	<p>z wykorzystaniem warunków pływania ciał; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe dotyczące treści rozdziału: <i>Hydrostatyka i aerostatyka</i> (z wykorzystaniem: zależności między ciśnieniem, parciem i polem powierzchni, prawa Pascala, prawa Archimedesesa) • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego oraz prawa Archimedesesa, a w szczególności informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Podciśnienie, nadciśnienie i próżnia</i> 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	a wysokością słupa cieczy i jej gęstością, prawa Pascala, prawa Archimedesesa, warunków pływania ciał)		
IV. KINEMATYKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady ciał będących w ruchu w otaczającej rzeczywistości wyróżnia pojęcia toru i drogi i wykorzystuje je do opisu ruchu; podaje jednostkę drogi w układzie SI; przelicza jednostki drogi odróżnia ruch prostoliniowy od ruchu krzywoliniowego; podaje przykłady ruchów: prostoliniowego i krzywoliniowego nazywa ruchem jednostajnym ruch, w którym droga przebyta w jednostkowych przedziałach czasu jest stała; podaje przykłady ruchu jednostajnego w otaczającej rzeczywistości posługuje się pojęciem prędkości do opisu ruchu prostoliniowego; opisuje ruch jednostajny prostoliniowy; podaje jednostkę prędkości w układzie SI odczytuje prędkość i przebytą odległość z wykresów zależności drogi i prędkości od czasu odróżnia ruch niejednostajny (zmienny) od ruchu jednostajnego; podaje przykłady ruchu niejednostajnego w otaczającej rzeczywistości rozdziela pojęcia: prędkość chwilowa i prędkość średnia posługuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego i jednostajnie opóźnionego; podaje jednostkę 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega względność ruchu; podaje przykłady układów odniesienia opisuje i wskazuje przykłady względności ruchu oblicza wartość prędkości i przelicza jej jednostki; oblicza i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub danych wyznacza wartość prędkości i drogę z wykresów zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego oraz rysuje te wykresy na podstawie podanych informacji rozpoznaje na podstawie danych liczbowych lub na podstawie wykresu, że w ruchu jednostajnym prostoliniowym droga jest wprost proporcjonalna do czasu oraz posługuje się proporcjonalnością prostą nazywa ruchem jednostajnie przyspieszonym ruch, w którym wartość prędkości rośnie jednostkowo w przedziałach czasu o tę samą wartość, a ruchem jednostajnie opóźnionym – ruch, w którym wartość prędkości maleje w jednostkowych przedziałach czasu o tę samą wartość oblicza wartość przyspieszenia wraz z jednostką; przelicza jednostki przyspieszenia wyznacza zmianę prędkości dla ruchu prostoliniowego jednostajnie zmiennego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdziela układy odniesienia: jedno-, dwu- i trójwymiarowy planuje i przeprowadza doświadczenie w celu wyznaczenia prędkości z pomiaru czasu i drogi z użyciem przyrządów analogowych lub cyfrowych bądź programu do analizy materiałów wideo; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności; opisuje przebieg doświadczenia i ocenia jego wyniki sporządza wykresy zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego na podstawie podanych informacji (oznacza wielkości i skale na osiach; zaznacza punkty i rysuje wykres; uwzględnia niepewności pomiarowe) wyznacza przyspieszenie z wykresów zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie zmiennego (przyspieszonego lub opóźnionego) opisuje zależność drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym, gdy prędkość początkowa jest równa zero; stosuje tę zależność do obliczeń analizuje ruch ciała na podstawie filmu posługuje się wzorem: $s =$ 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> planuje i demonstruje doświadczenie związane z badaniem ruchu z użyciem przyrządów analogowych lub cyfrowych, programu do analizy materiałów wideo; opisuje przebieg doświadczenia, analizuje i ocenia wyniki analizuje wykres zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego z prędkością początkową i na tej podstawie wyprowadza wzór na obliczanie drogi w tym ruchu rozwiązuje nietypowe, złożone zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Kinematyka</i> (z wykorzystaniem wzorów: $s = \frac{at^2}{2}$ i $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$ oraz związane z analizą wykresów zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego) posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących ruchu (np. urządzeń do pomiaru przyspieszenia) realizuje projekt: <i>Prędkość wokół nas</i> (lub inny związany z treściami rozdziału <i>Kinematyka</i>)

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>przyspieszenia w układzie SI</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje przyspieszenie i prędkość z wykresów zależności przyspieszenia i prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego; rozpoznaje proporcjonalność prostą • rozpoznaje zależność rosnącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym • identyfikuje rodzaj ruchu na podstawie wykresów zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu; rozpoznaje proporcjonalność prostą • odczytuje dane z wykresów zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie przyspieszonego • przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, kilo-, mega-) oraz jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina) • wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe 	<p>(przyspieszonego lub opóźnionego); oblicza prędkość końcową w ruchu jednostajnie przyspieszonym</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje do obliczeń związek przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ($\Delta v = a \cdot \Delta t$); wyznacza prędkość końcową • analizuje wykresy zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnego; porównuje ruchy na podstawie nachylenia wykresu zależności drogi od czasu do osi czasu • analizuje wykresy zależności prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego; porównuje ruchy na podstawie nachylenia wykresu prędkości do osi czasu • analizuje wykres zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie opóźnionego; oblicza prędkość końcową w tym ruchu • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – wyznaczanie prędkości ruchu pęcherzyka powietrza w zamkniętej rurce wypełnionej wodą, – badanie ruchu staczającej się kulki, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki pomiarów i obliczeń w tabeli zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów; formułuje wnioski • rozwiązuje proste (typowe) zadania lub problemy związane z treścią rozdziału: <i>Kinematyka</i> (dotyczące względności ruchu 	<p>$\frac{at^2}{2}$,^Rwyznacza przyspieszenie ciała na podstawie wzoru $a = \frac{2s}{t^2}$</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że w ruchu jednostajnie przyspieszonym bez prędkości początkowej odcinki drogi pokonywane w kolejnych sekundach mają się do siebie jak kolejne liczby nieparzyste • rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem wzorów $s = \frac{at^2}{2}$ i $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$ • analizuje wykresy zależności^Rdrogi od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego bez prędkości początkowej; porównuje ruchy na podstawie nachylenia wykresu zależności drogi od czasu do osi czasu • wyjaśnia, że droga w dowolnym ruchu jest liczbowo równa polu pod wykresem zależności prędkości od czasu • sporządza wykresy zależności prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego • rozwiązuje typowe zadania związane z analizą wykresów zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego • rozwiązuje bardziej złożone zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Kinematyka</i> (z wykorzystaniem: zależności między drogą, prędkością i czasem w ruchu jednostajnym prostoliniowym, związku przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, zależności prędkości i drogi 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>oraz z wykorzystaniem: zależności między drogą, prędkością i czasem w ruchu jednostajnym prostoliniowym, związku przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, zależności prędkości i drogi od czasu w ruchu prostoliniowym jednostajnie przyspieszonym)</p>	<p>od czasu w ruchu prostoliniowym jednostajnie zmiennym)</p>	
V. DYNAMIKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się symbolem siły; stosuje pojęcie siły jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot wektora siły • wyjaśnia pojęcie siły wypadkowej; opisuje i rysuje siły, które się równoważą • rozpoznaje i nazywa siły oporów ruchu; podaje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości • podaje treść pierwszej zasady dynamiki Newtona • podaje treść drugiej zasady dynamiki Newtona; definiuje jednostkę siły w układzie SI (1 N) i posługuje się jednostką siły • rozpoznaje i nazywa siły działające na spadające ciała (siły ciężkości i oporów ruchu) • podaje treść trzeciej zasady dynamiki Newtona • posługuje się pojęciem sił oporów ruchu; podaje ich przykłady w różnych sytuacjach praktycznych i opisuje wpływ na poruszające się ciała • rozróżnia tarcie statyczne i kinetyczne • rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą oraz proporcjonalność prostą 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznacza i rysuje siłę wypadkową sił o jednakowych kierunkach • wyjaśnia, na czym polega bezwładność ciał; wskazuje przykłady bezwładności w otaczającej rzeczywistości • posługuje się pojęciem masy jako miary bezwładności ciał • analizuje zachowanie się ciał na podstawie pierwszej zasady dynamiki • analizuje zachowanie się ciał na podstawie drugiej zasady dynamiki • opisuje spadek swobodny jako przykład ruchu jednostajnie przyspieszonego • porównuje czas spadania swobodnego i rzeczywistego różnych ciał z danej wysokości • opisuje wzajemne oddziaływanie ciał, posługując się trzecią zasadą dynamiki • opisuje zjawisko odrzutu i wskazuje jego przykłady w otaczającej rzeczywistości • analizuje i wyjaśnia wyniki przeprowadzonego doświadczenia; podaje przyczynę działania siły tarcia i wyjaśnia, od czego zależy jej wartość • stosuje pojęcie siły tarcia jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot siły tarcia • opisuje i rysuje siły działające na ciało wprawiane w ruch (lub poruszające się) oraz 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ^Rwyznacza i rysuje siłę wypadkową sił o różnych kierunkach • ^Rpodaje wzór na obliczanie siły tarcia • analizuje opór powietrza podczas ruchu spadochroniarza • planuje i przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – w celu zilustrowania I zasady dynamiki, – w celu zilustrowania II zasady dynamiki, – w celu zilustrowania III zasady dynamiki; • opisuje ich przebieg, formułuje wnioski • analizuje wyniki przeprowadzonych doświadczeń (oblicza przyspieszenia ze wzoru na drogę w ruchu jednostajnie przyspieszonym i zapisuje wyniki zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla przebiegu doświadczeń) • rozwiązuje bardziej złożone zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Dynamika</i> (z wykorzystaniem: pierwszej zasady dynamiki Newtona, związku między siłą i masą a przyspieszeniem i związku przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ()) oraz dotyczące: swobodnego spadania ciał, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje nietypowe złożone zadania, (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Dynamika</i> (stosując do obliczeń związek między siłą i masą a przyspieszeniem oraz związek: $\Delta v = a \cdot \Delta t$) • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących przykładów wykorzystania zasady odrzutu w przyrodzie i technice

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>na podstawie danych z tabeli; posługuje się proporcjonalnością prostą</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – badanie spadania ciał, – badanie wzajemnego oddziaływania ciał – badanie, od czego zależy tarcie, korzystając z opisów doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki i formułuje wnioski • przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, kilo-, mega-) • wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe 	<p>wyznacza i rysuje siłę wypadkową</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje znaczenie tarcia w życiu codziennym; wyjaśnia na przykładach, kiedy tarcie i inne opory ruchu są pożyteczne, a kiedy niepożądane oraz wymienia sposoby zmniejszania lub zwiększania oporów ruchu (tarcia) • stosuje do obliczeń: <ul style="list-style-type: none"> – związek między siłą a masą a przyspieszeniem, – związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym; • oblicza i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – badanie bezwładności ciał, – badanie ruchu ciała pod wpływem działania sił, które się nie równoważą, – demonstracja zjawiska odrzutu, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; • zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami oraz uwzględnieniem informacji o niepewności, analizuje je i formułuje wnioski • rozwiązuje proste (typowe) zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Dynamika</i> (z wykorzystaniem: pierwszej zasady dynamiki Newtona, związku między siłą i masą a przyspieszeniem oraz zadania dotyczące swobodnego spadania ciał, wzajemnego oddziaływania ciał i występowania oporów ruchu 	<p>wzajemnego oddziaływania ciał, występowania oporów ruchu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących: bezwładności ciał, spadania ciał, występowania oporów ruchu, a w szczególności tekstu: <i>Czy opór powietrza zawsze przeszkadza sportowcom</i> 	
VI. PRACA, MOC, ENERGIA			

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem energii, podaje przykłady różnych jej form • odróżnia pracę w sensie fizycznym od pracy w języku potocznym; wskazuje przykłady wykonania pracy mechanicznej w otaczającej rzeczywistości • podaje wzór na obliczanie pracy, gdy kierunek działającej na ciało siły jest zgodny z kierunkiem jego ruchu • rozróżnia pojęcia: praca i moc; odróżnia moc w sensie fizycznym od mocy w języku potocznym; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości • podaje i opisuje wzór na obliczanie mocy (iloraz pracy i czasu, w którym praca została wykonana) • rozróżnia pojęcia: praca i energia; wyjaśnia co rozumiemy przez pojęcie energii oraz kiedy ciało zyskuje energię, a kiedy ją traci; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości • posługuje się pojęciem energii potencjalnej grawitacji (ciężkości) i potencjalnej sprężystości wraz z ich jednostką w układzie SI • posługuje się pojęciami siły ciężkości i siły sprężystości • posługuje się pojęciem energii kinetycznej; wskazuje przykłady ciał posiadających energię kinetyczną w otaczającej rzeczywistości • wymienia rodzaje energii mechanicznej; • wskazuje przykłady przemian energii mechanicznej w otaczającej rzeczywistości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem pracy mechanicznej wraz z jej jednostką w układzie SI; wyjaśnia, kiedy została wykonana praca 1 J • posługuje się pojęciem oporów ruchu • posługuje się pojęciem mocy wraz z jej jednostką w układzie SI; wyjaśnia, kiedy urządzenie ma moc 1 W; porównuje moce różnych urządzeń • wyjaśnia, kiedy ciało ma energię potencjalną grawitacji, a kiedy ma energię potencjalną sprężystości; opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii • opisuje przemiany energii ciała podniesionego na pewną wysokość, a następnie upuszczonego • wykorzystuje zasadę zachowania energii do opisu zjawisk • podaje i opisuje zależność przyrostu energii potencjalnej grawitacji ciała od jego masy i wysokości, na jaką ciało zostało podniesione ($\Delta E = m \cdot g \cdot h$) • opisuje i wykorzystuje zależność energii kinetycznej ciała od jego masy i prędkości; podaje wzór na energię kinetyczną i stosuje go do obliczeń • opisuje związek pracy wykonanej podczas zmiany prędkości ciała ze zmianą energii kinetycznej ciała (opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii); wyznacza zmianę energii kinetycznej • wykorzystuje zasadę zachowania energii • do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości • stosuje do obliczeń: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia kiedy, mimo działającej na ciało siły, praca jest równa zero; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości • ^Rwyjaśnia sposób obliczania pracy, gdy kierunek działającej na ciało siły nie jest zgodny z kierunkiem jego ruchu • ^Rwyjaśnia, co to jest koń mechaniczny (1 KM) • podaje, opisuje i stosuje wzór na obliczanie mocy chwilowej ($P = F \cdot v$) • wyznacza zmianę energii potencjalnej grawitacji ciała podczas zmiany jego wysokości (wyprowadza wzór) • wyjaśnia, jaki układ nazywa się układem izolowanym; podaje zasadę zachowania energii • planuje i przeprowadza doświadczenia związane z badaniem, od czego zależy energia potencjalna sprężystości i energia kinetyczna; opisuje ich przebieg i wyniki, formułuje wnioski • rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone (w tym umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe) dotyczące treści rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i> (z wykorzystaniem: związku pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana, związku mocy z pracą i czasem, w którym została wykonana, związku wykonanej pracy ze zmianą energii, zasady zachowania energii mechanicznej oraz wzorów na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną) • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ^Rwykazuje, że praca wykonana podczas zmiany prędkości ciała jest równa zmianie jego energii kinetycznej (wyprowadza wzór) • rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe: <ul style="list-style-type: none"> – dotyczące energii i pracy (wykorzystuje^Rgeometryczną interpretację pracy) oraz mocy; – z wykorzystaniem zasady zachowania energii mechanicznej oraz wzorów na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wyniki obliczeń • rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i> • realizuje projekt: <i>Statek parowy</i> (lub inny związany z treściami rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i>)

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem energii mechanicznej jako sumy energii kinetycznej i potencjalnej; podaje zasadę zachowania energii mechanicznej • doświadczalnie bada, od czego zależy energia potencjalna ciężkości, korzystając z opisu doświadczenia i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje wyniki i formułuje wnioski • przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu • wyodrębnia z prostych tekstów i rysunków informacje kluczowe 	<ul style="list-style-type: none"> – związek pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana, – związek mocy z pracą i czasem, w którym została wykonana, – związek wykonanej pracy ze zmianą energii oraz wzory na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną, – zasadę zachowania energii mechanicznej, – związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym; <p>wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste (typowe) zadania lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Praca, moc, energia</i> (z wykorzystaniem: związku pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana, związku mocy z pracą i czasem, w którym została wykonana, związku wykonanej pracy ze zmianą energii, wzorów na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną oraz zasady zachowania energii mechanicznej) • wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu 	<p>popularnonaukowych) dotyczących: energii i pracy, mocy różnych urządzeń, energii potencjalnej i kinetycznej oraz zasady zachowania energii mechanicznej</p>	
VII. TERMODYNAMIKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem energii kinetycznej; opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii • posługuje się pojęciem temperatury • podaje przykłady zmiany energii wewnętrznej spowodowanej wykonaniem pracy lub przepływem ciepła w otaczającej rzeczywistości • podaje warunek i kierunek przepływu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje doświadczenie modelowe (ilustracja zmiany zachowania się cząsteczek ciała stałego w wyniku wykonania nad nim pracy), korzystając z jego opisu; opisuje wyniki doświadczenia • posługuje się pojęciem energii wewnętrznej; określa jej związek z liczbą cząsteczek, z których zbudowane jest ciało; podaje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wyniki doświadczenia modelowego (ilustracja zmiany zachowania się cząsteczek ciała stałego w wyniku wykonania nad nim pracy) • wyjaśnia związek między energią kinetyczną cząsteczek i temperaturą • opisuje możliwość wykonania pracy kosztem energii wewnętrznej; podaje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje i przeprowadza doświadczenie w celu wyznaczenia ciepła właściwego dowolnego ciała; opisuje je i ocenia • sporządza i analizuje wykres zależności temperatury od czasu ogrzewania lub oziębiania dla zjawiska topnienia lub krzepnięcia na podstawie danych

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>ciepła; stwierdza, że ciała o równej temperaturze pozostają w stanie równowagi termicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> rozróżnia materiały o różnym przewodnictwie; wskazuje przykłady w otaczającej rzeczywistości wymienia sposoby przekazywania energii w postaci ciepła; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości informuje o przekazywaniu ciepła przez promieniowanie; wykonuje i opisuje doświadczenie ilustrujące ten sposób przekazywania ciepła posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania ciepła właściwego; porównuje wartości ciepła właściwego różnych substancji rozróżnia i nazywa zmiany stanów skupienia: topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację, resublimację oraz wskazuje przykłady tych zjawisk w otaczającej rzeczywistości posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania temperatury topnienia i temperatury wrzenia oraz ciepła topnienia i ciepła parowania; porównuje te wartości dla różnych substancji doświadczalnie demonstruje zjawisko topnienia wyjaśnia, od czego zależy szybkość parowania posługuje się pojęciem temperatury wrzenia przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> obserwacja zmian temperatury ciał w wyniku wykonania nad nimi pracy lub 	<p>jednostkę energii wewnętrznej w układzie SI</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje, że energię układu (energję wewnętrzną) można zmienić, wykonując nad nim pracę określa temperaturę ciała jako miarę średniej energii kinetycznej cząsteczek, z których ciało jest zbudowane analizuje jakościowo związek między temperaturą a średnią energią kinetyczną (ruchu chaotycznego) cząsteczek posługuje się skalami temperatur (Celsjusza, Kelvina, Fahrenheita); wskazuje jednostkę temperatury w układzie SI; podaje temperaturę zera bezwzględnego przelicza temperaturę w skali Celsjusza na temperaturę w skali Kelvina i odwrotnie posługuje się pojęciem przepływu ciepła jako przekazywaniem energii w postaci ciepła oraz jednostką ciepła w układzie SI wykazuje, że nie następuje przekazywanie energii w postaci ciepła (wymiana ciepła) między ciałami o tej samej temperaturze wykazuje, że energię układu (energję wewnętrzną) można zmienić, wykonując nad nim pracę lub przekazując energię w postaci ciepła analizuje jakościowo zmiany energii wewnętrznej spowodowane wykonaniem pracy i przepływem ciepła podaje treść pierwszej zasady termodynamiki ($\Delta E = W + Q$) doświadczalnie bada zjawisko przewodnictwa cieplnego i określa, który z badanych materiałów jest lepszym przewodnikiem ciepła (planuje, przeprowadza i opisuje doświadczenie) 	<p>przykłady praktycznego wykorzystania tego procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przepływ ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego oraz rolę izolacji cieplnej uzasadnia, odwołując się do wyników doświadczenia, że przyrost temperatury ciała jest wprost proporcjonalny do ilości pobranego przez ciało ciepła oraz, że ilość pobranego przez ciało ciepła do uzyskania danego przyrostu temperatury jest wprost proporcjonalna do masy ciała wyprowadza wzór potrzebny do wyznaczenia ciepła właściwego wody z użyciem czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy rysuje wykres zależności temperatury od czasu ogrzewania lub oziębiania odpowiednio dla zjawiska topnienia lub krzepnięcia na podstawie danych posługuje się pojęciem ciepła topnienia wraz z jednostką w układzie SI; podaje wzór na ciepło topnienia wyjaśnia, co dzieje się z energią pobieraną (lub oddawaną) przez mieszaninę substancji w stanie stałym i ciekłym (np. wody i lodu) podczas topnienia (lub krzepnięcia) w stałej temperaturze posługuje się pojęciem ciepła parowania wraz z jednostką w układzie SI; podaje wzór na ciepło parowania wyjaśnia zależność temperatury wrzenia od ciśnienia przeprowadza doświadczenie ilustrujące wykonanie pracy przez rozprężający się gaz, korzystając z opisu doświadczenia 	<p>(opisuje osie układu współrzędnych, uwzględnia niepewności pomiarów)</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe związane ze zmianą energii wewnętrznej oraz z wykorzystaniem pojęcia ciepła właściwego; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wyniki obliczeń rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>ogrzania,</p> <ul style="list-style-type: none"> – badanie zjawiska przewodnictwa cieplnego, – obserwacja zjawiska konwekcji, – obserwacja zmian stanu skupienia wody, – obserwacja topnienia substancji, <p>korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki obserwacji i formułuje wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste, nieobliczeniowe zadania dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i> – związane z energią wewnętrzną i zmianami stanów skupienia ciał: topnieniem lub krzepnięciem, parowaniem (wrzeniem) lub skraplaniem • przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu • wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zjawisko przewodnictwa cieplnego oraz rolę izolacji cieplnej • opisuje ruch cieczy i gazów w zjawisku konwekcji • stwierdza, że przyrost temperatury ciała jest wprost proporcjonalny do ilości pobranego przez ciało ciepła oraz, że ilość pobranego przez ciało ciepła do uzyskania danego przyrostu temperatury jest wprost proporcjonalna do masy ciała • wyjaśnia, co określa ciepło właściwe; posługuje się pojęciem ciepła właściwego wraz z jego jednostką w układzie SI • podaje i opisuje wzór na obliczanie ciepła właściwego ($c = \frac{Q}{m \cdot \Delta T}$) • wyjaśnia, jak obliczyć ilość ciepła pobranego (oddanego) przez ciało podczas ogrzewania (oziębienia); podaje wzór ($Q = c \cdot m \cdot \Delta T$) • doświadczalnie wyznacza ciepło właściwe wody z użyciem czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy, termometru, cylindra miarowego lub wagi (zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności; oblicza i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów, ocenia wynik) • opisuje jakościowo zmiany stanów skupienia: topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację, resublimację • analizuje zjawiska: topnienia i krzepnięcia, sublimacji i resublimacji, wrzenia i skraplania jako procesy, w których dostarczanie energii w postaci ciepła nie powoduje zmiany temperatury 	<p>i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; analizuje wyniki doświadczenia i formułuje wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje i przeprowadza doświadczenie w celu wykazania, że do uzyskania jednakowego przyrostu temperatury różnych substancji o tej samej masie potrzebna jest inna ilość ciepła; opisuje przebieg doświadczenia i ocenia je • rozwiązuje bardziej złożone zadania lub problemy (w tym umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe) dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i> (związane z energią wewnętrzną i temperaturą, zmianami stanu skupienia ciał, wykorzystaniem pojęcia ciepła właściwego i zależności $Q = c \cdot m \cdot \Delta T$ oraz wzorów na $R_{\text{ciepło topnienia}}$ i $R_{\text{ciepło parowania}}$) • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> – energii wewnętrznej i temperatury, – wykorzystania (w przyrodzie i w życiu codziennym) przewodnictwa cieplnego (przewodników i izolatorów ciepła), – zjawiska konwekcji (np. prądy konwekcyjne), – promieniowania słonecznego (np. kolektory słoneczne), – pojęcia ciepła właściwego (np. znaczenia dużej wartości ciepła właściwego wody i jego związku z klimatem), – zmian stanu skupienia ciał, <p>a szczególności tekstu: <i>Dom pasywny, czyli jak zaoszczędzić na ogrzewaniu i klimatyzacji</i> (lub innego tekstu związanego</p>	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza temperaturę: <ul style="list-style-type: none"> – topnienia wybranej substancji (mierzy czas i temperaturę, zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami i z uwzględnieniem informacji o niepewności), – wrzenia wybranej substancji, np. wody • porównuje topnienie kryształów i ciał bezpostaciowych • na schematycznym rysunku (wykresie) ilustruje zmiany temperatury w procesie topnienia dla ciał krystalicznych i bezpostaciowych • doświadczalnie demonstruje zjawiska wrzenia i skraplania • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – badanie, od czego zależy szybkość parowania, – obserwacja wrzenia, korzystając z opisów doświadczeń i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki i formułuje wnioski • rozwiązuje proste zadania (w tym obliczeniowe) lub problemy dotyczące treści rozdziału: <i>Termodynamika</i> (związane z energią wewnętrzną i temperaturą, przepływem ciepła oraz z wykorzystaniem: związków $\Delta E = W$ i $\Delta E = Q$, zależności $Q = c \cdot m \cdot \Delta T$ oraz wzorów na $R_{\text{ciepło topnienia}}$ i $R_{\text{ciepło parowania}}$); wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych • wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu 	z treściami rozdziału: <i>Termodynamika</i>)	

Ocenę celującą otrzymuje uczeń gdy spełnia wymagania na ocenę bardzo dobry i:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem – poszerza swoje wiadomości i umiejętności
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych)
- jego umiejętności są stabilnie oparte na matematyce

■ Szczegółowe wymagania na poszczególne stopnie (oceny) - fizyka klasa 8

Symbolem^R oznaczono treści spoza podstawy programowej

W oparciu o wymagania: Autor: Teresa Szalewska © Copyright by Nowa Era Sp. z o.o. • www.nowaera.pl

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
I. ELEKTROSTATYKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> informuje, czym zajmuje się elektrostatyka; wskazuje przykłady elektryzowania ciał w otaczającej rzeczywistości postępuje się pojęciem ładunku elektrycznego; rozróżnia dwa rodzaje ładunków elektrycznych (dodatnie i ujemne) wyjaśnia, z czego składa się atom; przedstawia model budowy atomu na schematycznym rysunku postępuje się pojęciami: przewodnika jako substancji, w której ładunki elektryczne, i izolatora jako substancji, w której ładunki elektryczne nie mogą się przemieszczać odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady postępuje się pojęciem układu izolowanego; podaje zasadę zachowania ładunku elektrycznego wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie demonstruje zjawiska elektryzowania przez potarcie lub dotyk oraz wzajemne oddziaływanie ciał naelektryzowanych opisuje sposoby elektryzowania ciał przez potarcie i dotyk; informuje, że te zjawiska polegają na przemieszczaniu się elektronów; ilustruje to na przykładach opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych; podaje przykłady oddziaływań elektrostatycznych w otaczającej rzeczywistości i ich zastosowań (poznane na lekcji) postępuje się pojęciem ładunku elementarnego; podaje symbol ładunku elementarnego oraz wartość: $e \approx 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$ postępuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elementarnego; stosuje jednostkę ładunku (1 C) wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało jest naładowane dodatnio, a kiedy jest naładowane ujemnie postępuje się pojęciem jonu; wyjaśnia, kiedy powstaje jon dodatni, a kiedy – jon ujemny doświadczalnie odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady informuje, że dobre przewodniki elektryczności są również dobrymi przewodnikami ciepła; wymienia przykłady zastosowań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady oddziaływań elektrostatycznych w otaczającej rzeczywistości i ich zastosowań (inne niż poznane na lekcji) opisuje budowę i zastosowanie maszyny elektrostatycznej porównuje oddziaływania elektrostatyczne i grawitacyjne wykazuje, że 1 C jest bardzo dużym ładunkiem elektrycznym (zawiera $6,24 \cdot 10^{18}$ ładunków elementarnych: $1 \text{ C} = 6,24 \cdot 10^{18} e$) analizuje tzw. szereg tryboelektryczny rozwiązuje zadania z wykorzystaniem zależności, że każdy ładunek elektryczny jest wielokrotnością ładunku elementarnego; przelicza podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych postępuje się pojęciem elektronów swobodnych; wykazuje, że w metalach znajdują się elektrony swobodne, a w izolatorach elektrony są związane z atomami; na tej podstawie uzasadnia podział substancji na przewodniki i izolatory wyjaśnia wyniki obserwacji przeprowadzonych doświadczeń związanych z elektryzowaniem przewodników; uzasadnia na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> postępuje się pojęciem dipolu elektrycznego do wyjaśnienia skutków indukcji elektrostatycznej realizuje własny projekt dotyczący treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i> rozwiązuje zadania złożone, nietypowe, dotyczące treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p><i>Elektrostatyka</i></p>	<p>przewodników i izolatorów w otaczającej rzeczywistości</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego • opisuje budowę oraz zasadę działania elektroskopu; postępuje się elektroskopem • opisuje przemieszczanie się ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ładunku zewnętrznego (indukcja elektrostatyczna) • podaje przykłady skutków i wykorzystania indukcji elektrostatycznej • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie ilustrujące elektryzowanie ciał przez pocieranie oraz oddziaływanie ciał naelektryzowanych, - doświadczenie wykazujące, że przewodnik można naelektryzować, - elektryzowanie ciał przez zbliżenie ciała naelektryzowanego, <p>korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wyjaśnia rolę użytych przyrządów, przedstawia wyniki i formułuje wnioski na podstawie tych wyników)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i> 	<p>przykładach, że przewodnik można naelektryzować wtedy, gdy odizoluje się go od ziemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega uziemienie ciała naelektryzowanego i zubożenie zgrupowanego na nim ładunku elektrycznego • opisuje działanie i zastosowanie piorunochronu • projektuje i przeprowadza: <ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie ilustrujące właściwości ciał naelektryzowanych, - doświadczenie ilustrujące skutki indukcji elektrostatycznej, <p>krytycznie ocenia ich wyniki; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i> • postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i> (w szczególności tekstu: <i>Gdzie wykorzystuje się elektryzowanie ciał</i>) 	
II. PRĄD ELEKTRYCZNY			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa umowny kierunek przepływu prądu elektrycznego • przeprowadza doświadczenie modelowe ilustrujące, czym jest natężenie prądu, korzystając z jego opisu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postępuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako wielkości określającej ilość energii potrzebnej do przeniesienia jednostkowego ładunku w obwodzie; stosuje jednostkę napięcia (1 V) • opisuje przepływ prądu w obwodach jako 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje oddziaływania elektrostatyczne i grawitacyjne • porównuje ruch swobodnych elektronów w przewodniku z ruchem elektronów wtedy, gdy do końców przewodnika podłączymy źródło napięcia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) wykazujące zależność $R = \rho \frac{l}{S}$; krytycznie ocenia jego wynik; wskazuje czynniki istotne

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<ul style="list-style-type: none"> • postępuje się pojęciem natężenia prądu wraz z jego jednostką (1 A) • postępuje się pojęciem obwodu elektrycznego; podaje warunki przepływu prądu elektrycznego w obwodzie elektrycznym • wymienia elementy prostego obwodu elektrycznego: źródło energii elektrycznej, odbiornik (np. żarówka, opornik), przewody, wyłącznik, mierniki (amperomierz, woltomierz); rozróżnia symbole graficzne tych elementów • wymienia przyrządy służące do pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego; wyjaśnia, jak włącza się je do obwodu elektrycznego (amperomierz szeregowo, woltomierz równolegle) • wymienia formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna; wymienia źródła energii elektrycznej i odbiorniki; podaje ich przykłady • wyjaśnia, na czym polega zwarcie; opisuje rolę izolacji i bezpieczników przeciążeniowych w domowej sieci elektrycznej • opisuje warunki bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej • wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu • rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu • współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i do- 	<ul style="list-style-type: none"> • ruch elektronów swobodnych albo jonów w przewodnikach • stosuje w obliczeniach związek między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez poprzeczny przekrój przewodnika • rozróżnia sposoby łączenia elementów obwodu elektrycznego: szeregowy i równoległy • rysuje schematy obwodów elektrycznych składających się z jednego źródła energii, jednego odbiornika, mierników i wyłączników; postępuje się symbolami graficznymi tych elementów • postępuje się pojęciem oporu elektrycznego jako własnością przewodnika; postępuje się jednostką oporu (1 Ω). • stosuje w obliczeniach związek między napięciem a natężeniem prądu i oporem elektrycznym • postępuje się pojęciem pracy i mocy prądu elektrycznego wraz z ich jednostkami; stosuje w obliczeniach związek między tymi wielkościami oraz wzory na pracę i moc prądu elektrycznego • przelicza energię elektryczną wyrażoną w kilowatogodzinach na dżule i odwrotnie; oblicza zużycie energii elektrycznej dowolnego odbiornika • postępuje się pojęciem mocy znamionowej; analizuje i porównuje dane na tabliczkach znamionowych różnych urządzeń elektrycznych • wyjaśnia różnicę między prądem stałym i przemiennym; wskazuje baterię, akumulator i zasilacz jako źródła stałego napięcia; odróżnia to napięcie od napięcia w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań • opisuje skutki działania prądu na organizm człowieka i inne organizmy żywe; wskazuje zagrożenia porażeniem prądem elektry- 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia węzły i gałęzie; wskazuje je w obwodzie elektrycznym • doświadczalnie wyznacza opór przewodnika przez pomiary napięcia na jego końcach oraz natężenia płynącego przezeń prądu; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów • Stosuje w obliczeniach zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych • Postępuje się pojęciem oporu właściwego oraz tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania jego wartości dla danej substancji; analizuje i porównuje wartości oporu właściwego różnych substancji • Opisuje zależność napięcia od czasu w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań; postępuje się pojęciem napięcia skutecznego; wyjaśnia rolę zasilaczy • stwierdza, że elektrownie wytwarzają prąd przemienny, który do mieszkań jest dostarczany pod napięciem 230 V • rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i> • postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym 	<ul style="list-style-type: none"> • i nieistotne dla jego wyniku; formułuje wnioski • sporządza wykres zależności natężenia prądu od przyłożonego napięcia $I(U)$ • Rysuje na wykresie zależność napięcia od czasu w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań • rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i> (w tym związane z obliczaniem kosztów zużycia energii elektrycznej) • realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału <i>Prąd elektryczny</i> (inny niż opisany w podręczniku)

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>świadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i> 	<p>cznym; podaje podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje skutki przerwania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu oraz rolę zasilania awaryjnego przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> doświadczenie wykazujące przepływ ładunków przez przewodniki, łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła (baterii), odbiornika (żarówki), amperomierza i woltomierza, bada zależność natężenia prądu od rodzaju odbiornika (żarówki) przy tym samym napięciu oraz zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany, wyznacza moc żarówki zasilanej z baterii za pomocą woltomierza i amperomierza, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; odczytuje wskazania mierników; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów, przedstawia wyniki doświadczenia lub przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów, formułuje wnioski na podstawie tych wyników) rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i> (rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu, przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem 	<p>popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> realizuje projekt: <i>Żarówka czy świetlówka</i> (opisany w podręczniku) 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	waniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych)		
III. MAGNETYZM			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> nazywa bieguny magnesów stałych, opisuje oddziaływanie między nimi doświadczalnie demonstruje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem posługuje się pojęciem zwojnicy; stwierdza, że zwojnica, przez którą płynie prąd elektryczny, zachowuje się jak magnes wskazuje oddziaływanie magnetyczne jako podstawę działania silników elektrycznych; podaje przykłady wykorzystania silników elektrycznych wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasadę działania kompasu (podaje czynniki zakłócające jego prawidłowe działanie); posługuje się pojęciem biegunów magnetycznych Ziemi opisuje na przykładzie żelaza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne; stwierdza, że w pobliżu magnesu każdy kawałek żelaza staje się magnesem (namagnesowuje się), a przedmioty wykonane z ferromagnetyku wzmacniają oddziaływanie magnetyczne magnesu podaje przykłady wykorzystania oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne opisuje właściwości ferromagnetyków; podaje przykłady ferromagnetyków opisuje doświadczenie Oersteda; podaje wnioski wynikające z tego doświadczenia doświadczalnie demonstruje zjawisko oddziaływania przewodnika z prądem na igłę magnetyczną opisuje wzajemne oddziaływanie przewodników, przez które płynie prąd elektryczny, i magnesu trwałego opisuje jakościowo wzajemne oddziaływanie dwóch przewodników, przez które płynie prąd elektryczny (wyjaśnia, kiedy przewodniki się przyciągają, a kiedy odpychają) opisuje budowę i działanie elektromagnesu opisuje wzajemne oddziaływanie elektromagnesów i magnesów; podaje przykłady zastosowania elektromagnesów posługuje się pojęciem siły magnetycznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje oddziaływania elektrostatyczne i magnetyczne wyjaśnia, na czym polega namagnesowanie ferromagnetyku; posługuje się pojęciem domen magnetycznych stwierdza, że linie, wzdłuż których igła kompasu lub opiłki układają się wokół prostoliniowego przewodnika z prądem, mają kształt współśrodkowych okręgów opisuje sposoby wyznaczania biegunowości magnetycznej przewodnika kołowego i zwojnicy (reguła śruby prawoskrętnej, reguła prawej dłoni, na podstawie ułożenia strzałek oznaczających kierunek prądu – metoda liter S i N); stosuje wybrany sposób wyznaczania biegunowości przewodnika kołowego lub zwojnicy opisuje działanie dzwonka elektromagnetycznego lub zamka elektrycznego, korzystając ze schematu przedstawiającego jego budowę Wyjaśnia, co to są paramagnetyki i diamagnetyki; podaje ich przykłady; przeprowadza doświadczenie wykazujące oddziaływanie magnesu na diamagnetyk, korzystając z jego opisu; formułuje wniosek ustala kierunek i zwrot działania siły magnetycznej na podstawie reguły lewej dłoni 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> projektuje i buduje elektromagnes (inny niż opisany w podręczniku); demonstruje jego działanie, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i> (w tym związane z analizą schematów urządzeń zawierających elektromagnesy) realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału <i>Magnetyzm</i>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	<p>(elektrodynamicznej); opisuje jakościowo, od czego ona zależy</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – bada wzajemne oddziaływanie magnesów oraz oddziaływanie magnesów na żelazo i inne materiały magnetyczne, – bada zachowanie igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem, – bada oddziaływania magnesów trwałych i przewodników z prądem oraz wzajemne oddziaływanie przewodników z prądem, – bada zależność magnetycznych właściwości zwojnicy od obecności w niej rdzenia z ferromagnetyku oraz liczby zwojów i natężenia prądu płynącego przez zwoje, <p>korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę silnika elektrycznego prądu stałego • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – demonstruje działanie siły magnetycznej, bada, od czego zależą jej wartość i zwrot, – demonstruje zasadę działania silnika elektrycznego prądu stałego, korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników przeprowadzonych doświadczeń • rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i> • postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału <i>Magnetyzm</i> (w tym tekstu: <i>Właściwości magnesów i ich zastosowania</i> zamieszczonego w podręczniku) 	
IV. DRGANIA I FALE			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ruch okresowy wahadła; wskazuje położenie równowagi i amplitudę tego ruchu; podaje przykłady ruchu okresowego w otaczającej rzeczywistości • posługuje się pojęciami okresu i częstotliwości wraz z ich jednostkami do opisu ruchu okresowego • wyznacza amplitudę i okres drgań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ruch drgający (drgania) ciała pod wpływem siły sprężystości; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań • posługuje się pojęciem częstotliwości jako liczbą pełnych drgań (wahnięć) wykonanych w jednostce czasu ($f = \frac{n}{t}$) i na tej podstawie określa jej jednostkę ($1 \text{ Hz} = \frac{1}{s}$); stosuje w obliczeniach związek między częstotliwością a okresem drgań ($f = \frac{1}{T}$) • doświadczalnie wyznacza okres i częstotli- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: wahadła matematycznego, wahadła sprężynowego, częstotliwości drgań własnych; odróżnia wahadło matematyczne od wahadła sprężynowego • analizuje wykresy zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; na podstawie tych wykresów porównuje drgania ciał • analizuje wykres fali; wskazuje oraz wyznacza jej długość i amplitudę; porównuje fale na podstawie ich ilustracji • omawia mechanizm wytwarzania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) w celu zbadania, od czego (i jak) zależą, a od czego nie zależą okres i częstotliwość w ruchu okresowym; opracowuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia; formułuje wnioski i prezentuje efekty przeprowadzonego badania • rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy),

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>na podstawie wykresu zależności położenia od czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje drgające ciało jako źródło fali mechanicznej; posługuje się pojęciami: amplitudy, okresu, częstotliwości i długości fali do opisu fal; podaje przykłady fal mechanicznych w otaczającej rzeczywistości stwierdza, że źródłem dźwięku jest drgające ciało, a do jego rozchodzenia się potrzebny jest ośrodek (dźwięk nie rozchodzi się w próżni); podaje przykłady źródeł dźwięków w otaczającej rzeczywistości stwierdza, że fale dźwiękowe można opisać za pomocą tych samych związków między długością, prędkością, częstotliwością i okresem fali, jak w przypadku fal mechanicznych; porównuje wartości prędkości fal dźwiękowych w różnych ośrodkach, korzystając z tabeli tych wartości wymienia rodzaje fal elektromagnetycznych: radiowe, mikrofale, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe, rentgenowskie i gamma; podaje przykłady ich zastosowania przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> demonstruje ruch drgający ciężarka zawieszona na sprężynie lub nici; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań, demonstruje powstawanie fali na sznurze i wodzie, wytwarza dźwięki i wykazuje, że do 	<p>wość w ruchu okresowym (wahadła i ciężarka zawieszona na sprężynie); bada jakościowo zależność okresu wahadła od jego długości i zależność okresu drgań ciężarka od jego masy (korzystając z opisu doświadczeń); wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostką, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wyniki zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów; formułuje wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje jakościowo przemiany energii kinetycznej i energii potencjalnej sprężystości w ruchu drgającym; podaje przykłady przemian energii podczas drgań zachodzących w otaczającej rzeczywistości przedstawia na schematycznym rysunku wykres zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; zaznacza na nim amplitudę i okres drgań opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii posługuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali; opisuje związek między prędkością, długością i częstotliwością (lub okresem) fali: $v = \lambda \cdot f$ (lub $v = \frac{\lambda}{T}$) stosuje w obliczeniach związki między okresem, częstotliwością i długością fali wraz z ich jednostkami doświadczalnie demonstruje dźwięki o różnych częstotliwościach z wykorzy- 	<p>dźwięków w wybranym instrumencie muzycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje wzór na natężenie fali oraz jednostkę natężenia fali analizuje oscylogramy różnych dźwięków posługuje się pojęciem poziomu natężenia dźwięku wraz z jego jednostką (1 dB); określa progi słyszalności i bólu oraz poziom natężenia hałasu szkodliwego dla zdrowia wyjaśnia ogólną zasadę działania radia, telewizji i telefonów komórkowych, korzystając ze schematu przesyłania fal elektromagnetycznych rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i> posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału <i>Drgania i fale</i> realizuje projekt: <i>Prędkość i częstotliwość dźwięku</i> (opisany w podręczniku) 	<p>dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i></p> <ul style="list-style-type: none"> realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału <i>Drgania i fale</i> (inny niż opisany w podręczniku)

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>rozchodzenia się dźwięku potrzebny jest ośrodek,</p> <p>– wytwarza dźwięki; bada jakościowo zależność ich wysokości od częstotliwości drgań i zależność ich głośności od amplitudy drgań, korzystając z ich opisów; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia, przedstawia wyniki i formułuje wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu; rozpoznaje zależność rosnącą i zależność malejącą na podstawie danych z tabeli współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i> 	<p>staniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje mechanizm powstawania i rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu postępuje się pojęciami energii i natężenia fali; opisuje jakościowo związek między energią fali a amplitudą fali opisuje jakościowo związki między wysokością dźwięku a częstotliwością fali i między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali rozdziela dźwięki słyszalne, ultradźwięki i infradźwięki; podaje przykłady ich źródeł i zastosowania; opisuje szkodliwość hałasu doświadczalnie obserwuje oscylogramy dźwięków z wykorzystaniem różnych technik stwierdza, że źródłem fal elektromagnetycznych są drgające ładunki elektryczne oraz prąd, którego natężenie zmienia się w czasie opisuje poszczególne rodzaje fal elektromagnetycznych; podaje odpowiadające im długości i częstotliwości fal, korzystając z diagramu przedstawiającego widmo fal elektromagnetycznych wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych; podaje wartość prędkości fal elektromagnetycznych w próżni; porównuje wybrane fale (np. dźwiękowe i świetlne) rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i> (przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr 		

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
	znaczących wynikającej z danych)		
V. OPTYKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła światła; posługuje się pojęciami: promień świetlny, wiązka światła, ośrodek optyczny, ośrodek optycznie jednorodny; rozróżnia rodzaje źródeł światła (naturalne i sztuczne) oraz rodzaje wiązek światła (zbieżna, równoległa i rozbieżna) ilustruje prostoliniowe rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady prostoliniowego biegu promieni światła w otaczającej rzeczywistości opisuje mechanizm powstawania cienia i półcienia jako konsekwencje prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady powstawania cienia i półcienia w otaczającej rzeczywistości porównuje zjawiska odbicia i rozproszenia światła; podaje przykłady odbicia i rozproszenia światła w otaczającej rzeczywistości rozdziela zwierciadła płaskie i sferyczne (wklęsłe i wypukłe); podaje przykłady zwierciadeł w otaczającej rzeczywistości posługuje się pojęciami osi optycznej i promienia krzywizny zwierciadła; wymienia cechy obrazów wytworzonych przez zwierciadła (pozorne lub rzeczywiste, proste lub odwrócone, powiększone, pomniejszone lub tej samej wielkości co przedmiot) rozdziela obrazy: rzeczywisty, pozor- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym opisuje światło jako rodzaj fal elektromagnetycznych; podaje przedział długości fal świetlnych oraz przybliżoną wartość prędkości światła w próżni przedstawia na schematycznym rysunku powstawanie cienia i półcienia opisuje zjawiska zaćmienia Słońca i Księżyca posługuje się pojęciami: kąta padania, kąta odbicia i normalnej do opisu zjawiska odbicia światła od powierzchni płaskiej; opisuje związek między kątem padania a kątem odbicia; podaje i stosuje prawo odbicia opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni chropowatej analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego i zwierciadeł sferycznych; opisuje i ilustruje zjawisko odbicia od powierzchni sferycznej opisuje i konstruuje graficznie bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów pozornych wytwarzanych przez zwierciadło płaskie; wymienia trzy cechy obrazu (pozorny, prosty i tej samej wielkości co przedmiot); wyjaśnia, kiedy obraz jest rzeczywisty, a kiedy – pozorny opisuje skupianie się promieni w zwierciadle wklęsłym; posługuje się pojęciami ogniska i ogniskowej zwierciadła podaje przykłady wykorzystania zwierciadeł w otaczającej rzeczywistości opisuje i konstruuje graficznie bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczy- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje prędkość światła jako maksymalną prędkość przepływu informacji; porównuje wartości prędkości światła w różnych ośrodkach przezroczystych wyjaśnia mechanizm zjawisk zaćmienia Słońca i Księżyca, korzystając ze schematycznych rysunków przedstawiających te zjawiska projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające równość kątów padania i odbicia; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczenia; prezentuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia analizuje bieg promieni odbitych od zwierciadła wypukłego; posługuje się pojęciem ogniska pozornego zwierciadła wypukłego podaje i stosuje związek ogniskowej z promieniem krzywizny (w przybliżeniu $f = \frac{1}{2} \cdot r$); wyjaśnia i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po odbiciu od zwierciadła tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej) przewiduje rodzaj i położenie obrazu wytwarzanego przez zwierciadła sferyczne w zależności od odległości przedmiotu od zwierciadła posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu odległości obrazu od zwierciadła i odległości przedmiotu od zwierciadła; podaje i stosuje wzory na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zagadkowe zjawiska optyczne występujące w przyrodzie (np. miraż, błękit nieba, widmo Brockenu, halo) opisuje wykorzystanie zwierciadeł i soczewek w przyrządach optycznych (np. mikroskopie, lunecie) rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i> realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału <i>Optyka</i>

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>ny, prosty, odwrócony, powiększony, pomniejszony, tej samej wielkości co przedmiot</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje światło lasera jako jednobarwne i ilustruje to brakiem rozszczepienia w pryzmacie; porównuje przejście światła jednobarwnego i światła białego przez pryzmat • rozróżnia rodzaje soczewek (skupiające i rozpraszające); postępuje się pojęciem osi optycznej soczewki; rozróżnia symbole soczewki skupiającej i rozpraszającej; podaje przykłady soczewek w otaczającej rzeczywistości oraz przykłady ich wykorzystania • opisuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez soczewki, znając położenie ogniska • postępuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu wysokości obrazu i wysokości przedmiotu • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – obserwuje bieg promieni światła i wykazuje przekazywanie energii przez światło, – obserwuje powstawanie obszarów cienia i półcienia, – bada zjawiska odbicia i rozproszenia światła, – obserwuje obrazy wytwarzane przez zwierciadło płaskie, obserwuje obrazy wytwarzane przez zwierciadła sferyczne, – obserwuje bieg promienia światła po przejściu do innego ośrodka w zależności od kąta padania 	<p>wistych i pozornych wytwarzanych przez zwierciadła sferyczne, znając położenie ogniska</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje obrazy wytwarzane przez zwierciadła sferyczne (podaje trzy cechy obrazu) • postępuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu wysokości obrazu i wysokości przedmiotu • opisuje jakościowo zjawisko załamania światła na granicy dwóch ośrodków różniących się prędkościami rozchodzenia się światła; wskazuje kierunek załamania; postępuje się pojęciem kąta załamania • podaje i stosuje prawo załamania światła (jakościowo) • opisuje światło białe jako mieszaninę barw; ilustruje to rozszczepieniem światła w pryzmacie; podaje inne przykłady rozszczepienia światła • opisuje i ilustruje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą, postępuje się pojęciami ogniska i ogniskowej; rozróżnia ogniska rzeczywiste i pozorne • wyjaśnia i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po załamaniu w soczewce skupiającej tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej) • rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewki; rozróżnia obrazy: rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone; porównuje wielkość przedmiotu z wielkością obrazu • opisuje obrazy wytworzone przez soczewki 	<p>powiększenie obrazu (np.: $p = \frac{h_2}{h_1}$ i $p = \frac{y}{x}$); wyjaśnia, kiedy: $p < 1, p = 1, p > 1$</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm rozszczepienia światła w pryzmacie, postępuje się związkami między prędkością światła a długością fali świetlnej w różnych ośrodkach i odwołując się do widma światła białego • opisuje zjawisko powstawania tęczy • postępuje się pojęciem zdolności skupiającej soczewki wraz z jej jednostką (1 D) • postępuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu odległości obrazu od soczewki i odległości przedmiotu od soczewki; podaje i stosuje wzory na powiększenie obrazu (np.: $p = \frac{h_2}{h_1}$ i $p = \frac{y}{x}$); stwierdza, kiedy: $p < 1, p = 1, p > 1$; porównuje obrazy w zależności od odległości przedmiotu od soczewki skupiającej i rodzaju soczewki • przewiduje rodzaj i położenie obrazu wytworzonego przez soczewki w zależności od odległości przedmiotu od soczewki, znając położenie ogniska (i odwrotnie) • postępuje się pojęciami astygmatyzmu i daltonizmu • rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i> • postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału <i>Optyka</i> (w tym tekstu: <i>Zastosowanie prawa odbicia i prawa załamania światła zamieszczonego w podręczniku</i>) 	

Stopień dopuszczający	Stopień dostateczny	Stopień dobry	Stopień bardzo dobry
<p>oraz przejście światła jedno- barwnego i światła białego przez pryzmat,</p> <ul style="list-style-type: none"> – obserwuje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą, – obserwuje obrazy wytwarzane przez soczewki skupiające, korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpie- czeństwa; opisuje przebieg doświad- czenia (wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświad- czeń); formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczenia • wyodrębnia z tekstów, tabel i ilu- stracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu • współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa • rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i> 	<p>(wymienia trzy cechy obrazu); określa rodzaj obrazu w zależności od odległości przedmiotu od soczewki</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę oka oraz powstawanie obrazu na siatkówce, korzystając ze schematycznego rysunku przedsta- wiającego budowę oka; postępuje się pojęciem akomodacji oka • postępuje się pojęciami krótkowzroczności i dalekowzroczności; opisuje rolę soczewek w korygowaniu tych wad wzroku • przeprowadza doświadczenia: <ul style="list-style-type: none"> – demonstruje zjawisko prostoliniowego rozchodzenia się światła, – skupia równoległą wiązką światła za pomocą zwierciadła wklęsłego i wyznacza jej ognisko, – demonstruje powstawanie obrazów za pomocą zwierciadeł sferycznych, – demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków, – demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie, – demonstruje powstawanie obrazów za pomocą soczewek, – otrzymuje za pomocą soczewki skupiają- cej ostre obrazy przedmiotu na ekranie, przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników • rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i> 		

Ocenę celującą otrzymuje uczeń gdy spełnia wymagania na ocenę bardzo dobry i:

- aktywnie uczestniczy w lekcjach
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem – poszerza swoje wiadomości i umiejętności
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych)
- jego umiejętności są stabilnie oparte na matematyce

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Kategorie celu zostały określone następująco:

- dotyczy wiadomości
 - A – uczeń zna
 - B – uczeń rozumie
- dotyczy przetwarzania wiadomości
 - C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych
 - D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Działania na liczbach naturalnych Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• rozróżnia pojęcia: cyfra, liczba	A
						• porównuje liczby naturalne – proste przypadki	B
						• dodaje i odejmuje liczby naturalne w zakresie 100	B
						• mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie tabliczki mnożenia	B
						• mnoży i dzieli liczby przez: 10, 100, 1000	C
						• rozróżnia pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz	A
						• odczytuje wskazane liczby na osi liczbowej – proste przypadki	B
						• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie 1000 – proste przykłady	B
						• zmienia kolejność składników w dodawaniu i czynników w mnożeniu, by ułatwić obliczenia	C
						• mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$	B
						• dzieli liczby w przypadkach typu $1200 : 60$	B
						• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C
						• zaznacza liczby na osi liczbowej przy danej jednostce	B
						• zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi	B
						• zapisuje potęgi w postaci iloczynu – proste przypadki	B
						• oblicza wartości potęg o podstawie i wykładniku naturalnym – proste przykłady	C
						• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych (dwa, trzy działania)	C
						• stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach	B
						• szacuje wyniki prostych obliczeń	C
						• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań	C
						• wyjaśnia na przykładach różne sposoby wykonywania działań	C
						• wyjaśnia na przykładach własności liczby 0 w dodawaniu i odejmowaniu, mnożeniu i dzieleniu oraz liczby 1 w mnożeniu i dzieleniu	B
						• oblicza niewiadomą liczbę w równaniu z zastosowaniem rachunku pamięciowego, stosując działania odwrotne, dopełnianie i zgadywanie	C

					Opis osiągnięć		
6	5	4	3	2			
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występuje nawias okrągły	C	
					• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy dane są dwie liczby umieszczone w pewnej odległości	C	
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pamięciowych	C	
					• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C	
					• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy na osi zaznaczone są dwie niekolejne liczby naturalne	C	
					• wykrywa błędy w obliczeniach i szacuje wyniki	D	
					• wyjaśnia na przykładach związki między działaniami wzajemnie odwrotnymi	B	
					• stosuje szacowanie wyniku w zadaniach tekstowych otwartych i zamkniętych	C	
					• rozwiązuje zadania rozszerzonej odpowiedzi dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego	D	
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują potęgi	D	
					• układa i rozwiązuje zadania dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego, wykonuje rysunki pomocnicze	D	
					• ocenia treść zadań, w których brak pewnych danych, występuje ich nadmiar lub dane są sprzeczne	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe	D	
Stoień					Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 1		Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
					• rozróżnia odcinki, proste, półproste	A	
					• wskazuje i nazywa jednostki długości	A	
					• kreśli odcinki o podanej długości	B	
					• mierzy odcinki – proste przykłady	A	
					• wskazuje ramiona i wierzchołek kąta	A	
					• wskazuje kąty ostre, proste i rozwarte	A	
					• rozpoznaje proste prostopadłe i równoległe	B	
					• wyróżnia punkty należące i nienależące do prostej	B	
					• nazywa proste, półproste i odcinki	B	
					• kreśli odcinki, proste równoległe i prostopadłe na kratkowanym papierze	B	
					• mierzy i porównuje odcinki	C	
					• rysuje odcinki o wskazanej długości	B	
					• zamienia jednostki długości – proste przypadki	C	
					• rozróżnia kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne i pełne	C	

						Opis osiągnięć	
6	5	4	3	2			
					• rysuje kąty ostre, proste i rozwarte	C	
					• odczytuje i nazywa kąty	B	
					• mierzy kąty za pomocą kątomierza i rysuje kąty o danej mierze	C	
					• rysuje odcinki (proste) równoległe i prostopadłe za pomocą linijki i ekerki	C	
					• mierzy odcinki różnymi jednostkami długości i zapisuje te długości	C	
					• zamienia jednostki długości	C	
					• wykonuje obliczenia na jednostkach długości	C	
					• podaje zależności między jednostkami długości, przelicza jednostki – proste przypadki	C	
					• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów	C	
					• rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne, pełne oraz zerowe i je porównuje	C	
					• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności, z wykorzystaniem jednostek długości i miar kątów	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe	D	
Stopień						Dział programowy: Rozszerzenie zakresu liczbowego Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• odczytuje liczby do 10 000 – proste przykłady	A	
					• odczytuje cyfry we wskazanych rzędach liczby	A	
					• zapisuje liczby o danych cyfrach we wskazanych rzędach – proste przypadki	B	
					• dodaje i odejmuje liczby sposobem pisemnym – proste przykłady	B	
					• mnoży i dzieli przez liczby jednocyfrowe – proste przypadki	B	
					• zapisuje i odczytuje znaki rzymskie	A	
					• zapisuje liczby znakami rzymskimi do 3000 – proste przypadki	B	
					• rozróżnia i posługuje się podstawowymi miarami czasu	A	
					• czyta liczby do 100 000 zapisane w dziesiętkowym systemie pozycyjnym i zapisuje je słowami	B	
					• odczytuje duże liczby zaznaczone na osi liczbowej	B	
					• zaznacza na osi liczbowej liczby naturalne – proste przypadki	B	
					• wykonuje dzielenie z resztą i sprawdza je za pomocą mnożenia – proste przykłady	C	
					• stosuje algorytmy działań pisemnych	C	
					• mnoży i dzieli pisemnie liczby zakończone zerami – proste przypadki	C	
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych i pamięciowych	C	
					• rozwiązuje proste zadania dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego z zastosowaniem działań pisemnych	C	
					• zapisuje wieki, numery rozdziałów oraz nieskomplikowane liczby do 3000 za pomocą znaków rzymskich	C	

					Opis osiągnięć		
6	5	4	3	2			
					• posługuje się podstawowymi miarami czasu		B
					• wyjaśnia znaczenia terminów: system dziesiętkowy i pozycyjny, nazywa i wskazuje rzędy		D
					• wyjaśnia sposoby pisemnego dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia		D
					• w nieskomplikowanych przypadkach szacuje wyniki działań		C
					• podejmuje próby szacowania wyników		C
					• mnoży i dzieli przez liczby dwucyfrowe		C
					• mnoży i dzieli pisemnie liczby zakończone zerami		C
					• wykonuje sprawdzenie przeprowadzonych działań		C
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych		C
					• rozwiązuje proste równania z zastosowaniem obliczeń pisemnych		C
					• zapisuje liczby znakami rzymskimi, czyta liczby zapisane znakami rzymskimi		C
					• wyjaśnia zasady zapisu liczb w systemie rzymskim		B
					• zamienia jednostki miar czasu		C
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń czasowych i kalendarzowych		C
					• zapisuje daty, wieki za pomocą znaków rzymskich w sytuacjach praktycznych		C
					• mnoży i dzieli przez liczby wielocyfrowe		C
					• wyjaśnia sposób pisemnego mnożenia i dzielenia liczb zakończonych zerami		C
					• objaśnia algorytmy działań pisemnych		D
					• ocenia, jaka może być reszta z dzielenia przez liczbę naturalną jednocyfrową lub wielocyfrową zakończoną zerami		D
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem obliczeń pisemnych		C
					• układa i rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych		D
					• uzupełnia brakujące cyfry w działaniach wykonanych sposobem pisemnym		D
					• stosuje zamiany miar czasu w zadaniach otwartych i zamkniętych o podwyższonym stopniu trudności		D
					• rozwiązuje zadania problemowe		D
Stopień					Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 2		Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
					• rozpoznaje prostokąty		A
					• wskazuje wierzchołki i boki prostokąta		B
					• oblicza obwód prostokąta, którego długości boków wyrażone są tą samą jednostką		B
					• kreśli okręgi o wskazanym promieniu		B
					• rysuje prostokąty i kwadraty o podanych wymiarach		C
					• kreśli przekątne prostokąta		A

						Opis osiągnięć	
6	5	4	3	2			
					• opisuje własności kwadratu i prostokąta	C	
					• porównuje boki prostokąta za pomocą cyrkla	B	
					• wskazuje środek, promień, średnicę i cięciwę w kole oraz w okręgu	B	
					• wypełnia prostokąty kwadratami jednostkowymi	B	
					• podaje zależności między jednostkami pola – proste przypadki	B	
					• oblicza pole prostokąta, gdy dane są długości boków wyrażone jednakowymi jednostkami	B	
					• uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem	C	
					• wyjaśnia pojęcie pola jako liczby jednostkowych kwadratów wypełniających daną figurę	B	
					• oblicza obwód i pole prostokąta, gdy długości boków są wyrażone różnymi jednostkami	C	
					• oblicza bok kwadratu o danym obwodzie	C	
					• zamienia jednostki pola z większych na mniejsze	C	
					• wskazuje punkty należące bądź nienależące do okręgu i koła	B	
					• podaje zależności między długością promienia i długością średnicy	C	
					• rysuje okrąg o danej średnicy	C	
					• rysuje kwadrat lub prostokąt o danej przekątnej	C	
					• oblicza pole kwadratu, gdy dany jest obwód	D	
					• oblicza pole lub obwód prostokąta, mając dane zależności między długościami boków	C	
					• zamienia jednostki powierzchni z mniejszych na większe i odwrotnie	D	
					• oblicza długość boku prostokąta, mając dane pole i długość drugiego boku	C	
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem własności prostokąta, koła, okręgu	D	
					• symbolicznie oznacza okręgi i koła	C	
					• porównuje własności prostokąta i kwadratu	D	
Stopień						Dział programowy: Skala i plan. Diagramy	
6	5	4	3	2	Uczeń:		
					• rysuje odcinki, prostokąty w skali 1:1, 1:2, 2:1	B	
					• odróżnia zapis skali powiększającej od pomniejszającej	A	
					• odpowiada na proste pytania dotyczące diagramów	B	
					• podaje przykłady skali powiększającej lub pomniejszającej	A	
					• rysuje odcinki, kwadraty i prostokąty w podanej skali	A	
					• rysuje w skali okręgi o danej długości promienia lub średnicy	B	
					• odczytuje z mapy lub planu rzeczywiste odległości między miastami lub obiektami – proste przypadki	B	
					• oblicza jakimi odcinkami będą na mapie odległości rzeczywiste – proste przypadki	C	

6						5						4						3						2						Opis osiągnięć																																																							
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dane z prostych diagramów obrazkowych lub słupkowych 												A													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dane na diagramach obrazkowych – proste przypadki 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dane na diagramach obrazkowych lub słupkowych 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje dane z diagramów obrazkowych lub słupkowych 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • oblicza rzeczywiste odległości z planu i mapy – proste przypadki 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza odległości na planie i mapie, znając rzeczywiste odległości w typowych zadaniach praktycznych 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość między miastami w rzeczywistości, znając skalę i odległość na mapie 												D													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • zbiera dane i przedstawia je na diagramach obrazkowych lub słupkowych 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje diagramy, samodzielnie układa pytania do diagramów 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza skalę dla danej pary: figury i jej obrazu w skali 												C													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania złożone, w których wykorzystuje wiedzę o skali i planie 												D													
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje diagramy o podwyższonym stopniu trudności, układa do nich pytania 												D													
6						5						4						3						2						Stożek												Kategoria celu																																											
6												5												4												3												2												Dział programowy: Podzielność liczb naturalnych												Kategoria celu													
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • wymienia jednocyfrowe liczby pierwsze 												A	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 4, 5, 10, 100 – proste przypadki 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z dowolnego zbioru dzielniki lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • podaje jednocyfrowe i dwucyfrowe przykłady liczb pierwszych 												A	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia liczby pierwsze i liczby złożone 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 4, 5, 10, 100 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady liczb podzielnych przez 3 i 9 												C	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z dowolnego zbioru liczby podzielne przez 3 i 9 – proste przypadki 												C	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania dotyczące dzielników i wielokrotności liczb 												C	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • wybiera liczby pierwsze i złożone ze zbioru liczb naturalnych 												B	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, kiedy liczba jest podzielna przez: 2, 4, 5, 10, 100, 25, 3, 9 												C	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby otrzymana liczba była podzielna przez: 2, 4, 5, 10, 100, 25, 3, 9 												D	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy zdania dotyczące podzielności liczb są prawdziwe, czy fałszywe 												D	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia liczby o złożonych warunkach podzielności, np. przez 6, 15 												D	
																																																																								<ul style="list-style-type: none"> • przy zdaniach fałszywych podaje kontrprzykład 												D	

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Ułamki zwykłe Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• odczytuje, jaka część figury jest wyróżniona – proste przypadki	B
						• wskazuje licznik i mianownik ułamka zwykłego	A
						• podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	A
						• zamienia ułamki niewłaściwe na liczby mieszane i odwrotnie – proste przypadki	B
						• porównuje ułamki, korzystając z ich ilustracji – proste przypadki	A
						• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach – proste przypadki; korzysta z ilustracji	C
						• zapisuje ułamek jako część całości	B
						• wyznacza ułamek prostokąta, koła, odcinka – proste przypadki	C
						• przedstawia ilorz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie	A
						• wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych	B
						• podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	B
						• porównuje ułamki o jednakowych licznikach lub mianownikach	B
						• zapisuje skalę pomniejszającą w postaci ułamka i odwrotnie	C
						• zamienia ułamki niewłaściwe na liczbę mieszaną i odwrotnie	C
						• zapisuje skalę powiększającą w postaci ułamka niewłaściwego i odwrotnie	C
						• skraca i rozszerza ułamki – proste przypadki	B
						• odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej	B
						• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach	C
						• mnoży ułamki przez liczbę naturalną	C
						• rozwiązuje proste równania z zastosowaniem ułamków	C
						• rozwiązuje proste zadania otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• przedstawia na rysunku ułamek jako część całości	C
						• zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając jednostkę	C
						• porównuje ułamki, korzystając z odpowiednich reguł lub przedstawiając ułamek na osi liczbowej	C
						• wyjaśnia zamianę ułamka niewłaściwego na liczbę mieszaną i odwrotnie	B
						• wyjaśnia, co to znaczy skrócić lub rozszerzyć ułamek zwykły	B
						• objaśnia sposób dodawania i odejmowania ułamków o jednakowych mianownikach	B
						• objaśnia sposób mnożenia ułamka przez liczbę naturalną	B
						• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• oblicza wartości wyrażeń, w których występują ułamki zwykłe	C

6						5						4						3						2						Opis osiągnięć											
6						5						4						3						2						Dział programowy: Ułamki dziesiętne Uczeń:						Kategoria celu					
																								<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia porównywanie ułamków za pomocą ilustracji lub na osi liczbowej 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> stosuje poznane działania na ułamkach zwykłych do rozwiązywania zadań 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> oblicza w zadaniach ułamek danej liczby naturalnej, korzystając z rysunku 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ułamków dziesiętnych 						A											
																								<ul style="list-style-type: none"> odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej – proste przypadki 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego – proste przypadki 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym i w pamięci – proste przykłady 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej – proste przykłady 						A											
																								<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje ułamki dziesiętne w zbiorze danych liczb 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> skraca i rozszerza ułamki dziesiętne 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez: 10, 100, 1000 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> porównuje ułamki dziesiętne 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> zapisuje wyrażenia dwumianowane za pomocą ułamków dziesiętnych i odwrotnie 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste równania, w których występują ułamki dziesiętne i trzeba obliczyć składnik lub odjemną, lub odjemnik 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem poznanych działań na ułamkach dziesiętnych 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> podaje zasady pisemnego dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> podaje zasady mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez: 10, 100, 1000 						B											
																								<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte, w których występują ułamki dziesiętne 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> skraca lub rozszerza ułamki dziesiętne do wskazanych rzędów 						C											
																								<ul style="list-style-type: none"> porządkuje rosnąco lub malejąco ułamki dziesiętne 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, zawierających kilka działań, nawias okrągły oraz ułamki dziesiętne 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych 						D											
																								<ul style="list-style-type: none"> wyznacza odpowiednią jednostkę na osi liczbowej i zaznacza na niej ułamki dziesiętne o mianownikach 100 i 1000 						D											

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Prostopadłościany Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• wyróżnia sześciany wśród innych prostopadłościanów	B
						• wskazuje na modelu prostopadłościanu jego ściany, krawędzie i wierzchołki	A
						• oblicza pole powierzchni sześcianu, mając daną jego siatkę lub model	C
						• wyróżnia prostopadłościany w zbiorze innych brył	B
						• podaje przykłady przedmiotów, które mają kształt prostopadłościanu	A
						• rozróżnia siatki sześcianów i prostopadłościanów	A
						• rysuje siatki sześcianów i prostopadłościanów o podanych wymiarach, wyrażonych w tych samych jednostkach długości	C
						• rysuje siatki prostopadłościanów w skali – proste przypadki	C
						• wskazuje na modelu prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe	B
						• zna jednostki pola i zamienia je w prostych przypadkach	C
						• oblicza pole powierzchni prostopadłościanu i sześcianu, mając dane wymiary bryły wyrażone jednakowymi jednostkami długości	C
						• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności prostopadłościanu	C
						• zamienia jednostki pola	C
						• oblicza pola powierzchni prostopadłościanu, mając dane jego wymiary wyrażone w różnych jednostkach długości	C
						• rozwiązuje proste zadania praktyczne na obliczanie pól powierzchni prostopadłościanów	C
						• projektuje siatki sześcianów i prostopadłościanów o danych własnościach (np. z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego)	D
						• wskazuje na siatce prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe	C
						• rozwiązuje zadania i wykonuje obliczenia, w których występują różne jednostki długości lub pola	D
						• projektuje siatki prostopadłościanów z wykorzystaniem skali	C
						• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności prostopadłościanów	D
						• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pola powierzchni prostopadłościanu	D

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Kategorie celu zostały określone następująco:

- dotyczy wiadomości
 - A – uczeń zna
 - B – uczeń rozumie
- dotyczy przetwarzania wiadomości
 - C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych
 - D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Liczby naturalne Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• zamienia jednostki długości, masy, czasu – proste przykłady	C
						• zapisuje i czyta liczby w zakresie 1 000 000	B
						• porównuje liczby naturalne w zakresie 1 000 000	B
						• zaznacza liczby naturalne na osi liczbowej i odczytuje je – nieskomplikowane przykłady	B
						• rozróżnia znaki rzymskie i stosuje je – proste przykłady	A
						• dodaje i odejmuje liczby naturalne w pamięci w zakresie 1000 – proste przykłady	B
						• mnoży i dzieli liczby naturalne w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia	A
						• mnoży i dzieli liczby naturalne przez 10, 100, 1000 – proste przykłady	B
						• mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$ i dzieli liczby typu $1200 : 60$	B
						• wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie sposobem pisemnym – proste przykłady	A
						• mnoży i dzieli liczby naturalne przez liczby jednocyfrowe oraz dwucyfrowe – proste przykłady	B
						• wskazuje liczby podzielne przez 2, 5, 10, 100	B
						• podaje przykłady wielokrotności liczb jednocyfrowych w zakresie 100	B
						• w prostych przykładach oblicza drogę mając daną prędkość i czas oraz prędkość mając daną drogę i prędkość	B
						• dodaje i odejmuje złote i grosze z przekroczeniem progu złotych	C
						• czyta i pisze słowami wielkie liczby w zakresie miliarda	B
						• stosuje w działaniach pamięciowych przemienność i łączność dodawania i mnożenia	C
						• wskazuje liczby pierwsze i złożone w zbiorze liczb naturalnych w zakresie 100	B
						• podaje przykłady liczb pierwszych i złożonych	A
						• podaje dzielniki i wielokrotności liczb w zakresie 100	B
						• wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie w pamięci lub sposobem pisemnym	C
						• wskazuje kolejność wykonywania działań	B
						• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych – proste przykłady	C

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• podaje przykłady liczb podzielnych przez 2, 5, 10, 100 i wskazuje liczby podzielne przez 3, 9, 4	C
					• rozwiązuje zadania krótkiej odpowiedzi z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C
					• oblicza drugą i trzecią potęgę liczby jednocyfrowej	B
					• stosuje obliczenia zegarowe – proste przykłady	B
					• dodaje i odejmuje godziny i minuty z przekroczeniem progu godziny	C
					• oblicza drogę, mając czas i prędkość lub prędkość, mając czas i drogę – nieskomplikowane przykłady	B
					• odczytuje dane na diagramach słupkowych	B
					• podaje zaokrąglenia liczb	B
					• stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach	B
					• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań	C
					• podaje rozwiązanie prostego równania z jedną niewiadomą przez zgadywanie lub dopełnianie	B
					• w zadaniach typowych zamienia jednostki długości, masy, czasu w sytuacjach praktycznych	C
					• wyjaśnia zasady pisania liczb w systemie rzymskim; zapisuje liczby znakami rzymskimi; czyta liczby zapisane znakami rzymskimi	C
					• podaje cechy podzielności liczb przez 2, 5, 10, 100, 4, 3, 9	C
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z nawiasami kwadratowymi	C
					• rozwiązuje zadania dotyczące obliczeń zegarowych	C
					• rozwiązuje zadania dotyczące obliczania prędkości, drogi	C
					• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem czterech działań, w tym porównywania różnicowego i ilorazowego	C
					• rysuje diagramy słupkowe i interpretuje dane na diagramach słupkowych	C
					• oblicza liczbę niewiadomą w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu, dzieleniu i sprawdza poprawność obliczeń	C
					• oblicza drugą i trzecią potęgę liczby naturalnej	B
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występuje nawias okrągły i kwadratowy – nieskomplikowane przykłady	C
					• zaokrągla liczby do wskazanych rzędów	B
					• wyjaśnia sposoby zamiany jednostek czasu, długości, masy	D
					• rozróżnia dziesiętkowy i rzymski system liczenia oraz zapisuje liczby w obu systemach	C
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem czterech działań, porównywania różnicowego i ilorazowego	D
					• układa i rozwiązuje zadania dotyczące porównywania ilorazowego i różnicowego	C
					• tworzy diagramy, interpretuje dane z diagramów i układa pytania do diagramów	D
					• szacuje wyniki działań	C
					• uzasadnia zaokrąglenia liczb	C

6						5						4						3						2						Opis osiągnięć																																											
																																																<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności, dotyczące obliczeń zegarowych 												C													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • układa plan rozwiązania zadania i realizuje go 												C													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby liczba była podzielna przez 2, 5, 10, 100, 4, 3, 9 												C													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia w działaniach pisemnych brakujące cyfry tak, aby działanie było wykonane poprawnie 												D													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje tekstowe zadania problemowe 												D													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje rozwiązanie zadania rozszerzonej odpowiedzi w postaci wyrażenia arytmetycznego i wyjaśnia sposób rozwiązania 												D													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb naturalnych 												D													
																																																<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia nawiasy w wyrażeniach arytmetycznych tak, aby uzyskać podany wynik 												D													
6						5						4						3						2						Stopień												Dział programowy: Figury geometryczne												Kategoria celu																			
6						5						4						3						2						Uczeń:																																											
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia i nadaje nazwy punktom, prostym, półprostym 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rysuje odcinki i mierzy je 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • podaje jednostki długości 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • zamienia jednostki długości – proste przykłady 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na rysunku kąty ostre, proste, rozwarte, pełne, półpełne 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje proste i odcinki prostopadłe i równoległe 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kąty przyległe i wierzchołkowe 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia wielokąty i nazywa je ze względu na liczbę boków 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rysuje wielokąty 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wierzchołki, boki, kąty wewnętrzne wielokąta 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje lub rysuje przekątne wielokąta 												A	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • oblicza obwód wielokąta na podstawie rysunku – proste przykłady 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rysuje odcinki i kwadraty w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1 												C	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • mierzy i zapisuje długości w różnych jednostkach – proste przykłady 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje obliczenia na jednostkach długości 												C	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rysuje proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • mierzy i rysuje kąty mniejsze od 180° i większe od 0° 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • podaje miary kątów przyległych i wierzchołkowych 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów 												C	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • oblicza długość łamanej – proste przykłady 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wielokąty o danej liczbie boków i kątów 												B	
																																																												<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem 												C	

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta	A
					• wie, że suma kątów wewnętrznych czworokąta jest równa 360°	A
					• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta	C
					• oblicza obwody wielokątów – proste zadania	B
					• oblicza długość boku kwadratu, mając dany jego obwód	C
					• oblicza długość boku prostokąta mając dany jego obwód i długość drugiego boku	C
					• oblicza i wyjaśnia sposób obliczania obwodu prostokąta i kwadratu	C
					• rozróżnia skalę powiększającą, pomniejszającą oraz skalę 1 : 1	A
					• rysuje prostokąty w danej skali – proste przykłady	B
					• konstruuje trójkąt z danych trzech odcinków	C
					• oblicza rzeczywistą odległość z mapy lub planu i odwrotnie – proste przykłady	C
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem skali	C
					• porównuje i zamienia jednostki długości	C
					• szacuje długości odcinków przed ich zmierzeniem	B
					• rysuje proste prostopadłe i równoległe z użyciem ekierki i linijki oraz kratek na kartce	C
					• sprawdza prostopadłość i równoległość odcinków	C
					• rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne, pełne oraz porównuje ich miary	C
					• rysuje kąty przyległe i wierzchołkowe oraz podaje ich miary	B
					• rysuje kąt równy danemu	C
					• wskazuje odległość punktu od prostej	B
					• wyjaśnia sposób obliczania długości łamanej	C
					• uzasadnia nazwę wielokąta	C
					• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania kątów wewnętrznych wielokątów	C
					• wyjaśnia sposób obliczania obwodu wielokąta	B
					• oblicza długość boku wielokąta, mając dany obwód i pozostałe boki	C
					• rysuje plan (np. swojego pokoju) – proste przykłady	D
					• wyjaśnia sposób powiększania i pomniejszania odcinków i wielokątów w skali na podstawie rysunku na kratce	C
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń dotyczących planu i mapy	C
					• zamienia jednostki długości i wyjaśnia sposób zamiany	C
					• kreśli proste równoległe o podanej odległości	C
					• uzasadnia, że suma miar kątów wewnętrznych trójkąta jest równa 180°	C
					• uzasadnia, że suma miar kątów wewnętrznych czworokąta jest równa 360°	C

						Opis osiągnięć	
6	5	4	3	2			
					• podaje liczbę przekątnych w wielokącie	C	
					• rozpoznaje wielokąty foremne	D	
					• oblicza obwód wielokąta, gdy dane są zależności między jego bokami	D	
					• rozwiązuje zadania trudne z zastosowaniem skali, planu i mapy	D	
					• ustala skalę przy danej odległości rzeczywistej i odległości na planie lub mapie	D	
					• sporządza plan mieszkania	D	
					• rozwiązuje problemy, w których występują własności poznanych figur geometrycznych	D	
					• oblicza kąty wewnętrzne figur foremnych	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem wiadomości o kątach, wielokątach i skali	D	
					• podaje własności figur foremnych	C	
Stopień						Dział programowy: Ułamki zwykłe Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• zapisuje ilorz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie	A	
					• przedstawia ułamek jako część całości – proste przykłady	B	
					• wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych	B	
					• zaznacza, np. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{5}$ figury – proste przykłady	B	
					• odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	B	
					• podaje przykłady ułamków właściwych, niewłaściwych, liczb mieszanych	A	
					• opisuje zaznaczoną na rysunku część całości za pomocą ułamka	B	
					• zapisuje część całości za pomocą ułamka – proste przypadki	B	
					• zamienia liczby mieszane na ułamki i odwrotnie – proste przykłady	B	
					• skraca i rozszerza ułamki zwykłe – proste przykłady	B	
					• porównuje ułamki – proste przykłady	B	
					• dodaje i odejmuje ułamki o jednakowych i różnych mianownikach – proste przykłady	B	
					• mnoży ułamki zwykłe – proste przykłady	B	
					• dzieli ułamki zwykłe – proste przykłady	B	
					• porównuje ułamki zwykłe – proste przykłady	C	
					• zaznacza podane ułamki na osi liczbowej i odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	B	
					• podnosi ułamki do drugiej i trzeciej potęgi – proste przykłady	A	
					• podaje odwrotność danej liczby	B	
					• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe	C	
					• oblicza ułamek danej liczby – proste przykłady	C	

					Opis osiągnięć		
6	5	4	3	2			
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem działań na ułamkach	B	
					• oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na ułamkach	C	
					• porównuje ułamki i uzasadnia swój wynik za pomocą rysunku i rachunku	C	
					• porządkuje ułamki rosnąco i malejąco	C	
					• znajduje jednostkę na osi liczbowej na podstawie kilku zaznaczonych na osi ułamków	C	
					• sprowadza ułamki do wspólnego mianownika	B	
					• oblicza, jakim ułamkiem jednej liczby jest druga liczba	C	
					• stosuje w zadaniach obliczanie ułamka danej liczby	C	
					• oblicza liczbę na podstawie jej ułamka – proste przykłady	C	
					• rozwiązuje zadania z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C	
					• rozwiązuje zadania z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C	
					• oblicza wartości wyróżnień arytmetycznych, w których występują ułamki zwykłe	C	
					• wyjaśnia zasadę wykonywania wskazanego działania na ułamkach	C	
					• zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając odpowiednią jednostkę	D	
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące obliczania ułamka danej liczby	D	
					• rozwiązuje zadania dotyczące obliczania liczby, gdy dany jest jej ułamek	D	
					• sporządza rysunki do obliczania ułamka z danej liczby i liczby na podstawie jej ułamka	D	
					• oblicza wartości wyrażeń algebraicznych, w których występują nawiasy	D	
					• wyjaśnia kolejność wykonywania działań	C	
					• układa zadania tekstowe do rysunków ilustrujących obliczanie ułamka z danej liczby i liczby na podstawie jej ułamka	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	D	
Stopień					Dział programowy: Wyrażenia algebraiczne Uczeń:		Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• odróżnia wyrażenia arytmetyczne od algebraicznych	A	
					• zapisuje i czyta jednodziałaniowe wyrażenia algebraiczne	B	
					• oblicza wartości nieskomplikowanych wyrażeń algebraicznych, gdy zmienne wyrażone są jednocyfrowymi liczbami naturalnymi	B	
					• rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą po jednej stronie równania, poprzez zgadywanie – proste przykłady	B	
					• zapisuje i czyta nieskomplikowane wyrażenia algebraiczne	B	
					• oblicza wartości wyrażeń algebraicznych – proste przykłady	A	
					• rozpoznaje równanie, wskazuje jego prawą i lewą stronę oraz liczbę niewiadomą	B	
					• rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą po jednej stronie równania poprzez dopełnianie lub wykonywanie działania odwrotnego	C	
					• zamienia proste wyrażenia algebraiczne na formę słowną	B	

					Opis osiągnięć		
6	5	4	3	2			
					• zapisuje wzory na pole i obwód prostokąta oraz oblicza ich wartość liczbową dla danych liczb	C	
					• korzysta z nieskomplikowanych wzorów, w których występują oznaczenia literowe	C	
					• rozpoznaje wyrazy podobne	B	
					• zastępuje iloczynem sumę wyrazów podobnych	C	
					• zapisuje rozwiązania zadania za pomocą wyrażenia algebraicznego – proste przykłady	B	
					• zamienia słowną postać wyrażenia algebraicznego na wzór i wzory zapisuje w formie słownej	C	
					• oblicza wartość liczbową wyrażeń algebraicznych dla podanych liczb	C	
					• zapisuje proste wyrażenia algebraiczne na podstawie informacji, osadzonych w kontekście praktycznym	C	
					• stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi	C	
					• zapisuje w postaci wyrażeń algebraicznych wzory na obwody figur i oblicza ich wartość liczbową dla danych liczb	C	
					• zapisuje w postaci wyrażeń algebraicznych wzory na pola prostokątów i oblicza ich wartość liczbową dla danych liczb	B	
					• wyjaśnia co to znaczy: rozwiązać równanie	B	
					• rozwiązuje równania korzystając z własności działań	C	
					• sprawdza poprawność rozwiązania równania	B	
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem równań – proste przykłady	C	
					• wyjaśnia sposób rozwiązania równania	D	
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem równań	D	
					• zapisuje rozwiązania zadań w postaci wyrażeń algebraicznych i równań	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem wyrażeń algebraicznych i równań	D	
Stopień					Dział programowy: Trójkąty Uczeń:		Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• rozróżnia trójkąty różnoboczne, równoramienne, równoboczne	A	
					• rozróżnia trójkąty ostrokątne, prostokątne, rozwartokątne	A	
					• wymienia niektóre cechy dowolnego trójkąta	B	
					• wskazuje na rysunku wysokość trójkąta	A	
					• rozwiązuje elementarne zadania, dotyczące trójkątów	B	
					• konstruuje trójkąty różnoboczne, równoramienne, równoboczne z trzech danych odcinków	B	
					• rysuje trójkąty ostrokątne, prostokątne, rozwartokątne	B	
					• ustala możliwość zbudowania trójkąta (na podstawie nierówności trójkąta)	C	
					• podaje nazwy boków trójkąta prostokątnego	B	
					• rysuje wysokości dowolnego trójkąta	C	
					• podaje własności trójkątów	B	

6						5						4						3						2						Opis osiągnięć			
																																• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności różnych trójkątów	C
																																• klasyfikuje trójkąty ze względu na boki i kąty	B
																																• nazywa trójkąty ze względu na boki i kąty i podaje ich własności	B
																																• uzasadnia wybór trzech odcinków, z których można zbudować trójkąt	C
																																• stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta	C
																																• podaje własności wysokości różnych trójkątów	C
																																• podaje rodzaje kątów w różnych trójkątach	C
																																• zna własności kątów w różnych trójkątach i stosuje je w zadaniach	C
																																• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem własności trójkątów	C
																																• wyjaśnia klasyfikację trójkątów	C
																																• rysuje za pomocą kątomierza trójkąt mając dany odcinek i dwa kąty do niego przyległe	D
																																• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem własności trójkątów	D
																																• rozwiązuje zadania problemowe stosując własności boków, kątów i wysokości trójkąta	D
6						5						4						3						2						Stopień		Dział programowy: Ułamki dziesiętne Uczeń:	Kategoria celu
6						5						4						3						2									
																																• podaje przykłady ułamków dziesiętnych	A
																																• wskazuje ułamki dziesiętne w danym zbiorze liczb	A
																																• odczytuje i zapisuje ułamki dziesiętne – proste przykłady	B
																																• odczytuje ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	A
																																• wykonuje dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych w pamięci (w najprostszych przykładach) i pisemnie – proste przykłady – oraz za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach)	B
																																• mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000 – proste przykłady	B
																																• mnoży i dzieli proste ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach) lub korzysta z kalkulatora	B
																																• zapisuje w postaci procentu $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{100}$ całości	B
																																• zamienia na ułamki: 50%, 25%, 1%	B
																																• zaznacza 50% koła, prostokąta	B
																																• odczytuje procent, zaznaczony na prostokącie, zbudowanym ze 100 jednostkowych prostokątów	B
																																• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym	B
																																• porównuje ułamki dziesiętne	B
																																• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	C
																																• odczytuje ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej	B
																																• zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej, mając daną jednostkę – proste przykłady	B
																																• skraca i rozszerza ułamki dziesiętne	A

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne i odwrotnie – proste przykłady	B
					• rozróżnia wagi brutto, netto, tara	B
					• podaje zaokrąglenia ułamków dziesiętnych – proste przykłady	B
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe, dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego ułamków dziesiętnych	C
					• określa, jaki procent figury zaznaczono na rysunku	B
					• zamienia ułamki $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{8}{10}$ na procenty	B
					• zamienia procenty na ułamki dziesiętne i ułamki zwykłe	B
					• odczytuje dane z diagramu procentowego	B
					• rozwiązuje proste zadania na podstawie diagramów procentowych	C
					• porządkuje ułamki dziesiętne rosnąco lub malejąco	C
					• wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych poprawnych strategii lub za pomocą kalkulatora	C
					• oblicza kwadraty i sześcianu ułamków dziesiętnych	B
					• wyjaśnia sposoby wykonywania działań na ułamkach dziesiętnych	C
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych dwu lub trzydziałaniowych, w których występują ułamki dziesiętne	C
					• rozwiązuje elementarne równania z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	C
					• obiera odpowiednią jednostkę i zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej	C
					• wyjaśnia sposób obliczania wagi brutto, netto, tara	C
					• wyjaśnia sposoby zamiany ułamków zwykłych na dziesiętne i odwrotnie	C
					• oblicza ułamek z danej liczby i liczbę na podstawie jej ułamka	C
					• wyjaśnia pojęcie procentu	C
					• zamienia ułamki typu: $\frac{7}{25}$, $\frac{11}{20}$, $\frac{4}{5}$, $\frac{8}{10}$ na procenty przez rozszerzanie	C
					• zaznacza 25%, 50%, 75% powierzchni dowolnych prostokątów	C
					• wyjaśnia sposoby zamiany procentów na ułamki i odwrotnie	C
					• rysuje nieskomplikowane diagramy procentowe	C
					• interpretuje dane zilustrowane na diagramie procentowym	C
					• rozwiązuje zadania na podstawie diagramów procentowych	C
					• rozwiązuje równania, w których występują ułamki dziesiętne i wyjaśnia sposób rozwiązania	D
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z uwzględnieniem działań na ułamkach dziesiętnych	D
					• szacuje wyniki działań	C
					• wyjaśnia sposoby wykonywania pamięciowych i pisemnych działań na ułamkach dziesiętnych	C

						Opis osiągnięć	
6	5	4	3	2			
					<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sposoby mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności na obliczanie ułamka z liczby i liczby na podstawie ułamka 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje diagramy procentowe i interpretuje je 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dane z procentowych diagramów zamieszczonych w różnych źródłach 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem poznanych obliczeń procentowych 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • dobiera wymiary figur i zaznacza 1%, 10%, 5%, 75%, 40% ich powierzchni 	D	
Stopień						Dział programowy: Czworokąty Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia prostokąty, kwadraty, romby, równoległoboki, trapezy 	A	
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje poznane czworokąty i nazywa je 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje przekątne czworokątów 	A	
					<ul style="list-style-type: none"> • oblicza obwody czworokątów, gdy długości boków są wyrażone w jednakowych jednostkach 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe własności poznanych czworokątów 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje czworokąty według danych z zadania – proste przykłady 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • wymienia własności poznanych czworokątów i stosuje je w nieskomplikowanych zadaniach tekstowych, w tym na własnym rysunku pomocniczym 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • podaje miary kątów wewnętrznych czworokąta 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • oblicza obwody czworokątów 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza długość boku równoległoboku przy danym obwodzie i długości drugiego boku 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje wysokości rombu i równoległoboku 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa różne rodzaje trapezów o jednej parze boków równoległych 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje wysokości trapezów 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem własności czworokątów 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • porównuje własności poznanych czworokątów 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje własności czworokątów w zadaniach 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • oblicza obwody czworokątów, gdy długości boków są wyrażone w różnych jednostkach 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje czworokąty 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w zadaniach tekstowych własności kątów wewnętrznych czworokąta 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wzory na obliczanie obwodów czworokątów i oblicza ich wartości liczbowe 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza długości boków czworokąta przy danym obwodzie i zależności między bokami 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia klasyfikację czworokątów 	D	

6					5					4					3					2					Opis osiągnięć																											
																																								• oblicza miary kątów wewnętrznych czworokątów, gdy podane są zależności między ich miarami		C										
																																								• rysuje czworokąty według podanych własności		C										
																																								• zapisuje obwody czworokątów za pomocą wyrażeń algebraicznych w najprostszej postaci		C										
																																								• ocenia poprawność wymienionych cech czworokąta		D										
																																								• uzasadnia sposoby rysowania czworokątów		D										
																																								• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem własności czworokątów		D										
6					5					4					3					2					Stożek		Dział programowy: Pola figur płaskich Uczeń:	Kategoria celu																								
6					5					4					3					2																																
																																																		• wymienia jednostki pola		A
																																																		• zamienia jednostki pola w prostych przykładach, np.: $2\text{ cm}^2 = 200\text{ mm}^2$, $1\text{ m}^2 = 100\text{ dm}^2$.		B
																																																		• oblicza pole czworokąta na podstawie jego rysunku i zaznaczonych na nim danych – proste przykłady		B
																																																		• oblicza pole prostokąta, równoległoboku, rombu, trapezu, trójkąta, gdy dane są wyrażone w jednakowych jednostkach		B
																																																		• stosuje jednostki pola: m^2 , cm^2 , km^2 , mm^2 , dm^2 , ar, hektar (bez zmiany jednostek w trakcie obliczeń)		B
																																																		• wykonuje rysunki pomocnicze do zadań		B
																																																		• oblicza pole kwadratu przy danym obwodzie		C
																																																		• oblicza dwoma sposobami pole kwadratu i rombu		B
																																																		• zapisuje wzory na obliczanie pól poznanych figur		C
																																																		• układa wzory na obliczanie pola trójkąta i czworokąta i oblicza ich wartości liczbowe		C
																																																		• oblicza pole wielokąta, korzystając z umiejętności obliczania pola trójkąta lub czworokąta – proste przykłady		C
																																																		• rozwiązuje zadania z zastosowaniem pól trójkątów i czworokątów		C
																																																		• rysuje figury o danym polu		C
																																																		• wyjaśnia sposoby obliczania pola trójkąta i czworokąta		D
																																																		• zapisuje wyrażenia algebraiczne opisujące pola poznanych figur i oblicza ich wartość liczbową dla danych wielkości, także wyrażonych w różnych jednostkach		D
																																																		• słownie opisuje obliczanie pól trójkątów i czworokątów		C
																																																		• oblicza pola poznanych figur płaskich, gdy dane są zależności między występującymi w zadaniu wielkościami		D
																																																		• weryfikuje wynik zadania tekstowego oceniając sensowność rozwiązania		C
																																																		• oblicza długość boku trójkąta lub równoległoboku na podstawie pola figury i jej wysokości		D
																																																		• rysuje trójkąty lub czworokąty o tym samym polu		D
																																																		• rozwiązuje zadania problemowe na obliczanie pól trójkątów i czworokątów		D

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• opisuje prostopadłościan i sześcian	B
					• projektuje siatki sześcianu i prostopadłościanu	C
					• podaje podstawowe zależności między jednostkami pola	C
					• oblicza pole powierzchni sześcianu, prostopadłościanu, gdy dane są wyrażone w tych samych jednostkach	C
					• nazywa graniastosłupy proste	B
					• podaje liczby wierzchołków, krawędzi, ścian w zależności od wielokąta, który jest podstawą danego graniastosłupa – proste przykłady	B
					• rysuje różne siatki tego samego prostopadłościanu	C
					• rysuje siatki graniastosłupów w skali	C
					• podaje jaki wielokąt jest podstawą graniastosłupa w zależności od liczby wierzchołków, krawędzi, ścian danego graniastosłupa	C
					• stosuje wzory na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i oblicza jego wartość liczbową dla danych wielkości	C
					• oblicza pole powierzchni graniastosłupa prostego o wymiarach podanych w różnych jednostkach	D
					• projektuje siatki graniastosłupów, gdy podane są zależności między krawędziami	D
					• odczytuje rzeczywiste wymiary siatki narysowanej w skali	C
					• rozwiązuje zadania tekstowe na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu	C
					• rozwiązuje zadania złożone uwzględniające własności graniastosłupów	D
					• zaznacza krawędzie, po których ma być rozcięta przedstawiona na rysunku bryła, by uzyskać narysowaną siatkę	D
					• rozwiązuje zadania problemowe uwzględniające własności graniastosłupów i ich pola powierzchni	D

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Kategorie celu zostały określone następująco:

- dotyczy wiadomości
 - A – uczeń zna
 - B – uczeń rozumie
- dotyczy przetwarzania wiadomości
 - C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych
 - D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Liczby naturalne Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania wydatków	B
						• dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli liczby naturalne w pamięci i sposobem pisemnym – proste przypadki	B
						• rozwiązuje proste zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych	C
						• w zbiorze liczb wskazuje liczby podzielne przez 2, 5, 10, 100	B
						• oblicza NWW i NWD pary liczb jednocyfrowych lub par liczb typu: (6, 18)	B
						• przedstawia liczbę dwucyfrową jako iloczyn liczb pierwszych wybranym przez siebie sposobem – proste przypadki	B
						• wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach	B
						• oblicza średnią arytmetyczną dwóch liczb naturalnych – proste przypadki	B
						• wykonuje cztery podstawowe działania w pamięci lub sposobem pisemnym w zbiorze liczb naturalnych	B
						• wykonuje dzielenie z resztą	B
						• stosuje kolejność wykonywania działań w dwu- lub trzydziałaniowych wyrażeniach arytmetycznych	C
						• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych	C
						• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń związanych z upływem czasu	C
						• rozwiązuje równania o podstawowym stopniu trudności	C
						• wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach	C
						• wskazuje w zbiorze liczb naturalnych liczby podzielne przez 4, 3, 9	B
						• rozkłada liczbę dwucyfrową na czynniki pierwsze	C
						• oblicza NWW i NWD pary liczb co najwyżej dwucyfrowych	C
						• oblicza średnią arytmetyczną dwóch lub trzech liczb naturalnych	B
						• stosuje działania na liczbach naturalnych do rozwiązywania typowych zadań tekstowych	C
						• wykonuje dzielenie z resztą i sprawdza wynik działania	C

6						Opis osiągnięć		
						• oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego wielodziałaniowego	D	
						• stosuje obliczanie średniej arytmetycznej do rozwiązywania nieskomplikowanych zadań tekstowych	C	
						• wyjaśnia pojęcia: dzielnik, wielokrotność, liczba pierwsza i złożona	C	
						• podaje cechy podzielności liczb przez 2, 5, 10, 100, 4, 3, 9	B	
						• na podstawie rozkładu liczby na czynniki pierwsze podaje wszystkie dzielniki liczby złożonej	C	
						• oblicza NWW i NWD par liczb typu: (600, 72) lub (910, 2016)	C	
						• objaśnia sposób obliczania niewiadomej w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu, dzieleniu	C	
						• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń zegarowych i kalendarzowych	C	
						• oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego z zastosowaniem nawiasów kwadratowych i wyjaśnia kolejność wykonywania działań	D	
						• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i równań	D	
						• weryfikuje wynik zadania tekstowego, ocenia sensowność rozwiązania	D	
						• wyjaśnia cechy podzielności liczb naturalnych i stosuje je w zadaniach tekstowych	D	
						• wyjaśnia sposób obliczania NWW i NWD dowolnej pary liczb naturalnych	D	
						• stosuje obliczanie średniej arytmetycznej liczb naturalnych w rozwiązywaniu zadań o podwyższonym stopniu trudności	D	
						• uzasadnia wykonalność działań w zbiorze liczb naturalnych	D	
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych	D	
Stopień						Dział programowy: Wyrażenia algebraiczne i równania Uczeń:	Kategoria celu	
6	5	4	3	2				
						• nazywa i zapisuje proste wyrażenia algebraiczne	A	
						• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu wzoru na obwód kwadratu, prostokąta i trójkąta	B	
						• oblicza wartość liczbową prostych wyrażeń algebraicznych	C	
						• rozwiązuje przez podstawianie lub zgadywanie proste równania	C	
						• nazywa i zapisuje nieskomplikowane wyrażenia algebraiczne	B	
						• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu treści prostego zadania tekstowego	C	
						• oblicza wartości liczbowe nieskomplikowanych wyrażeń algebraicznych	B	
						• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu wzoru na obwód trójkąta i czworokąta korzystając z oznaczeń na rysunkach i oblicza wartości liczbowe zapisanych wyrażeń	C	
						• rozwiązuje nieskomplikowane równania i sprawdza poprawność rozwiązania	C	
						• rozwiązuje z pomocą równań proste zadania tekstowe	C	
						• nazywa i zapisuje wyrażenia algebraiczne oraz oblicza ich wartość liczbową	B	

6					5					4					3					2					Opis osiągnięć		
																									<ul style="list-style-type: none"> zapisuje dzielenie z resztą liczby a przez liczbę b, gdy q jest ilorazem, a r resztą oraz uzasadnia poprawność wykonania tego dzielenia korzystając z wyrażeń algebraicznych, zapisuje równość typu $a = b \cdot q + r$ 	D	
																									<ul style="list-style-type: none"> ilustruje treści zadań tekstowych i wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu treści tych zadań 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> oznacza literami długości boków trójkątów i czworokątów, zapisuje za pomocą wyrażeń algebraicznych wzory na obwody tych figur oraz oblicza wartość liczbową zapisanych wyrażeń dla podanych wartości zmiennych 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania obliczając składnik, odjemną, odjemnik, czynnik, dzielną, dzielnik i sprawdza poprawność rozwiązania 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje nieskomplikowane zadania tekstowe za pomocą równań 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> nazywa, zapisuje i oblicza wartości liczbowe dowolnych wyrażeń algebraicznych 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania i wyjaśnia sposób obliczenia niewiadomej oraz sprawdza poprawność rozwiązania 	D	
																									<ul style="list-style-type: none"> zapisuje treści praktycznych zadań tekstowych za pomocą wyrażeń algebraicznych i oblicza ich wartość liczbową 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> stosuje wyrażenia algebraiczne w geometrii 	C	
																									<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia sposób zapisu wyrażenia algebraicznego i obliczenia jego wartości liczbowej 	D	
																									<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem równań i weryfikuje wynik zadania 	D	
6					5					4					3					2					Stopień	Dział programowy: Własności figur płaskich	Kategoria celu
																									Uczeń:		
																									<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli i nazywa podstawowe figury płaskie 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> mierzy długość odcinka i podaje ją w odpowiednich jednostkach 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje odcinki oraz proste prostopadłe i równoległe 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia wierzchołki, boki i kąty wielokątów 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli rodzaje kątów 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> mierzy kąty mniejsze od kąta półpełnego 	B	
																									<ul style="list-style-type: none"> oblicza obwód wielokąta, gdy długości boków są liczbami naturalnymi, wyrażonymi w takich samych jednostkach 	B	
																									<ul style="list-style-type: none"> wskazuje trójkąt na podstawie jego nazwy 	B	
																									<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wysokości w trójkącie 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy czworokątów 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wysokości trapezów 	A	
																									<ul style="list-style-type: none"> rysuje kwadrat, prostokąt w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1 	B	
																									<ul style="list-style-type: none"> wskazuje osie symetrii w narysowanych figurach 	A	

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• rysuje proste i odcinki prostopadłe i równoległe	B
					• zamienia jednostki długości w prostych przypadkach	C
					• rozróżnia kąty wierzchołkowe i przyległe	C
					• mierzy i rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne	B
					• mierzy kąty wewnętrzne trójkąta i czworokąta	B
					• podaje sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta	A
					• rysuje wskazane trójkąty i czworokąty	B
					• rysuje wysokości w trójkątach i trapezach	B
					• rozróżnia trójkąty i czworokąty na podstawie ich własności – proste przypadki	C
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności figur płaskich	C
					• stosuje twierdzenie o sumie kątów w trójkącie	C
					• konstruuje trójkąt z trzech odcinków	B
					• zapisuje wyrażenie algebraiczne opisujące obwód wielokąta i oblicza jego wartość liczbową – proste przypadki	C
					• zapisuje słownie wzory na obwody trójkątów i czworokątów	C
					• podaje liczbę osi symetrii w trójkątach i czworokątach	C
					• zapisuje symbolicznie równoległość i prostopadłość odcinków i prostych	B
					• wyznacza odległość punktu od prostej i odległość dwóch prostych	B
					• oblicza miary kątów wierzchołkowych i przyległych	C
					• wyjaśnia nierówność trójkąta	C
					• podaje własności trójkątów i czworokątów	B
					• rysuje trójkąty i czworokąty o podanych własnościach	C
					• rozróżnia wielokąty foremne	B
					• rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące obliczania miar kątów wewnętrznych wielokątów	C
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów	C
					• oblicza obwody wielokątów, gdy długości boków są wyrażone w różnych jednostkach	C
					• wyjaśnia, które z trójkątów i czworokątów są osiowosymetryczne	C
					• rysuje figury w dowolnej skali i oblicza rzeczywiste długości boków mając dane ich długości w skali	C
					• rysuje wielokąty foremne i opisuje ich własności	D
					• porównuje własności czworokątów	D
					• buduje trójkąt, gdy dane ma 2 odcinki i kąt między nimi zawarty lub odcinek i 2 kąty do niego przyległe z wykorzystaniem linijki i kątomierza	C
					• podaje nazwę wielokąta na podstawie liczby jego osi symetrii	C
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów	D

6					5					4					3					2					Opis osiągnięć															
6					5					4					3					2					Dział programowy: Liczby całkowite															Kategoria celu
Stopień															Uczeń:															Kategoria celu										
															• rozwiązuje zadania dotyczące szukania miar kątów w wielokątach w różnych sytuacjach															D										
															• rozwiązuje zadania problemowe z wykorzystaniem własności wielokątów															D										
															• podaje proste przykłady występowania liczb ujemnych															A										
															• podaje przykłady liczb naturalnych, całkowitych dodatnich i ujemnych															B										
															• czyta liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej – proste przypadki															B										
															• podaje przykłady par liczb przeciwnych															A										
															• znajduje liczbę przeciwną do danej															B										
															• porównuje liczby całkowite – proste przypadki															B										
															• ilustruje liczby przeciwne na osi liczbowej – proste przypadki															B										
															• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby całkowite – proste przypadki															C										
															• zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej – proste przypadki															B										
															• podaje przykłady występowania liczb całkowitych w życiu codziennym															B										
															• podaje i zapisuje wartość bezwzględną danej liczby całkowitej															B										
															• stosuje kolejność działań do obliczania wartości wyrażeń z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych – proste przypadki															B										
															• zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci drugiej i trzeciej potęgi liczby całkowitej – proste przypadki															B										
															• oblicza drugą i trzecią potęgę dowolnej liczby całkowitej – proste przypadki															C										
															• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych															C										
															• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, na której zaznaczone są co najmniej dwie liczby całkowite															C										
															• porównuje wartości bezwzględne liczb całkowitych															C										
															• rozwiązuje zadania tekstowe uwzględniające działania na liczbach całkowitych															C										
															• stosuje kolejność wykonywania działań w wyrażeniach arytmetycznych zawierających liczby całkowite															C										
															• wyjaśnia sposób dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych															D										
															• rozwiązuje równania z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych															D										
															• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności uwzględniające działania na liczbach całkowitych															D										
															• ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb całkowitych															D										
															• rozwiązuje zadania problemowe, w których występują działania na liczbach całkowitych															D										

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• wskazuje w ułamku: licznik, mianownik, kreskę ułamkową	A
						• zapisuje ułamek w postaci dzielenia i odwrotnie	B
						• skraca i rozszerza ułamki – proste przypadki	B
						• porównuje ułamki zwykłe o jednakowych licznikach lub mianownikach	B
						• sprowadza ułamki do wspólnego mianownika – proste przypadki	B
						• przedstawia ułamek zwykły w postaci ułamka dziesiętnego przez rozszerzanie ułamka lub za pomocą kalkulatora	B
						• porównuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach na podstawie rysunku – proste przypadki	C
						• dodaje i odejmuje ułamki o różnych mianownikach – proste przypadki	B
						• mnoży ułamki – proste przypadki	B
						• znajduje liczbę odwrotną do danej – proste przypadki	B
						• dzieli ułamki – proste przypadki	B
						• zapisuje iloczyn dwóch jednakowych czynników w postaci potęgi – proste przypadki	A
						• czyta i zapisuje ułamki dziesiętne	A
						• podaje przybliżenie liczby dziesiętnej z dokładnością do całości	B
						• zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe – proste przypadki	B
						• dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym, sprawdza wyniki za pomocą kalkulatora	B
						• mnoży i dzieli liczby dziesiętne – proste przypadki	B
						• wymienia jednostki drogi, prędkości, czasu	A
						• rozwiązuje proste zadania tekstowe dotyczące obliczania prędkości, drogi, czasu	B
						• rozwiązuje zadania tekstowe KO z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych	C
						• porównuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach – proste przypadki	C
						• zaznacza ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej	B
						• dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli ułamki zwykłe	B
						• dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli ułamki dziesiętne – proste przypadki	B
						• zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe i odwrotnie – proste przypadki	C
						• wykorzystuje kalkulator do znajdowania rozwinięć dziesiętnych	A
						• porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne	C
						• oblicza wartości prostych wyrażeń, w których występują ułamki zwykłe i dziesiętne	C
						• oblicza ułamek danej liczby – proste przypadki	B
						• oblicza liczbę na podstawie jej ułamka korzystając z ilustracji	C
						• oblicza drugą i trzecią potęgę ułamka zwykłego i dziesiętnego – proste przypadki	B

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste równania, w których występują ułamki, np.: $2a = 3\frac{1}{2}$; $b : 3,5 = 6$, stosuje własności działań odwrotnych 	C
					<ul style="list-style-type: none"> podaje przybliżenia liczb z dokładnością do 0,1; 0,01; 0,001 – proste przypadki 	B
					<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ułamków zwykłych o rozwinięciu dziesiętnym skończonym – proste przypadki 	B
					<ul style="list-style-type: none"> sprawdza przy użyciu kalkulatora, które ułamki mają rozwinięcie dziesiętne nieskończone 	B
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste zadania, w których występuje porównywanie różnicowe, ilorazowe oraz obliczanie ułamka danej liczby 	C
					<ul style="list-style-type: none"> porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne, doбира dogodną metodę ich porównywania 	C
					<ul style="list-style-type: none"> odczytuje ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej 	B
					<ul style="list-style-type: none"> objaśnia sposoby zamiany ułamka dziesiętnego na zwykły i odwrotnie 	D
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych 	D
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w której występują ułamki 	C
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza ułamek z danej liczby i znajduje liczbę na podstawie danego jej ułamka 	C
					<ul style="list-style-type: none"> wyznacza liczbę, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o pewną część innej liczby 	C
					<ul style="list-style-type: none"> ocenia, który ułamek zwykły ma rozwinięcie dziesiętne skończone – nieskomplikowane przypadki 	C
					<ul style="list-style-type: none"> zaokrągla liczby z dokładnością do części dziesiątych, setnych i tysięcznych 	B
					<ul style="list-style-type: none"> szacuje wyniki działań 	C
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza prędkość, drogę, czas w zadaniach tekstowych o podwyższonym stopniu trudności 	C
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych 	C
					<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kiedy nie można zamienić ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony 	D
					<ul style="list-style-type: none"> sprowadza ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika i wykonuje ich dodawanie i odejmowanie 	B
					<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia sposób zaokrąglania liczb 	C
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, w tym na obliczanie ułamka z danej liczby i liczby na podstawie jej ułamka 	D
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczania liczby, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o pewną część innej liczby 	D
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza dokładną wartość wyrażenia arytmetycznego – ocenia, czy należy wykonywać działania na ułamkach zwykłych, czy dziesiętnych 	D
					<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia sposób rozwiązania zadania tekstowego o podwyższonym stopniu trudności 	D
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych 	D
					<ul style="list-style-type: none"> weryfikuje wynik zadania tekstowego, ocenia sensowność rozwiązania 	D

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Pola wielokątów Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• wyróżnia jednostki pola wśród innych jednostek	A
						• oblicza pole figury za pomocą kwadratów jednostkowych	B
						• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola, obwodu równoległoboku i trójkąta w sytuacjach typowych, gdy dane są liczbami naturalnymi i są wyrażone w jednakowych jednostkach	B
						• stosuje wzory na pole i obwód dowolnego wielokąta – proste przypadki	C
						• zamienia jednostki pola – proste przypadki	B
						• oblicza pola poznanych czworokątów i trójkątów, gdy dane są liczbami naturalnymi i są wyrażone w jednakowych jednostkach	B
						• zapisuje wzory na pole i obwód figury i oblicza ich wartość liczbową – proste przypadki	C
						• opisuje słowami wzory na pole i obwód trójkąta i czworokąta – proste przypadki	C
						• rozwiązuje nieskomplikowane zadania tekstowe na obliczanie pól czworokątów i trójkątów	C
						• zamienia mniejsze jednostki pola na większe i odwrotnie	C
						• oblicza pole i obwód figury, gdy dane są wyrażone w różnych jednostkach	C
						• oblicza pole i obwód figury, gdy podane są zależności np. między długościami boków	C
						• zapisuje wzory na pole i obwód dowolnego trójkąta i czworokąta i opisuje słowami te wzory	C
						• rozwiązuje praktyczne zadania tekstowe na obliczanie pól wielokątów	C
						• rozwiązuje złożone zadania dotyczące obliczania pól wielokątów	D
						• oblicza długość boku lub wysokość wielokąta przy danym jego polu	C
						• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pól i obwodów wielokątów	D
Stopień						Dział programowy: Procenty Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						• stosuje symbol procentu	A
						• zapisuje ułamki o mianowniku 100 za pomocą procentów	A
						• zamienia ułamki typu: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, 0,2 na procenty	B
						• zamienia 50%, 25%, 10% na ułamki	B
						• wskazuje, jaki procent figury zamalowano – najprostsze przypadki	B
						• odczytuje dane z diagramów – proste przypadki	B
						• rozwiązuje zadania z zastosowaniem obliczeń procentowych – proste przypadki	B
						• zamienia procenty na ułamki zwykłe i dziesiętne – proste przypadki	B
						• zamienia ułamki zwykłe i dziesiętne na procenty – proste przypadki	B

					Opis osiągnięć		
6	5	4	3	2			
					• zaznacza 50%, 25%, 10%, 75% figury	B	
					• oblicza procent danej liczby – proste przypadki	B	
					• oblicza procent danej liczby w sytuacjach praktycznych – proste przypadki	C	
					• oblicza liczbę na podstawie jej procentu korzystając z ilustracji	C	
					• odczytuje dane z diagramów prostokątnych, słupkowych, kołowych, w tym także z diagramów procentowych – podstawowy stopień trudności	C	
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem danych odczytanych z diagramów	C	
					• rysuje proste diagramy ilustrujące dane z tekstu lub tabeli	C	
					• zaznacza wskazany procent figury	C	
					• objaśnia sposób zamiany procentu na ułamek i odwrotnie	C	
					• objaśnia sposób obliczenia procentu danej liczby	C	
					• rozwiązuje zadania praktyczne dotyczące obliczania procentu danej liczby i liczby na podstawie jej procentu	C	
					• oblicza, o ile punktów procentowych nastąpił wzrost lub spadek, porównując wielkości wyrażone w procentach	C	
					• gromadzi i porządkuje dane	B	
					• odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach i na diagramach	C	
					• rysuje wskazane diagramy ilustrujące dane zawarte w tekście lub tabeli	C	
					• rysuje diagramy podwójne – proste przypadki	C	
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem danych przedstawionych na diagramach	C	
					• uzasadnia sposób rysowania wskazanego diagramu	C	
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń procentowych	D	
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania liczby, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o procent innej liczby	D	
					• układa pytania i zadania do różnych diagramów	D	
					• oblicza liczbę na podstawie jej procentu i stosuje to obliczenie w nieskomplikowanych sytuacjach praktycznych	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem obliczeń procentowych	D	
					• układa pytania do ankiety, interpretuje wyniki ankiety i ilustruje je na diagramie	D	
Stopień					Dział programowy: Figury przestrzenne Uczeń:		Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• wskazuje graniastoslupy, ostrosłupy i bryły obrotowe wśród innych brył	A	
					• wskazuje na modelu graniastoslupa i ostrosłupa wierzchołki, krawędzie, ściany	B	

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• tworzy siatki graniastosłupów i ostrosłupów przez rozcinanie modelu	B
					• wyróżnia prostopadłościanny wśród graniastosłupów	B
					• wyróżnia jednostki pola i objętości wśród innych jednostek	A
					• nazywa bryły obrotowe na podstawie ich modeli	B
					• oblicza pole powierzchni i objętość prostopadłościannu, gdy ma jego siatkę oraz dane wyrażone liczbami naturalnymi w jednakowych jednostkach – proste przypadki	C
					• rysuje siatki graniastosłupów i ostrosłupów i wskazuje na nich podstawy, ściany, krawędzie – proste przypadki	C
					• rozróżnia i nazywa graniastosłupy, ostrosłupy i bryły obrotowe	B
					• na podstawie modeli opisuje bryły obrotowe i wymienia podstawowe ich własności	C
					• zamienia jednostki pola i objętości – proste przypadki	C
					• oblicza pole powierzchni i objętość prostopadłościannu, gdy dane są wyrażone liczbami naturalnymi i ułkami dziesiętnymi w jednakowych jednostkach – proste przypadki	C
					• zapisuje wzór na pole powierzchni i objętość prostopadłościannu – proste przypadki	C
					• rozwiązuje proste zadania dotyczące własności graniastosłupa lub ostrosłupa z wykorzystaniem odpowiedniego modelu	C
					• rozpoznaje w otoczeniu przedmioty, które mają kształt graniastosłupów, ostrosłupów lub brył obrotowych	B
					• klasyfikuje figury przestrzenne na graniastosłupy, ostrosłupy i bryły obrotowe i podaje ich nazwy	C
					• wybiera spośród brył prostopadłościanny i sześciany i uzasadnia swój wybór	B
					• podaje nazwę graniastosłupa lub ostrosłupa w zależności od liczby jego wierzchołków, krawędzi, ścian	C
					• rozpoznaje graniastosłupy, ostrosłupy i bryły obrotowe na podstawie ich własności	C
					• rysuje różne siatki graniastosłupów i ostrosłupów	C
					• na podstawie siatki rozpoznaje bryły, które można z nich utworzyć	B
					• przedstawia na rysunkach pomocniczych graniastosłupy i ostrosłupy	C
					• rysuje siatki graniastosłupów i ostrosłupów w skali	C
					• zamienia jednostki pola i objętości	C
					• zapisuje wzór na pole powierzchni prostopadłościannu i oblicza jego wartość liczbową	C
					• rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności graniastosłupów i ostrosłupów	D
					• wyznacza, w prostych przypadkach, długości szukanych krawędzi, gdy ma dane inne krawędzie i pole powierzchni lub objętość prostopadłościannu	C
					• oblicza pola powierzchni graniastosłupów prostych	D
					• zapisuje wzory na pole powierzchni graniastosłupów prostych i objętość prostopadłościannu	D
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności na obliczanie pól powierzchni graniastosłupów prostych i objętość prostopadłościannu	D

6						Opis osiągnięć				
						<ul style="list-style-type: none"> w zadaniach tekstowych o podwyższonym stopniu trudności oblicza długość krawędzi podstawy lub wysokość, gdy ma daną inną krawędź oraz pole powierzchni lub objętość prostopadłościanu 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> projektuje siatki graniastopów i ostrosłupów o podanych własnościach 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sposób tworzenia wzoru na pole powierzchni graniastopu i objętość prostopadłościanu 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności figur przestrzennych 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole powierzchni lub objętość dowolnego graniastopu prostego 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sposób tworzenia brył obrotowych 	D			
Stoień						Dział programowy: Liczby wymierne Uczeń:	Kategoria celu			
6	5	4	3	2						
						<ul style="list-style-type: none"> odczytuje liczby wymierne zaznaczone na osi liczbowej – proste przypadki 	B			
						<ul style="list-style-type: none"> zamienia dodatnie i ujemne ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie – proste przypadki 	B			
						<ul style="list-style-type: none"> porównuje liczby wymierne – proste przypadki 	B			
						<ul style="list-style-type: none"> w prostych przypadkach podaje liczbę odwrotną i przeciwną do danej liczby 	A			
						<ul style="list-style-type: none"> wykonuje w prostych przypadkach dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie liczb wymiernych 	B			
						<ul style="list-style-type: none"> zaznacza liczby wymierne na osi liczbowej – proste przypadki 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> porównuje liczby wymierne 	B			
						<ul style="list-style-type: none"> wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie liczb wymiernych 	B			
						<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje nieskomplikowane równania z zastosowaniem liczb wymiernych 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> zaznacza liczby wymierne na osi liczbowej dobierając odpowiednią jednostkę 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> porządkuje liczby wymierne rosnąco lub malejąco 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartości liczbowe wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych i stosując kolejność wykonywania działań 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych i sprawdza poprawność rozwiązania 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania tekstowe otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych 	C			
						<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartość liczbową wyrażeń arytmetycznych, także z użyciem nawiasów kwadratowych oraz z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych; uzasadnia kolejność wykonywania działań 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> objaśnia sposób wyszukiwania niewiadomej w równaniu, w którym występują liczby wymierne 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wykonalność działań w zbiorze liczb wymiernych 	D			
						<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych 	D			

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Klasa 7

Katalog wymagań jest dostosowany do podręcznika, należącego do obudowy programu nauczania *Matematyka wokół nas*. Materiał ten może ułatwić nauczycielowi planowanie i realizację procesu dydaktycznego oraz diagnozowanie postępów uczniów.

POZIOMY WYMAGAŃ

Oczekiwane osiągnięcia uczniów w wyniku realizacji programu *Matematyka wokół nas* to wymagania programowe. Wydzielone zostały następujące poziomy wymagania programowych:

- konieczne (K),
- podstawowe (P),
- rozszerzające (R),
- dopełniające (D),
- wykraczające (W) – jest to oczywiście tylko propozycja, ponieważ każdy nauczyciel powinien określić własne wymagania z tego poziomu.

Ocena postępów ucznia to wynik oceny stopnia opanowania przez niego określonych wymagań. Aby uczeń otrzymał daną ocenę, powinien opanować wymagania na tę ocenę oraz na oceny niższe.

Stopień					Poziom wymagań	
6	5	4	3	2		
					Wymagania konieczne to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji oraz wykonywanie prostych zadań mających związek z życiem codziennym.	K
					Wymagania podstawowe to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie.	K ∪ P
					Wymagania rozszerzające to wiadomości oraz umiejętności średnio trudne, wspierające tematy podstawowe i rozwijane na wyższym etapie kształcenia.	K ∪ P ∪ R
					Wymagania dopełniające to wiadomości i umiejętności złożone lub o charakterze problemowym.	K ∪ P ∪ R ∪ D
					Wymagania wykraczające to wiadomości i umiejętności spoza podstawy programowej, często związane ze szczególnymi zainteresowaniami ucznia z danej dziedziny.	K ∪ P ∪ R ∪ D ∪ W

Opis wymagań					
Stopień					
6	5	4	3	2	I. Ułamki zwykłe i dziesiętne Uczeń:
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> • dodaje i odejmuje ułamki zwykłe w wyrażeniach dwuargumentowych • mnoży ułamki zwykłe w wyrażeniach dwuargumentowych • dzieli ułamki zwykłe w wyrażeniach dwuargumentowych • zamienia ułamek dziesiętny na zwykły i odwrotnie oraz zaokrągla ułamek dziesiętny z określoną dokładnością • dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym • mnoży ułamki dziesiętne sposobem pisemnym • wykonuje działanie dwuargumentowe na ułamkach zwykłych i dziesiętnych • stosuje kolejność wykonywania działań podczas obliczania wartości wyrażenia złożonego z co najwyżej trzech działań • zapisuje działania sformułowane słownie • podaje przybliżenia dziesiętne liczb, szacuje wyniki • oblicza ułamek danej liczby i stosuje ten typ obliczeń w zadaniach praktycznych
					<ul style="list-style-type: none"> • dodaje i odejmuje ułamki zwykłe w wyrażeniach kilkuargumentowych • mnoży więcej niż dwa ułamki zwykłe • oblicza wartość wyrażenia zawierającego więcej niż trzy działania arytmetyczne • zamienia dowolny ułamek dziesiętny na zwykły i odwrotnie (gdy to jest możliwe) • dodaje i odejmuje więcej niż dwa ułamki dziesiętne
					<ul style="list-style-type: none"> • oblicza liczbę na podstawie jej ułamka • oblicza, jaką częścią jednej liczby jest druga liczba • porównuje ułamek zwykły i dziesiętny • wskazuje okresy rozwinięć dziesiętnych nieskończonych okresowych • oblicza niewiadome: składnik, odjemnik, odjemną, dzielnik, dzielną, czynnik • rozwiązuje zadania praktyczne prowadzące do porównywania różnicowego i ilorazowego, obliczania ułamka danej liczby, liczby na podstawie jej ułamka oraz wartości wyrażenia
					<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje zbiory liczb zawierające ułamki zwykłe i dziesiętne dowolną metodą • wstawia nawiasy w wyrażeniu tak, aby otrzymać określoną wartość • zamienia jednostki, np. długości, masy • wybiera ze zbioru ułamków zwykłych te, które mają rozwinięcie dziesiętne skończone lub nieskończone okresowe • rozwiązuje zadania złożone lub problemowe zadania tekstowe, m.in. z zastosowaniem obliczeń na ułamkach
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania-problemy typu: <i>Trzej strzelcy strzelają do celu. Pierwszy strzela co 6 s, drugi co 8 s, a trzeci co 10 s. Ile razy strzelcy wystrzelą jednocześnie w ciągu 15 minut?</i> • buduje kwadrat magiczny z wykorzystaniem ułamków • przedstawia ułamki w postaci sumy ułamków egipskich

6						5						4						3						2						Opis wymagań																	
																																				<ul style="list-style-type: none"> znajduje zadaną cyfrę po przecinku w rozwinięciu dziesiętnym ułamka wyjaśnia, kiedy nie można zamienić ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny o rozwinięciu dziesiętnym skończonym 											
Stoień						II. Procenty																																									
Uczeń:																																															
6						5						4						3						2																							
																																				<ul style="list-style-type: none"> zapisuje ułamki o wybranych mianownikach, np. 100, 25, 4, w postaci procentów zapisuje procent wyrażony liczbą całkowitą w postaci ułamka lub liczby całkowitej, np. $25\% = 0,25 = \frac{1}{4}$, $200\% = 2$ odczytuje i zaznacza wskazany procent pola figury (25%, 50%) stosuje algorytm obliczania procentu danej liczby całkowitej, wykorzystując również kalkulator zamienia dowolną liczbę na procent zamienia procenty na liczbę odczytuje i zaznacza wskazany procent figury (20%, 25%, 50%, 75%) stosuje obliczanie procentu danej wielkości w zadaniach praktycznych (np. dotyczących ceny) stosuje wybrany algorytm obliczania liczby na podstawie danego jej procentu stosuje wybrany algorytm obliczania, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba zaznacza dowolny procent figury odczytuje, jaki procent figury jest zaznaczony – złożone przypadki oblicza liczbę na podstawie danego jej procentu oraz jakim procentem jednej liczby jest druga liczba w złożonych przypadkach rozwiązuje typowe zadania tekstowe dotyczące obliczeń procentowych – jednokrotne obniżki i podwyżki cen stosuje obliczenia procentowe w zadaniach złożonych i problemach, dotyczące wielokrotnych podwyżek i obniżek cen, lokat, kredytów i stężeń roztworów, podatku zdobyte wiadomości stosuje w praktyce, np. potrafi efektywnie oszacować oprocentowania w różnych bankach, określić nowe stężenie roztworu po zmianie zawartości jego składników 											
Stoień						III. Figury płaskie																																									
Uczeń:																																															
6						5						4						3						2																							
																																				<ul style="list-style-type: none"> rozdziela i rysuje punkty, odcinki, proste, półproste, łamane oblicza długość łamanej rozpoznaje proste i odcinki prostokątne oraz równoległe rozpoznaje kąty: proste, ostre, rozwarte, półpełne i pełne rozdziela kąty: wierzchołkowe, przyległe, naprzemianległe i odpowiadające rozdziela trójkąty ze względu na boki i kąty oraz podaje ich nazwy stosuje w zadaniach warunek konieczny istnienia trójkąta stosuje twierdzenie o sumie miar kątów wewnętrznych trójkąta w prostych zadaniach rysuje wysokości w trójkącie 											

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje trójkąty przystające
					<ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcie pola figury i jednostki pola oraz wykorzystuje tę wiedzę w prostych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzoru na pole trójkąta w prostych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kwadraty i prostokąty oraz wskazuje ich boki i przekątne
					<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje romby i równoległoboki oraz wskazuje ich boki i przekątne
					<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje trapezy oraz podaje nazwy ich boków i wskazuje przekątne
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzoru na pola kwadratu i prostokąta w prostych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzorów na pola równoległoboku, rombu i trapezu w prostych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje pojęcia odległości punktu od prostej i odległości między prostymi równoległymi w prostych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje proste oraz odcinki prostopadłe i równoległe
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje kąty: wierzchołkowe, przyległe, naprzemianległe i odpowiadające
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w typowych zadaniach własności kątów wierzchołkowych i przyległych
					<ul style="list-style-type: none"> • rysuje kąty: proste, ostre, rozwarte, półpełne i pełne
					<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia kąt zewnętrzny i wewnętrzny; podaje nazwy boków trójkąta prostokątnego
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje twierdzenie o sumie miar kątów wewnętrznych czworokąta w prostych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dwa trójkąty są przystające na podstawie cech przystawania
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w prostych zadaniach podstawowe własności czworokątów
					<ul style="list-style-type: none"> • zamienia jednostki pola oraz stosuje je do rozwiązywania prostych zadań
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzoru na pole trójkąta w typowych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzoru na pola kwadratu i prostokąta w typowych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzorów na pola równoległoboku, rombu i trapezu w typowych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia kąty wklęsłe i wypukłe
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje w typowych zadaniach własności kątów naprzemianległych i odpowiadających
					<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w dowolnym trójkącie kąt o największej i najmniejszej mierze oraz najdłuższy i najkrótszy bok
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje cechy przystawania trójkątów w typowych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia trapezy równoramienne i prostokątne
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzoru na pole trójkąta w złożonych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzoru na pola kwadratu i prostokąta w złożonych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze wzorów na pola równoległoboku, rombu i trapezu w złożonych zadaniach
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem wszystkich własności poznanych wielokątów
					<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem cech przystawania trójkątów
					<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia równość kątów wierzchołkowych

Opis wymagań					
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia równoległość prostych przy danych kątach naprzemianległych i odpowiadających • uzasadnia twierdzenia o sumie miar kątów w trójkącie i czworokącie • wyprowadza wzory na pola trójkąta, równoległoboku, rombu i trapezu • rozwiązuje trudniejsze zadania z zastosowaniem wzorów na obliczanie pól trójkątów i czworokątów, a także wykorzystuje te wzory do obliczania długości boków i wysokości tych wielokątów • zaznacza kąt zewnętrzny trójkąta
					<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia twierdzenie o zależności między miarą kąta zewnętrznego trójkąta a miarami kątów wewnętrznych przyległych do tego kąta • uzasadnia własności trójkątów i czworokątów • stosuje wiadomości i umiejętności dotyczące własności figur płaskich i ich pól w nowych, nietypowych sytuacjach
Stopień					IV. Liczby wymierne Uczeń:
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej • znajduje odwrotność danej liczby • porównuje dwie liczby całkowite • dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby całkowite • wskazuje kolejność wykonywania działań w wyrażeniu arytmetycznym • oblicza wartość niezłożonego wyrażenia arytmetycznego w zbiorze liczb całkowitych • zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi i odwrotnie • oblicza pierwiastki drugiego i trzeciego stopnia z liczb naturalnych • wykorzystuje kalkulator do szukania rozwinięć dziesiętnych liczb niewymiernych oraz obliczania wartości potęg i pierwiastków • zaznacza na osi liczby wymierne, gdy ma odpowiednio dostosowaną jednostkę • mnoży i dzieli w zbiorze liczb wymiernych • oblicza wartość niezłożonego wyrażenia arytmetycznego w zbiorze liczb wymiernych z uwzględnieniem kolejności działań • oblicza potęgi liczb wymiernych o wykładniku naturalnym • oblicza pierwiastki drugiego i trzeciego stopnia z liczb wymiernych • samodzielnie ustala jednostkę, aby zaznaczyć podane liczby wymierne na osi liczbowej • porównuje liczby wymierne • dodaje i odejmuje liczby wymierne • rozwiązuje zadania o treści praktycznej z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych • oblicza wartość złożonego wyrażenia arytmetycznego z zastosowaniem potęg i pierwiastków • rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych • rozwiązuje problemy z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych • odróżnia liczby wymierne od niewymiernych

6						5						4						3						2						Opis wymagań																	
																														<ul style="list-style-type: none"> • podaje przybliżenia liczb niewymiernych • oblicza ostatnią cyfrę zadanej potęgi liczby naturalnej nie większej niż 10 • oblicza nieznaną liczbę w wyrażeniu zawierającym pierwiastki 																	
Stoień						V. Rachunek algebraiczny																																									
Uczeń:																																															
6						5						4						3						2																							
																														<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwę wyrażenia algebraicznego • zapisuje wyrażenie algebraiczne opisane słownie • odczytuje współczynniki liczbowe wyrazów sumy algebraicznej • dodaje i odejmuje sumy algebraiczne • redukuje wyrazy podobne o współczynnikach całkowitych • mnoży sumę algebraiczną przez liczbę naturalną • oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych w zbiorze liczb całkowitych • oblicza średnią arytmetyczną dwóch liczb naturalnych • redukuje wyrazy podobne o współczynnikach wymiernych • oblicza wartości liczbowe prostych wyrażeń algebraicznych w zbiorze liczb wymiernych • oblicza średnią arytmetyczną kilku liczb • mnoży sumę algebraiczną przez liczbę całkowitą • wskazuje wspólny czynnik liczbowy wśród wyrazów sumy • zapisuje złożone wyrażenie algebraiczne (z kilkoma działaniami) i podaje jego nazwę • mnoży sumę algebraiczną przez liczbę wymierną • wyłącza wspólny czynnik liczbowy przed nawias • układa wyrażenie algebraiczne do reprezentacji graficznej, rysunkowej i odwrotnie • rozwiązuje zadanie tekstowe prowadzące do ułożenia wyrażenia algebraicznego • stosuje w zadaniach tekstowych średnią arytmetyczną kilku wielkości • oblicza wartości liczbowe złożonych wyrażeń algebraicznych w zbiorze liczb wymiernych z uwzględnieniem obliczeń procentowych • buduje wyrażenia algebraiczne będące uogólnieniem cyklicznie powtarzającej się zależności między wielkościami • rozwiązuje zadania-problemy związane z układaniem wyrażeń algebraicznych, obliczaniem ich wartości i stosowaniem średniej arytmetycznej 																	
Stoień						VI. Równania																																									
Uczeń:																																															
6						5						4						3						2																							
																														<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba całkowita jest pierwiastkiem równania • rozwiązuje proste zadania praktyczne z zastosowaniem równań na porównywanie różnicowe i ilorazowe 																	

						Opis wymagań
6	5	4	3	2		• rozwiązuje równanie pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z występującymi po prawej i lewej stronie sumami algebraicznymi
						• rozróżnia wielkości wprost proporcjonalne na podstawie tabelki i opisu słownego
						• sprawdza, czy dana liczba wymierna jest pierwiastkiem równania
						• rozwiązuje równanie pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. zawierające nawiasy okrągłe
						• przedstawia za pomocą równania sytuację opisaną graficznie
						• rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem równań, m.in. z uwzględnieniem wzorów na pola i obwody figur płaskich
						• rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem własności wielkości wprost proporcjonalnych
						• oblicza stosunek danych wielkości wyrażonych w różnych jednostkach
						• wskazuje w proporcji wyrazy skrajne i środkowe oraz stosuje warunek równości iloczynów wyrazów skrajnych i środkowych
						• rozwiązuje równanie w postaci proporcji
						• przekształca wzory, aby wyznaczyć dowolną wielkość
						• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem równań, uwzględniające obliczenia procentowe
						• zapisuje zależność między wielkościami wprost proporcjonalnymi
						• rozwiązuje równanie w postaci proporcji zawierające np. nawiasy
						• stosuje poznane wiadomości i umiejętności w złożonych, nietypowych sytuacjach zadaniowych lub problemach
Stopień						VII. Twierdzenie Pitagorasa
6	5	4	3	2		Uczeń:
						• odczytuje współrzędne punktów kratowych zaznaczonych w układzie współrzędnych
						• zaznacza punkty kratowe, gdy są dane ich współrzędne
						• podaje przykłady twierdzeń
						• wyróżnia w twierdzeniu założenie i tezę
						• w trójkącie prostokątnym położonym dowolnie na płaszczyźnie wskazuje przyprostokątne i przeciwprostokątną
						• zapisuje symbolicznie tezę twierdzenia Pitagorasa
						• oblicza długość przeciwprostokątnej, gdy są dane długości przyprostokątnych (liczby naturalne)
						• rysuje układ współrzędnych na płaszczyźnie i nazywa jego osie
						• oblicza długość odcinka równoległego do osi układu współrzędnych
						• rozróżnia hipotezy prawdziwe i nieprawdziwe
						• oblicza długość dowolnego boku trójkąta prostokątnego, gdy są dane długości dwóch pozostałych boków
						• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa
						• znajduje współrzędne środka odcinka, gdy są dane współrzędne jego końców
						• uzasadnia graficznie twierdzenie Pitagorasa
• rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa						
• oblicza długość odcinka, którego końce są danymi punktami kratowymi w układzie współrzędnych						

6						5						4						3						2						Opis wymagań																	
																		<ul style="list-style-type: none"> znajduje współrzędne drugiego końca odcinka, gdy dane są współrzędne jednego końca i środka tego odcinka przeprowadza dowody twierdzeń, np.: suma miar kątów trójkąta, czworokąta, podzielność liczb stosuje twierdzenie Pitagorasa w zadaniach dotyczących czworokątów rozwiązuje złożone zadania tekstowe z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa odkrywa sposób znajdowania trójkątów pitagorejskich rozwiązuje zadania-problemy z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa i sprawdza, czy trójkąt o danych bokach jest prostokątny 																													
6						5						4						3						2						VIII. Graniastosłupy Uczeń:																	
																		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje graniastosłupy wśród wielościanów wskazuje prostopadłościan i sześcian wśród graniastosłupów wskazuje na modelu krawędzie, wierzchołki i ściany graniastosłupa rysuje siatkę prostopadłościanu i sześcianu oblicza pole powierzchni całkowitej prostopadłościanu oraz sześcianu z wykorzystaniem gotowych wzorów zna podstawowe jednostki objętości oblicza objętość sześcianu oraz prostopadłościanu z wykorzystaniem gotowych wzorów rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych oblicza pole powierzchni całkowitej dowolnego graniastosłupa prostego w prostych zadaniach o kontekście praktycznym oblicza objętość dowolnego graniastosłupa prostego w prostych zadaniach o kontekście praktycznym określa własności graniastosłupów prostych klasyfikuje graniastosłupy zamienia jednostki pola i objętości rozwiązuje zadania wymagające przekształcania wzorów na pole powierzchni lub objętość graniastosłupa odkrywa wzory na liczbę krawędzi oraz wierzchołków graniastosłupa oblicza pole powierzchni całkowitej lub objętość graniastosłupa z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem wzorów na pole powierzchni i objętość graniastosłupów rysuje siatkę graniastosłupa w skali wyprowadza wzory na pola powierzchni i objętości graniastosłupów rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące pól i objętości graniastosłupów, np. podejmuje decyzję, czy można narysować siatkę graniastosłupa, gdy są spełnione określone warunki 																													
6						5						4						3						2						IX. Elementy statystyki opisowej Uczeń:																	
																		<ul style="list-style-type: none"> zbiera dane ze wskazanych źródeł, np. prasy, internetu, rocznika statystycznego segreguje dane 																													

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					<ul style="list-style-type: none"> odczytuje dane statystyczne przedstawione tabelarycznie oraz w postaci diagramów słupkowych pionowych i poziomych (w tym procentowych)
					<ul style="list-style-type: none"> przedstawia dane w tabeli i w postaci diagramu słupkowego pionowego i poziomego
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza średnią arytmetyczną kilku danych
					<ul style="list-style-type: none"> zbiera samodzielnie dane statystyczne
					<ul style="list-style-type: none"> odpowiada na pytania związane z analizą danych przedstawionych różnymi sposobami
					<ul style="list-style-type: none"> przedstawia dane w postaci diagramu kołowego (w tym procentowego)
					<ul style="list-style-type: none"> określa cechy charakterystyczne dla danych statystycznych (np. wartość największą, najmniejszą)
					<ul style="list-style-type: none"> znajduje różne źródła informacji
					<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zebrane dane za pomocą wykresów liniowych
					<ul style="list-style-type: none"> interpretuje dane przedstawiane różnymi sposobami
					<ul style="list-style-type: none"> na podstawie liczebności zmiennej określa jej częstość
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące średniej arytmetycznej
					<ul style="list-style-type: none"> formułuje wnioski wynikające z opracowanych danych
					<ul style="list-style-type: none"> układa pytania do gotowych diagramów i wykresów
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje złożone zadania tekstowe dotyczące średniej arytmetycznej
					<ul style="list-style-type: none"> wykonuje np. statystyczne zadanie projektowe lub badawcze (sformułuje problem, pytania pośrednie, hipotezy, zaplanuje przebieg badania, stworzy narzędzia badań, zbierze i zapisze dane, uporządkuje je, przedstawi graficznie, zinterpretuje, wyciągnie wnioski, postawi tezę, dokona prezentacji z wykorzystaniem np. multimedialnych)
					<ul style="list-style-type: none"> przedstawia dane statystyczne za pomocą piramidy populacji, interpretuje te dane
					<ul style="list-style-type: none"> wyznacza rozstęp i modę danych

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Klasa 8

Katalog wymagań jest dostosowany do podręcznika, należącego do obudowy programu nauczania *Matematyka wokół nas*. Materiał ten może ułatwić nauczycielowi planowanie i realizację procesu dydaktycznego oraz diagnozowanie postępów uczniów.

POZIOMY WYMAGAŃ

Oczekiwane osiągnięcia uczniów w wyniku realizacji programu *Matematyka wokół nas* to wymagania programowe. Wydzielone zostały następujące poziomy wymagania programowych:

- konieczne (K),
- podstawowe (P),
- rozszerzające (R),
- dopełniające (D),
- wykraczające (W) – jest to oczywiście tylko propozycja, ponieważ każdy nauczyciel powinien określić własne wymagania z tego poziomu.

Ocena postępów ucznia to wynik oceny stopnia opanowania przez niego określonych wymagań. Aby uczeń otrzymał daną ocenę, powinien opanować wymagania na tę ocenę oraz na oceny niższe.

Stopień					Poziom wymagań	
6	5	4	3	2		
					Wymagania konieczne to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji oraz wykonywanie prostych zadań mających związek z życiem codziennym.	K
					Wymagania podstawowe to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie.	K ∪ P
					Wymagania rozszerzające to wiadomości oraz umiejętności średnio trudne, wspierające tematy podstawowe i rozwijane na wyższym etapie kształcenia.	K ∪ P ∪ R
					Wymagania dopełniające to wiadomości i umiejętności złożone lub o charakterze problemowym.	K ∪ P ∪ R ∪ D
					Wymagania wykraczające to wiadomości i umiejętności spoza podstawy programowej, często związane ze szczególnymi zainteresowaniami ucznia z danej dziedziny.	K ∪ P ∪ R ∪ D ∪ W

Opis wymagań					
Stopień					
6	5	4	3	2	I. Potęgi i pierwiastki Uczeń:
					<ul style="list-style-type: none"> • stosuje łącznie wzory dotyczące mnożenia, dzielenia, potęgowania potęg o wykładniku naturalnym do obliczania wartości prostego wyrażenia • przedstawia potęgę o wykładniku naturalnym w postaci iloczynu potęg lub ilorazu potęg, lub w postaci potęgi potęgi • wyraża za pomocą notacji wykładniczej o wykładniku całkowitym podstawowe jednostki miar • wskazuje liczbę najmniejszą i największą w zbiorze liczb zawierającym potęgi o wykładniku naturalnym • wyłącza czynnik liczbowy przed pierwiastek i włącza czynnik liczbowy pod pierwiastek • oblicza pierwiastek z iloczynu i ilorazu oraz przedstawia pierwiastek w postaci iloczynu lub ilorazu pierwiastków • wskazuje liczbę najmniejszą i największą w zbiorze liczb zawierającym pierwiastki • podaje własnymi słowami definicje: potęgi o wykładniku całkowitym dodatnim, pierwiastka kwadratowego i sześciennego • stosuje łącznie wszystkie twierdzenia dotyczące potęgowania o wykładniku naturalnym do obliczania wartości złożonych wyrażeń • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem notacji wykładniczej wyrażającej bardzo duże i bardzo małe liczby • szacuje wartości wyrażeń zawierających potęgi o wykładniku naturalnym oraz pierwiastki drugiego i trzeciego stopnia • porównuje wartości potęg lub pierwiastków • porządkuje, np. rosnąco, potęgi o wykładniku naturalnym i pierwiastki • stosuje łącznie wszystkie twierdzenia dotyczące potęgowania i pierwiastkowania do obliczania wartości złożonych wyrażeń

Opis wymagań					
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> usuwa niewymierność z mianownika ułamka rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności, np. zadania na dowodzenie, z zastosowaniem potęg o wykładniku naturalnym i pierwiastków zapisuje wszystkie wzory z rozdziału <i>Potęgi i pierwiastki</i> oraz opisuje je poprawnym językiem matematycznym oszacowuje bez użycia kalkulatora wartości złożonych wyrażeń zawierających działania na potęgach o wykładniku naturalnym oraz pierwiastkach rozwiązuje zadania-problemy, np. dotyczące badania podzielności liczb podanych w postaci wyrażenia zawierającego potęgi o wykładniku naturalnym rozwiązuje równania, w których niewiadoma jest liczbą podpierwiastkową lub czynnikiem przed pierwiastkiem, lub wykładnikiem potęgi
II. Własności figur płaskich					
Uczeń:					
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory na długość przekątnej kwadratu i wysokość trójkąta równobocznego w prostych zadaniach stosuje wzory na pola kwadratu, trójkąta równobocznego i sześciokąta foremnego w prostych zadaniach stosuje wzór na środek odcinka dla danych dwóch punktów kratowych wyznacza inne punkty kratowe należące do prostej przechodzącej przez dane punkty stosuje własności trójkątów prostokątnych o kątach ostrych 45°, 45° oraz 30°, 60° do rozwiązywania nieskomplikowanych zadań stosuje wzory na długość przekątnej kwadratu i wysokość trójkąta równobocznego do rozwiązywania złożonych zadań stosuje zależności między długościami boków w trójkątach prostokątnych o kątach ostrych 45°, 45° oraz 30°, 60° do rozwiązywania złożonych zadań stosuje wzór na pole wielokąta o wierzchołkach w punktach kratowych wyprowadza wzory na długości przekątnej kwadratu i dłuższej przekątnej sześciokąta foremnego oraz wysokość trójkąta równobocznego wyprowadza wzory na pola trójkąta równobocznego, sześciokąta foremnego i kwadratu rozwiązuje złożone zadania z wykorzystaniem własności różnych wielokątów
III. Rachunek algebraiczny i równania					
Uczeń:					
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> mnoży sumy algebraiczne przez jednomian i dodaje wyrażenia powstałe z mnożenia sum algebraicznych przez jednomiany – proste przykłady mnoży dwumian przez dwumian i wykonuje redukcję wyrazów podobnych – proste przykłady rozwiązuje proste równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą metodą równań równoważnych rozwiązuje proste zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z obliczeniami procentowymi rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą

Opis wymagań					
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z obliczeniami procentowymi
					<ul style="list-style-type: none"> zapisuje rozwiązania typowych zadań tekstowych w postaci wyrażeń algebraicznych
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania przedstawione w postaci rysunku lub opisane słownie z zastosowaniem mnożenia sumy algebraicznej przez jednomian
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, które mają jedno rozwiązanie, nieskończenie wiele rozwiązań albo nie mają rozwiązania
					<ul style="list-style-type: none"> zapisuje rozwiązania złożonych zadań tekstowych w postaci wyrażeń algebraicznych
					<ul style="list-style-type: none"> podnosi dwumian do kwadratu
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania, które wymagają wielu przekształceń, aby je doprowadzić do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje złożone zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z obliczeniami dotyczącymi punktów procentowych
					<ul style="list-style-type: none"> ustala reguły: mnożenia jednomianu przez sumę algebraiczną oraz mnożenia dwóch sum algebraicznych
					<ul style="list-style-type: none"> odkrywa wzory skróconego mnożenia na kwadrat sumy i różnicy dwóch wyrażeń oraz na różnicę kwadratów dwóch wyrażeń
					<ul style="list-style-type: none"> stosuje rachunek algebraiczny do rozwiązywania zadań na dowodzenie
Stopień					IV. Bryły Uczeń:
6	5	4	3	2	
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza pola powierzchni i objętości graniastopów prostych i prawidłowych – proste przypadki
					<ul style="list-style-type: none"> wśród brył wyróżnia ostrosłupy, podaje przykłady ostrosłupów, np. w architekturze, otoczeniu
					<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy ostrosłupów (np. krawędzie podstawy, krawędzie boczne, wysokość bryły, wysokości ścian bocznych), rozpoznaje ostrosłupy prawidłowe
					<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole powierzchni i objętość ostrosłupów prawidłowych oraz takich, które nie są prawidłowe – proste przypadki
					<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzór na długość przekątnej sześcianu
					<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy różnych ostrosłupów
					<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje siatki ostrosłupów
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje typowe zadania o tematyce praktycznej z zastosowaniem własności graniastopów i ostrosłupów
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje typowe zadania o tematyce praktycznej z zastosowaniem obliczania pola powierzchni i objętości graniastopów i ostrosłupów
					<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje twierdzenie Pitagorasa do obliczania długości odcinków w ostrosłupach i graniastopach
					<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje złożone zadania o tematyce praktycznej z zastosowaniem obliczania pola powierzchni i objętości graniastopów i ostrosłupów
					<ul style="list-style-type: none"> wyznacza liczbę przekątnych dowolnego graniastopu
					<ul style="list-style-type: none"> wyprowadza wzór na długość przekątnej sześcianu
					<ul style="list-style-type: none"> rysuje graniastopu, ostrosłupy oraz ich siatki

6						5						4						3						2						Opis wymagań																	
																		<ul style="list-style-type: none"> stosuje własności trójkątów prostokątnych o kątach ostrych 45°, 45° oraz 30°, 60° do obliczania długości odcinków w graniastosłupach i ostrosłupach wykorzystuje własności graniastosłupów i ostrosłupów w nietypowych zadaniach 																													
Stopień						V. Wprowadzenie do rachunku prawdopodobieństwa																																									
6						5						4						3						2						Uczeń:																	
																		<ul style="list-style-type: none"> oblicza, ile jest obiektów o danej własności, dogodną dla siebie metodą w prostych przypadkach, np. ile jest liczb naturalnych dwucyfrowych, trzycyfrowych, dzielników dwucyfrowej liczby naturalnej, dwucyfrowych liczb pierwszych (złożonych) przeprowadza proste doświadczenia losowe polegające np. na rzucie monetą, sześcienną kostką do gry, kostką wielościenną lub na losowaniu kuli spośród zestawu kul i zapisuje wyniki tych doświadczeń w dogodny dla siebie sposób znajduje liczbę zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu w doświadczeniach losowych polegających np. na jednokrotnym rzucie monetą, sześcienną kostką do gry, kostką wielościenną lub na jednokrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul, a także wypisuje te zdarzenia rozpoznaje zdarzenia pewne i niemożliwe w doświadczeniach losowych opisanych wyżej oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych, polegających na rzucie monetą, rzucie sześcienną kostką do gry lub losowaniu kuli spośród zestawu kul oblicza, ile jest liczb o danej własności, dogodną dla siebie metodą – trudniejsze przypadki, np. liczbę reszt z dzielenia dowolnej liczby naturalnej przez daną liczbę jednocyfrową analizuje wyniki prostych doświadczeń losowych polegających np. na rzucie monetą, sześcienną kostką do gry, kostką wielościenną lub losowaniu kuli spośród zestawu kul wyprowadza wzór na liczbę kolejnych elementów skończonych zbiorów liczbowych i stosuje go do rozwiązywania zadań przedstawia wyniki doświadczenia losowego różnymi sposobami, np. za pomocą tabeli liczebności, tabeli częstości, diagramów słupkowych, kołowych procentowych oblicza, ile jest obiektów o danej własności, dogodną dla siebie metodą – złożone przypadki znajduje liczbę zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu w doświadczeniach losowych polegających na rzucie innymi kostkami niż sześcienna kostka do gry, a także wypisuje te zdarzenia oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na rzucie innymi kostkami niż sześcienna kostka do gry rozwiązuje problemy przy wykorzystaniu pojęcia prawdopodobieństwa zdarzenia losowego przedstawia wyniki doświadczenia losowego za pomocą drzewa oblicza, ile jest liczb x spełniających warunki: $a \leq x \leq b$, $a < x < b$, $a \leq x < b$, $a < x \leq b$, gdzie a i b są liczbami całkowitymi wie, jaką minimalną i jaką maksymalną wartość może mieć prawdopodobieństwo zdarzenia w dowolnym doświadczeniu losowym 																													
Stopień						VI. Okrąg, koło i pierścień kołowy																																									
6						5						4						3						2						Uczeń:																	
																		<ul style="list-style-type: none"> oblicza za pomocą wzorów długość okręgu i pole koła o danym promieniu lub danej średnicy 																													

6						5						4						3						2						Opis wymagań																	
Stoień																		VIII. Kombinatoryka i rachunek prawdopodobieństwa																													
6						5						4						3						2						Uczeń:																	
																		<ul style="list-style-type: none"> • stosuje regułę mnożenia do zliczania par elementów o określonych własnościach – proste przypadki 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • stosuje regułę dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia kilku przypadków – typowe zadania 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • znajduje liczbę zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w dogodny dla siebie sposób zdarzenia elementarne w powyższych doświadczeniach losowych 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zdarzenia pewne i niemożliwe oraz zdarzenia, które są możliwe, w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem lub bez zwracania – proste przypadki 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych, polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem lub bez zwracania w typowych zadaniach 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • stosuje regułę dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia kilku przypadków – złożone zadania 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w postaci drzewa wyniki doświadczeń losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania 																													
																		<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych, polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem lub bez zwracania w złożonych zadaniach 																													
<ul style="list-style-type: none"> • oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na losowaniu trzech elementów ze zwracaniem lub bez zwracania w nietypowych zadaniach 																																															
<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje nietypowe zadania, problemy z zastosowaniem reguł mnożenia i dodawania oraz obliczenia prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania 																																															

Plan wynikowy dla klasy 4 szkoły podstawowej zgodny z podręcznikiem „Lubię to!”

Wymagania zamieszczone w planie wynikowym zostały dostosowane do poszczególnych jednostek lekcyjnych i mają na celu ułatwienie planowania lekcji i oceniania uczniów. Są one propozycją, którą każdy nauczyciel powinien zmodyfikować stosownie do możliwości swojego zespołu klasowego.

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
Dział 1. Trzy, dwa, jeden... start! Nieco wieści z krainy komputerów						
1.1. Nauka jazdy. Co można robić w pracowni?	1. Nauka jazdy. Co można robić w pracowni?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni komputerowej stosuje poznane zasady bezpieczeństwa w pracowni oraz podczas pracy na komputerze określa, za co może uzyskać daną ocenę; wymienia możliwości poprawy oceny niedostatecznej oraz zasady pracy na zajęciach komputerowych 				
1.2. Od liczydła... krótko o historii komputera	2. Od liczydła... krótko o historii komputera	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje okres, w którym powstał pierwszy komputer wyjaśnia, do czego był używany pierwszy komputer 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze wydarzenia z historii komputerów 	<ul style="list-style-type: none"> określa przedziały czasowe, w których powstawały maszyny liczące i komputery wymienia nazwy pierwszych modeli komputerów charakteryzuje nośniki danych i wypowiada się na temat ich pojemności 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju maszyny liczącej i komputera 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia historię powstawania maszyn liczących na tle rozwoju cywilizacyjnego omawia wkład polskich matematyków w odczytanie kodu maszyny szyfrującej Enigma omawia historię rozwoju smartfona

<p>1.3. Nie tylko procesor. O tym, co w środku komputera i na zewnątrz</p>	<p>3. Nie tylko procesor. O tym, co w środku komputera i na zewnątrz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest komputer • wymienia elementy wchodzące w skład zestawu komputerowego • podaje przykłady urządzeń, które można podłączyć do komputera 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia trzy spośród elementów, z których jest zbudowany komputer • wyjaśnia pojęcia: urządzenie wejścia i urządzenie wyjścia • wymienia po jednym urządzeniu wejścia i wyjścia • podaje przykłady zawodów, w których potrzebna jest umiejętność pracy na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przeznaczenie trzech spośród elementów, z których jest zbudowany komputer • wymienia po trzy urządzenia wejścia i wyjścia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zastosowanie pięciu spośród elementów, z których jest zbudowany komputer • klasyfikuje urządzenia na wprowadzające dane do komputera lub wyprowadzające dane z komputera 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zawodów (inne niż w podręczniku), które wymagają używania programów komputerowych, ocenia przydatność komputera w wykonywaniu tych zawodów
<p>1.4. Systemowe operacje i szrotka. O systemach, programach i plikach</p>	<p>4. Systemowe operacje i szrotka. O systemach, programach i plikach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaki system operacyjny jest zainstalowany na szkolnym i domowym komputerze • odróżnia plik od 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: program komputerowy i system operacyjny • rozróżnia elementy wchodzące 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy przynajmniej trzech systemów operacyjnych • wskazuje różnice w zasadach użytkowania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przynajmniej trzy płatne programy używane podczas pracy na komputerze i ich darmowe odpowiedniki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia we wskazanej formie historię systemu operacyjnego Windows lub Linux

		folderu	w skład nazwy pliku • z pomocą nauczyciela tworzy folder i porządkuje jego zawartość	programów komercyjnych i niekomercyjnych • wyjaśnia różnice między plikiem i folderem • rozpoznaje znane typy plików na podstawie ich rozszerzeń • samodzielnie porządkuje zawartość folderu		
Dział 2. Malowanie na ekranie. Nie tylko proste rysunki w programie MS Paint						
2.1. Wiatr w żagle. Zwielokrotnianie obiektów	1. Wiatr w żagle. Zwielokrotnianie obiektów	• ustawia wielkość obrazu • tworzy prosty rysunek statku bez wykorzystania kształtu Krzywa	• używa klawisza Shift podczas rysowania pionowych i poziomych linii • tworzy kopię obiektu z użyciem klawisza Ctrl	• tworzy rysunek statku z wielokrotnym wykorzystaniem kształtu Krzywa	• tworzy rysunek statku ze szczególną starannością i dbałością o szczegóły	• przygotowuje w grupie prezentację poświęconą okrętom z XV–XVIII wieku
2.2. W poszukiwaniu nowych lądów. Praca w dwóch oknach	2. W poszukiwaniu nowych lądów. Praca w dwóch oknach	• tworzy proste tło obrazu • z pomocą nauczyciela wkleja statki na obraz i zmienia ich wielkość	• rysuje obiekty z wykorzystaniem Kształtów , dobierając kolory oraz wygląd konturu i wypełnienia • używa klawisza Shift podczas	• tworzy na obrazie efekt zachodzącego słońca • sprawnie przełącza się między otwartymi oknami • wkleja na obraz	• wykonuje grafikę ze starannością i dbałością o detale • tworzy dodatkowe obiekty i umieszcza je na obrazie marynistycznym	• przygotowuje w grupie prezentację na temat wielkich odkryć geograficznych XV i XVI wieku

			rysowania koła • pracuje w dwóch oknach programu Paint	obiekty skopiowane z innych plików • dopasowuje wielkość wstawionych obiektów do tworzonej kompozycji • stosuje opcje obracania obiektu		
2.3. Ptasie trele. Wklejanie zdjęć i praca z narzędziem Tekst	3. Ptasie trele. Wklejanie zdjęć i praca z narzędziem Tekst	• dodaje tytuł plakatu • wkleja zdjęcia do obrazu z wykorzystaniem narzędzia Wklej z	• dopasowuje wielkość zdjęć do wielkości obrazu • rozmieszcza elementy na plakacie • wstawia podpisy do zdjęć, dobierając krój, rozmiar i kolor czcionki	• usuwa zdjęcia i tekst z obrazu • stosuje narzędzie Selektor kolorów	• dodaje do tytułu efekt cienia liter	• tworzy zaproszenie na uroczystość szkolną
2.4. Nie tylko pędzlem. Pisanie i ilustrowanie tekstu – zadanie projektowe	4. Nie tylko pędzlem. Pisanie i ilustrowanie tekstu – zadanie projektowe	• w grupie tworzy ilustracje dotyczące wiersza własnego bądź podanego w podręczniku				
Dział 3. Żeglowanie po oceanie informacji. Bezpieczne korzystanie z internetu						

3.1. W sieci. Wstęp do internetu	1. W sieci. Wstęp do internetu	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest internet 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zastosowania internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wydarzenia z historii internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kolejne wydarzenia z historii internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy w grupie plakat przedstawiający rozwój internetu w Polsce
3.2. Nie daj się wciągnąć w sieć. O bezpieczeństwie w internecie	2. Nie daj się wciągnąć w sieć. O bezpieczeństwie w internecie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia czyhające na użytkowników sieci • podaje zasady bezpiecznego korzystania z internetu • wymienia osoby i instytucje, do których może zwrócić się o pomoc w przypadku poczucia zagrożenia 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia korzyści i zagrożenia związane z poszczególnymi sposobami wykorzystania internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • dba o zabezpieczenie swojego komputera przed zagrożeniami internetowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje w grupie plakat promujący bezpieczne zachowania w internecie z wykorzystaniem dowolnej techniki plastycznej
3.3. Szukać każdy może. O wyszukiwaniu informacji w internecie i korzystaniu z nich	3. Szukać każdy może. O wyszukiwaniu informacji w internecie i korzystaniu z nich	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służą przeglądarka internetowa i wyszukiwarka internetowa • podaje przykład wyszukiwarki 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia przeglądarkę od wyszukiwarki internetowej • wyszukuje znaczenia prostych haseł na stronach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy przynajmniej dwóch przeglądarek i dwóch wyszukiwarek internetowych • formułuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje w internecie, korzystając z zaawansowanych funkcji wyszukiwarek 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie licencji typu Creative Commons • tworzy prezentację na wybrany temat, wykorzystując

		i przykład przeglądarki internetowej	internetowych wskazanych w podręczniku <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są prawa autorskie • przestrzega zasad wykorzystywania materiałów znalezionych w internecie 	odpowiednie zapytania w wyszukiwarce internetowej oraz wybiera treści z otrzymanych wyników <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z internetowego tłumacza • kopiuje ilustrację ze strony internetowej, a następnie wkleja ją do dokumentu 		materiały znalezione w internecie
Dział 4. Z kotem za pan brat. Programujemy w Scratchu						
4.1. Pierwsze koty za płoty. Wprowadzenie do programu Scratch	1. Pierwsze koty za płoty. Wprowadzenie do programu Scratch	<ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty skrypt określający ruch duszka po scenie • uruchamia skrypty zbudowane w programie oraz zatrzymuje ich działanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia tło sceny • zmienia wygląd i nazwę postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje blok powodujący powtarzanie poleceń • określa za pomocą bloku z napisem „jeżeli” wykonanie części skryptu po spełnieniu danego warunku • stosuje bloki powodujące obrót duszka 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje nowe duszki do projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy nowe duszki w edytorze programu i buduje skrypty określające ich zachowanie na scenie

<p>4.2. Małpie figle. O sterowaniu postacią</p>	<p>2. Małpie figle. O sterowaniu postacią</p>	<ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty skrypt określający sterowanie duszkiem za pomocą klawiatury • usuwa duszki z projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia wielkość duszków • dostosowuje tło sceny do tematyki gry 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje blok, na którym można ustawić określoną liczbę powtórzeń wykonania poleceń umieszczonych w jego wnętrzu • określa za pomocą bloku z napisem „jeżeli” wykonanie części skryptu po spełnieniu danego warunku • stosuje bloki powodujące ukrycie i pokazanie duszka • ustawia w skrypcie wykonanie przez duszka kroków wstecz 	<ul style="list-style-type: none"> • używa bloków określających styl obrotu duszka 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy grę o zadanej tematyce, uwzględniając w niej własne pomysły
<p>4.3. Niech wygra najlepszy. Jak policzyć punkty w programie</p>	<p>3. Niech wygra najlepszy. Jak policzyć punkty w programie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty skrypt powodujący wykonanie 	<ul style="list-style-type: none"> • używa narzędzia Tekst do wykonania tła z instrukcją gry 	<ul style="list-style-type: none"> • określa w skrypcie losowanie wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wiele bloków określających wyświetlenie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy projekt prostego kalkulatora wykonującego

Scratch?	Scratch?	mnożenia dwóch liczb	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zmienne i ustawia ich wartości 	zmiennych <ul style="list-style-type: none"> • określa w skrypcie wyświetlenie działania z wartościami zmiennych oraz pola do wpisania odpowiedzi • stosuje blok określający instrukcję warunkową oraz blok powodujący powtarzanie poleceń 	komunikatu o dowolnej treści <ul style="list-style-type: none"> • objaśnia poszczególne etapy tworzenia skryptu 	dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie dwóch liczb podanych przez użytkownika
Dział 5. Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie MS Word						
5.1. Na skróty. O skrótach klawiszowych w programie MS Word	1. Na skróty. O skrótach klawiszowych w programie MS Word	<ul style="list-style-type: none"> • używa skrótów klawiszowych: kopiaj, wklej i zapisz • stosuje podczas pracy z dokumentem skróty klawiszowe podane w tabeli w karcie pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i stosuje podstawowe skróty klawiszowe używane do formatowania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i stosuje skróty klawiszowe dotyczące zaznaczania i usuwania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie stosuje różne skróty klawiszowe używane podczas pracy z dokumentem 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje planszę prezentującą co najmniej 12 skrótów klawiszowych
5.2. Idziemy do kina.	2. Idziemy do kina. Jak	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: akapit, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje w grupie planszę

Jak poprawnie przygotować notatkę o filmie?	poprawnie przygotować notatkę o filmie?	opcje formatowania tekstu dostępne w kartach	interlinia, formatowanie tekstu, miękki enter, twarda spacja <ul style="list-style-type: none"> • pisze krótką notatkę i formatuje ją, używając podstawowych opcji edytora tekstu 	zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów <ul style="list-style-type: none"> • stosuje opcję Pokaż wszystko, aby sprawdzić poprawność formatowania 	sformatowane teksty <ul style="list-style-type: none"> • ustawia odstępy między akapitami i interlinię 	przedstawiającą podstawowe reguły pisania w edytorze tekstu
5.3. Zapraszamy na przyjęcie. O formatowaniu tekstu	3. Zapraszamy na przyjęcie. O formatowaniu tekstu	• zapisuje menu w dokumencie tekstowym	• wymienia i stosuje opcje wyrównywania tekstu względem marginesów <ul style="list-style-type: none"> • wstawia obiekt WordArt 	• formatuje obiekt WordArt	• tworzy menu z zastosowaniem różnych opcji formatowania tekstu	• opracowuje plan przygotowań do podróży
5.4. Kolejno odlicz! Style i numerowanie	4. Kolejno odlicz! Style i numerowanie	• tworzy listy jednopoziomowe, wykorzystując narzędzie Numerowanie	• używa gotowych stylów do formatowania tekstu w dokumencie <ul style="list-style-type: none"> • stosuje listy wielopoziomowe dostępne w edytorze tekstu 	• tworzy nowy styl do formatowania tekstu <ul style="list-style-type: none"> • modyfikuje istniejący styl • definiuje listy wielopoziomowe 	• dobiera rodzaj listy do tworzonego dokumentu	• przygotowuje kronikę dotyczącą 8–10 wynalazków, wykorzystując różne narzędzia dostępne w edytorze tekstu
5.5. Nasze pasje. Tworzenie albumu	5. Nasze pasje. Tworzenie	• w grupie tworzy karty do albumu na temat zainteresowań				

– zadanie projektowe	albumu – zadanie projektowe	
----------------------	-----------------------------	--

Plan wynikowy dla klasy 5 szkoły podstawowej zgodny z podręcznikiem „Lubię to!”

Wymagania zamieszczone w planie wynikowym zostały dostosowane do poszczególnych jednostek lekcyjnych i mają na celu ułatwienie planowania lekcji i oceniania uczniów. Są one propozycją, którą każdy nauczyciel powinien zmodyfikować stosownie do możliwości swojego zespołu klasowego.

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobre) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Dział 1. Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie MS Word						
1.1. Dokumenty bez tajemnic. Powtórzenie wybranych wiadomości o programie MS Word	1. Dokumenty bez tajemnic. Powtórzenie wybranych wiadomości o programie MS Word	<ul style="list-style-type: none"> zmienia krój czcionki zmienia wielkość czcionki 	<ul style="list-style-type: none"> ustawia pogrubienie, pochylenie (kursywę) i podkreślenie tekstu zmienia kolor tekstu wyrównuje akapit na różne sposoby umieszcza w dokumencie obiekt WordArt i formatuje go 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje skróty klawiszowe podczas pracy w edytorze tekstu podczas edycji tekstu wykorzystuje tzw. twardą spację oraz miękki enter sprawdza poprawność ortograficzną i gramatyczną tekstu, wykorzystując odpowiednie narzędzia 	<ul style="list-style-type: none"> formatuje dokument tekstowy według podanych wytycznych używa opcji Pokaż wszystko do sprawdzenia formatowania tekstu dodaje wcięcia na początku akapitów 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie dopasowuje formatowanie dokumentu do jego treści, wykazując się wysokim poziomem estetyki przygotowuje w grupie plakat informujący o określonym wydarzeniu
1.2. Komórki, do szeregu! Świat tabel	2. i 3. Komórki, do szeregu! Świat tabel	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy, z których składa się tabela wstawia do dokumentu tabelę o określonej liczbie kolumn i wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje do tabeli kolumny i wiersze usuwa z tabeli kolumny i wiersze wybiera i ustawia styl tabeli z dostępnych w edytorze tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> zmienia kolor wypełnienia komórek oraz ich obramowania formatuje tekst w komórkach 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z narzędzia Rysuj tabelę do dodawania, usuwania oraz zmiany wyglądu linii tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> używa tabeli do porządkowania różnych danych wykorzystywanych w życiu codziennym używa tabeli do przygotowania krzyżówki
1.3. Nie tylko tekst. o wstawianiu ilustracji	4. i 5. Nie tylko tekst. o wstawianiu ilustracji	<ul style="list-style-type: none"> zmienia tło strony dokumentu dodaje do tekstu obraz z pliku 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje obramowanie strony wyróżnia tytuł dokumentu za pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> zmienia obramowanie i wypełnienie kształtu formatuje obiekt WordArt 	<ul style="list-style-type: none"> używa narzędzi z karty Formatowanie do podstawowej obróbki graficznej obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje w grupie komiks przedstawiający krótką, samodzielnie wymyśloną historię

		<ul style="list-style-type: none"> wstawia do dokumentu kształty 	<p>opcji WordArt</p> <ul style="list-style-type: none"> zmienia rozmiar i położenie wstawionych elementów graficznych 			
1.4. Przyrodnicze wędrówki. Tworzenie atlasu – zadanie projektowe	6. i 7. Przyrodnicze wędrówki. Tworzenie atlasu – zadanie projektowe	<ul style="list-style-type: none"> współpracuje w grupie podczas tworzenia projektu wykorzystuje poznane narzędzia do formatowania tekstu wstawia do dokumentu obrazy, kształty, obiekty WordArt oraz zmienia ich wygląd zmienia tło strony oraz dodaje obramowanie 				
Dział 2. Prawie jak w kinie. Ruch i muzyka w programie MS PowerPoint						
2.1. Tekst i obraz. Jak stworzyć najprostszą prezentację?	8. i 9. Tekst i obraz. Jak stworzyć najprostszą prezentację?	<ul style="list-style-type: none"> dodaje slajdy do prezentacji wpisuje tytuł prezentacji na pierwszym slajdzie 	<ul style="list-style-type: none"> wybiera motyw dla tworzonej prezentacji zmienia wariant motywu 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje obrazy, dopasowuje ich wygląd i położenie stosuje zasady tworzenia prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje czytelne slajdy 	<ul style="list-style-type: none"> zbiera materiały, planuje i tworzy prezentację na określony temat
2.2. Wspomnienia z... Tworzymy album fotograficzny	10. Wspomnienia z... Tworzymy album fotograficzny	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z opcji Album fotograficzny i dodaje do niego zdjęcia z dysku 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje podpisy pod zdjęciami zmienia układ obrazów w albumie 	<ul style="list-style-type: none"> formatuje wstawione zdjęcia, korzystając z narzędzi w zakładce Formatowanie 	<ul style="list-style-type: none"> wstawia do albumu pola tekstowe i kształty usuwa tło ze zdjęcia 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie przygotowuje prezentację przedstawiającą określoną historię, uzupełnioną o ciekawe opisy wstawia do prezentacji obiekt i formatuje go
2.3. Wprowadzić świat w ruch. Przejścia i animacje w prezentacji	11. i 12. Wprowadzić świat w ruch. Przejścia i animacje w prezentacji	<ul style="list-style-type: none"> tworzy prezentację ze zdjęciami 	<ul style="list-style-type: none"> wstawia do prezentacji obiekt WordArt dodaje przejścia między slajdami dodaje animacje do elementów prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> określa czas trwania przejścia między slajdami określa czas trwania animacji 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje dźwięki do przejść i animacji 	<ul style="list-style-type: none"> ustawia przejścia między slajdami i animacje, dostosowując czas ich trwania do zawartości prezentacji wstawia do prezentacji obrazy wykonane w programie Paint i dodaje do nich Ścieżki ruchu
2.4. Nie tylko ilustracje. Dźwięk i wideo w prezentacji	13. Nie tylko ilustracje. Dźwięk i wideo w prezentacji	<ul style="list-style-type: none"> dodaje do prezentacji muzykę z pliku dodaje do prezentacji film z pliku 	<ul style="list-style-type: none"> ustawia odtwarzanie wstawionej muzyki na wielu slajdach ustawia odtwarzanie dźwięku w pętli zmienia moment odtworzenia dźwięku lub filmu na Automatycznie lub Po kliknięciu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje prezentację jako plik wideo 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z dodatkowych ustawień dźwięku: stopniowej zmiany głośności oraz przycinania korzysta z dodatkowych ustawień wideo: stopniowe rozjaśnianie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje w prezentacji samodzielnie nagrane dźwięki i filmy

					i ściemnianie oraz przycinanie	
2.5. Krótka historia. Sterowanie animacją.	14. i 15. Krótka historia. Sterowanie animacją.	<ul style="list-style-type: none"> tworzy prostą prezentację z obrazami pobranymi z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje do prezentacji dodatkowe elementy: kształty i pola tekstowe 	<ul style="list-style-type: none"> formatuje dodatkowe elementy wstawione do prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> zmienia kolejność i czas trwania animacji, dopasowując je do historii przedstawionej w prezentacji 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia w prezentacji dłuższą historię, wykorzystując przejścia, animacje i korzysta z zaawansowanych ustawień
Dział 3. Kocie sztuczki. Więcej funkcji programu Scratch						
3.1. Plan to podstawa. o rozwiązywaniu problemów	16. i 17. Plan to podstawa. o rozwiązywaniu problemów	<ul style="list-style-type: none"> ustala cel wyznaczonego zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zbiera dane potrzebne do zaplanowania trasy osiąga wyznaczony cel bez wcześniejszej analizy problemu 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje trasę i przedstawia różne sposoby jej wyznaczenia wybiera najlepszą trasę 	<ul style="list-style-type: none"> buduje w programie Scratch skrypt liczący długość trasy 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje zadanie dla kolegów i koleżanek z klasy
3.2. W poszukiwaniu skarbu. Jak przejść przez labirynt?	18. i 19. W poszukiwaniu skarbu. Jak przejść przez labirynt?	<ul style="list-style-type: none"> wczytuje do gry gotowe tło z pulpitu dodaje do projektu postać z biblioteki 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje tło gry np. w programie Paint ustala miejsce obiektu na scenie przez podanie jego współrzędnych 	<ul style="list-style-type: none"> buduje skrypty do przesuwania duszka za pomocą klawiszy 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje drugi poziom gry używa zmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje do gry dodatkowe postaci poruszające się samodzielnie i utrudniające graczowi osiągnięcie celu przygotowuje projekt, który przedstawia ruch słońca na niebie
3.3. Scena niczym kartka. O rysowaniu w programie Scratch	20. i 21. Scena niczym kartka. O rysowaniu w programie Scratch	<ul style="list-style-type: none"> buduje skrypty do przesuwania duszka po scenie korzysta z bloków z kategorii Piéro do rysowania linii na scenie podczas ruchu duszka 	<ul style="list-style-type: none"> zmienia grubość, kolor i odcień pisaka 	<ul style="list-style-type: none"> buduje skrypt do rysowania kwadratów 	<ul style="list-style-type: none"> buduje skrypty do rysowania dowolnych figur foremnych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy skrypt, dzięki któremu duszek napisze określone słowo na scenie
3.4. Od wielokąta do rozety. Tworzenie bardziej skomplikowanych rysunków	22. i 23. Od wielokąta do rozety. Tworzenie bardziej skomplikowanych rysunków	<ul style="list-style-type: none"> buduje skrypty do rysowania figur foremnych 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje skrypty do rysowania figur foremnych przy budowaniu skryptów do rysowania rozet korzysta z opcji Tryb Turbo 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze zmiennych określających liczbę boków i ich długość 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje bloki z kategorii Wyrażenia do obliczenia kątów obrotu duszka przy rysowaniu rozety 	<ul style="list-style-type: none"> buduje skrypt wykorzystujący rysunek składający się z trzech rozet
Dział 4. Bieganie po ekranie. Poznajemy program Pivot Animator						
4.1. Patyczaki	24. i 25. Patyczaki	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę okna 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje tło do animacji 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy animację 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy płynne animacje 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy animacje

w ruchu. Tworzenie prostych animacji	w ruchu. Tworzenie prostych animacji	programu Pivot Animator <ul style="list-style-type: none"> • tworzy prostą animację składającą się z kilku klatek 		składającą się z większej liczby klatek, przedstawiającą radosną postać		przedstawiające krótkie historie <ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje animację przedstawiającą idącą postać
4.2. Animacje od kuchni. Tworzenie własnych postaci	26. i 27. Animacje od kuchni. Tworzenie własnych postaci	<ul style="list-style-type: none"> • uruchamia okno tworzenia postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy postać kucharza w edytorze postaci i dodaje ją do projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • edytuje dodaną postać • tworzy rekwizyty dla postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy animację z wykorzystaniem stworzonej przez siebie postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w grupie zabawną, kilkuminutową animację • wykorzystuje własne postaci w animacji przedstawiającej krótką historię
4.3. Podróż z przeszkodami. Przygotowanie filmu przygodowego – zadanie projektowe	28. i 29. Podróż z przeszkodami. Przygotowanie filmu przygodowego – zadanie projektowe	<ul style="list-style-type: none"> • współpracuje w grupie podczas tworzenia projektu • przygotowuje i zmienia tło animacji • samodzielnie tworzy nową postać • przygotowuje animację postaci pokonującej przeszkodę • zapisuje plik w formacie umożliwiającym odtworzenie animacji na każdym komputerze 				

Plan wynikowy kl.6

Wymagania zamieszczone w planie wynikowym zostały dostosowane do poszczególnych jednostek lekcyjnych i mają na celu ułatwienie planowania lekcji i oceniania uczniów. Są one propozycją, którą każdy nauczyciel powinien zmodyfikować stosownie do możliwości swojego zespołu klasowego.

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Dział 1. Rozmowy w sieci. O wirtualnej komunikacji						
1.1. Bez koperty i znaczka. Poczta elektroniczna i zasady właściwego zachowania w sieci	1. i 2. Bez koperty i znaczka. Poczta elektroniczna i zasady właściwego zachowania w sieci	<ul style="list-style-type: none"> wysyła wiadomość za pośrednictwem poczty elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega netykiety w komunikacji za pomocą poczty elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> wysyła wiadomość do więcej niż jednego odbiorcy wykorzystuje pola Do wiadomości oraz Ukryte do wiadomości podczas wpisywania adresów odbiorców 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje adresy e-mail na swoim koncie pocztowym 	<ul style="list-style-type: none"> wysyła wiadomość e-mail z załącznikami
1.2. Chmura w internecie. O usłudze OneDrive i współtworzeniu dokumentów	3. i 4. Chmura w internecie. O usłudze OneDrive i współtworzeniu dokumentów	<ul style="list-style-type: none"> przesyła plik do usługi OneDrive i pobiera zapisany w niej plik na swój komputer tworzy nowe pliki i foldery w usłudze OneDrive 	<ul style="list-style-type: none"> edytuje dokumenty tekstowe zapisane w usłudze OneDrive, korzystając z narzędzi dostępnych w tej usłudze porządkuje pliki i foldery zapisane w chmurze 	<ul style="list-style-type: none"> udostępnia pliki zapisane w usłudze OneDrive tworzy link do pliku w usłudze OneDrive 	<ul style="list-style-type: none"> pracuje w tym samym czasie z innymi osobami z klasy nad dokumentem w usłudze OneDrive 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje narzędzia dostępne w chmurze do gromadzenia materiałów oraz zespołowego wykonywania zadań
1.3. Praca grupowa. Jak efektywnie współpracować w sieci?	5. i 6. Praca grupowa. Jak efektywnie współpracować w sieci?	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje program MS Teams do komunikacji ze znajomymi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady współpracy w sieci edytuje dokumenty w tym samym czasie z innymi członkami zespołu 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje narzędzia programu MS Teams (Notes zajęć, Zadania, Kalendarz) do efektywnej pracy na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wady i zalety komunikacji internetowej oraz porównuje komunikację internetową z rozmową na żywo 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje komunikatory internetowe podczas pracy nad szkolnymi projektami
Dział 2. Nie tylko kalkulator. Tabele i wykresy w programie MS Excel						
2.1. Kartka w kratkę. Wprowadzenie do programu MS Excel	7. Kartka w kratkę. Wprowadzenie do programu MS Excel	<ul style="list-style-type: none"> wprowadza dane do komórek zmienia szerokość 	<ul style="list-style-type: none"> formatuje komórki 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje arkusze do skoroszytu kopiuje i wkleja dane do 	<ul style="list-style-type: none"> zmienia nazwy arkuszy zmienia kolory kart arkuszy 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje tabelę z danymi określonymi przez nauczyciela, wykazując się

		kolumn		różnych arkuszy		estetyką i dbałością o szczegóły oraz wykorzystując dodatkowe narzędzia, np. Scal i wyśrodkuj
2.2. Porządki w komórce. O formatowaniu i sortowaniu danych	8. Porządki w komórce. O formatowaniu i sortowaniu danych	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia krój, kolor i wielkość czcionki użytej w komórkach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje automatyczne wypełnianie, aby wstawić do tabeli kolejne liczby 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje dane w tabeli według określonych wytycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • używa formatowania warunkowego, aby wyróżnić określone wartości • porządkuje dane w tabeli według więcej niż jednego kryterium 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje formatowanie warunkowe oraz sortowanie danych do czytelnego przedstawienia informacji • korzysta z opcji Filtruj, aby pokazać określone dane
2.3. Budżet kieszonkowy. Proste obliczenia w programie MS Excel	9. i 10. Budżet kieszonkowy. Proste obliczenia w programie MS Excel	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy formuły do obliczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • w formułach wykorzystuje adresy komórek 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje obliczenia, korzystając z funkcji SUMA oraz ŚREDNIA 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z arkusza kalkulacyjnego w codziennym życiu, np. do tworzenia własnego budżetu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje arkusz kalkulacyjny w sytuacjach nietypowych, np. do obliczania wskaźnika masy ciała (BMI)
2.4. Demokratyczne wybory. O tworzeniu wykresów	11. i 12. Demokratyczne wybory. O tworzeniu wykresów	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje dane na wykresie 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia wygląd wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje lub usuwa elementy wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera typ wykresu do rodzaju prezentowanych danych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje dane przedstawione na wykresie i je opisuje
2.5. Razem w chmurach. Zebranie i opracowanie danych – zadanie projektowe	13. i 14. Razem w chmurach. Zebranie i opracowanie danych – zadanie projektowe	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje dane w arkuszu kalkulacyjnym • tworzy formuły • wykorzystuje funkcje arkusza kalkulacyjnego • prezentuje dane na wykresie • tworzy dokumenty w chmurze • udostępnia innym dokumenty utworzone w chmurze • współpracuje z innymi nad dokumentem zapisanym w chmurze • gromadzi w chmurze materiały do projektu zespołowego 				
Dział 3. Po nitce do kłębka. Rozwiązywanie problemów za pomocą programu Scratch						
3.1. Razem możemy więcej. O społeczności użytkowników Scratcha	15. i 16. Razem możemy więcej. O społeczności użytkowników Scratcha	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje serwis https://scratch.mit.edu do budowania skryptów w programie Scratch 	<ul style="list-style-type: none"> • zakłada konto w serwisie https://scratch.mit.edu 	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnia własne skrypty w serwisie https://scratch.mit.edu 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z projektów umieszczonych w serwisie https://scratch.mit.edu, modyfikując je według własnych pomysłów 	<ul style="list-style-type: none"> • zakłada z koleżankami i kolegami z klasy studio na stronie https://scratch.mit.edu i wspólnie z nimi tworzy projekty w Scratchu

3.2. Do biegu, gotowi, start! Komunikaty w programie Scratch	17. i 18. Do biegu, gotowi, start! Komunikaty w programie Scratch	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty określające reakcję duszka na kliknięcie 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje projekt gry, opisuje jej zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypt powodujący nadanie komunikatu • programuje skutek odebrania komunikatu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prostą grę zręcznościową 	<ul style="list-style-type: none"> • edytuje utworzoną grę, dodając wymyślone przez siebie elementy
3.3. Co jest naj... O wyszukiwaniu najmniejszej i największej liczby	19. i 20. Co jest naj... O wyszukiwaniu najmniejszej i największej liczby	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zmienne i wykorzystuje je w budowanych skryptach 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty nadające zmiennym różne wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w budowanych skryptach bloki z napisem „powtórz” oraz z napisem „jeżeli” 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty wyszukujące największą oraz najmniejszą liczbę w podanym zbiorze 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypt obliczający średnią ocen z dowolnego przedmiotu
3.4. Trafiony, zatopiony. Jak wyszukać podany element w zbiorze?	21. i 22. Trafiony, zatopiony. Jak wyszukać podany element w zbiorze?	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje blok z napisem „zapytaj” w budowanych skryptach i zapisuje odpowiedzi użytkownika jako wartość zmiennej 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza spełnienie określonych warunków, wykorzystując bloki z kategorii Wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypty sprawdzające więcej niż jeden warunek 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje skrypt wyszukujący w zbiorze konkretną liczbę 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy w Scratchu grę logiczną wykorzystującą losowanie liczb
Dział 4. Malowanie na warstwach. Poznajemy program GIMP						
4.1. Tort ma warstwy i cebula ma warstwy. O tworzeniu grafik z wykorzystaniem warstw	23. i 24. Tort ma warstwy i cebula ma warstwy. O tworzeniu grafik z wykorzystaniem warstw	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy proste rysunki, wykorzystując podstawowe narzędzia z przybornika programu 	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje na warstwach 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia ustawienia narzędzi w programie GIMP 	<ul style="list-style-type: none"> • modyfikuje stopień krycia warstw, aby uzyskać określony efekt 	<ul style="list-style-type: none"> • podczas pracy w programie GIMP wykazuje się wysokim poziomem estetyki • świadomie wykorzystuje warstwy przy tworzeniu obrazów
4.2. Zdjęć cięcie-gięcie. Elementy retuszu i fotomontażu zdjęć	25., 26. i 27. Zdjęć cięcie-gięcie. Elementy retuszu i fotomontażu zdjęć	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia ustawienia kontrastu i jasności zdjęć 	<ul style="list-style-type: none"> • kopiuje fragmenty obrazu i wkleja je na różne warstwy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmazuje fragmenty obrazu za pomocą narzędzia Rozmycie Gaussa 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje warstwy do tworzenia fotomontaży 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy w programie GIMP skomplikowane fotomontaże, np. wkleja własne zdjęcia do obrazów pobranych z internetu
4.3. Czar szkolnych lat. Przygotowanie pamiątkowego obrazu – zadanie projektowe	28. i 29. Czar szkolnych lat. Przygotowanie pamiątkowego obrazu – zadanie projektowe	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy obrazy w programie GIMP • wykorzystuje warstwy podczas pracy w programie GIMP • wykorzystuje chmurę i pocztę elektroniczną do pracy nad projektem 				

Plan wynikowy dla klasy 8 szkoły podstawowej zgodny z podręcznikiem „Lubię to!”

Wymagania zamieszczone w planie wynikowym zostały dostosowane do poszczególnych jednostek lekcyjnych i mają na celu ułatwienie planowania lekcji i oceniania uczniów. Są one propozycją, którą każdy nauczyciel powinien zmodyfikować stosownie do możliwości swojego zespołu klasowego.

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
DZIAŁ 1. Arkusz kalkulacyjny						
1.1. Formuły i adresowanie względne w arkuszu kalkulacyjnym	1. i 2. Formuły i adresowanie względne w arkuszu kalkulacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> omawia zastosowanie oraz budowę arkusza kalkulacyjnego określa adres komórki wprowadza dane różnego rodzaju do komórek arkusza kalkulacyjnego formatuje zawartość komórek (wyrównanie tekstu oraz wygląd czcionki) 	<ul style="list-style-type: none"> określa zasady wprowadzania danych do komórek arkusza kalkulacyjnego dodaje i usuwa wiersze oraz kolumny w tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy proste formuły obliczeniowe wyjaśnia, czym jest adres względny 	<ul style="list-style-type: none"> kopiuje utworzone formuły obliczeniowe, wykorzystując adresowanie względne 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie tworzy i kopiuje skomplikowane formuły obliczeniowe
1.2. Funkcje oraz adresowanie bezwzględne i mieszane w arkuszu kalkulacyjnym	3. i 4. Funkcje oraz adresowanie bezwzględne i mieszane w arkuszu kalkulacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> rozumie różnice między adresowaniem względnym, bezwzględnym i mieszanym 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w arkuszu podstawowe funkcje: (SUMA, ŚREDNIA), wpisuje je ręcznie oraz korzysta z kreatora 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje funkcję JEŻELI do tworzenia algorytmów z warunkami w arkuszu kalkulacyjnym ustawia format danych komórki odpowiadający jej zawartości w formułach stosuje adresowanie względne, bezwzględne i mieszane 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z biblioteki funkcji, aby wyszukiwać potrzebne funkcje stosuje adresowanie względne, bezwzględne lub mieszane w zaawansowanych formułach obliczeniowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zaawansowane funkcje arkusza w tabelach stworzonych na własne potrzeby
1.3. Przedstawianie danych na wykresie	5. i 6. Przedstawianie danych na wykresie	<ul style="list-style-type: none"> wstawia wykres do arkusza kalkulacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia i modyfikuje poszczególne elementy wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> dobiera odpowiedni wykres do rodzaju danych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wykres dla więcej niż jednej serii danych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy rozbudowane wykresy dla wielu serii danych
1.4. Zastosowania arkusza	7. 8. Zastosowania arkusza	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z arkusza kalkulacyjnego w celu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje w tabeli arkusza kalkulacyjnego dane 	<ul style="list-style-type: none"> sortuje oraz filtruje dane w arkuszu 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy prosty model (na przykładzie rzutu 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje rozbudowane arkusze kalkulacyjne korzysta

kalkulacyjnego	kalkulacyjnego	stworzenia kalkulacji wydatków	otrzymane z prostych doświadczeń i przedstawia je na wykresie	kalkulacyjnym	sześcienną kostką do gry) w arkuszu kalkulacyjnym <ul style="list-style-type: none"> • stosuje filtry niestandardowe 	z arkusza kalkulacyjnego do analizowania doświadczeń z innych przedmiotów
DZIAŁ 3. Programowanie						
3.3. Algorytmy na liczbach naturalnych	15., 16. i 17. Algorytmy na liczbach naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia działanie operatora modulo • wyjaśnia algorytm badania podzielności liczb 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w postaci listy kroków algorytm badania podzielności liczb naturalnych • wykorzystuje w programach instrukcję iteracyjną <code>while</code> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia algorytm Euklidesa w wersji z odejmowaniem i z dzieleniem – zapisuje go w wybranej postaci • wyjaśnia algorytm wyodrębniania cyfr danej liczby i zapisuje go w wybranej postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między instrukcją iteracyjną <code>while</code> a pętlą <code>for</code> • pisze programy obliczające NWD, stosując algorytm Euklidesa, oraz wypisujące cyfry danej liczby • wyjaśnia różnice między algorytmem Euklidesa w wersjach z odejmowaniem i z dzieleniem 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze programy wykorzystujące algorytmy Euklidesa (np. obliczający NWW) oraz wyodrębniania cyfr danej liczby
3.4. Algorytmy wyszukiwania	18. i 19. Algorytmy wyszukiwania	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia potrzebę wyszukiwania informacji w zbiorze • określa różnice między wyszukiwaniem w zbiorach uporządkowanym i nieuporządkowanym • sprawdza działanie programów wyszukujących element w zbiorze 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze nieuporządkowanym, w tym elementu największego i najmniejszego • zapisuje algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze uporządkowanym metodą połowienia • implementuje grę w zgadywanie liczby 	<ul style="list-style-type: none"> • implementuje algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze nieuporządkowanym • omawia funkcje zastosowane w realizacji algorytmu wyszukiwania metodą połowienia • implementuje algorytm wyszukiwania największej wartości w zbiorze 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zapisuje w wybranej postaci algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze metodą połowienia, w tym elementu największego i najmniejszego • implementuje algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze metodą połowienia 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie modyfikuje i optymalizuje algorytmy wyszukiwania
		•	•	•	•	•
• DZIAŁ 4. Projekty						
4.1. Dokumentacja	22. i 23.	• bierze udział	• bierze udział	• przygotowuje	• bierze udział	• bierze udział

szkolnej imprezy sportowej	Dokumentacja szkolnej imprezy sportowej	w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej, wykonując powierzone mu zadania o niewielkim stopniu trudności	w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej <ul style="list-style-type: none"> wprowadza dane do zaprojektowanych tabel 	dokumentację imprezy, wykonuje obliczenia, projektuje tabele oraz wykresy <ul style="list-style-type: none"> współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem 	w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej, przygotowuje zestawienia, drukuje wyniki <ul style="list-style-type: none"> współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem 	w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej, tworzy zestawienia zawierające zaawansowane formuły, wykresy oraz elementy graficzne <ul style="list-style-type: none"> współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem, przyjmuje funkcję lidera
4.2. Sterowanie obiektem na ekranie	24., 25. i 26. Sterowanie obiektem na ekranie	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, realizuje powierzone zadania o niewielkim stopniu trudności testuje grę na różnych etapach współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w pracach nad wypracowaniem koncepcji gry współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem 	<ul style="list-style-type: none"> programuje wybrane funkcje i elementy gry opracowuje opis gry 	<ul style="list-style-type: none"> implementuje i optymalizuje kod źródłowy gry, korzystając z wypracowanych założeń 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowuje grę o nowe elementy współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem, przyjmuje funkcję lidera
4.3. Historia i rozwój informatyki	27., 28. i 29. Historia i rozwój informatyki	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, realizuje powierzone zadania o niewielkim stopniu trudności – znalezienie informacji w internecie, umieszczenie ich w chmurze 	<ul style="list-style-type: none"> współpracuje z innymi podczas pracy nad projektem analizuje zebrane dane tworzy projekt prezentacji multimedialnej 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, realizuje powierzone zadania tworzy prezentację wg projektu zaakceptowanego przez zespół 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu analizuje i weryfikuje pod względem merytorycznym i technicznym przygotowaną prezentację 	<ul style="list-style-type: none"> współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem, przyjmuje funkcję lidera wzbogaca prezentację o elementy podnoszące jej walory estetyczne i merytoryczne
4.4. Informatyka w moim przyszłym życiu	30. Informatyka w moim przyszłym życiu	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, realizuje powierzone zadania o niewielkim stopniu trudności bierze aktywny udział w dyskusji nad wyborem 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi informacje dotyczące wybranych zawodów, umieszcza je w zaprojektowanych tabelach i dokumentach tekstowych 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu projektuje tabele do zapisywania informacji o zawodach weryfikuje i formatuje przygotowane 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, weryfikuje opracowane treści i łączy wszystkie dokumenty w całość 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, przyjmuje rolę lidera podczas dyskusji przyjmuje funkcję moderatora

		atrakcyjnego zawodu wymagającego kompetencji informatycznych		dokumenty tekstowe		
--	--	---	--	--------------------	--	--

1. Wymagania z techniki kl.4

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym. Ponadto wykonuje działania techniczne w odpowiednio zorganizowanym miejscu pracy i z zachowaniem podstawowych zasad bezpieczeństwa.
- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który podczas pracy na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku pracy.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, a treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania.

Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.

- **Stopień niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

Podczas oceniania osiągnięć uczniów poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią całego procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia można uzyskać wówczas, gdy ocenianie będzie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki ocenie mogą podlegać następujące formy pracy:

- test,
- sprawdzian,
- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustna,
- praca pozalekcyjna (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest bowiem dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

1. Wymagania z techniki kl.5

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym. Ponadto odpowiednio organizuje swoje stanowisko pracy i zachowuje podstawowe zasady bezpieczeństwa.
- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, a treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania. Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.

- **Stopień niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

Oceniając osiągnięcia uczniów, poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia daje ocenianie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki oceniać można następujące formy pracy:

- test,
- sprawdzian,
- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustną,
- pracę pozalekcyjną (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest bowiem dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

1. Wymagania technika kl.6

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym. Ponadto odpowiednio organizuje swoje stanowisko pracy i zachowuje podstawowe zasady bezpieczeństwa.
- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania. Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.
- **Stopień niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności

niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

Oceniając osiągnięcia uczniów, poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia daje ocenianie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki oceniać można następujące formy pracy:

- test,
- sprawdzian,
- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustną,
- pracę pozalekcyjną (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest bowiem dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

dla II etapu edukacji

Założenia ogólne

1. Ocenianie z wychowania fizycznego jest integralną częścią wewnątrzszkolnego systemu oceniania szkoły.
2. Ocena półroczna lub roczna ustalana jest na podstawie ocen cząstkowych za określony poziom wiadomości umiejętności i kompetencji społecznych w procesie szkolnego wychowania fizycznego.
3. Ocena półroczna lub roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
4. Przy ustalaniu oceny półrocznej i rocznej uwzględnia się przede wszystkim wysiłek ucznia wynikający z realizacji programu nauczania oraz systematyczny i aktywny udział w lekcjach wychowania fizycznego .
5. Ocena z wychowania fizycznego może być podniesiona za dodatkową aktywność ucznia, np. udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych, zawodach sportowych, turniejach i rozgrywkach pozaszkolnych itp.
6. Podniesienie oceny z wychowania fizycznego na koniec I półrocza lub roku szkolnego może być tylko o jeden stopień.
7. Ocenę za dodatkową aktywność ucznia nauczyciel wystawia dwa razy w roku szkolnym – na koniec pierwszego i drugiego półrocza.
8. Szkolne ocenianie z wychowania fizycznego ma być czynnikiem motywującym młodzież do aktywności fizycznej w wymiarze teraźniejszym i przyszłościowym.
9. Obniżenie oceny z wychowania fizycznego na koniec półrocza lub roku szkolnego następuje wskutek negatywnej postawy ucznia, np. częste braki stroju, niesystematyczne ćwiczenie, sporadyczne uczestniczenie w sprawdzianach kontrolno-oceniających, brak właściwego zaangażowania w czasie poszczególnych lekcji, niski poziom kultury osobistej itp.
10. Ocena może być obniżona o jeden stopień.
11. Uczeń może być zwolniony z zajęć wychowania fizycznego decyzją administracyjną dyrektora szkoły na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza na czas określony w tej opinii [Rozporządzenie MEN z dnia 10.06.2015 r.].

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą na pierwsze półrocze lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- jest zawsze przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy,
- nie ćwiczy na lekcjach tylko z bardzo ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się wysokim poziomem kultury osobistej,
- używa właściwych sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- bardzo chętnie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na poziomie powiatu, rejonu, województwa lub w zawodach ogólnopolskich,
- systematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych, uprawia dyscypliny lub konkurencje sportowe w innych klubach lub sekcjach sportowych, podejmuje dowolne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym;

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 95-100% zajęć,
- w sposób ponad bardzo dobry wykonuje wszystkie ćwiczenia w czasie lekcji,
- wzorowo pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- pokazuje i demonstrowa większość umiejętności ruchowych,
- prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące bardzo poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie samodzielnie przygotować miejsce ćwiczeń,
- w sposób bezwzględny stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

- poczuwa się do współodpowiedzialności za stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły,

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- zalicza wszystkie testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania
- samodzielnie zabiega o poprawę lub uzupełnienie próby sprawnościowej, w której nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- uzyskuje bardzo znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- oblicza wskaźnik BMI,
- podejmuje indywidualny program treningowy w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej,

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 5 kryteriów):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych bez jakichkolwiek błędów technicznych lub taktycznych,
- ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- wykonanie zadania ruchowego przez ucznia może być zawsze przykładem i wzorem do naśladowania dla innych ćwiczących,
- potrafi wykonać ćwiczenie o znacznym stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe nie tylko efektownie, ale i efektywnie, np. trafia do bramki, rzuca celnie do kosza,
- stosuje opanowane umiejętności ruchowe w czasie zawodów i rozgrywek sportowych,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia w sposób znaczący wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli,

e) wiadomości (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę bardzo dobrą lub celującą,
- stosuje wszystkie przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada rozległą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się dużym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za

granicą.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą na pierwsze półrocze lub koniec roku szkolnego otrzymuje

uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale sporadycznie nie bierze udziału w lekcjach z różnych powodów,
- nie ćwiczy na lekcjach tylko z bardzo ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej,
- używa odpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- chętnie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych na poziomie miejskim lub gminnym,
- niesystematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- niekiedy podejmuje indywidualne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym,

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 90-94 % zajęć,
- w sposób bardzo dobry wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- bardzo dobrze pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- pokazuje i demonstruje niektóre umiejętności ruchowe,
- prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współwiczających przygotować miejsce ćwiczeń,
- stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- stara się dbać o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły,

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- zalicza prawie wszystkie testy i próby sprawnościowe ujęte w programie nauczania,
- poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych za namową nauczyciela,
- uzyskuje znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- oblicza wskaźnik BMI,
- czasami podejmuje indywidualny program treningowy w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej,

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 4 kryteria):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z niewielkimi błędami technicznymi lub taktycznymi,
- ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- potrafi wykonywać ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe efektywnie, ale nie zawsze efektywnie, np. sporadycznie trafia do bramki czy rzuca celnie do kosza,
- stosuje opanowane umiejętności ruchowe w czasie gry właściwej, w trakcie zajęć,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli,

e) wiadomości (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę bardzo dobrą lub dobrą,
- stosuje prawie wszystkie przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada bardzo dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się bardzo dobrym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą na pierwsze półrocze lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale zdarza mu się nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów,
- nie ćwiczy na lekcjach tylko z ważnych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej,
- nie zawsze używa odpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- sporadycznie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- bierze udział w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- raczej nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 85-89 % zajęć
- dobrze pełni funkcję lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
- prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące w miarę poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć, ale często to przygotowanie wymaga dodatkowych uwag i zaleceń nauczyciela,
- umie z pomocą nauczyciela lub współćwiczących przygotować miejsce ćwiczeń,
- nie zawsze stosuje zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, ale aktywność ta wymaga dodatkowej interwencji wychowawczej prowadzącego zajęcia,

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- zalicza większość testów i prób sprawnościowych ujętych w programie nauczania,
- wykonuje określone próby sprawności fizycznej na ocenę dobrą,
- poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych za wyraźną namową nauczyciela,

- uzyskuje niewielki postęp w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- oblicza wskaźnik BMI,
- raczej nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej,

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 3 kryteria):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z niewielkimi błędami technicznymi lub taktycznymi,
- wykonuje ćwiczenia nie zawsze zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
- potrafi wykonywać ćwiczenia o przeciętnym stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe efektywnie, ale zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki czy nie rzuca celnie do kosza,
- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli,

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę dobrą,
- stosuje przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się dobrym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w kraju i za granicą.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną na pierwsze półrocze lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- jest przygotowany do zajęć wychowania fizycznego, m.in. posiada odpowiedni strój sportowy, ale często mu się zdarza nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów,

- nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,
- charakteryzuje się przeciętnym poziomem kultury osobistej,
- często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 80-84 % zajęć
- w sposób dostateczny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
- nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współwiczących przygotować miejsce ćwiczeń,
- często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,
- dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, ale aktywność ta wymaga zawsze dodatkowej interwencji wychowawczej prowadzącego zajęcia,

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 2 kryteria):

- zalicza tylko niektóre testy i próby sprawnościowe ujęte w przedmiotowym systemie oceniania,
- wykonuje określone próby sprawności fizycznej na ocenę dostateczną,
- nie poprawia własnych rekordów w sprawdzianach lekkoatletycznych,
- nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,

- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
 - oblicza wskaźnik BMI,
 - nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych,
np. w ciągu roku szkolnego,
 - nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej,
- d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 2 kryteria):
- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z dużymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
 - wykonuje ćwiczenia prawie zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,
 - potrafi wykonywać ćwiczenia o niskim stopniu trudności,
 - wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
 - nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
 - stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli,
- e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):
- zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę dostateczną,
 - stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
 - posiada dostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
 - wykazuje się przeciętnym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą na pierwsze półrocze lub koniec roku szkolnego otrzymuje uczeń, który w zakresie:

- a) postawy i kompetencji społecznych (spełnia co najmniej 1 kryterium):
- bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju,
 - często nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

- charakteryzuje się niskim poziomem kultury osobistej,
- bardzo często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami w klasie oraz w stosunku do nauczyciela czy innych pracowników szkoły,
- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub środowiskowej kultury fizycznej,
- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy w co najmniej 70-79 % zajęć
- w sposób nieudolny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
- nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- umie z pomocą nauczyciela lub współwiczących przygotować miejsce ćwiczeń,
- bardzo często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego, a zachowanie ucznia na lekcji może zagrażać zdrowiu i życiu współwiczących,
- nie dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły,

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza tylko pojedyncze testy i próby sprawnościowe ujęte w przedmiotowym systemie oceniania,
- nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- dokonuje oceny własnego rozwoju fizycznego,
- oblicza wskaźnik BMI,

- nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu

poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej,

d) aktywności fizycznej (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z rażącymi błędami technicznymi lub taktycznymi,

- wykonuje ćwiczenia zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

- potrafi wykonywać ćwiczenia o bardzo niskim stopniu trudności,

- wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki czy nie rzuca celnie do kosza,

- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,

- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli;

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę dopuszczającą,

- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,

- posiada niewielką wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,

- wykazuje się niskim zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną na pierwsze półrocze lub koniec roku szkolnego otrzymuje

uczeń, który w zakresie:

a) postawy i kompetencji społecznych:

- prawie zawsze jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju,

- bardzo często nie ćwiczy na lekcjach z błahych powodów zdrowotnych, rodzinnych lub osobistych,

- charakteryzuje się bardzo niskim poziomem kultury osobistej,

- zachowuje się wulgarnie w stosunku do nauczyciela oraz innych pracowników

- nie współpracuje z nauczycielami wychowania fizycznego na rzecz szkolnej lub

środowiskowej kultury fizycznej,

- nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych,
- nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,

b) systematycznego udziału i aktywności w trakcie zajęć:

- w trakcie miesiąca aktywnie ćwiczy poniżej 70 % obowiązkowych zajęć
- w sposób bardzo nieudolny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji,
- nie pełni funkcji lidera grupy ćwiczebnej lub kapitana drużyny,
- nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych,
- nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących poprawnie pod względem merytorycznym i metodycznym,
- nie potrafi samodzielnie pod względem psychomotorycznym przygotować się do wybranego fragmentu zajęć,
- nigdy nie przygotowuje miejsca ćwiczeń,
- nigdy nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego, a zachowanie ucznia na lekcji zawsze zagraża zdrowiu, a nawet życiu współćwiczących,
- nie dba o stan techniczny urządzeń, przyborów i obiektów sportowych szkoły, a nawet często je niszczy i dewastuje,

c) sprawności fizycznej i rozwoju fizycznego :

- nie zalicza większości testów i prób sprawnościowych ujętych w przedmiotowym systemie oceniania,
- nie poprawia lub nie uzupełnia prób sprawnościowych, w których nie uczestniczył z ważnych powodów osobistych, rodzinnych lub zdrowotnych,
- nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych, np. w ciągu roku szkolnego,
- nigdy nie podejmuje indywidualnego programu treningowego w celu poprawy wyniku w danej próbie sprawności fizycznej,

d) aktywności fizycznej:

- zalicza wszystkie sprawdziany umiejętności ruchowych z bardzo rażącymi błędami technicznymi lub taktycznymi,
- wykonuje ćwiczenia zawsze niezgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w

konkurencjach indywidualnych lub zespołowych,

- nie potrafi wykonywać ćwiczeń nawet o bardzo niskim stopniu trudności,
- wykonuje zadania ruchowe mało efektywnie i zawsze mało efektywnie, np. nie trafia do bramki, nie rzuca celnie do kosza,
- nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry właściwej lub szkolnej,
- stopień opanowania umiejętności ruchowych przez ucznia nie wpływa na wyniki drużyn szkolnych w zawodach i rozgrywkach różnych szczebli,

e) wiadomości (spełnia co najmniej 1 kryterium):

- zalicza sprawdziany pisemne i testy na ocenę niedostateczną,
- stosuje niektóre przepisy i zasady sportów indywidualnych oraz zespołowych, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
- posiada niedostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego,
- wykazuje się niedostatecznym zakresem wiedzy nt. bieżących wydarzeń sportowych w środowisku lokalnym i kraju.

Postanowienia końcowe

1. Zwolnienia lekarskie nie powodują obniżenia oceny za nieodpowiednią postawę ucznia, kompetencje społeczne oraz systematyczny udział w lekcjach.
2. Wszystkie oceny cząstkowe podlegają poprawie w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
3. Ocena z poprawki jest oceną ostateczną.
4. Uczeń ma prawo wykonania danego ćwiczenia stosownie do swoich możliwości, np. obniżona wysokość przyrządu.
5. Po dłuższej absencji chorobowej lub innej, związanej np. z sytuacją rodzinną, uczeń nie ma obowiązku zaliczenia materiału, który był realizowany w tym okresie.
6. Sytuacja wymieniona w punkcie 5 nie powoduje obniżenia oceny.

**Wymagania na poszczególne oceny z Edukacji dla bezpieczeństwa
Szkoła Podstawowa klasa VIII**

Ocena	Umiejętność i aktywność Uczeń:	Wiedza Uczeń:
Celująca	<ul style="list-style-type: none"> • inicjuje dyskusję • przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć • systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą • odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań • wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień • argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową 	<ul style="list-style-type: none"> • zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego
Bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji • samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela <ul style="list-style-type: none"> • jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach) • bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów • odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze • sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego) • umie pokierować grupą rówieśników 	<ul style="list-style-type: none"> • zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie • sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa
Dobra	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji • poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych • samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności • podejmuje wybrane zadania dodatkowe • jest aktywny w czasie lekcji • poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze 	<ul style="list-style-type: none"> • opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym
Dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> • pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji • samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć • przejawia przeciętną aktywność 	<ul style="list-style-type: none"> • opanował podstawowe elementy programu, pozwalające na podejmowanie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających
Dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje braki w wiedzy, nie uniemożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte
Niedostateczna	<ul style="list-style-type: none"> • nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY I SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Poznaję Boży Świat”

zgodnego z programem nauczania „Zaproszeni na ucztę z Jezusem” nr AZ-1-01/18.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wiele razy pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Bóg nas kocha – dziękujemy za Jego dary	<ul style="list-style-type: none"> • podaje imię katechety oraz kolegów i koleżanek z klasy, • przedstawia się wobec całej klasy, • wyjaśnia znaczenie ikon podczas pracy z podręcznikiem, • podaje, kiedy jest katecheza. • wymienia pozytywne umiejętności własne, kolegów i koleżanek, • podaje przykłady sytuacji, w których należy stosować pozdrowienia, • odróżnia, kiedy należy stosować pozdrowienia świeckie, a kiedy chrześcijańskie, • prawidłowo wita się i odpowiada na pozdrowienia świeckie i chrześcijańskie. • opowiada, w którym miejscu znajduje się krzyż w domach i sali szkolnej, • poprawnie wykonuje znak krzyża, • śpiewa piosenkę „W imię Ojca i Syna”. • wskazuje na różnice w wyglądzie zewnętrznym pomiędzy świątynią a innymi budynkami, • podaje przykłady, jak należy się zachować w kościele. • wymienia znane mu kapliczki lub figury świętych. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że na katechezie Bóg czeka na spotkanie ze swoimi dziećmi, • podaje przykłady prawidłowych postaw i zachowań w grupie (prośba, przeproszenie, przebaczenie), • podaje prawdę, że wspólnie z innymi przyjemniej jest uczyć się i bawić, • podaje przykłady, w czym może pomagać innym w klasie, • opowiada, w jaki sposób nauczyciele i inni pracownicy szkoły opiekują się dziećmi, • wymienia i opisuje zasady dobrego zachowania w szkole, • wyjaśnia, że używając pozdrowień chrześcijańskich, wyraża swoją wiarę w Boga, • podaje prawdę, że stosowanie pozdrowień jest wyrazem szacunku do Boga i ludzi, • wyjaśnia, jak wykonuje się znak krzyża, • podaje prawdę, że znak krzyża czynią osoby wierzące w Boga, • podaje przykłady, czym różni się wnętrze kościoła od innych miejsc, • wyjaśnia, że w miejscach poświęconych Panu Bogu zachowujemy się z wyjątkowym szacunkiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym katecheza różni się od innych zajęć, • wyjaśnia, że klasa jest wspólnotą, w której dzieci są za siebie nawzajem odpowiedzialne, • podaje przykłady okazywania akceptacji i szacunku wobec osób w klasie, • podaje prawdę, że troska o dzieci jest dla dorosłych zobowiązaniem wobec Boga, • charakteryzuje relacje między członkami wspólnoty szkolnej, • uzasadnia, dlaczego obowiązkiem ucznia jest posłuszeństwo nauczycielom, • uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie przypominają o obecności Boga, • wyjaśnia, że krzyż przypomina o miłości Pana Jezusa do ludzi, • podaje prawdę, że wykonując znak krzyża wypowiadamy imiona Trójcy Świętej, • podaje miejsca i sytuacje, w których wierzący wykonują znak krzyża, • podaje nazwy wybranych elementów wnętrza kościoła, • wyjaśnia, dlaczego kościół nazywamy domem Bożym, • podaje prawdę, że figury i kapliczki świętych są oddaniem chwały Bogu. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, czym jest koleżeństwo i przyjaźń, • wyjaśnia, że wzajemna pomoc jest dobrem dla innych i radością dla Boga. • opisuje, czym jest wspólnota szkolna, • uzasadnia konieczność respektowania zasad ustalonych we wspólnocie szkolnej, • wyjaśnia, jakie przesłanie mają pozdrowienia „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” i „Szczęść Boże”, • wskazuje, że gest czynienia krzyża odzwierciedla kształt krzyża, na którym umarł Pan Jezus, • wyjaśnia, że znak krzyża wykonany z szacunkiem jest wyrazem miłości do dobrego Boga, • podaje nazwy wybranych przedmiotów związanych z liturgią, • podaje przykłady powodów, z których stawiane były krzyże lub kapliczki. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, co przedstawią znane mu kapliczki lub figury świętych.

<p style="text-align: center;">II. Bóg mnie stworzył</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że z Pisma Świętego poznajemy, co Pan Bóg uczynił dla człowieka, • wymienia, gdzie może słuchać Pisma Świętego (dom, katecheza, kościół, radio...), • podaje prawdę, że Bóg stworzył świat z miłości do ludzi, • podaje przykłady okazywania wdzięczności Bogu za świat przyrody, • śpiewa piosenkę o stworzeniu świata. • podaje prawdę, że Bóg stworzył anioły, • mówi z pamięci modlitwę „Aniele Boży”. • podaje prawdę, że Bóg jest dawcą życia pierwszym ludzi i każdego człowieka, • wyjaśnia, że Bóg daje życie za pośrednictwem rodziców. • podaje przykłady, kiedy Boże dary służą człowiekowi, • podaje przykłady dobrego i złego korzystania z dóbr przyrody, • rozpoznaje i nazywa Boże dary, • wymienia, za co może dziękować Bogu w swoim życiu i środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, • podaje prawdę, że słuchając słów Pisma Świętego, słucha samego Boga, • wymienia elementy świata stworzonego przez Boga (niebo, ziemia, słońce morze, rośliny, zwierzęta, człowiek), • podaje prawdę, że dzieła stworzone przez Boga są przejawem Jego wszechmocy, • wyjaśnia, dlaczego aniołów nie możemy zobaczyć, • opisuje rolę Anioła Stróża w życiu ludzi, • wyjaśnia, że dzieła przyrody są sobie nawzajem potrzebne, • wyjaśnia, że Bóg podarował ludziom świat, by mogli czynić w nim wiele dobra, • wskazuje w codzienności ślady Bożych darów materialnych i duchowych, • na podstawie tekstu biblijnego wymienia przejawy troski Boga o świat, • podaje przykłady okazywania wdzięczności za wszystko, co otrzymał od Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego Biblię można nazwać podręcznikiem do poznawania Pana Boga, • opowiada o stworzeniu świata na podstawie biblijnego opowiadania, • na podstawie cech świata wymienia najważniejsze przymioty Boga, • wyjaśnia, że w pięknie i mądrości przyrody można spotkać Pana Boga, • wyjaśnia, że Bóg wyznaczył aniołom różne zadania, • na podstawie tekstu biblijnego opowiada o stworzeniu człowieka, • podaje prawdę, że Bóg dał człowiekowi ciało, duszę, rozum i wolną wolę, • a złe ich unieszczęśliwia, • wyjaśnia, że Boże dary są wyrazem Jego opieki nad ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego księdze Pisma Świętego okazujemy wyjątkowy szacunek. • wyjaśnia pojęcia: stworzyć, Stworzyciel, • wyjaśnia wybrane przymioty Boga. • wskazuje, że Bóg opiekuje się ludźmi za pośrednictwem aniołów, • wyjaśnia, że opieka aniołów nad ludźmi jest przejawem dobroci Boga, • uzasadnia, że Bóg jest źródłem dobra. • uzasadnia, że dobre wykorzystanie darów Boga czyni ludzi szczęśliwymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega podobieństwo człowieka do Boga.
---	--	--	---	--	--

<p style="text-align: center;">III. Bóg mnie kocha</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że jest dzieckiem Boga, • podaje przykłady, w których dostrzega Bożą miłość w swoim życiu, • podaje przykłady czynionego przez siebie dobra, • podaje prawdę, że Bóg kocha ludzi, także wtedy, gdy popełniają zło. • podaje przykłady troski Boga wobec niego, • wymienia osoby ze swojego otoczenia, które są blisko i mogą przyjść mu z pomocą, • podaje prawdę, że podczas Mszy Świętej czytane jest Pismo Święte, • prawidłowo wykonuje potrójny znak krzyża, • podaje, ile jest przykazań, • podaje przykłady, jakich postaw należy unikać, • mówi z pamięci treść przykazania miłości Boga, • prawidłowo ocenia swoje postępowanie, odróżniając zachowania właściwe od niewłaściwych, • podaje prawdę, że bliźni to każdy człowiek, • podaje prawdę, że dobre uczynki wobec najbliższych są wyrazem miłości do Boga, • podaje przykłady uczynków, którymi pomaga innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Bóg pragnął, abyśmy się pojawili na świecie, • podaje przykłady, jak należy troszczyć się o własne ciało i dbać o zdrowie. • wyjaśnia, że czyniąc dobro człowiek odpowiada na miłość Boga, • podaje prawdę, że Bóg jest zawsze blisko swoich dzieci, • wyjaśnia, w jakich sytuacjach może prosić Boga o pomoc. • opowiada, kto czyta Pismo Święte podczas liturgii, • podaje nazwy wybranych przedmiotów związanych z liturgią, • podaje przykłady, jak można odpowiadać Panu Bogu na słowa skierowane do nas. • w miarę swoich możliwości wyjaśnia poszczególne przykazania, • wyjaśnia symbolikę serca, duszy i umysłu w przykazaniu miłości, • mówi z pamięci treść przykazania miłości bliźniego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że trzeba dbać o własne ciało, ponieważ jest ono darem Boga, • wyjaśnia, na czym polega bezwarunkowa miłość Boga do człowieka, • wyjaśnia, że Bóg jest blisko nas i pomaga nam za pośrednictwem innych ludzi, • opowiada wydarzenia, o których dowiedział się z Biblii, • z pomocą katechety wyjaśnia, czym są przykazania Boże, • uzasadnia, że wypełnianie przykazań prowadzi do szczęścia poszczególnych osób i wszystkich wokół, • wskazuje, że ocena własnego postępowania pomaga w stawianiu się lepszym. • podaje przykłady właściwych zachowań wynikających z wypełniania przykazań. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość każdego człowieka jako dziecka Bożego, • na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, że ciało jest świątynią Ducha Świętego, • wyjaśnia, na czym polega działanie rozumne i wolne, • wyjaśnia, że wypełnianie przykazań jest znakiem zaufania Bogu, który pragnie naszego szczęścia, • wyjaśnia, że zachowując przykazania, odpowiada na Bożą miłość, • wyjaśnia, co to znaczy: „kochać bliźniego jak siebie samego”, • wyjaśnia, że pomaganie innym jest wyrazem miłości Boga wobec ludzi. 	
---	--	---	---	--	--

<p style="text-align: center;">IV. Bóg daje mi Jezusa i Matkę Maryję</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Bogu jako dobremu Ojcu może powiedzieć o wszystkim, • wymienia symbole adwentowe, • podaje prawdę, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi, • mówi z pamięci modlitwę „Zdrowaś Maryjo”. • opowiada o zwyczajach związanych z Bożym Narodzeniem, • podaje, gdzie urodził się Pan Jezus, • śpiewa wybrane kolędy. • wymienia dary złożone przez mędrców, • opowiada, od kogo usłyszał o narodzeniu Jezusa. • wskazuje, że Bóg jest najlepszym Ojcem ze wszystkich na ziemi, i wszystkich potrzebujących, • wskazuje, że dla Boga każdy jest ważny, • podaje przykłady przebaczenia we własnym życiu, • wymienia osoby potrzebujące pomocy, • podaje przykłady uczynków miłosierdzia w swoim środowisku i na świecie, • wyjaśnia, że zło zasmuca Boga, • podaje prawdę, że Bóg czeka na powrót człowieka i zawsze jest gotowy przebaczyć, • wymienia sytuacje, w których należy przeprosić Boga i ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o rozmowie Samuela z Bogiem, • wypowiada modlitwy, które już zna, • podaje przykłady, za co może Bogu dziękować, o co Go prosić, za co przepraszać i uwielbiać Go, • podaje przykłady, jak można przygotować się na przyjście Jezusa, • wskazuje, że Maryja przedstawia prośby ludzi swojemu Synowi, • opowiada o zwyczajach świątecznych, • wyjaśnia, dlaczego składamy sobie życzenia, • opowiada o drodze mędrców do Betlejem i pokłonie przed Dzieciątkiem, • podaje prawdę, że Jezus objawił się wszystkim ludziom, • podaje prawdę, że Bóg pragnie, byśmy mówili do Niego „Ojcze”, • wskazuje, że Bóg jest Ojcem wszystkich ludzi, • mówi z pamięci słowa modlitwy „Ojcze nasz”. • podaje przykłady odejścia człowieka od Boga, • omawia wybrane uczynki miłosierdzia, • rozróżnia rodzaje pomocy niesionej przez dorosłych i przez dzieci. • uzasadnia, dlaczego powinniśmy przeproszać Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest i na czym polega modlitwa, • wyjaśnia określenie „Adwent”, • wyjaśnia, że powołanie przez Boga jest zaproszeniem do przyjaźni z Nim. • opisuje najważniejsze zwyczaje i tradycje związane z Adwentem, • wyodrębnia słowa pozdrowienia Maryi przez archanioła Gabriela, • wyjaśnia symbolikę opłatka, choinki i żłóbka, • podaje przykłady życzeń związanych z osobą Jezusa, • charakteryzuje sposoby chrześcijańskiego świętowania Bożego Narodzenia, • opisuje najważniejsze tradycje związane z Bożym Narodzeniem w kościele, • podaje nazwy święta: „Objawienie Pańskie” i „Trzech Króli” i wyjaśnia ich przesłanie, • wyjaśnia, że w modlitwie „Ojcze nasz” prosimy o pomoc dla siebie • podaje prawdę, że Bóg poszukuje „zagubionego” człowieka, • opowiada historię miłosiernego Samarytanina, • w oparciu o tekst biblijny wymienia uczynki (postawy) miłosierdzia, • wyjaśnia, że uczynki miłosierdzia dotyczą sfery materialnej i duchowej, • wymienia przejawy Bożego miłosierdzia ukazane w historii o synu marnotrawnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • układa proste modlitwy prośby, dziękczynienia, uwielbienia i przeproszenia, • omawia znaczenie symboli adwentowych, • wyjaśnia sens adwentowego oczekiwania. • opowiada scenę zwiastowania na podstawie opowiadania biblijnego i obrazu, • omawia okoliczności narodzenia Jezusa, • wyjaśnia, czego symbolem może być gwiazda, • wyjaśnia znaczenie darów złożonych przez mędrców, • wyjaśnia wybrane prośby modlitwy „Ojcze nasz”, • opowiada przypowieść o zagubionej owcy, • uzasadnia potrzebę zaufania kochającemu Bogu. • wyjaśnia własnymi słowami pojęcie Bożego miłosierdzia, • wyjaśnia pojęcie postawy miłosierdzia jako troski o potrzebujących, • opowiada przypowieść o miłosiernym Ojcu, • omawia postawy syna marnotrawnego wobec ojca, • uzasadnia potrzebę zaufania miłosiernemu Ojcu. 	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami wyjaśnia wybrane wyrażenia z modlitwy „Zdrowaś Maryjo”, • opowiada o wyjątkowości liturgii świąt Bożego Narodzenia, • wyjaśnia znaczenie wcielenia Syna Bożego, • charakteryzuje postawę człowieka miłosiernego, • omawia wybrane zwyczaje związane z uroczystością Objawienia Pańskiego.
---	--	--	---	--	--

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Bóg jest w mojej rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, w jaki sposób okazują miłość rodzice dzieciom i dzieci rodzicom, • tworzy drzewo genealogiczne swoich przodków, • podaje przykłady, w czym rodzeństwo może sobie pomagać, • podaje przykłady intencji, w których może modlić się cała rodzina. • podaje prawdę, że Bóg daje radość zabawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że najlepszym wzorem miłości jest Bóg, • wskazuje, że Bóg okazuje swoją miłość dzieciom przez rodziców i odwrotnie, • wskazuje, że po przodkach dziedziczymy rzeczy materialne, cechy charakteru, umiejętności, • podaje prawdę, że dziecko jest dla rodziców darem od Pana Boga, a rodzice są darem dla dziecka, • podaje prawdę, że rodzice stawiają dziecku wymagania dla jego dobra, • wskazuje, że życie rodzinne powinno nas prowadzić do nieba, • opowiada, jak wypełnia czas wolny. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że najważniejszą więzią w rodzinie jest miłość, • wyjaśnia, że brak miłości podaje prawdę, że rodzina jest pomysłem Boga, • rodziców (lub jednego) Bóg wynagradza na inne sposoby, • podaje przykłady, co zawdzięcza swoim przodkom, • podaje prawdę, że brak obecności rodziców jest trudną sytuacją dla dziecka, więc należy je wspierać. • podaje przykłady spędzania wolnego czasu z kolegami i przyjaciółmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na więzi osobowe w rodzinie, • wymienia przykłady budowania dobrych relacji we wspólnocie rodzinnej, • wyjaśnia rolę opiekunów i rodziców zastępczych wobec dzieci, które nie mają rodziców, • wyjaśnia, czym różni się obowiązki rodziców od obowiązków dziecka, • wyjaśnia, na co nie powinno się poświęcać zbyt wiele czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wspólnotę rodzinną, • rozpoznaje i nazywa emocje swoje oraz innych osób. • uzasadnia, dlaczego dzieci mają prawo do odpoczynku.
VI. Bóg zbawia	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwę dnia rozpoczynającego Wielki Post i czas jego trwania, • podaje przykłady postanowień wielkopostnych, • pamięta tekst modlitwy „Któryś za nas...”, • wyjaśnia symbolikę palmy, • z pomocą wykonuje palmę. • pamięta, że Pan Jezus zmartwychwstał trzeciego dnia po swojej śmierci, • wymienia zwyczaje i symbole wielkanocne, • podaje prawdę, że Pan Jezus przygotował dla wszystkich miejsce w niebie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „Środa Popielcowa”, • podaje z pamięci słowa towarzyszące posypaniu głów popiołem, • opowiada, jak wygląda procesja w Niedzielę Palmową, • opowiada o grobie Pańskim w swoim kościele, • opowiada o święceniu pokarmów i śniadaniu wielkanocnym. • wyjaśnia, dlaczego Wielkanoc jest świętem radosnym. • na miarę swoich możliwości wyjaśnia, czym jest niebo, • wskazuje, co podczas życia na ziemi pomaga w drodze do nieba. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie obrzędu posypania głów popiołem, • opowiada wybrane sceny z drogi krzyżowej, • podaje prawdę, że owocem cierpienia Jezusa jest odkupienie wszystkich ludzi, • wyjaśnia, dlaczego warto pokonywać trudności, • wyjaśnia pojęcia: „hosanna”, „Niedziela Palmowa”, • omawia perykopę o wjeździe Pana Jezusa do Jerozolimy, • opowiada o śmieci Pana Jezusa i złożeniu Go do grobu, • wyjaśnia symbolikę wybranych pokarmów w koszyczku wielkanocnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami opowiada perykopę o kuszeniu Jezusa, • podaje przykłady, kiedy owocem cierpienia może być dobro, • określa rozkładanie płaszczy i rzucanie gałązek przed Jezusem jako znak uznania Go za Króla, • wyjaśnia, dlaczego monstrancja z Hostią jest najważniejszym elementem grobu Pańskiego, • opowiada o zmartwychwstaniu i wniebowstąpieniu Jezusa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega przemiana postępowania ze względu na Jezusa, • wyjaśnia chrześcijański sens krzyża i cierpienia, • wyjaśnia znaczenie zmartwychwstania.

<p style="text-align: center;">VII. Bóg jest ze mną w Kościele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wygląda udzielanie chrztu, • podaje prawdę, że przez dar życia, chrzest i wiarę Pan Bóg okazuje nam swoją miłość. • podaje prawdę, że podczas chrztu został uroczyście przyjęty do rodziny dzieci Bożych. • podaje prawdę, że Bóg czeka na spotkanie z ludźmi podczas Mszy Świętej, • podaje, kiedy jest niedzielna Msza Święta w jego parafialnym kościele. • przyjmuje właściwą postawę i prawidłowo wykonuje gesty liturgiczne, • opowiada, jak wygląda kościół parafialny, • podaje przykłady pomocy potrzebującym, • podaje przykłady zaangażowania się dorosłych i dzieci w pomoc potrzebującym. 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta słowa „N., ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”, • wymienia dary, które otrzymał od Boga (w kolejności): życie, chrzest • i wiara, • podaje prawdę, że Bóg jest obecny w liturgii, • wyjaśnia, dlaczego na Mszę Świętą ubieramy się odświętnie, • rozpoznaje i nazywa podstawowe gesty i postawy liturgiczne, • podaje przykłady właściwych postaw w miejscach poświęconych Bogu, • wskazuje zachowania, których należy unikać w kościele. • podaje prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem, a wierzący Jego owcami, • podaje, kto jest patronem kościoła parafialnego, • podaje prawdę, że we wspólnocie Kościoła jesteśmy nawzajem za siebie odpowiedzialni, • wskazuje, w jaki sposób dzieci mogą wspierać pracę misjonarza. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia znaki i symbole związane z chrztem, • podaje prawdę, że wspólnota Kościoła obejmuje całą ziemię, • wyjaśnia, że do wspólnoty Kościoła włącza sakrament chrztu, • wymienia sposoby obecności Boga w liturgii, • omawia, na czym polega właściwe zachowanie z kościele, • wyjaśnia, dlaczego należy z szacunkiem zachowywać się podczas liturgii, • wyjaśnia, co to znaczy być owcą Pana Jezusa, • wskazuje, że najważniejszą pomocą dla innych we wspólnocie Kościoła jest modlitwa. • podaje prawdę, że kościół jest centrum życia parafialnego, • opowiada o zadaniach osób zaangażowanych w funkcjonowanie parafii, • wyjaśnia, że Pan Bóg przygotował dla każdego w Kościele określone zadania. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że od chwili chrztu stał się ukochanym dzieckiem Boga, • wyjaśnia, że w rodzinie dzieci Bożych Bóg jest Ojcem, a ochrzczeni są dla siebie rodzeństwem. • wyjaśnia znaczenie wybranych gestów i postaw, • wyjaśnia pojęcia: pasterz, owczarnia, • wyjaśnia, że każdy w Kościele ma określone miejsce, • wyjaśnia, czym jest wspólnota parafialna, • podaje przykłady własnego zaangażowania się w wydarzenia związane z parafią, • opowiada o działalności misjonarzy. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje Kościół jako wspólnotę ludzi wierzących zgromadzonych przez Boga, • opowiada o Kościele jako owczarni Bożej, • charakteryzuje relacje panujące we wspólnocie parafialnej.
---	--	--	---	--	---

SEMESTR I i II

VIII. Katechezy okolicznościowe	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli się wspomnieniami z wakacji, • podaje przykłady, jak może podziękować Bogu i rodzicom za czas wakacji, • wymienia prawa i obowiązki ucznia, • opowiada, jak wygląda różaniec, • wymienia części różańca świętego, • podaje prawdę, że Bóg zaprasza nas do życia wiecznego, • podaje datę uroczystości Wszystkich Świętych, • podaje prawdę, że istnieje życie wieczne, • podaje datę wspomnienia Wszystkich Wiernych Zmarłych, • mówi z pamięci modlitwę „Wieczny odpoczynek”. • podaje wybrane wydarzenia z życia św. Mikołaja, • mówi z pamięci modlitwę „Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament”, • podaje godzinę nabożeństw majowych w swojej parafii, • podaje prawdę, że mama i tata są darem od Boga, • podaje, kiedy świętujemy Dzień Matki i Dzień Ojca, • podaje przykłady dobrego wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca wakacyjnego odpoczynku związane z Panem Bogiem, • wyjaśnia, co oznaczają słowa ślubowania, • podaje prawdę, że ucząc się, służy swojej Ojczyźnie, • odpowiada w dialogu na wezwanie „Katechizmu polskiego dziecka”. • wymienia modlitwy, które są odmawiane na różańcu, • podaje prawdę, że w Lourdes Matka Boża prosiła o modlitwę różańcową, • wymienia imiona wybranych świętych, • wymienia przejawy troski i pamięci o zmarłych, • wskazuje, w jaki sposób naśladować dobroć św. Mikołaja, • podaje, kiedy świętujemy Dzień Babci i Dzień Dziadka, • wymienia sposoby okazywania miłości i wdzięczności dziadkom oraz rodzicom, • podaje przykłady miłości i stawiania wymagań ze strony dziadków, • podaje sposoby zaangażowania się dzieci w procesję Bożego Ciała, • układa modlitwę w intencji swoich rodziców, • podaje prawdę, że po trudach nauki nadchodzi czas odpoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że wydarzenia wakacyjne, ludzie i przyroda są darem Boga, który nas kocha, • wyjaśnia, dlaczego warto prosić Boga o błogosławieństwo, • wyjaśnia, że podczas modlitwy różańcowej wspólnie prosimy Maryję o pomoc, • podaje, jakimi cechami charakteryzuje się święty, • opisuje, jak należy postępować, aby być świętym, • wyjaśnia, czym jest czyściec, • wyjaśnia, dlaczego modlimy się za zmarłych, • opowiada, jak żył św. Mikołaj, • wyjaśnia, że można obdarowywać innych dobrocią (nie tylko materialnie). • wyjaśnia, dlaczego szanujemy dziadków i okazujemy im wdzięczność, • układa modlitwę w intencji swoich dziadków. • wyjaśnia pojęcie „monstrancja”, • wskazuje obecność Boga w codziennych wydarzeniach i w miejscu, w którym żyje, • wyjaśnia wybrane wezwania „Litani loretąńskiej”, • wyjaśnia, co to znaczy, że Maryja jest Królową, • wyjaśnia, dlaczego szanujemy swoich rodziców, • wyjaśnia, że w czasie odpoczynku także można chwalić Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego należy być wdzięcznym (Bogu i rodzicom) za otrzymane dobro. • podaje prawdę, że podczas modlitwy różańcowej rozważamy wydarzenia z życia Jezusa i Maryi, • opowiada o objawieniu Matki Bożej w Lourdes, • opowiada o życiu św. Dominika Savio oraz św. Franciszka i Hiacynty • Marto, • wyjaśnia sens obdarowywania bez oczekiwania na wdzięczność, • uzasadnia potrzebę obchodów dnia, w którym w szczególności sposób • okazuje się miłość dziadkom oraz rodzicom, • opisuje, jak odbywa się procesja Bożego Ciała, • wyjaśnia pojęcie „Litania loretąńska”, • uzasadnia, dlaczego Matka Jezusa jest również naszą Matką. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość modlitwy różańcowej, • wyjaśnia, dlaczego procesja Eucharystyczna odbywa się ulicami miast i wiosek, • wyjaśnia, że figury, obrazy i kapliczki są wyrazem naszej miłości do Maryi, • wyjaśnia, na czym polega chrześcijańskie przeżywanie wolnego czasu.
--	--	---	--	--	---

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY II SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Odkrywam królestwo Boże”
zgodnego z programem nauczania „Zaproszeni na ucztę z Jezusem” nr AZ-1-01/18.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania klasy II, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także najtrudniejsze zadania,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania z różnych źródeł dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku oraz lekcji wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język prawidłowe i swobodne używanie poznanych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Jezus moim przyjacielem	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o wakacyjnych przeżyciach, podaje zasady współpracy obowiązujące w klasie, mówi z pamięci „Ojcze nasz”, opowiada przypowieść o natrętnym przyjacielu, podaje przykłady zgodnej i wspólnej modlitwy, podaje, że Duch Święty jest Trzecią Osobą Boską, uzasadnia, że na modlitwie możemy prosić tylko o dobro, wymienia osoby, z którymi może się modlić. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy przyjaźni (A.2.1), wymienia cechy przyjaźni z Jezusem, podaje prawdę, że Jezus pragnie przychodzić z pomocą potrzebującym (E.1.1), podaje przykłady powierzenia Jezusowi trosk i problemów, uzasadnia konieczność otwartości serca na spotkanie z Jezusem. wskazuje, że Duch Święty jest darem Jezusa, (A.5.1). 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego warto prosić Pana Boga, podaje prawdę, że Jezus dał nam Ducha Świętego, który pomaga nam się modlić, wymienia, o co prosimy Boga w modlitwie „Ojcze nasz”, uzasadnia, że modlitwa może być ufną i szczerą rozmową z Bogiem Ojcem, podaje najważniejsze cechy modlitwy Jezusa (zjednoczenie z Ojcem, ufna rozmowa) (D.3.2). 	<ul style="list-style-type: none"> podaje warunki skuteczności modlitwy (zgodność z wolą Boga, dobro człowieka) (D.3.3), wyjaśnia, że podczas wspólnej modlitwy obecny jest Duch Święty. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia treść modlitwy na rozpoczęcie i zakończenie katechezy.
II. Jezus naucza o królestwie	<ul style="list-style-type: none"> opowiada przypowieść o domu na skale i piasku, wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu roztropnych decyzji. podaje przykłady talentów w swoim życiu, opowiada przypowieść o skarbie, wyjaśnia, że to Pan Bóg pomaga być dobrym, opowiada przypowieść o ziarnku gorczycy. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że warto żyć i bawić się roztropnie, opowiada przypowieść o talentach, wyjaśnia, że talenty są po to, by dzięki nim czynić dobro, podaje przykłady możliwości rozwoju swoich umiejętności, wyjaśnia, co jest skarbem dla chrześcijanina, podaje przykłady właściwych wyborów dokonywanych przez dzieci, oraz czynionego przez siebie dobra, z którego mogą korzystać inni. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że królestwo Jezusa rządzi się Bożymi prawami, podaje przykłady budowania królestwa Jezusa w swoim środowisku. wyjaśnia, że Ewangelia opisuje życie i nauczanie Jezusa, wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus mówił w przypowieściach o królestwie Bożym, wyjaśnia, czym jest przypowieść, uzasadnia, że Pan Jezus mówi również do ludzi współczesnych przez słowa Ewangelii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegało głoszenie Ewangelii przez Jezusa. uzasadnia, dlaczego należy dokonywać wyborów tego, co najważniejsze, wyjaśnia, dlaczego należy uczyć się, jak rozróżniać, co jest cenne, a co mało wartościowe. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia i uzasadnia prawdę, że im więcej dobra na świecie, tym bardziej widoczne jest Boże królestwo.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Jezus objawia swoją moc	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady cudów Jezusa, • uzasadnia, że Jezus czyni cuda również dzisiaj, szczególnie w sercach ludzi. • opowiada perykopę o uciszeniu burzy oraz o wskrzeszeniu córki Jaira, • podaje przykłady niesienia pomocy cierpiącemu i potrzebującemu (C.5.2), • podaje przykłady, jak należy pomagać niepełnosprawnym dzieciom, • opowiada o uzdrowieniu niewidomego, • podaje przykłady trudności, z jakimi spotykają się niewidomi, • opowiada o rozmnożeniu chleba, • podaje przykłady dzielenia się pokarmem z potrzebującymi. • mówi z pamięci „Akt wiary”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest cud, • uzasadnia, że cuda Jezusa są przykładem troski Boga o ludzi (E.1.1), • przedstawia prawdę, że czyniąc cuda, Pan Jezus ukazywał, że jest Synem Bożym i ma władzę nad życiem oraz siłami przyrody, • podaje przykłady, kiedy rodzice proszą Boga o pomoc dla dzieci. • opowiada o uzdrowieniu głuchoniemego chłopca, • opowiada o cudownym połowie ryb, • podaje przykłady, jak Jezus pomaga ludziom współcześnie, • uzasadnia, że Jezus troszczy się o pokarm dla głodnych, • opowiada o Jezusie kroczącym po jeziorze, • uzasadnia moc wiary w Jezusa, • podaje przykłady, czego się boją dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o publicznej działalności Jezusa, • uzasadnia potrzebę zaufania Bogu w trudnych sytuacjach, na które nie mamy wpływu, • wyjaśnia, co to jest wskrzeszenie, • uzasadnia, że warto prosić Jezusa o pomoc, mimo że inni do tego zniechęcają. • uzasadnia, że uzdrowienie chłopca jest przejawem miłości Boga, • uzasadnia, że Jezus pragnie pomagać ludziom, dając obfitość darów, • uzasadnia potrzebę planowania ilości zakupów, • wymienia różne formy pomocy głodującym, • rozróżnia wartość podstawowych posiłków i ulubionych łakoci, • uzasadnia siłę modlitwy w chwilach lęku. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawy apostołów podczas burzy i po jej uciszeniu, • charakteryzuje postawę rodziców proszących Jezusa o pomoc, • charakteryzuje reakcje ludzi na uzdrowienie niewidomego, • wyjaśnia, dlaczego Piotr zaczął tonąć, • formułuje własne akty strzeliste. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasady pomagania osobom niewidomym, • wyjaśnia, że w dobru otrzymywamy od innych można odczytywać dobroć Jezusa.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Jezus przychodzi zbawić świat	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o zapowiedzi spełnienia obietnicy Boga w Jezusie Chrystusie przekazanej przez proroków (A.3.4), • podaje prawdę, że Zbawiciel urodzi się w Betlejem, • opowiada o zwiastowaniu Maryi, • wyjaśnia pojęcie: anioł, • wyjaśnia, że Jezus jest Zbawicielem obiecany przez Boga i zapowiadany przez proroków, • rozróżnia przedmioty związane z kultem religijnym od rzeczy użytku codziennego, • opowiada o narodzeniu Jezusa, • wymienia zwyczaje świąteczne, • podaje przykłady rodzinnego świętowania Bożego Narodzenia, • opowiada o pokłonie mędrców, • wymienia dary złożone przez mędrców oraz zwyczaje związane z uroczystością Objawienia Pańskiego, • wyjaśnia, że gołębica jest symbolem Ducha Świętego, • wyjaśnia znaczenie słów: „To jest mój Syn umiłowany”. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o grzechu pierwszych ludzi, • wyjaśnia prostymi słowami, czym jest grzech i obietnica zbawienia (A.3.4; B.10.4), • uzasadnia, że czynienie dobra to posłuszeństwo wobec Boga, • wyjaśnia, dlaczego ważne jest, by uczyć się odróżniać dobro od zła. • wyjaśnia, kim jest prorok (A.3.4), • wyjaśnia symbolikę roratki. • podaje przykłady duchowego przygotowania na święta Bożego Narodzenia, • wyjaśnia pojęcie zbawienie, • uzasadnia, że w święta Bożego Narodzenia najważniejszy jest Jezus – Syn Boży (B.5.1), • wyjaśnia, kim są poganie, • podaje przykłady, kto współcześnie głosi Dobrą Nowinę o Jezusie. • opowiada o chrzcie Jezusa, • uzasadnia, że podczas chrztu każdy staje się umiłowanym dzieckiem Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim jest szatan, • wymienia konsekwencje grzechu Adama i Ewy dla wszystkich ludzi. • podaje przykłady, jak być prorokiem we własnym środowisku. • uzasadnia, że Jezus jest Bogiem i człowiekiem, • wyjaśnia znaczenie imienia Jezus, • opowiada o roli Jozefa, którego Bóg wybrał na opiekuna Zbawiciela, • wyjaśnia, że w przyjściu Jezusa na świat najlepiej ujawniła się miłość Boga do człowieka, • wyjaśnia nazwę „uroczystość Objawienia Pańskiego”, • opowiada o poświęceniu kredy i kadzidła w kościele. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o roli biblijnych proroków, • wyjaśnia prorocтво Micheasza, • wyjaśnia rolę Maryi w zbawieniu człowieka, • wymienia wydarzenia ukazujące, że Pan Jezus przyszedł zbawić świat, • wyjaśnia znaczenie darów złożonych przez mędrców, • podaje przykłady, jak może rozwijać dar Bożego dziecięstwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy liturgii świątecznej jako uobecnienie biblijnych wydarzeń,. • opowiada, jak udziela się chrztu, i wskazuje elementy wspólne z chrztem Jezusa.

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Jezus uczy, jak być dobrym	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada przypowieści: o dwóch synach i pracy w winnicy, o faryzeuszu i celniku, • podaje przykłady postaw na wzór dwóch synów, • opowiada o spotkaniu Zacheusza z Jezusem, • wskazuje, na czym polegała przemiana Zacheusza, • podaje przykłady prawdomówności i uczciwości w swoim życiu, • uzasadnia potrzebę zadośćuczynienia za popełnione zło, • opowiada o pielgrzymowaniu 12-letniego Jezusa do świątyni, • opowiada o uzdrowieniu dziesięciu trędowatych, • wyjaśnia znaczenie słowa „dziękuję”, • mówi z pamięci „Akt miłości” 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność dokonywania wyborów w życiu (C.3.2), • wskazuje, jak należy troszczyć się o dobro wspólne (C.5.1), • wyjaśnia, czym jest pokora, • wyjaśnia, czym jest sumienie i jakie jest jego znaczenie (C.4.1), • uzasadnia potrzebę troski o własne sumienie (C.4.2). • wymienia swoje obowiązki w różnych środowiskach życia, • wyjaśnia, na czym mogło polegać „bycie poddanym” Jezusa wobec Maryi i Jozefa, • wymienia cnoty, które pomagają wypełniać obowiązki. • podaje przykłady niesienia pomocy cierpiącemu (C.5.2), • podaje przykłady, kiedy może i powinien okazywać wdzięczność, • omawia sytuacje, gdy sam otrzymał wyrazy wdzięczności. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie wolności (C.3.1), • wyjaśnia, że przez rodziców i opiekunów Bóg przekazuje nam swoją wolę, • uzasadnia, że każdy ma obowiązki według wieku, • wyjaśnia, na czym polega prawdomówność i uczciwość, • wyjaśnia, dlaczego jeden z uzdrowionych okazał wdzięczność Jezusowi, • uzasadnia potrzebę wdzięczności wobec innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega rachunek sumienia, • uzasadnia, dlaczego nie powinno się oceniać innych, • wyjaśnia, czym jest duchowa przemiana, • wyjaśnia słowa Jezusa „powiniem być w tym, co należy do mego Ojca”, • uzasadnia, że wdzięczność jest wyrazem miłości do Boga za Jego dobroć. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady (sposoby) kształtowania sumienia. • uzasadnia, dlaczego warto wzorować się na Jezusie w wypełnianiu swoich obowiązków.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Jezus uczy, jak kochać	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady konsekwencji nieprzestrzegania przykazań w życiu codziennym, • wskazuje, że przestrzeganie Bożych praw obowiązuje w świecie realnym i wirtualnym, • podaje przykłady przestrzegania poszczególnych przykazań, • mówi z pamięci przykazanie miłości, • wymienia osoby, którym okazuje miłość, • opowiada historię Samarytanina, • podaje przykłady, kiedy prosi o pomoc, • wyjaśnia znaczenie słów: przepraszam i przebaczam, • podaje przykłady sytuacji, w których przebaczył i otrzymał przebaczenie, • mówi z pamięci „Akt żalu”. • wymienia wybrane dary Ducha Świętego, • wymienia swoje umiejętności, którymi może służyć innym, • uzasadnia potrzebę modlitwy o dary Ducha Świętego (A.5.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o rozmowie bogatego młodzieńca z Jezusem, • wyjaśnia, dlaczego zachowywanie przykazań jest wyrazem troski o dobro wspólne (C.5.1), • mówi z pamięci przykazania Boże (C.1.1). • wyjaśnia, że przykazania są drogowskazami w życiu (C.1.3), • prezentuje właściwą postawę wobec własnego ciała (C.3.3). • podaje przykłady miłości Jezusa do ludzi, • podaje przykłady osób, które dobrze postępują ze względu na Jezusa (C.3.5), • wyjaśnia, na czym polega obowiązek miłości bliźniego (E.1.5), • wyjaśnia, że miłość bliźniego dotyczy każdego człowieka, • opowiada przypowieść o nielitościwym słudze, • wyjaśnia znaczenie przebaczenia w życiu (E.4.7), • odróżnia mądrość, męstwo i radę od wiedzy, zwykłej odwagi i pouczenia innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że przykazania uczą szacunku wobec Boga i wskazują, jak oddawać Mu cześć, • wyjaśnia, że zachowywanie przykazań jest wyrazem miłości wobec Jezusa i troski o samych siebie, • uzasadnia, że człowiek, odrzucając przykazania, czyni nieszczęśliwym siebie i innych, • uzasadnia, że ten, kto wierzy, powinien dobrze postępować (C.3.4). • wskazuje, że szacunek wobec innych obowiązuje w świecie realnym i wirtualnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia szkodliwość hejtu, • uzasadnia, że przestrzeganie przykazań prowadzi do życia wiecznego, • podaje, kto może przystąpić do spowiedzi, • wyjaśnia, na czym polegają wybrane dary Ducha Świętego, • uzasadnia, że potrzebuje darów Ducha Świętego, by być lepszym i lepiej pomagać innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że w sakramencie pokuty Jezus przebacza grzechy i daje pomoc do poprawy. • podaje przykłady owoców daru mądrości, męstwa, rady.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Jezus żyje w Kościele	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o powołaniu apostołów, • wyjaśnia, że następcami apostołów są biskupi i kapłani, • podaje, kto jest następcą św. Piotra, • wyjaśnia, co to jest łaska Boża, • opowiada o zasadach budowania wieży na podstawie tekstu biblijnego, • wymienia siedem sakramentów, • rozróżnia podczas liturgii słowa pierwsze oraz drugie czytanie i Ewangelię, • wymienia gesty i postawy wykonywane podczas liturgii, • wyjaśnia, jak należy się ubrać na Mszę Świętą, • opowiada biblijną historię datku ubogiej wdowy, • wymienia, kto i za co jest odpowiedzialny we wspólnocie parafialnej, • opowiada o zesłaniu Ducha Świętego (A.4.1), • wymienia znaki i dary Ducha Świętego, • podaje przykłady, z kim może rozmawiać o Jezusie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: apostoł (A.3.4), • uzasadnia, że w Kościele jest realizowana misja Chrystusa (A.6.3), • uzasadnia konieczność łaski Bożej do zbawienia (A.6.2), • podaje przykłady sposobów troski o życie w stanie łaski oraz osoby, które pomagają żyć w stanie łaski. • wskazuje, w jaki sposób Bóg jest obecny w sakramentach – KL 7 (B.1.1), • podaje prawdę, że Jezus jest obecny w liturgii Mszy Świętej przez swoje słowo, zgromadzony lud i w osobie kapłana (B.1.1), • opowiada przypowieść o uczcie królewskiej, • podaje prawdę, że Jezus jest obecny w liturgii Mszy Świętej pod postaciami eucharystycznymi (B.1.1), • wymienia przykazania kościelne (E.4.3), • podaje przykłady, jak należy troszczyć się o dobro parafialne (C.5.1), • opowiada o darach Ducha Świętego udzielanych wspólnocie Kościoła (A.5.1), • pamięta nazwę „uroczystość Zesłania Ducha Świętego”. • opowiada, na czym polega sens pracy misjonarza (F.2.1), • podaje przykłady, w jaki sposób dziecko może wspierać misjonarza (F.2.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że Chrystus założył swoje królestwo na ziemi, które trwa obecnie w Kościele, • przedstawia osobę Piotra jako Głowę Kościoła, • podaje przykłady udziału dzieci w misji Kościoła. • wyjaśnia, że łaskę uświęcającą otrzymujemy przez chrzest, • wyjaśnia, co pozbawia nas łaski uświęcającej, • uzasadnia, dlaczego mamy obowiązek uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej, • wymienia przejawy działania Ducha Świętego w Kościele (A.5.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że dar łaski jest spełnieniem obietnicy obecności Jezusa, • wyjaśnia, że fundamentem budowania życia jest chrzest i otrzymana łaska Boża, • krótko omawia, kto i jakie sakramenty przyjmuje. • wyjaśnia, jak brać czynny udział w liturgii słowa. • porównuje udział we Mszy Świętej do uczy królewskiej, • omawia praktyczną realizację wybranych przykazań kościelnych. • wyjaśnia znaki Ducha Świętego. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jakie należy spełnić warunki, by przyjąć poszczególne sakramenty, • wyjaśnia znaczenie przykazań kościelnych (E.4.3), • wyjaśnia, że zesłanie Ducha Świętego jest początkiem działalności Kościoła.

SEMESTR I i II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Jezus zbawia	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o cudzie w Kanie Galilejskiej, podaje przykłady świętych, którzy poprzedzili nas w drodze do nieba, opowiada o pracy nauczyciela, podaje przykłady, za co może być wdzięczny nauczycielom i pracownikom szkoły, wyjaśnia, że Bóg podarował nam Ojczyznę, wymienia symbole narodowe i wyjaśnia ich znaczenie, wyjaśnia, że Jezus jest Królem świata i sprawiedliwym sędzią, podaje, kiedy rozpoczyna się Wielki Post i jak długo trwa, wymienia nazwy nabożeństw wielkopostnych, mówi z pamięci modlitwy z nabożeństwa drogi krzyżowej, opowiada o wjeździe Jezusa do Jerozolimy, wymienia zwyczaje związane z Niedzielą Palmową i je omawia, opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (A.4.1), wyjaśnia znaczenie pokarmów ze święconki, mówi z pamięci „Akt nadziei”. 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o objawieniach Matki Bożej w La Salette, wyjaśnia, jak modlić się na różańcu, wyjaśnia, że Maryja zachęca nas do wypełniania poleceń Jezusa, podaje prawdę, że Bóg chce dać nam miejsce w niebie, wymienia, co pomaga w stawianiu się świętym. wyjaśnia, że Jezus jako dziecko też się uczył i miał nauczycieli, opowiada o rajach, który Bóg przygotował dla pierwszych ludzi, opowiada o powtórny przyjsciu Pana Jezusa (A.6.1), na podstawie tekstu biblijnego wymienia sposoby pomocy potrzebującym, wyjaśnia, że Jezus z miłości cierpiał za grzechy wszystkich ludzi (B.11.2), wskazuje, w jaki sposób może wyrazić wdzięczność Jezusowi za Jego cierpienie (A.4.3), podaje prawdę, że Jezus oddał swoje życie z miłości do ludzi (B.11.2), uzasadnia zbawczy sens śmierci Jezusa (E.1.1), wyjaśnia, że Bóg udziela ludziom przebaczenia za pośrednictwem Jezusa (E.4.7), opowiada o objawieniach św. Faustyny. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tajemnice radosne i bolesne różańca, wyjaśnia, że zwracamy się do Jezusa za pośrednictwem Maryi, wskazuje sytuacje, w których może się modlić tajemnicami radosnymi i bolesnymi. charakteryzuje życie wybranych świętych, uzasadnia, że bez nauczycieli uczniom trudno byłoby zdobywać wiedzę, podaje przykłady, jak ludzie mogą przygotować się na powtórne przyjscie Chrystusa, opowiada o liturgii Środy Popielcowej, wyjaśnia, co to jest nawrócenie, wyjaśnia, dlaczego Jezus był witany jako Król, podaje najważniejsze cechy modlitwy Jezusa (zjednoczenie z Ojcem, ufność) (D.3.2), wyjaśnia, na czym polega post i wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych, oraz podaje, kogo one obowiązują, ukazuje związek pomiędzy obchodami świąt Zmartwychwstania Pańskiego a obecnością w nich Jezusa (B.5.1), wyjaśnia znaczenie śpiewu „Alleluja”. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego mamy obowiązek uczciwej pracy (nauki) dla Ojczyzny, interpretuje perykopę o sądzie ostatecznym, wyjaśnia, na czym polega czujność w oczekiwaniu na koniec świata. wyjaśnia, że Wielki Post jest czasem pracy nad sobą, opowiada o wybranych wydarzeniach z drogi krzyżowej Jezusa, omawia przebieg nabożeństwa drogi krzyżowej, „Ojczy, przebacz im...”, wyjaśnia znaki i symbole związane ze zmartwychwstaniem Jezusa, wyjaśnia, na czym polega miłosierdzie, opisuje obraz „Jezu, ufam Tobie”. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, że prawa zapisane są w dokumencie nazywanym Konstytucją, uzasadnia, że przyjmując trudności, naśladujemy Pana Jezusa w niesieniu krzyża, wyjaśnia słowa Jezusa, opowiada o liturgii wielkanocnej (rezurekcja).

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Jezus dał nam Maryję za Matkę, • wymienia sposoby oddawania czci Matce Bożej, • podaje przykłady sposobów okazywania wdzięczności rodzicom, • opowiada o spotkaniu dwóch matek – Elżbiety i Maryi, • wyjaśnia, że w Boże Ciało Pan Jezus wychodzi zobaczyć nasze życie i nasze domy. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz Matki Bożej Częstochowskiej, • wymienia i wyjaśnia wybrane wezwania litanii loretańskiej. • wspomina o Zachariaszu, który troszczył się o małego Jana, • wskazuje, jak należy się troszczyć o dobro rodzinne (A.5.1). • podaje prawdę, że Jezus jest obecny pod postaciami eucharystycznymi, • podaje przykłady czynnego uczestnictwa w procesji. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega królowanie Matki Bożej w Polsce, • uzasadnia, że rodzicom należy okazywać miłość i szacunek. • uzasadnia, dlaczego podczas procesji najważniejszy jest Najświętszy Sakrament, • opowiada o procesji Bożego Ciała. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o uroczystości Matki Bożej Królowej Polski, • wyjaśnia, na czym polega macierzyństwo i ojcostwo. 	

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Poznaję Jezusa”

zgodnego z programem nauczania nr AZ-1-01/18

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Jezus chce się ze mną spotykać	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia etapy przygotowania do Pierwszej Komunii, • podaje prawdę, że Pierwszą Komunię poprzedza przyjęcie sakramentu pokuty i pojednania, • wyjaśnia, czym jest modlitwa, • podaje przykłady najważniejszych modlitw zawartych w Starym Testamencie, np. Samuela: „Mów, bo sługa Twój słucha” (D.2.1), • wymienia, jakich modlitw nauczył się na lekcjach religii, • wskazuje tekst wybranej modlitwy św. Franciszka (D.7.2), • wskazuje i wyjaśnia różnice między modlitwą faryzeusza a modlitwą celnika, • podaje przykłady, kiedy należy przepraszać ludzi, szczególnie bliskich, 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje autorów poznanych modlitw starotestamentalnych (D.2.2) Samuel, • wymienia świętych, którzy stali się wzorami modlitwy (D.7.1), • wyjaśnia piękno modlitwy dziękczynienia (D.1.6), • uzasadnia sens modlitwy przebłagalnej (D.1.7). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że przygotowanie do Pierwszej Komunii ma formę duchową i zewnętrzną, • podaje prawdę, że w duchowych przygotowaniach do jego Pierwszej Komunii bierze udział cała rodzina i parafia, • wyjaśnia, że dzięki modlitwie łatwiej jest zrozumieć, czego oczekuje od nas Pan Bóg, • wymienia, za co ludzie powinni dziękować Bogu, • podaje prawdę, że Bóg wysłuchuje modlitwy pokornej, • wyjaśnia, dlaczego człowiek powinien przepraszać Boga, • wyjaśnia, że przeproszenie pomaga być bliżej Pana Jezusa, • opowiada przypowieść o natrętnym przyjacielu, • wyjaśnia, na czym polega ufność Bogu na modlitwie, • uzasadnia potrzebę wytrwałej modlitwy, • wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus pragnie, byśmy mówili do Boga „Ojcze”. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, na czym polegały wskazówki Helego oraz modlitwa Samuela, • uzasadnia, dlaczego modlitwy trzeba się uczyć, • wyjaśnia, dlaczego warto dziękować Bogu, • wyjaśnia, na czym polega modlitwa uwielbienia. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego nie zawsze otrzymujemy od Boga to, o co prosimy, • układa krótki tekst własnej modlitwy uwielbienia.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Jezus uczy mnie przykazań	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że przykazania są drogowskazami w życiu (C.1.3), • wymienia z pamięci przykazania Boże (C.1.1), • podaje przykłady zachowywania przykazań Bożych w codzienności (C.1.6), • wylicza postawy sprzeciwiające się Bożym przykazaniom (C.1.5), • wymienia sposoby świętowania niedzieli (B.6.2), • wyjaśnia, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa (B.6.1), • wyjaśnia, że należy dbać o rzeczy materialne, • wymienia przykazania kościelne (E.4.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię przekazania Mojżeszowi tablic Dekalogu, • identyfikuje autorów poznanych modlitw starotestamentalnych (D.2.2) – Mojżesz, Eliasz, • wyjaśnia treść wprowadzenia do Dekalogu „Ja jestem Pan, Bóg twój...”, • wyjaśnia, na czym polega wiara w Boga, zaufanie i szacunek do Niego (C.1.7), • wskazuje na istotę poszczególnych przykazań Bożych (C.1.2), • wyjaśnia wymagania poszczególnych przykazań kościelnych (E.4.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia treść wprowadzenia do Dekalogu „Ja jestem Pan, Bóg twój...”, • wyjaśnia, na czym polega szacunek wobec imienia Boga, • wyjaśnia, że przyjęcie Komunii Świętej jest wyjątkowym świętowaniem niedzieli, • wymienia obowiązki dzieci wobec rodziców i opiekunów, • podaje przykłady troski o zdrowie własne i innych, • uzasadnia, dlaczego należy szanować życie własne i innych, • wymienia ryzykowne zachowania w grupie rówieśniczej, • uzasadnia, że Pana Jezusa w Eucharystii można przyjąć tylko z czystym sercem, • wyjaśnia, jaka jest rola wstydu, • podaje przykłady, kiedy należy uszanować intymność własną i innych, • wymienia i wyjaśnia rodzaje własności, • podaje przykłady troski o dobro wspólne, • wyjaśnia, dlaczego zazdrość jest niewłaściwą postawą, • podaje przykłady troski o dobre imię własne i innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada historię proroka Eliasza, który troszczy się o wiarę w jednego Boga, • opowiada o życiu św. Stanisława Kostki, • opowiada o radości św. Teresy z Lisieux po przyjęciu Pierwszej Komunii Świętej, • wyjaśnia, na czym polega czystość serca, • wyjaśnia, że rodzice mają także obowiązki wobec swoich dzieci, • odnosi wymagania przykazania piątego do sfery ciała i duszy (u siebie i innych), • opowiada o zaparciu się Piotra, • wyjaśnia, dlaczego w życiu ważna jest prawda. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za wypowiedzane słowa, • wyjaśnia, dlaczego przykazania kościelne są potrzebne wspólnocie wierzących.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Jezus mniej umacnia	<ul style="list-style-type: none"> wymienia krótkie wyznania wiary („Znak krzyża”, „Akt wiary”), podaje z pamięci treść „Składu apostołskiego (A.6.4), wymienia sakramenty święte (B.3.1), wymienia sakramenty, które już przyjął, oraz te, do których się przygotowuje, wyjaśnia, czym jest sakrament chrztu, wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty i pojednania (B.9.1), wymienia warunki sakramentu pokuty i pojednania (B.10.1), określa sumienie jako głos Boga w swoim sercu, wskazuje, jak należy się przygotować do sakramentu pokuty i pojednania (B.10.2), rozróżnia grzech ciężki i grzech lekki (B.10.4), podaje prawdę, że żal za grzechy jest konieczny, by dostąpić ich odpuszczenia, wyjaśnia, na czym polega wyznanie grzechów podczas spowiedzi, wypowiada z pamięci dialog penitenta z kapłanem, wyjaśnia, czym jest zadośćuczynienie, uzasadnia konieczność naprawienia krzywd, wymienia sposoby walki z grzechem (B.10.3). 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia sakramenty jako znaki spotkania z Chrystusem (B.3.2), opowiada o chrzcie Jezusa, wypowiada formułę udzielania chrztu, porównuje znaczenie białej szaty od chrztu do znaczenia białego stroju komunijnego, wskazuje, co dokonuje się w sakramencie pokuty i pojednania (B. 9.2), omawia wybrane przypowieści Jezusa (C.6.2) – przypowieść: o synu marnotrawnym, o nielitościwym dłużniku, rozróżnia postawę żalu i pychy przed Bogiem, określa na czym polega żal doskonały i niedoskonały, uzasadnia potrzebę systematycznego przystępowania do sakramentu pokuty i pojednania (B.15.1), wyjaśnia, dlaczego postanowienie poprawy jest warunkiem dobrej spowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje symbole poszczególnych sakramentów, wyjaśnia skutki chrztu w życiu człowieka, wyjaśnia, że chrzest włącza nas w życie Trójcy Świętej, uzasadnia, że chrzest jest najważniejszym sakramentem, podaje, kto może udzielać sakramentu pokuty, wyjaśnia, że Bóg czeka na grzesznika i pragnie mu przebaczyć, uzasadnia, że żal za grzechy przybliży do Boga i pomaga w nawróceniu, opowiada perykopę o uzdrowieniu paralityka, opowiada o spotkaniu Zacheusza z Jezusem, wskazuje, w jaki sposób Zacheusz wynagrodził za popełnione zło. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia symbole osób Trójcy Świętej, wyjaśnia, w jakim celu należy zrobić rachunek sumienia (wieczorny i przed spowiedzią), omawia perykopę o nawróconej grzesznicy, wyjaśnia potrzebę regularnej pracy nad sobą. 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o jedności w działaniu Ojca, Syna i Ducha Świętego, wyjaśnia, że w sakramencie pokuty Jezus przychodzi z duchowym uzdrowieniem, porównuje słowa Jezusa wypowiedziane do paralityka ze słowami wypowiedzianymi przez kapłana podczas spowiedzi.

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Jezus zaprasza mnie na ucztę	<ul style="list-style-type: none"> • podaje miejsce, gdzie odbywała się Ostatnia Wieczerza, • uzasadnia, że Pan Jezus pragnie spotykać się z ludźmi na Mszy Świętej, • wylicza części stałe Mszy Świętej (D.6.2), • wymienia postawy, jakie przyjmuje się podczas Mszy Świętej (D.6.3), • wyjaśnia, co się dzieje podczas poszczególnych części Mszy Świętej (B.13.1), • opowiada, jak należy przygotować się do udziału w Eucharystii (B.13.4), • poprawnie odpowiada na wezwania podczas liturgii Mszy Świętej, • wymienia, jakie dary składa się na ołtarzu, i wyjaśnia ich symbolikę, • wyjaśnia pojęcia: Najświętszy Sakrament, post eucharystyczny, Komunia Święta (B.14.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane przypowieści Jezusa (C.6.2) – o uczcie, • wyjaśnia, że Eucharystia uobecnia ofiarę złożoną przez Jezusa na krzyżu, • wskazuje, że Msza Święta jest najdoskonalszą formą modlitwy liturgicznej (D.6.1), • wyjaśnia, że Eucharystia jest ofiarą Chrystusa i Kościoła (B.11.2), • wyjaśnia znaczenie gestów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących w liturgii Mszy Świętej (B.13.2), • wyjaśnia, że w Eucharystii spotykamy się z Chrystusem i karmimy się Jego Ciałem (B.12.2), • wymienia, z czego się składa liturgia słowa i liturgia eucharystyczna, • wyjaśnia, że przyjmując Komunię Świętą, przyjmujemy samego Chrystusa i jednoczymy się z Nim (B.14.2), • opisuje, jak należy się zachować bezpośrednio przed i po przyjęciu Komunii Świętej (B.14.3), • wyjaśnia, czym jest błogosławieństwo (B.13.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że Msza Święta jest ucztą, na którą zaprasza Jezus Chrystus, • poprawnie odpowiada na wezwania kapłana podczas liturgii, • podaje przykłady wezwań modlitwy wiernych, • podaje przykłady składania darów z okazji różnych uroczystości, • podaje przykłady darów duchowych, które może złożyć Jezusowi w dniu Pierwszej Komunii, • wyjaśnia, że Eucharystia jednoczy człowieka z Bogiem i bliźnimi (B.12.1), • opowiada o rozmnożeniu chleba przez Jezusa, • wyjaśnia słowa kapłana „Oto Baranek Boży” oraz słowo „amen”, • wyjaśnia znaczenie gestów, postaw i wezwań występujących w obrzędach zakończenia (B.13.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o przygotowaniach do Ostatniej Wieczerzy Jezusa i uczniów, • wyjaśnia, kto ma obowiązek uczestniczenia w Eucharystii w niedzielę i święta, • uzasadnia potrzebę należytego przygotowania się do uczestnictwa we Mszy Świętej (B.13.3), • porównuje tekst biblijny (Ef 1,2-5a) z wezwaniami z liturgii, • wyjaśnia, na czym polega ofiarowanie, i podaje, co może być darem. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na pamiątkę jakiego wydarzenia Jezus i uczniowie spożywali Paschę, • układa modlitwę wiernych w wybranej intencji, • wskazuje znaczenie Bożego błogosławieństwa w życiu człowieka.

SEMESTR I i II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Przygotowuję się do przyjęcia Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest różaniec, • podaje z pamięci najważniejsze maryjne modlitwy: różaniec, „Pozdrowienie anielskie” (D.5.3), • wymienia przykładowe sytuacje, w których warto modlić się za wstawiennictwem Maryi (D.5.4), • podaje prawdę, że od dnia Pierwszej Komunii otrzyma duchowy pokarm na drogę do nieba, • podaje i wyjaśnia główne prawdy wiary, • podaje przykłady sytuacji, kiedy wyznaje wiarę w trzy Osoby Boskie, • odróżnia rok liturgiczny od roku kalendarzowego, • wyjaśnia, że Adwent jest czasem oczekiwania na przyjście Jezusa na ziemię, • charakteryzuje modlitwę „Zdrowaś Maryjo” (D.5.1), • wyjaśnia, czym są roraty, • podaje prawdę, że Maryja poczęła się bez grzechu pierworodnego, • wymienia najważniejsze zwyczaje związane ze świętami Bożego Narodzenia (B.5.2), • opowiada perykopę o pokłonie złożonym Jezusowi przez mędrców, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach różańcowych (B.7.1), • wyjaśnia wartość modlitwy za innych (D.1.4), • wyjaśnia, dlaczego należy troszczyć się o groby bliskich, • uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest ważniejsza od troski o miejsce ich pochowku, • omawia wybrane przypowieści Jezusa (C.6.2) – przypowieść: o pannach roztropnych i nierozsądnych, o zagubionej owcy, • wymienia i charakteryzuje okresy roku liturgicznego (B.4.1), • wyjaśnia, że wiara człowieka przejawia się m.in. w jego udziale w czynnościach liturgicznych (B.2.1), • mówi z pamięci modlitwę „Pod Twoją obronę” oraz „O Maryjo bez grzechu poczęta...”, • uzasadnia religijny wymiar świętowania Bożego Narodzenia (B.5.1), • opowiada o dzieleniu się opłatkiem i wyjaśnia wartość dzielenia się nim, • wyjaśnia, dlaczego przyjęcie Eucharystii podczas Pierwszej Komunii można porównać do narodzenia Jezusa w sercu, • wyjaśnia, kim są poganie, • opowiada o ofiarowaniu Jezusa w świątyni, 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o cudzie Jezusa w Kanie Galilejskiej, • podaje prawdę, że modlitwa różańcowa przybliżyła nas do Boga, • wymienia tajemnice różańca, • podaje przykłady tradycji i zwyczajów związanych z wybranymi okresami roku liturgicznego w kościele i domu rodzinnym, • opowiada perykopę o zwiastowaniu Maryi, • wyjaśnia, na czym polegało posłuszeństwo Maryi Panu Bogu, • podaje przykłady posłuszeństwa Bogu, rodzicom, opiekunom i nauczycielom, • opisuje wygląd cudownego medalika, • wskazuje na podobieństwo opłatka do hostii i komunikantów, • wskazuje różnicę między opłatkiem pobłogosławionym a konsekrowanym, • śpiewa kolędę „Mędrcy świata”, 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o objawieniach Matki Bożej w Fatimie, • wymienia i wyjaśnia chrześcijańskie zwyczaje związane z Adwentem, • opowiada o objawieniach Matki Bożej, które miała św. Katarzyna Laboure, • wyjaśnia, dlaczego należy zawsze być gotowym na powtórne przyjście Chrystusa, • wyjaśnia, że celem dzielenia się opłatkiem jest pogłębienie więzi między ludźmi ze względu na nowo narodzonego Jezusa, 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu św. Barbary i Tarsycjusza i podaje, jakie są ich atrybuty, • łączy poszczególne okresy roku liturgicznego z wydarzeniami z życia Jezusa, • opowiada o Światowym Dniu Misyjnym Dzieci i zadaniach Dziecięcych Kół Misyjnych,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Przygotowuję się do przyjęcia Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, kiedy rozpoczyna się Wielki Post, • wymienia nabożeństwa Wielkiego Postu, • podaje prawdę, że Jezus został niewinnie skazany na śmierć krzyżową, • podaje prawdę, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Jezusa, • wymienia najważniejsze zwyczaje związane z Wielkanocą (B.5.2), • podaje, do czego służy modlitewnik i jak się nim posługiwać, • opisuje, jak wygląda modlitewnik i co zawiera. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to znaczy, że Jezus jest światłem, • opowiada o liturgii Środy Popielcowej, • opowiada, jak wygląda nabożeństwo drogi krzyżowej, • ukazuje związek nabożeństw ze czcią do Jezusa ukrzyżowanego (B.7.2), • uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach drogi krzyżowej (B.7.1), • uzasadnia religijny wymiar świętowania Wielkanocy (B.5.1), • wylicza i omawia elementy świętowania Wielkanocy (B.5.3), • wyjaśnia, jak modlić się „Koronką do miłosierdzia Bożego”, • wyjaśnia słowa modlitwy „Dla Jego bolesnej męki”, • opowiada, jakie jest przesłanie obrazu „Jezu, ufam Tobie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symbolikę światła i świecy, • podaje przykłady, kiedy zapala się gromnice, • wyjaśnia, dlaczego otrzymuje świecę od swoich rodziców (opiekunów), • wyjaśnia, na czym polega jałmużna wielkopostna, • opowiada o zmartwychwstaniu Jezusa, • opowiada o objawieniu się Jezusa św. Faustynie Kowalskiej, • podaje prawdę, że Niedziela Miłosierdzia została ogłoszona przez Jana Pawła II w Krakowie-Łagiewnikach, • podaje przykłady, w jaki sposób książeczka do nabożeństwa pomaga we wzroście pobożności. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to znaczy zagubić się oraz nawrócić, • wyjaśnia, dlaczego Pan Jezus zgodził się wziąć krzyż i nieść go na Golgotę, • wyjaśnia, co to znaczy brać krzyż tak jak Pan Jezus, • uzasadnia, że największym świętowaniem zmartwychwstania Jezusa jest udział we Mszy Świętej. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o wyroku Piłata i drodze krzyżowej Pana Jezusa.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Przyjmuję Jezusa w Najświętszym Sakramencie	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada modlitwę dziękczynną za dar Pierwszej Komunii, opowiada, jak wygląda nabożeństwo majowe, prawidłowo odpowiada na wezwania litanii loretańskiej, wymienia przykładowe sytuacje, w których warto modlić się za wstawiennictwem Maryi (D.5.4), podaje z pamięci maryjne modlitwy: Anioł Pański (D.5.3), wyjaśnia, że Eucharystia jest pokarmem na życie wieczne, wyjaśnia, że w Eucharystii spotykamy się z Chrystusem i karmimy się Jego Ciałem (B.12.2), opowiada, jak wygląda procesja Bożego Ciała. podaje prawdę, że przyjmowanie Eucharystii umacnia więź z Jezusem, wskazuje, w czym może naśladować postaci świętych (C.6.1), ukazuje związek nabożeństw ze czcią do Najświętszego Serca Pana Jezusa (B.7.2), podaje warunki odprawiania pierwszych piątków miesiąca, prawidłowo odpowiada na wezwania litanii do Najświętszego Serca Pana Jezusa. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane przypowieści Jezusa (C.6.2) – o uczcie królewskiej, podaje prawdę, że w święcie dzieci komunijnych bierze udział cała parafia, uzasadnia potrzebę systematycznego przyjmowania Komunii Świętej (B.15.1), wymienia obowiązki dziecka, które przyjęło Pierwszą Komunię, w wymiarze duchowym i materialnym, uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach majowych (B.7.1), ukazuje związek nabożeństw ze czcią oddawaną Najświęszemu Sercu Maryi (B.7.2), uzasadnia potrzebę częstego przyjmowania Komunii Świętej (B.14.2), uzasadnia potrzebę regularnego udziału w Eucharystii (B.12.3), uzasadnia, że udział w życiu religijnym parafii jest służbą dla Pana Boga, uzasadnia wartość udziału w nabożeństwach czerwcowych (B.7.1), wyjaśnia sens praktykowania pierwszych piątków miesiąca (B.15.2). 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że szata weselna z przypowieści o uczcie królewskiej oznacza czyste serce, wyjaśnia symbolikę stroju komunijnego, opowiada o wybranych wydarzeniach z życia Maryi związanych z Jezusem, opowiada o pielgrzymowaniu dwunastoletniego Jezusa do świątyni, wyjaśnia, dlaczego warto chodzić na Mszę Świętą z bliskimi, podaje przykłady uroczystości rodzinnych, które można świętować, uczestnicząc całą rodziną we Mszy Świętej, wyjaśnia, dlaczego warto przyjmować Komunię Świętą w intencji bliskich, wyjaśnia, dlaczego powinien dawać świadectwo swojej wiary. 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy modlitwy w intencjach wyznaczonych na poszczególne dni białego tygodnia, wyjaśnia wybrane wezwania z litanii loretańskiej, wyjaśnia treść pieśni „Chwalcie, łąki umajone”, opowiada o miłości św. Dominika Savio do Jezusa eucharystycznego, opowiada o św. Marii Goretti, wyjaśnia, że Jezus umarł na krzyżu z miłości do ludzi, opowiada o objawieniach św. Małgorzaty Alacoque. 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o miłości św. Klary do Jezusa eucharystycznego, opowiada historię sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej, opowiada o objawieniach św. Julianny, którą Jezus prosił o wprowadzenie święta ku czci Najświętszego Sakramentu, wyjaśnia znaczenie wybranych wezwań litanii, omawia jedną z obietnic, które Pan Jezus dał św. Małgorzacie Alacoque, dotyczących czcicieli Jego Serca.

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Miejsca pełne BOGActw” nr AZ-21-02/12-KI-1/12
zgodnego z programem nauczania „Odkrywamy tajemnice Bożego świata” nr AZ-2-02/12

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pi- sma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przed- miotowy (zeszyt ćwiczeń)	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i spraw- dziany	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie polecenia wykonane poprawnie rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyt uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do

	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie 	nie w niej uczestniczy			przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> • wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie) 	<ul style="list-style-type: none"> • starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania • przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> • niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Wielki kosmos i moje podwórko	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia miejsca odwiedzone podczas wakacji – wymienia zjawiska i stworzenia, które obserwuje w przyrodzie – wie, że wszystko, co istnieje, jest dobre, bo pochodzi od Boga – wie, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który stworzył świat – wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka – wymienia miejsca, w których czuje (czuł) się 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady obecności Boga w przyrodzie – rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga – wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii – określa znaczenie słowa „Biblia” – wyjaśnia, dlaczego Biblia jest księgą świętą – wie, że treść Starego Testamentu dotyczy wydarzeń od stworzenia świata i przygotowuje do narodzenia Pana Jezusa – zna treść biblijnego fragmentu o raj (Rdz 2,8-10.15) – podaje przykłady zachowań, które niszczą poczucie szczęścia – zna treść biblijnego opowiadania o grzechu 	<ul style="list-style-type: none"> – chętnie opowiada swoje wakacyjne wspomnienia – interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu – układa własną modlitwę dziękczynną za dzieło stworzenia – potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem – wskazuje „dobre miejsca” w swoim otoczeniu – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raj – interpretuje biblijne opowiadanie o 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczone dobro – wyraża zainteresowanie tekstami biblijnymi – uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia – uzasadnia, że warunkiem szczęścia jest otrzymywanie i okazywanie miłości – wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu – umie zastosować uczynki 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża odpowiedzialną troskę o przyrodę.

	<p>szczęśliwy</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia osoby, którym zawdzięcza swoje poczucie szczęścia – wie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem – wie, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia – podaje zasady odprawiania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca – potrafi posługiwać się książeczką pierwszopiątkową (zaznaczyć pierwsze piątki kolejnych miesięcy) – potrafi modlić się na różańcu 	<p>pierwszych ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – własnymi słowami wypowiada treść Bożej obietnicy Rdz 3,14-15 – wie, że zapowiedź przyjścia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka – zna uczynki miłosierdzia co do duszy – pamięta i rozumie treść Mt 11,28 – wymienia najważniejsze obietnice Jezusa objawione św. M. Alacoque – wyraża pragnienie korzystania z obietnic Jezusa – wie, że Matka Boża objawiała się w Fatimie co miesiąc od 13 V do 13 X 1917 r. – podaje imiona dzieci fatimskich i opowiada o ich spotkaniu z Maryją – rozpoznaje i opisuje figurę Matki Bożej Fatimskiej 	<p>grzechu pierwszych ludzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – przeprosza Boga w modlitwie za swoje grzechy – interpretuje tekst Protoewangelii Rdz 3,14-15 – wyjaśnia, na czym polega zbawienie – umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach typowych – potrafi określić, za co chce wynagrodzić Jezusowi, podejmując praktykę pierwszych piątków – podejmuje postanowienie korzystania w pierwsze piątki z sakramentu pokuty i Eucharystii i z zaangażowaniem je realizuje – omawia treść przesłania Matki Bożej w Fatimie – wyraża szacunek dla Matki Bożej, spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu) 	<p>miłosierdzia w sytuacjach problemowych</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: cichy i pokorny, zadośćuczynienie, wynagrodzenie – wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich 	
II. Szlak patriarchów	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia powody, z jakich ludzie zmieniają miejsce zamieszkania – uzasadnia, dlaczego Kanaan jest ziemią świętą – podaje powody osiedlenia się Izraelitów w Egipcie – wie, że po śmierci Józefa Izraelici byli zmuszani do niewolniczej pracy i prosili Boga o pomoc – opowiada historię przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone – charakteryzuje niebezpieczeństwa czyhające na pustyni 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Boże obietnice dane Abrahamowi – wymienia potomków Abrahama (Izaak i Jakub, który miał 12 synów) – zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego), – podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny – charakteryzuje rolę Józefa (syna Jakuba) na dworze faraona – wie, że Mojżesz był Izraelitą wychowanym na dworze faraona i że Bóg powierzył mu wyprowadzenie swego ludu z niewoli – wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan – wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię (nakarmienie przepiórkami i manną, woda ze skały) 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi – charakteryzuje wartość ziemi Kanaan dla potomków Abrahama – charakteryzuje niewolniczą pracę Izraelitów w Egipcie – wyjaśnia, że Boża interwencja jest odpowiedzią na modlitwę Izraelitów – wyjaśnia znaczenie przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone w ucieczce przed wojskiem faraona – opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię – uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć – wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania Bożych przy- 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa – wyjaśnia znaczenie zbudowania ołtarza dla Pana – dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny – wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami – sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości – uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie – wyraża gotowość pomocy innym w ich trudnych sytu- 	

	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie słowa „przykazanie” (to, co przykazane, nakazane) i wymienia Boże przykazania – wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga – wymienia powody, dla których ludzie odwiedzają cmentarze – wymienia ostateczne rzeczy człowieka – wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są poświęcić własne życie – podaje przykłady ludzkich osądów oraz spraw rozstrzyganych w procesach sądowych – wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela – wie, co to są postanowienia adwentowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc – wie, że Bóg dał ludziom przykazania na górze Synaj i zobowiązał do ich przestrzegania – wie, że Namiot Spotkania, czyli Przybytek, był przenośną świątynią w obozie Izraelitów podczas ich wędrówki przez pustynię – wie, że w Namiocie Spotkania znajdowała się Arka Przymierza – złożona przenośna skrzynia, w której przechowywano tablice Bożych przykazań – wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina – wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło – wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 listopada – wyraża modlitewną troskę o zmarłych – wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju – uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym – na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie – zna treść biblijnego fragmentu Iz 63,16b.19b; 64,4.7 – charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca 	<ul style="list-style-type: none"> kazań – omawia niewierności Izraelitów wobec Boga pod górą Synaj – uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych – uzasadnia obowiązek troski o groby naszych bliskich, a także nieznanymi nam zmarłych – uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem – wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach – wyjaśnia różnice między sądem Bożym, a ludzkimi sądami – interpretuje tekst biblijny Iz 63,16b.19b; 64,4.7 jako wezwanie do nawrócenia i oczekiwania na przyjście Jezusa – podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia 	<ul style="list-style-type: none"> acjach – charakteryzuje Boże obietnice związane z wypełnianiem przykazań – wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (Mojżesz rozmawiał tam z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu) – wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność – wyraża szacunek dla zmarłych, dbając o ich groby – wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne – charakteryzuje Bożą sprawiedliwość – stara się o powściągliwość w osądzaniu innych ludzi 	
III. Ziemia Bożej obietnicy	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Arka Przymierza była dla Izraelitów znakiem obecności Boga (przechowywano w niej tablice Bożych przykazań) – wie, że Bóg pomaga ludziom, gdy wypełniają Jego wolę – wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan – wskazuje przeszkody, jakie w swoim życiu może pokonać z Bożą pomocą – opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów – wymienia ważne wydarzenia w dziejach Izraela po zajęciu ziemi Kanaan – wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu – wie, że świątynię w Jerozolimie wybudował 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do Ziemi Obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy), – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu), – interpretuje ponoszone przez Izraelitów klęski w walkach z nieprzyjaciółmi jako Bożą karę za ich niewierności wobec Boga – wyjaśnia znaczenie wprowadzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba – prezentuje postawę sumienności, szacunku, dobroci w drodze do nieba – uzasadnia konieczność wypełniania woli Bożej w zdobywaniu cnót i kształtowaniu charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca – wyraża troskę o sprawiedliwość i zgo-

	<p>do Jerozolimy</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady spraw w swoim życiu, o których powinien rozmawiać z Bogiem – uzasadnia potrzebę posiadania budowli (kościółów), w których oddajemy cześć Bogu – wskazuje sposoby łagodzenia konfliktów między ludźmi – wie, że Bóg wychowuje swój lud również poprzez karcenie 	<p>Salomon</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, co zastąpiła świątynia i dlaczego – zna tekst biblijny mówiący o sercu chrześcijanina jako świątyni Ducha Świętego – wie, że 10 pokoleń Izraela zbuntowało się przeciw pokoleniu Judy – wie, że w wyniku podziału kraju powstały dwa państwa: Królestwo Judy i Królestwo Izraela – ceni zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskej – opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli – wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej 	<p>Arki Przymierza do Jerozolimy</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje znaczenie świątyni dla narodu izraelskiego – wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego – interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia wartość i potrzebę wypełniania woli Bożej – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią – uzasadnia, że brak porozumienia między ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów – wyjaśnia porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca, a nawrócenie do jej odbudowy 	<p>dę, przyczyniając się do łagodzenia konfliktów w swoim otoczeniu</p>
<p>IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 26-31)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że dialog Maryi z Aniołem zawiera się w modlitwie „Anioł Pański” – wie, że mieszkająca w Ain Karim Elżbieta była krewną Maryi i spodziewała się dziecka – opisuje warunki w jakich narodził się Jezus – wie, że Jezus jest Synem Boga urodzonym przez Maryję – wymienia członków Świętej Rodziny – wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa – wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem – na podstawie tekstu Mt 3,13-17 opowiada o chrzcie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją Anioł Gabriel – mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański” – podaje motywy odwiedzin Maryi u Elżbiety – wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie” – uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim – wie, że Maryja z Józefem wyruszyli do Betlejem z powodu ogłoszonego spisu ludności – orientuje się w odległości między Nazaretem a Betlejem – wymienia miejsca pobytu Świętej Rodziny po ucieczce z Betlejem – określa swoje zadania w rodzinie – wie, że obowiązek pielgrzymowania do świątyni dotyczył Izraelitów od 13. roku życia – na podstawie tekstu biblijnego opowiada o pielgrzymce Świętej Rodziny do świątyni – wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – pokazuje na mapie Nazaret – w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego – wyraża gotowość dzielenia się wiadomością o bliskim przyjściu Zbawiciela – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia pośpiech i radość Maryi wędrującej do Ain Karim – w tekście modlitwy „Pozdrowienie Anielskie” wskazuje słowa, którymi Elżbieta powitała Maryję – omawia okoliczności narodzenia Jezusa – wymienia osoby, które przyszły do Dzieciątka i oddały Mu pokłon – okazuje szacunek ludziom ubogim – wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa – rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za swoją rodzinę – wyjaśnia różnicę między pielgrzymką a wycieczką 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, że Bóg zapowiadając narodzenie Zbawiciela realizuje obietnicę Protoewangelii – wyjaśnia słowa modlitwy „Anioł Pański” – na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje drogę między Nazaretem i Ain Karim – wyraża gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, chętnie pomaga innym – wyjaśnia, co oznaczał pokłon oddawany Jezusowi – podaje „sposoby uświęcania się w życiu rodzinnym” – wyjaśnia słowa Jezusa „Powiniennem być w tym, co należy do mego Ojca” – charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie – wyraża wdzięczność za chrzest i związane z nim 	

		– podaje datę i miejsce swojego chrztu	– określa hierarchię wartości w swoim życiu – wyraża troskę o wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek – wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym – potrafi złożyć wyznanie wiary według obrzędów chrztu – pokazuje na mapie rzekę Jordan	łaski	
--	--	--	--	-------	--

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 32-39)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy – zna treść perykopy o uciszeniu burzy (Mk 4,35-41) – zna treść perykopy o uzdrowieniu sługi setnika – wie, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy” – zna treść perykopy o cudownym rozmnożeniu chleba (Łk 9,12-17) – wymienia sposoby poszanowania chleba – zna treść perykopy o przemienieniu Pana Jezusa – wyjaśnia pojęcie: błogosławiony – wymienia kilka wybranych błogosławieństw 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych. – uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra – określa, czym jest cud i opatrność Boża – wie, że do prośby o cud potrzebna jest wiara – wyjaśnia, kim był setnik – powtarza z pamięci słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i podaje, w którym momencie Mszy Świętej je wypowiadamy – wie, że cudowne rozmnożenie chleba jest zapowiedzią Eucharystii – uzasadnia konieczność dzielenia się chlebem z głodnymi – prezentuje postawę szacunku wobec chleba – wymienia świadków i miejsce przemienienia Pana Jezusa – wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę – interpretuje jedno z ośmiu błogosławieństw – wymienia postawy niezbędne by zostać błogosławionym – wie, że rodzeństwo Łazarz, Marta i Maria byli przyjaciółmi Jezusa mieszkającymi w 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie tekstu biblijnego (Łk 6,12-13.17-19) wyjaśnia, w jakim celu tłumy przychodziły do Jezusa – wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w planie swojego dnia – interpretuje biblijną perykopę o uciszeniu burzy – na podstawie biblijnego tekstu uzasadnia, że cud jest owocem wiary – wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź – interpretuje perykopę o cudownym rozmnożeniu chleba – uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii by stawać się coraz lepszym – sporządza plan przemiany życia – ilustruje plastycznie wybrane błogosławieństwo – interpretuje słowa Jezusa „Ja jestem zmartwychwstaniem...” – wskazuje na mapie Betanię – wyraża wiarę w zmartwychwstanie i 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia religijne znaczenie góry i równiny w życiu chrześcijanina – potrafi odnieść pojęcie burzy do trudności życiowych – dostrzega obecność Jezusa w swoim życiu i zwraca się do Niego z prośbą o pomoc w sytuacji lęku – wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać – wyjaśnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią – wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba – wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem – wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzia- 	<ul style="list-style-type: none"> – okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji – świadomie podejmuje trud pokonywania życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w błogosławieństwach

	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść perykopy o wskrzeszeniu Łazarza – wie, że Maryja przedstawiła się św. Bernadecie słowami: „Jestem Niepokalanym Poczęciem” oraz wzywała do modlitwy i pokuty w intencji nawrócenia grzeszników 	<p>Betanii</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że wskrzeszenie Łazarza zapowiada zmartwychwstanie – zna historię objawień Matki Bożej w Lourdes – rozpoznaje figurę Niepokalanej z Lourdes 	<ul style="list-style-type: none"> życie wieczne, powierzając Jezusowi siebie oraz swoich bliskich zarówno żyjących, jak i zmarłych – wie, że w miejscu objawienia jest obecnie znane sanktuarium, do którego licznie pielgrzymują chorzy z całego świata i wielu z nich zostało cudownie uzdrowionych – wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> nych podczas przemienienia Jezusa – przedstawia w scenie wybrane błogosławieństwo – wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem i zmartwychwstaniem – wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes 	
V. Droga pokuty	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Środa Popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu – wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem – wymienia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana – podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione sakramenty Eucharystii i kapłaństwa – wyraża szacunek wobec kapłanów – zna treść perykopy o modlitwie w Ogrójcu – opisuje proces Jezusa – wie, że Jezus niósł krzyż ulicami Jerozolimy – opowiada ostatnie wydarzenia przed śmiercią Jezusa – zna treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mt 27,57-61) 	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13) – wykazuje chęć przemiany życia – uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami – zna treść perykopy o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa 1 Kor 11,23-27 – podaje nazwy miejsca modlitwy Jezusa – nazywa własne trudności podając je w intencji modlitwy – wymienia osoby biorące udział w procesie Jezusa – potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa – kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi – wymienia najważniejsze wydarzenia oraz spotkane osoby podczas drogi krzyżowej Jezusa – wyjaśnia, dlaczego Jezus przyjął krzyż – zna treść perykopy o śmierci Jezusa (Łk 23,33-34.44-46) – wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina – prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa – wie, kim był Józef z Arymatei – opisuje postępowanie kobiet przy grobie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać kilka dobrych czynów, które należy praktykować w Wielkim Poście – podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego – definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzeźliwość, szatan – wyjaśnia, jak rozumie opisane w perykopie pokusy – podejmuje wyrzeczenia w czasie Wielkiego Postu – powtarza z pamięci słowa konsekracji – uzasadnia, że Msza Święta jest pamiętką Ostatniej Wieczerzy – wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca – wskazuje prawdziwe i fałszywe strony procesu Jezusa – wymienia stacje drogi krzyżowej – wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w nabożeństwach drogi krzyżowej – wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla chrześcijan śmierć Jezusa na krzyżu – wyjaśnia sposób grzebania zmarłych w czasach Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega nawrócenie i post – wymienia okresy roku liturgicznego, kiedy obowiązuje chrześcijanina post i wstrzeźliwość – charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim – modli się w intencji kapłanów – podejmuje próbę trudnej modlitwy Jezusa i uczy się wcielać ją w życie zwłaszcza w trudnych chwilach – uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą życia chrześcijanina – upomina kolegów, którzy kłamią – potrafi odnieść wydarzenia drogi krzyżowej Jezusa do swoich „krzyży” – uzasadnia chrześcijańską tradycję czuwania przy grobie Pana Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staje w obronie znaków wiary – chętnie uczestniczy w modlitewnym czuwaniu przy Grobie Pańskim

VI. Szlak nowego życia	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść perykopy o pustym grobie (Mt 28,1-10) – wymienia główne części Mszy Świętej – wie, że podczas Mszy Świętej Chrystus rozmawia z nami i karmi nas swoim Ciałem – zna treść perykopy (J 20,19-23) – zna treść perykopy o wniebowstąpieniu Dz 1,8-12 – wie, że Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, by byli Jego świadkami „aż po krańce ziemi” – zna treść perykopy o uwięzieniu i uwolnieniu św. Piotra – podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy – wymienia różne określenia nieba (dom Ojca, wieczne zbawienie, raj, życie wieczne z Bogiem) 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że pusty grób Jezusa znajduje się w Jerozolimie i jest najważniejszym miejscem dla wszystkich chrześcijan, świadkiem zmartwychwstania – wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę – zna treść perykopy o uczniach z Emaus – uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę odpuszczania grzechów – wyraża gotowość systematycznego korzystania z sakramentu pokuty – wymienia sposoby świadczenia o Jezusie – świadomie wypowiada prośbę o powtórne przyjście Jezusa zawartą w modlitwie „Ojcze nasz” – „Przyjdź Królestwo Twoje” – stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe – określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza – określa potrzebę naśladowania Piotra w trwaniu przy Chrystusie – wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa – uzasadnia potrzebę włączenia się w realizację apostolskiej misji – na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie – wskazuje w perykopie dwa etapy rozpoznawania Chrystusa: rozmowę w drodze (wyjaśnianie Pism) i wspólny posiłek (łamanie chleba) w Emaus – mówi z pamięci słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie swych codziennych obowiązków z „patrzeniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa – dba o czystość serca jako wyraz tęsknoty i gotowości na spotkanie z Chrystusem. – wyjaśnia przyczynę uwięzienia św. Piotra – charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostolskiej misji – charakteryzuje pracę współczesnych misjonarzy – interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrowanie do domu Ojca 	<ul style="list-style-type: none"> – odważnie wyznaje swoją wiarę w zmartwychwstałego Jezusa – na podstawie biblijnej perykopy uzasadnia, że do poznawania Chrystusa konieczne jest czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego oraz przystępowanie do Komunii Świętej – na podstawie biblijnej perykopy wyjaśnia związek sakramentu pokuty z pokojem i Duchem Świętym – przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku – wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina – samodzielnie formułuje modlitwę wstawienniczą – wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji – uzasadnia konieczność więzi z Chrystusem, aby osiągnąć niebo 	
VII. Szlak wiary	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że przydrożne krzyże i kapliczki są wyrazem miłości do Boga, Jezusa, Maryi – rozróżnia pojęcia: wycieczka i pielgrzymka – wie, że do Częstochowy wędrują liczne grupy pielgrzymów – wie, że Łagiewniki wiążą się z osobą św. Faustyny 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kapliczkę (lub krzyż) w swoim otoczeniu oraz opisuje jej (jego) wygląd – wyjaśnia, jakie znaczenie dla przechodniów mają przydrożne kapliczki – rozpoznaje na fotografii Jasną Górę oraz obraz Matki Bożej Częstochowskiej – zna słowa Apelu Jasnogórskiego – rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia – zna modlitwy tworzące koronkę do Miłosierdzia Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek – wymienia ważne miejsca na Jasnej Górze (kaplica Cudownego Obrazu, polowy ołtarz „na szczycie”, skarbiec, droga krzyżowa na wałach) – uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę – charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje motywy troski o piękny wygląd kapliczek – wyraża zainteresowanie historią przydrożnych kapliczek – z zaangażowaniem przygotowuje modlitewne intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej – wyjaśnia sposób odma- 	<ul style="list-style-type: none"> – chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno – wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i

	<p>oraz przesłaniem Bożego Miłosierdzia</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II – zna datę wyboru na papieża Jana Pawła II – zna datę Święta Dziękczynienia – potrafi wyjaśnić, na czym polega praca misjonarza 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia miejsca w Wadowicach szczególnie związane z osobą Jana Pawła II (dom rodzinny, kościół, szkołę) – wie, kiedy obchodzone jest jego wspomnienie – wyraża wdzięczność Bogu za papieża Polaka – rozpoznaje na fotografii Świątynię Opatrzności Bożej – wymienia przejawy Bożej opieki w swoim życiu osobistym i rodzinnym – wyjaśnia znaczenie pojęć „misje”, „misjonarz”, „kraje misyjne” – wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy obchodzimy Niedzielę Miłosierdzia Bożego – zna datę urodzin i chrztu Karola Wojtyły – na podstawie filmu lub fotografii eksponatów z muzeum w rodzinnym domu Karola Wojtyły wskazuje główne etapy jego życia – wyjaśnia pojęcie „wotum wdzięczności” – wyraża wdzięczność Bogu za Jego nieustanną opiekę – zna treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28,18-20) 	<p>wiania koronki do Miłosierdzia Bożego</p> <ul style="list-style-type: none"> – w ufniej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu – charakteryzuje główne wątki wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące Wadowic – wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem – wyjaśnia, dlaczego została wybudowana Świątynia Opatrzności Bożej – charakteryzuje warunki życia i nauki dzieci w krajach misyjnych 	<p>ofiara</p>
--	--	---	--	---	---------------

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY V SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy szukają prawdy”

zgodnego z programem nauczania „Przez prawdę, dobro i piękno zdobywamy świętość” nr AZ-2-02/20

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie polecenia wykonane poprawnie rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyt uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zawsze przygotowany do lekcji • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> • mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> • wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie) 	<ul style="list-style-type: none"> • starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania • przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> • niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Szukam prawdy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście, • uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą, • wymienia, co jest dla niego ważne, • podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową, • wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu, • wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu, • podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, • prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni, • podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa, • wymienia rzeczy ostateczne człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu, • uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja), • formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga, • wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka, • określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu, • uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności, • podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina, • definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem, • podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są, • wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, • wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje przypowieść o domu na skale, • wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, • podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, • uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, • wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa, • omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, • charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), • charakteryzuje życie człowieka jako ciągle poszukiwanie Boga, • opowiada przypowieści o chwaście i o sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pseudowartości proponowane przez współczesny świat, • interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu, • interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), • uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy. • interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), • uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać. • podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać, • wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, • potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset, • odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment, • podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, • podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń, • określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna, • prezentuje swoje drzewo rodowe, • podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga, • wymienia zadania aniołów, • podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo, • wyjaśnia, na czym polega wolna wola, • wymienia konsekwencje grzechu, • podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie, • prezentuje biblijne opowiadanie o potopie (Rdz 6,5-9.17), • mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości, • wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że czytając Pismo Święte, możemy doświadczyć spotkania z Bogiem, • wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu, • rozróżnia wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii, • omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”, • wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, • wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest jego podobieństwo do Boga, • wyjaśnia pojęcia: „anioł”, „zbuntowany anioł”, szatan, • podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc, • charakteryzuje istotę grzechu pierworodnego, • wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka, • na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi, • wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu (ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm). • wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu, • uzasadnia potrzebę troski o swoją rodzinę, • podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne, • podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem, • uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów, • omawia założenia teorii ewolucji, • podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata, • wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga, • interpretuje tekst biblijny o stworzeniu człowieka, • wyjaśnia wybrane symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii, • opisuje sposób działania szatana (węża), • wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów. • wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty, • uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty, • wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym, • określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów, • uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy wybranych gatunków literackich (teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga), • podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania, • wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga, • interpretuje tekst biblijny o grzechu pierworodnym i o obietnicy zbawienia, • interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abelu, • wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty, • wyjaśnia symbolikę wieży Babel, • wyjaśnia pojęcia: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm, • uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata, • wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych • omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: Patriarchowie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „patriarcha”, • podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy, • podaje, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama, • podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze, • podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, • podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro, • omawia sytuację Izraelitów w Egipcie, • podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, • wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan, • podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, • podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, • podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności, • podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi, • podaje przykłady doświadczenia opieki Boga w sferze materialnej i duchowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany, • omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19), • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby, • definiuje pojęcia: błogosławieństwo, cnoty Boskie i kardynalne, • wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia, • uzasadnia, że cnoty kształtują charakter człowieka, • opowiada o sprzedaniu Józefa (syna Jakuba) przez jego braci, • omawia powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie, • opowiada o powołaniu Mojżesza, • opowiada o interwencji Boga podczas przejścia przez Morze Czerwone, • wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...”, • uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną. • formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, • definiuje pojęcia: przymierze, dekalog, • uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe. • opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii, • charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących”, • określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, • wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama, • wyjaśnia sens próby wiary Abrahama, • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael, • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, • charakteryzuje rolę Józefa na dworze faraona, • wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami, • uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem. • wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów, • charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, • opowiada o wybranych wydarzeniach z wędrówki Izraelitów przez pustynię, • omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na pału, • wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, • opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, • omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, • uzasadnia, dlaczego warto ufać Bogu w trudnych sytuacjach, • podaje przykłady prześladowania wobec Izraelitów w Egipcie oraz antysemityzmu • wobec współczesnych wyznawców judaizmu, • opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię, • uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakiem troski Boga o naród wybrany, • uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, • wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, • wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadectwa, • charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, • omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem, • uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o przymierzu na górze Synaj, podaje, kim byli Madianici, określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami, wymienia źródła duchowej mocy człowieka, wymienia, do czego Bóg nas powołuje. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga, podaje przykłady „duchowych mocarzy”, uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem, określa, czym jest powołanie, opowiada o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19). 	<ul style="list-style-type: none"> określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, wyjaśnia związek niezwyklej mocy Samsona ze słubami złożonymi Bogu, wyjaśnia, co to był przybytek Pański. 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13–16), charakteryzuje postawę Samuela wobec zadań wyznaczonych mu przez Boga. 	

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: chrzest, Eucharystia	<ul style="list-style-type: none"> mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, podaje datę swojego chrztu, potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku. wymienia główne części Mszy Świętej, podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, wymienia elementy liturgii słowa, układa wezwania modlitwy wiernych. wymienia elementy liturgii eucharystycznej, podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, czym jest sakrament chrztu świętego, uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego, omawia elementy liturgii słowa, uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga, omawia elementy liturgii eucharystycznej, mówi z pamięci słowa konsekracji, wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa, omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32), 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, definiuje pojęcie liturgii Kościoła, wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii, charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem, omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz, wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, wyjaśnia treść czterech aklamacji, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie, wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej, omawia sposoby odpowiedzi człowieka na słowo Boże, wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej, 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła, rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne, uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem. wymienia pozdrowienia chrześcijańskie, wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich. 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej, podaje prawdę, że pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary, wyjaśnia, dlaczego pozdrowienie chrześcijańskie łączy się z życzeniem Bożego błogosławieństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem, wyjaśnia, czym są sakramentalia, uzasadnia, że przyjmowanie sakramentaliów wynika z miłości do Boga, podaje przykłady biblijnych pozdrowień chrześcijańskich. 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje znaki, symbole liturgiczne oraz postawy występujące podczas liturgii, uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem, uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonania religijnych. 	<ul style="list-style-type: none">

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moja codzienność	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości, • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji, • omawia, czym są przykazania, • wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań, • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18), • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy), • wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie, • wymienia swoje najważniejsze obowiązki, • wymienia, co pomaga, a co przeszkadza w dobrym wykorzystaniu czasu wolnego, • określa, co to jest wolontariat. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie, • uzasadnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość, • definiuje pojęcie „prawo Boże”, • podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci (błuznierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo), • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie, • podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów, • podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wyjątkowej pracy, • uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych, • wymienia zalety kontaktowania się ludzi przy pomocy mediów i bez ich pośrednictwa, • wymienia rodzaje pracy wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności, • uzasadnia wartość i potrzebę oddawania czci Bogu, • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi, • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia, • omawia sposoby zapobiegania konfliktom, • wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych, • uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga, • wyjaśnia wartość czasu wolnego i wymienia możliwości jego zagospodarowania, • uzasadnia, że tylko właściwe korzystanie z osiągnięć techniki pozwala zaoszczędzić czas, • charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31), • charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III. • interpretuje przypowieść o nielitościwym dłużniku, • interpretuje przypowieść o talentach, • uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi i odpoczynkiem, • wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” (Dz 20,34-35). 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	<ul style="list-style-type: none"> wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych, podaje przykłady współczesnych areopagów. wyjaśnia pojęcie „misjonarz”, definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni, prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich, prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha, uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego. podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława, podaje fakty z życia św. Jadwigi, podaje datę wspomnienia liturgicznego św. Jadwigi. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską, charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy, podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, omawia zakonne życie benedyktynów, wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury, podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha, wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów, podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie (np. Asi Bibi), charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I–IV w.), charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej, opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej, przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym, wymienia św. Jadwigi zasługi dla chrześcijaństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., definiuje pojęcie inkulturacji, uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw, charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka, relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju, charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że pomoc Anioła Stróża jest przejawem Bożej opatrności, • układa modlitwę do Anioła Stróża, • wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile, • podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi, • wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny, • wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia, • wymienia polskie symbole narodowe, • podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie za Ojczyznę, • podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania „Apelu jasnogórskiego”, • mówi (śpiewa) z pamięci „Apel jasnogórski” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów, • definiuje pojęcia: święty, patron, • określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie, • charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia, • układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego, • definiuje pojęcie „ojczyzna”, • uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie, • potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stację transmitującą „Apel jasnogórski”. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka, • wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława, • uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży, • podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi, • wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego, • uzasadnia słuszność walki o dobro Ojczyzny, • wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty świętych odnoszące się do Aniołów Stróżów, • potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, • interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa, • uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie, • omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, • uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie „Apelu jasnogórskiego”. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między objawieniem Bożym a objawieniami prywatnymi, • wyjaśnia znaczenie misji pokojowych.

SEMESTR I I II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	<ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci części i tajemnice różańca, • podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej, • podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem, • wskazuje, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu, • wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne, • opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspomnianym w roku liturgicznym, • opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa, • śpiewa kolędy, • wymienia tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego, • wymienia symbole paschalne, • podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu, • uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem. • podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębiczy, • podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że odmawiając różaniec, zwracamy się do Boga za pośrednictwem Maryi, • uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby, • wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże, • podaje definicję roku liturgicznego, • przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego, • wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia, • opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu, • podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego, • podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu, • układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus. • wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych, • podaje znaczenie słowa „rezurekcja”, • wyjaśnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa Zmartwychwstałego, • wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego, • wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy, • uzasadnia, że w tajemnicach różańca rozważamy wydarzenia z życia Pana Jezusa i Jego Matki, • wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia, • uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary, • wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców, • wyjaśnia, dlaczego przyjście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości, • omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa, • wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni, • uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami, • omawia liturgię Wigilii Paschalnej, • omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, • charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów, • podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia historię różańca, • uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie, • wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych, • wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych, • wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia, • uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa, • wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza, • charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela, • opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8), • interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego, • wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność kółek różańcowych, • podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C, • omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna, • omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, • podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy odkrywają piękno”
zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Odkrywam piękno	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem i zadaniem otrzymanym od Boga (A.3.1), • uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), • wymienia przymioty wiary (A.3.3). • wyjaśnia pojęcie: wiara (A.2.1), • wymienia główne prawdy wiary, • odróżnia troskę o piękno zewnętrzne od troski o piękno duchowe, • wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przewycięzania (A.3.4), • wyjaśnia pojęcie: opatrzność Boża (A.11.3), • wymienia przykłady Bożej interwencji w życiu konkretnego człowieka, • wskazuje, że Bóg posługuje się zdarzeniami i ludźmi, czuwając nad swoim stworzeniem. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakteryzujące wiarę, • omawia prawdę, że u podstaw wiary leży przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią, • przytacza biografie osób, którym wiedza pomogła w dotarciu do wiary (A.2.5), • wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy, • wyjaśnia treść przykazania miłości (A.10.1), • uzasadnia pierwszeństwo Boga w życiu człowieka (C.4.1), • wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga (C.4.2), • uzasadnia, że bliska więź z Bogiem (duchowe piękno) czyni człowieka szczęśliwym, • charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary św. Piotra i własnej. • wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka (E.3.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje cechy i określenia wiary na podstawie tekstów biblijnych. • uzasadnia, że wiara nadaje sens codzienności i prowadzi do moralnego piękna, • uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary, • rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną). • wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów, • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu, • wyjaśnia, na czym polega piękno duchowe człowieka wierzącego, • wyjaśnia symbolikę oka opatrzności. 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę, • wyjaśnia wybrane artykuły Składu Apostolskiego (A.4.1), • omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem, • uzasadnia, że człowiek najpełniej dostrzega Bożą opatrzność z perspektywy czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza argumenty wierzących w dyskusji ze współczesnym ateizmem (A.2.6), • uzasadnia, że podejmując duchową walkę, możemy z Jezusem pokonać wątpliwości wiary, • uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1), • wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem, • potrafi odszukać wskazany fragment biblijny, • podaje, w jakich językach napisano Biblię, • podaje definicję modlitwy, • przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3), • podaje przykłady modlących się postaci biblijnych, • wskazuje, gdzie w świecie cyfrowym można znaleźć treści o tematyce religijnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3), • wymienia sposoby Bożego objawienia (w słowie Bożym) (A.5.1), • omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem), • podaje cechy wybranych gatunków literackich (A.9.5), • rozróżnia rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4). • potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki. • wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), • przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie (D.4.2). • wyjaśnia pojęcie: psalm (A.10.1), • podaje przykłady, kiedy technika może służyć Bożej sprawie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: kanon Pisma Świętego (A.10.1), • określa, czym jest Tradycja Kościoła, • przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego, • wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia, • wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe, • formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia, przeproszenia i prośby w oparciu o teksty biblijne (D.2.4). • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5). 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2), • charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją (A.10.2), • wskazuje wątki, tematy starotestamentalne obecne w literaturze pięknej (A.11.5). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych. • omawia treść wybranych psalmów Dawida, • podaje przykłady apostołstwa na portalach społecznościowych (F.2.1).

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: królowie i prorocy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu, opowiada o walce Dawida z Goliatem, na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), omawia treść perykopy o Syryjczyku Naamanie, wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2), wyjaśnia pojęcie: miłosierdzie (A.10), podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników, określa, czym jest prorocтво, podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz, opowiada historię Daniela i charakteryzuje jego postawę, wyjaśnia, że zapowiadane przez Jeremiasza nowe przymierze wypełniło się w Jezusie Chrystusie, definiuje pojęcie: „męczennik”, opowiada dzieje biblijnego Hioba, opowiada o okolicznościach śmierci starca Eleazara oraz siedmiu braci i ich matki (2 Mch 6–7). 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia króla Dawida (A.11.2), wymienia wybrane fakty z życia Salomona i omawia przejawy jego mądrości, potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając złem, a dobro dobrem, wyjaśnia pojęcie: prorok (A.11.3), podaje prawdę, że Eliaz był prorokiem posłanym przez Boga, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina i prawdami wiary (A.10.5), określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych, wymienia grzechy cudze. uzasadnia konieczność przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej, wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przewycięzania (A.3.4), przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie w porządku chronologicznym: powstanie machabejskie, sytuacja Izraela przed narodzeniem Jezusa Chrystusa (A.11.1), podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1). podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6), opowiada historię życia Jana Chrzciciela, który nauczał na przełomie judaizmu i chrześcijaństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: pierwsi królowie (A.11.1), definiuje mądrość i wymienia jej przejawy, charakteryzuje misję proroków: Eliasza, Elizeusza, Jonasza, Jeremiasza, podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości, wymienia wybrane cuda Elizeusza, uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia. uzasadnia, że prorocтва mesjańskie wypełniły się w Jezusie Chrystusie, wyjaśnia, że Daniel z narażeniem życia wypełniał tradycje swego narodu omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę, wskazuje, czego Hiob uczy nas swoim cierpieniem, wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu, podaje prawdę, że misją Jana Chrzciciela było przygotowanie ludzi na przyjście Mesjasza. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów, wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką, podaje przykłady miłości Boga do człowieka w historii i współcześnie, podaje przykłady prorocत्व mesjańskich, interpretuje omawiane teksty prorockie, podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8). podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia, wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (wiara w Boga, etyka – przykazania Boże, Stary Testament jako słowo Boże, nadzieja na ostateczne nadejście królestwa Bożego) (A.12.2). 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wykazać różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka, podaje przykłady zapominania o tradycjach religijnych i zaniedbywania ich przez współczesnych chrześcijan, charakteryzuje dzieje Żydów pod okupacją grecką w II wieku przed Chr. oraz sytuację polityczną Izraela w czasie życia Chrystusa i w I wieku, uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem Miłosiernym	<ul style="list-style-type: none"> wymienia siedem sakramentów świętych, wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty (B.7.1), podaje przebieg sakramentu pokuty (B.7.2), uzasadnia potrzebę regularnego przystępowania do sakramentu pokuty (B.7.6), opowiada przypowieść o miłosiernym Samarytaninie, wyjaśnia, czym jest sakrament namaszczenia chorych (B.8.1), opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia, podaje prawdę, że obraz Jezusa Miłosiernego powstał z polecenia Jezusa danego św. Faustynie. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina (B.3.1), omawia podział sakramentów i sposób ich udzielania. opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania (B.7.3), podaje skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5), omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia (B.8.2), wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych, wymienia charakterystyczne elementy obrazu Jezusa Miłosiernego, wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wymienia instytucje wspierające osoby potrzebujące pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znaki towarzyszące poszczególnym sakramentom, wyjaśnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem. wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością i powołując się na przypowieść o miłosiernym ojcu (A.13.13), wyjaśnia, jaki związek zachodzi między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią (B.6.4), uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej, interpretuje podpis „Jezu, ufam Tobie”. 	<ul style="list-style-type: none"> przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu pokuty i pojednania (B.3.2), omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła, odnoszące się do tego sakramentu (B.3.2), wyjaśnia znaczenie wypłynięcia krwi i wody z boku Jezusa, wyjaśnia symbolikę promieni na obrazie, podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7). 	<ul style="list-style-type: none"> omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny, wymienia sposoby pomocy potrzebującym (bezdomni, samotni, głodujący).

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Kościół w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym, przedstawia rolę zakonów w dziejach średniowiecznej Europy: franciszkanie i dominikanie (E.3.3), opowiada przebieg życia św. Franciszka z Asyżu i Dominika Guzmana, podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie, uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej (E.5.5), podaje przykłady nietolerancji religijnej, ukazuje wartość tolerancji religijnej. 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew, definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta, ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego, prezentuje osobę św. Tomasza z Akwinu, ukazuje rolę Kościoła w nauce (E.3.4), omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (reformacja i odpowiedź Kościoła) (E.3.6), wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo, omawia podobieństwa i różnice między katolicyzmem, luteranizmem i i kalwinizmem. opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków, wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1596 r., wymienia znanych świętych Cerkwi unickiej i przyczyny prześladowania Kościoła unickiego, charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej (E 5.10). 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa, uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa, wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy, wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele zachodnim, wymienia różne wyznania w szesnastowiecznej Polsce. wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI–XVIII w. nazywano „azylem heretyków”. przedstawia znaczenie unii brzeskiej (E.5.6). 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim, charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój wiedzy, omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego, opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Przewodnicy w drodze do szczęścia	<ul style="list-style-type: none"> • mówi z pamięci modlitwę do Michała Archanioła, • podaje i opisuje główne wydarzenia z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus (E.4.1), • opowiada o dzieciństwie i życiu dorosłym św. Wincentego a Paulo, • wymienia atrybuty świętego, • opowiada o życiu św. Jana Bosko (E.4.2), • wymienia chrześcijańskie elementy świętowania, • omawia, czym jest modlitwa (D.1.1), • podaje przykłady modlitwy ludzi znanych z historii i współczesnych (D.2.3), • wymienia najbardziej znane tytuły Maryi, • podaje przykłady kultu maryjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje datę liturgicznego wspomnienia Świętych Archaniołów, • uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2), • definiuje pojęcia: świętość. • omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. (E.3.5), • podaje przykłady dzieł miłosierdzia w swoim środowisku, • wykazuje aktualność myśli (idei) św. Jana Bosko i opowiada o roli założonej przez niego wspólnoty (E.4.2), • wymienia organizacje zajmujące się w Polsce trudną młodzieżą, • podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (także współczesnych) (F.2.4), • w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), • wymienia uroczystości, miesiące i święta maryjne (B.2.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego w walce ze złem (z szatanem) potrzebna jest nam pomoc Michała Archanioła. • wymienia dzieła, którym patronuje św. Teresa od Dzieciątka Jezus, • omawia praktyki ascetyczne w Kościele (B.2.6). • wyjaśnia, w jaki sposób św. Wincenty przyczynił się do odnowy życia religijnego, • wyjaśnia, na czym polega system prewencyjny św. Jana Bosko, • uzasadnia, dlaczego młodzi ludzie potrzebują pomocy zarówno materialnej, jak i duchowej, • uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania, • uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2), • uzasadnia, że Maryja prowadzi do odkrywania miłości Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę, jaką Bóg wyznaczył Michałowi Archaniołowi, • charakteryzuje „małą drogę” św. Teresy od Dzieciątka Jezus, • opowiada o misji Zgromadzenia Księży Misjonarzy oraz Sióstr Miłosierdzia, • interpretuje biblijny tekst dotyczący Maryi, • wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże macierzyństwo, wieczyste dziewictwo, niepokalane poczęcie i wniebowzięcie (A.13.12). 	<ul style="list-style-type: none"> • układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Moje wartości	<ul style="list-style-type: none"> wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X, wymienia cechy charakteryzujące relacje przyjacielskie, podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami, i zachowań budujących wzajemne zaufanie, wyjaśnia, czym jest miłość (C.10.2), wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) w rodzinie, wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca, uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), definiuje pojęcia: eutanazja, kara śmierci, wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego działalności, wymienia powody, dla których ludzie chcą się poddać eutanazji oraz sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej, wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożyteczność, omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta, definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo Boże, wartości (C.2.1), przekonuje, że przykazania służą ochronie wartości (C.3.3), opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim (C.3.5), wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C 5.1), wskazuje teksty biblijne mówiące o wartości i świętości ludzkiego życia, wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1) w poszczególnych jego etapach i wymiarach, uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość (C.5.2), uzasadnia zło aborcji (C.6.2) i wymienia jej skutki, podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), przedstawia nauczanie Kościoła na temat kary śmierci (C.6.4), wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka (A.8.3), podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6), wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu, charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), wskazuje sposoby troski o czystość w wieku dojrzewania (C.5.10), podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu, przedstawia stanowisko Kościoła katolickiego na temat homoseksualizmu (C.5.14). 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych, charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje, formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców, podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka (C.5.3), uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4), omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), uzasadnia zło eutanazji oraz kary śmierci (C.6.2), wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich oraz samotności, uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C 2.4), wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze, uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia i rozwija pozytywny stosunek do daru płciowości (C.5.9). 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości, opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu. uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej), przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego do naturalnej śmierci (C.6.3), omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgrzeszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół, charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, np. duchową adopcję poczętego (C.6.3), dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonności do złego), właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach.

SEMESTR I i II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wybranych polskich świętych i błogosławionych (Karolina Kózkówna, Maksymilian Kolbe, Jan Beyzym), zna swojego patrona, patrona parafii i Polski, podaje prawdę, że Bóg ma swoich planach koniec świata, wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, wymienia święta nakazane przez Kościół, podaje przykłady pielęgnowania tradycji i zwyczajów religijnych, podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę, wymienia znaki i obrzędy wigilijne i wyjaśnia ich znaczenie, zestawia wydarzenia biblijne związane z narodzeniem Jezusa ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), opowiada o pokłonie mędrców, wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa, opisuje rolę gwiazdy w dotarciu mędrców do Betlejem, wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B, omawia, na czym polega praca nad sobą (postanowienia), 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa, omawia liturgiczne formy świętowania w uroczystość Wszystkich Świętych (B 2.3). wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), uzasadnia wartość ofiar ponoszonych w obronie wiary i Ojczyzny, podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi, omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), opisuje strukturę i wyjaśnia znaczenie roku liturgicznego (B.1.5), ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym (A.10.5), opisuje przejawy miłości Boga do człowieka w historii zbawienia i w teraźniejszości (A.5.3), interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami. w oparciu o wybrane teksty biblijne charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), omawia sposoby kształtowania sumienia, zwłaszcza w kontekście sakramentu pokuty i pojednania (C.2.5.), 	<ul style="list-style-type: none"> określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony oraz kanonizacja i beatyfikacja, charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem, podaje przykłady historycznych wydarzeń, którym towarzyszyło hasło „Bóg, Honor, Ojczyzna”, wyjaśnia pojęcie: apokalipsa (A.10.1), przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne, charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia, wskazuje na skutki wynikające z wcielenia Jezusa dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10), wymienia sposoby Bożego objawienia (w Jezusie Chrystusie) (A.5.1), uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta, 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje obecność Kościoła w dziejach narodu polskiego, podkreślając jego rolę w przełomowych wydarzeniach, uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia, charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli, 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst biblijny o powtórny przyjściu Chrystusa, krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje, • omawia tekst biblijny o Szymonie z Cyreny, • podaje, że postać Szymona z Cyreny występuje w V stacji nabożeństwa drogi krzyżowej, • wyjaśnia, na czym polega nabożeństwo drogi krzyżowej, • uzasadnia, dlaczego najważniejszym elementem grobu Pańskiego jest monstrancja (z Ciałem Chrystusa), • określa, na czym polegał grzech pierworodny, i wymienia jego skutki, • podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina, • opisuje możliwości i podaje przykłady ewangelizacji (F.2.1) w rodzinie, • podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, • wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa, • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega rachunek sumienia przed spowiedzią, • określa, że pomoc potrzebującym jest chrześcijańskim obowiązkiem, • omawia zwyczaje pogrzebowe w czasach Jezusa, • wyjaśnia, że chrześcijanin w obliczu śmierci nie rozpacza, lecz jest pełen nadziei, • wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka (A.8.3), • wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa (A.13.9), • przedstawia konsekwencje wiary w zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), • wskazuje na skutki wynikające z odkupienia dla życia każdego człowieka (A.13.10), • opisuje sposób obecności i działania Ducha Świętego w życiu chrześcijanina w oparciu o tekst biblijny (A.14.1), • omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), • charakteryzuje istotę i formy kultu Serca Pana Jezusa (B.2.4), • przedstawia formy modlitwy do Najświętszego Serca Pana Jezusa (nabożeństwo, pierwsze piątki miesiąca) (D.1.3), • przedstawia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła (B.2.7), • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny Mt 4,1-11, • wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania. • charakteryzuje postawę Szymona na drodze krzyżowej Jezusa, • wyjaśnia znaczenie symboliki grobu Pańskiego, • charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego, • omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy, • definiuje pojęcie „ewangelizacja”, • wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice, • prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque, • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni. 	<ul style="list-style-type: none"> • ukazuje związek wydarzeń biblijnych (drogi krzyżowej Jezusa) z życiem chrześcijanina (A.10.5), • interpretuje perykopę o złożeniu Jezusa do grobu (Mk 15,42-47), • zestawia wydarzenia biblijne (złożenie Jezusa do grobu) ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), • wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej, • charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunია), • uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca. 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje scenariusz adoracji przy grobie Jezusa (dla swojej klasy), • przygotowuje projekt grobu Pańskiego do swojego kościoła. • określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem, • charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki.

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy czynią dobro”
zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopelniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Czynień dobro	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3) • opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), • wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji. • podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzia, lecz jako Ten, kto kocha, • podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6) na przykładzie Piotra, • podaje prawdę, że wiara jest łaską darem od Boga (A.3.1), niezasłużonym przez człowieka, • uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez czynienie dobra, podejmowanie codziennych obowiązków i modlitwę. • podaje prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę, • przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) na przykładzie setnika, • wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...”. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), • uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu, • charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności, • uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), • wskazuje dziedziny życia rodzinnego, w których możemy wzorować się na Świętej Rodzinie, • wyjaśnia, że osobista relacja z Bogiem ma wpływ na relacje w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka, • uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia. • podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi, • interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza, • uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia. • uzasadnia, że działania człowieka skierowane ku dobru prowadzą do zbawienia, • uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi. • wymienia owoce zaufania Jezusowi, • interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika, • charakteryzuje postać setnika jako poganina, • uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa własne rozumienie szczęścia, • określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia, • interpretuje tekst hymnu Magnificat, • interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy, • uzasadnia, że Święta Rodzina może i powinna być wzorcem godnego i świętego życia naszych rodzin. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje teksty biblijne mówiące o wzajemnych relacjach osób tworzących Świętą Rodzinę.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Jezus wychodzi do ludzi ze swoim słowem, by dać im szansę zbawienia, • podaje przykłady, w jaki sposób realizować słowo Boże w swoim życiu, • wyjaśnia znaczenie symboli ewangelistów, • uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie, • przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa w porządku chronologicznym (A.13.3), • uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże oraz nauczanie Kościoła (A.10.3), • prezentuje pozachrześcijańskie świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), • zestawia wydarzenia biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17) obecność Jezusa w Kościele, • charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas, • uzasadnia, że przebywanie w obecności Boga w niebie ma swój początek już na ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże (A.10.3), • wyjaśnia pojęcia: „Ewangelia”, „ewangelie synoptyczne” (A.10.1), • przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2) – Ewangelia, • charakteryzuje specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii (A.13.5), • prezentuje biblijne i patrystyczne świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), • omawia teorie negujące historyczność Jezusa i przedstawia kontrargumenty (A.13.2), • w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że poznanie i przyjęcie słowa Bożego prowadzi do zmiany życia, • wymienia sposoby objawiania się Boga: w słowie Bożym (A.5.1), • omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa, • w skrótovej formie przedstawia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie, • interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa i Jego pozostaniu wśród ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia konieczność troski o rozwijanie słowa Bożego w swoim sercu, • interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa, • uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa”. 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów, • wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: Jezus Chrystus	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: przypowieść (A.10.1), • omawia przypowieść: o siewcy, o domu na skale, o talentach, o zabłąkanej owcy, o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (A.13.6), • wymienia miejsca, w których słuchamy słowa Bożego, • podaje prawdę, że Boże słowo jest fundamentem, na którym ma budować własne życie, • podaje prawdę, że wszystkie zdolności są darem Boga i należy je pomnażać, • wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), • wskazuje znaczenie dóbr materialnych w życiu chrześcijanina (C.7.5), • wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze, • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), • charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), • definiuje pojęcie „cud”, • wymienia sposoby Bożego objawienia w Jezusie Chrystusie (A.5.1) – wybrane cuda: przemiana wody w wino, rozmnożenie chleba, uzdrowienie epileptyka, uzdrowienie opętanego, • wskazuje przyczyny zła (A.7.2), • podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech oraz prawdę, że Bóg poszukuje grzesznika, • podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy przypowieści jako gatunku literackiego (A.9.5), • dokonuje aktualizacji faktów związanych z wybranymi wydarzeniami Nowego Testamentu (A.13.16), • wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o królestwie Bożym (A.13.7), • wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle Bożego wezwania (C.10.5), • omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11), • omawia przypowieść o dziesięciu pannach (A.13.6), • omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), oczekiwanie na obłubieńca odnosi do powtórnego przyjścia Chrystusa, • wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę, • interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa (D.2.2), • uzasadnia, że Bóg poszukuje człowieka, ponieważ go kocha, • omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4) – królestwo Boże przemienia świat, • w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że aby słowo Boże mogło wydać plon, konieczne jest zaangażowanie człowieka, • wyjaśnia, na czym polega bezinteresowny dar serca i uzasadnia jego wartość, • określa, na czym polega roztropność i nieroztropność, • wymienia sposoby powrotu do życia w łasce Bożej i warunki trwania w niej, • uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa, • wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów, • omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem, • wskazuje, że Boża miłość jest skierowana do każdej osoby indywidualnie, • charakteryzuje sposoby Bożego poszukiwania. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego, • uzasadnia, dlaczego warto rozwijać swoje umiejętności, • uzasadnia, że zbawienie osiągamy, wykorzystując dary, które nam powierzono, • omawia przesłanie perykopy o ubogiej wdowie. interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda, • wyjaśnia symboliczne znaczenie ziarna gorczycy i kwasu chlebowego we wzroście duchowym, • uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy, a jego rozwój dokonuje się w historii ludzkości. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawę człowieka budującego swoje życie na słowie Bożym, • przygotowuje plan akcji charytatywnej uzasadnia, że cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego i ogłaszaniem królestwa Bożego • uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach : małżeństwo i kapłaństwo	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne odnoszące się do sakramentu święceń, wyjaśnia pojęcia: rady ewangeliczne (A.10.1), podaje, że przygotowanie do przyjęcia sakramentów obejmuje formację zarówno w zakresie wiedzy, jak i postaw, opisuje, czym jest sakrament małżeństwa (B.9.1), przedstawia motywy przyjęcia sakramentu małżeństwa (B.8.4), przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentu małżeństwa (B.3.3), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny (E.1.2), wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), wymienia przejawy miłości rodziców do dziecka, wylicza trudności oraz korzyści płynące z posiadania licznego potomstwa (rodzeństwa), wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi, wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w rodzinie (E.1.5), 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, czym jest sakrament święceń (B.9.1), przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń (B.9.2), przedstawia sakrament święceń jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.9.3), przedstawia konsekwencje egzystencjalne bierzmowania (B.5.3), omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), przedstawia sakrament małżeństwa jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.8.5), omawia liturgię sakramentu małżeństwa (B.3.4), przycyca wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), podaje przykłady autorytetu osób dorosłych, wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C.5.1), omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym i społecznym (E.1.4), 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia konsekwencje wynikające z przyjęcia sakramentu święceń i ślubów zakonnych, wyjaśnia znaczenie sakramentu święceń w życiu chrześcijańskim, omawia sposoby przygotowania do poszczególnych sakramentów, określa odpowiedzialność szafarzy przed Bogiem za właściwe przygotowanie kandydatów do sakramentów, interpretuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), wymienia symbole związane z sakramentem małżeństwa, wyjaśnia znaczenie sakramentu małżeństwa w życiu chrześcijańskim, charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę, potrafi wyjaśnić wartość różnorodności relacji w rodzinie wielodzietnej, charakteryzuje szczególne relacje pomocy i troski w rodzinie wielodzietnej, uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych, omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje, na czym polega życie zakonne według rad ewangelicznych, omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego, wyjaśnia, na czym polega godne udzielanie i przyjmowanie sakramentów, wymienia i charakteryzuje różnice w pojmowaniu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych, charakteryzuje zmiany w modlitwie od dzieciństwa do chwili obecnej, , 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim, uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania, wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z...: małżeństwo i kapłaństwo	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest rodzicielstwo (macierzyństwo i ojcostwo), wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) rodzicielskiej, wyjaśnia, na czym polegają naturalne metody planowania rodziny (C.5.12), ocenia osiągnięcia biotechnologii w perspektywie nauki Kościoła (C.5.5), definiuje, co to jest antykoncepcja i wymienia jej rodzaje. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), uzasadnia zło antykoncepcji (C.5.13) i wylicza jej skutki uboczne, uzasadnia zło zapłodnienia <i>in vitro</i> (C.6.2), wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1), uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4). 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest NaProTechnologia, podaje, że naturalne planowanie rodziny stanowi styl życia, wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie <i>in vitro</i>, wymienia postawy wynikające z prawdziwej miłości kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego i wylicza jego przyczyny , argumentuje sens życia zgodnie z naturą, uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość. 	

SEMESTR II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moje zasady	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować, • wskazuje przyczyny nieszczęść i zła (C.1.5), • przedstawia skutki zła (A.7.4), • określa istotę prawdziwej wolności, • podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), • podaje przykłady nadużywania wolności, • wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), • wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), • wymienia, co pomaga dokonywać wyborów między dobrem a złem, • przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), • definiuje pojęcie uczciwości, • podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia, • wymienia, co można stracić przez nieuczciwość. • uzasadnia ochronę własności (C.7.1), • definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo, • wskazuje przyczyny zła (A.7.2), • dostrzega i opisuje związek między kłamstwem i oszustwem, a poniżaniem człowieka jako podmiotu i przedmiotu kłamstwa (C.7.3), • wymienia najważniejsze uczucia i określa, czym są, • wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi, 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo naturalne, wartości, sumienie, powinność moralna (C.2.1), • rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), • wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), • omawia sposoby kształtowania sumienia (C.2.5), • uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), • przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej (E.1.2) oparte na prawdzie, • uzasadnia wartość prawdomówności (C.7.2) i dotrzymywania danego słowa, • charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8) w sferze emocji, • omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4), 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych, • charakteryzuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych, • wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności, • podaje przykłady funkcjonowania sumienia (prawidłowe i nieprawidłowe działanie), • wykazuje różnicę w postępowaniu z przymusu i własnej woli, • uzasadnia, że wybór dobra prowadzi do szczęścia dla pojedynczego człowieka i wszystkich ludzi, • wyjaśnia, dlaczego człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych, • uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym, • podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia, • definiuje, czym są uzależnienia, i wyjaśnia, na czym polegają, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność, • uzasadnia konieczność formacji sumienia i wskazuje, na czym powinna się opierać, • analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka, • analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega relatywizm moralny, uzasadnia • wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje, • potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moje zasady	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na najważniejsze zagrożenia wynikające z uzależnień dzisiejszej młodzieży: alkoholizm, narkomania, hazard, fonoholizm, siecioholizm, pornografia, gry komputerowe (C.8.2), nikotynizm, zakupoholizm, wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6), wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci, wyjaśnia szkodliwość hejtu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne (C.8.1), argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje skutki uzależnienia, określa szkodliwość narkotyków, wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktowania się przez Internet, podaje zasady właściwego korzystania z Internetu, charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym. 		

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Bitwa Warszawska stoczona w dniach 13–25 sierpnia 1920 r. jest nazywana cudem nad Wisłą, ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości chrześcijańskiej Polski: cud nad Wisłą, akt oddania Polski Maryi i Jej Sercu w roku 1946 i jego owoce (E.5.7), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu narodu (E.1.2), wyjaśnia, na czym polega miłość do Ojczyzny (E.1.6), podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa, wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji, podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty diecezjalnej (E.2.12), 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego i bolszewickiego (E.3.10), charakteryzuje postawę bł. kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny, uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne, 	<ul style="list-style-type: none"> ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości, określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm, uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny, wymienia i omawia przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego, podaje najważniejsze fakty związane z obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski, podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii), opowiada historię swojego kościoła parafialnego, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę, charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie, wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym, charakteryzuje charyzmat wybranej grupy parafialnej, 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej, omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji,

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie parafii podaje, kto do niej przynależy, wymienia i opisuje formy zaangażowania świeckich w życie parafii (grupy dziecięce i młodzieżowe) podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła (E.1.2), opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w rodzinie (F.2.1), podaje prawdę, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa, omawia, na czym polega chrześcijańskie świętowanie niedzieli i spędzanie wolnego czasu (C.4.5), podaje przykładowe postawy moralne związane z przeżywaniem niedzieli (C.4.6), wyjaśnia ewangelizacyjne znaczenie praktykowania tradycji chrześcijańskich (zwyczajów, obrzędów). 	<ul style="list-style-type: none"> podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty parafialnej (E.2.12), wyjaśnia, że parafia jest jednocześnie jednostką administracyjną Kościoła i wspólnotą wiernych, definiuje pojęcie Kościoła domowego, opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego, wskazuje na zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy, wyjaśnia, dlaczego niedziela jest nazywana pierwszym dniem tygodnia, uzasadnia, dlaczego niedziela jest dniem wolnym od pracy, a poświęconym na spotkanie z Bogiem, wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno- narodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje plan na wspólną niedzielę z rodziną. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – św. brat Albert, • wskazuje sposoby pomocy osobom chorym i cierpiącym (C.5.6), • podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: chorych, samotnych, biednych, wykluczonych społecznie (F.2.3), • podaje przykłady, w jaki sposób może kształtować odwagę, • wymienia najważniejsze fakty z życia św. Jana Pawła II, • wskazuje na wydarzenia, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9) – wybrane zasługi Jana Pawła II dla Ojczyzny i narodu polskiego, • podaje miejsca i formy kultu związanego z osobą błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, • podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), • opowiada, w jaki sposób Polacy czcili Maryję w różnych okresach historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – ks. Józef Stanek, Natalia Tułasiewicz, Marianna Biernacka, • wskazuje najważniejsze fakty z życia wybranych świętych z czasów II wojny światowej (E.4.1), • podaje przykłady współczesnych chrześcijan, przeżywających cierpienie w duchu wiary (A.13.15), • podaje przykłady, w jaki sposób można połączyć świętowanie uroczystości Matki Bożej, Królowej Polski z Narodowym Świętem Trzeciego Maja. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawę br. Alberta wobec ubogich, • interpretuje słowa św. br. Alberta „powinno się być jak bochen chleba...”, • podaje przykłady pomocy bezdomnym współcześnie, • opowiada o męczeństwie św. Maksymiliana Kolbe, • podaje przykłady inicjatyw podejmowanych przez Polaków związanych z osobą św. Jana Pawła II, • wymienia najważniejsze fakty z życia ks. Jerzego Popiełuszki, • charakteryzuje wpływ jego nauczania dla kształtowania narodowych postaw Polaków, • uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętym męczennikiem, • podaje, genezę ustanowienia uroczystości Matki Bożej Królowej Polski, • uzasadnia, że jest ono wyrazem wdzięczności za Bożą opiekę, jakiej doświadczają Polacy za pośrednictwem Maryi, • wyjaśnia przesłanie hymnu Bogarodzica oraz treść wybranej pieśni maryjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki, • opowiada o heroizmie życia wybranych świętych II wojny światowej, • uzasadnia, że kult Jana Pawła II ma wpływ na postawy Polaków wobec wiary i Ojczyzny, • interpretuje tekst z Księgi Apokalipsy Ap 11,19a. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że przyjęcie śmierci przez św. Maksymiliana za współwzięcia jest wynikiem świętości życia, • charakteryzuje wpływ nauczania ks. Jerzego Popiełuszki dla kształtowania narodowych postaw Polaków.

SEMESTR I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), • przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w Kazaniu na Gorze (A.13.8), • podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), • wymienia okresy roku liturgicznego i święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa, • wymienia uroczystości i święta Pańskie, uroczystości wybranych świętych (B.2.2), • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi. • ukazuje związek pokłonu mędrców z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5), • podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa, • opisuje przejaw miłości Boga do człowieka w historii zbawienia (A.5.3), • charakteryzuje czyn św. Weroniki, • podaje, że postać Weroniki występuje w VI stacji nabożeństwa drogi krzyżowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiem błogosławieństw (C.9.1), • uzasadnia koncepcję szczęścia zawartą w ośmiu błogosławieństwach (C.9.5), • ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym (A.10.5), • charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), • omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), • na podstawie dotychczasowej wiedzy przytacza wątki, tematy i postaci biblijne z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19) – „Bóg się rodzi”, • wskazuje na skutki wynikające z Odkupienia dla życia chrześcijanina (A.13.10), • analizuje i interpretuje tekst o pojmaniu Jezusa w ogrodzie Oliwnym, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie, • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć żyjąc duchem ośmiu błogosławieństw, • wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny, • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa, • mówi z pamięci tekst kolędy i omawia jej przesłanie, • charakteryzuje podobieństwa w postawach w poszukiwaniu Mesjasza pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a mędrcami, • wskazuje współczesne sposoby naśladowania św. Weroniki, • podaje cechy wiernego przyjaciela Chrystusa, • określa, na czym polegała zdrada Judasza i charakteryzuje jego postać, • omawia, dlaczego podczas liturgii Wielkiego Czwartku Najświętszy Sakrament jest przenoszony do ciemnicy, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego, • określa postawy ludzi wobec Jezusa, analizując tekst biblijny Mt 2,1-12, • interpretuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa, 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa, • na podstawie tekstu „Gorzkich żali” i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu, wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego, podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12) podaje przykłady, jak może ewangelizować, podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (także współczesnych) (F.2.4), wymienia różne sposoby oddawania czci Maryi, przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) – różne formy nabożeństw majowych, podaje tytuły tradycyjnych pieśni eucharystycznych, uzasadnia, że udział w procesji Bożego Ciała świadczy o przynależności do wspólnoty Kościoła i wspólnoty parafialnej. 	<ul style="list-style-type: none"> zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6) – wyjaśnia: symbolikę grobu Pańskiego, przesłanie procesji Bożego Ciała na ulicach miast i wsi, symbolikę ciemnicy, przycyca biblijne relacje o pustym grobie i chrystofaniach (A.6.1), wymienia argumenty za prawdziwością zmartwychwstania Jezusa (A.6.2), wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia, wyjaśnia dogmat maryjny: Boże Macierzyństwo (A.13.12), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2). 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny odchodzenia współczesnego człowieka od Chrystusa, określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji, uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego, wyjaśnia wybrane wezwania „Litani loretńskiej do NMP”, wyjaśnia, że litania jest modlitwą, w której prosimy o wstawiennictwo Maryi u Jej Syna, Jezusa, podaje nazwy miejsc związanych z cudami eucharystycznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst sekwencji wielkanocnej, uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej, stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła, wyjaśnia znaczenie obrzędów, symboli i znaków używanych podczas procesji Bożego Ciała. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew, wymienia zwyczaje związane z uroczystością Bożego Ciała spotykane w jego regionie.

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi”
zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pi- sma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przed- miotowy	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i sprawd- ziany	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie polecenia wykonane poprawnie rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich zrozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wiele razy pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie) 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w releksjach szkolnych 			
--	---	---	--	--	--	--

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Przyjęcie Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> określa własne rozumienie szczęścia podaje przykłady przeżywania przez ludzi cierpienia i szczęścia podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędziego, lecz jako Ten, kto kocha wie, że wiara jest darem od Boga, niezasłużonym przez człowieka, zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę 	<ul style="list-style-type: none"> podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi wymienia działania człowieka, które pomogą mu otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) wymienia owoce zaufania Jezusowi 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst hymnu <i>Magnificat</i> uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5) uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15), uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika (Mt 8,5-13) charakteryzuje postać setnika jako poganina wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...” 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji uzasadnia, że jest otwarty na sygnały Bożej miłości w swoim życiu uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> daje świadectwo szczęścia płynącego z życia bez grzechu

II. Miłość	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie • podaje przykłady autorytetów osób dorosłych • wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami • wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie • podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń • podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca • definiuje pojęcie „eutanazja” • wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji • określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) • definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego • wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi • podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy • wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych • wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny • wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej • wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych • wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość • interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy) • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi • uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych • omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka • omawia, jak podejmować właściwe decyzje • charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu • uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi • wyjaśnia, czym jest dar życia • wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka • dokonuje moralnej oceny aborcji • wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia • dokonuje moralnej oceny eutanazji • wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności • wyjaśnia, co to jest hospicjum • podaje przykłady poświęcenia przez siebie czasu osobom starszym i chorym • wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia • opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności • wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia • podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje • wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej • wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie • wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozpoznać ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc • wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja • omawia cele funkcjonowania hospicjum • wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci • uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej • uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi • uzasadnia, dlaczego podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych
III. Syn Boży	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakteryzujące wiarę • wskazuje teksty biblijne i patry- 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę • podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary • interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi • jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii

<p>styczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie omawia proces powstania Ewangelii definiuje pojęcie „cud” wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów wymienia okresy roku liturgicznego wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego wskazuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa wymienia rzeczy ostateczne człowieka wymienia główne części Mszy Świętej podaje, że są cztery modlitwy eu- 	<p>porządku chronologicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> w skrótovej formie przedstawia treść każdego z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27) wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego wymienia tradycje i symbole adwentowe podaje przykłady pieśni adwentowych wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom wskazuje teksty biblijne o powtórny przyjeździe Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeljach w świetle ich teologii wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyście Zbawiciela charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości) wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa podaje przykłady podejmowanych przez siebie codziennych decyzji w perspektywie wieczności 	<ul style="list-style-type: none"> omawia kontekst historyczny przyścia na świat Jezusa podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłoszeniem królestwa Bożego wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” układa swój plan dnia (tygodnia), uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą aktywnie uczestniczy we wspólnej 	<p>Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwija swoją więź z Chrystusem przez życie sakramentalne i odważnie świadczy o tym wobec klasy
---	--	--	--	--

	<p>charystyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej • prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque • podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością • wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej • wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii • wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii • świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie Mszy Świętej • mówi z pamięci słowa konsekracji • odpowiada na wezwania kapłana • modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii • na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii • uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej • wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa • charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunika) 	<p>liturgii</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej • wyjaśnia treść czterech aklamacji • charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej żażyłości z Panem Jezusem • uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca 	
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa • określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) • wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z pamięci tekst kołedy „Bóg się rodzi” • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 • charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego • wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu • wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) • omawia przesłania wybranych kołed („Bóg się rodzi”) • śpiewa kołedy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi • charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw • dokonuje porównania treści kołed z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa • wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu • wskazuje, jak służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa • uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają 	

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Parafia, wspólnota, ruch	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej przynależy podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy definiuje pojęcie liturgii Kościoła, podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz wyjaśnia pojęcie 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii) wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii wymienia różne formy życia poświęconego Bogu przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii wymienia różne formy liturgii Kościoła wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele) podaje przykłady wspólnoto- 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada historię swojego kościoła parafialnego. wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym charakteryzuje działalność wybranych grup uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do różnorodnych grup o charakterze religijnym interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego uzasadnia swe pragnienie spotkania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowane do nas słowem Boga wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii potrafi posługiwać się lekcjonarzem charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym podjękuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo uzasadnia, dlaczego modli się za różne stany w Kościele referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej określa swoje miejsce w Kościele wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki uzasadnia swój szacunek wobec 	<ul style="list-style-type: none"> referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach grupy rozważającej słowo Boże

	<p>wspólnoty</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce 	<p>wej lektury Pisma Świętego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni • wskazuje, w jaki sposób kształtuje w sobie wrażliwość na piękno 	<p>dzieł sztuki sakralnej</p>	
V. Europa	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską • wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni • definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew • podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie • wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy • definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie inkulturacji • na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów” • podaje w zarysie kolejność christianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji • podaje znaczenie sentencji „ora et labora” • wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni • wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego • wymienia owoce reformy gregoriańskiej • definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika • prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu • prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu • podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie • wymienia zakonne żebracze i ich założycieli • wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr na- 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej • wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach • wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka • omawia zakonne życie benedyktynów • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury • referuje, w jaki sposób walczy z beczynnością i lenistwem • ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej • wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym • układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan • wyraża szacunek względem braci prawosławnych • krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską • charakteryzuje główne założenia reformy • charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy • wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze • uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa • opisuje habit franciszkański • uzasadnia, dlaczego chętnie dzieli się z ubogimi • potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji • charakteryzuje metody walki z heretykami stosowa- 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach • podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy • omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej • omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy • charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego • wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce • uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP • omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary • ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego • poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania ekumeniczne Kościoła • uzasadnia, dlaczego krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangelii) • referuje swe uczestnictwo w kwestach na cele charytatywne

	<p>kwesta</p> <ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polega świętość Kościoła definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm 	<p>wiążące do franciszkańskiego żebractwa</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powstania inkwizycji prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia 	<p>ne przez inkwizycję</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia swą postawę męznego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim charakteryzuje ruch ekumeniczny wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości 	<p>millennio adveniente”</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu uzasadnia, dlaczego modli się o jedność chrześcijan charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką 	
VI. Mój rozwój	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: pokora, pycha wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej określa, czym jest modlitwa, definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje biblijne przykłady pokory i pychy podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany podaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16) wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin) uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie stawia sobie w aspekcie samowychowania uzasadnia, że nastolatek powinien 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego omawia, w jaki sposób poszukuje dojrzałszych form spotykania się z Bogiem

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona definiuje mądrość i wymienia jej przejawy wymienia swoje najważniejsze obowiązki wymienia swoje najważniejsze zainteresowania 	<p>tym, jak postrzegają go inni</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie prawo naturalne podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką omawia przejawy mądrości Salomona podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wyteżonej pracy określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasady wypowiedania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając złem, a dobro dobrem uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany interpretuje przypowieść o talentach podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągnięcia życiowych celów 	<p>budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień relacjonuje realizację swojego projektu wskazuje sytuacje, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów 	<p>i innymi</p>
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 59-61)</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu Mk 16,1-14 określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnotnie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje swój udział w czuwaniu w wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego